

GLASNIK

1

SRPSKO-SLOVAKIJSKA
JAVNA LISTINA

siječanj

1979. - 1. god. - 70.

Pismo Isusu za Božić

Naslovna strana:

POKLON MALOM ISUSU
(A. Seitz, katedrala u Đakovu)

Na zadnjoj strani:

POLAZAK NA POLNOČKU
(Ivan Lacković Croata)

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Anton Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisak: »Plamen« Sl. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinih broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnina plaćena u gotovu.

Isuse!

Tvoj rođendan u zagrljaju hladne noći nezaboravan je dan povijesti naše vjere. Da! Divni božićni blagdani tada razmekšaju i najtvrdla srca, rasbistre i najmračniji um, a svakog čovjeka potaknu na razmišljanje.

Ta mi smo samo jedan bezvrijedan ljudski stvor koji ovisi o jednom Božjem dahu i koji u usporedbi sa svemirom je ništa.

Pa ipak, puno je pažnje posvećeno slobodi i razvitku čovjeka, ali on je i dalje grijesio i odstupao od Božjih zapovijedi.

Tada si došao Ti, Isuse, čiji rođendan ovih dana slavimo. Zaboravivši na svoj božanski ponos, izložio si svoje sveto tijelo udarcima i pogrdama samo da nas otkupiš i spasiš.

I spasio si nas, i zato Ti milijuni i milijuni zajedno sa mnom nisu to zaboravili. Stoga ćemo se sada na Božić sastati i zapjevati himnu kršćanstva. Naša srca zaiskrit će ognjem topline, a ožarena lica krasit će osmijeh sreće i ljubavi prema Tebi, Isuse, jer Tebe na Božić slave ljudi diljem svijeta. Tvom se rođendanu raduju, Tvoje ime štuju.

Među njima moja čestitka izgleda kao kamen na dnu mora, a premda je bezvrijedna prema onom što si Ti za nas učinio, ja Ti je šaljem jer znam da će ona dobro doći kao lijek za Tvoje rane koje se liječe samo molitvom.

Puno Te pozdravlja i voli

Ivica, VII r.

urednikova rijec

Sedamdeset godina GLASNIKA!

Da, ova 1979. godina jubilarna je za naš GLASNIK, jer se u njoj navršava 70 godina kako GLASNIK donosi u Hrvatski narod poruku Božje ljubavi. GLASNIK je naš najstariji hrvatski katolički časopis.

Počeo je izlaziti u Sarajevu 1892. godine. Otada redovito dolazi svakog mjeseca. Sada ga tiskamo u 34.500 primjeraka.

U ovoj jubilarnoj godini, nažalost, moramo podići cijenu za jedan dinar, tako da će stajati 6 dinara. Svi ćemo razumjeti zašto se to čini.

Sa svoje strane nastojat ćemo da bi on i opet bio nečim novim obogaćen: ne toliko u vanjskom obliku i tehničkoj urednosti — kojom su čitatelji uglavnom zadovoljni — nego i novim suradnicima i novim sadržajem.

Ove godine javljat će se u GLASNIKU poznati naš katolički javni radnik — profesor Radovan Grgec, glavni urednik Hrvatskog književnog društva sv. Ćirila i Metoda. Njegova bi zadaća bila da prati zbivanja u našem javnom katoličkom životu i da ih opiše za naše čitatelje perom katoličkog laika i oca četvero djece.

Budući da sam bio u Turinu, i nabavio dosta dobru literaturu o Svetom platnu, kroz ovu godinu upoznati ćemo ovu našu svetu relikviju. Smatramo da je ono uistinu — prema sudu najstručnijih osoba — najveća relikvija kršćanstva i da je na njemu vjerno zapisana Isusova smrt i muka skupa s Njegovim divnim, veličanstvenim licem.

Već sada spominjemo, a o tome ćemo još opširnije pisati: Prigodom Glasnikova jubileja POZIVAMO ČITATELJE GLASNIKA DA HODOČASTE U HRVATSKO NARODNO SVETIŠTE SRCA ISUSOVA U ZAGREBU — osobito u nedjelju iza blagdana Srca Isusova 24. lipnja! Bit će to veliki zajednički doživljaj za sve!

GLASNIK

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 70. SIJEĆANJ 1979. BR. 1

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU	— — — —	4	
MEDUNARODNA GODINA DJETETA	— — — — —	6	
VJERA KRŠĆANSKOG PUKA, R. Grgec	— — — — —	7	
RADOST JEDNE BADNJE NOĆI,	A. Vidovečki	— — — — —	8
SVIJET JOŠ IMA BUDUĆNOST?,	J. Zink	— — — — —	10
MOLITVA JE DUŽNOST ČOVJEKA,	Kardinal Marty	— — — — —	12
UZ GODINU DJETETA — PROTIV POBAĆAJA	— — — — —	13	
OKRUGLI STOL O KRISTU	— — — — —	14	
ŽIVA CRKVA GRADI MATERIJALNU CRKVU, A. Perković	— — — — —	15	
DO KRAJA POŠTEN PREMA LJUDIMA, Ž. Brzić	— — — — —	16	
NAJLJEPSSI ČASOVI JEDNE OBITELJI, S. Bošnjak	— — — — —	18	
ODGOVORNO OČINSTVO I MAJČINSTVO, S. Bošnjak	— — — — —	19	
ZNA LI BOG ŠTO JE PATNJA?, I. Fuček	— — — — —	22	
NOVA GENERACIJA, M. Starčević	— — — — —	24	
ZVIJEZDE NA CRNOM NEBU	— — — — —	26	
VJERA U BOGA I MEDIMURSKA SLOGA, P. Bulat	— — — — —	29	
PROMICANJE DJELA ZA DJECU, J. Antolović	— — — — —	30	
CRKVA U ZAMBIJI, I. Dilber	— — — — —	31	
KRŠTENJA U SELU DAUPPURU, A. Gabrić	— — — — —	32	
BRINEMO SE ZA DUHOVNA ZVANJA, M. Okruglić	— — — — —	34	
NOVE KNJIGE	— — — — —	36	
ZAHVALNICE	— — — — —	37	
TAJNA SVETOG PLATNA, D. C.	— — — — —	38	

hvala na pismu

Pred Božić smo dobili pregršt pisama iz jedne slavonske župe. Napisana su dječjom rukom i proistekla su iz dječjih srdaca. Očituju bogatstvo jer posjeduju Isusa, jer doživljavaju kršćanski Božić. Tu ljepotu, tu neposrednost, taj odgoj ne može dati nitko nego samo Isus. Ujedno se pokazuje toplina i širina slavonskih srdaca...

DRAGI ISUSE!

Evo da Te zamolim za nekoliko mojih želja i da se potužim, jer me jedino Ti možeš razumjeti.

Dragi Isuse, ja Te molim da me čuvaš da bi došla u raj. Da svi ljudi budu drugačiji, jer su svi pohlepni; svatko radi za sebe i nitko nikome ne bi pomogao, i samo jure za novcem, a ne obraćaju pažnju na one siromašne koji čak ni kruha nemaju, dok se drugi razbacuju svime i svačim.

Isuse, zašto narod mora biti baš takav? Zašto nitko nikoga ne razumije i zašto se svi pretvaraju pred nekim kao dobri prijatelji, a iza njega pričaju svašta? Isuse, ja Te molim da ljudi ne budu takvi i neka misle više na druge, a ne samo na sebe. Pomozi, Isuse, svima ljudima! Puno Te pozdravlja ona koja želi Tvoju pomoć.

Jasna, VII. r.

BLAGOSLOV

Svake godine ponovno dolaziš kao malo dijete među nas. Ja se veselim Tvojim rodendanu, Tvojim dolasku.

Ti si uvijek među nama, ali taj dan si malen kao i mi.

Vjerujem da nas rado gledaš iz betlehemske štalice.

Dragi Isuse, puno bih Ti rekao, ali Ti znaš sve što ja mislim. Želja imam mnogo, no jedno Te molim: donesi zdravlje mojim roditeljima i obilje Božjeg blagoslova.

Dominik, II. r.

RADOST

Još malo, dragi Isuse, pa će cijeli svijet slaviti Tvoj rodendan. Svi će se radovati, svi će Te slaviti, jer si Ti na ovaj svijet donio radost, sreću i ljubav. Najviše će se na Tvoj rodendan radovati siromašni, jer si i Ti bio siromašan, kad si se radio u štali na slami.

Zato želim, Isuse, da Ti se zahvalim što si mi dao dobre roditelje. Želim da sva djeca svijeta budu sretna kao što sam ja. Želim da na svijetu vlada sloboda i mir. Neka sva djeca sklapaju ruke iz ljubavi prema Tebi! Neka svi ljudi budu složni, orni i radosni, da zajedno (s Tobom) među sobom dijele sreću koju si Ti dao u svetoj Božićnoj noći!

Isuse, ovo je moja najveća želja. Tvoj

Radoslav, IV. r.

NA TELEVIZIJI

Mnogo Te volim i vjerujem u Tebe, Isuse! Jako se radujem našem velikom blagdanu Božića. Na taj dan Te je naš nebeski Otac poslao na ovaj svijet da nas otkupiš svojom mukom na križu.

Dragi moj Isuse, iako sam mala, promatram ovaj život i gledam na televiziji koliko djece gladuje zbog ljudskih nemira i ratovanja. Molim Te podaj mir i blagoslov ovom narodu da svi zajedno vjerujemo samo u Tebe! Pozdravlja Te Tvoja

Marija, IV. r.

MAMA MI JE DALEKO

Imam samo sedam godina. Isuse, nisam mnogo o Tebi čula. Znam da si me stvorio, da si ko i ja bio, da ćeš me opet posjetiti, jer ćeš se opet roditi.

Zato me veseli, jer nisam samo ja mali stvor, jer ćeš mi i Ti praviti društvo u kojem ću biti vesela i radosna zato što ćemo Ti i ja znati za sve dječje želje. Mama mi je daleko pa ćeš mi Ti biti sve s kim ću se radovati. Pjevat ćemo zajedno i pričati. Zato Te, Isuse, molim posjeti me! Molim Te... Nada, I. r.

CARSTVO TIŠINE

Uskoro će doći dan Tvoj rođenja, kojega svi očekujemo. Na Badnju noć svuda je mirno. Carstvo tišine; samo se čuje zvuk zvona s crkve pred kojom pobožni puk stoji. Iz nje zuje zvuci orgulja i božićna sveta pjesma odjekuje zemljom svom.

Tada se slavi, Isuse, Tvoj sveti rođendan. Tada se ljudi raduju i pružaju ruke k nebu želeći da se zahvale za život koji ponekad može biti trnovit i težak, ali i lijep kao što je lijepo u toj Božićnoj noći.

Ljudi se sjećaju obećanja da će vječno živjeti na drugome svijetu. Zato želim, Isuse, da svi budu sretni, želim da svi ljudi na dan Tvoj rođenja imaju svoj topao dom i sklapaju ruke, koje se podižu prema nebu, i oči, koje te vide u svem sjaju Tvom, dok andeli kruže oko Tebe i slave Tvoje sveto ime.

Isuse, to je moja želja.
Piše Ti srdačno Tvoj

Josip, VII. r.

JA ĆU NASTOJATI...

Približava se Tvoj dragi rođendan. Nas djecu, Isuse, posebno veseli taj dan. Dragi Isuse, ja ću nastojati da se što bolje spremim.

Ići ću na večernju Misu kad god budem mogao. U školi ću biti marljiviji. Roditelje i starije bolje ću slušati nego inače. Na vjeronauku rado ću ići.

Dragi Isuse, molim Te za moje seke, za moje roditelje i baku. Takoder Te molim i za mene malog dječaka da nam svima udijeliš mnogo mira, blagoslova i zdravlja za dolazeće blagdane. Želim da se što bolje osjećaš u našoj obitelji.

Ivica, II. r.

ONI KOJI NE VJERUJU

Dragi Isuse, ja bih željela da svi vjeruju u Tebe. Oni koji ne vjeruju u Tebe i koji ne idu na vjeronauk, govore da Bog ne postoji, da ne postoje andeli, da ne postoji nebo. Oni govore da je nebo obična para.

A ja šutim. Ja mislim da će se uvjeriti da postoje andeli, da postoji nebo. Još

malo pa će doći i nova godina. Ja bih molila da ova godina bude bolja, lijepa i da svi vjeruju u Tebe. Pozdravlja Te Tvoja

Ivanka, III. r.

DOK SAM BILA MALA

Uskoro ćemo slaviti Tvoj rođendan koji očekujemo s najvećom nestrpljivošću. Dok sam bila mala, mama mi je često pričala o Tebi, a tek sam sada shvatila kako je Tebi moralo biti u štalici, gdje je vjetar puhan sa svih strana.

Hvala Ti, Isuse, što je mama djeclj toplo, hvala Ti što mi danas imamo toliko stvari koje Ti nisi imao. Ja znam da su to Tvoji darovi koje nam daješ preko naših roditelja. Ne znam kako bih Ti se zahvalila za svu Tvoju ljubav prema nama. Dragi Isuse, uzmi našu iskrenu radost i zahvalnost nas male djece!

Marija, IV. r.

Međunarodna godina djeteta

**PAPA IMA NAJBOLJI UVID U ONO ŠTO JE
POTREBNO ČOVJEČANSTVU I CRKVI. SLI-
JEDIMO NJEGOV POZIV MOLEĆI PRIVAT-
NO I ZAJEDNIČKI, OSOBITO KOD MOLIT-
VE VJERNIKA, ZA NJEGOVE NAKANE U
SIJEĆNJU ŽELI DA SE POSEBNO MOLIMO
ZA DJECU.**

Ovu 1979. godinu proglašila je Generalna skupština UN Međunarodnom godinom djeteta. Želi se svrati pažnja svih ljudi iz svih zemalja da bi pojačali brigu za djece i da bi nastojali svim sredstvima omogućiti djeci normalan život da imaju sve ono što im je potrebno za tijelo i dušu.

Zbog toga je potrebno ponajprije, po svaku cijenu, izbjegći rat i nasilje. Ali treba stvoriti žarišta novoga shvaćanja koje promatra civilizaciju kao izraz pravde i bratske ljubavi.

Dužnost je nas kršćana slijediti primjer Kneza mira, našega Gospodina Isusa Krista te stvarno učiniti da bi se svi ljudi dobre volje povezali i ostvarili ovaj uzvišeni cilj.

Isuse, potakni sve ljudе da zavole djece koju Tvoje Srce posebno ljubi; molimo Te:

Gospodine, usliši nas!

Isuse, daj da cijelo čovječanstvo shvati da svako ljudsko stvorenje već od svoga začeća ima pravo na život; molimo Te:

Gospodine, usliši nas!

Isuse, učini da ljudi razumiju da dobar odgoj djece zahtijeva ozračje reda, mira i pobožnosti; molimo Te:

Gospodine, usliši nas!

Isuse, daj da se kršćanska djela za dobrobit djece posvuda priznaju, promiču i usavršavaju; molimo Te:

Gospodine, usliši nas!

Božansko Srce Isusovo, prikazujemo Ti po Bezgrešnom Srcu Marije, Majke Crkve, u zajednici s Euharistijskom Žrtvom, sve molitve, djela, radosti i trpljenja ovoga dana: kao zadovoljštinu za naše grijeha; za spas svih ljudi u milosti Duha Svetoga na slavu Nebeskog Oca; a posebno Te molimo:

DA SE IZGRADI BOLJI SVIJET ZA DJECU U KOJEMU NEĆE BITI NASILJA I U KOJEMU ĆE VLADATI TRAJAN MIR.

Vjera kršćanskog puka

Piše: RADOVAN GRGEC

Vjera kršćanskog puka bila je uvek živa i životvorna. Od apostolskih ili Ariljevih vremena, tj. od Apostolskog ili Carrigradsko-nicejskog vjerovanja, do Ispovijesti vjere Pavla VI. ili poznatog filozofa i književnika Jeana Guittona, kršćani, ne bojeći se suda silnika ni cinika, ispovijedaju riječu i životom vjeru u Isusa Krista raspetoga — bez obzira na to što o tome misle razni »pismoznanci«, koji možda zasjedoše i na Mojsijevu katedru, bez obzira, straha i stida i osjećaja niže vrijednosti prema mudrosti ovoga svijeta koju predstavljaju razni učitelji i učenjaci, razni birokrati i tehnikari, gnostici i agnostići. Za tu mudrost evandeoski izazov Besjede na gori bit će uvek ludost ili sablazan.

Vjernički osjećaj vjere i vjernosti dolazi do izražaja u životu i u katehezi, tj. u razradu vjerovanja, i onda kada vjera nekih učenih teologa, koji su željeli podići ili pokoriti se duhu svijeta i vremena (kao npr. u Ariljevo vrijeđe), tamni i slabi. Usprkos raznim ljudskim nedosljednostima i pogreškama vjera kršćanskog puka u Boga koji se rodio kao siromašno dijete »radi nas i radi našeg spasenja« ostala je živa i neokrnjena. »Pismoznanci i farizeji sviju vremena i sviju boja, tj. oni koji, služeći se svojom »pismenošću«, eksploriraju neuke, naivne i nepismene, siromašne, bespomoćne i proganjene (kojima je Krist prvi ma navljestio svoju Radosnu Vljest), protivnici su te vjere. Njihova je intelektualna, za koju misle da je sposobnost

snalaženja na račun drugoga, puna »kvasca farizejskoga«, dvoličnosti i beščutnosti. Na žalost, među njima, se nalaze i neki nazovi-sljedbenici Onoga koji nam poručuje da ne ma nikakve koristi od svega našeg progrusa, standarda i komfora, »ako se ne obratimo i ne postanemo kao djeca«, siromašni i »siromašni u duhu«.

Ivan Pavao I. rekao je jednom zgodom: »Da bismo doista mogli evangelizirati i katehizirati, potrebno je da istina koju izlažemo bude prisupćena djeci. Krist je došao da spasi sve ljudе a ne da osniva univerzitete.«

Naš znanac Jean Guitton napisao je nedavno »Mali katekizam« (čiji se prijevod priprema sada i kod nas) u kojem vječne istine vjere nastoji izraziti suvremenim i djetetu razumljivim jezikom. Nije nikakvo čudo da je i Krist svoje prve učenike potražio u redovima priprostog puka, među ljudima koji su bili prostodušni kao djeca.

Kršćanski puk je bio nosilac vjere i vjernosti Onome koji je uvek živ i prisutan među nama, dok su »mudri« i »veliki« često znali izdati i zakazati. Znamo da ih ne smjemo neslijedovati u njihovim dijelima a ni u njihovim znanstvenim »elukubracijama«, nego da moramo vjerovati putem Abrahama »protiv nade u nadu«, jer samo tako možemo predati svom suvremenicima Radosnu Vljest i suprotstaviti potrošačkoj civilizaciji Ilijabavi. Ako vjerujemo da je »Riječ tijelom postala«, treba da i naša riječ postane djelom. Samo tako naša vjera

može biti živa i životvorna, kao što je to bila vjera kršćanskog puka u svim vremenima povijesti.

Iz toga nam slijedi da se svim raspoloživim sredstvima ne moramo boriti protiv materijalne bijede i intelektualne zaostalosti. No još se više moramo boriti protiv otudenosti posjedovanja i obožavanja mudrosti ovoga svijeta. To konkretno znači da se vjeri svojega djetinjstva i vjeri kršćanskog naroda, tj. Crkve, moramo približiti i razumom, i životom (Ako je moj stari namještaj dobar, zašto moram kupiti novi? Zar zato što takav ima susjed ili zato što moj izgledom nije dovoljno »moderan«? Uostalom ako imam »višaku novca, zar ga ne bih mogao »investirati« pametnije, tj. za onoga koji ga ima premalo?).

Eto, na taj način postajemo solidarni s velikim dijelom čovječanstva u kojem bogati postaju još bogatiji a siromašni još siromašniji i brojniji. Na taj način postajemo bliži evandeoskim načelima pravde i Ilijabavi, a naša vjera ostaje živa i životvorna.

Radost jedne Badnje noći

Hladna zimska večer spušta se sve brže na zemlju. Čitav dan bio je ispunjen debelom maglom koja bi se, što govorи narod, mogla nožem rezati. Inje na granju pozaspala drveća izgledalo je kao Božji nakit darovan ljudima, da osjete manje tuge nad prošlim ljetom i bogatom jeseni koja je uniјela toliko radosti u srca sela koje se sada osjećalo sigurnijim, jer ima hrane za ljude i stoku u vrijeme kad će Izgažena zemlja počivati, da se odmori za nova rada, za nova darivanja kad nastupi proljeće.

Ali danas kao da taj mrak, ta nadolazeća noć nije smetala stanovnike sela. Na sve strane čula se lupa vrata, povici susjeda, krikovi djece i žestoko pucanje potpaljenog karbla, koji je uz prasak stvarao plamičke vatre da se zatim začuje povik djece koja su sa strane promatraju prasak i vatru.

Sve je to bilo predznak velikog očekivanja kad će se s tornja oglasiti zvono i pozvati sve stanovnike: zvonili »Zdravo Marija«. Sve je to bio predznak velike radosti, posebno za djecu, jer samo jednom je u godini ta noć, samo jedna je — Badnja noć!

Među mnogim obiteljima i jedna siromašna obitelj u istom selu spremala se za veselje i radost. Djeca puna velikog očekivanja, a njihova majka zamišljena i tužna. Žurila je, nosila, pripremala, ali u svakom koraku čuo se gdje koji uzdah, video pogled uperen prema nebu, a potiskivane suze kroz tolike dane u godini u ovoj maglovitoj večeri i mraku padale su joj niz lica, klizile, spuštale se na usne, slane, gorke...

Ona je sama, hranitelja nema. Dvije su već godine prošlo što ga nema. Tražila je, ispitivala je li živ, mrtav, no nitko ne zna ništa. Ni oni s kojima je bio pozvan u vojsku. I njezin se upitnik u duši dizao visoko, do oblača, pod nebo, u nebo, do samog prijestolja Božjeg. Upitnik bez odgovora, već razmekšan od болi i suza, upitnik jedne seoske majke, uvijek, a pogotovo ovu večer, ispunjen nadom kakvu može nositi u duši samo majka, žena ljubavi prema svome dobrom mužu... Jer... rat je...

Adventska pjesma »Padaj s neba roso sveta« — uviјek je novo budila i podgrijavala tu veliku, nadčovječansku nadu u povratak njezina voljenog muža. Riječi te pjesme i molitve, ona je znala, nade desetiće i stoljeća, ispunile se. On je došao. On, Spasitelj!

Koliko li je puta izrekla riječi, kad je nitko nije čuo, riječi za koje je željela da produ u samo Božje srce:

— Bože, čuj moje molbe glas!

Sve se to jače vraćalo na usta, u cijelo biće obitelji baš danas, baš ovu večer, baš ovu noć, Badnju noć. I još jače, kad se začulo zvo-

no s crkve, pozivajući stanovnike u kuću. Čuli su se nečiji zadnji koraci, zatvaranje vrata i... mir. Mir u selu, mir Badnje večeri, mir božićne noći. I kad bi netko prolazio selom, video bi svuda upaljene lojanice što bacaju sjene po zidu soba i licima skupljenih obitelji što čekaju gospodara, da pukači i unese veliki snop slame, pozdravi ukućane s »Hvaljen Isus i Marija«, stavi snop slame na pod sobe, klekne, i uz dobre želje prekrizi sebe glasno govoreći:

— U ime Oca i Sina i Duha Svetoga!

Svu bi družinu pozvao na zajedničku molitvu »Andeo Gospodnj« i na koncu bi s nekom pobožnom tugom dodao Očenaš za drage pokojnike... Slijedila bi posna večera, a nakon toga djeca na slamu, jer na Božić se spava na slamici, kao mali Isus nekoć u štalici.

I u onoj maloj obitelji nađe i čekanja isto. Ali s tom razlikom što ondje dječica sama, uprtih pogleda u kućna vrata, čekajući da unide mama noseći slamicu... Čekanje u tišini, napetosti, dugog kao vječnosti. I najednom kucanje, vrata se otvaraju. Ulazi mama, noseći snop slame, ali pogurenija i tužnija nego ikada. Suze na licu, a korak težak, kao da su joj svi mlinski kamenovi svijeta privezani za njezine i onako umorne noge. Začuden pogled djece zaustavlja se na maminu licu. Stala je nasred sobe, gledala u snop slame, a suze su tekle, tekle... Bog zna dokle bi taj prizor trajao, da se najmanje nije zaletjelo k njoj, uhvatilo je oko pasa i toplo je gledajući upitalo:

— Mama, zašto plaćeš?

Trgla se, pustila slamu da padne uz šuštanje na pod i zagrlivši dijete izgovori:

— Ništa, ništa, zlato! Sad ćemo kleknuti i moliti. Znaš, onako kao i uvijek. Svi sku-pal!

— Mama, oglasi se starije, hoćemo li i za tatu moliti da se vrati?

— Da, da, sinko... da se vrati... odvratiti tužna majka s toliko tuge kao nikada.

Kleknuše na slamu i čuo se topili »Andeo Gospodnji« — kao pjev ptica, žubor svih potočića u brdima planina, topili šum lišća u rano proljeće. I tada — »Očenaš za tatu, koji je poput klatna udarao na dobro Božje Srce strastvenom molbom, da se »tata vrati...«

Molitva je svršila, glas majke pozove djecu k stolu i tada...

Čudno, neuobičajeno, strašljivo kucanje na vratima. Svi su nekako prestrašeno pogledali prema vratima, a zatim djeca majku, kojoj se u duši pojavilo zloslutno pitanje u jednoj riječi — tko? Na brzinu ona izgovori:

— Naprijed, tko je Božji...?

Vrata se otvorile, a na pragu sobe stajao je muškarac iscrpljen, umoran, neobrijan, poderan, dršćućih ruku i nogu. Čekanje i s jedne i s druge strane: dugo, što razapinje dušu, lomi srce... Sve je prekinuo glas stranca:

— Dobar i blagoslovljjen sveti večer svima... i na jednom krlik najstarijeg od četvero djece:

— Tata... tata! Mama, vratio se tata...!

I klonuće jedne majke punе nade u povratak. I skok djece prema vratima. I bacanje u zagrljav svih četve-

ro, u zagrljav oca koji se vratio.

Trajalo je sve samo trenutak, jer svi nisu bili u zagrljaju. Mama je klonula i nemocno sjedila na slamicu ne vjerujući u zbiljnost koja se odigrala taj čas. Kao da je padala u nesvijest i u toj radosnoj nesvjjestici čula tako topao glas koji je pozivao, obećavao:

— Draga ženo... evo me... tu sam!

Ustala je njema, gluha od klonuća, dok je i ovaj puta nije najmlade dijete uhvatilo oko vrata i u uho izgovorilo kao nitko nikome primamljivo, ohrabrujuće:

— Mama, vratio se tata. Znaš da si rekla da Isus sve čuje, pa i nas dok molimo za tatu. Čuo nas je i vratio ga.

Kao da ju je taj mekani glasić probudio. Ona podigne glavu i ugleda pocnjuju muževu ruku, koju joj je pružio na pozdrav. Prihvati je, ustane i zagleda se u to drago lice. Topao zagrljav vjerne žene i patnika oca ispunio je tišinu sobe, da nakon toga poteku suze iz dubine srca, koje kao da su prale tugu skamenjenu na licu i padale na božićnu slamicu na podu... Začuđena djeca sve su u tišini promatrala, ali od svega ne razumeju ništa...

Započela je večera ispočetka u čudnoj tišini razdrganih pogleda, u nadzemaljskoj radosti, dok je nije prekinulo najmlade dijete pitajući:

— Tata, a gdje si bio tako dugo?

Muž je pogledao ženu, ona njega kao pitajući: da otvorim ranu čekanja? Dijete je držeći žlicu u ruci čekalo, gledalo i tata reče:

— Drago dijete. Bio sam u vojsci, ratu, u zarobljeništvu!

Htio je i dalje, ali ga mališ opet upita: — Tata, a što je to rat?

Težak uzdah vinuo se iz grudi oca, zagledao se u tanjur i kao da je gledao sve proživljene strahote: žive, mrtve, ubijene, nepokopane, razmrcvarene, i polako dižući pogled prema sinčiću nastavi: — Rat je, kad se ljudi biju, tuku, ubijaju puškama, topovima i... želio je sve nabrojiti, no samo reče... da brane vas malenu djecu, vaše mame, kuću, domovinu od zlih ljudi...

— I nas djecu? Zašto, tata...?

Javila se mama: — Sada lijepo jedi, a tata će ti sutra sve reći!

I jeli su veselije nego ikada i večera svršila veselije nego ikada, da poslije toga sva obitelj legne na spavanje, na božićnu slamicu. I otac, povratnik, koji je nakon punе dvije godline, nakon zarobljeništa, prelaza tudi granica, straha, gladi, skrivanja po šumama, lutnja po bespućima, opet mirno legao medu one na koje je mislio spasavajući goli život, zbog kojih se probijao kući... legao i zaspao snom kao nikada.

A vani hladna zimska noć, ispunjena maglom, injem i mirom u selu. Nad umornom zemljom, natopljenom znojem i krvljom kao da je nebo veselije zapjevalo:

»Svim na zemlji mir,
veselje,
budi polag Božje volje.
To sad nebo navješćuje
i glas s neba potvrđuje.
Mir... mir... mir...«

Aco Vidovečki

NA POČETKU STVORI BOG NEBO I ZEMLJU

All način mnogo milijuna godina

priješao je dovršak kreativnog dosta pomoći,

to reči: Bio tu govor o Bogu?

Ja uzimam svoju budućnost

u svoje ruke.

I zato ju je: I počelo je

sedam zadnjih dana ženite.

Svijet još ima budućnost?

Pisac: Jure ŽINK

UJUTRO PRVOG DANA

odusti dovjek

biti sloboden i dobrar. Ispao i streljan.

Nedostatki vila siliti i prihvati Božja,

nego Covjek.

No jer je morao u mrežtu vjerovati;

vjerovao je u slobodu i sreću, u burzu i napredak,

u planiranju sigurnosti.

A da sebi odigra,

nakonito je zamolio pod svojim rođenjem

rakevima i atomskim bombama.

TRĆEĆEG DANA

osušila se trava na poljima

i lito na stablima,

raskorina na štelenima,

i cvjetalo u vrhovima.

Covjek je sasvim vedro i oblačan,

i koton rameo prema tobom pleni.

Biša je jedna samo mala pogreška,

kod rekunčića koji je kćerom ravnan.

Kad su pograničku pronasli,

mali su tretirale članice na sunoh dnu Iljepe

Rijeke.

U SEDMOM DANA

nastade mir,

Konsidero.

Zemlja je bila pušta i prazna.

Vidio je mirak nad pakotinama i usječkinama,

i zadržao kuhinjski moljac.

koje su nastale na sunoh zemaljskoj kori,

nestajući je svjetluću krovi smrtna sabljet

nad Konsiderom.

Ali duboko doje

u pakli,

pritisko se o napetoj površini

Covjeka,

koji je svoju budućnost uzeo u svoje ruke,

i grobno se osjeća dobrobit je

sve do antediluvskih korova.

Covjek je gospodio moja,

pokazao svoje moćnosti. Ali moremo jed-

no znati:

da su ovi svijet, s njim Covjek i njegova

budućnost,

jer je nekotinu njih sačula

ključnoga do silosa za žito.

I pozvali su Bogu,

koji je ipak bio dužan da ih uspresti.

Pa ipak je on dobio Bog

U PETI DAN

posljednji su ljudi pritisnuli crveno dugme,

jer su se mali u opsesnosti.

Ogari je optuklio zemljenu kuglu,

Bika su gorjela,

mora su se isparjavala,

a belontski skeleti u gradićima

pocinili su i dimili se.

Andreli su s neha vratili

kako je plavi planet potrenutno,

zatim postao prljav — smed,

i končano pogrijat.

A oni su prekinuli

svoje pjevanje kroz desetak minuta.

SESTOG DANA

ugasi se svijetlo.

Prašina i popor

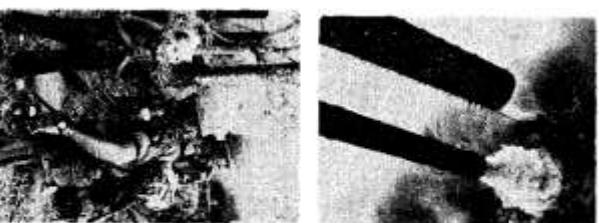
zastrali su sunce, mjesec i zvijezde.

i zadržao kuhinjski moljac.

koji je preduvio u bunkeri za rokete,

ugrađan je prevelike vrućine.

koja mu nije nijeko prljala.

U DRUGI DAN ZADNJE VREMENA

izgubljuju su rijeke u industrijskim vodama,

a pete

od pete iz kamenjačkih tvornica,

koji je bio namijenjen gospodincima,

policje zadrželi

od olovnog otiskala sa caseta;

pete od iljepa crvene boje u kolektori;

stadij u ulju na moru,

od snjeća na drvu okana,

jer je to snjeće postalo aktivno.

Druži su umrli od gladi,

Drugi su umrli od gladi,

O molitvi se danas čuju pesimisti, misle da je modern čovjek izgubio osjećaj molitve. Drugi najavljiju pravo čudo Duha Svetoga po povratku molitvi. Kardinal Marty iz Pariza mnogo je puta govorio o molitvi. Iznosimo ovdje njegova zapažanja.

Dakle, pesimisti smatraju da je moderan čovjek preživio molitvu, da roditelji ne uče više moliti svoju djecu, da društvo guši svaku želju za duhovnim životom.

To je istina!

Ali to gušenje izaziva i životnu reakciju. Čovjek, jer je čovjek, jer je slika Božja, odgovara na ta otuđenja i na taj zatvor svim svojim sredstvima.

U onom što se danas naziva povratak molitvi, ima pomalo svega; možda raste i kukolj skupa sa pšenicom, ali se ne treba žuriti i odmah čupati kukolj. Istina je, danas kršćani mole. Ja sam tome svjedok. U Parizu i drugdje. Ljudi i žene svih staleža.

Oni nisu neki izbjeglice ni nastranjaci, ali u žalosti ili u radosti, pojedinačno ili zajednički nastoje moliti Boga Isusa Krista.

Mnogih večeri, kad u svom uredru završim razmatranje i liturgijsku molitvu večernje, dolazim k prozoru koji gleda prema liceju pokraj moje kuće: gledam Dom Invalida, gledam Eifelov toranj. Moja misao traži ona raštrkana mjestra o kojima se ne govori. Znam da moji Parižlje ondje u šutnji i sabranosti pjevaju veselo Bogu, čitaju psalme, razmatraju Evandlige, ukratko — mole.

Tu su karmelićani na Montmartre-u, a sasvim blizu njih, u bazilici koja štiti Pariz, đže se neprestana molitva muževa i žena. Oni svakodnevno dolaze iz različitih četvrti da probdiju dio noći pred svojim Bogom.

Tamo u St. Leu-St.Gilles skupina mladih provodi svoje večeri dočekujući prolaznike pred svodom crkve, zatim se predaju duhu molitve.

Tu su i oni još mladi ljudi, kojima sam dao poslanje molitve u jednoj crkvi staroga dijela Pariza, blizu općine. Bilo ih je 12 prije godinu dana. Kad sam jedne nedjelje otišao slaviti s njima Euharistiju, skupilo ih se tisuću i pjevali su o svojoj radosti i vjeri.

Kršćani mole. Ali kako danas mole?

Kad susretjem kršćane, volim im postaviti dva pitanja: Tko je Isus Krist za vas i kako vi molite? U ovoj teškoj avanturi molitve potičem i pomažem jedne i druge. Važno je što kršćani traže Boga, što susreću Duha. Potvrđujem da to osobno doživljavam danas često više nego prije.

Kardinal Marty

Molitva je dužnost čovjeka

U ovoj godini djeteta ne smijemo mučke zaobići krvavo obračunavanje s djetetom prije njegova rođenja. Navedimo stoga deset točaka zajedničke izjave Biskupske konferencije Italije o tom predmetu.

1. Nijedan ljudski zakon ne može nikada ukinuti božanski zakon.

2. Svako ljudsko stvorenje, počevši od začetka pod majčinim srcem, ima pravo da se rodi.

3. Svojevoljan i izveden pobačaj u otvorenom je protivurečju s naravnim zakonom. Taj je upisan u ljudskom srcu, a izrečen u zapovijedi: »Ne ublij!«

4. Tko god počini pobačaj, ili kod njega sudjeluje na direktn način, pače i sa mim savjetom, čini veoma težak grijeh. Taj vapije za osvetom pred Bogom i ruši temeljne vrijednosti čovječanskog zajedništva.

5. Medicinsko osoblje, bilo liječnik ili njegov pomoćnik, imaju tešku moralnu obvezu »sukoba svijesti«. Taj je predviđen u članu 9. zakona koji je na snazi.

6. Vjernik koji se okalja »groznim grijehom pobačaja« (Vat. koncil II. »Radost i nada«, br. 51), odmah isključuje samoga sebe iz zajed-

Uz godinu djeteta - protiv pobačaja

ništva s Crkvom i lišava se sakramenata.

7. Trudnici u teškoći treba stvarno pomoći razumijevanjem i potporom u obitelji i u kršćanskoj zajednici, a osobito u savjetovalištima i prihvatnim centrima, koji su prožeti moralnim usmjerenjima.

8. Nameće se hitna potreba obnove odgoja za poštivanje ljudskog života u svakom razdoblju njegova opstojanja. Ali treba izbjegavati svaki oblik moralnog, psihološkog ili fizičkog nasilja.

9. Na savjest prikladno odgojenih laika spada dužnost da se bez prestanka zalažu, svim zakonitim i prikladnim sredstvima, kako bi se božanski zakon upisao u život zemaljskog društva.

10. Potrebno je sjetiti se da prihvatanje Gospodinove volje, i onda kad je skopčana s poteškoćama, zahtijeva hrabrost vjernog svjedočenja.

**L'Osservatore Romano,
10. VII. 1978.**

Prigodom Božića pozvali su prije nekoliko godina na razgovor tri značajne osobe: Msgr Fulton Sheena, glasovitog govornika na američkoj televiziji, Francois Mauriaca, poznatog romanopisca i Jeana Guittona, jednog od najznačajnijih katoličkih intelektualaca našega vremena. Svaki je od njih napisao knjigu o Isusu, a svaka ima veliku vrijednost.

OKRUGLI STOL O KRISTU

— Zašto ste pisali o Isusu?

F. Sheen: — Uočio sam ovu činjenicu: nitko nije unaprijed naijavio rođenje jednog Sokrata. Nitko nije prorekao dolazak Bude. Ne poznamo ni mjesto rođenja, ni ime majke Konfucija... Nijedna od tih tri ličnosti nije naviještena ljudima da će biti Božji vjerovjesnici... S Kristom je sasvim drugačije. Njegov dolazak je prorečen.

F. Mauriac: — Da napišem život Isusov, prije svega ostaloga, potakla me potreba da opet nađem, dotaknem nekako, živoga Čovjeka i Patnika, Utjelovljenu Riječ; dakle biće s tijelom koje je slično našem tijelu...

J. Guitton: — Uvijek se vraćam na istu točku: Isus stvarni! Isus uskrsli! Početak života, jer je uistinu uskrsnuo... Ove riječi, koje se danas zatamnuju, htio sam upisati u spoznajno svjetlo i pokazati kako ih je moj razum shvatio.

— Što mislite o Kristovoj mladosti?

F. Mauriac: — Dječak je postao mladić, mladi muž, galilejski radnik, nagnut nad svoj radni stol. On nije bio velik: nisu ga zvali sinom Svevišnjega, nije imao prijestolja, nego jednu klupčicu u kutu svoje siromašne kuhibine. Njegova majka mogla

je posumnjati... Ali evo svjedočanstva Luke: »Marija je čuvala sve te događaje brižno u srcu.«

F. Sheen: — Što je sigurno? Za vrljeme svoje mladosti Isus nije susreo u Bibliji Boga sitničavosti i ljudskih tradicija, nego Boga živoga, Oca čiju će on volju izvršavati... A još je sigurnije da je Isus, premda nije nikada pohadao rabinske škole u Jeruzalemu, vrlo dobro poznavao Sveti Pismo te je tako mogao otkrivati zamke što su mu postavljali Židovi.

J. Guitton: — Malo znamo o Isusovoj mladosti, ali puno toga možemo naučiti iz

Istinitih malih činjenica... Brkamo povjesnu istinu s onim što se gleda, ili može gledati, na televiziji.

— Koji vas stavak iz Evandelja najviše dira?

J. Guitton: — Kad bi trebalo dati sve Evandelje za jedan prizor u kojemu bi bilo sve sadržano, ja ne bih nipošto okljevao: izabrao bih učenike iz Emausa.

F. Mauriac: — Za mene je to obraćenje Marije Magdalene. Gledajte: svaka osoba koja je sudjelovala u drami Otkupljenja, pokazuje se kao pralik kojega mi mnogo puta ponavljamo u našem životu. Duše, koje su shvatile lik Marije Magdalene, nisu prestale postojati na svijetu... Odsada oni koji su najprijavili znaju da mogu biti najviše ljubljeni baš zato što su bili najprijavljeni.

F. Sheen: — Sv. Luka, priopovedajući u svom Evandelju o Isusovoj šutnji pred Herodom, spominje i čudesnu činjenicu: »A Pilat i Herod postadoše toga dana prijatelji, jer su prije bili neprijatelji.« Često se dešava u svijetu da oni, među kojima postoje manje mržnje, te lako zaboravljaju zbog neke kudlikamo veće.

— Što vas najviše iznenaduje u Kristovim riječima?

F. Mauriac: »Oprošteni su ti tvoji griješi: to je ona zapanjujuća riječ koju nisu nikada izgovorila ljudska usta. Svi grlješi bijednog ljudskog života: veliki i maleni, najbestidniji; oni koji se ne mogu nikome povjeriti; pa i oni koji nisu samo gnusni, nego i smiješni. Sve se briše. Bez srdžbe i osvete.

J. Guitton: — Krist je rekao: »Ljubite jedni druge.« Postoji li neko drugo ime za nas ljudi XX. stoljeća, koji smo toliko toga iskusili, osim Isusova da bismo ga mogli izgovoriti u nadi i radosti?

F. Sheen: — Za mene je najuzbudljivija riječ Isusova: »Tko ne uzme križ svoj i ne slijedi mene, nije mene dostojan. Tko spasi svoj život, izgubit će ga, a tko ga izgubi, zbog mene, naći će ga.«

— Molio bih svakoga od vas za neki zaključak?

J. Guitton: — Kažu mi da se rukopis Evandelja, koji potječe iz četvrtog stoljeća, nalaze u Londonu, Vatikanu i Lenjingradu; da mogu otici vladjeti ih u vitrinama Vergilijske, Lukrecije i mnoge druge latinske i grčke pisce poznamo iz prepisa mnogo mlađih, a ipak nas to ne smeta da vjerujemo u njihovu izvornost... Nepobito je da je oko 40. godina ove ere koja polazi od Isusa, postojala u granicama Rimskog Carstva skupina Židova koji su vjerovali u Isusa, u »Krestosa«.

F. Mauriac: — Tek što je Krist uskrsnuo, već je čekao u zasjedi na putu koji ide od Jeruzalema prema Damasku, i On se dočepao Saula, svoga ljubljenoga progonitelja... Otada u sudbinu svakog čovjeka bit će ovaj Bog u zasjedi.

F. Sheen: — Ne zaboravite nikada da je Kristova Crkva bila već osnovana u Rimskom Carstvu prije nego je i jedno Evandelje napisano... Znači da je Novo Evandelje poteklo od Crkve, a nije Crkva došla iz Novog evangelja... I već tada je ova Crkva bila jedna, sveta, katolička i apostolska.

Živa crkva gradi materijalnu crkvu

Davno smo, samo s namdom, gledali u vašem listu — kojeg primamo u većem broju, skicu naše crkve i zvonika.

Sada vam s radošću javljamo, a i mnogima po vama, da smo s pomoću Božjom podigli crkvu, zvonik i nabavili nova zvona. Sve je to u nedjelju 29. listopada posvećeno biskup o. Mijo Škvorc.

Radi se o crkvi u Jelsavcu, filijali našičke župe. Da nije bilo izgradnje žive Crkve koju već dugo izgrađuje i vaš GLASNIK, ne bi bilo niti ove kojoj se sada radujemo.

Još je jedan razlog zašto baš vama ovo javljamo. Nai-mje, biskup je, uz blagoslov crkve i zvona, krstio jedanasto dijete obitelji Vukomanović, nažalost ne iz našeg sela nego iz Našica, što je za nas ipak ponos. Naša je to župa.

Nadamo se da će pobudne riječi našeg biskupa i hrabrost tih roditelja, te uz vaše stalne poticaje, i naš narod krenuti naprijed, jer je i u nas rijetkost troje-četvero djece, a više nikako. Slovačke smo narodnosti, ali eto kao u svemu, tako smo i u tom zlu bliski hrvatskom narodu, u kojem živimo već stotinu godina.

Potičite nas i dalje da uzvolimo život a ne smrt, kako nam je rekao ovom zgodom naš biskup.

Ante Perković
franjevac — kapelan

nade i poticaji

piše: ŽARKO BRZIĆ

NI LJUDI NI ŽIVOTINJE   ONA JE SRETNA

O problemu seksualne revolucije iznio je svojedobno poznati sociolog i povjesničar svjetskog glasa Arnold Toynbee novinaru VUS-a zanimljiva zapažanja:

— Seks je bio uvijek velik čovjekov problem. Međutim, htjeli mi to priznati ili ne, ostaje činjenica da mi, ako odbacimo baš sva pravila, prestajemo biti ljudska bića i postajemo životinje, ali ne one sretne, naivne i nedužne životinje, slobodne i nesputane, nego »monstrumi«, ni ljudi ni životinje, ni jedno ni drugo, i zato nesretni.

Naravno, današnja »seksualna pobuna« nije samo seksualna, baš kao što nisu ni njegini motivi. Ona je simptom kraja ili barem nazadovanja gradanskog liberalnog društva i njegovih vrednota, kao i znak početka razdoblja koje bih u ovom značenju nazvao »postkršćanskim.« Kršćanske dogme i vjerovanja izgubile su stvarnost za većinu naših suvremenika, a to je i onda prava revolucija, jer su kršćanske dogme i moralni zakon sačinjavali temelj našeg mišljenja i gledanja na stvari još od četvrtog stoljeća.

Zapravo, možda je seksualna revolucija u svojoj biti revolt, pobuna protiv svakidašnjih uvjeta života, koje tehnologija sve više i kruče uređuje... Mladi traže slobodu u nesputanom seksu, ali će prije ili kasnije morati spoznati, kao što se to i prije događalo, da je potpuna seksualna sloboda ravna potpunom pomanjkanju slobode zbog toga što čovjeka duhovno osiromašuje.

Pavao VI.

Kardinal Franjo Šeper pred dvije godine za vrijeme propovijedi u crkvi sv. Marije u Zadru iznio je ovaj potresan događaj:

— Nikada ne mogu zaboraviti jednu svoju učenicu kojoj je život bio izvanredno težak, mučan i bolan. Imala je stotinu križeva. Muž ju je ostavio i pobegao. Jedino dijete koje je imala, sva nje na radost i utjeha umrlo je... I na koncu ona sama razbolila se od teške bolesti: skleroza multiplex. Legla je u krevet, nepomična, jer su joj se svi udovi ukočili. Jedva je mogla desnom rukom malo micati. Pisala mi je, a svako njezino pismo bilo je za nju velika muka od nekoliko dana dok bi uspjela staviti na papir svoje misli. Svaki dan po jednu ili dvije rečenice. Piše o svojim bolovima i mukama, koje su strašne. A ipak na svršetku dodaje: »Nemojte misliti da sam nesretna. Ne, to pak nel! Ja sam sretna jer trpim zajedno s Isusom.« U Isusu Kristu našla je ona osmišljenje svojih muka. Nikad patnja nije uzaludna i nepodnosiva ako je sjedinjena s raspetim Kristom...

Do kraja pošten prema Ijudima

»Pravi kršćanin mora biti čestit čovjek. Kad se netko zalaže za Boga, mora biti do kraja pošten prema Ijudima. Ništa tako ne ruši povjerenje u religiju kao pomanjkanje moralnih kreposti kod onih koji je propovijedaju.«

USTRAJNA MOLITVA

U pripovijetki Aleksandra Solženicina »Jedan dan Ivana Denisovića« nalazi se i ovaj poučni dijalog dvojice robijaša:

Suhov leže glavom okrenut prema prozoru, a Aljoška u tom istom ležaju, samo s druge strane ruba daske što razdvaja od Suhova, suprotno postavlja glavu da bi mu padala svjetlost od sijalice. Opet čita Evanelje. Ču Aljoša kako se Suhov naglas zahvali Bogu pa se okreće.

— Eto vidiye, Ivane Denisoviću, da vam duša vaša teži k Bogu pa se molji. Što joj ne pustite na volju, a? —

Pogleda iskosa Suhov na Aljošku. Oči, kao dvije svijeće, gore. Uzdahnu.

— Zato, Aljoška, što te molitve,isto kao i naše molbe, ili ne dodu ili pak „žao nam je, ali se odbija.“

— To je zato, Ivane Denisoviću, što ste vi malo molili, loše, bez pouzdanja, eto zato vam se i nisu ostvarile vaše molitve. Molitva treba da bude nepokolebiva. I ako budete vjerovali, pa kažete ovoj planini »pomakni se«, pomaći će se. —

Nasmiješi se Suhov, pa savi još jednu cigaretu.

— Prestani, Aljoška, s na-

klapanjem. Nisam još vidiо da su planine hodale... Kad se na Kavkazu cio taj vaš baptistički klub moli, da li se bar jedna pomakne?

— Pa mi se to nismo molili, Denisoviću — opet navodi Aljoška.

Prede sa svojim Evandeljem bliže Šuhovu, uza samo lice. — Gospod nas je upozorio da se od svega zemaljskog i smrtnog, molimo samo za svagdanji kruh: — Kruh naš svagdanji daj nam danas... — Što je visoko za ljude, to je pred Bogom nisko. Treba se moliti za duhovno: da nam Gospod sa srca našeg talog rđavi odstrani... —

ISUSOV UTJECAJ

U glasovitom filmu Isus iz Nazareta, režisera Franka Zeffirellija, Isusa je glumio engleski glumac Robert Powell, koji se ovako izražava o dobrom Učitelju iz Nazareta:

— Čvrsto sam uvjeren da je Isus zaista živio i da je izvršio najveći utjecaj na povijest čovječanstva. Govorio je o ljudskim vrednotama razumljivije od bilo kojeg čovjeka u prošlosti. Da bi što bolje predstavio njegov

lik, udubio sam se u Kristovu čovječnost, u Isusa koji je okružen ljudima, koji s njima razgovara, koji ih pokušava uvjeriti, koji trpi kao i oni i skupa s njima, koji ima iste osjećaje kao i svi mi... —

Režiser Zeffirelli govori o namjeri što je imao snimajući ovaj film:

— Naše suvremeno društvo je nijekanje svega onoga što je Isus rekao. Ako suvremeni čovjek, rob strahova, samoče, izdaja i razočaranja, želi naći spasavajuće sidro, naći će ga još uvjek jedino u radosnoj vijesti Isusa Krista... —

Molite!

Od djetinjstva ranog svojega vjerujem u Boga. Bog ne gleda da ga stalno molim, da mi zdravljie vrati.

Molim vas, kao oca soga, da za mene molite Sve mogućega Boga, da mi ujepša lijepje dane, da mi jednom lijepše jutro svane.

Bog ne čuje molitve moje. Zato vi za mene molite da mi povrati barem na jedan dan zdravlige.

Mladi bolesnik

Najljepši časovi jedne obitelji

Pred Božić sam primio veoma sadržajno pismo od obitelji Andrije i Štefanie Halamek, iz okolice Varaždina, koja živi u Francuskoj. Šteta bi bilo da ne bude objavljeno. Evo ga u cijelosti!

Približava se Božić pa je vrijeme da Vam se javimo. Najprije dajemo Vam na znanje da nismo više u onom stanu u kojem ste nas našli Vi i onaj svećenik s Vama godine 1975. U mjesecu studenom 1977. uselili smo u našu kuću, koja ima šest soba.

Dragi Bog se brine za nas! Naša djeca i mi dvoje imamo sve što nam je potrebno za zemaljski život. Uz blagoslov Božji i marljiv rad priskrblijujemo što nam treba. Ne želimo luksuza, jer Biblija veli da nije dobro ni veliko siromaštvo ni veliko bogatstvo. Imati potrebitno za život, to je dobro!

Vi ćete se, sigurno, obradovati posebnom daru kojeg nam je Bog poklonio 2. prosinca 1977. Rodilo nam se naše osmo dijete — Elizabeta. Lijepo dijete od 4 kilograma. Zdravo kao kremen. Svi smo veseli i radosni. Najljepši časovi za nas roditelje jesu oni časovi kad se svi skupimo i kad se pomolimo Srcu Isusovu i Marijinu i onda svi zajedno zapjevamo! Kad je savjest mirna, kad znamo da služimo Bogu u Božjoj milosti, nije težak nikakav rad. Sve nam život čini punim, radosnim, blagoslovljenim!

Ali nade se i ovdje hrvatskih katoličkih muževa i žena, koji nam žele zagorčati život. Šteta što nose ime hrvatsko i katoličko. Napadaju nas i izruguju što imamo toliko djece. Oni ih nemaju osim 1–2, jer žive u grijehu. Mi se ne damo smesti, jer smo ponosni na svoju djecu, pa odbrusimo napadačima i rekнемo im da im savjest ne da mira kad vide sretnu obitelj s mnogo djece. Naši podrugljivci ne mogu imati u duši mira, budući da protuprirodno sprečavaju začeće djece, a začetu dječcu ubijaju prije rođenja. Kako bi takve osobe mogle imati u duši mira!

Znamo da su opsjednute osobe u Isusovo vrijeme urale i bjesnile u Palestini, dok ih Isus ne bi izlijeo

Istjeravši zle duhove iz njih i oprostivši im grijehu. I naši će se podrugljivci i napadači smiriti, ako se obraťe i počnu poštenu živjeti u braku, radojući i odgajajući djecu prema Božjoj uredbi.

Mi razumijemo odgovorno roditeljstvo. Nije svrha života tjelesno uživanje, nego nošenje životnoga križa. Tko slijedi Krista u nošenju križa mirno provodi život i putuje u vječnu sreću u Božjoj slavi.

Mi Vas ovom prilikom molimo da tamo u Domovini pišete u katoličkoj štampi da prestanu drski napadajti na prave katoličke muževe i žene, koji u bračnom i obiteljskom životu služe Bogu i Domovini.

Vi svećenici molite za sve nas, koji želimo biti vjerni Bogu, da ostanemo ustrajni. A molite i za one koji žive u grijesima, protuprirodnim smrtnim grijesima, da se obrate, jer će inače, prema proročanstvu Gospe Fatimskog, kao jesensko lišće pasti u pakao.

Kad dobijemo sliku svih nas, poslat ćemo Vam jednu s našom hrabrom četom, a Vi se molite za tu četu da hrabro kroči kroz život prema sretnoj budućnosti.

Na kraju Vam želimo Svetan Božić i blagosloviju Novu godinu!

Želimo Vam zdravlje i dug život da mognete što više lijepih stvari napisati u obranu katoličkih obitelji i za obraćenje zalutalih! Primitive pozdrave od svih nas desetero. Od Andrije i Štefaniće i od naše djece (od kojih šestero poznajete) od: Slavka, Marije, Josipa, Ane, Nikole, Emanuela, Alojzija i Elizabete.

Srećko Bošnjak

ANA, MAUD, LUKA, ŽIL, MANKO PRVI PUTA NA RUKAMA SVOJIH RODITELJA

Odgovorno očinstvo i majčinstvo

Mladi bračni par Jacques Brunner i Claude Andreux od svog vjenčanja 1972. do 1978. nestrpljivo su očekivali da im Bog dade dijete.

Priprema sterilitet mlađe žene zadavala im je muku i tugu. Stručnjaci su savjetovali da se žena podvrgne hormonalnom liječenju. Naskoro je osjetila da je u blagoslovljenom stanju. Ginekolozi su ustanovili pet začetaka.

Žena se držala hrabro, mudro i bila je puna optimizma. I kad je morala na operaciju — carski rez — nije gubila hrabrosti. Željela je samo da vidi živu djecu, što ih je nosila pod srcem.

Nakon uspješne operacije za pet minuta na svijet dođe petero djece.

Stručnjaci u Nancy-u su također ponosni kao i roditelji djece koja dodoše na svijet živa i zdrava. Nakon krštenja, sretni roditelji drže na rukama plod svoje ljubavi:

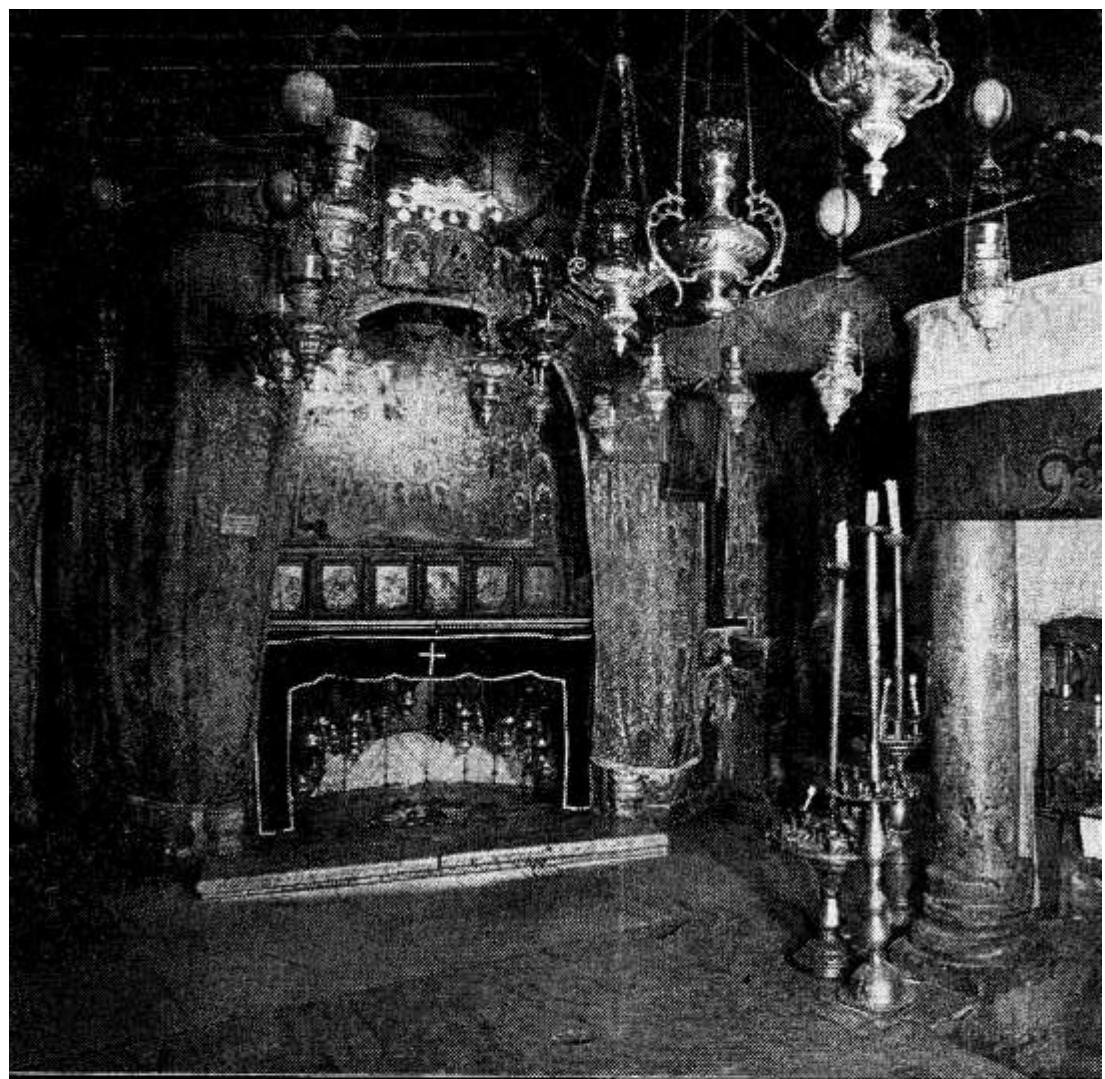
petero djece: Anne, Maud, Luc, Gilles, Marc!

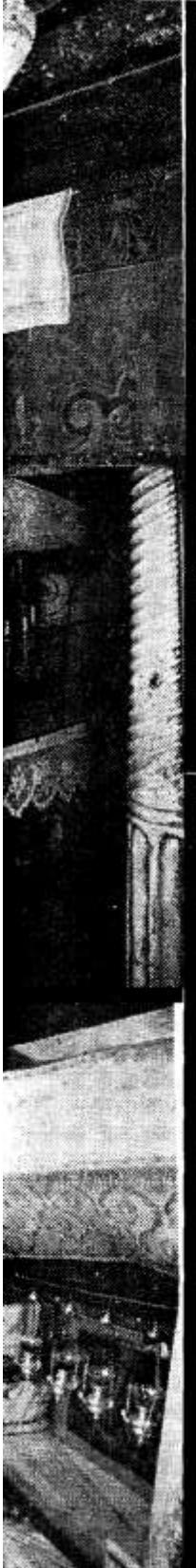
Nisu htjeli nijedno od njih usmrtili. Bog im je dao život i taj život roditelji će čuvati. Majka je bolničarka za djecu, a otac šef gradevnog poduzeća. On se divi junaštva svoje žene i nastoji joj u svemu pomagati da svi budu sretni u obitelji od sedam članova, od kojih je petero poput sitnih ptica.

Bogu su zahvalni na daru, iako se sada moraju žrtvovati. Oboje su bogati roditeljskom nježnošću i ljubavlju...

Srećko Bošnjak

*Srećan
Božić
i Novu
godinu*

*svim prijateljima
„Glasnika“ želi
Uredništvo i Uprava*

NUTRINA SPILJE ROĐENJA DANAS IZGLEDA OVAKO. LIJEVO GORE: OLTAR POD KOJIM SE NALAZI ZLATNA ZVIJEZDA NA MJESTU KAMO JE ISUS BIO POLOŽEN. NA DONJOJ SLICI VIDIMO OLTAR SVETA TRI KRALJA I JASLICE U KOJIMA JE LEZAONOVOROĐENI ISUS. U TIM JASLICAMA LEŽI DIJETE (KOJE VIDILO NA LIJEVOJ STRANI) OD BOŽICA DO BOGOJAVLJENJA.
»I DOK SU BILI ONDJE, NAVRŠILO JOJ SE VRIJEME DA RODI. I PORODI SINA SVOGA, PRVORODENCA, POVI GA I POLOŽI U JASLE, JER ZA NJIH NE BIJAŠE MJESTA U SVRATIŠTU.« (LK 2,6)

Strašno mi je slušati neke propovjednike koji samo govore kako nas Bog voli, kako je prema nama dobar otac. Meni je rat odnio muža i dva sina. Bila sam nakon toga gotovo luda. Patnje koje sam podnosila ne mogu se opisati. Ona grozna osamljenost i onaj nenadoknadiv gubitak! Od onda mi se život posve promijenio. Postala sam tupa i bezvoljna. Da Bog zna što je trpljenje i bol, zar bi mogao to dopustiti?

Mi smo zapravo neshvaćeni, napušteni, osamljeni u svojim križevima. Moramo tegliti sami. Nitko ne pita da li možemo. Borila sam se s ateistom u sebi, s velikim nepovjerenjem prema Bogu za koga se kaže da nas toliko »voli«. Da Bog voli i da razumije čovjekovu muku, to mi je nestvaran govor.

Sonja

Zna li Bog što je patnja ?

Piše: Ivan FUČEK

Nema sumnje, gospodo, da je bol i zlo u svijetu za nas i nakon Utjelovljenja i nakon Kalvarije nerijesena tajna. Ali ima bar nešto što mi ne možemo Bogu reći. Ne možemo mu reći, napisao je negdje i P. Claudel: »Ti ne znaš što je bol i patnja!« To Bogu ne možemo reći, jer se Bog radio u skrajnjem siromaštvu i jer je umro u boli i patnji za nas ljude; za vas i za mene. Bog nije došao na svijet da dokine bol i zlo. Dapaće, nije došao ni da taj problem objasni jako uvjerljivim riječima i majstorskim govorom. Došao je među nas da bol i zlo u svijetu ispunji svojom prisutnošću, da ih preuzme na sebe i u solidarnosti s nama ljudima, da ih do dna iskusi i iskapi.

Vama je rat odnio muža i dva sina. Nema sumnje da je to najveći gubitak koji ste ikada mogli u životu pretrpjjeti. Ali, gospodo, možete li za to Boga pozvati na optuženičku klupu? Je li toj groznoj članjenici uzrok Bog ili ljudi? Tko je kriv za to krvopliče, uopće za cijeli prošli rat, kao i za sve ratove u povijesti, Bog ili čovjek? Dolazi mi na pamet ono što piše Pelagija Lewinska, koja je provela 20 mjeseci u najstrašnijem hitlerovskom logoru. Ona opisuje užase tog logora: životinjski a ne humani smještaj onih žena u barakama, posve nedostatnu hranu, koju zbog blutavosti nisu mogle jesti, smisljeno mrvarenje logorašica, nezamislivo blato koje je ondje moralo biti oko svih baraka samo za to da im dnevne u nj tonu umorne noge, da tolike od njih u tom blatu zagnibe i ostanu zauvijek nepomične, prokope koji su bili iskopani samo za to da bi ih

se moralno preskakivati itd. Je li za to kriv Bog ili čovjek?

Dolazi mi na pamet i ovaj slučaj. Nadstojnica našeg katoličkog zagrebačkog »Karitasa«, Jelena Brajša, prijavljuje da jezovit slučaj iz prakse. Kad je saznala za dijete baćeno u smeće u jednoj zagrebačkoj javnoj kući, pojurila je onamo da ga spasi. Nadljudskim snagama borila se s gazonom one kuće i da ga nekako skloni da joj dade to umiruće dijete. Bacila mu je sav novac što ga je imala u novčaniku da joj dopusti otkopati smeće i unutra naći malu djevojčicu zamotanu u crnu vestu. Pa kad je uz gotovo lom živaca, kako sama opsuje, to dijete zgrabilo, sjela za volan i spasila ga, pitam, je li ovdje ista kriv Bog ili čovjek? Nije li ovdje Bog upravo jedini spasilac? Možemo li i smijemo li Boga pozivati na odgovornost za takva i slična zla u svijetu?

Ali zašto takva zla Bog ne sprječi? Mislite li da bi to odgovaralo njegovoj ljubavi prema nama? Recimo da Bog sprječi onoga koji je pošao učiniti zlo tako da si dotični razbije glavu. Smijem li postaviti pitanje: koliko bi među nama bilo ljudi još čitave glave? Kad bi Bog morao silom onemogućiti sve naše prostakluge, ukloniti sve potekoće i udaljiti od nas sve opasnosti, išlo bi se od čuda do čuda. Više ništa ne bi bilo sigurno. Iznimka bi bila pravilom. Ništa više ne bi ničemu služilo. Najsigurnije stvari postale bi nesigurne.

Veliki indijski misilac Rabindranath Tagore pokušava isti problem objasniti onima koje muči pitanje boli i zla u svijetu: »Jednoga dana prolazeći ispod mosta jarbol se

moje barke sudari s jednim od lukova. Sve bi za me bilo dobro da se jarbol mogao svinuti na duljini od nekoliko centimetara, ili da se most podigao poput mačke koja prede, ili da se rijeka lagano ulekla. Ali ni jedni ni drugi ne učinile ništa da mi dođu u pomoć. Upravo s toga razloga mogao sam se služiti riješkom i ploviti njome, služeći se jarbolom svoje barke i stoga također, kad struja nije bila povoljna, mogao sam računati s mostom. Stvari su ono što Ješu i moramo ih poznavati ako hoćemo da se njima služimo. To je moguće samo kad one slijede zakon koji nije naša volja.«

Tako nas nekršćanin Tagore poučava kako Bog poštuje stvari koje je stvorio, njihovu narav, njihove zakone, čvrstoću željeza, zemljinoj silu teže, vrućinu vatre itd. A čovjeka, svog namjesnika na zemlji, poštaje u njegovoj slobodi. Bog nije diktator! Svi diktatori svijeta htjeli su da učine sretnima svoje narode, ali silom. I narodi im nisu bili sretni jer nisu bili slobodni. Bog je Otac i on voli čovjeka, kog je stvorio. On nas želi vidjeti kako hodamo sami kao slobodni ljudi, a ne kao djeca koja još nisu prohodala. Bog nam je dao slobodu i duboko je poštuo. Nažalost, mnoga zla i mnoge boli u svijetu izviru upravo iz čovjekove slobodne volje.

Smijemo li, dakle, Boga pozivati da se opravda pred nama za bol i zlo u svijetu? Možemo li zamisliti da nas Bog ne shvaća u našoj patnji, da nas je napustio, da smo osamljeni u svojim križevima? Možda je obratno! Kad najviše trpimo, nije li nam Bog

tada najbliži? Zar nam tada ne pokazuje svoju najdublju ljubav? Ne nadvija li se nad nas kao brižna mati nad svoje dijete? Bog je za nas pošao i u smrt, ne kao nesvjesno dijete, niti slučajno kao u prometnoj nesreći, niti iz očaja, nego nakon neusporediva života iz čiste ljubavi. Nije li se za nas rodio u štali? Nije li bježao u inozemstvo kad je vlast stala progoniti netom rođeno dijete? Nije li po povratku u domovinu redom bio učenik, naučnik, radnik, popravljač vratiju i prozora, krovova i svega što je trebalo Nazarećanima u kući i oko kuće? A tko je bio taj dječak, izbjeglica, povratnik, zanatlija? Samo čovjek ili Bog-čovjek?

Isusove suvremenike irritaju riječi i djela koja navještaju dolazak »Božjeg kraljevstva«. Posebno ih irritira njegova povezanost s Bogom, kojeg naziva »Ocem«. Čime on to sebe pravi? Ne mogu podnijeti da svoje djelo obavlja na pozadini bogate usamljene molitve, koja traje po čitave noći dok oni spavaju, i na koju se uvijek ponovno povlači (Mk 1, 35). To isključivo jedinstvo s Ocem! Ti njegovi zahtjevi ljubavi prema neprijateljima! To njegovo lišavanje od svega! Sve je to draškalo zavist narodnih voda i prelazio mjeru podnošljivosti. Stoga je Isus morao platiti životom. Ali da su njegovi zahtjevi bili istiniti, a zbog kojih je morao biti prikovan na drvo sramote. Otac će dokazati time što će Raspetoga uskrisiti od mrtvih. Da li je Bog mogao svarnije dokazati da nas voli? Nije li zaista to Bog ljubavi i dobrote? A nismo li mi zli?

Ureduje: M. STARČEVIĆ

Mladi Wojtyla

Na gimnaziji u Wadowicama vladalo je veliko uzbuđenje dan poslije Izbora novoga pape. Učenici i profesori su ponosni što pripadaju školi, koju je posjećivao jedan papa.

— Karolek je bio skromno, ali uvijek pristojno obučen. Obično je nosio kaput iz vojničkog sukna, koji je sigurno bio napravljen od odijela njegova oca; imao je tamno-plave hlače i bijelu košulju. Svatko je mogao vidjeti da njegovi kod kuće nisu plivali u novcu — sjeća se jedan namještenik gimnazije.

Zbiegiew Silkowski pozna papu Ivana Pavla II. od školskih dana. O njemu priopovjeda:

— Već je tada u njegovoj ličnosti bilo nešto posebno. Bio je veoma obljužen... Najviše je volio Izlete, nogometne utakmice i sve što je povezano s pokretom. Ali za razliku od nas, kod njega se primjećivalo da sve to za njega nije ono glavno... Sjećam se kako je župnik iz Wadowica bio prilično žalostan kad je čuo da se Wojtyla odlučio za filozofiju i kazalište. »Šteta, šteta, da on ne postane svećenik«, tako je govorio... I što još znam o njemu? Kad bismo kao dečki igrali nogomet, redovito je on bio — golman.

Apostolat

— Znate li da već evo četvrtu nedjelju uzimam crkveni časopis — pričala je oduševljeno jedna gospoda, koja je inače samo neredovito dolazila u crkvu. Ona je uvijek nezainteresirano prolazila pokraj stolića, na kojem se nalazila vjerska štampa, dok se nije dogodilo. Evo da ispričam:

Gospoda je bila na odmoru u jednom mjestu, gdje joj se inače izvanredno dopadalo, samo ju je katkada, unatoč krasnu sunčanu danu, spopadala neka dosada. Na to se potužila i susjedi kod stola.

Ta odmah narednog dana dode s novim brojem vjerskih novina, utisnu joj u ruku s riječima:

— Za svaku zgodu — dobro!

Dama je pročitala list od A do Z, u prvom redu zato što joj je bilo dosadno, a onda zato što joj se probudio zanimanje, kako sama reče. I to je zanimanje ostalo, na veliku njezinu korist.

Lijep apostolat, na koji smo svi pozvani!

Osobnost

Mnogi roditelji, odgojitelji pa i vjeroučitelji upravo su zbumjeni kad ispred njihovih očiju lischezava »andeoska mladost«, koju su s toliko truda i nade uzgajali. Čak pomišljaju da im je sav trud izgubljen, jer je nešto drugo na mlađe jače utjecalo i proizvelo neočekivani obrat.

Oni bi pred sobom htjeli imati »vječno zlatnu djecu«, zaboravljaju da Bog želi imati zrela čovjeka, čelik karakter, kamen stanac, pouzdan i otporan. Zato je mudro podložio zakonu rasta i sazrijevanja njegovo tijelo, srce (osjećaje), razum i vjeru. Sve to mora postati zrelo, uravnoteženo, odraslo, osobno.

Bog se ne zadovoljava time da odrastao čovjek буде kršćanin samo po tome što je kao dijete bio kršten i stekao djetinji pojam o Bogu. Mladi čovjek u svojoj 16 — 17 godini, ako ne već ranije, mora znati da je u dubini njegova bića na djelu Bog, koji ga potiče na zreliju pitanja i odgovore, na osobnji stav.

Zdravko M.

Hvala

Nikad nije osjetio što znači biti ljubljen.

Nije, jednik, poznavao nika ni majke. Njegova duša kao da se povukla u samu sebe.

Postao je tvrd, revoltiran, zarobljenik svoje nesreće.

Počinjao je gluposti. I što su više godine prolazile, to su se vrata njegova srca sve više zatvarala.

Jednoga je dana dovežen na kliniku poslije jednog glupog dogadaja.

Bio je on stvar, koja se prenosil, prepusten drugima, bacan, bolan... slijep.

Jedan se pogled nadvijao nad njega, jedna ga je ljubav iznenada obavila — sestra ga je bolničarka pitala kako mu je ime.

To je bilo prvi puta da se netko za njeg zanima, da ga netko ljubi. Isus Krist mu je objavio svoju ljubav po toj ljubavi ljudskoj, ljubavi jedne redovnice, sasvim predane, sasvim dobre.

Napokon je on živio prvi dan svog života, svoj prvi sretni dan. Bio je pokršten, i umro je pun radosti. Zadnja mu je riječ bila: Hvala!

Križa

Normalno je i nužno za mlada čovjeka od 16 do 17 godina da sebi postavi pitanje o vjeri, Bogu i životu.

Odrasli to uvijek ne razumiju, a ponekad još krivo tumače. Ipak bi, kao odrasli ljudi, trebali za mlada čovjeka i njegovo traženje imati više smisla i ne opterećivati ga strahom pred takozvanom lošom savjesti, zato što želi biti samostalan. Uskoro neće ni otac, ni mati, ni itko drugi imati pravo da mjesto njega odgovara, jer će i sam postati punoljetan.

Budući da su kršćanske spoznaje i navike, koje nosi iz djetinjstva, zaodjenute djetinjnim ruhom, lako se dogodi da u toj dobi, kad neopozivo napušta djetinjstvo, neoprezno ukloni iz svog života i vjerski sadržaj.

To se obično naziva mlađenačka križa.

Zdravko M.

Ona je potrebna

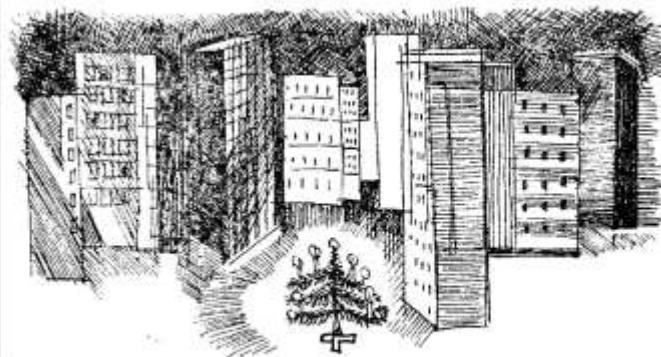
Prvi koji je zainteresiran da u mladom čovjeku dode do promjene odraslosti jest sam Bog. I on ga, zapravo, vodi u križu.

Krivo se, međutim, smatra da križ sama po sebi vodi zapuštanju vjere i odbacivanju Boga.

Križ nije ništa drugo nego stavljanje pod znak pitanja dotadašnje vjersko shvaćanje života i pojma o Bogu. Prošlo je djetinjstvo kad se pod gotovo primalo sve što su stariji rekli. Mladi čovjek, uz određeni stav i nazor, želi znati i opravdanje. Zato ne prihvata olako tude mišljenje, nego se sam daje u potragu.

Svrha je traženja dublja spoznaja i osobnije prihvatanje istine, koja mora naš život potpunije prožeti božanskim. Tako križ u prvom redu znači proces rasta i sazrijevanja. Riječ u jednu: svrha je križe zrelost osobe.

Zdravko M.

Zvijezde na crnom nebu

Anica se već dugo loše osjeća. Nešto joj ne da disati. Zamori se pri svakoj malenkosti, a u kući toliko posla. Dječica mala, braco i seka, blizanci od ni dvadeset mjeseci. Mato je terenski radnik, radi daleko od kuće, dolazi samo subotom.

Te subote, vidjevši Anicu onako blijedu i izmorenu, reče joj Mato blago, ali odlučno:

— Idi sestri u Zagreb, nek te odvede doktoru!

— A kud ču s djecom? Zagreb je daleko...

— Za dva-tri dana zamolit ćemo susjedu, da ih pripazi. Otišla je.

Liječnik se zaprepastio. — Gospodo, vi imate na plućima dvije kaverne. Ni govora o povratku među djecu! Morate odmah u bolnicu! Sve je razjasnio sestri.

Druge nije bilo. Ostala je u bolnici plačući, a sestra je odputovala, da joj negdje smjesti djecu.

Anica nema mira. Strepljako je kod kuće... Molila bi, ali ne može se sabrati. Samo stiže krunicu i vapi:

— Majko Božja, smiluj nam se!

Za nekoliko dana nadode nevolja na nevolju. Postade joj jasno da i opet čeka dijete.

A što sad? U kući siromaštvo. Muž jedan, ni u prvoj se nevolji još nije snasaо, pa sad i to! Koliko već noći nije spavala? Liječnik joj, ne znajući o čemu se radi, propisuje tablete za smirenje. Najradije bi zaspala i nikad se ne probudila. Ali ne! Kriomice baca tablete i nosi svoju bol.

U nedjelju, lako sva iscrpljena, odlazi s drugim bolesnicama u crkvu Gospe od puta na svetu Misu, na sve-

tu isповijed. Svećeniku je prvi povjerila..., a on joj je strpljivo tumačio što je sve pretrpjela sveta Elizabeta kraljica, kad ju je s dvije male djece djever bacio na ulicu u ledenu, snježnu, Božićnu noć...

— Imajte pouzdanja u Nebesku Majku! Ona će vam sigurno pomoći, iako znam da vam neće biti nimalo lako. Vi znate da kod svakog začeća djeteta izravno sudjeluje sam Bog. Bog mu daje neumrlu dušu, koja ima pravo na nebo, koja je stvorena za vječnost. Zato nije čovjek gospodar života. Kome Bog daje život, Bog zna zašto mu ga je dao, pa će ga i uzdržati, ako je Njegova volja...

Sutradan je potražila starog liječnika nasamo. Čula je već o njemu da je pobogačan čovjek, a dobar kao otac.

— Doktore, velika me nevolja snašla. Očekujem dijete.

— I to ste došli meni reći! uzrujao se liječnik.

— Zašto, doktore?

— Ja nisam kao ovi mlađi, ja ne šaljem ni jednu na abortus!

— Ali ja ni neću, ja ću roditi.

Razrogaćenim očima zagledao se stari liječnik u Anicu:

— Vi? S dvije kaverne! Vi hoćete roditi?!

— Da, doktore. Jest me

Mato i Anica stanuju daleko izvan grada. Stanić malen, samo soba i kuhinja.
— Siromašno, ali pošteno!
— bilo je Matino geslo.

strah, ali vjerujem u Boga. Uzdam se u Božju providnost i pomoć Majke Božje.

Liječnik je bio i presretan i prezabrinut u isto vrijeme. Jedva se sabrao. Čestitao je Anici i obećao joj svaku pomoć i potporu. Iako je uvjek bio pobožan, nikada u životu nije toliko i tako žarko molio kao za Aničine trudnoće. — Gospodine, počaš svoju moći! A nastojao je učiniti sve da joj što bolje pomogne.

Saznali su i drugi za Aničinu namjeru. Dolazili su mladi liječnici, nagovarali je da pobaci. Govorili su joj da se može lako dogoditi, ako uopće donese do kraja, da rodi i opet dvojke, ali da bi mogli biti nakazni, jer je zračena kod snimanja i pregleda, da može zaglaviti u porodu, pa što će onda njen muž s djecom... Sve ju je to strašilo, ali nije promijenilo njenu odluku.

Pacijentice su je opsjeda-

le kao ose. Bila je na ruglo svima.

— Najveća je luda na svijetu, koja hoće silom u grob, a djecu ostaviti siročad!

— Ja sam napravila 2, ja 5, ja 7 abortusa i ništa mi nije! A ti, glupača, imaš već dvoje djece, imaš i sina i kćer, pa što još hoćas?

Anica je samo šutjela i rukom u džepu stiskala krunicu podno srca, uz svoju bebu i u duši šaptala: — Ne dam je, pa što bude!

Pisala je mužu.

Mato je tko zna po koji put buljio u pismo. Čupao je kosu od bola. Tupo zurlo preda se... Ni sam ne zna kako se bacio na koljena.

— Raspeti Kriste, podaj mi snage!

— Moja Anica! Što ako umre u porodu?... Naša dječica!...

Svakakve su mu se misli vrzale po glavi. Dugo je trebalo dok se pribrao, a onda je podigao oči prema raspelu: — Bože, kad si dao djetetu dušu, daj i Anici snage! Bože, snage nam daj!...

Iste večeri napisao je Anici:

Ljubljena moja ženice!

Budi hrabra i ne boj se! Učinio sam zavjet. Ići ću Gospodjini i moliti za twoje zdravlje i za dijete. Svaku ću svetu Misu za vas prikazati. Vjerujem da će sve proći dobro. Kad se vratite kući, ići ćemo svi zajedno zahvaliti. Čuvaj se. Pazi na sebe i na bebu! Imaj pouzdanja u Boga i Majku Božiju!

Djeca su dobro. Susjeda je pristala da ih čuva dok god se ne vratiš, dat će Bog, pa će platiti. Vole te i željno čekaju.

Ljubi te tvoj MATO

Glavni liječnik nije Anicu mnogo pitao. Poslao ju je ginekologu. Kad je taj video njezinu snimku pluća i nalaže, rekao je kratko:

— Ostajete ovdje, sutra ćemo učiniti abortus.

— Ne, doktore, ja neću pobacit.

— Ali vi! — pjenio se liječnik — vama će se u porodu raspasti pluća kao mjeđur od sapunice! I dijete teško da bi bilo normalno, jer su vas zračili. — Sestro! Odvedite ju na odjel!

— Ne! rekla je odlučno Anica. — Ja sam punoljetna, ne možete me prisiliti!

— Onda napišite razlog, izderao se liječnik i bacio pred nju nekakav formular.

Napisala je: NEĆU BITI UBOJICA SVOGA DJETETA!

Liječnik je protrnuo. Pocrvenio preko ušiju. Nije mogao svladati iznenadenje.

— E, to je već nešto! Čestitam, gospodo! Budite hrabri! I pružo joj je ruku. Brižljivo joj je odredio terapiju, koja neće škoditi plodu i otputio je ljubazno.

Nije joj bilo lako. Ono dvoje čuva susjeda, a kud će s trećim? I hoće li se roditi zdravo? Hoće li izdržati porod? Hoće li...?

Na odjelu je naučila plesti veste. Ruke su joj uvijek bile pune posla. Plela je i za onu sa sedam abortusa. Sebi je ostavljala samo za najnužnije, ostalo je slala Mati, za djecu!

I Mato se svladavao. Odrekao se pušenja. Ni novine više nije kupovao. Našao je posao u gradu da bude više uz djecu. Sam je prao, sam krpaо, glaćao, kuću redio. Dječica nosila krpnu na zakrpi, ali bila čista i sita. Susjedi je redovito plaćao za čuvanje i nije se zadužio.

Anica bi izlazila u šetnju samo s jednom starijom bolesnicom, koja ju je od početka razumjela. No što daje, to su je sve više poštivali i drugi. Posebno je bolnički kuhar vodio o njoj računa. Kad god bi je sreo, pitao bi je ima li kakvu želju. Čak je i na odjel dolazio radi toga. I mladi liječnici susretali su je sa sve više poštovanja. Nitko je više nije zvao glupačom. Sad su je nazivali: — Ona previše hrabra!

O Petrovu, rodila Anica ljupku, zdravu djevojčicu. Na čudo svih liječnika, porod je prošao sasvim u redu. Za nekoliko dana vratili su je u njezinu bolnicu, a dijete je ostalo u rodilištu. Anica još uvijek nije znala kud bi s njom. Sestra joj podstanar, k njoj ne može. Susjedi što pazi ono dvoje, ni k njoj ne može. A drugog nema nikog pod suncem. Predlagali su joj dječji dom, ali odakle platiti? Mato je pravio molbu za pomoć, ali je odbijena, jer da su tek doselili, da je premalo u poduzeću... — Da traži za abortus — rekla mu je jedna službeni-

ca — onda bi mu se odobrilo, ali za treće dijete? Pa tko mu je kriv, što ga se nije riješio?

Cetrdeset dana molila je Anica sve nebo da joj pomogne. Onda se po našem lijepom običaju uputila zamoliti svećenika da je uvede u crkvu. I tu, pred crkvom, srela je gospodu, koja ju je i kao trudnicu rado pozdravljala.

— O, gospoda Anica! Čestitam! Kako ste? Kako bebljaca? Gdje ste je smjestili?

— Još je u rodilištu, ne znam kud bi s njom. — Priznala je Anica iskreno.

— Ajoj, pa dajte je meni!

— Ali vi imate svojih petero!

— Što onda! Moje su kćerke dobre dadije, odgojile su braču pa će rado i vašu bebicu. Samo mi je dajte, i budite mirni, dok god ne ozdravite, može ostati kod nas.

Rečeno-učinjeno! Stari liječnik nazvao rodilište, Anica napisala punomoć. Dobra gospoda prigrila je djevojčicu s puno ljubavi. I Mato je došao na krštenje. Kćerka dobre gospode bila je kuma, a djevojčica je dobila ime

JASNA, neka svakom tko ima imalo dobre volje, bude jasno da Bog svoje ne ostavlja!

Anica se brzo oporavljala. No, iako joj je našao pluća poslije poroda bio vrlo dobar, obje kaverne zatvorene, ipak je morala ostati u bolnici još šest mjeseci, a onda se zdrava i sretna vratila kući.

Kako je ponosno nosio Mato kroz grad svoju malu Jasnicu! Pred svakim je znancem visoko dizao šešir, i nije se stadio očelavljenje glave. Nekoliko godina kasnije, sazidao je lijepu kuću u gradu.

Danas su blizanci već gotovo odrasli. Jasna je velika. Najbolja je učenica i na vjeronauku i u školi. Velika je i njihova mlađa sestrica Zvezdica. Mato i Anica spokojno i radosno uživaju zasluženi mir čiste savjesti.

Razmisli kako su sretni ti roditelji, taj strpljivi otac, ta hrabra majka četvero djece, te sjajne zvijezde na crnom hrvatskom nebu, što tako jasno svijetle, budući oče, buduća majko i TEBI!

P. I.

NOVA CRKVA U JELISAVCU

O. Mijo Škvorc, zagrebački pomoćni biskup posvetio je 29. listopada novu crkvu, novi zvonik i nova zvona; sve je to sagradilo i pribavilo malo mjesto Jelisavac u kojemu žive katolici Slovaci. Razumije se pod vodstvom svojih župnika i kapelana franjevaca iz Našica.

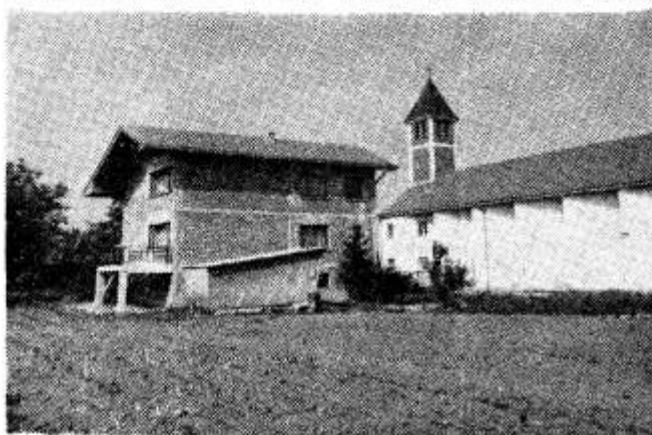
Vjera u Boga i medimurska sloga

Već dugo se bivši župnik Stare Subotice u Međimurju Ivan Jurak bavio mišljem da nešto treba učiniti u Oreho-vici. Veliko selo, pokraj nje ga još dva druga veća, a da-leko su od župne crkve.

Trebalo bi sagraditi veliku crkvu, stvoriti novu župu, u kojoj bi se odmah našlo 3000

duša. Ali kako? Kada? Odakle?

Odluka je pala za vrijeme pučkih misija. Malena crkvića usred sela bila je samo simbolično mjesto skuplja-nja. Mnoštvo svijeta, koje je dolazio na misije, stajalo je vani, izvan ograde, na prostranoj tratinici. Na svršet-

NOVA CRKVA I NOVI ZUPNI STAN U OREHOVICI. (GORE)
MNOSTVO SVIJETA NA BLAGOSLOVU NOVOG ZUPNOG STANA. (DOLJE)

ku misija pozvani su svi na dogovor. Vani pred crkvom stvoren je samoupravni spo-razum:

— Gradit ćemo novu crkvu! Zamoliti oca nadbiskupa za osnutak župe!

Misionar je dligao sidro i otišao, a velečasni Jurak se dao na posao. Sagradio je novu crkvu, nabavio nova zvona, učinio je sve potrebo-vo za osnutak nove župe i doveo novoga župnika.

Mladi župnik vlc. Stjepan Novinšćak, također Medimurac, nastavio je započetim putem. Crkva je sagradena 1972. godine, i on je odmah uređuje iznutra. Kad je ona dobila svoj današnji izgled — a mali je dragulj jedno-stavnosti i ljepote — polazi dalje. Kupuje gradilište za novi župni stan, da bi 1976. započeli gradnjom, a 1978. i župni je stan posve dovršen. U nedjelju 24. rujna svećano je blagoslovljeno u prisustvu velikoga broja vjernika i sve-ćenika.

Investicije su bile velike, ali sve su to darovali isklju-čivo sami vjernici te župe. Mladi svijet pretežno radi u inozemstvu. No zarađena sredstva slazu u vlastitu sredinu, jer oni se svi misle vratiti pod svoje medimur-ske krovove. Svoga župnika veoma cijene i poštuju. U svaku dobu ima pristup u svaku kuću. Ali i on je nji-ma dobar i susretljiv. Uvijek je dobro došao.

Crkva je posvećena Gospi Fatimskoj. Neka Ona čuva ovaj svoj vjerni narod Do-njeg Međimurja, koji nam može biti uzor što sve može vjera u Boga i medimurska sloga na čelu sa svojim sve-ćenicima i — cehmeštrima, tj. crkvenim starješinama.

Pero Bulat

Promicanje djela za djecu

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Ujedinjeni narodi proglašiše godinu 1979. godinom djeteta. I mi članovi Apostolata molitve ulazimo u novu godinu s općom i misijskom nakanom, u kojima je riječ o djeci i molitvi za nju. Tako se i mi na svoj način uklapamo u djela što će se ove godine izvesti u prilog djece.

A koji su to gorući problemi što se odnose na djecu? — To je u prvom redu glad i neishranjenost. Milijuni djece još uvijek gladiju ili su nedostatno hranjeni. Taj problem moraju osjećati i kršćani i apostoli molitve te prema svojim mogućnostima nešto i učiniti. Možemo novcem pomoći »Fond gladno dijete« ili novcem pomagati djelatnost Majke Terezije i oca Gabrića, koji veoma mnogo čine baš za tu gladnu djecu. Započeti novu godinu s prilogom za gladnu djecu može za nas postati izvorom blagoslova. Na sudnjem danu Isus će nam za to reći: »Bio sam gladan i nahranili ste me. Bio sam žedan u onoj djeci kojoj ste vi pomogli, pomažući njima, meni ste samome pomogli. Uđite u veselje gospodara svoga!«

Kako čovjek ne živi samo o kruhu i nema samo tjelesne potrebe, već i duševne i duhovne, spomenimo s obzirom na djecu još jedan veliki problem. Od današnje 4 milijarde ljudi preko polovine su djeca i mladi. Samo 69% te djece u dobi između 6. i 11. godine prima potrebnu školsku spremu, svršava osnovnu školu, a od mladih između 12. i 17. godine samo ih 49,5% imaju mogućnost za srednje školovanje. Nepismen je čovjek u svome razvoju veoma prikracen. A današnji je način života i rada takav da traži i srednjoškolsko pa i daljnje obrazovanje. Tko za to nema mogućnosti, ostaje na rubu društva, lišen tolikih dobrih tekovina kulture i civilizacije. I kršćanin i apostol molitve u brizi za čovjeka mora biti otvoren tim problemima, a prema svojim mogućnostima mora se aktivno zalažati za njihovo rješavanje.

Godina je djeteta odlična prigoda da budimo svijest o potrebama djece, osobito u manje razvijenim krajevima. U našem svijetu, u našem vremenu ima toliko milijuna djece, koja su gladna svakidašnjega kruha, pouke, izobrazbe, ljudskog razumijevanja, naše kršćanske ljubavi. No ta su djeца, možda i ne znajući, gladna Krista, njegove istine, dobrote i ljubavi. Zato pomožimo da se dječa privode k Isusu, prijatelju malenih, koji je njih tako rado imao i govorio: »Pustite malene k meni, jer je njihovo kraljevstvo nebesko!«

Na to djelo pomaganja djece pozvana su i djeca. Neka i ona mole za svoje vršnjake, a koja su imućnija, neka od svoga džeparca, od svoga suviška dadnu onima koji su siromašni. Tako će se od malena naučiti stvarati onu civilizaciju ljubavi koja će se jedina moći uhvatiti u koštac s nedaćama što biju suvremenog čovječanstva, a osobito djecu.

Apostoli molitve, pred nama je opet jedna lijepa nakana, jedno lijepo djelo, kojim ćemo kao kršćani pokazati svoju uklapljenost u suvremeniji svijet, u probleme koji ga muče. Crkva nas neprestano poziva da budemo u svijetu djelom prisutni, da budemo suosjećajni s onima koji trpe, da se borimo za bolji, pravedniji i humaniji svijet, u kojem nitko neće biti zapostavljen, građanin drugoga reda, na rubu društva, odbačen, već u kojem će se poštivati prava svake ljudske osobe, dakle, i djeteta, koje zbog svoje nemoći i nedorastlosti zasljužuje još veću brigu i pažnju.

Josip Antolović

Crkva u Zambiji

Poznato je da danas u cijelom svijetu Crkva osjeća pomanjkanje duhovnih zvanja. Stoga smo upitali brata Iliju Dilbera za vrijeme njegova boravka u domovini ima li dosta misionara u Zambiji i kako stoje stvari s duhovnim zvanjima u toj zemlji. Na to pitanje on nam je odgovorio:

Kao i drugdje u misijskim zemljama, tako se i u Zambiji osjeća potreba većeg broja misionara. Stoga zambijski biskupi polaze u potragu za novim misionarima. Traže ih u raznim evropskim zemljama, pa i u našoj.

Većina misionara u Zambiji jesu redovnici i redovnice. Pripadaju raznim redovničkim družbama. Mene je osobno iznenadilo da u Zambiji djeluje tako mnogo misionara iz nesvećeničkih muških družbi. Tako, na primjer, tu djeluju »Maristi«, pa onda »Marijanisti«, zatim »Školska braća«, »Braća Srca Isusova« i »Milosrdna braća sv. Ivana od Boga«. Ovi posljednji vode bolnicu za umobolne, dok svi ostali rade kao nastavnici na gimnazijama i učiteljskim školama. Braća Srca Isusova imaju lijep broj zvanja za svoju družbu među mladim Zambijcima.

Ovdje u Zambiji djeluje također prilično mnogo redovnica. Neke od njih osnovale su i posebnu granu svoje družbe za domaće djevojke. Pa i neki zambijski biskupi osnovali su svoje domaće redovničke ženske družbe.

Nas Isusovaca ima u Zambiji nešto preko 140. Ima nas iz svih krajeva svijeta.

U zadnje vrijeme bude se brojna duhovna zvana među zambijskom mladeži. Velik broj mladića stupa u bogosloviju. Prošle godine stupilo ih je oko 40. Mislimo smo da je to rekordan broj i da se više neće tako brzo ponoviti. No, Bogu hvala, u tome smo se prevarili. Ove godine prijavila su se za bogosloviju 62 mladića. Za njih se treba mnogo moliti da ustaju na započetom putu, jer dobije li zambijska Crkva brojnija domaća duhovna zvana, to će se prije učvrstiti i osamostaliti u tom narodu.

Inače, Katolička Crkva u Zambiji veoma lijepo napreduje. Od nekih pet milijuna sta-

EELIAS MUTALE, NADBISKUP KASAME, U SJEVERNOJ ZAMBII SA SKUPINOM BOGOSLOVA KOJIMA JE U SJEMENIŠTU U MPIMI PODIJELIO NIŽE REDOVE. UZ NJEGA STOJI OTAC LUČIĆ

novnika danas je katolika već preko 25 posto. Tu je ustanovljeno dosad sedam biskupija i dvije nadbiskupije. Sedam biskupija ima na čelu domaće sinove, dok u dvije još se nalaze misionari biskupi.

U posljednje vrijeme Zambija je suočena s velikim poteškoćama zbog političkog stanja u tom dijelu svijeta. Napose se osjeća ekonomska kriza. I misionari to dosta osjećaju u svom radu, naročito zbog sve većih poteškoća pri nabavci građevinskog materijala. Pa i mnogi su stručnjaci napustili zemlju zbog političke nestigurnosti u tim krajevima.

Molimo se da tu zemlju, koja je tako otvorena Kristovu Evandelju, minu ratne opasnosti, koje joj iz dana u dan sve više prijeđe na njezinim granicama. Molimo i za novu misionarsku i domaću duhovnu zvanja, koja su toliko potrebna da još toliki stanovnici Zambije upoznaju Kristovu Radosnu vijest.

Br. Ilija Dilber

ISUSOVACKI NOVACI I KANDIDATI U NOVICIJATU U LUSAKI. U SREDINI OTRAGA STOJI NJIHOV UCITELJ NOVAKA? DESNO OTAC PROVINCIJAL, A LIJEVO BRAT ILIJA DILBER

Krštenje u selu Daudpuru

Otar Gabrić nam je u svojim pismima češće javljao da su se brojna sela javila za sveto krštenje. Priprava za krštenje redovito traje oko godinu dana. Pa kad su pojedine skupine katekumena pripravne za taj veliki korak, on ih krsti. U svom pismu od 18. kolovoza 1978. opisuje svečanost krštenja u selu Daudpuru.

Teški su bili ovi zadnji mjeseci, no bili su sretni. Imali smo krštenja u našim novim selima Radhanagoru, Daudpuru, Dhaknami, Deuliju i Nedatu.

Bila je kasna noć kad sam stigao u selo Daudpur. No sutra su tu krštenja, pa tu nema noći. Sjeli smo na hasure pred Rotonovom kolibom da izmolimo svetu krunicu. Tu su i dječica. Bojao sam se da će ona zakunjati. Ona su međutim malo spavala popodne da ne bi pozaspala kod svete krunice naveče. Izdržali su svi, pa i mala Rupaši. Ona je uz Zdravomariju naučila napamet i Očenaš. Samo je malo »kašljucala« kod »Sla-va Ocu i Sinu ...«

Onda se mali Onukul sjeti da još nije izmoljen Andeo Gospodnji. Čekali su na mene. Doniješe malo zvono »gong« i dječica sama počeše moliti.

»I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama!« Uistinu On silazi, On dolazi, On se nastanjuje u njihovim i našim srcima! Tajna Njegove ljubavi ...

Kapelica je nova, pod je još vlažan, no tu ću prenoći. Takve su i mnoge njihove kolibe, pa neka nam žrtva bude zajednička. Ispod hasure stavili smo još jednu vreću, pa nije bilo loše, izuzevši komarce. Dobro su grizli!

Rano ujutro probudio nas je gong. Odmah smo izmolili Andeo Gospodnji i jutarnju molitvu. Slijedila je posljednja pouka prije krštenja. Došla mi je pomoći i katehistinja Bibijana, a stiglo je i mnogo vjernika iz našeg sela Piprehkalija da se pridruže sreći novoobraćenika.

Ispit djece išao je kao »po loju«. Znali su i molitve, i katehizam, i pjesme. Sa starim Pabonom. On je prekoračio devedesetu, nikad nije išao u školu. Što ujutro nauči, popodne zaboravi, a što popodne nauči, to u noći ostane u — jastuku, osim onog divnog

OVAKO IZGLEDAJU KOLIBE MNOGIH NASIH SIROMAH

NEKOLIKO NOVIH KOLIBA ŠTO SMO IH PODIGLI NAJSIRO-MAŠNIJIMA POMOCU NASIH DOBROCINTELJA U DOMOVINI

NOVA ZIDANA KAPELICA U SELU NEDATU, DAR NASIH DOBROCINTELJA

smiješka kojim odgovara na svako pitanje. Zamolio sam Pabonova Andela Čuvara da mu on sve lijepo rastumači. No Pabonu je jedno posve jasno: da on voli Isusa i da Isus

voli njega. On želi Isusa vidjeti izbliza i želi ga dobiti, pa i Isus želi Pabona izbliza vidjeti i dobiti. A: »Guru-učitelju, kako ćeš ti politi i zalisti svetom vodom, to je tvoja briga i tvoj posao!«.

Ma nije baš velika briga: na ovako pravnu dušu i kapljicu vode i milosti je dosta, dosta je to na dušu željnu, gladnu Isusa. I primio je Pabon s onim uistinu stračko-djetinjskim smiješkom i svetu krštenje i svetu pričest. Mora da je propriješnički razgovor bio lijep... Bit će da je on Isusu isprislovio mnoge doživljaje iz sunderbandskih džungla, da mu je govorio o tigrovima, krokodilima i zmijama, o borbi za život, o bijedi, gladi, pa i o sreći dobre mu obitelji, vrljednih sinova i kćeri, unuka i unučića sve do četvrtog pokoljenja. Kad bi čovjek mogao taj razgovor prenijeti na kakav duhovno-osjetljiv magnetofonsku vrpcu...

Svi sjedimo oko malog oltara okičena cvijećem, svjećicama i mirisnim »sandal-štapicima«. U svom siromaštvu skupili su nešto riže kao dar Isusu za siromaše, one siromašnije od njih. U rukama su im upaljene svijeće. Zapalili su ih već na početku obreda, jer im je dugo čekati do konca. Kod »Vjeđovanja« visoko dižu te upaljene svijeće. Nije to samo igra, nego je u tome duboko značenje i za njih i za druge u njihovu rodu koji to svjetlo još nemaju u rukama i u srcu.

»Odričete li se sotone?« — Junački, onako od srca — ne baš liturgijskim odgovorom — i kao malo ljuti na sotonu, odgovaraju: »Nikad više s njim... Neka je daleko od nas!«.

I onda ona tajna, tajna novog rođenja. Ime za imenom: starci, očevi, majke, mlađi, djevojke, djeca...

»Dodi Kraljevstvo Tvoje!« Došlo je, i još dolazi. Do kolikih će još doći po tebi i po meni! Zar ne: veliko pitanje! Pitanje našeg života, glavno pitanje. Sve drugo je prava sitnica. Čitav ovaj svijet, sve blago, sve slasti, sve je to prolazno, a ove duše su vječne. I spasivši njih, s njima ćemo i mi biti vječno sretni!

Na kraju su punim grlom i punim srcem zapjevali lijepu pjesmu: »Mi smo svi Isusovi službenici... Mi ćemo s oduševljenjem širiti Njegovo kraljevstvo s križem u ruci, s križem u srcu, trpeći, podnoseći, pripraviti ćemo stan Isusu u svome srcu!«

SESTRA MOHINI SA SVOJIM MALIM STICENICIMA U NAŠEM SIROTISTU U MARIA POLLIU

Sveta misa. Svi sjede oko malog oltara. Kod »Gospodin s vama!« osjećaš kao da sve grliš, osjećaš duboko značenje te euharistijske žrtve.

Prikazanje: rižu, cvijeće, dječicu i sebe podižu oni zajedno s hostijom. I sebe, i sve one koji su im podigli tu lijepu kapelicu i njihove kolibe, koji im pomažu odgajati djece... Po svetoj misi svi smo tako blizu, jedno smo srce, jedna smo duša.

I onda sreća prve svete pričesti. Molitva Pozdrava Gospina ispunja se i u njihovu životu: Riječ tijelom postala i prebivala u njima. Na svećenikovu riječ »Tijelo Kristovo!« odgovaraju radosno: »Amen!«

Poslije svete mise bilo je veselje pred kapelicom. Čestitaju jedni drugima. Velik je to dan u njihovu životu. Roton onda sve poziva na male »agape«, na malu gozbu ljudi bavi. Riža, nešto prženog povrća i koja ribica. Jede se s bananinih listova. Molitva prije jela, molitva za tolike gladne, koji ni toliko riže neće imati. Molitva ujedno za sve prijatelje, dobročinitelje i suradnike.

Lijep je to bio dan, lijep i prelijep, pa daj Isuse, da uzmognem mnoge takve dane doživjeti i tu sreću dati drugima!

Ante Gabrić

Brinemo se za duhovna zvanja

U nekoliko mjeseci naša misionarka Monika Okruglić poslala nam je tri pisma. Žao nam je što ih dosad nismo mogli objaviti. U prvom pismu javila nam je da je bila bolesna, ali molila je da o tome ne pišemo u Glasniku. Poslušali smo je, premda teška srca. No zato objavljujemo drugo njezino pismo ovom zgodom, jer nam u njemu iznosi probleme s kojima se suočuje zambijska Crkva. Pismo je pisano na samu Veliku Gospu 1978.

Mislim da sam već pisala da smo živjele u jednoj velikoj kući, gdje je ujedno bila i škola. Onda su školu zatvorili jer je u Mansi otvorena državna gimnazija zajedno za mladiće i djevojke. Ta naša bivša kuća pretvorena je u novicijat zambijskih domaćih sestara. Te sestre zasad lijepo napreduju; imaju sedam članica, a nadaju se da će brzo pridoci i druge. Od njih biskup očekuje veliku pomoć za svoju biskupiju.

Umjesto te kuće biskup nam je dao na raspolažanje kuću blizu škole sv. Klementa. Ta kuća bila je stan školskog kapelana. No kako on stanuje na misijskoj postaji, ta je kuća bila prazna. Tu smo ostale jedva godinu i po. Onda su došli neki redovnici iz Holandije i ponudili se biskupu da bi predavali na toj školi. Ujedno su ga zamolili da bi se mogli smjestiti baš u toj kući gdje smo mi stanovale.

Biskup je tada za nas dao podići novu kuću. Kuća je uistinu krasna i mi smo zadovoljne. Ima veliko dvorište i ograda je oko, ali nema ni jednog jedinog drveta, pa je bila izložena žarkom afričkom suncu. Ja sam već počela saditi stabla banana, jer banane brzo rastu. Rodit će već oko 1980.

Sad se nalazim već tri dana u Kabundi, najbližoj misijskoj postaji izvan Mansa. Tu imamo lijepe prostorije za »kamp«. Prije sam već jednom pisala da svake godine dva puta imamo takozvani »kamp« za djevojačka duhovna zvanja. Ovaj puta našlo ih se tu jedanaest. Bilo bi sjajno kad bi ih polovica ušla u samostan.

Veoma je zanimljivo boraviti ondje tih nekoliko dana. Sve smo to lijepo organizirale. One nam postavljaju pismeno pitanja, ali tako da ne znamo koja od njih pita. Skoro svako pitanje glasi: »Kako će ja sebi pomoci da uđem u samostan, kad me svi odgovaraju od toga, a roditelji mi to otvoreno brane? To je ovdje veliki problem.

Prošle godine imali smo jednu veoma aktivnu i dobru djevojku na tom našem »kampu«, no ovaj put nije došla. Udalila se.

SESTRA MONIKA RAZGOVARA S MAJKOM ČIJI JE SIN POŠAO U SJEMENIŠTE

MLADOMISNIK LUCIJAN MBITA, KOJI JE ZAREDEN ZA SVESENICKA 27. KOLOVOZA 1978.

Upitale smo druge djevojke, kako to da se tako na brzinu udala. Odgovorile su nam: »Roditelji su je natjerali!« Uistinu je teško dobiti djevojke koje bi se posvetile službi Božjoj i službi bližnjemu.

Evo i slučaja koji se dogodio s jednom dobrom kandidaticom. Završila je veliku maturu. Nakon toga morala je šest mjeseci služiti vojsku. Kad je i to završila, došla je u Mansu i javila se sestri poglavarici samos-

tana i kazala joj je da želi doći u samostan. Sestra joj je rekla neka dođe u ponedjeljak. Djevojka je došla u određeni ponedjeljak, ali veoma žalosna. Rekla je poglavarici: »Sestro, došla sam da vam kažem da ne mogu ostati. Moji roditelji neće ni da čuju o tome.«

Sestra poglavarica, Nizozemka, pošla je s djevojkom k biskupu da mu kaže što je na stvari. Biskup je odgovorio djevojci: »Dobro, kad tvoji roditelji ne žele da dođeš k nama, vrati se kući i budи im poslušna. Križ što si ga dobila kao kandidatka ostavi ovdje! Tad mu djevojka reče: »Roditelji mi nisu dopustili ni to da podem sada u Mansu i da ja vam kako stvari stoje. Bojali su se da će me biskup silom zadržati u samostanu.«

Biskup je tada napisao roditeljima lijevo pismo, u kojemu im javlja da on ne želi djevojke nego samo one koje su slobodne i kojima roditelji dopuštaju da stupe u samostan. S tim pismom vratila se djevojka ne baš vesela svojoj kući.

Tri ili četiri dana nakon toga eto djevojke natrag. Kazala je sestri poglavarici samostana: »Sestro, mislim da vaša vrata nisu za mene zatvorena. Evo me natrag!« Sestra je pomislila u prvi mah da djevojka putuje u Lusaku pa da želi u samostanu samo prenoći. Ali djevojka joj reče: »Evo donjela sam pismo od svojih roditelja!«

Pismo je bilo veoma zanimljivo. Roditelji su u njemu molili biskupa za oproštenje za to što su bili toliko sebični da su htjeli zadržati svoju kćer za sebe. Nadalje pišu: »Mi u ovom selu živimo kao crkvena zajednica. Ta je naša zajednica odlučila da dade mo našu Gertrudu — tako se zove ta djevojka — da radi za crkvenu zajednicu Bogu na slavu, ne kako mi hoćemo, nego kako Bog hoće.« Svi su se redom potpisali u pismu: otac, majka, baki, djedovi i svli ostali redom. Kako vidite, djevojka ne pripada samo ocu i majci, nego cijelome plemenu ili klanu.

U pismu od 9. rujna piše nam o jednom radosnom događaju, o ređenju jednog novog svećenika.

Na samoj imendan, u nedjelju, 27. kolovoza, bila je kod nas velika svečanost. Imali smo ređenje jednog, bolje reći — jednog za ovu godinu — svećenika. Slavlje je

uistinu bilo krasno. Ređenik je sa sela, pa je njegovo ređenje bilo u tom njegovu selu.

Veoma su lijepo priredili oltar na jednom brežuljku, pa su ljudi mogli sve vidjeti.

Mladosnikovi roditelji bili su obučeni kao kakvi mладenci. Majka je bila obučena u bijelinu i na glavi je imala vjenac od cvijeća. Tako obučeni pratili su svoga sina, koji je stupao među njima u sredini, sve do oltara.

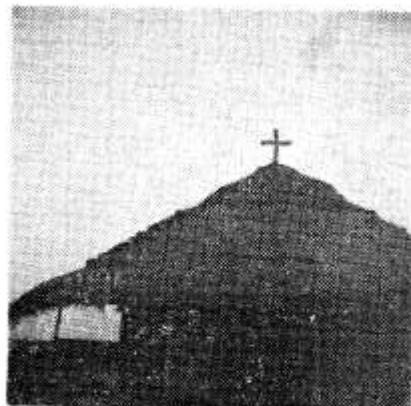
Poslije ređenja pošli smo u susjednu misiju i tu smo mi obnovile svoje zavjete. To činimo svake godine zato da se tom zgodom malo ispitamo kako smo i što smo tijekom minule godine radile kao članice svoje družbe.

Poslije takve obnove nije bilo teško vratiti se na misionarski naš posao. Ja ne mogu shvatiti zašto se današnja mladež toliko plasi redovničkog života. Mogu reći da sam ja u svome zvanju našla uistinu pravu srcu i ne bih se ni s kim miljenjala. No molite se za nas da ostanemo vjerne do kraja života tom svome pozivu.

Monika Okruglić

Kao prije gotovo dvije tisuće godina, i danas Isusa Krista dočekuje skromna »betelehemska štalica« u mnogim krajevima svijeta. Naši su misionari sretni, ako Mu mogu podići i takav stan uz pomoć dobročinitelja.

I stoga oni od sveg srca žele SRETAN BOŽIĆ i NOVU GODINU svim prijateljima moleći Božansko Dijete da ih sve blagosloví iz svojih jaslica.

---

nove knjige

ZVONO UTJEHE — 1 slika
6 ženskih uloga;

**KOB POSLJEDNJE KRALJI-
CE BOSANSKE** — 2 slike za
8 ženskih uloga;

MLIN MATIJE GUPCA —
3 slike za 3 muške i 4 žen-
ske uloge;

Sve tri drame izdane u jednoj knjižici, izdala »Mala Scena« Hrvatskog književnog društva sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1978. Napisao J. Marinov. Cijena 60 d.

**NEOKLERIKALIZAM I PUČ-
KI KATOLICIZAM** — napisali Bonnet-Grgec-Vereš. Izdalo H. K. društvo Sv. Ćirila i Metoda, Trg Kralja Tomislava 21, 41000 Zagreb. Cijena 50 d.

Izašao je **DŽEPNI KALENDAR** za 1979. god. Cijena je 5 d. uz običajni popust od 10% za one koji naruče preko 10 primjeraka, tako da je stvarna cijena 4 i pol d.

Narudžbe na adresu: Stjepan Dilber — 41001 Zagreb — pp 699.

PREPORUČAMO

Želite li nekoga od svojih dragih razveseliti za božićne blagdane, nabavite mu i poklonite jednu od ovih knjiga:

PRINC GONZAGA, veoma zanimljiv životopis svetog Alojzija Gonzage. Cijena je 35 dinara.

SVETAC I NJEGOV DEMON, veoma lijep životopis svetog Arškog Župnika. Čita se kao najnapetiji roman. Cijena mu je 35 dinara.

J. Njavro: **BLAGDANSKA JUTARNJA ZVONA**, sabrana duhovna razmišljanja uz razne blagdane kroz godinu. Cijena 35 dinara.

MEDU INDIJANCIMA, potresan životopis sv. Izaka Joughesa, misionara medu američkim Indijancima. Cijena 50 dinara.

Stj. Šimeta: **PLAMENOVI SRCA**, duhovne pjesme zgodne za deklamacije. Cijena 25 dinara.

BISKUPI SVJEDOČE ZA KRISTOVО SRCE, zbirka pro-

povijedi što su ih održali naši biskupi u bazilici Srca Isusova. Cijena 25 dinara.

Što možete bolje sebi nabaviti za BOŽIĆ nego jednu dobru knjigu o Isusu Kristu? Pruža vam se prilika svima: nabavite ISUSOV ŽIVOTOPIS sa slikama Ivana Meštrovića pod naslovom »ISUS«.

Knjigu je napisao intimni prijatelj pape Pavla VI. To je izvanredno djelo — ozbiljno napisano za čovjeka 20. vijeka. Velika obrana Isusova! Dokaz Njegova božanstva.

Cijena snižena 150 d! Narudžbe prima S. Dilber, Palmitićeva 33, 41000 Zagreb.

Prijatelji misija mogu dobiti razglednice Afričke Gospe pomoćnice kršćana koja se nalazi u Čibombu u Zambiji, a prikladna je kao Božićna čestitka!

Cijena je 2 d. Tko naruči 10 ili više komada dobije 10% popusta.

Narudžbe: Stjepan Dilber 41001 Zagreb pp. 699, Palmitićeva 33.

DUHOVNE VJEŽBE ZA DJEČAKE

Od 23. — 25. siječnja 1979. biti će u isusovačkom sjemeništu »Augustin Bea« — 41000 Zagreb, Fratrovac 38 trodnevne duhovne vježbe za dečake iz viših razreda osmogodišnjih škola, a mogu se pridružiti i srednjoškolci. U sjemeništu je potrebno biti već u ponedjeljak 22. siječnja uvečer. Za sve potrebne informacije izvolite se obratiti na Upravu Sjemeništa.

Zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISU- SOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU...

- ... na uslišanoj milosti, a ujedno molim da mi i nadalje budu u pomoći. — Janja Blažević, Banja Luka
- ... Gospi od brze pomoći i o. Leopoldu za primljene milosti. — Obitelj Labaš, Slav. Brod
- ... i Gospoj Lurdskoj na svim primljenim milostima uz preporuku za zdravlje i uspjeh u školi. — J. Š., Onzain (Francuska)
- ... i Gospod od brze pomoći za muževo ozdravljenje, za sretan porod kćeri i za više primljenih milosti. — Zahvalna Kata
- ... i Imenu Marijinom na uslišanoj molbi. — Marica Purić, Vrbanja
- ... i sv. Antunu za primljene milosti. — Danica Gerovac, Osijek
- ... i sv. Nikoli Taveliću za uslišanu molbu. — Jedna majka iz Tuhića
- ... sv. Josipu i dr Ivanu Merzu što mi je sin dobio zaposlenje. — Katica Perić, Gorjani
- ... i bl. Leopoldu za zdravlje i za druge primljene milosti. — Evica Cabadaj, Josipovac
- ... i Gospoj Lurdskoj za ozdravljenje od raka. A. C., Zagreb
- ... za ozdravljenje. — Fanika, Varaždin
- ... sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti. — I. C., Zagreb
- ... za pomoći u stambenim poteškoćama i za ostale primljene milosti. — Ljubica Pejković, Vinkovci
- ... sv. Antunu, sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu što mi je bolesna kćerka sretno rodila unuka. — Baka Karolina
- ... sv. Tereziji, bl. Leopoldu i ostalim zaštitnicima što su mi puno puta pomogli. — Marija Govorčinović, Sunja
- ... sv. Ivanu Krstitelju, bl. Leopoldu i ostalim zaštitnicima za sve primljene milosti. Zahvalna Ana
- ... i bl. Leopoldu. — Obitelj Fabijanić
- ... za primljene milosti. — Amalija Josipović, Svinjarevc
- ... i Kraljici svete krunice što su me očuvali u smrtnoj pogibelji ispred vlaka. — Alekse Crnjević
- ... i svima svetima što sam oslobođena od operacije. — J. R. iz Zagorja
- ... i Majci Božjoj Bistričkoj za pomoći u obiteljskim razmircama s mužem. — N. N., Novi Marof
- ... za zdravlje jedne i spas u prometnoj nesreći druge kćerke. — B. K., Vrpolje
- ... i našemu Kardinalu na položenom ispit. A. M., Radoboj
- ... sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i bl. Leopoldu za ozdravljenje moje kćerke i na svim primljenim milostima. — Anica Č., Vareš
- ... sv. Josipu, sv. Antunu i m. Klaudiji za ozdravljenje kćerke bez operacije i za zdravlje obitelji. — Šime Budimčević, Sombor
- ... za zdravlje uz preporuku za sinove. — Ana Nebesni, Kakanj
- ... za sretnu operaciju kćerke. — Majka Valerija, Zagreb
- ... Gospod od brze pomoći i sv. Antu za sretan porod uz preporuku za cijelu obitelj. — A. J., Bellišće
- ... sv. Ivanu Krstitelju, sv. Roku i ostalim zaštitnicima što mi se sin sretno vratio iz vojske i za uspjeh kćerke u naukama. — Ivan Adamović, Kratečko
- ... i brojnim zaštitnicima za zdravlje i za razne druge milosti uz preporuku za dječcu i unučad. — Ane Martinović, Novi Travnik
- ... i sv. Antunu na uslišanim molitvama. — K. N., Ludbreg
- ... Gospoj Zalosnoj i svima svetima za ozdravljenje. — N. N., Mrkopalj

**PREPORUČUJEM SE I NADALJE NJIHOVOJ
ZAŠTITI!!**

Glasnik kroz posljednje tri godine (od 1975.) nije podizao cijenu pretplate. Međutim kroz to vrijeme porasle su cijene grafičkih usluga i papira za oko 100%, poštarnica za oko 150%; jasno da su i ostali izdaci razmjerno porasli. Zato smo i mi prisiljeni da pretplatu za ovu godinu podignemo za 20% tako da će cijena pojedinom broju u ovoj godini biti 6 d. — Godišnja pretplata: 72,00 d.

I ubuduće ostaje popust od 10% za one koji naručuju barem 10 primjeraka ili više.

TAJNA SVETOG PLATNA

U dostojanstvenoj palači Torina, sjedištu Akademije znanosti, postoji jedan od najbogatijih i najglasovitijih muzeja starine. U jednoj prostoriji nalaze se predmeti što su ih našli oko 1400. prije Krista u grobu Cha i Merie, zajedno s mnogim namještajem, suknom, lanenim košuljama i s dvije plahte od čistog lana, koje su prekrivale dva velika sarkofaga. Plahta koja je prekrivala sarkofag Chaov bila je duga 4,70 metara, a ona koja je prekrivala sarkofag Meriea 4 puta 4 metra. Obje su sačuvane u dobru stanju. Ne tako daleko od tog starog muzeja, blizu katedrale posvećene sv. Ivanu Krstitelju, u svjetloj, sunčanoj kapeli — takoder zamišljenoj od Guarinija, sačuvano je drugo Platno, poznato po imenu »Sveto Platno«. Nažalost, dok se platna u egipatskom muzeju uvijek mogu vidjeti, ovo drugo, tj. Sveti platno, ne, jer se čuva vrlo strogo u kovčegu s više ključeva. Sveti platno, za razliku od onih egipatskih plahta, koje nemaju posebnih figura, nosi na sebi mrlje i otiske gotovo neshvatljive. Ono što, u prvi mah, najviše začuduje, jesu trokuti od različita platna, i neke tamne sjene po cijeloj površini. Nadalje, što se pažljivije motri, pokazuje se oblik jedne Osobe gledane sprijeda i s leđa. Od 1898. Torinsko Platno je na dnevnom redu. O njemu se mnogo govori i piše, štoviše, od kada je pretpostavka postavljena, postojala je sve više čvršća — da je, naime, to laneno Platno, natopljeno krvlju, s utisnutim likom razapeta Čovjeka, Izbičevana, okrunjena trnjem, probodena boka, pokopana s poštovanjem — da bi to moglo biti »čisto platno« Josipa iz Arimateje, koje je poslužilo pri Kristovu ukopu. Ime Kristovo i eventualna opstojnost takve Relikvije, toliko

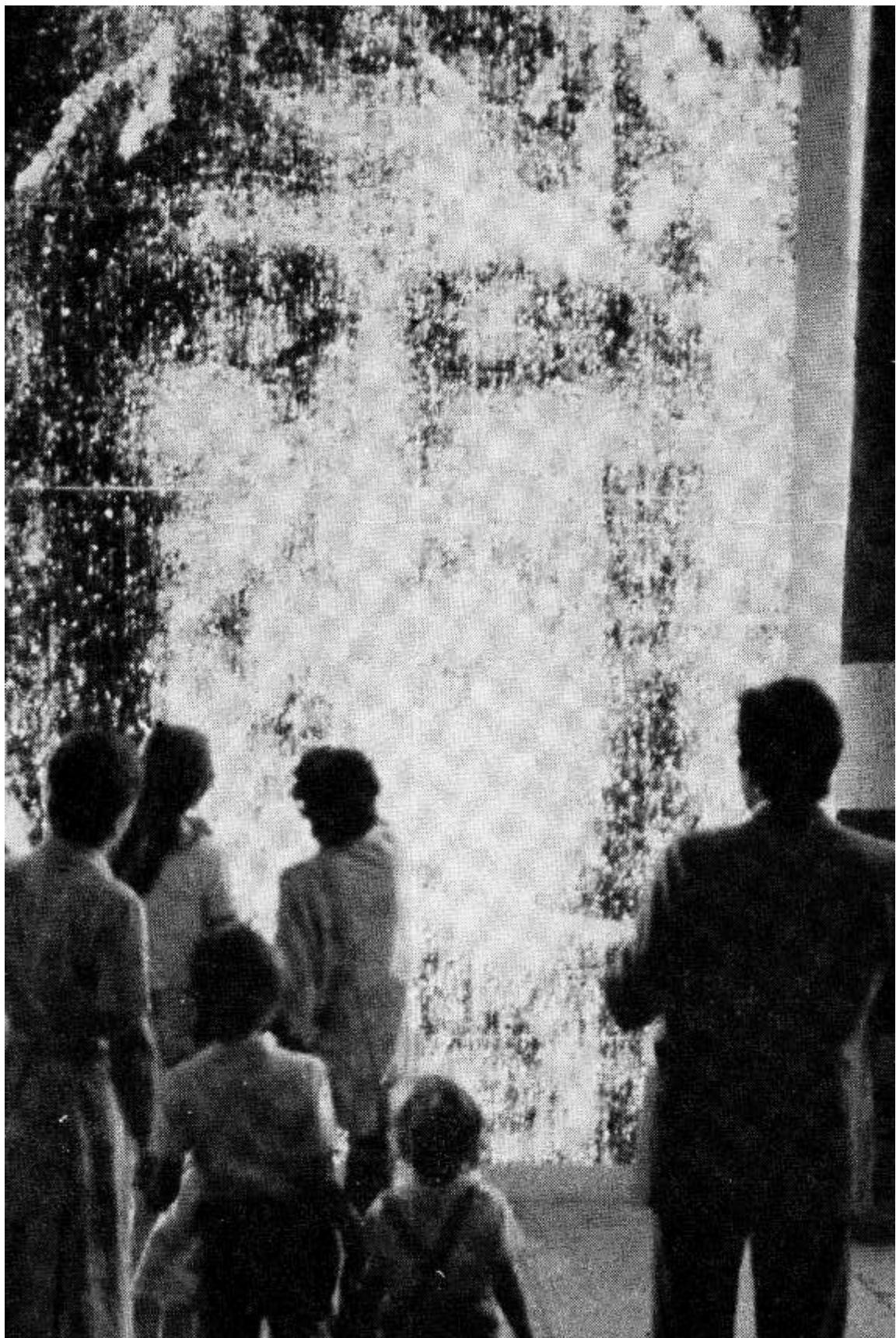
zagarantirane i tako dokumentirane o Osobi, o Muci, o Smrti i o Uskrsnuću Otkupitelja — razdijelili su u protivna uvjerenja, kao, uostalom, uvijek kroz vjekove, kad se radi o Kristu, one koji priznavaju ili niječu Njegovu opstojnost. Vjera s onim što ona traži nije ovdje u pitanju.

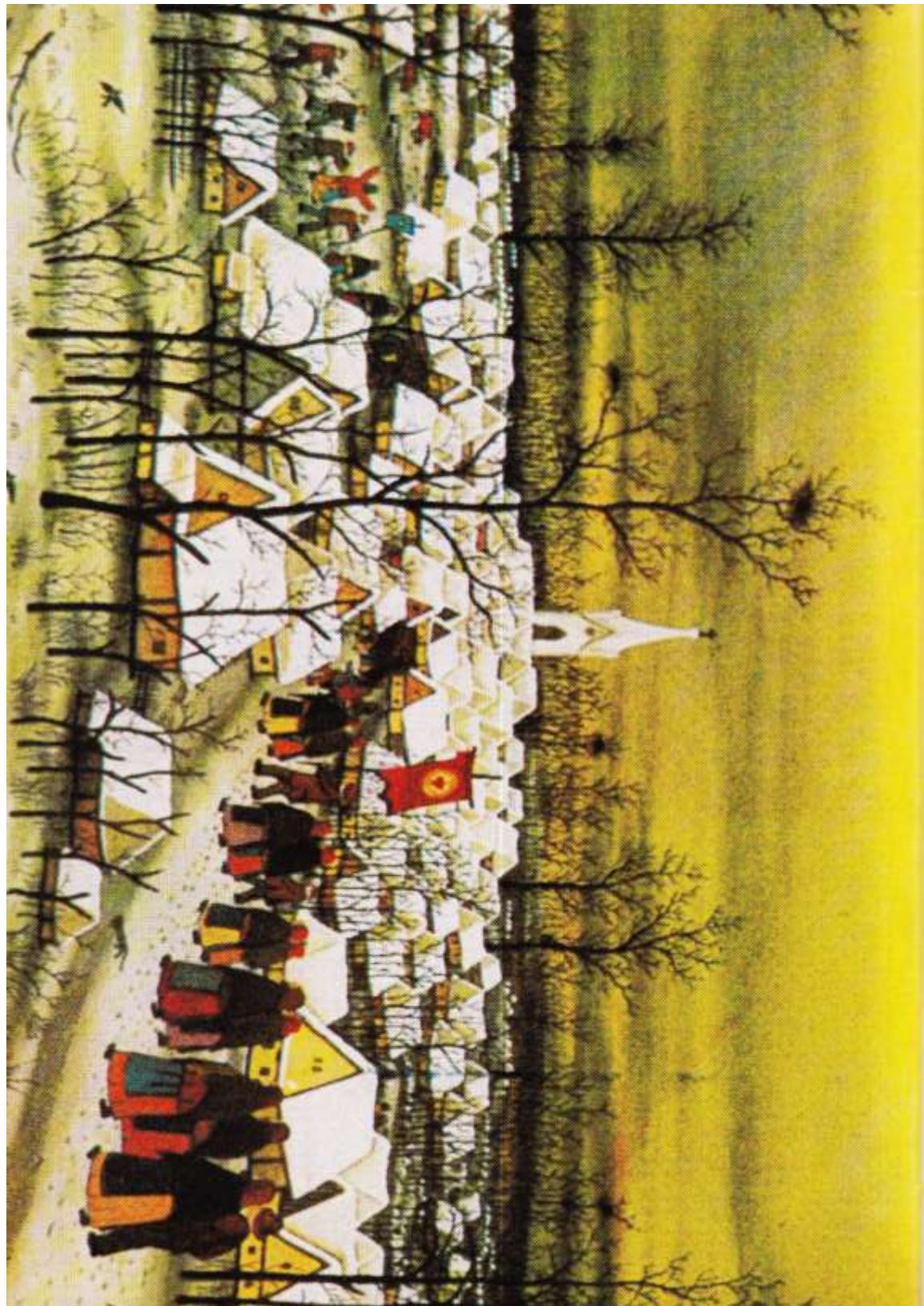
Što se tiče izvornosti Svetoga Platna, pitanje je znanstveno: podliježe slobodnoj diskusiji, koja se odvijala u redovima onih koji su bili »za« i onih »protiv« u redovima nevjernika i slobodnih misilaca. Napredovanju rasprave, koja se od vremena do vremena zagrijava i raspaljuje, svakako je dao poticaj fotografiski rezultat advokata i fotografa Secondo Pija 1898. U prvoj fotografiji Platna, koja je snimljena 1898. godine, negativu, tj. onom što je obratno od realnosti na fotografском filmu, odgovarao je savršen »pozitiv« otiska Tijela obavijena Platnom, koje je sačuvano nepromijenjeno preko 19 vjekova — na veliko čudenje, iznenadenje umjetnika, liječnika, fotografa, radiologa i drugih, koji su se uistinu trude ozbiljno, objektivno da prouče te tajanstvene otiske.

Opstojnost kakvog dokumenta koji ne pogoduje Svetom Platnu, kao i neki prigovori egzegeze — ništa nisu oduzeli, ništa nisu dodali realnosti Platna »tako kako se ono predstavlja i kako se predstavljalo uvijek« — u očima koje su gledale, divile mu se, istraživale ga, strudirale i častile.

Mi smo u prednosti. Privilegirani smo u usporedbi s našim prethodnicima, jer smo opskrbljeni sigurnijim i savršenijim sredstvima istraživanja, koja su otkrila tajnu misterioznog »negativa«.

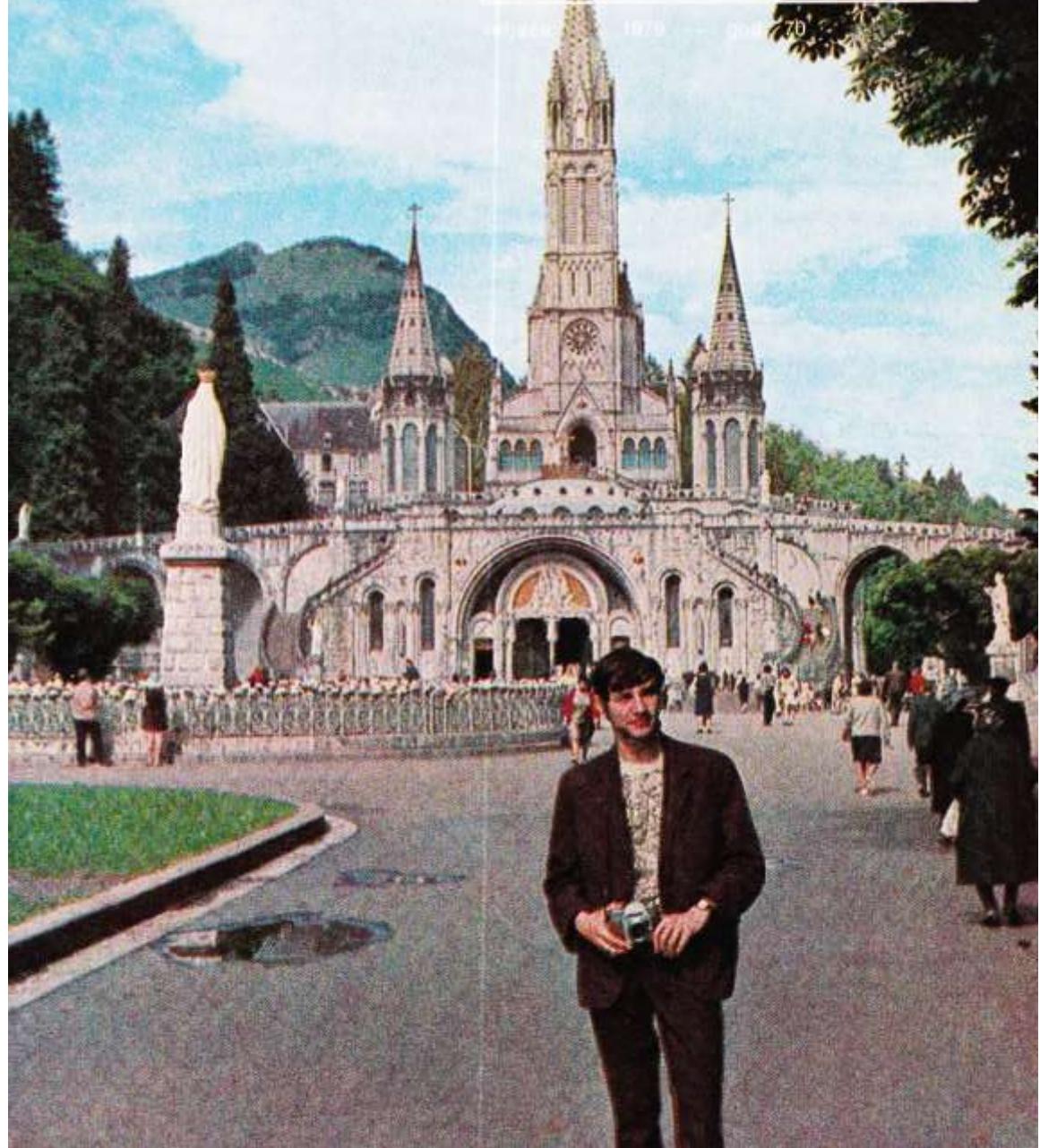
Dominik CHIANELLA

GHASNIK

SUSOVA
MINA

Naslovna strana:

**POGLEĐ NA ESPLANADU
PREĐ BAZILIKOM UKAZANJA
U LURDU**

Na zadnjoj strani:

**PRED GOSPINOM ŠPILJOM
U LURDU POD VODSTVOM
POKOJNOGA O. EDOMIRA
CIKE**

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmostićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisak: „Plamen“ Sl. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnina plaćena u gotovu.

Ozdravljenje u Lurdu

Čekajući blagoslov bolesnika molio sam zaista od srca. Malo-pomalo kako se Presveto približavalo, moja je vjera rasla. Nadao sam se i ponavljao:

— Bože moj, ako hoćeš, možeš me ozdraviti. Pre-sveta Djevice, moli za me!

Tako sam molio pred Presvetim za vrijeme blagoslova bolesnika. Najednom sam osjetio kao neki električni udar i odmah sišao iz svojih kolica, a da toga nisam bio svjestan. Klečao sam i očima pratilo Presveti sakramenat, uronjen u molitvu, sve do kraja procesije.

Tek kad sam primijetio da klečim pokraj kolica, postao sam svjestan svega što se dogodilo. Ustao sam zdrav i uspravio se bez ikakva potpornja.

Bio sam uvjeren da mi je dobro i da sam potpuno ozdravio po zagovoru Bezgrešne. Tog sam časa bio sav radostran, ali i danas vjerujem da sam ostao potpuno miran. Svakako je teško opisivati ono što se ne može protumačiti sve je bilo tako nadnaravno i brzo da je nemoguće to slijediti.

Tog je dana bio posljednji dan devetnice koju sam obavljao u čast Bezgrešne. Osjećao sam se zaista dobro: paraliza i svaka težina nestale su zajedno s bolovima u glavi i kičmi, koji su do tog dana bili dosta jaki.

Danas, 3. svibnja, jeo sam normalno i bez muke.»

**Brat Leo Schwager iz Fribourga (Švicarska)
Multipla skleroza od 1947. god.
Ozdravljenje se zabilo u Lurd 30. IV. 1952.
Čudo je priznato 18. prosinca 1960.**

GOD. 70. VELJAČA 1979. BR. 2

SADRŽAJ

JEDINSTVO CRKAVA, — — —	44
PRIČAJ MI O LJUBAVI!, R. Grgec	45
HVALA NA PISMU — — —	46
ŽIVOT I RAD U SJEMENIŠTU, L. Džoja	48
SVEĆENIK DANAS, S. Kuzmić —	49
KNEZ BRANIMIR VRAČA HRVATE RIMU, P. Grgec — — —	50
BRANIMIR OBNAVLJA ZAVJET, P. Grgec — — — —	52
ŽIVOT U SLUŽBI KRISTA I CRKVE, Ž. Brzić — — — —	54
SUSRETI EVROPSKIH PROMICATELJA APOSTOLATA MOLITVE, J. Antolović — — — —	56
GDJE JE TVOJ BOG?, M. Ravlić	57
MERZ ZOVE MLADE — — —	58
SVJETLO NA TAMNOM GLOBUSU, A. Weissgerber — — —	60
NOVA GENERACIJA, M. Starčević	62
BRAK SE ZRTVOM ČUVA, Zdravko M. — — — —	64
CRKVA U UGANDI, J. Antolović	66
SNALAZIMO SE NA SVE NAČINE, A. Luketić — — — —	67
POMALO NAPREDUJEMO, E. Verlić — — — —	68
NITKO NIJE STRADAO OD ZMJE, I. Dilber — — — —	68
U BENGALIJI NAKON POPLAVE, S. Polgar — — — —	60
POHOD SELU SITILIJI, A. Gabrić	70
NOVE KNIGE — — — —	72
LIPOVLJANI UZNEMIRENI — — —	72
ZAHVALNICE — — — —	73
TAJNA SVETOGA PLATNA, D. Chianella — — — —	74

Ušli smo u 1979. godinu, koja je u nekom smislu jubilarna za GLASNIK, jer je to 70. godišnjica njegova tiskanja.

Krajem siječnja održat ćemo »Okrugli stol« s našim glavnim suradnicima i prijateljima. Bit će tu prilike da iskreno kažemo što je dobro, a što manje dobro u GLASNIKU. Ujedno ćemo se dogovoriti kako bismo 70. godišnjicu GLASNIKA okrunili i nekim značajnim događajima...

Sigurno ćemo održati zajedničku proslavu prijatelja GLASNIKA za blagdan Srca Isusova u našem Hrvatskom narodnom svetištu Srca Isusova u Zagrebu.

Vjerovatno ćemo omogućiti čitateljima GLASNIKA da i na drugi način dodu u kontakt s najvećom relikvijom kršćanstva — Svetim Platnom...

Ovaj broj GLASNIKA želi nas pomalo uvesti u one događaje koji su se zbili prije 1100 godina, a koji su tako sudbonosni za našu hrvatsku katoličku povijest: knez Branimir nas je 879. godine ponovo i neotkidivo povezao s Rimom. Prošla je godina bila u nekom smislu papinska, jer je vidjela tri pape. Ova bi trebala biti za naš narod papinska jer bismo se u njoj trebali na poseban način povezati uz osobu i nauku Namjesnika Isusa Krista. Izgleda da je papi Ivanu Pavlu Drugom najviše na srcu dobro naših katoličkih obitelji. Zbog toga su ga već počeli i napadati i prijetiti mu. Mi Hrvati katolici imamo mnogo razloga da se vjerno držimo papinske nauke o obitelji, jer ako od nje odstupimo — nestat će nas kao snijega na suncu.

Misijski prilog ovoga broja i opet je veoma zanimljiv. To je prava panorama života naših misionara, koji se bore s nevjerojatnim poteškoćama. Ne prezazu pred njima, nego uz pomoć naših molitava i žrtava, privlače Božji blagoslov na narod iz kojega su ponikli. ponikli.

Jedinstvo Crkvi

PAPA IMA NAJBOLJI UVID U ONO ŠTO JE POTREBNO COVJEČANSTVU I CRKVI. SLIJEĐIMO NJEGOV POZIV MOLEĆI PRIVATNO I ZAJEDNIČKI, OSOBITO KOD MOLITVE VJERNIKA ZA NJEGOVE NAKANE. U VELJACI ŽELI DA SE POSEBNO MOLIMO ZA EKUMENIZAM.

DA KATOLIČKA I PRAVOSLAVNA CRKVA DOĐU DO POTPUNOG ZAJEDNIŠTVA

Katolička i pravoslavna Crkva čine dvije trećine kršćana na svijetu — ostali su protestanti. Dvije Crkve, katolička i pravoslavna, slažu se u svim istinama koje se mole u »Vjerovanju« i koje se recitiraju kod svete Mise.

Najveća zapreka koja ih rastavlja jest u tome što pravoslavci ne priznaju Rimskog prvosvećenika kao namjesnika Kristova, komu je predana vlast nad cijelokupnom Crkvom.

Danas se moli i radi na tome da se stvori novo razdoblje bratstva, koje bi obje Crkve dovelo do toga da počnu živjeti u punom zajedništvu vjere, sloge i sakramentalnog života, kako je bilo u prvom tisućljeću Kristove Crkve. Postoje sve češći i prisniji kontakti između pravoslavnih Crkava i katoličke. To se osobito vidi u zadnje vrijeme prigodom smrti i biranja novih papa. Rijetke su se pravoslavne Crkve distancirale od tih dogadaja ...

Isuse, Ti si htio da svi budemo jedno; to je bila Tvoja oporuka prije smrti. Zato Te molimo:

— Da se želja za jedinstvom podrži živo u srcima pastira i vjernika katoličkih i pravoslavnih zajednica ...

GOSPODINE, USLIŠI NAS!

— Da obje zajednice, čvrsto čuvajući ono što ih sjedinjuje, nastoje kako bi ukonile ono što ih rastavlja ...

GOSPODINE, USLIŠI NAS!

— Da Duh Sveti rasvijetli i ojača nastojanja svih onih koji rade za puno jedinstvo Crkava ...

GOSPODINE, USLIŠI NAS!

Božansko Srce Isusovo, prikazujemo Ti po Bezgrješnom Srcu Marije, Majke Crkve, u zajednici s Euharistijskom žrtvom, sve molitve, djela, radosti i trpljenja ovoga dana: kao zadovoljštinu za naše grijeha; za spas svih ljudi u milosti Duha Svetoga na slavu Nebeskog Oca; a posebno Te molimo:

DA KATOLIČKA I PRAVOSLAVNA CRKVA DOĐU DO POTPUNOG ZAJEDNIŠTVA.

»Pričaj mi o ljubavi!«

Piše: RADOVAN GRGEC

Možda se nijedna riječ, osim riječi »sloboda«, danas toliko ne upotrebljava i zlostupotrebljava kao riječ »ljubav«. Za kršćanina je ljubav »prva i najveća zapovijed«, o kojoj ovisi »sav Zakon i Proroci« (Mt 22,40). Po ljubavi ćemo jednom svi biti sudeeni. Naši dugovi otpustiti će nam se »kako i mi otpuštamo dužnicima našim«. Ljubav prema Bogu, kojega ne vidimo, ogleda se u našoj ljubavi prema bližnjemu, kojega vidimo, a ta se ljubav provjerava u ljubavi prema onome koji nam je obično i prostorno najbliži.

Nažalost, katkad je naša ljubav prema bližnjemu upravo razmjerna s njegovom udaljenošću, a obrnuto razmjerna s količinom naših deklamacija i deklaracija o ljubavi i čovječnosti, tj. lakše nam je propovijedati ljubav prema stanovniku neke daleke egzotične zemlje nego je konkretno pokazati prema sustanaru ili podstanaru. Ko jeg li paradoksa: naša mržnja i sebičnost rastu usporedo s našim propovijedanjem o ljubavi i velikodušnosti!

Kao da u svagdašnjem životu zaboravljamo da je ljubav strpljiva i dobrostiva, da se ne oholi, ne hvasta se i ne zavidi, da opraviči zlo, sve ispričava i sve podnosi (1 Kor 13, 4-7). Mladi fran-

cuski romanopisac, Didier Decoin, prošlogodišnji dobitnik Goncourtove nagrade, rekao je jednom zgodom: »Mnogima je danas bližnji vrlo daleko. Kad bi nekoliko milijardi pojedinaca na ovom čudnom planetu mislili na bližnjega kao na onoga koji im je u neposrednoj blizini, svijet bi bio drukčiji.«

Danas se često govori o dijalogu, o razmjeni misli i informacija radi uskladivanja stavova. Bez prave ljubavi i otvorenosti svi dijalazi i razgovori, pa i oni »na najvišem nivou«, samo su izraz dvoličnosti i stanovitog lukavstva, blještava fasada, fraza i poza. Koliko smo samo lijepih riječi čuli u posljednje vrijeme o dijalogu u suvremenom pluralističkom društvu, o dijalogu ekumeničkih i planetarnih razmjera, o dijalogu između svećenika i laika, između biskupa i svećenika, između svjetovnog klera i redovnika itd! Međutim, ako sve te lijepe riječi ne nadu primjenu u životnoj praksi, ostaju »praporac koji zveći«, verbalizam bez smisla i značenja.

Ne preostaje nam drugo nego vratiti se konkretnim uputama Isusa Krista, izvaditi najprije gredu iz vlastitog oka i pomesti najprije pred vlastitim vratima. Tako ćemo izići iz svoje dvoličnosti i sebičnosti, otvoriti se drugo-

me i nastojat mu pomoći, a to je ljubav. U protivnom slučaju priča o ljubavi, miru, slozi, bratstvu, jedinstvu, humanizmu i velikodušnosti ostaje samo priča.

Ako pak shvatimo da je kršćanstvo konkretni odnos prema Isusu Kristu i prema bližnjemu, možemo »krivu Drinu početi ispravljati na pravom mjestu, tj. polazeći od sebe. Tada nećemo svoju osjetljivost i osvetljivost proglašavati ljubavlju i pravednošću, a rezerviranost i zatvorenost mudrošću i razboritošću niti ćemo misliti da se, tražeći uvijek svoje pravo i vlastitu afirmaciju, borimo za afirmaciju »Božje stvari«. Shvatit ćemo da nismo mi pozvani da »ispituju bubrege i nakane srdačac« i da je pametnije biti svjestan svoje zloće i slabocene nego istraživati grijehu i krivice bližnjega jer nikad ne možemo znati koliko je tko subjektivno kriv i kakvo je zlo koje ga muči i pritiče. Shvatit ćemo da je uzalud sve naše znanje i blagostanje ako ga ne upotrijebimo za drugoga, da je ispravan svaki trenutak koji nije posvećen ljubavi. Važno je da to ne bude prekasno.

hvala na pismu

OZDRAVILA U LURDU

Danica Jambrešić, rođena 1924. g., iz Gornje Jelenske, ispunjava svoj zavjet i daje preko Zupnog ureda u Gor. Jelenskoj ovu izjavu:

— Deset godina unatrag počela sam osjećati bolove u mjeđuru, i to što dalje to jače. Liječila sam se raznim lijekovima, ali se bolovi nisu smanjili, nego povećali. U kolovozu 1977. bolovi su postali tako teški da sam padala u nesvijest. U toj i takvoj boli zagovorila sam se Majci B. Lurdskoj, moleći je za olakšanje boli. U takvom stanju pošla sam 8. rujna 1977., uz pratnju svoga sina, na hodočašće u Lurd. Tu sam se molila za olakšanje bolova. Tada sam se jedanput okupala u lurskoj vodi i nakon toga osjetila olakšanje boli. Za nekoliko dana sve su boli u mome mjeđuru nestale. Sada je već prošla godina dana od toga vremena i ja ne osjećam nikakve smetnje ni boli.

Uvjerenja sam da mi je pomogla Gospa Lurdska. Velika joj hvala! Ja se inače nalazim na radu u Zap. Njemačkoj u mjestu Hausen s mužem i s djecom. Tu me je liječio kroz više godina liječnik Božidar Ivačić. Nakon godinu dana što sam ozdravila, prilažem od njega liječničku potvrdu u originalu i želim da se to sve objavi Majci Božoj na slavu i hvalu.

U Gornjoj Jelenskoj 1. listopada 1978. — Danica Jambrešić

P. s. — Ovu je izjavu dala Danica Jambrešić osobno meni Valčičak Ignacu, uprav. župe u Gornjoj Jelenskoj, i molila me da je pošaljem Uredništvu Glasnika Srca Isusova i Marijina u Zagrebu s molbom da se štampa u Glasniku, da tako izvrši obećani zavjet. Ovdje prilažem liječničku potvrdu g. Božidara Ivačića iz Hausena — Zap. Njemačka, u originalu.

ANDEO ČUVAR

— Z velikim veseljem sem sprejela Vašo dragocjeno pismo, ki me je zelo razveselilo. Drage volje Vam odgovorim par riječi, a Vi budete tako dobri da iz teh riječi povećate dobroto Andela Čuvara, koje je dragi Bog poslao meni da pomogne meni kad sam bila v takoj stiski.

Oprostite, ne govorim tako pravilno hrvatski jezik, ker sam več 18. g. u Sloveniji. Na Hrvatskom sem bila od 1920. leta do 1960. leta po bolnicama. Sada sem še

uvijek privatno kod bolesnika, še kar sam močna. 76 leta imam, hvala Bogu lepe godine. Moj rojstveni kraj je Ljutomer. (Prekomurje).

Probala sam zelo mlada da idem v samostan, ali nije bilo moguće, jer je Svjetski rat bio, a očeta ni bilo doma. Tako sam morala doma pri materi ostati. Kada je oče domov došao, sam ja pohitela u samostan u Đakovu ss. sv. Križa.

Lepo su me sestre spremile do glavne stanice u Čakovcu. Onda sam se sama vozila z vlakom do Vrpolja. Onda do Đakova ni vozil vlak do sutra. Tako bih ja morala celo noć čekati na stanici. A me je bilo strah. Strah me bilo noći, pa sam se napotila peški po glavnoj cesti do Đakova. (12 km). Korpa s mojimi stvarima je tako teška bila da sam morala svaki 10 koraka počivati.

Podigla sam oči svoje do bromu Bogu da mi pomogne, pa sam molila: — Dobri Isusc, pošli mojega Andela Čuvara da mi pomogne. A najedanput zagledam na cesti da ide proti meni ena lepa djevojka. Lepo roza-obliko je imela, posebno lepa u licu. A ja stojim i počivam. Ona mene upita kam idem. Potem še mi kaže: — Sigurno idete u Đakovo? A ja sam rekla da idem, a kako budem, ne znam jer mi teška korpa. A ona se nasmeši pa mi reče: — Budem Vam ja pomogla. Idem do Đakova. A ona tako lako dala na glavo to korpo ko

UVJERENA SAM DA JE TO BIO ANDEO
CUVARI

da je pero. Ja sam se ponudila da joj pomažem. — Hvala, hvala, možem ja sa-ma!

Više puta sam jo pitala da bi joj pomogla, ali u kratko mi je rekla da joj nije teško. Tako smo išle i već smo bile pri Đakovi. Tu je i prva kuća. Ona je dala korpo z glave i rekla mi je da dalje ne mora ići, već mi pokaže jednoga koji je vozio neke stvari: — On je dober čovjek koji me bude uzeo na kola do samostana.

Kad ona to meni zgovori, zgine mi pred očima. Sam se htjela joj zahvaliti a nje već ne vim. Tako sam sada videla da je bio Andel ču-var, kojega rado zovem u pomoć u svako doba.«

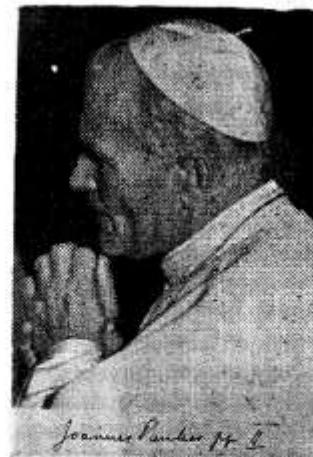
S. Jerina Mavrič,
Ljubljana, Šubičeva 10

Ovo pismo nije upućeno Uredniku GLASNIKA, nego časnom bratu Stipi Dilberu. Mi smo ga uvrstili vjerno u GLASNIK sa svim osobitosti-ma i jezika i pravopisa. Budući da sestra nema svoje prave fotografije, izrezala je iz jedne zajedničke svoj lik. Zato je slika malo slabija. Nemamo razloga da joj ne vjerujemo kad nam pripovijeda tako trijezno i detaljno ono što znamo o Andelima čuvarima.

MOJ MOLITVENIK

»Sa zanimanjem sam pročitala mnogo duhovnih knjiga. Ali kad sam ih svršila, izgledalo mi je da mi nije ništa ostalo u mom pamćenju, a ni u srcu.

MOJE DIJETE — MOJE NAJVECE BLAGO U VUKANOVICIMA I NA SVI-JETU

SADASNI PAPA ČESTO SKLAPA RUKE NA MOLITVU

Sada, kad čitam neko djelo te vrste, pišem usput misli koje mi se sviđaju i za koje se nadam da će hraniti moju dušu. Kad svršim čitanje, ponovo uzimam u ruke svoje bilješke, sredim ih, povežem s nekoliko osobnih dodataka i sastavim tako molitvu.

Dešava mi se da to ponovo preradujem i tek onda kad to naučim napamet, smatram da je to definitivno uredeno.

Tako sam sastavila jednu bilježnicu koju nikada ne ostavljam, jer me pamćenje može prevariti. Dodala sam još i neke molitve koje sam prepisala, nekoliko psalama. Imam »svoj« molitvenik s mojim molitvama. Ali moram reći da nipošto nisam zapustila tradicionalne molitve.«

V.

Vrlo dobar način kojim se svaki čitatelj GLASNIKA može probiti do »svoga« molitvenika.

Život i rad u sjemeništu

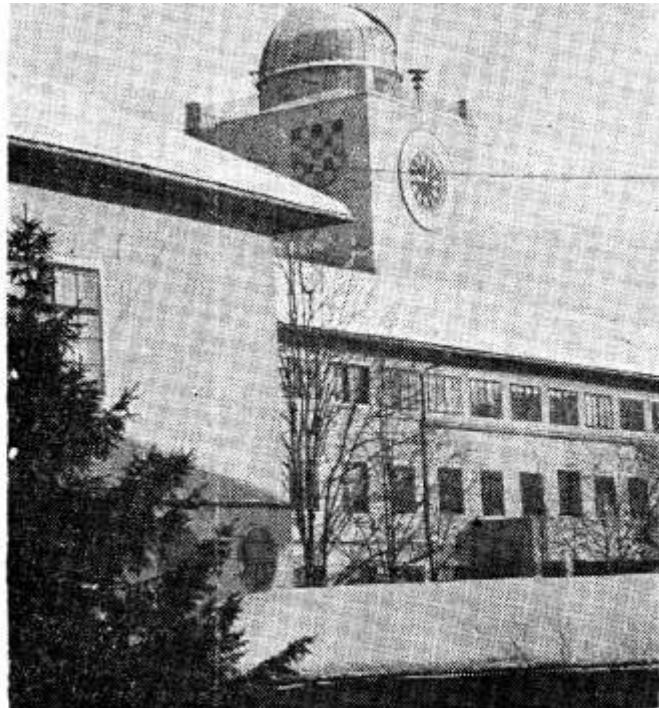
VEĆ PEDESET GODINA UZDIJE SE OVA »ZVJEZDARICA« USRED ZAGREBA POD CIJOM SE SJENOM UZGAJAJU BUDUCI HRVATSKI SVEĆENICI

Sjemenište u kojem živim i odgajam se nalazi se na Fratrovcu, jednom briježu u Zagrebu. Okruženo je s jedne strane šumom kestenova, a s druge voćnjakom i vino-gradom. Ta odgojno-obrazovna ustanova namijenjena je za odgoj kandidata za isusovce. Tu žive mladi koji ozbiljno razmišljaju o životu i o perspektivi svoje duše.

Sjemenište je počelo radom 1969. godine i kroz nje ga je prošlo nekoliko generacija svećeničkih kandidata. Kako su se mijenjale te generacije, tako su se mijenjale i odgojiteljske grupe (magistri i duhovnici).

Cilj je odgojitelja da od nas izgrade vrijedne ličnosti, revne kršćane, da nas kultiviraju, oplemene naša mlada srca i, dakako, izgrade naše duše. Postavlja se niz pitanja; a tko su ti odgojitelji? Kako oni obavljaju svoju dužnost, da li je to lako? Odakle im snaga? Da li uspijevaju?

Sada ču kratko pokušati dati odgovore na sva navedena pitanja. Odgojiteljsku

grupu sačinjavaju: o. rektor, o. duhovnik i magistri. Oni prihvataju dužnosti na savim realistički način, pokazujući nama kako se živi po vjeri, kako se životom provijeda Kristovo Evandelje. Savsim je sigurno da oni ne viđu, ne tuku, ne kažnjavaju. Svoj posao obavljaju na posve ljudski način, mirno, tih, s iskrenom ljubavlju. Ali mogu reći da to nije lagani posao i da je jako odgovoran i pred ljudima i pred našim roditeljima, a još više pred Gospodinom, dragim Bogom. Pitamo se odakle im snaga. Znamo da je glavni izvor snage vjera. Snagu im daje Krist preko Evandela, no također i mi, suradujući s njima.

Ako bismo gledali uspjeh odgojiteljske ekipe, mogli bismo ga ocijeniti visokom ocjenom, a naročito posljednjih dviju ekipa. To su dva magistra i jedan svećenik, o. duhovnik.

Svaki, pa i mlađi čovjek osjeća utučenost, izmorenost, tugu. Lijek za tu bolju u sjemeništu jest soba oca duhovnika. »Joj, ovo, ono, umoran sam, slab sam, boli me duša...« Ma ti takav mlađ, ništa ti nije, 'ajd, što ti je.« Pa te lijepo ispovedi, pa da vidиш kako si vesel, odmoran, ne boli te ništa. On je s nama prisutan i u molitvi, i na sv. Misi. Molitva i sveta Pričest glavni nam je duhovni izvor snage, života, mladosti. Svaki dan imamo sv. Misu u sjemenišnoj kapelici.

U mjesecu svibnju, Marijinu mjesecu, svaki dan smo molili krunicu i imali često svibanjsku pobožnost. Te pobožnosti dopunjala je pjesma vodena od magistra. Na nedjeljnu svetu Misu skupljaju se i vjernici izvana, a mlađi su također sastavili lijep pjevački zbor.

Dok je na jednoj strani otac duhovnik, dušobrižnik,

određen za duhovni život, na drugoj strani su magistri za praćenje intelektualnog i zavavnog rada. Matematika je velik bauk za večinu nas. Na sreću imali smo magistra koji je odlično znao matematiku, tako da je mnoge izvukao iz krize. Njemački, grčki i latinski jezik, pa i druge stvari također su bile u središtu našeg učenja zajedno s magistrima.

Poslije molitve i marljiva učenja potrebno je dušu malo odmoriti, a tijelo umoriti. Okolo kuće imamo krasan vrt s cvijećem, koje redovito uredujemo i njegujemo. Poslije posla na red dolazi nogomet, košarka, stolni tenis, šah, sviranje, glazba i drugo. Ako je čovjek radio i mučio se, onda je zasluzio i odmor.

Zgodne prilike se koriste da se izade negdje na izlet, u muzej, u kazalište i slično. Zimi se često posjećuje Zagrebačka gora. Dobro je otići nekako i malo se odmoriti, rasteretiti se, zaboraviti časak dužnosti koje nas pritišču svaki dan, ali nikada ne zaboraviti na molitvu.

Kao i svake, i ove godine napravili smo u svibnju jednodnevni grupni izlet izvan Zagreba. Posjetili smo našu Istru i njezine kulturno-povijesne spomenike. Narочito je vrijedno istaći posjet svetištu Majke Božje Trsatske i Eufrazijevoj bazilici u Poreču.

Na kraju bih mogao reći da sam veoma sretan što živim u jednoj ovakvoj ustanovi, gdje osjećam toliko ljubavi, toliko topline da mogu zaista reći hvala odgojiteljima i svim dobročiniteljima koji su nam pripravili takav put u život.

Ladislav Džoja

Svećenik danas

Bog je začetnik svakog poziva. Ipak, osjećamo pred Bogom i odgovornost za zvanja, svjesni Kristova poziva na molitvu u tu svrhu. Na otvaranje ove rubrike najviše nas je potakla goruća potreba za dobrim svećenicima danas kad se, s jedne strane, ljudi gube u moru potrošačke sredine, a s druge se strane u mnogim mlađim ljudima budi želja za otvorenjem nečeg velikog u životu. Tko će tim mlađima dati pravo usmjerjenje, tko će ih ohrabriti u upornom poduzimanju prvih koraka na putu prema uzvišenim idealima? Dobar, a u isto vrijeme i naobražen svećenik, koji će moći udovoljiti zahtjevima što ih današnjica na nj stavila. Jest, svjesni smo i činjenice da danas mnogi na svećenika gledaju kao na »ostatak prošlosti«, no poznata nam je i druga strana.

Korisno je citirati ovdje izvadak iz pisma jednog našeg nastavnika u mirovini, koji se izjašnjuje kao »ateista«, no pun je dobre volje, otvoren i iskren, čovjek uporan u traženju Istine. Već sam nekoliko godina s njime povezan putem pisama, a ljetos sam imao prilike i osobno se s njime susresti. Između ostalog piše: »Sabirite znanje! Trebat će i Vama, i Crkvi, i nama, i domovini našoj (...) Nemojte je zaboraviti! Jer Ona je tužna i potrebna je Vaše pomoći! A uvjereni smo, dragi čitatelji, da i mnogi od vas osjećaju tu potrebu pomoći više nego prije, te da će ova rubrika pridonijeti porastu osjećaja odgovornosti u bri-

zi za svećenička i redovnička zvanja u dušama mnogih naših vjernika, da će prije svega potaknuti naše drage majke i očeve da još veću brigu posvećuju odgoju svoje djece, uz veliku otvorenost Duha Svetome, te da će biti ponosni ako Gospodin kojeg člana njihove obitelji odabere za svoju posebnu službu.

Kad je Ivan Pavao I. bio izabran za papu, novinari su pitali mnoge kardinale što očekuju od novog pape. U talijanskom dnevniku »Messaggero« (od 20. VIII 1978.) nalazimo odgovor kardinala Giacinta Thiandouma, nadbiskupa Dakara i potpredsjednika Biskupskog sveafričkog simpozija:

»Smaram da svoja nastojanja moramo na prvom mjestu usmjeriti na pastoral svećeničkih zvanja. Moramo bolje definirati položaj svećenika u današnjem društvu. To je zadatak krajnje potrebe.«

U 33 dana svoga pontifikata Ivan Pavao I. je u mnogim svojim govorima to također naglasio. Budući da sad već imamo novoga papa, papa naše krvi, s istim imenom, očekujemo da će i on na tom području mnogo učiniti. Želimo se zadržati na njegovim mislima o svećeništvu, želimo se ukratko upoznati s njegovim radom na tom području kad je bio krakovski nadbiskup I., napoljan, želimo vidjeti koliko su već prvi dani njegova pontifikata usmjereni prema otvarenju tog tako značajnog i potrebitog apostolata.

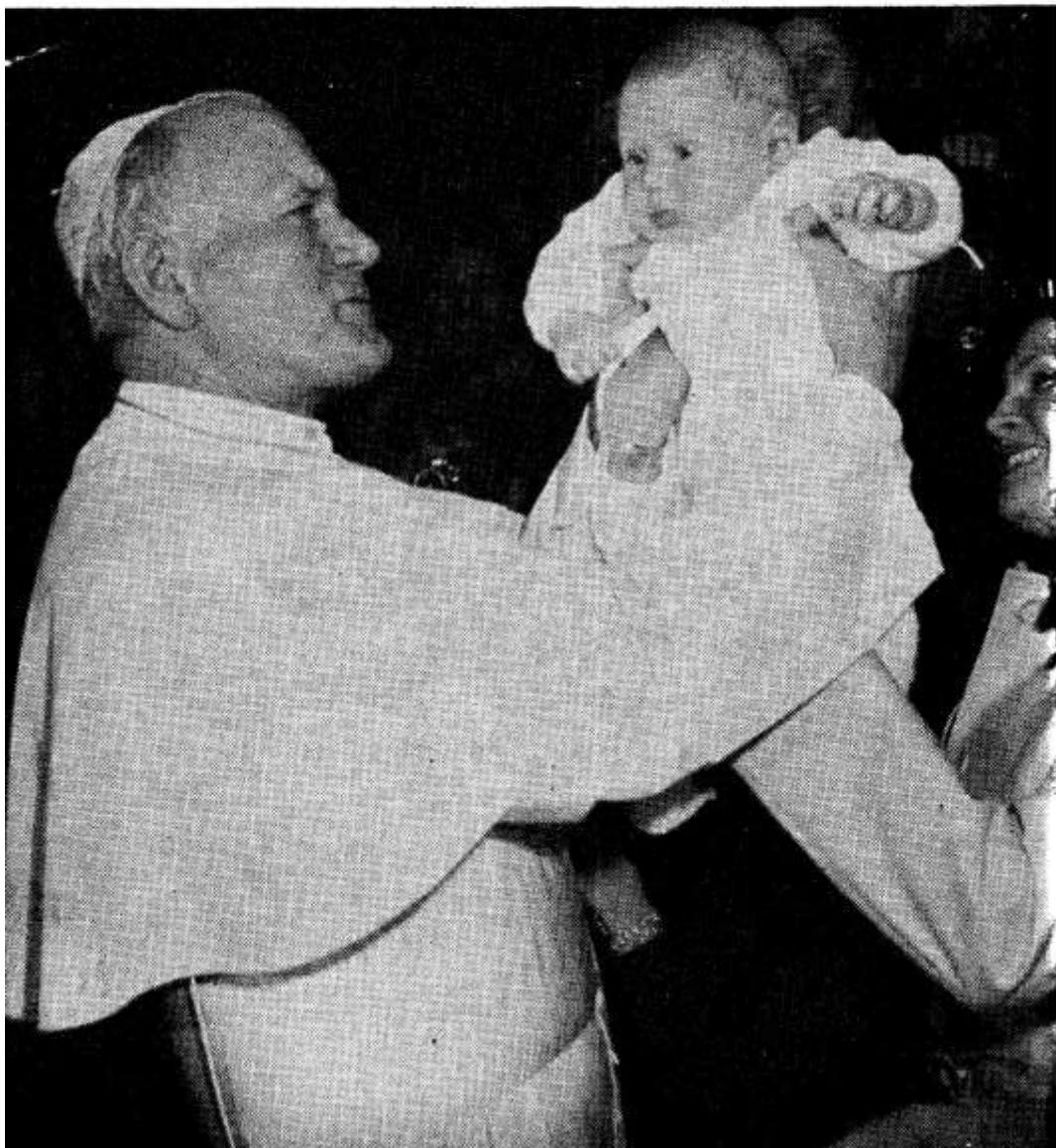
Stjepan Kuzmić

Ove godine slavimo još jedan veliki jubilej. Tisućugodišnjicu otako je knez Branimir obnovio zavjet s Rimskim Papom Ivanom Osmim. Kako je do toga došlo, neka nam ispripovjedi pojni pisac i pjesnik prof. Petar Grgec po svojoj knjizi »Sveta Hrvatska!«

KNEZ BRANIMIR VRAĆA HRVATE RIMU...

Sloga je gradila i svetu U doba kneza Domagoja Hrvatsku. Nesloga je i nju sudarili su se Hrvati prvi razarala.

KADA BISMO PREVELI U DANAŠNJI JEZIK ZAVJET KNEZA BRANIMIRA, ONDA BISMO SE SIGURNO TREBALI ZAVJERITI DA ČEMO LJUBITI SVOJU DJECU, SVOJE POTOMSTVO, ONAKO KAKO TO VOLI DANASNI PAPA IVAN PAVAO II.

ske vjere. Tu je borbu knez Domagoj vodio slavodobitno i u Italiji i u svojoj državi.

Ali tada je došla na hrvatski narod mnogo opasnija kušnja. Hrvati su imali dokazati je li njihovo pristajanje uz Sv. Oca Papu u Rimu trajno ili će oni okrenuti leda onomu zavjetu, što su ga načinili, kada su primili kršćanstvo.

Romani iz Splita, Zadra i s nekih dalmatinskih otoka ne prestano su kovali i snovali (u vrijeme hrvatskih knezova!), kako bi uništili hrvatsku biskupiju u Ninu i podvrgli Hrvate sebi i carigradskom patrijarhi. S njima se usred svade oko vladarskog prijestolja složio i knez Sedeslav. U doba kneza Domagoja Sedeslav je morao pobjeći iz Hrvatske. Ali kad je Domagoj umro, vratio se on g. 878. iz Carigrada u Hrvatsku s oružanom vojskom, s obilnim novčanim sredstvima i s četom grčkih svećenika. Narod je u prvi mah odobrio njegov državni udar, jer se pod Domagojevom vladavinom u ratovima s Francima, Arapima, Bizantincima i Mlečanima bio iskrvario, istrošio i izmorio.

Sedeslavova je vojska čvrsto pritisnula narod. Činovnici iz Carigrada i iz romanskih mjeseta u Dalmaciji htjeli su s obilnim kamataima da nadoknade novce i žrtve koje su utrošili za Sedeslavovu urotu i za konačni državni udar.

Tada je istom hrvatski narod upoznao što mu je donio Sedeslav. Išlo se za tim da se slomi narodna duša i

da se narodu dadne onaj duh protiv kojega se bunila svest svih Hrvata.

Carigrad je za Hrvate značio ne samo podređenost grčkomu patrijarhi, nego i potpunu pokornost grčkomu caru. Duhovna veza s Ocem svih kršćana značila je za Hrvate slobodu i ravнопravnost u obitelji evropskih kršćanskih naroda, a Carigrad je značio potlačenost i ropstvo.

Nezadovoljstvo je u Hrvatskoj bilo sve veće, stranka je pokojnoga Domagoja i njegovih sinova opet sve više jačala.

Već godine 879. bio je knez Sedeslav u općem narodnom ogorčenju ubijen. Na prijestolje je došao knez Branimir, koji je vjerojatno bio Domagojev sin.

Branimir je nastavio Domagojevu politiku.

Najprije je poslao u Rim pismenu zavjeru, kojom je obnovio u ime svoje i u ime cijelog hrvatskoga naroda stari djedovski zavjet da će biti vjerni nasljedniku Svetoga Petra i Kristovu namjesniku na zemlji Svetom Ocu Papi. Ta je pisma ponio u Rim papinski poslanik svećenik Ivan Mlečanin, koji se preko hrvatske države vraćao u Italiju od moćnoga moravskoga kneza Svatopluka.

Papa je Ivan Osmi s najvećim veseljem primio vijest o povratku Hrvata u rimokatoličku Crkvu. Na samo Spasovo dne 21. svibnja 879. podigao je u crkvi sv. Petra prema nebu ruke i blagoslovio kneza Branimira i sav hrvatski narod.

Dne 7. lipnja pisao je Papa Ivan Osmi pisma knezu Branimiru, novoizabranomu

ninskom biskupu Teodoziju i cijelom hrvatskom svećenstvu i narodu.

Povratak Hrvata u zajednicu katoličkih naroda silno je ojačao položaj papinske vlasti na cijelom Balkanu. Napadaj je Carigrada bio suzbijen. Posredovanjem kneza Branimira i ninskog biskupa Teodozija nastojao je Papa

GOSPIN PRALIK — SIMBOL NASE POVIJESTI

Ivan Osmi da predobiće za sebe dalmatinske romanske gradove, pa i same Bugare, koji su priznavali vlast carigradskog patrijarhe.

Branimir je utvrdio Domagojevu državnu i duhovnu baštinu. Hrvatska je postala potpuno samostalnom državom.

Mlečani su se obvezali da će Hrvatima plaćati danak za slobodnu plovidbu po Jadranskom moru.

Branimir je umro nekako na početku g. 892.

Branimir obnavlja zavjet

Petar Grgec

Ili grmi ili se zemlja trese,
Ili' oluja po Jadranu šumi?
Niti grmi, nit se zemlja trese,
Nit' oluja po Jadranu šumi.
Sabor čini kneže Branimire
Nad Trogrom kraj vladarskih dvora.

Mjesec svibanj zemlju pohodio,
Po polju se razrasla pšenica,
Na moru se jedra nadimaju,
A s nebesa toplo sunce svijetli,
U žilama krv ljudima žari.

Kraj Bihača, lijepe prijestolnice,
Ispred dvora kneza Branimira
Misu svetu pjeva Teodozij,
Izabrani novi biskup ninski,
Misu pjeva on i narod cijeli,
Silan narod, skupljen sa svih strana.

Kako pjeva biskup izabrani
I kako mu narod odgovara,
Sve od brda jeka odjekuje
I po moru u beskraj se širi;
A kad Misa bješe otpjevana,
Tad pred narod stupa Branimire,
Hrabar junak, čedo Domagoja.

Kad je narod kneza ugledao,
Od poklika nebo se prolama:
»Živio nam naš izbavitelju,
Što nevjernog svlada Sedeslava
I njegove carigradske sluge!«

Onda veli kneže Branimire:
»Poslušaj me, moj narode cijeli!
Slušajte me, ugledni župani,
Slušajte me, Božji svećenici,
Slušajte me, hrvatska plemena,
Što dodoste u svjetle Bihače
Sa svih strana gdje Hrvati žive.
Bog nam dade, dobar boj smo bili,

Izdajnika smrvili smo svoga,
A sad treba zavjet obnoviti,
Što ga oci naši učliniše,
Kad krštenje primili su sveto.

Mnoge su nam crkve oskvrnjene,
Mnoge su nam duše sablažnjene
Od bizantskih brojnih svećenika,
Koje sobom Sedeslav dovede,
Da nam narod odbije od pape
I podvrgne grčkom patrijarhi.

Ai mi nismojadni vjerolomci,
Riječ svečanu mi čuvati znamo,
Koju oci naši zadadoše
Namjesniku Kristovu u Rimu.
Od njega se mi ne otkidamo,
S njim živimo i s njim umiremo.«

Kao more, kada snažno buči,
Tako cijeli narod zaorio:
»Živio nam Sveti Otac Papa!
S njim živimo i s njim umiremo!«

Tad Branimir dalje progovara:
»Znam da svima govorim iz duše!
Svi ste mene knezom postavili,
Jer je svima bilo dodijalo
Podnositis nasilja nevjere.

Dije ruku kneže Branimire,
Dije ruku, pred svima se kune:
»Tako nama Višnji pomogao,
Svoje vjere ostavit ne čemo!
Uz Rim su nam djedovi pristali,
Uz Rim čemo i mi vijekom biti!«

Kad se narod svećano zakleo,
Njemu veli kneže Branimire:
»Za nevjeru kneza Sedeslava,
Za prevaru grčkih svećenika,

Hrvatske

Za slaboću nekih naših ljudi
Podat ćemo svi Bogu naknadu
Ispovijedu, postom, molitvama.

Ali još nešto ja ovdje predlažem:
Poslanike u Rim otpremimo,
Poslanike ispred svih Hrvata!
Svetom Ocu oni će odnijeti
U pismima zavjet obnovljeni
I svečana naša obećanja,
Da Rim nikad ostavit ne ćemo!

Poslanici sve će Papi kazat
I blagoslov od njega zamolit
Za sav narod hrvatske države
I za mene, vašega vladara.

Tu je kod nas svećenik Ivane,
Izaslanik Svetog Oca Pape:
Iz Moravske on se u Rim vraća
Od moćnoga kneza Svatopluka.

On nek vodi i poslanstvo naše
Sve do Rima k Svetom Ocu Papi,
Naša pisma već su napisana,
Poslanici već su na put spremni,
A lada ih čeka kraj Trogira,
Da ih vozi preko mora sinjeg.

Opet cijeli narod odobrava:
»Sretno pošli poslanici,
Sretno pošli do vječnoga Rima!
Rimskom Papi vi se poklonite,
Vječnu vjernost njemu obećajte.

Prije će se sunce ugasiti
Nego Hrvat vjeru promijeniti!
Sretno pošli do Vječnoga Rima
Pa nam sretne glase donesite
Sretne glase i blagoslov sveti
Od rimskoga Svetog Oca Pape,
Nasljednika Petra apostola,
Namjesnika Kristova na zemlji!«

VELIKI PRIJATELJ HRVATA PAVAO VI. TJEŠI ĐEĐAKA KOJI JE IZGUBIO OCA PRIGODOM OTMICE ALDA MORA

PLICA KRALJICE JELENE JE DOKAZ DA SU KASNIJI HRVATSKI VLADARI OSVILJENO PRIHVATILI NAUKU PAPA IZ RIMA ...

O LIJEPА, O DRAGА SLOBОДА, DAR U KOM SVA BLAGA VІSNJI NAM BOГ JE DO

**NEDJELJA
DODAČI**

Piše: ŽARKO BRZIĆ

Život u službi Krista i Crkve

NISMO POBJEGLE IZ SVIJETA

Prilikom blagoslova obnovljenog samostana Bosonogih karmelićanki u Ivanić-Kloštru u srpnju ove godine razgovarao sam s poglavaricom s. Karmelom kako bi se pobliže upoznao sa životom i radom ove naše mlade zajednice. Poglavarica je bila veoma sručna i otvorena sve do onog trenutka dok nije saznala da razgovor želim objaviti u našem tisku. Situaciju je spasio nadbiskup Kuharić i na njegov zahtjev priorica je dala prisutanak.

— Koji motivi po vašem mišljenju, s. Karmela, osmišljavaju život karmelićanki?

— U Karmel se ne dolazi bez idealja. Božja slava i spas duša to su motivi koji su nas oduševili za ovaj poziv i koji treba da budu stalno prisutni u našem životu. Posebno smo angažirane u molitvi za naše svećenike jer je to bila vruća želja blagopokojnog kardinala Stepinca, koji je i ustanovio prvi samostan karmelićanki s tom svrhom. Mi nismo pobegle iz svijeta i zato nosi-

mo u svojim srcima mnogobrojne potrebe i nevolje naše braće u svijetu, koja toliko trpe. Njihove muke svakodnevno iznosimo pred Gospodina da ih svojim milosrdjem pomogne i ojača.

— Odakle su vaše sestre i kojim su se zanimanjem bavile dok su živjele u svijetu?

— Mi smo mala zajednica od petnaest sestara. Imamo jednu pripravnici i dvije sestre s privremenim zavjetima. Gotovo smo iz svih krajeva lijepe naše domovine. U svijetu smo obavljale razne službe. Ima među nama radnica, krojačica, studentica i učiteljica. I to je baš ono čudesno lijepe što Bog poziva duše iz različitih zvanja, krajeva i životnih okolnosti.

UVIJEK SMO RADOSNE

— Život bez radosti nije život. No mi smo svi ugodno iznenadeni kako su sve vaše sestre ispunjene velikom preobražavajućom radošću. Malo se toga nade u svijetu. Je li to možda ras-

BREZOVIĆA, PRVI HRVATSKI KARMEL

— Kontemplativne zajednice prinose Bogu izvrsnu žrtvu hvale, a narod Božji rasvjetljuju bogatim plodovima svetosti, primjerom ga potiču i otajstvenom apostolskom plodnoću promiču njegov porast. Tako su one ures Crkve i izvor nebeskih milosti.

(Dekret »Perfectae caritatis« 7)

položenje samo u ovakvim izvanrednim zgodama?

— Naša je zajednica uvek vesela. Mi taj divni Božji dar njegujemo kao najveće blago. Što može čovjeku nedostajati ako posjeduje Boga i ako mu se preda bez pridržaja? Evangelije je rasosna vijest, koja je prvi put odjeknula u svetoj božićnoj noći. Krist je radost našeg srca i nema veće radosti od milosti da smijemo biti njegove službenice i suradnice.

— Morate priznati da život i u vašoj zajednici donosi svoje probleme i teškoće, zar ne?

— Istina je, ali nastojimo da sve probleme rješavamo s Gospodinom i u njegovoj ljubavi. Najvažnije je da se u redovničkim zajednicama njeguje obiteljsko ozračje. Oko toga svi skupa nastojimo i plodovi se osjećaju. Bez otvorene, strpljive i velikodušne ljubavi život je u zajednici nemoguć. Ali ljubav je milost odozgo, kao što je uopće sve u čovjekovu životu milost. O tome se sve više uvjeravam. A milost treba isprositi na klijenima.

Hrvatski metropolita cesto se preporuča u molitve pobožnim karlicankama

NAŠA JE RIZNICA LJUBAV BOŽJA

— Isus nas je poučio da čovjek ne živi samo o kruhu, no i svagađašnji je kruh nužno potreban za život. Odakle namičete sredstva za uzdržavanje vaše zajednice? Imate li nekih stalnih materijalnih izvora?

— Nemamo nikakvih stalnih materijalnih dohodata. Ali, vjerujte mi, taj nas problem ne muči. Imamo bezgranično povjerenje u Božju Providnost, koja se na razne načine brine da pribavimo ono što nam je najpotrebitije za život. Naša je neiscrivena riznica ljubav Oca na nebesima. A ona neće nikada zatajiti, niti će nas ostaviti. Sjetimo se one Isusove riječi: — Tražite najprije kraljevstvo Božje i pravdu njegovu i ostalo će vam se nadodati.

— Još nije prošla ni godina dana otako ste prislijeli u Ivaničkoštar. Kako su vas ljudi primili?

— Naši su utisci veoma lijepi. Ljudi razne dobi, spola i zvanja dolaze k nama na razgovor. Nešto ih ovamo privlači...

— Možda znatiželja?

— Ne bих rekla da je to prvo. Govorimo im samo o Bogu. Oni to rado slušaju, da nas zapravo zadivljuju svojom pozornošću. I čudno je to kako se nikad ne umaraju i kako im to nije dosadno. Ljudska duša traži Boga. Često možda na kričim putovima, ali ga ipak traži...

PORUKA SESTRE GABRIJELE

— Što biste poručili našim čitaocima? Naši vas vjernici prate sa simpatijama...

— Sve pozdravljam i sve pozivam da u zajedništvu s nama hvale i veličaju dobrotu Boga našega koji nam je iskazao svoju blagonaklonost obnovom ovog samostana... Zahvaljujem od srca svima našim dobročiniteljima u domovini i u inozemstvu. Posebna pak hvala ocima franjevcima na njihovoj velikodušnosti, sestrama franjevkama, koje su nas ovdje tako lijepo primile i bile nam pri ruci u svakom pogledu, kao i svim ostalim zajednicama, koje su nas pratile s razumijevanjem i molitvama. Ostanimo i dalje međusobno povezani u istoj ljubavi... Svima čitaocima preporučujem da se mole za nas kako bismo u ovo ozbiljno vrijeme izvršile svoje odgovorno redovničko poslanje na ovom dragom domovinskom tlu. A uvjeravam vas da vam naša zajednica neće ostati dužna... Imajte veliko pouzdanje u Gospodina i osjetit ćete njegovu milost. Najveći je grijeh izgubiti nadu...

Susret evropskih promicatelja apostolata molitve

VELIKI PRIJATELJ GLASNIKA ISUŠOVAC J. SOLANO U DRUSTVU S NARODNIM UPRAVITELjem APOSTOLATA MOLITVE O. JOSIPOM ANTOLOVIĆEM.

Već nekoliko godina promicatelji Apostolata molitve iz nekih zemalja Europe sačinjavaju jedanput godišnje

obično u rujnu — da zajednički razmišljaju o svom radu, izmjenjuju misli i iskustva, potiču jedni druge na unapređenje svoga djela.

Takav je susret g. 1975. bio u Bad Schönbrunu u Švicarskoj, g. 1976. u Opatiji u Hrvatskoj, g. 1977. u Nullandu u Holandiji te napokon 1978. u Madridu u Španjolskoj.

U Madridu su bili predstavnici iz Holandije, Belgije (flamansko i valonsko jezično područje), Švicarske, Hrvatske, Španjolske i Portugala, a iz Rima generalni tajnik Apostolata molitve, O. Edgar de la Peza, po narodnosti Meksikanac.

Apostolat molitve širi svoje ideje preko svojih glasila, koja nose razne nazive: tako »Rénunir« (Zbližiti), »Fidelité« (Vjernost), to su glasila što ih izdaje Belgija za svoj valonski dio na francuskom jeziku; »Kerk en Wereld« (Crkva u svijetu) za Flamance; Glasnici Srca Isusova na španjolskom, engleskom, njemačkom, talijanskim i hrvatskom jeziku. Ima i drugih glasila, od kojih su neka bogato ilustrirana. U njima ima članaka koje pišu teolozi, a ima i onih pisanih lagano, pučki, za široke slojeve vjernika. Talijani izdaju vrlo lijep časopis Apostolata molitve za mlade »Ragazzi nuovi« (Novi mladi). Sav tisk Apostolata molitve ima kao cilj: produbljivati vjeru danas, pomoći muževima, ženama, ognjištima, bolesnicima, da bi svi oni svoj život pretvarali u prikazanje Bogu iz ljubavi za njegovu Crkvu.

Svim je glasilima Apostolata molitve zajednička specijalna ljubav prema Crkvi i

Svetom Ocu Papi. Ona se očituje u mjesечnim nakanama što ih članovima Apostolata molitve predlaže Sveti Otac. Te nas nakane pozivaju da razmišljamo o pojedinim točkama naše vjere, crkvenog života, a posljedica je toga razmišljanja uključivanje svih problema opće Crkve u naše molitve i u naše slavljenje Euharistije.

U nekim zemljama tajništva Apostolata molitve svaki mjesec izdaju posebne plakate s mjesечnim nakanama i kratkim tekstovima, koji se onda vješaju na oglašnim pločama po predvorjima crkava. Mi za hrvatsko jezično područje običavamo već tamno od g. 1974. izdavati slike s nakanama Apostolata molitve za cijelu godinu. To smo učinili i za 1979. Tiskali smo vrlo lijepu sliku glasovitog slikara El Greca, koja se čuva u Museo del Prado u Madridu, a prikazuje Krista kako grli križ. Uz sliku se nalaze nakanе Apostolata molitve, obrazac jutarnjeg prikazanja te posve kratki članak o Srcu Isusovu i Apostolatu molitve.

Na sastanku u Madridu upoznati smo ne samo s onim što se čini u Evropi, već u cijelom svijetu. Tako smo saznali da Apostolat molitve izdaje 39 raznih revija u 35 zemalja na 30 jezika. Prisutan je u Japanu, Indiji, na Tajwanu, SAD, Kanadi, u cijeloj Latinskoj Americi i Australiji. U nekim zemljama, kao u Portugalu, Brazilu, Bolivijsi, doživljava istinsku obnovu. Kod nas je u našoj mjesnoj Crkvi na hrvatskom jezičnom području naročito prisutan preko »Glasnika Srca Isusova i Marijina« te »Radosne vijesti«. Josip Antolović

Gdje je tvoj Bog?

Pišem tebi, koji mi tolko puta reče da ne vjeruješ.

Tebi, koji u vrtlogu nostalgije pitaš: Gdje si video Bo-
ga? Gdje si osjetio njegov
dah? Gdje si čuo odjek Nje-
govih koraka?

Pišem tebi, koji mi na
graniči očaja govorиш: Pruž
mi malo svoje nade!

Tebi, koji mi u času klo-
nulosti priznaješ: Moj je
ateizam prazan!

Ove retke upućujem svi-
ma vama koji me, lako ste
ateisti, nekoliko puta upitas-
te u povjerenju: Gdje je tvoj
Bog?

Neću vam odgovoriti rije-
čima katekizma da je Bog na
nebu, jer bi i ta riječ za vas
bila prazna. Neću vam reći
ni da je u Crkvi, jer je ugasa-
la vaša vjera u Crkvu, ni da
je na zemlji, jer ste vi pri-
vezani za zemlju, i dalje će-

te misliti da je mrtav. Htio
bih vam reći da je upravo
tamo gdje ga dodirnuste kao
i ja, ali možda ne primijetis-
te njegovu prisutnost. Tamo
gdje čusmo njegov glas, a
ne odazvasmo se. Tamo gdje
osjetimo njegov poljubac,
ali ga ne otkrismo.

Bog je u tvom praznom
životu. Bog je sve ono čime
bi ga htio ispuniti. Bog je
gdje završava ono malo za-
mišljene sreće. Bog je u
svemu što bi ti htio ovjeko-
vječiti. Bog je u nevinom
kucanju svakog novog bića.
Bog završava gdje se ti nisi
mislio nikad zaustaviti. U
očima punim svjetla. Kad
ih ugledaš i zavoliš, postaješ
neviniji, slobodniji, zbiljski, za-
nosniji, sabraniji, osjećajniji
i sigurniji.

U travi što raste.

U vodi što protiče.

U životu, jer život ne umire.

U žedi bistrine što je os-
jećaš u svojim suhim ustima
nakon svake infekcije
duha i tijela. U osjećajima
što titraju u čitavom biću
žene kad postaje majka. U
začetoj novoj ljubavi djeteta
k čovjeku, koji je omogućio
život. U sreći dvoje mlađih
što se sjediniše i postadoše
jedno.

Bog je u svjesnoj ili ne-
svjesnoj nadi vječnosti što
te svaki put zahvati kad pos-
ljednji put poljubiš ledeno
čelo osobe koju nisi mogao
zamisliti mrtvom. Bog je u
najtananim kutku tvog ži-
vota, gdje ništa ne dopire,
gdje ti glas, za koji ne znam
odkud dopire, ni kamo ide,
govori što ne bih htio čuti.
Prisjeća te na ono što bi že-
lio izbrisati i zaboraviti.

U dubokom ponoru tvoje
nevjere. Ono što žališ da si
izgubio i što se bojiš pro-
naći, a htio bi posjedovati
lako se stidiš priznati drugi-
ma. U miru vedrog jezera
tvojih suza, kad se pomiriš
sa svojom savješću i kad te
zahvati uzbudenje ponovnog
života. Tamo gdje diše ljud-
sko biće, bio to slobodnjak
ili sužanj. Iza svakog sro-
moga koji vapi za pravdom.
On je u svakom dobru što
ga želiš voljenoj osobi.

Bog je u srcu svake istin-
ske nade. Nada se ponekad
krije poput zvijezda, ali se
ne ugasi jer je odsjev sun-
ca, a sunce ne umire jer je
svjetlost Boga. Bog ne zat-
vara srca ni za koga. Kad bi
to učinio, ne bi bio — lju-
bav!

Vi kojima je ovo upućeno,
znajte da je Bog tamо gdјe
vlada LJUBAVI!

Mijat Ravlić

MERZ ZOVE

Krajem studenoga 1978. u Zagrebu je svečano završena proslava jubileja dra Ivana Merza — 50 godina kako je Ivan stupio u Vječni život. U okviru proslave održane su tri manifestacije: simpozij, koncelebrirana sv. Misa u katedrali i svećana završna akademija.

Sudionici simpozija složili su se da mladim Hrvatima katolicima diljem domovine i širom čitavoga svijeta upute slijedeći poruku:

»Ivan Merz, katolički laik i apostol hrvatske mlađeži, na svojoj smrtnoj postelji svjesno je prikazao Bogu žrtvu svoga života za hrvatsku mlađež, kako nas izvještavaju svjedoci toga čina. Nakon svoga odlaska u vječni život Ivan je postao mnogima uzor i program kršćanskog života i rada. Kao takav ušao je u niz hrvatskih duhovnih velikana kojima se ponosi Crkva u našoj domovini.

U svome kratkom, ali bogatom kršćanskom životu i radu Ivan Merz ostavio je Crkvi u Hrvatskoj dragocjene

VE MLADE

nu duhovnu baštinu, koja nas poziva na upoznavanje, proučavanje i naslijedovanje jer predstavlja dragocjen doprinos djetotvornom ostvarivanju evanđelja u kršćanskoj povijesti hrvatskog naroda.

Mi sudionici ovoga simpozija, koji smo se okupili da proučimo pojavu i značenje Ivana Merza u Crkvi u Hrvatskoj, imajući u vidu ne samo njegov primjeran kršćanski život nego i njegovu žrtvu života kojom se prikazao Bogu za mladež naše domovine, pozivamo mlade da se upoznaju s tim jedinstvenim likom katolicizma u našem narodu. Preporučujemo da proučavaju njegovu baštinu te iz nje crpe nadahnuća za izgradnju svoga značaja, za ostvarivanje evanđeoskih idealova u svome životu, a u apostolskoj djelatnosti Ivana Merza da pronalaze poticaje da poput njega, u zajednici s Crkvom i njezinom hirharhijom, rade na izgradnji i proširenju Kristova kraljevstva među ljudima.“

Odgovor Svetoga Oca sudionicima proslave

Prečasni Gospodine,

S nedavno održanog susreta u Zagrebu, kad se slavila 50. obljetnica smrti Ivana Merza, apostola hrvatske mlađeži, sedam stotina učesnika poslalo je o tome brzavnu obavijest odanim srcem Njegovoj Svetosti Ivanu Pavlu II.

Sveti Otac, radostan zbog divnog dokaza odnosti i uljednosti srdačno zahvaljuje i blagohotno podjeljuje kao znak nebeskih darova svim učesnicima toga sastanka apostolski blagoslov.

Ovo Ti otpisujem po nalogu Svetog Oca i molim Te da ih o tome obavijestiš. Ovom zgodom i ja Te pozdravljam kao najodaniji.

+ J. Kard. Villot

(Ovo pismo, po nalogu sv. Oca, uputio je državni tajnik Kardinal Villot zagrebačkom nadbiskupu Franji Kuhariću.

SVJETLO NA TAMNOM GLOBUSU

Piše: A. WEISSGERBER

Glavni dokumenat II. vatskanskog sabora nosi naslov uzet iz usta Šimuna: »Svjetlo naroda«. Početno te riječi znače samoga Krista, a primijenjeno i njegovu Crkvu, o kojoj ta konstitucija govorila.

Blagdan Svićećice daje nam u ruke zapaljenu svijeću, koja označuje Kristovo svjetlo u žrtvi izgaranja za sav svijet. Promotrimo tom prilikom veličajnu poruku Božje objave o Kristu — svjetlu svih naroda.

KRIST PRIPADA CIJELOM SVIJETU

Oba Saveza povijesti spašenja navještaju Mesiju, do duše kao sina Abrahamova, Izakova, Jakovljeva, Davida... ali i kao najveći Dar svim narodima. Patrijarsima Bog obećaje: »Tvojim Potomkom blagoslivat će se svi narodi zemlje.«

Sveti Pavao tumači Galatima, kako su velika obećanja dana Abrahamu i njegovu Potomku: »Ne veli se i potomcima — u množini — već u jednini; i njegovu Potomku — to je Krist.« (3,16)

Nećemo ovdje nabrajati brojna proročstva o budućem Mesiji, Kralju svega svijeta, kome će dati Bog »puke u baštinu i u posjed krajeve zemlje«, po kome će se »Bogu vratiti svi krajevi zemlje« i »nice će padati sve obitelji pogana...«

Sjetimo se Izajjinih riječi da će Krist biti »stijeg narodima«, »svjetlo poganim«, »svjetlo narodima« i »svjetlo kom pucima, knezom i zapovjednikom narodima«. Poganskoj Galileji navješta: »Narod koji je u tmini hodio, vidje svjetlost veliku, one

što mrkulu zemlju obitavahu svjetlost jarka obasja.« Isti prorok navješćuje: »K tvojoj svjetlosti koračaju narodi i kraljevi k istoku tvoga sja-ja.«

Kad je, dakle, starac Šimun navjestio Krista kao svjetlo naroda, bio je jek proročkih navještaja iz davnih davnina, i to pred vratima samog ispunjenja. Kralj se već rodio. Sunce je već izašlo. Svjetlo svijeta već je zasinulo prvim najvjernijim dušama izabranoga naroda da rasvijetli sve narode svijeta.

JA SAM SVJETLO SVIJETA

Trebalо je čekati još 30 godina skrovita života u Nazaretu da se Sunce s visina objavi Izraelu i svemu svijetu. Kad se pojavilo na obala Jordana, kad je Krstitelj objavio »Janje koje oduzima grijeh svijeta«, brzo su iskrene duše osjetile sjaj i toplinu njegovih zraka. I počeo se oko njega sakupljati učenici da se naužiju božanskog sjaja i topline Krista - Sunca. Poput planeta kružili su oko njega pritegnuti silom njegove ljubavi i sjajem njegove nauke.

Sam Isus bio je svjestan da ga Otac šalje kao svjetlo svega svijeta: »Ja sam svjetlo svijeta. Tko mene slijedi, sigurno neće ići u tamu, nego će imati svjetlo koje vidi u život.« (Iv 8,12)

Isus zna da njegovo svjetlo neće svi primiti. U noćnom razgovoru kazuje Nikodemu i razlog zašto mnogi odbijaju to svjetlo: »Svatko tko čini зло mrzi svjetlo i ne dolazi k svjetlu da se ne otkriju njegova djela. Onaj koji radi poštano dolazi k svjetlu, da bi se očitovalo

Kad je starac Šimun u Hramu susreo malenoga Krista, uze Dijete u naručje i zaklikta od radosti zahvaljujući Bogu za »spasenje koje si pripravio pred licem sviju naroda, svjetlo za rasvjetljenje pogana.«

kako su njegova djela u Bo-
gu učinjena.“

Pri kraju života, na samu Cvjetnicu, Isus opominje na-
rod: »Još je malo vremena
svjetlo među vama. Hodite
dok imate svjetlo da vas ne
bi osvojila tama. Tko ide u
tami, ne zna kamo ide. Dok
imate svjetlo, vjerujte u
svjetlo, da budete sinovi
svjetla!«

Naskoro je to svjetlo —
protjerano od ljudske zlobe
— zašlo u grobnu tminu da
slavno uskrne na vječnu
pobjedu. Mnogi u Izraelu od-
baciše Sunce-Krista pa je
i njih Krist morao odba-
citi od svoga kraljevstva:
»Mnogi će doći s istoka i
sa zapada te sjesti na stol
s Abrahamom, Izakom i Ja-
kovom u kraljevstvu nebes-
kom, dok će sinovi kraljev-
stva biti baćeni u krajnju
tamu, gdje će biti plać i
škrnut zubi.« (Mt 8,1-12).

CRKVA GA ODRAZUJE

Kad je Krist odlazio k
Ocu, prije nego će uzaći na
nebo, poslao je svoju Crkvu
da raznese njegovo svjetlo
među sve narode, propovije-
dajući evanđelje svakom
stvorenju. Kao što je Krist
darovan svim narodima, ta-
ko je i Crkva kao njegovo
kraljevstvo poslana svim na-
rodima da ih sve učini uče-
nicima Kralja Istine.

Po Crkvi Bog poziva narode: »iz tame u svoje divno
svjetlo,« da postanu »svi si-
novi svjetla i sinovi dana«.

Crkva je svjetlo svijeta
propovijedanjem Kristove
spasenosne nauke i nepre-
varljivim učenjem svog Uči-
teljstva, kome Krist po Du-
hu Istine obećaje upućenost
u svu istinu, a Petru kao po-
glavici posebnu čvrstoću

vjere da u vjeri utvrđuje
svoju braću. No sve je svje-
tlo u Crkvi tek primljeno od
Božje Objave.

Izvorno je svjetlo Krist, a
Crkva ga samo odrazuje,
razglašuje, ostvaruje tumači i čuva. I ona, poput Krstite-
lja, samo svjedoči za svjetlo.
»Bit ćeće mi svjedoci u
Jeruzalemu, u svoj Judeji, u
Samariji i do nakraj zem-
lje!« (Dj. 1,8)

KRŠĆANI — SINOV DANA

Isus je učenicima rekao:
»Vi ste svjetlo svijeta!« U
prvom redu svjedočenjem
primjera — »da vide vaša
djela ljubavi te slave vaše-
ga nebeskoga Oca.«

A onda i navještanjem ri-
ječi Božje: »Što vam kažem
u tami, recite na svjetlu;
što čujete u skrovitosti, pro-
povijedajte na krovovima!«

Napokon i svojim trplje-
njem u progonima zbog Kris-
ta da budu svima na svje-
dočanstvo.

Sveti Pavao najglasnije od
svih apostola traži od Kris-
tovih vjernika da budu svje-
tlo u svijetu: »Svuci smo dake-
le djela tame, a obucimo se
u oružje svjetla!« (Rim 13,
12) »Da, nekoč ste bili tam-
a, ali sada ste svjetlo u
Gospodinu. Živite kao djeca
svjetla. A plod svjetla sas-
toji se u svakoj vrsti do-
brote, pravednosti i istine.«
(Ef 5,8-9)

Koliki su današnji kršteni-
ci prestali biti svjetlo Kris-
tovo u svijetu! Napredak vje-
re ovisi o svjedočanstvu Ži-
vota, a nazadak vjere kad
zatajimo to svjedočanstvo.
Zato i mnogi izvan Crkve ne
mogu prepoznati u njoj Kris-
ta ni Božje kraljevstvo, jer
toliki kršćani svojim živo-

tom »pravo lice Boga i reli-
gijske radnje skrivaju nego ot-
krivaju.« (GS 19).

NEKA SVIJETLI VAŠE SVJETLO

— Pa kako da svijetlim
ja — neznatan čovjek u pu-
ku, o kome nitko ništa ne
piše i za koga ovaj svijet ne
mari?

S tom teškoćom mnogi je
zakopao i onaj jedan talenat
u zemlju što ga je od Boga
dobio. Svatko može svijetliti
evandeoskim svjetлом, dak-
le, uz uvjet da ga u sebi i
u svom življenju nosi. Zar
su betlehemske pastiri bili
ugledni građani? A ipak su
»slavili i hvalili Boga za sve
što su čuli i vidjeli.«

Zar je starac Šimon bio
uvaženi član velikog vijeća
ili starica Ana ugledna Jeru-
zalemska žena? Ne, nego ni-
koše iz puka da usred Hra-
ma slave Boga i Mesiju svo-
ga koga očima vidjeće, i to
među znancima i prijateljima.

U našim današnjim veza-
ma s ljudima, u razgovori-
ma i posjetima govori se
toliko o potrošačkoj robi, o
zabavnim programima, o
»svjezdam« svjetske slave
u filmu i sportu, o ekonom-
skim planovima i političkim
dogadjajima... A koliko ima
Krista u našim razgovorima
uz toplo ognjište u krugu
znanaca i prijatelja? Možda
ga ni na sam Božić ne spo-
menu!

No nije sve ni u spomenu
njegova imena. Što god u-
pućuje na bolji život, što
god svijetli svjetlom vjere,
što god spada na kraljevstvo
Božje i spas duša — sve je
to razgovor o onome koj je
svjetlo naroda.

nova generacija

Uređuje: M. STARČEVIĆ

Dobar tanjur

Jacques Martin priopćio nam je božićnu priču zabilježenu u životu.

Njegova se ekipa razišla po gradu da intervjuira prolaznike, ali s namjerom da ih zamoli za neku hitnu uslugu.

— Čujte, govorili su, moramo smjestiti dvoje izbjeglica, koji nam dolaze s Bliskog istoka, jedan par. Muž je zidar. Žena je trudna do zubi. Može roditi svaki čas. Možete li ih primiti na večeru, na prenoćište i pobrinuti se također za njezin prijevoz na kliniku?

Trebalo je samo vidjeti kako su ljudi odbijali! Ne mogu opisati njihovu ravnodušnost, takoreći njihov mir.

Zadnji kome se obratiše bio je siromašan Arapin, kuhan u zavbnom lokaluu.

— Kako ne, reče, neka dodu odmah, obadvoje, snaći ćemo se... Najprije, dobit će dobar tanjur kuskusa (sjeveroafrički specijalitet), pun tanjur, s bravetinom, i sve... Ništa im neće nedostajati! Što se tiče sobe: snaći ćemo se i za to. Javit ću gospodaru, dat ćemo im jednu. Ako nema druge, dat ću im svoju... Riješit ćemo im i prijevoz za kliniku, u koje god doba noći... Neka dudu! Jesu li tu?

— Ali oni su Židovi!

— Židovi ili ne, što smeta? Što to znači?

Maurice Clavel

Protiv zabrane

Mladi austrijski par uživo divno ljetovanje na našem plavom Jadranu. Imaju mali gumenjak s izvanbродskim motorom.

— Hajdemo onamo malo dalje na otvoreno da fotografiramo onaj veliki tanker!

Doduše, upute za plovidbu kažu da se ne smije s takvim plovilom udaljavati od obale.

— Ma! Mirno je vrijeme, bonaca vlada, brzo ćemo se vratiti, nema opasnosti!

Podoš. Jure prema cilju. Uto je naišao nekakav brod. Neiskusni i nenavični na plovidbu, oni su dočekali valove broda bočno, pa ih je već prvi val prevrnuo. Izvanbrodski motor je udario muža po glavi i on se onesvijestio. Na sreću, i u nesvijestu se držao grčevito za čamac. Žena je pokušavala ispraviti plovilo, no u njega nije mogla ući, jer je bilo puno vode. Nalazila se već na izmaku sila u hladnom moru.

Uto je našao opet jedan brod, opazio je, okrenuo prema njoj i spasio nju i muža, koji, se još uvijek onesvijesten, držao za gumenjak stotinu metara dalje.

Zar nije opasno ne obazirati se na upozorenja i zabrane? I to tim opasnije što su upute važnije i o ozbiljnijim stvarima!

Još je puno opasnije ne obazirati se na Božja upozorenja, zapovijedi i brane. Mogu ja! Ja sam dosta pametan (ili pametna), opreman i jak, meni neće škoditi...! A koliko puta, kako strahovito se dogodilo...

Sukob

Nije svaka kriza vjerska! Ponekad se vjerskom križom smatra ono općenito i prirodno odvajanje mladog čovjeka od obitelji u kojoj je proveo djetinjstvo.

To odvajanje može biti i pravi raskid spojen s izvjesnom agresivnošću. Ona redovito zbuni roditelje, osobito ako je »mali« do jučer bio »zlatno dijete«. Budući da se taj proces osamostaljenja vremenski podudara s napuštanjem djetinjeg Izražavanja vjere, nerijetko se konflikt s roditeljskim krugom tumači krizom vjere i moralnim slomom.

To ipak ne stoji. Nije dobro ako roditelji ili vjeroučitelji tada smatraju svoj rad i trud izgubljenim pa se otiduju mladom čovjeku, osuđujući ga što nije onakav kakvim bi ga oni htjeli vidjeti i imati. To bi bio znak da je u krizu došao njihov odnos prema mladom čovjeku kojega nisu spremni prihvati drukčijeg, prijateljski partnerski, čuvajući pri tome potreban razmak, kakav i mlađi očekuju.

PISATI NA STROJU DOBRO ĆE DOGRI
ZNATI U ŽIVOTU

Duhovni patuljci

Postupak s mladima kao da su djeca ispunja ih nepovjerenjem pa onda nisu kadri čuti ni dobronamernu riječ.

Ipak mladići i djevojke ne bi zbog toga smjeli zaboraviti slijedeće: sama činjenica što se odlučno trguju iz djetinjstva i što su kadri sve napustiti samo da budu slobodni, ne osloboda ih od iskrenog, osobnog i upornog traženja istine.

Ako ne prihvaciš taj zadatak, makar kako im izgledao mučan, neće se razviti njihova duhovna strana, nego će ostati »duhovni patuljci«. Kad onda negdje između 18–20 godine prvi put otkriju sveobuhvatni filozofski nazor na svijet, kao u jednom komadu, odbacit će sav svoj prijašnji život, a s njime i vjeru. Tako razvojne bure slome slabašno stabalce djetinje vjere i ostave duhovnu pustoš, umjesto da pomognu snažnom rastu do slatkih plodova zrelosti.

Pojam krize treba shvatiti pozitivno kao proces rasta i razvoja. Kriza nije ljudski doživljena ni s korišću provizijama ako nije prihvaćena i popraćena razmišljanjem, molitvom i nepristranim pristajanjem uz istinu. Tako prihvaćena ne može naškoditi, nego samo koristiti, i nije put u otpad, nego odlična prigoda za rast.

Zabuna?

Vjerskom krizom ne možemo nazvati ni vrlo čestu pojavu individualističke agresivnosti (osobnoga napadajućega stava) nakon usvajanja prvih filozofskih stavova, kao ni napuštanje vjerske prakse zbog lijeposti ili djetinjaste potrebe za samopotpričenjem, pri čemu se obično brkaju pojmovi samostalnosti i slobode.

Bezrazložna agresivnost koju mladi ponekad očituju i jednostavno zapuštanje vjerske prakse kakvo češće zahvati pojedine grupe mlađih, izraz je nesamostalnosti i ponasanja ljudi iz »stada«. Zato će mladi čovjek, koji je kao dijete bio kršten i poučen o Kristu, a onda pri kraju svoga razvoja počeo nijeći Bogu i zapuštati vjersku praksu, najbolje učiniti samome sebi, ako se iskreno pita koji mu je najdublji razlog takvog vladanja.

I ako bude sam sebi iskren, najčešće će doći do spoznaje da možda i nesvesno oponaša svoje društvo.

Sloboda?

Kao razlog nepriznavanja Boga i nadnaravi najčešće se ističe sloboda, kao da je ona nespojiva s Bogom i sa zreloom osobnošću. To je, međutim, zablude!

Ako »slobodan čovjek« znači čovjeka bez Boga, bez obveza prema drugome, bez ograničenja, prepustena sebi i raspuštena po sebi, onda to nije sloboda, nego razorni individualizam, nespojiv s pojmom osobe, slobode i socijalnog bića.

Treba rastil!

Da, ali samo onaj raste i postaje osoba koјi kraj sebe priznaje i prihvata drugoga kao sebi jednaka, stupa s njim u doticaj i zajedno s njim raste. Tko bi želio biti i ostati slobodan individualist, daleko je od toga da sponza istinu, postane osoba, ličnost, čovjek.

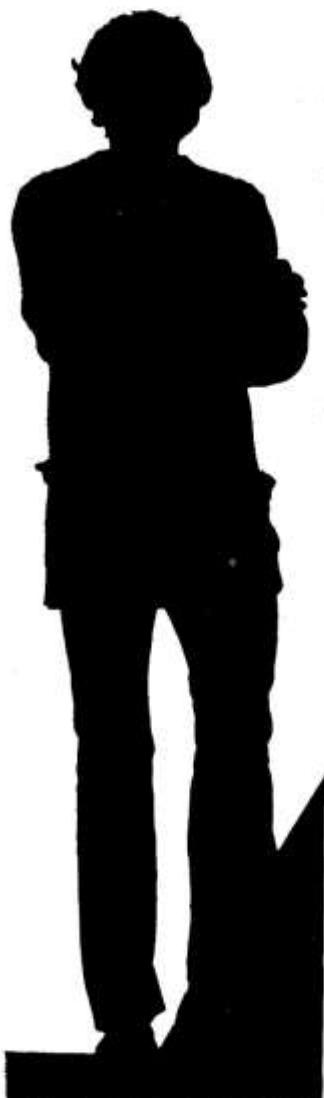
A mladi hoće baš to postati!

Zdravko M.

MLADENAČKA SLOBODA NAJBOLJE SE UCI NA VJERONAKU A POKAZUJE U SVJEŽEM, VESELOM I UZORNOM VLADANJU.

BRAK SE ŽRTVOM ČUVA

Jure je bio vrijedan momak, ali mršav kao grabov prut kad ga koza obrstl. U selu su ga zvali suhonja. Takođe mu je bio i otac, i djed, i svi unazad dokle im se loza pamti, jer su svi bili »gojeni na ščapu«.

Kad je došlo vrijeme za ženidbu, oblašao je sve gradsko dućane ne bi li našao odijelo dovoljno dugačko, a ni skupo ni široko. Vjenčao se sa živahnom, ali poštenom djevojkom Katom. Iz susjednog sela, na koju su i drugi momci oko bacili. Ona mu nije donijela bogatstvo, nego plemenitu dušu i ruke vične svakom poslu. Nije se ni o njoj, ni o Juri čula slabu riječ, a nelmaština bijaše svima baština.

Kad se šezdesetih godina probjalo put kroz selo, Jure se zaposlio na drobilici kamena. Plaća nije bila velika, ali bolje ikakva nego nikakva. Potrajal je tako dvije godine, kad li se Jure nešto uozbiljio. Kata ne može da zatrudni, pa o tom već i bube po selu raspredaju. Onih je godina izgledalo kao da će sav svijet poći u Njemačku na rad. Čak se morala obustaviti i gradnja ceste, jer osim žena i djece malo je tko i ostao u selu. Ratne generacije muškaraca nema. Nisu im se ni grobovi sačuvani. Njihove se udovice mole, ali nemaju gdje svijeću zapaliti.

Malo od muke što nema djeteta, a više od nevolje jer nema ni pravoga krova nad glavom, odluči Jure s Katom poći u Njemačku, pa gdje sav svijet, tu će i oni naći kruha i krova. Preko neke veze brzo je sredio papire i uskoro po Novoj godini, kad su se radnici vra-

čali, odošle i oni. Doma su ostale udovice matere, sva-ka u svom selu, čekajući kad će poštar doći i donijeti pismo. Otkako su ljudi u Njemačkoj, dolazi on i dvaput u sedmici. Sada stiže više pošte za tjedan dana nego prije kroz godinu, jer mrtvi nisu pisali, a od živih pošta nije stizala.

Jednoga dana evo pisma:
»... Dobro smo i zdravo, samo je šteta što već i prije nismo otišli. Mogli smo već i za kuću zaraditi. Jure radi kod nekog Haagera. Betonskim kockama oblažu nasip po kojem će proći cesta šest puta šira od one koju kod nas probijaju kroz selo. Nijemce još ne razumim, ali i ne treba. Oči mi same vide kuda mora metla proći. Metem radničke barake. Nije mi teško, samo bih voljela da Jure poslije podne dode brže s posla...«

Prošla je zima, ali pravog sunca nema. Trava je zazelenila, ali nebo nije zaplavilo. Gleda Kata svijet oko sebe otvorenim očima. Jednog će dana Juri: »Ma što ti je ovo čudan svit! Cviće bez mirisa, jelo bez ukusa, a ljudi ko bez srca!«

»Strpi se, Kato, i hvali Bogu što u Švabe ima posla. Ovoliko ne bismo dolje zarađili ni kad bi sav krš krumplirom zasadili. U nekoliko mjeseci pokrismo golotinju, pa ćemo i dolje popraviti sirotinju. Samo kad bi... Jure nije dovršio misao, ali je Kata znala što mu je na duši.

Njihov pedantan šef Haager držao se njemački hlađan, ali mu oku ništa nije promaklo. Vidio je da je Jure vrijedan radnik, a Kata hitra, uredna i okretna. Ona već pomalo i njemački na-

tuca, a njemu bi trebala kućna pomoćnica jer mu je žena pred drugim porodom. Jednog dana saopći to Juri, a on ženi. Kata se nečkala primiti novu službu jer nije znala njemački, ali je na kraju pristala. Bolja je plača, a i stanovat će privatno da ne budu u baraki s radnicima. Jeste skuplje, ali je komotnije. Sve je izgledalo da će na bolje, samo Kata...

»Jure moj, nemoj sad misliti na dicu. To je i onako u Božjoj ruci. Gledajmo što prije nešto zaraditi da nismo badava dolazili, pa kad dignemo nešto kuće, dat će Bog i dice«, tješila ga Kata kad bi se uvečer uvukao u se i ušutio.

»Znam, ženo, ali ti po duši velim, teško bi mi bilo bez sina ostati i unuka ne dočekati!«

Ljeto je prošlo što bi okom trepnuo. Jesen se ranu uvukla u sve pore života, sunce naglo izgubilo sjaj. Radnici bi pred zoru odlazili, u sumrak se vraćali. O Svetim se već govorilo o Božiću i tko će s kim, tko će kako i tko će kada kući, jer je doma Božić najljepši. A onda su se sasvim primakli oni dani kad se po kolodvorima više čulo hrvatski nego njemački, kao u Stambolu nakon pada Bosne. Nabavlaju se putne karte, muški kupuju razne alate, žene rubeninu i krevetnину. I Kata je još u zadnji čas sama nešto kupovala. A kad su već sve ulice blijestale šarenilom svjetla, kad je na svim ustima titrala samo riječ — Božić, i Jure je s Katom bio u vlaku. Malo drijemaju, malo razgovaraju, ali im je put beskrajno dug. Domovina je uviјek daleko kad nismo u njoj!

Vlak pun kršnih ljudi Juri na jug. Umorni, pospani, neobrijani. Samo konduktér govori njemački. Sve je drugo naša riječ i naš čovjek.

Sretno su stigli kući na sam Badnji dan. Izljubili se, isplakali od radosti, ispričali sve novosti, darivali, napjevali i radosni Božić dočekali. Na polnočki se izmijesali njemački šeširi i bunde s crnim maramama i vunenim prteninama. »Svim na zemlji mir, veselje!«

Drugog dana po svetom Stjepanu počeo je Jure spominjati povratak. Poslije podne pozove ga Kata u sobu kao da mu ima nešto pokazati. »Nu, Jure, vidider ovu torbu. Još je nismo ni raspakovali, a ti već govorиш o povratku u Njemačku. Što smo u njoj donijeli?«

»Ne znam ja, ženo. To si ti sve nešto krila od mene!«

»Kata kao da ne zna, otvari torbu i počne vaditi. Rumen joj podide obraze kao kad su bili na vjenčanju. Pelenice! Sva stidna kao da mu i nije žena, prošapta: »Ja sam ga osjetila, Jure, još prije nego smo krenuli iz Njemačke. A jutros mi srce govoriti: »Ne idi natrag!«

Jure nije smogao riječi. Privinuo je ženu k sebi, dađoše si poljubac koji ih čini jedno. Zatim su se gledali kroz ovlažene oči, ali pogled im je sezao do u dno duše. »Ako bude sin, bit će Mladen! Ako bude kćerka, neka bude Mladenka! Danas na Mladence si me obradovala! Dugo su ostali u zagrljaju.

Jure se u Njemačku vratio sam. Šefu je ispričao što je sa ženom i preselio se natrag u baraku među radnike da sam ne plaća

skupo stan. S nestripljenjem je čekao svako pismo.

Negdje početkom travnja donio mu poštari hitni telegram na gradilište: »Dodi brzo, Kata je u bolnici, slabo je!«

Mlad čovjek kojega nikad nitko nije vidoš sa suzom u oku, gotovo je obnevidio. Da ne bijaše uza njih dobrih prijatelja, koji ga očvedoše na avion, sam bi valjda u bunilu i pješke pošao, misleći da je to s druge strane brijege. Kad je avion letio nad bijelim oblacima, njemu se pričinilo kao da je stao. »Koliko leti na sat? Kad stižemo? Hoću li je naći... ili...?«

Dok se on borio sam sa sobom visoko u zraku, Kata se borila u bolnici s ljudima u bijelom.

»Gospodo, mi u takvom slučaju savjetujemo... Znamo da vam je to teško, to više što nema uz vas muža. Ali mi vam savjetujemo ono što je za vas najsigurnije.«

»Ne! Izaberite najsigurniji put da spasite dijete, i pozdravite muža! Za daljnje uvjerenje nije bilo vremena, a bilo bi i suvišno.«

Neki je mladi čovjek uteo u bolnicu i ne pitajući vratara.

»Gospodine, ja vas ne mogu pustiti na porodiliški odjel. Mogu vam samo reći da vam je žena u ozbiljnom opasnosti! Slučaj je bio težak, ali joj možete čestitati. Rodila vam je zlatnog sinčića i kćerkicu kao jabučiću!«

To je bilo sve što je Jure zapamtio od bolničke sestre. Sjedio je na bijeloj klupi i sjećao se crne napasti: »... a ja sam je već mislio ostaviti... A ona je mene ljubila i bila je spremna život dati...«

Zdravko M.

Crkva u Ugandi

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Ugandu je pokojni Winston Churchill nazvao »draguljem Afrike«. Ta lijepa zemlja slavlje ove godine 100. obljetnicu od dolaska prvih katoličkih misionara. Nju sačinjavaju 4 stara kraljevstva: Buganda, Toro, Ankola i Bunyoro. Zemljopisno se ona nalazi već u tropskom ili ekvatorijalnom pojusu. Površina joj iznosi 236.860 km², dok stanovnika ima 9.600.000, dakle, po 40 na 1 km². Po svojim krajolicima, osobito jezerima: Viktoriju i Albertovu, te lancem Ruwenzori i gornjim Nilom zaslужuje ime dragulja crnoga kontinenta. Uganda, doista, nije siromašna prvorazrednim prirodnim ljepotama.

Engleski istraživač Afrike i putopisac Henri Morton Stanley (1841-1904) otkrio je Ugandu, a od njega je potekla i inicijativa da se toj zemlji navljesti Kristova poruka. On sam je osobno izložio kršćanstvo kralju Mutesi, a g. 1875. u listu Daily Telegraph objavio je poziv za naviještanje Evandelija Ugandi.

Čini se da je Stanley dobro postavio zadatke koji su stajali pred misionarima te zemlje.

Na sreću glas velikog istraživača nije ostao »glas onoga koji više u pustinji«. Taj je glas našao na odjek. Prvi katolički misionari Ugande bijahu bijeli oci kardinala Lavigeriea. U Marsellesu ukrcalo se 21. travnja 1878. prvih jedanaest velikodušnih misionara Ugande. Jedan od njih, otac Pascal, umro je na putu dok se preko savana i prašuma problijao u unutrašnjost zemlje. Ostala su se desetorica podijelili u dvije skupine: četvorica su se uputili prema zapadu i osnovali misiju u Burundi, a četvorica prema sjeveru sve do jezera Victoria. Dvojica otaca prešli su jezero te se nastanili na mjestu gdje se danas diže grad Entebbe. Još i danas skromni kameni stup pokazuje mjesto na kojem su se iskricali prvi misionari i s uspjehom započeli svoj veliki pionirski rad.

Plod je toga rada danas nakon 100 godina — u njemu su sudjelovali i mnogi drugi misionari — da je Uganda afrička zemlja, koja iza Južne Afrike ima najveći postotak kršćana, gotovo 70% pučanstva. Većina su katolici (60%), dok su ostali anglikanci. Zato nije čudo da je Pavao VI. toj zemlji dao prvi kardinala i da ju je u ljeti 1969. osobno posjetio. Papa je tom zgodom posvetio oltar podignut u počast svetih ugandskih mučenika, Karla Luange i njegovih sudrugova. Taj se oltar nalazi u blizini ugandske prijestolnice Kampale, baš na mjestu gdje su ti divni mučenici, većinom mladi, prolili svoju krv i položili svoje životе za svetu vjeru. Njihova je krv po onom nepisanom Božjem zakonu postala sjeime novih kršćana, začetak nove obilne kršćanske žetve.

Ove će godine tri i po milijuna ugandskih katolika proslaviti prvo stoljeće svoga kršćanstva. Kao temu te proslave izabrali su: »Putovati ujedinjeni u Kristu!« Mi apostoli molitve molimo Gospodara žetve da ta lozinka postane stvarnost, da ugandski kršćani u duhu Evandelja postanu sol zemlje u svojoj domovini, kvasac i svjetlo koje će voditi k onome koji za sebe reče: »Ja sam svjetlo svijeta.« I mi hrvatski katolici od srca se radujemo lijepom jubileju naše braće katolika u Ugandi, da ta lijepa zemlja bude dragulj i afričke Crkve.

Josip Antolović

Snalazimo se na sve načine

Od naših misionarki iz Zaira nismo do bili već dugo nikakvih vijesti zbog ratnih prilika i nepričeka u toj zemlji. Nekako krajem kolovoza stiglo nam je napokon pismo od sestre Anke Luketić. Ne znamo kad je to pismo poslano, jer nema označenog datuma kad je pisano. Iz njega donosimo glavne dijelove gdje sestra Anka opisuje kako žive i misionari i vjernici nakon ratnih zbivanja.

Očekivala sam pismo iz domovine cijelu godinu, no nisam dobila nikakvu glasu ni s jedne strane. Napokon mi je, eto, stiglo vašo pismo i radosna vijest da ste nam poslali pomoći za naše siromašne vjernike. Hvala svima onima koji su nam pomogli! Neka im Gospodin naplati i ovdje i u vječnosti!

Poznato vam je već što se ovdje kod nas događalo i koliko je bilo žrtava. No i nama samima je teško prosuditi posljedice tih zbivanja.

Ovdje u Kindu još nemamo biskupa našeg što je odstupio dosadašnji biskup koji je bio pohodio našu domovinu. Sada našom biskupijom upravlja nadbiskup iz mjesta Bukavu dok ne dobijemo novog biskupa.

Ove godine suho doba bilo je veoma suho. U gradu nemamo vode, jer ne možemo dobiti goriva za motor koji nam crpe vodu za naš vodovod. Veoma teško se snalazimo za vodu. Kopamo neke bunariće, ali oni nam se brzo isprazine.

Ovdje ljudi mnogo trpe od raznih bolesti, a do lijekova je veoma teško doći jer su skupi i nema ih. Ne mogu dobiti ni jedan obični aspirin ako ga ne plate. Mnogi bolesnici imaju liječničke recepte, ali što im to koristi kad nemaju novaca za lijekove? Mi im nastojimo pomoći koliko možemo darovima iz domovine.

Kako vam je poznato, ovdje su sve misiske škole bile podržavljene, no ponovo su nam vraćene, ali sad su u tim školama upravitelji domaći nastavnici. Tako je i ovdje kod nas u našoj osnovnoj školi upraviteljica jedna naša crna sestra, koja je baš u srpnu položila svoje vječne zavjete. Tu školu pohađa oko tisuću učenica.

I Crkva se ovdje snalazi kako zna i može. Organizira se u takozvane male bazične zajednice, koje se iz dana u dan sve više množe. U svakoj od tih zajednica nalazi se oko 50 obitelji. Vodi je jedan laik sa dva savjetnika. Oni se sastaju sa svećenikom svakog mjeseca da od njega dobiju smjernice za svoj rad. Inače oni su i članovi župskog vijeća.

SKUPINA MALIH PRVOPRIČESNIKA U GRADU KINDU ZA KOJE SE BRINE SESTRA ANKA

U svakoj takvoj zajednici odredena je jedna žena da malu djecu poučava u vjeri, da ih uči molitve i crkvene pjesme. Veća djeca primaju vjersku pouku u školi, ali uz to polaze još i na poseban vjeronauk u crkvi, osobito oni koji se pripravljaju za krštenje ili za prvu svetu pričest. Odrasliji istoga dana primaju sveto krštenje, svetu pričest i svetu potvrdu, a oni oženjeni ujedno primaju i sakramenat slike ženidbe.

Uza sve poteškoće, kušnje i nevolje ovdje Crkva iz dana u dan sve više raste. Kad bi bilo više misionara, narod bi još u većoj mjeri primao kršćanstvo. Stoga se moramo moliti da nam Gospodin pošalje što više novih i revnih misionara.

S. Anka Luketić

EMILIA I KATARINA, NOVOKRŠTENICE, STICENICE SESTRE ANKE

Pomalo napredujemo

Na sam blagdan svete Male Terezije, zaštitnice misija, 1. listopada 1978., napisala je sestra Emica Verlić kraće pismo u kojem javlja da je primila novac što joj je bio poslan. Tu javlja i neke zanimljivosti, pa cijelo pismo objavljujemo.

Iskrena hvala na pošiljcil Nisam se nadala tome. Polovicu tog novca upotrijebila sam za popravak auta, a za drugu polovicu kupiti sam za Božić svojim gubavcima nešto za dar. No i sad sam imati izdataka. Naime, na blagdan Krista Kralja, 26. studenog, imat ćemo u Liteti veliku slavu. Dolazi nam iz Lusake nadbiskup. Prvi put će ovdje u Liteti biti krizma. Imamo 18 krizmanika, i to pretežno odraslih, zatim će biti 15 krštenja i četiri vjenčanja onih koji pripadaju našoj zajednici u Liteti. No osim toga bit će iz susjednog sela Čakumba 20 krizmanika, 18 krštenika i sedam parova za vjenčanje.

Za vrijeme školskih praznika dobili smo jednog bogoslova iz bogoslovskog sjemeništa u Mpimi. On je sve te ljude poučavao i pripravljao na te svete sakramente. Stanovalo je kod jedne katoličke obitelji, a kod nas se hratio.

Ja sam tražila da nam dadu jednog katehistu, ali ga nisu imali, pa su nam, eto, dali bogoslova. Bogoslovi, naime, za vrijeme praznika morajući na praktični rad.

Ubuduće imat ćemo ovdje u Liteti svoga katehistu. Bit će to naš radnik-bolesnik Raimundo Lungu. To je dobar čovjek. Sad će mu biti krštena žena, pa će se odmah i crkveno vjenčati. On se veoma veseli što smo ga izabrali za našeg katehistu, jer voli poučavati. Nama će to biti lakše što se tiče njegova uzdržavanja. On naime ima kao naš radnik svoju redovitu plaću. Uza sve to ja sam nastojati nešto dati svaki mjesec da dobije više poticaja za rad katehiste.

Kako vidite, mi etero pomalo napredujemo!

Ja sam, hvala Bogu, dobro, samo noge me opominju da više nisam mlada, a i oči su mi oslabile. Prošli tjedan kupila sam naočale da mogu lakše čitati i pisati.

Iskreni pozdrav iz vruće Afrike (sad je zaista vruće!!)

Emica Verlić

Nitko nije stradao od zmije

Članak koji ovdje objavljujemo posao nam je brat Ilija Dilber 6. prosinca 1978. kao božićni članak s čestitkama za Božić i Novu godinu, no tad je već siječanjjski broj Glasnika bio tiskan. Stoga glavne vijesti iz tog pisma donosimo sada.

Crkva koju sada gradimo u predgradu Lusake nije jednostavna kao one što smo ih gradili u Mumbwi i Čibombu. Tu moramo najprije izgraditi kriptu, a onda ćemo nad njom podignuti gornju crkvu. Osim toga, crkva je zamišljena kao šesterokutna, a građevni materijal nije od betonskih elemenata, nego gradimo ciglom. Sve to usporuje nam posao. No ipak se nadam da ćemo je svršiti tijekom iduće godine. Kod ove građenje moram svaki dan biti na gradilištu da radnici ne bi učinili nešto mimo plana.

Dok smo danas za vrijeme ručka moji radnici i ja sjedili, odjednom je medu njima nastala neka gužva i galama. Što se dogodilo? S drveta pod kojim su sjedili pala je medu njih neka mala životinja, kameleon, i počela je trčati. No malo nakon toga pala je na zemlju i velika zmija koja je progona kameleona. I čim se našla na zemlji, dala se u potjeru za tom životinjom. I uhvatila ju je i za tili čas je progutala. Mi smo se svi razbjegali na sve strane od straha. No brzo smo se sabrali i uhvatili štapove te udri po zmiji dok je nismo dotukli.

Hvala dragom Bogu da ta nesreća nije pala na kojega od nas! Slabo bismo prošli! Može se kome činiti smiješnim što ja brojim koliko sam dosad zmija dotukao. No nama ovdje nije to baš smiješno. Ovo je bila trideset i četvrta zmija što sam je ubio otkako sam došao u Zambiju.

Na kraju se moram posebno zahvaliti prijateljima i dobročiniteljima koji su mi svojim darovima omogućili da sam mogao nabaviti za svoj posao dvije stvari: miješalicu za beton i vibrator kojim ispitujemo kvalitetu građnje. Time smo veoma mnogo dobili. Olakšao sam posao svojim radnicima da ne moraju rukama miješati beton, a zidarima da mogu ispitivati da li je izgrađeno doista dobro učinjeno.

Br. Ilija Dilber

U Bengalijsi nakon poplave

Veoma rijetko nam se javlja iz Bengalijsi naš misionar otac Stjepan Polgar. No 11. listopada 1978. napisao je podulje pismo o poplavama u Bengalijsi.

Prije svega zahvaljujem svima dobročiniteljima na poslanim darovima. Pomoć mi je upravo bila potrebna. Prikupljao sam naime materijal za gradnju jedne prilično velike zidane kapele u selu Šarbanondopuru. Uglavnom je to zasluga oca Gabrića koji je nedavno bio u domovini pa su mu tom zgodom dale dvije sestre novac za tu gradnju. Preko oca Gabrića dobio sam i od našeg biskupa u Barulipuru veću svotu novca za istu svrhu. Da nisu nedavno ovdje bile velike poplave, započeli bismo gradnjom kapele već prije desetak dana. No i sad su još putovi prekriveni vodom, koja seže i do pasa. Kapelica će biti posvećena Blaženoj Gospi.

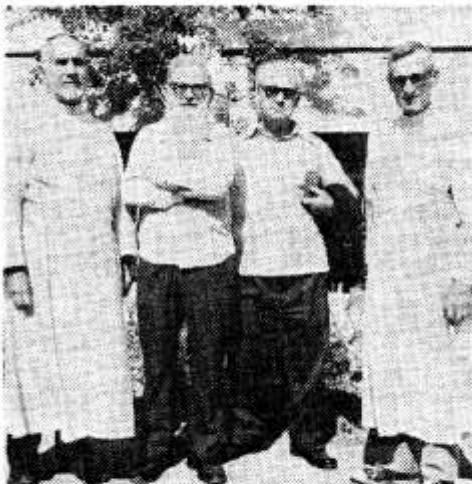
Sad mnoge ustanove već dijele pomoć postrandalima od poplave, a neke tu pomoć još prikupljaju. I naše misijske ustanove i mi pojedini misionari dali smo svoj doprinos za one još siromašnije od nas. Bog nije ostavio nas, pa ni mi ne smijemo ostaviti one koji trpe još više nego mi ovdje.

Da dobijete koliko-koliko jasnu sliku što se ovdje u Bengalijsi dogodilo, iznosim vam nekoliko podataka.

Takve poplave, kao što je ova sada, nije bilo već preko stotinu godina. Mi u delti Gangesa nismo najviše stradali, tako smo veoma mnogo stradali. U mnogim mjestima duboka je voda prekrila rizina polja, pa ljudi tamo neće ubrati ni zrna riže. U drugim nekim krajevima ljudi će biti sretni budu li dobili četvrtinu uroda od onoga što ga inače dobivaju u normalnim godinama. Poplavljeni su bili gotovo svi ribnjaci, pa je i tu sve propalo. Sada na stotine ljudi lovi ribu u kanalima da dobiju bar nešto čime će se prehraniti.

Mnoge su kolibe srušene, većinom one koje su gradene od blata. Velik broj ljudi nema što jesti, pa im hranu dovažaju ili čamcima ili velikim kamionima. Dapače, i iz helikoptera bacaju im hranu. Sestre Majke Terezije i ovom su se zgodom pokazale kao prave junakinje. Na svojim su glavama donosile vodu za piće ljudima. Pri tome su morale gaziti vodu i do pasa.

Sad se osjeća velika potreba lijekova,

O. STJEPAN POLGAR (prvi lijevo) U DRUŠTVU DVOJICE SLOVENSKIH MISIONARA I O. GABRICA

jer su se pojavile razne bolesti. Uzrok im je pomanjkanje pitke vode, jer su i arteški zdenci pod vodom ili je pak i u njih prodrla zaražena voda.

Na sve strane susreću se mnogi leševi ljudi i životinja što su stradali u poplavi. Nije stoga nikakvo čudo da je stanje tako kritično. No, tim mnogim nesretnicima priskaču u pomoć država i razne ustanove te pojedinci koji mogu.

Eto, takvo je stanje ovdje kod nas u Bengalijsi. Nemojte nas zaboraviti u tim kušnjama i nevoljama, ni u molitvama ni u žrtvama, da nam Gospodin dade snage te izdržimo.

Stjepan Polgar

OBICAJNA SEOSKA IDILA U INDIJI

Pohod selu Sitiliji

Sredinom listopada prošle godine stigao nam je članak oca Gabrića u kojem još ne piše o katastrofalnim poplavama i njihovim posljedicama, jer je — koliko možemo zaključiti prema datumu — članak bio napisan još u rujnu, prije tih poplava. Tek na poledini pisma dodao je naknadno: »Kao u Noevo doba: voda, voda, posvuda voda!« I ondje dodaje: »Čim se malo smirimo i odahnemo, ponovo ću se javiti...«

Ovdje donosimo spomenuti članak o pohodu selu Sitiliji.

U selo Sitiliju morao sam stići popodne, no ladica se nasukala na jedan sprud. Valja čekati 6 sati do naredne plime. Tu je razlika između oseke i plime, niske i visoke vode, oko 7 metara, dok je na Jadranu tek pola metra.

Danas je »Omaboša — Tamna noć«, svetkovina božice Kali, božice s nekoliko ruku. U rukama su joj krvavi mačevi, kojima ona ništi u svijetu zlo. U toj tamnoj noći ljudi sa strahom izlaze van.

Plima nas je vodila do južnog nasipa selo Sitilije. Tamno je kao u rogu. S velikom mukom uspeo sam se po dubokom blatu na nasip. Put znam, no u toj tami zbijala nisam mogao pravo pogoditi kroz poplavljena polja. Ali za to se pobrinuo Isus. Uz nas su uvijek vaše molitve i žrtve. Vidim da se približuje malo svjetlo po nasipu. Jedan mladić vraća se s posla. S njim sam sretno prispio do našeg zaselka. Mladići su dugo čekali na nasipu, no kako ladica nije nikako dolazila, vratili su se u selo.

Za nekoliko minuta došli su ljudi iz obližnjih koliba. Danas još nisam imao svetu misu. Na hasuri smo pripravili oltar. Već prije su oni pripravili svijeće, cvijeće i sve drugo.

Dan je bio težak. No prikazujući kalvarisku žrtvu zajedno s dragim katekumenima, osjetio sam nešto tako dlvno da čovjek zaboravlja umor, na glad i na sve drugo. Mi svećenici uistinu smo sretni: u svetoj misi sjedinjeni s Isusom primamo nebo i dajemo nebo.

Na verandi kolibe prostirli su hasure za spavanje. Nema puno mjesta, no nekako smo se petorica stisli. Zajednička večernja molitva. Krunicu su već prije izmolili. Bio sam umoran. Ja volim mir, no domaćin Gi-

U JUTARNOJ MAGLI NA RIJEKI GANGESU

KROTITELJ ZMJA POKAZUJE SVOJE UMIJEĆE ZNATIŽEJLJINIM PROLAZNICIMA

DVA NASA BOGOSLOVA: ABANI DAS (lijevo) I LOVRO SING (desno)

riš i katehista Korno moraju malo pričati. I o čemu će nego o — zmijama. Baš malo prije čuo sam udarce štapova s druge strane verande. Ubili su jednu veliku kobru. A u Robljevoj kolibi zmija je dva puta ugrizla djecu i jedva su im spasili život. Mislim si ja: Na zdravlje, Antel — No kako sam uistinu bio iscrpljen od putovanja, brzo sam zaspao. I pomislit ćete da sam sanjao o zmijama. Nisam ni o zmijama ni o krokodilima, već o — metkovskim smokvama! No, kad sam se ujutro probudio — smokava nije bilo ...

Ipak noć nije bila potpuno mirna. Oko ponoći vidim kako Giriš s lampicom odlazi u selo. Netko ga je došao zvati. Jedan od njegovih prijatelja obolio je od kolere. Uskoro se on vratio. Potihno me zove: »Father, Father — Oče, očel Ononto je slabo. Kolera. Dajte mi, molim vas, onaj vaš lijek protiv kolere!«

U torbici uvijek nosim sa sobom neke glavne liječkove protiv groznice, sunčanice, kolere i zmijskog ujeda.

Kolera većinom dode jer ljudi piju svakavu vodu. Sad je u tom pogledu mnogo bolje, jer imamo arteške zdence skoro u svim selima. No, baš u ovom predjelu nigdje nema dobre vode. Izbušili su arteške zdence, ali posvuda je voda nekako crvenkasta.

Lijek protiv kolere spasio je život Giriševa prijatelja. Kod kolere krv se brzo pretvara u vodu pa treba brzo upotrijebiti lijek. Ista je stvar i kod zmijskog ujeda. Spasili smo mnoge koji su nam došli na vrijeme. Međutim, više puta otrov djeluje tako brzo da nema vremena ni da se dozove liječnik.

Nedavno sam bio u Boro Molakhaliju. Baš uz našu crkvicu jedan dvanaestgodišnji dječak lovio je ribu. Odjednom ga je ubola i prst velika crna zmija i za pola sata bio je mrtav. Tamo gdje je on sjedio, bila je "upa u koju se ta zmija uvukla. Ljudi su motikom iskopali tu rupu i na dnu rupe našli su golemu zmiju, a ispod nje ništa manje nego 20 jaja, od kojih su neka već bila napukla i glave mlađih zmija počele su izvirivati. Seljani su sve te zmije utukli i spalili, a mrtvog dječaka odnijeli su tužnoj majci.

Mnogo toga doživimo na svojim putovnjima. Mnogo je poteškoća i pogibli, ali, vjerujte mi, dragi suradnici i suradnice, tako očevidno osjećamo pomoći vaših molitava i žrtava.

Ante Gabrić

KOD SPORTSKIH NATJECANJA U MARIA POLLJU TRI MLADIĆA DAJU RITAM TRKACIMA! ZAR NISMO SUVREMENI?!

SESTRA PATRICIJA, PRVA SESTRA KOJA JE IZ NASE
ZUPE STUPILA U DRUZBU MAJKE TEREZIJE

U OZUJKU NAVRSIT ĆE SE GODINA DANA KAKO JE
OTAC ANTE S MAJKOM TEREZIJOM POHODIO DOMOVINU

nove knjige

KATARINA KOSAČA BO-SANSKA KRALJICA — pri-godom 500. godišnjice njezine smrti. Napisao dr Krunoslav Draganović. Knjižica se naručuje kod »Vrela života«, 71001 Sarajevo, p. p. 155 ili kod Župnog ureda 78257 Otonci. Cijena je 15 d., a kod većih narudžbi 10% popusta.

— Na dan 25. listopada 1478. umrla je Rimu na glasu svetosti posljednja bosanska kraljica Katarina. Ta važna petstoljetna godišnjica zahtijevala je sama po sebi da bude proslavljenja ne samo manifestacijama nego i spomen-izdanjima. Poznati naš povjesničar dr K. Draganović iznio je u knjižici članci koje počivaju na povijesnim vrelima i mišljenjima priznatih historika, a zavio je u lijepo ruho i zanimljiv stil tako da se lako čita.

IVAN KRSTITELJ — biblijsko-povjesni prikaz Iika Preteče Gospodinova. Posebno pogodno štivo za razmatranja. Napisao je knjigu dr Celestin Tomić, dekan Bogoslovskog fakulteta u Zagrebu. Knjiga ima 160 stranica, četverobojni omot. Stoji 60 dinara. Narudžbe prima: Uprava »Veritasa«, Miškinina 31, 41000 Zagreb.

MARULIC — časopis za književnost i kulturu. Cijena pojediniom broju 25 d. Godišnja pretplata 150 d.

ZIVOT LJUBAVI I ŽRTVE. Službenica Božja dr Klara Fietz. Napisao P. Odilo Altmann, s njemačkog preveo O. Damjan Damjanović. Na

44 stranice srednjeg formata, s nekoliko ilustracija, prikazan je neobično jednostavan i ljudski život ove redovnice, koja je umrla 1937. u 32. g. života. Štivo prikladno za svakoga, osobito za mlađe djevojke, koje mogu naći u s. Klari uzor suvremenog evanđeoskog života. — Narudžbe slati na »Uredništvo časopisa BRAT FRANJO, 50001 Dubrovnik, Placa 2. pp 53. Cijena 20 d.

Uskoro će sveto korizmeno vrijeme, kad se po našim crkvama obavlja pobožnost svetog križnog puta. Da što dublje doživite otajstva Isusove muke, nabavite zbirku križnih putova pod naslovom »S ISUSOM NA GOLGOTU«. U toj zbirici nalazi se 11 raznih križnih putova, kao što su svetopisamski, socijalni, zatim križni put Crkve, Križni put s Marijom, križ i krštenje, križ i ispovijed, križ i Euharistija, križ i ženidba, svećenički križni put...

Uvjereni smo da će svatko naći nešto za sebe. Cijena je 50 dinara, a naručuje se na adresu: Stjepan Dibber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33.

župskoj dvorani razgovarao je s grupama vjernika kako da se priprave, kako da pomognu obnovu vjere u župi. Samo Bog zna kakove je vajaje čuo za uspjeh te duhovne obnove. Bilo je molitava, pokore, postova, žrtviča što su mnogi iznijeli anonimno i ubacili u sabirnu kutiju. Neposredno pred obnovu pojavile su se ukusne značke, raspored i spomen sličice. Drugog prosinca stigli su obnovitelji, pučki misionari, o. Zvonko Majić i o. Božidar Ipša, isusovci. 3. prosinca je počeo duhovni nemir, start, zagrijavanje da se srca oduševe i ponesu u vjeri, nadji i ljubavi prema Bogu. Ljudi su jedva čekali kad će skinuti teret sa svoje duše. Rado su se odazvali svećenici susjednih župa i o. gvardijan iz Černika, da odrešuju, da tješe i bodre. Župa ima devet sela. Tu je pomoglo prevozno sredstvo — autobus, cijeli dan na raspolaganje vjernicima, da ih doveze na obnovu i vrati nazad kućama. Obnova je vrlo dobro uspjela. Nije čudo da je jedan vjernik rekao župniku vlč. Ignaciju Fostacu: »Ovo je još nešto veće nego što ste nam vi toliko puta najavljivali.«

LIPOVLJANI UZNEMIRENI...

Počelo je godinu dana ranije na javnom u crkvi, plakatom za svaku obitelj kao pot-sjetnikom na ono što se sprema. Na kućnom kalendaru trebalo je potcrtatane od 3. do 10. 12. 1978. Župnik je u crkvi i prigodom obilaska župe, upozoravao na važne dane duhovne obnove. Pozivao je na molitvu, na žrtve da uspiju ti dani. U

Zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISU-SOVU, BEZGRJEŠNOM SRCU MARIJINU...

...za primljene milosti. — Marija Cop, Priporje
...za sve milosti uz preporuku za zdravlje. — Ruža Musa, Kočerin
...sv. Nikoli Taveliću, bl. Leopoldu i Petru Barbariću za zdravlje. — A. J., Kutjevo
...sv. Josipu sv. Antunu na svim primljenim milostima. — K. M., Mrkopalj
...na svim primljenim milostima. — Ane Čolić, Očerija
...na primljenim milostima. — N. N., Podravsko Moslavina
...na primljenim milostima uz preporuku za obitelj. — Ana Milić, Šibenik
...i bl. Leopolu na svim milostima a napose za sretno položen završni ispit. — Zahvalna baka i unuk, Našice
...sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu na primljenim milostima. — P. F., Domagović
...za sve primljene milosti kroz prošlu godinu. — Jozo Benić, Feričanci
...i sv. Anti na uslišanoj molitvi. — G. V., Luka
...Majci Božjoj Bistričkoj, dušama u čistilištu i svima svetima za poboljšanje zdravlja bolesne kćerke uz preporuku za mir i slagu u kući. — O. Grubec, Potok
...Gospod od zdravlja, sv. Anti i bl. Leopoldu na uspjeloj operaciji i na drugim milostima. — U. S., Dalmacija
...bl. Leopoldu i Petru Barbariću za sretnu operaciju. — Danica Senda
...za primljene milosti. — P. I.
...Majci Božjoj Bistričkoj i sv. Antunu za zdravlje i za sve druge milosti — K. M., Moravče
...Ivanu Merzu i biskupu Langu za obraćenje i rođovničko zvanje jedne osobe, za poboljšanje zdravlja, za velike milosti u životu a posebno kroz zadnje dvije godine, a sv. Josipu za očiglednu pomoć u materijalnim poteškoćama. — Mercedes Budau, Kamnik

...i bl. Leopoldu na primljenim milostima. — S. V.
...i dušama u čistilištu za sretno uspjelu operaciju i na primljenim milostima kroz cijeli život uz preporuku za dobro zdravlje cijele obitelji. — Helena Đakovac, Đurđenovac
...sv. Antunu i bl. Leopoldu za zdravlje. — N. N., Novigrad Podravski
...i bl. Leopoldu za udjeljenu milost uz preporuku za obraćenje grešnika. — Glasnikova čitateljica, Split
...Gospod od brze pomoći, bl. Leopoldu i Ivanu Merzu na uspjeloj operaciji i na mnogim primljenim milostima. — M. M., Našice
...Gospod od brze pomoći, sv. Ani i sv. Tereziji za sretan porod kćeri kao i za sve druge primljene milosti. — Evica Tomašević, Forkuševci
...sv. Josipu, sv. Judi Tadeju i ostalim zaštitnicima za zdravlje i na drugim velikim milostima uz preporuku za sve članove obitelji. — Vlatka Janeš, Gerovo
...Gospod od brze pomoći i bl. Leopoldu za ozdravljenje. — N. N., Gorican
...i sv. Josipu uz preporuku za sretan porod moje žene. — Zdr., Zagreb
...na primljenim darovima a napose što sam od rane mladosti pa sve do sada u 85. god. života bila sposobna čitati Glasnik — Marija Mauhar-Niza, Koška
...za spasene živote u prometnoj nesreći. — Stjepan i Ana Buturac, Vinkovci
...i sv. Ani za sretan porod kćerke Anice. — Ana Tumpić, Terezino Polje
...i Ivanu Merzu za uslišanu molitvu. — K. N., Čakovec
...Gospod Olovskoj i sv. Anti. — Ana Lekić, Vrijaka

PREPORUČUJEM SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI!

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE U OPATIJI

19. — 23. II.

5. — 9. III.

23. — 27. IV.

Svaki tečaj počinje u po-nedjeljak uvečer a svršava

u petak ujutro, ili prema dogovoru u četvrtak navečer.
Valja se unaprijed javiti na adresu:

ISUSOVCI
Rakovčeva 12
51140 OPATIJA

NOVA CIJENA

GLASNIKA U 1979:

6 DINARA

GODIŠNJA PRET-
PLATA: 72,00 d.

**tajna
svetog platna**

**Više od
slike!
To je
prisutnost!**

Sveto Platno, čuvano u Torinu, najčudesnija je relikvija što je imamo na ovoj Zemlji, jer nam prikazuje najljepšu fotografiju Isusa Krista što je do sada posjedujemo;

— zabilježilo nam je naslikani i najstvarniji prikaz patnja i muka, što ih je Krist za nas podnio;

— objavljuje jezovite pojedinosti svega onoga što se tiče tehnike mučenja i izvršenja smrte kazne;

— postiglo je rezultate koje mi danas ne možemo postići i to pomoći nemogućim sredstvama;

— ne može se krovotvoriti;

— slaže se s izvještajima očevidaca, dok se udaljuje od kasnije tradicije;

— prikazuje anatomske pojedinosti i fiziološke procese, koji su nam poznati samo u novije vrijeme;

— snagom nepobitne vlastite istine u prah obara svaki napadaj;

— za vjernika je kao Peto Evandelje;

— nevjerniku nudi takve argumente, svjedočanstva i dokaze, koji ga obvezuju da dobro promisl;

— za mistike je priručnik meditacije;

— za agnostike je »lekcijski stvarnosti«, veoma ozbiljna i uvjerljiva.

— Tragovi Svetog Platna u mozarapskoj liturgiji i u bizantskoj umjetnosti — ako idemo unatrag mnoge vjekove — ostaju vidljivi i očiti i danas.

— Jezik Svetog Platna postaje svakim danom jasniji.

— Njegova poruka — skrivena kroz vjekove — širi se na sve strane svim mogućim istraživanjima.

— Za nas kršćane dvadesetog stoljeća najsuvremeniji je dar, najlegantniji i najbogatiji znak ljubavi i sigurnosti što nam ih je mogao Isus Krist pridržati za ovo skeptičko doba u kojem se klanjamamo samo znanosti i ekonomiji.

— U Svetom Platnu nalazimo najsigurnijeg svjedoka, prvog grafičkog redaktora, zadnjeg i nepokvarljivog svjedoka istine Evandelja.

— Sveti Platno govori jezikom slika, jezikom koji možemo svi shvatiti. U vrijeme slika, fotografija, elektroničke, napretka u svim znanostima, Isus božanskom jednostavnošću — da tako kažemo — šaleći se s ljudima (Isus je humorista kojega nitko ne može oponašati!), poklonio nam je svoju fotografiju, svoj autoportret s istinskim (izvornim) pečatom ne samo svoje opstojnosti nego i svoje patnje i nelzimjerne svoje ljubavi prema čovjeku, svoje tragične smrti i svog slavnog Uskrsnuća, najsigurnijeg zaloga našeg uskrsnuća i naše radosti bez granica u Kući Oca, zajedno s milijunima i milijunima braće i sestara koji su na zemlji postojali od početka do kraja vremena.

Hvala Gospodinu Isusu na ovoj fotografiji, koja je kao novo Evandelje, »prvo, koje si Ti napisao i zapečatio svojom predragocjenom Krvljom.«

Dominik Chianella

»Neizrecivo lice, mirna ljestvica i uistinu nadljudsko veličanstvo.«

Daniel Rops

»Svi umjetnici su se trsili da nam dadu u bojama i oblicima božansko lice Isusovo. I nismo zadovoljni. Možda nam samo slika Svetog Platna daje nešto od misterija te figure ljudske i božanske.«

Pavao VI.

»Sveto Platno je najsnažniji dokumenat ljudskog nasilja protiv čovjeka i to protiv Bogo-čovjeka.«

James Flatarone

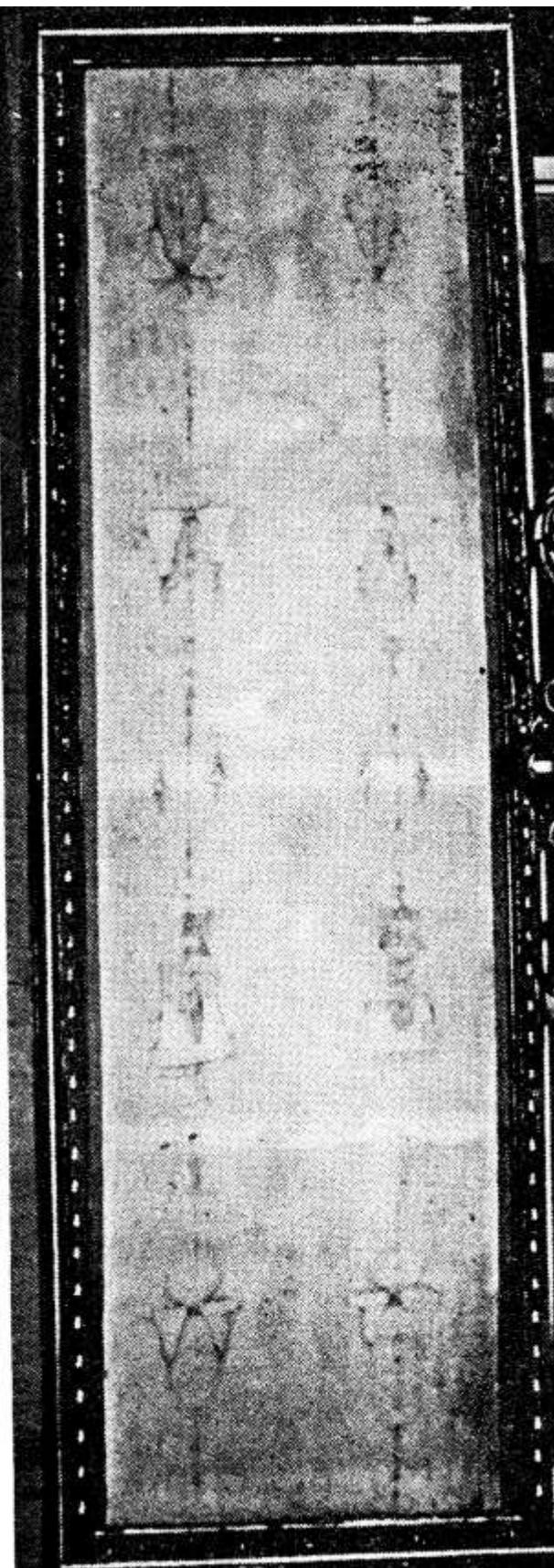
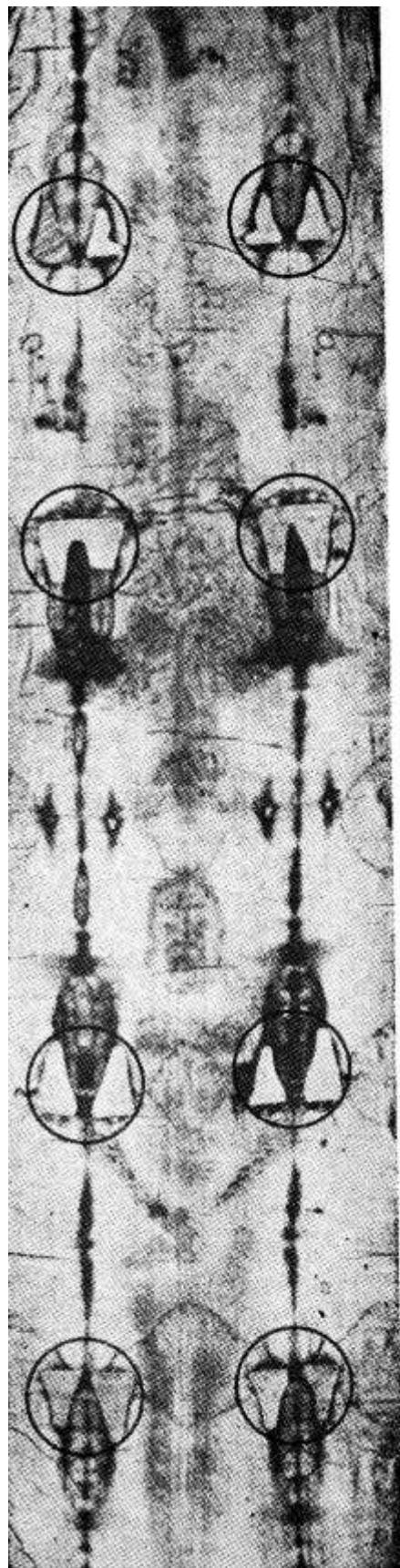
»Nitko koji je viđao ovo svjedočanstvo ne može i ne smije sebi dopustiti luksuz da ne vjeruje.«

Antun V.

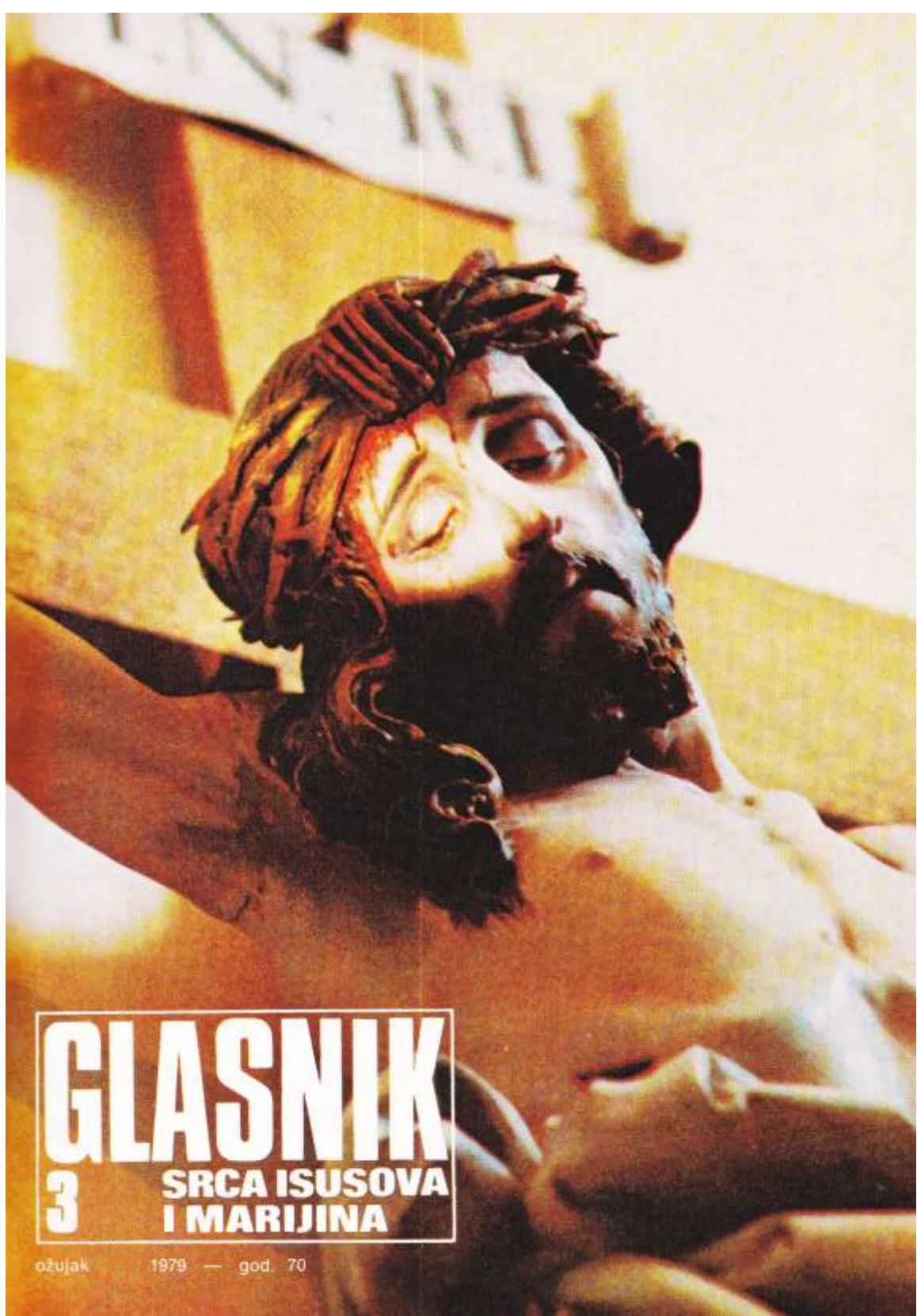

SLIKE NA SLIJEDEĆOJ STRANI PRIKAZUJU KAKO IZGLEDA SVETO PLATNO KAD SE GLEDA OBIČNIM OKOM (DESNO) I KAKO GA PRIKAZUJE FOTOGRAFSKA SNIMKA (LJEVO). NA OVOJ OČITO VIDIMO TRGOVE ISUSOVA TIJELA S PRSNE I LEDNE STRANE.

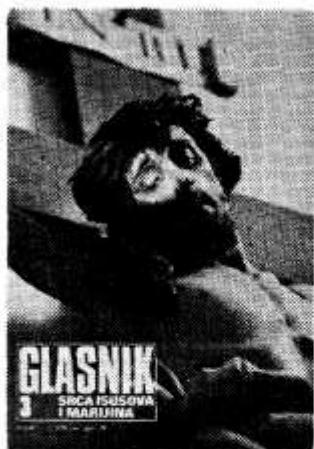

GLASNIK

3   SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

ožujak

1979 — god. 70

Križ - pogled u stvarnost

Naslovna strana:

RASPELO IZ ZUPNE CRKVE
SV. MARKA EVANDELISTE
NA VEPRINCU

Na zadnjoj strani:

SVAKE SE GODINE NAJMANJE JEDANPUT ISPOVJEĐI...

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisak: »Plamen« Sl. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinih broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Preplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnica plaćena u gotovu.

Kad nas netko upita zašto se bavimo likom na smrt osuđenoga, možemo odgovoriti na dva načina:

Iza pokušaja da promatramo sliku smrti može stajati strastvena volja da pogledamo stvarnosti u oči. Povijest Isusove muke visoka je škola, u kojoj se uči kako se hoda i kad se sve u nama buni.

Nadalje, u svakom iskustvu patnje nalazi se i osamljenost, u kojoj susrećemo sebe i svoju sudbinu, i nikoga drugoga. Promatrajući Isusa u muci, spremamo se sve više da u posljednjoj osamljenosti imadnemo pred očima tvorca svoje sudbine. Zato dobro govori pjesnik:

Daleko od svijeta. Moj pogled
na golom zidu na Raspetog pada.

U danima sreće ne htjedoh
gledati sliku boli i muke,
ali muka i bol zemna nam je kob.

To znao je Krist
i u križu ostavi nam spas.

Uprem li u njega pogled svoj
na pola pada teret moj,
jer ne trpim više sam, trpimo dva:
moj trnjem okrunjen Brat i ja.

J. Zink

S A D R Ž A J

U ovom broju GLASNIKA najviše smo prostora posvetili Svetom Platnu koje se čuva u Torinu

Pokojni papa Pavao VI. rekao je jednom zgodom: »Ma kakva bila naša uvjerenja, Sveti Platno ima nešto da nam kaže.«

U svako doba ljudi su osjećali potrebu da upoznaju i vide Kristovo lice. Božja dobrota, otkrićem fotografije, upravo je današnjem čovjeku omogućila da odgonetne tajnu Svetoga Platna i otkrije na njemu divan lik Isusov kakav nije naslikao nijedan umjetnik. »Neizrecivo lice, mirna ljepota i uistinu nadljudsko veličanstvo«, veli francuski akademik Daniel Rops.

Ali ne samo to! Pred našim očima novo se izvodi velika tragedija svih vremena, koja nas podsjeća na beskrajnost pretrpljenih bolova one nevine Žrtve koja je naš Otkupitelj.

Evangelisti su nam ostavili veoma kratak opis muke Isusove. Sveti Platno, međutim, pruža nam o tome istodobno potpunu sintezu i vrlo točnu analizu, koje ne bismo mogli dobiti ni od najopreznijih povjesničara ni najveštijih fotoreporterata.

Zato su Sveti Platno definirali kao »Peto evandelje«. Pače se govori o »Muci Isusovoj prema Svetom Platnu.«

Ukoliko želite još više i dublje upoznati lik Isusov; ukoliko se želite osobno osvjedočiti o povijesnoj vrijednosti i vidjeti originalne slike i specijalne dijapožititive Svetoga Platna — posjetite VELIKU IZLOŽBU SVETOGLA PLATNA, koja će se otvoriti sredinom travnja u kapelici pokraj Hrvatskog narodnog svetišta Srca Isusova u Zagrebu (Palмотićeva 31) u režiji i organizaciji našega GLASNIKA.

HVALA NA PISMU	— — —	80		
PRAVDA I ZA ISELJENIKE	— — —	82		
»LIJEPO MI TO ZAMOTAJTE!«,	R. Grgec	— — — — —	83	
PREMA BEATIFIKACIJI?	J. Antolović	— — — — —	84	
DOM VESELJA, NAUKE I MOLITVE,	S. Kuzmić	— — — — —	85	
MUKA ISUSOVA PREMA SV.	PLATNU,	P. Bulat	— — — — —	86
NADE I POTICAJI,	Ž. Brzić	— — — — —	92	
DOBRO JE POČELO!	— — — — —	94		
»SUDENJE ISUSA« U VIDOVICAMA,	I. Matanović	— — — — —	95	
NERODENA DJECA NA KRIŽNOM PUTU,	R. T.	— — — — —	96	
ŠTO JE »GRIJEH SVIJETA?«?	I. Fuček	— — — — —	98	
NOVA GENERACIJA,	M. Starčević	— — — — —	100	
NADASVE JE BIO CRKVEN ČOVJEK,	D. Majić	— — — — —	102	
RAZGOVOR...,	Budimir i Trpimir	— — — — —	103	
KRIŽ NAD GLAVOM,	A. Vidovečki	— — — — —	104	
ISLUŽENI MISIONARI,	J. Antolović	— — — — —	106	
PRVI KORACI NOVOG ZAMBIJSKOG MISIONARA,	I. Gerovac	— — — — —	107	
OTAC LUČIĆ PONOVNO JE U ZAMBIJI,	L. Lučić	— — — — —	108	
PROBLEMI NAKON POPLAVE,	S. Mužić	— — — — —	109	
GLAS IZ KURSEONGA,	K. Horvat	— — — — —	110	
ČESTITKA O. ANTE NA JUBILEJU GLASNIKA,	A. Gabrić	— — — — —	111	
NOVE KNIGE	— — — — —	112		
ZAHVALNICE	— — — — —	113		
MUKA GOSPODINA NASEGA ISUSA KRISTA	— — — — —	114		

hvala na pismu

KARMEL

Sjedim u školskoj klupi. Profesor tumači novu lekciju, a ja sam daleko od toga. Maštam o svojoj budućnosti... Meni ne treba škola. Bez nje želim služiti Isusu. Sjedim u školi i razmišljam da je prekinem. Posve se razlikujem od drugih.

Dragi Bog traži od mene nešto više, pa i ja želim koracati putovima svetosti. Isus već dugo kuca na moje srce, a ja ostajem neodlučna. Već dugo čekam... kad ću početi, ali... ne usuđujem se pitati.

Pošto već dugo živim sa Glasnikom Srca Isusova i Marijina, obraćam se vama: šta vi mislite, da prekinem školu i krenem za Isusom u strogi Karmel? Molim vas o tome malo opširnije ili preporučite mi kakvu knjigu u kojoj bi mogla nešto detaljnije o tome saznati. Što je »škapular«? Želim živjeti Isusovim i Marijinim životom, sama sa svojim Bogom u molitvi, razmatranju, čitanju. Da li je to moguće i gdje?

Preporučujem se u molitve čitatelja GLASNIKA. Zahvaljuje se i moli za cijeli svijet vaša

Vjerna čitateljica

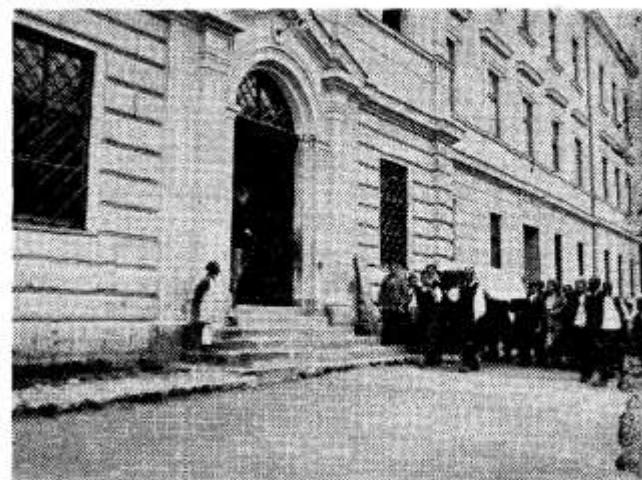
Nemojte prekidati školu, nego napišite list na ovu adresu: Karmel Brezovica, 41421 Hrv. Leskovac. Taj list neće vas ništa obvezivati, nego ćete dobiti informacije s prvog izvora.

ZAHVALA

Živim u Novom Travniku. Rodena sam Slavonka. S velikim oduševljenjem posjećujem grob Petra Barbarića u Travniku na Bojni.

PRIJENOS TIJELA SLUGE BOZJEG PETRA BARBARICA S TRAVNIČKOG GROBLJA U SJEMENIŠNU CRKVU.

Puno mi je u mom radu, sreći, životu, zdravlju pomogao Petar Barbarić. Njegovim zagovorom kod Svečnjega u velikoj slozi, sreći i ljubavi živimo ja, moja dva sina i suprug. Na Petrov grob često odlazimo, i to svi skupa. Ni sam u stanju opisati koliko mi je sve pomogao Petar Barbarić. Velika mu hvala. Želim da dragi Bog svojom milosti nagradi našeg dragog Petra B., te se što prije proglaši blaženim.

Uvijek mi je na srcu i vječno će mu biti zahvalna ja i moja obitelj. N. N.

Sve ove zahvalnice pokazuju da se kršćani utječu zagovoru mladoga Hercegovca, koji je umro u Travniku u Bosni, ali također i očituju da je Petar Barbarić »dobro zapisan« kod Boga jer on uslijava njegove preporuke.

PADAVICA

«Od djetinjstva sam bila bolesna od padavice. Liječili su me i strani liječnici, no ništa nije pomoglo. Prije 20 godina zavjetovala sam se Petru Barbariću da ču ići u Travnik na njegov grob, neka me oslobođi od bolesti, neka i budem bolesna kako bilo, samo da ne padam. Odonda više nikad nisam pala, a mnogo sam svega prepatila. Zavjetovala sam se i za svoju kćerku, koja je padala kao i ja. Ni ona nije više nikad pala.

Bila sam na Petrovu grobu dva puta u Travniku. Moja kćerka ima tešku službu, ali joj se dosad još ništa nije dogodilo. I ona, kao i ja, vjeruje u Boga.»

Marija D., Varaždin

OZDRAVILA

«12. prosinca 1978. zahvatila me je vrlo teška bolest, od koje sam se jako prestrašila da bi se mogla pogoršati na ono najgore.

U toj sam se bolesti jako molila da bi mi došla neka milost Božja. U isto sam vrijeme pronašla devetnicu za proglašenje blaženom Božjem sluge Petra Barbarića, i vruće sam se molila, i osjetila sam kako mi nešto šapče da pomognem srednju školu za školovanje mladih svećenika. U zahvalu Majci Božjoj od zdravlja, što mi je došla milost da sam tako brzo ozdravila i za proglašenje blaženim Petra Barbarića šaljem svoj doprinos.»

M. Hrvatin, Matulji

ISPOVIJED

«Moja zaručnica i ja ispovjedili smo se prije nekoliko godina kod patra N., za vrijeme misija. Bio je to dogadjaj, — nakon burne prošlosti.

Sada se spremamo za crkveno vjenčanje, jer se moja zaručnica ne usuđuje pred nikim ispjediti, osim pred onim jednostavnim patrom.

Bili bismo vam doživotno zahvalni kad biste nam mogli riješiti taj problem.»

Tomislav

«Vrlo jednostavno ćete riješiti Vaš problem: Vaš župnik zna gdje taj Pater živi. Nije daleko od vas. Pitajte svoga župnika i on će vam dati ne samo adresu nego i telefonski broj.»

KRŠĆANKA

«Željela bih da postanem kršćanka, da idem u crkvu i na vjerouak. Takoder bih željela da moji roditelji postanu kršćani. Mene crkva ja-

ko zanima, ali ja u crkvu i na vjerouak ne smijem ići. Mama me pusti, ali tata mi ne da.

Ja sam puno puta molila oca da mi dopusti ići u crkvu kao što idu moje prijateljice. Željela bih da Ti, dragi i preblagi Isuse, uslišiš moju želju, želju da postanem kršćanka.

Ja, doduše, nekad i sagriješim. Smeta me što govere da sam ja iznimka što ne idem u crkvu. Ja Te, dragi Isuse, molim usliši moju želju. Sada se s mnogo želja opršam od Tebe. Pozdravlja te Tvoja mala, nadam se.

Mala Kršćanka

BILANCA

Na Veliki petak umrla su četiri čovjeka:

ISUS — dobro počeo — dobro i završio.

JUDA — dobro počeo — zlo završio.

DESKI RAZBOJNIK — zlo počeo — dobro završio.

LIJEVI RAZBOJNIK — zlo počeo — zlo i završio.

To je bilo samo jednoga dana. Ali taj dan nije završio. Neprestano se obnavljaju isti počeci i isti završeci!

Mijo Nikić

Pravda i za iseljenike!

DA SE MNOGOBROJNI PROBLEMI ISELJENIKA
RJEŠAVAJU U PRAVDI I BRATSKOJ LJUBAVI

Rastaše se jednom davno njezin tata i mama, odoše u svijet bijeli, a ona osta sama. — U njezinu djetinjstvu nije bilo radošti, sjaja, u pustom osta domu bez toplog zagrijala. — Često je stezala ruke oko matina vrata, dnevno pitajući bojno: »Mamice, a gdje mi je tata?« — Ona bi pričala tada gorko lijući suze: »Tvoj tata neće doći, jer tamo drugu uze.« — I ona je ostavi jednom, otišavši isto tako, bez nje joj nikad kroz život nije bilo lako. — Djetinjstvo njeno prode, ona još plče sama, u tihoj noći se čuje jecaj: »Mama, oh mama!«

Krunoslav Mucić, radnik

Značajka je Kristova kraljevstva da je ono kraljevstvo ljubavi, pravde i mira. I to za sve narode bez izuzetka rase i jezika.

Kršćani, uvjereni u tu značajku, moraju sve činiti kako bi i iseljenici u pojedinim zemljama imali mogućnost da žive životom dostoјnim čovjeka.

Iseljenici trpe jer su često zapostavljeni od stanovnika zemalja gdje žive. Zato teže dolaze do stana, pa i do časnoga posla. A vrio teško mogu dostoјno školovati svoju djecu.

Osim toga, život im postaje još gorči zbog različitosti jezika, kulture, čuda i načina kako izrazuju svoje vjerske osjećaje.

Najviše ih muči bol za domovinom, koju su svojevoljno ili primorano ostavili. Uistinu je težak iseljenički kruh!

Isuse, koji si uvijek pokazao ljubav i smilovanje prema onima koji se nalaze u bilo kojoj nevolji, daj da svi ljudi imaju osjećaje Tvoga Srca prema iseljenicima, molimo Te:

GOSPODINE, USLIŠI NAS!

Isuse, daj da snažno i velikodušno pomazemo iseljenike i da rješavamo njihove probleme, molimo Te:

GOSPODINE, USLIŠI NAS!

Isuse, učini da naši brojni iseljenici ne izgube svoju vjeru i da ne zaborave svoj jezik i domovinu, molimo Te:

GOSPODINE, USLIŠI NAS!

»Ljepo mi to zamotajte!«

Piše: prof. Radovan GRGEC

Koliko li smo puta u trgovini čuli tu molbu! Uostalom, prodavačima je vrlo dobro poznato koliko je ambalaža važna za njihove mušterije. Tako se može prodati i »mačak u vreći«. Stoga su ponekad omoti, kutije i vrećice ljepši, pa čak i vredniji od svog sadržaja. Kažu da se i knjiga u ljepšem omotu lako prodaje, pa makar bila i mnogo skuplja od one u jednostavnom i neuglednom. Nije onda čudno da se u vrijeme krize misli i duhovnosti, pisane i štampane riječi, skupe knjige prodaju lako od jeftinijih. Njihova veća prodajna cijena znači i veću proviziju akviziteru i veći popust knjižari. Lakirane, »našminkane« i privlačne knjige mogu poslužiti kao ukras, dar ili kao dio namještaja. Sadržaj ionako nije važan. Molim vas, tko danas još čita knjigu?

U civilizaciji, obilježenoj gomilom svakovrsne ambalaže, kao da se vanjština cijeni više od nutrine, oblik više od sadržaja. Sakupljamo, zgrćemo i raspoređujemo mnoštvo šarenih, poliranih, lakiranih i (bez)vrijednih stvari u našim sobama i kućama, zaslijepljeni blještavilom njihove

vanjštine, ali se i gušimo u otpacima svojeg blagostanja. Tako je bar na našem »povlaštenom« dijelu globusa, dok većina čovječanstva životari i umire bez dovoljno hrane i bez pravog krova nad glavom.

Ipak bismo i kao ljudi i kao kršćani morali biti svjesni naličja civilizacije u kojoj polirani, lakirani i »obijeljeni« grobovi kriju često u sebi laž, trulež i smrt. Morali bismo biti svjesni toga da svaka nova sjajna »akvizicija« i vanjski uspjeh može biti šteta i neuspjeh za unutarnji duševni život ljudske osobe i ljudskoga društva. Zato, na primjer, i svaki novi automobil može značiti manje duhovnosti i osobnosti, manje kisika i zelenila, manje prostora za život, a više ambalaže i otpada, više zagadenosti i društvene nepravde u svijetu. Nismo mi kršćani pobornici materijalne bijede i intelektualne zaostalosti (kao što rekosmo u sjećanjskom broju, ali zbog tiskarske greške ispada obratno), nismo mi protivnici tehničkog napretka i estetskog oblikovanja, ali bismo morali biti protivnici svega što odvlači od duše i

nutrine, svega što nas čini robovima vanjskog blještavila. Da bismo mogli biti istinski, a ne formalni i »formalistički« ljudi i kršćani, moramo mnogo više vremena posvetiti svojoj osobnosti i duhovnosti, razmišljanju i molitvi. Nije li nam tako hladno, usprkos našem progresu, standardu i komforu, upravo zato »jer nitko ne razmišlja u srcu svome«? Iako molitva treba da bude čitav život, to je samo lijepa riječ ako u tom životu nema mjesta baš za izričitu molitvu i razmatranje. Molitvom i razmatranjem započinje svako pravo obraćenje.

To je ujedno poziv što nam ga u ovo korizmeno vrijeme upućuje Isus Krist. To je poziv da u svoj život unesemo evanđeosku ljestvicu vrednosti, tako različitu od one kojoj se na vrhu nalazi vanjski uspjeh i posjedovanje. Čovječanstvo, sito u dubini duše lažnog sjaja i zagadene atmosfere, čezne za čistijim vidicima i za svježim zrakom. Hoće li toga svježeg zraka i unutarnjeg žara još biti na zemlji ili će ga nestati, ovisi i o nama.

Citatelje GLASNIKA uvijek će zanimati ide li KAUZA služe Božjega Petra Barbarića naprijed.

Prema dobivenim obavijestima mogu saopćiti da Postulatura u Rimu brižno izraduje takozvani »SUMMARIUM«, koji će biti tiskan. Svrha je toga posla da se izvrše još neki nužni pravni koraci, bez kojih ne može doći do beatifikacije. Čini se, dakle, ipak nešto stvarno i konkretno za Petrovo proglašenje blaženim. Koliko će taj posao trajati, zasad je teško reći. Bilo bi svakako šteta izgubiti strpljivost i sposobnost za čekanje. A u vremenu čekanja molimo i činimo što možemo da s Petrom upoznamo što širi krug vjernika.

Jedan nas je svećenik iz Njemačke obavijestio da je prije kanonizacije svetog Ivana Neumanna, biskupa Filadelfije u SAD, Svetome Ocu bilo upravljeno preko 300.000 potpisa te da je i to ubrzalo njegovu kanonizaciju. On preporučuje, da i mi takvo nešto učinimo i za Petra Barbarića. Eto, dakle, još jedne mogućnosti za pospešenje Petrove kauze!

U radu za Petrovu proslavu više put sam naglasio da radeći za to želimo raditi i za promicanje duhovnih zvanja, jer je Petar Barbarić bio sjemeništarac, koji je upravo gorio za svoje svećeničko zvanje te je sve učinio da bi posao što bolji svećenik. Gospodin ga je prije ostvarenja toga zvanja pozvao k sebi, ali Petar je ostavio neizbrisiv trag kako se ljubi i ostvaruje duhovno zvanje.

Slušajući preko radio-programa podnevni nagovor svećog oca Ivana Pavla II. u nedjelju 17. prosinca 1978., kad

PETRE BARBARIĆU, KOJI SI TAKO VRUCE ŽELIO BITI SVEĆENIK, IZMOLI ISTU ŽELJU MLADIĆIMA I DJEVOJKAMA DA PRIGRLE DUHOVNI STALEŽI!

Prema beatifikaciji!

se na trgu svetog Petra u Vatikanu skupilo mnoštvo djece i mladeži, da im Sveti Otac blagosloví kip Djeteta Isusa za jaslice, čuo sam i Papin apel na molitvu za duhovna zvanja. Sveti Otac je usrdno sve pozvao na molitvu za duhovna zvanja: svećenička, redovnička i misionarska. Naročito je djecu pozvao da na tu nakon mole skupa s Papom. Pozvao je kršćanske obitelji da za to mole okupljene oko jaslica u božićne dane. Sveti Otac dobro zna da je u Crkvi kriza zvanja, a da su Crkvi potrebni novi poslenici na njivi Gospodnjoj.

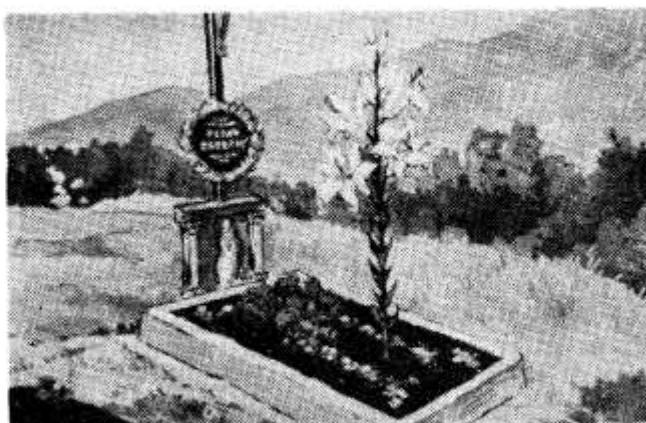
I mi se, moleći za Petrovu beatifikaciju, možemo moliti i za duhovna zvanja. Molimo za njih baš po Petru zagovoru! Ti, Petre, koji si tako želio postati svećenik, izmoli istu želu mladićima i djevojkama, da prigrle duhovni sta-

leži Ti, koji si za života tako osjećao s majkom Crkvom i ljubio je, priteci joj sada u pomoć te izmoli mnogo duhovnih zvanja!

Neka naša akcija za promicanje duhovnih zvanja napreduje pod okriljem onog koga nam je Bog dao kao uzor-sjemeništarca, kao onoga koji je na času smrti položio svete redovničke zavjete.

Znamo da je Apostolat molitve lijepa i za Crkvu veoma korisna ustanova. Kad je tako, onda će stalna molitva za duhovna zvanja biti najbolja apostolska molitva. Na tu molitvu neka nas trajno nadahnjuje primjer Petra Barbarića, neki nas neprestano potiče kriza i nestaćica duhovnih zvanja. Nemojmo se umoriti sve dok ih ne izmolimo!

**Josip Antolović
vicepostulator**

HOCE LI LJILJAN S PETROVA GROBLJA STAJATI I NA NJEGOVIM OLTARIMA?

Crkva je danas, bez sumnje, suočena sa svijetom u kojem se zbljavaju velike promjene. Upravo u takvom svijetu osjeća se potreba sve življevjere, a s tim u vezi i goruća potreba naviještanja Evandelja na takav način da bi ga svi mogli razumjeti i što više njih prihvati. Težak je to i odgovoran zadatak koji se danas nameće Crkvi i svima nama, članovima Crkve. U susretu s ljudima često nailazimo na jedan paradoks: dok se sve više naglašava potreba razvijanja osjećaja osobne odgovornosti svakog pojedinca u društvu u kojem živimo, naš život ipak ide drugim smjerom, ide onamo kamo nas vode reklame, sredstva društvenog priopćivanja, a da si rijetko postavimo pitanje: može li se sve to uklopiti u cijelokupni proces rasta i sazrijevanja naše osobnosti? Ili se, možda, pomalo i ne znajući pretvaramo u pojedine jedinke goleme mase, u koju smo »utopljeni«? Da bismo opet postali ponosni na svoje ljudsko dostojeanstvo, te osobito na dostojeanstvo Božjeg posinstva, moramo se izdici iznad mase i nastaviti razvijati u sebi svijest svoje osobne odgovornosti.

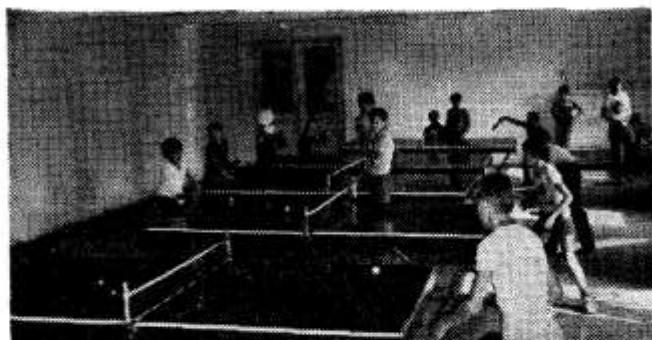
Suočeni s dobrom i zlom kojim smo u ovom svijetu ok-

ruženi, možda nastojimo krivnju za zlo prebaciti samo na druge, na tzv. »odgovorne«. Ako i računamo da su svećenici prvi pozvani da suzbijaju zlo u svojoj sredini, to nas ipak ne opravdava i ne lišava naše vlastite brige. Svećenika je danas malo. Osim toga, svi ne zadovoljavaju naše želje i naša očekivanja. Mislimo li na to da su svećenici potrebnii naše podrške? Svoje djelo spasenja Gospodin izvodi kroz cijelu povijest, ali ne bez naše suradnje. I Kristov poziv na molitvu za radnike u njegovu vinoigradu moramo ozbiljno shvatiti. Ipak, naša molitva za zvanja ne bi smjela biti nešto usiljeno, namješteno. Sto vrijedi za svaku molitvu, vrijedi i za molitvu za duhovna zvanja. Mo-

litva je osobni susret s Kristom. Prema tome, ona mora proizlaziti iz srca. Konkretno, molitva za zvanja može proizlaziti samo iz našeg osjećaja da su nam dobroi svećenici danas uistinu potrebni. Kad smo svjesni te potrebe, iz našeg će srca spontano proizlaziti vapaji Gospodaru žetve da pošalje radnike na svoju njivu. A onda ćemo i osjetiti da su svećenici »naši«, da pripadaju nama, mi smo ih izmobilili.

Mnogi bi roditelji često željeli da im sin postane svećenik, no on to ne želi. Drugi bi željeli da netko od njihove rodbine ili najbližih prihvati svećeništvo. Dok u nama postoje te želje, trudimo li se u isto vrijeme da mi osobno odgovorimo što dosljednije pozivu Božjem koji nama upućuje? Poziv svih kršćana na svetost jest poziv na sve dublje sjedinjenje s Kristom. I molitva za zvanja plod je našeg jedinstva s Kristom. Moliti za zvanja znači: iskreno htjeti ono što Krist hoće (bilo za nas, bilo za druge). U Kristovoj školi naučiti ćemo darivati sebe potpuno Bogu i ljudima, te rasti iz dana u dan u ljubavi i jedinstvu s Njime i s braćom.

Stjepan KUZMIĆ

SVEĆENICKA ZVANJA POTREBNA SU NASE PODRSKE DANAS VIŠE NEGO IKADA

OVAKO JE NAS HRVATSKI SLIKAR I. KLOVIĆ ZAMISLIO ISUSOVU POLAGANJE U GROB I OMATANJE SVETIM PLATNOM.

•Muka Isusova puna patnji — tvrdi profesor Cordiglia — svela je ono divno tijelo na masu smravljenog mesa. Te se muke mogu znanstveno dokazati putem Svetog platna... Stotinjak udaraca bićem po ledima i pedeset trnja zabodenih u glavu... Samo biće goleme fizičke i duhovne snage moglo je odoljeti onim mukama...*

— Za mene je Isus najmučeniji čovjek kojeg sam u svom pedesetgodišnjem medicinskom zvanju proučavao. Kad pomislim na Isusa, instinktivno mislim na njegove muke i na njegovu strašnu smrt. Gotovo mi je nemoguće zamisliti ga drugačije. Posvetio sam svoj život proučavanju Svetog platna u najmanjim pojedinostima... Može se reći da sam u pedeset godina svoje liječničke prakse podvrgao tijelo Isusovo stotinama preciznih liječničkih pregleda i došao do uvjerenja da nijedan čovjek na svijetu

MUKA ISUSOVA PREMA SV. PLATNU

Priredio: PERO BULAT

Profesor Giovanni Judica Cordiglia, star 76 godina, jedan je od najglasovitijih učenjaka koji su se posvetili proučavanju Svetoga platna. Doktorirao je opću medicinu i posebno kirurgiju u Torinu, pravne nauke u Paviji, docent je sudske medicine na Milanskom sveučilištu, auktor mnogobrojnih djela s područja sudske i historijske medicine. Kao sveučilištarac počeo se već zanimati znanstvenim problemima Svetog platna, postavši kasnije jedan od najvećih stručnjaka na tom polju. Mnoge njegove publikacije o tom predmetu bile su prevedene u čitavom svijetu. Direktor je Internacionalnog instituta »Sindonologije« i sudjelovao je kao vještak u različitim komisijama za proučavanje Sv. platna.

nije podnio tako užasne muke.

Ne sumnjam u autentičnost (izvornost) Svetog platna — kaže nadalje profesor G. J. Cordiglia. Uvjeron sam da je u njemu zaista bilo uvijeno tijelo čovjeka koji je umro razapet na križu prije 2000 godina. Do tog su me uvjerenja dovele godine proučavanja, kao i sakupljanje dokaza... Da je tijelo čovjeka umotano u Svetu platno upravo tijelo Isusa iz Evandelija, proizlazi odatle što se opis o muči i smrti Isusovoj, koji su dali evangelisti, savršeno podudara s onim što se vidi na Svetom platnu. Veza ne može biti savršenija...

KRVAVI ZNOJ

Isusova je muka praktički započela u Getsemanskom vrtu kad se Isus znojio krviju nekoliko sati prije nego su ga uhapsili.

JUDICA CORDIGLIA: »Taj se fenomen naziva u medicini ematoidrosi (pretvaranje u krv). Dogada se, doduše, rijetko, ali nije nikakvo čudo, već prirodna i protumačljiva

pojava. Radi se o neobičnoj reakciji odnosa koj postoji između kožnog sistema, a koja je izazvana napetom rasplijetom psihičkom radnjom. To su bili časovi u kojima su moralne i psihičke patnje Isusove doprile do vrhunca.

Pomišljajući na ono što ga je čekalo, na poniženja, udarce, bičevanja, pomišljajući na smrt na križu, On je iskusio iscrpljivu potištenost, strah. Bila je to tako jaka tuga da je mogla poremetiti Njegovo fizičko stanje i prouzročiti izljeve krvi u znojnim žlezdama.«

ISUS JE PRED KAJFOM UDAREN KRAĆIM ŠTAPOM

»PLJUSKA«

Zatim su nadošli plaćeni Kaifini razbojnici, predvodeni Judom. Isusa su uhvatili, doveli u kuću vrhovnog svećenika, gdje se sakupilo Veliko vijeće, ispitivali i zatim ga ostavili na milost i nemilost razbojnicima, koji su ga zlostavljali do jutra.

JUDICA CORDIGLIA: »Ivan Ebanelist priča da je za vrijeme ispitivanja u kući Kaife jedan stražar udario Isusa u lice, i to zbog jednog Njegova odgovora koji su smatrali drzovitim. Latinski tekst govori o »pljusci«, međutim grčki tekst upotrebljava imenicu i glagol koji znače: »udariti štapom«. Na svetu tom je platnu udarac štapom dobro uočljiv. Među raznolikim ozljedama koje su razorio Isusovo lice, i to naročito desnu stranu, nailazi se na jednu naročitu, nedvojbenu, i to malo iznad desne nosnice. Oblik te povrede reproducira instrument koji ju je zadao, kao i način na koji je bila zadana. Radi se o udarcu zadanim kraćim štapom, promjera 4–5 cm. Bio je to

snažan udarac, koji je najvećom snagom djelovao na krajnju točku, tj. na nos i odmah ispod jagodice. Zadala ga je osoba koja se nalazila Isusu s desna, ali koja je štap držala u lijevoj ruci. Ta nam pojedinost kazuje da se radilo o Židovu, jer su u stvari Židovi pisali i batinali lijevom rukom, dok bi Rimljani upotrebljavali desnicu. Udarac nije, doduše, proizveo frakturu nosa, ali zato prelom hrskavične pregrade i iskriviljeće uljevo.

Vidljivi i nedvojbeni su na Platnu također tragovi udaraca koje je Isus zadobio one noći dok je bio u vlasti razbojnika. Desna strana Njegova lica pojavljuje se izobličena više ili manje dubokim ogrebotinama, modricama i ozljedama. Imma rana razderotina na desnoj obrvi, kao i na luku lijeve obrve. Bez sumnje, najveći dio tih rana prouzročile su one noći snažne pesnice krvnika. Također na podbratku ispod obilno okrvavljenе guste brade zamjećuju se odeblijanja i otekline.«

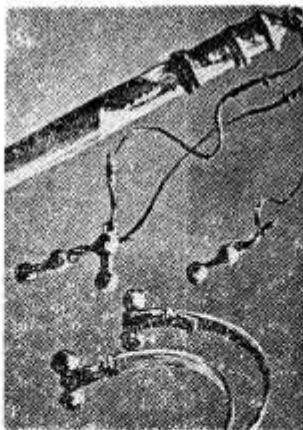

BIČEVANJE

»U zoru odveli su Isusa od razbojnika i ponovno ga doveli pred veliko vijeće, koje je izreklo smrtnu kaznu. Zatim su ga poslali u tvrdavu »Antonia» k Pilatu da odobri presudu. Pilat nije htio osuditi nevinog, a ujedno nije se htio suprotstaviti židovskim vlastima. Nastojao se iz toga izvući, poslavši Isusa k Herodu, u palaču Asmonea. Herod ga je ponovno vratio Pilatu, koji ga ovaj put nije mogao osloboditi kazne. U tom su časuu Isusa podvržli bičevanju.«

JUDICA CORDIGLIA: »Bila je to okrutna kazna, koja se obično zadavala osuđenicima na smrt. Osudenika su svukli, a njegove blске ruke povezali na stup visok otprilike 70 cm, koji je na vrhu imao željezni obruc. U takvom položaju, lagano pognut prema naprijed, osudenik je čitavo svoje tijelo pružao udarcima bića: leda, prsni koš, bokove, donji dio trbuha. Oruđe za to mučenje bilo je trojako: prutovi koji bi se upotrebljavali za slobodnjake, štapovi za vojниke, korbači s kožnim remenima za robeve.

Za Isusa upotrebljavalo se to posljednje oruđe. Iz Svetog platna proizlazi da su ga bičevali strašnom snagom. Bila su dva bičevaoca, jedan veoma visok, drugi niži, ali objica vrlo jaki. Kazna se izvršavala na rimski način, tj. bez određenog broja udaraca. Prestajalo bi se tek kad je zapovjednik naredio »Dosta», ili kada bi osudenik pao mrтav na zemlju. Mnogi su učenjaci nastojali brojiti udarce bića koje je Isus dobio. Vignon ih je nabrojio 80, Barbet

CIJELO TIJELO COVJEKA S PLATNA IZBRAZDANO JE UDARCIMA RIMSKOGA BIĆA (FLAGRUM) KOJI JE IMAO NA KRAJU KOMADICE METALA I LIJALIH KOSTIJI.

120, a Ricci 125 udaraca. Međutim, nemoguće je ustanoviti tko je najbliži istini. I ja sam nastojao brojiti udarce, došavši samo do jednog zaključka, i to da su leđa Isusova bila svedena na masu smravljenog mesa, da je sve to bila jedna rana, na kojoj nije moguće pronaći ni trunka neozlijedene kože, makar veličine glavice igle. Ozljede su dvovrsne. One izazvane čeličnim kuglicama okruglog su oblika i prodire u meso i mišiće do gole kosti, a one prouzročene remenima bile su ravne i krivuljaste.

Fizička bol one muke je nepojmljiva. Samo osoba duhovne snage kao što je bio Krist mogla je takvo što izdržati a da se pri tome ne onesvijesti ili ne zaurla. Osim vidljivih rana bičevanje je prouzročilo također unutarnje povrede, i to teške u području utrobe, prsnog koša i donjeg dijela trbuha. Nije potrebno biti traumatolog da se to jasno potvrdi. Dovoljno je pomisliti na povrede koje može prouzročiti običan udarac šakom ili udarac štapom zadan u prsni koš

ili u donji dio trbuha. To što se dogodilo na Kristovu tijelu bilo je mnogo više od kiše udaraca. Čelične kuglice sigurno su povrijedile koje rebro i prouzročile kontuzije u utrobi. Organi unutar prsnog koša su najranjiviji. Kao posljedice onih udaraca sigurno su nastale velike ozljede organa i teške reakcije. Na porebrici, odnosno na nježnoj membrani koja obavija pluća bit će da su nastale razdražljive pojave s upalnim procesima i ljudim bolovima. Pluća nisu možda odmah zadobila teške ozljede, ali sigurno je došlo do veoma bolnih reakcija. Međutim, teške posljedice bile su nedvojbeno na osrčju, kao i na sa-mom srcu.«

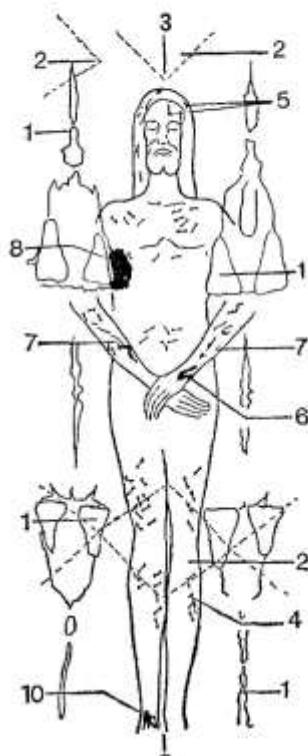
TRNOVA KRUNA

Nakon bičevanja slijedilo je krunjenje trnovitim vijencem. Isus je bio osuđen jer se proglašio kraljem. Krvnici su se podrugivali toj Njegovoj tvrdnji. Na leđa su mu stavili poput plašta crvenu poderanu uniformu nekog vojnika. Na glavu pak trnovitu krunu.

JUDICA CORDIGLIA: »Sveti platno pokazuje u svojoj si-rovoj istinitosti kako se zabilo krunjenje trnjem. Mnogobrojni su tragovi krvi oko glave raspoređeni kao neka aureola. Velika količina krvi pokazuje

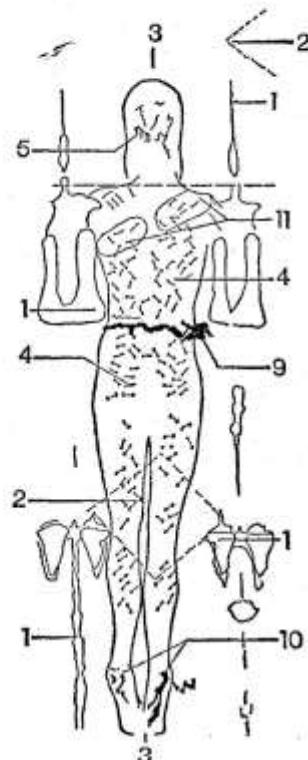

Crtež Sv. platna

TRAGOVI KOJI POTJEĆU od:

1. Paljevine
2. Voda
3. Cijelo tijelo
4. Udarci bića
5. Trnje
6. Čavli
7. Krv
8. Udarac kopljem
9. Skidanje
10. Čavli na nogama
11. Križ

DESNO

LJEVO

LJEVO

DESNO

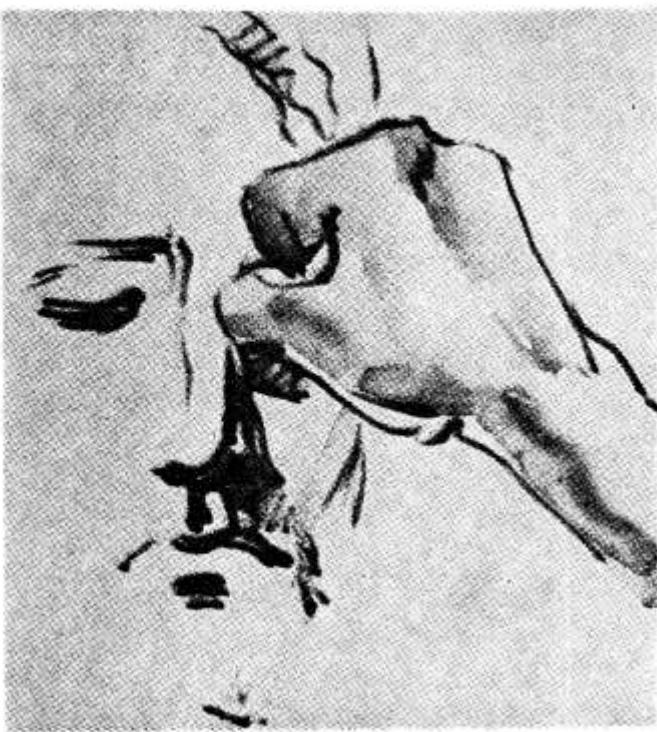
NA OVOM CRTEŽU PRIKAZANI SU PODACI POJEDINIH RANA I OZNAKA NA SVETOM PLATNU. TREBA SAMO USPOREDITI POJEDINE BROJKE POPISA I CRTEŽA, DA SE VIDI GDJE SE STO NALAZI.

kako trnova kruna nije bila samo postavljena na glavu, već i opetovano puta pritisnuta. Kruna je bila vjerojatno obručem sastavljena od trnovitih grana povezanih trstikom, koja ih je obavljala. Hazni učenjaci Svetog platna nastojali su utvrditi koliko je trnja bilo utisnuto u glavu Kristovu, koja je bila puna kose. Primjećujući razna zgrušanja krvi, može se sa sigurnošću primijetiti da ih je bilo najmanje tridesetak: 13 u čelo, a 20 u predjelu zatiljka. Ali plakta je pokrivala samo prednji i stražnji dio Isusove glave, ostaviv-

ši strane otkrivene. Zato nedostaje dokumentacija desne i lijeve strane. Uvezši u obzir također te dvije strane, možemo smatrati da je bar pedesetak trnja mrcvarilo Isusovu glavu. Nepojmljiva je bol koju je izazvala ta kazna. Čelo, slijepoočnice i uopće čitava koža pod kosom puna je osjetljivih živaca, a to potiče od trostrukog nerva (lica i vilica), kao i živaca zatiljka čija neuralgična oboljenja spadaju među najbolnija ljudskog tijela. Slijepoočnice i čelo su dijelovi kože kod kojih je bolna osjetljivost vrlo jaka usporedi li

se s bolima na vršku jezika. Zatim, osjetne boli koje je Isus iskusio prilikom krunjenja trnjem mora da su bile strahovite.

On je držao trnovitu krunu sve do svoje smrti. Svaki pokret glave izazvao je užasne bolesti. Za vrijeme uspona na Kalvariju s križem na leđima Isus je više puta pao: kod svakog bl se pada prečka križa poskliznula na glavu tako da je svom snagom pritiskala trnovu krunu, koja mu se tako sve više zabadala u meso.*

VJERAN TRAG OVAKVOGA UDARCA ŠAKOM ZABILJEŽILO JE SVETO PLATNO.

RAZAPINJANJE

Govorimo sada o posljednjem dijelu muke Isusove: o raspeću.

JUDICA CORDIGLIA: »O raspeću je teško govoriti. Da bi se protumačilo precizno što se dešavalo te zatim dalo prilično kompletno mišljenje o fizičkim bolima koje je Isus Krist iskusio, trebalo bi u pojedinostima ilustrirati anatomske dijelove koji su u tom učestvovali. No to bi nas dovelo do teškog tehničkog razgovora.

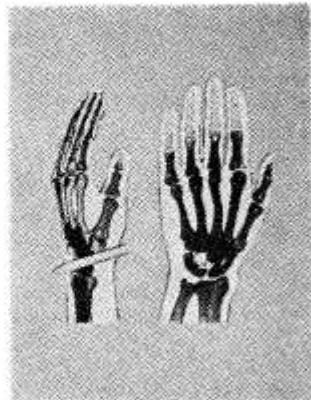
Raspeće je bilo jedna od najužasnijih kazni koju je ljudska okrutnost izmisnila. »Najveća kazna«, nazivali su je rimski pisci; nadalje nazivali su je i »smrtna kazna

za robeve«, te je tako to bila kazna koja je morala biti ne samo daleko od tijela rimskega građana, već također i daleko od očiju, misli i njihova uha.«

Način kako se raspeće izvodilo mijenjao se prema okolnostima i hirovima krvnika. Općenito je osuđenik nosio »patibulum«, tj. poprečni stup križa, i to do stratišta, gdje je već bio podignut »stipes«, tj. uzdužni stup. Na tom su mjestu osuđenika svukli i čavlima pribilli raširenih ruku položenog na zemlju na »patibulum«. Zatim su »patibulum« s višećim tijelom uzdigli i pričvrstili na »stipes«. Na kraju je uslijedilo prikivanje nogu.

Kad su »patibulum« stavili Kristu na leđa da ga nosi

na Golgotu, On je već bio na izmaku svojih snaga. Strašne i mnoge muke koje je pretrpio iscrpile su ga. Rane, nutarne komplikacije, krvarenja, gubitak krvi te, konačno, zarazni procesi koji su bili na čitavom ranjenom tijelu, doveli su ga već u stanje blisko smrti. Zato je i put na Kalvariju bio, iako ne predugačak, a ono vrlo naporan. Isus je mnogo puta pao i u stanovitom času vojnici su postavili kraj Njega »Cirenejc« da mu pomogne podržavati »patibulum«, jer su se bojali da bi mogao umrleti prije nego stigne na odredište. Na Svetom platnu dobro se raspoznavaju rane na koljenima izazvane padom na putu za Kalvariju, kao i tragovi »patibuluma« na ledima. Na desnom ramenu primjećuje se prostrana četverouglasta zona oderane ozljede veličine 10 x 9 cm. Druga zona iste veličine, koja predstavlja iste karakteristike, nalazi se u predelu lijeve plećke. Te dviže zone pokazuju da ih je pritisikavao — pa makar preko odjeće — neki teški predmet, i to predmet značajnijih.

ČAVLI SU BILI OKOMITO ZABIJENI U POLOVINI PREGIBA ZAPESĆA.

ne težine, pokretan, deblijine 14 centimetara, koji je trljači led — koja su već ionako zbog bičevanja bila puna rana — na njima ponovo otvorio i deformirao ozljede, razdirući rubove te stvarajući druge, još dublje ozljede.

A sada govorimo o raspeću. Promatrajući sliku Svetog platna, vidimo da je Isus položen u slijedećem stavu: ruke smještene u koso na tijelu i prema unutra, nadlaktice lagano saviljene, ruke prekrizene u razini prepona. Od ruku se ne vide palci. Nadalje, u razini zapešća nalaze se velike rane, što pokazuje da su Isusa razapeli čavlima smještenim u zapešće. Da je, naime, čavao bio zaboden u dlan ruke, ne bi bio mogao podržavati težinu tijela, teškog otrilike 80 kg. Mnogi eksperimenti koje sam ja izvršio doveli su me do zaključka da je čavao bio okomito položen, i to u polovini pregliba zapešća te zatim preciznim udarcem uguran u tkivo. Tako čavao prolazi nužno i obvezatno između kostiju zapešća, ostajući čvrsto zadržan raznim mišićnim i nervnim spajanjima. U prolazu čavao ozljeđuje medijski živac, koji osim što izaziva užasne boli, uzrokuje oštar pregib palca na dlan zbog stezanja mišića "tenar", tj. cijelokupnosti mišića na obliju dlanu u podudaranju sa samim palcem. To je, evo, razlog zbog čega se na Svetom platnu ne vidi palci, koji su savijeni prema unutra. Iz otiska Svetog platna proizlazi da razapinjanje ruku nije bilo lako. Sve je proteklo glatko za desnu ruku, ali ne i za lijevu. Možda je čavao bio debiji i manje zaoštren, nije

prodrio u pravo mjesto te je bilo potrebno istrgati ga i ponoviti zadatak.

Nakon raspeća ruku, "patibulum" su podigli i pričvrstili na "stipes". Tijelo je Isusovo visjelo dok su noge odstajale otrilike nekoliko centimetara od zemlje. Isus ih je zbog bolova držao zgrčene. Krvnik je uzeo jednu nogu, snažno ju povukao počuši je na "stipes" i odlučnim udarcem probio nogu, pribivši je na stup. Zatim je zadatak ponovio s drugom nogom. Trebalо bi protumačiti što se događa u nogama, kao i u čitavom Kristovu tijelu, koje je već bilo srozano u takvo stanje. Ono što sam rekao dosta je da čovjek sebi takvo što predstavi.

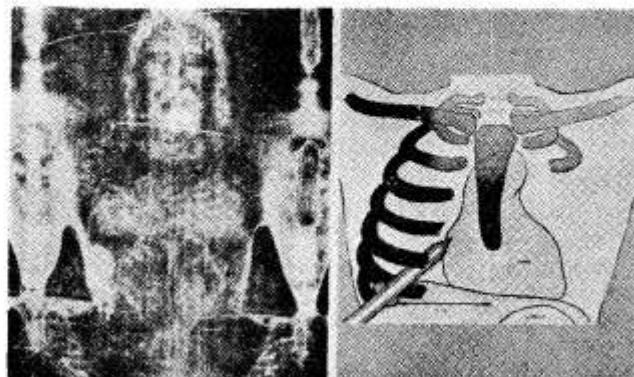
SMRT NA KRIŽU

Isus je visio na križu nekoliko sati i zatim je umro. Koji su bili uzroci Njegove smrti?

JUDICA CORDIGLIA: »Kad su Pilatu javili da je Isus izdahnuo, začudio se da je tako brzo umro, jer je i on, kao i ostali znao da raspeti

često dugo žive na križu, pa čak i do dva dana. Kao razlog brze Isusove smrti bilo je tisuću pretpostavki. Netko je rekao da je umro od gladi, drugi tvrdi da je Isus umro od zastoja kucanja srca, od trenutne nesvjetice, "tetanije" mišića i gušenja koja su slijedila od embolije od statičkog kolapsa. Sve su to vjerodostojne pretpostavke kojima se, međutim, ipak može prigovoriti. S druge strane, teško je a da se pri tom ne kaže nemoguće, ustanoviti pravi razlog Krislove smrti.«

»Po mom mišljenju Kristova se brza smrt na križu ne smije pripisati samo jednom jedinom razlogu, već mnogostrukim razlozima koji su djelovali svi zajedno, i to takvom snagom da je pospešila smrt koja je inače bila normalna pri raspeću. Raspeće, koje je nadošlo kao posljednje, djelovalo je na tako teško ozlijeden organizam. Već prije raspeća Isus je bio, zbog pretrpljenih muka, na izmaku ljudskih snaga pa bi vjerojatno bio brzo umro ako i ne bi bio razapet.«

RIMSKO KOPLJE JE PROSLO IZMEDU REBARA, PROBILNO SRCE I SUKRIVICA JE OBILNO NATOPILA SV. PLATNO.

nade i poticaji

Piše: ZARKO BRZIĆ

BJORNE BORG

Sjećate li se možda one velike teniske borbe na međunarodnom turniru u Wimbledo- nu između švedskog asa Bjorne Boga i njegova protivnika Amerikanca Jimmi Connorsa, koju je prenosila i naša televizija?

Već tri godine uzastopce Bjorne Borg osvaja titulu najboljeg šampiona na svijetu, a tek su mu 22 godine. Počeo se zanimati za tenis, kao i svi ostali glasoviti športaši, u ranom djetinjstvu. Vatreno krštenje doživio je 1972., kad je u takmičenju za Davisov pokal pobijedio odličnog suparnika Paruna iz Novog Zelanda. I tako je započelo njegovo penjanje na sam vrhunac ovoga športa. Svojim uzastopnim pobjedama polako je postao golema senzacija. Vele neki športski stručnjaci da se tajna njegovih pobjeda krije u dubokoj koncentraciji koju postiže u samoj igri. Pred takmičenjem u Wimbledonu Bjorg izjavljuje: Naslov prvaka s uspjehom ču obraniti ako uspijem osigurati unutarnji mir i sigurnost.

Pobijedio je Connorsa sa 3:0. Netom je zadnja sekunda igre istekla, Bjorg je bacio od sebe reket, vidjelo se to lijevo preko ekrana, kleknuo na zemlju s oba koljena, sklopio ruke i digao pogled prema nebnu.

To je bio izraz njegove javne zahvalnosti Bogu za sve postignute uspjehe. Kad ga je upitala neka novinarka da li je u tom trenutku zaista molio, Borg je odgovorio: »Bila je to zahvala za sve što sam u životu primio. Golemi je uspjeh u tome da nakon pobjeda u Rimu, Parizu i Wimbledonu u jednom trenutku dospiješ na najviši vrh. I tada o-

sjećaš potrebu da kažeš za to hvala. Ja sam to rekao Bo- gu. Nisam naročito religiozan, ali u odlučnim trenucima života osjećam da Bog jest i da me čuva ... I danas posebno osjećam potrebu da me netko čuva, jer je teško postići uspjeh, a još je teže ustrajati na toj visini kamo sam se ja po- peo ... *

»BILA JE TO ZAHVALA ZA SVE ŠTO SAM U ŽIVOTU PRIMIO.«

JA TI ZAVIDIM ...

Ljudsko srce čezne za Bo- gom. I nitko mu ga na svijetu ne može nadomjestiti. Ljudi su ga pokušali zamijeniti slavom, častima, užitkom, bogatstvom, znanosti, no prevarili su se. Stara poslovica veli: kad Boga potjerat kroz vrata, onda idoli ulaze kroz prozor. U djelu francuskog pisca G. Duhamela »Cecilija među nama« nalazi se interesantni dijalog između pijanistice Cecilije i njezina brata, mladog liječnika Laurenta, koji u iskrenom ispo- vijesti s bolom u srcu priznaje svojoj sestrji da mu zna-

**Učitelju života,
na tebi vidimo što znači:
biti čovjek
Kroz tvoje lice gledamo lice
Božje.
Gdje god si ti, tu se svijet
mijenja.
I nas izmjeni. Učini nas
ljudima!**

nost nije donijela ono što je od nje očekivao:

— Pio sam od početka pića koja su me trovala za sve buduće dane. Sada trebam da se prepirem s tim dosadnim razumom, koji me ne osvaja, ali mi je dao tiranske navike, od kojih se, to dobro vidim, nikad neću oslobođiti. Ali ja ti zavidim sestro, ja ti zavidim...

— Nisam ja nipošto metafizička duša. No ja ne pitam svoga Boga zašto je stvorio ovaj svijet tako zagonetnim. Vidiš, Laurent, nisam ja po mjeri znanstvenika. Ali me oni neće odbaciti, u to sam sigurna. Ja samo molim svojega Boga da mi dopusti da ljubim. Molim ga još za milost trpljenja bez srama i očajanja, i poslije, možda sutra, drugu milost: milost da mirno, bez žaljenja umrem. Nisam toliko učena...

— I mi, potiho je govorio Laurent, mi ljudi od znanosti, i mi imamo svoje bogove, svoje obrede, svoje dogme, svoje zakone i čudnu liturgiju. Ljudi su mislili da mogu živjeti bez bogova, ali najumniji počinju shvaćati da je to nemoguće....

«PIO SAM U POČETKU PIĆA KOJA SU ME TROVALA ZA SVE BUDUĆE DANE.»

SJEĆANJE

Ana Dostojevska bila je druga žena slavnog ruskog pisca Fjodora Dostojevskog. Bila mu je najprije tajnica i stenograf. Kad su se vjenčali, on je bio dvostruko stariji od nje. Živjeli su zajedno u braču četrnaest godina, sve do njegove smrti 1881. Ana je kasnije napisala svoje uspomene u knjizi »SJEĆANJA«, u kojoj među ostalim piše i slijedeće:

— Fjodor Mihajlovič postavio je sebi cilj da me štiti od svih pokvarenih utjecaja. Sjećam se da sam jednom kada sam bila u njegovoj kući, počela prelistavati neki francuski roman koji je ležao na stolu. Prišao mi je mirno i uzeo knjigu iz ruku.

— Ali ja razumijem francuski — pobunila sam se. — Dopusli mi da pročitam taj roman.

— Nije ništa naročito. Zašto bi prijala svoju maštu? — odgovorio je.

Čak i kad smo se vjenčali, želio je da upravlja mojim književnim ukusom i obično je sam birao knjige za mene i nipošto mi nije dopuštao da čitam frivolne romane. Ponekad me je vrijedalo to nadziranje i usprotivila bih se: Zašto ih onda ti čitaš? Zašto ti prilaš svoju dušu?

— Ja sam se učvrstio i prekalio — odgovorio bi. — Izvjesne knjige su mi potrebne kao materijal za moj rad. Pisac mora da sve zna i da mnogo doživi i iskusi. Ali, uvjerenam te da ne volim nepristojne scene i da često nalazim kako su odbojne i odvratne.

Nakon četrnaest godina bračnog života s Dostojevskim nosim duboko uvjerenje da je on bio jedan od najčistijih ljudi.

SMISAO PATNJE

Osnivač logoterapije psihijatar Viktor Frankl u knjizi »Zašto se niste ubili?« koja je prevedena na sve poznatije jezike svijeta, govori o smislu čovjekovih patnji.

— Ako život uopće ima smisla, onda mora imati svoj smisao i trpljenje. Ta patnja spada nekako u život isto kao i sudbina i umiranje. Nevolja i smrt objedinjuju istom ljudski život u jedinstvenu cjelinu.

Način kojim čovjek prihvata svoju neotklonjivu sudbinu i sve patnje što ih ona sa sobom donosi, način kojim uzima na leđa »svoj križ« pruža mu mnoge mogućnosti, pa i u najtežim okolnostima i do zadnjeg njegova daha, da svojemu životu pridade dublji smisao. Prema tome, je li tko hрабar, dostojan i nesebičan, ili pak u oštrot borbi za samoodržanje, zaboravlja na svoju čovječnost te se srozava na životinsku razinu, na što je podsjetila psihologija logoraša: prema tome je čovjek ostvario ili upropastio čudoredne mogućnosti svoje mučne situacije i svoje teške sudbine i prema tome on jest ili nije dostojan svoje patnje — kako reče Dostojevski... Svuda se čovjek suočuje sa sudbinom, i svuda mu se pruža mogućnost da nešto ostvari svojim trpljenjem.

Dobro je počelo!

I NA LICU »OZBILJNOG« CEREMONIJARA CITI SE OPTIMIZAM KOJIM PAPA OSVAJA DJECU I ODRASLE.

Izbor jednog Netalijana za nasljednika sv. Petra nije zanimalo samo katolike. Svi ljudi dobre volje gledaju kako se on snalazi. Što bismo mogli reći o prvim koracima Pape Ivana Pavla II.? Možda upravo ono što je rekao Ivan XXIII. o Koncilu: »Dobro je počelo!«

Ivan Pavao I., Papa od 33 dana, savjetovao je novinari ma svojim privlačivim načinom da — govoreći o osobama — ne paze samo kakve čarape nose i koje cigarete puše.

Taj savjet im nije trebao kad se radi o novom Papi. Ivan Pavao II. zainteresirao je svijet. Manje svojim riječima, više svojim načinom i umijećem kako ih je izrekao, a najviše svojim djelima.

Rimljani su se očito brzo oprostili od klasične papine fizionomije i otkrili su veliku privlačnost u toj malo pognutoj figuri poljske neslomljivosti.

Gdje god je ovaj Papa osvanuo, Rimljani su ga primili neograničenom simpatijom. I sam je Papa, koji savršeno uspijeva privezati na sebe mnoštva, dva puta osjetio da je to oduševljenje moglo prijeći granice.

Prvi put je to bilo u crkvi sv. Petra kad je primio u audienciju 10.000 rimske djece. Tom je prilikom Papa šaljivo primijetio da bi bilo dobro ne smetati sv. Petra u grobu i ne dizati toliku galamu.

Slično je bilo kad je primio u zajedničku audijenciju 13.000 redovnica rimske biskupije. — Mislio sam da su časne sestre povučene i da su to krhka bića. A sada ste ovđe napravile toliku galamu i pjevale ste tako jako da ste pri prvom susretu Papu sko-

ro rastrgale, bar njegovu reverendu.

Spontanost i neposrednost dvije su osnovne značajke njegova bića. U njegovim nagovorima očituje se dušobrižnička zauzetost, slikovitost i šala. Ali nipošto ne govori »preko glava«. On govori o temeljnim vjerskim i ljudskim krepostima s najvećom jednostavnosću. Za Crkvu, u kojoj je središte liturgija, nije nevažno ni to da ovaj Papa ima veoma čvrst i melodičan glas...

Dosad još nije objavio ni jednu encikliku, niti apostolsko pismo u kojem bi zacrtao osnovne smjernice svoje papinske službe. Dosadašnji govori, akcije, bogoslužja, pisma i putovanja pokazuju dvije osnovne značajke:

1. Papa Ivan Pavao II. nastupa spontano, a upravlja oprezno.

2. Svima pokazuje dobru volju da mogu s njim živjeti kao prijatelji.

Novinari su primijetili da sadašnji Papa ima mnogo prijatelja, ali da i oni vrlo malo poznaju njegov život. Očito je ovo: Papa Ivan Pavao II. ulijeva na svakoga pojedinca velik osjećaj poštivanja. Ne samo na katolike nego i nekatolike, pa i na ateiste.

Citav katolički svijet očekivao je kako će papa Ivan Pavao II. proći u moksičkom gradu Pueblu, gdje se održala važna konferencija biskupa Latinske Amerike. Bio je to u nekom smislu veliki ispit njegove ličnosti. Prema svemu izgleda da ga je položio s odličnim uspjehom...

»Sudenje Isusu« u Vidovicama

Prošle godine su bogosloviji sarajevske dijecezanske bogoslovije pohodili župu Vidovice u ravnoj, cvijećem okičenoj Posavini. Ta župa nije nikad do sada imala priliku vidjeti takav prizor u svojoj zdravoj, još nepokvarenoj sredini.

Treba naglasiti i to da je naš vrijedni posavski narod željan ovakvih susreta, ovakvih pohoda i ovako sadržajnih predstava kakvu su dali naši bogosloviji, a posebno je to zaslužila župa koja, kao Vidovice, ima 12 živilih svećenika i više od 60 redovnica.

Dugovremeno spremanje čuvene drame Diegga Fabbrija »Sudenje Isusu« bilo je motiv da i našim vjernicima pokažemo što radimo u bogosloviji. Nismo mi samo oni koji se stave u inkubator bogoslovije i za šest godina izlaze kao mladi svećenici iz njega bez nekoga osobnog života. Ne, mi živimo životom današnjice i znamo što nas čeka. Zato smo otišli k njima da ih upoznamo i da oni nas upoznaju.

Ostao sam nekoliko dana u župi i čuo sam komentare o samom programu. Nisam očekivao onakav doček, a posebno su nas iznenadili tadašnji župnik Marko Perić i kapelan Nikola Lozić. U ime cijele grupe bogoslova, s rektorm drom Matom Zovkićem na čelu, koji je bio s nama na tom pohodu, ja im se zahvaljujem. Ovo bi mogao biti političaj i drugim župama i župnicima da ćešće pozovu bogoslove u svoju sredinu, da narod vidi za koga se molí i za koga se žrtvuje svojim doprinosima za sjemenište.

Ilija Matanović

NERODENO DIJETE

1. postaja — ISUSA OSUĐU NA SMRT.

Osuden sam na smrt, prije nego što sam se rodio! Nije me ljubav stvorila i zato me nitko ne ljubi.

2. ISUS PRIMA NA SE KRIŽ

Na meni je prokletstvo neželjenoga i svi me proklinju. Moram biti uklonjen.

3. ISUS PADA PRVI PUT POD KRIŽEM

Ja sam slučaj — nisam čovjek; slučaj neželjene trudnoće; zao slučaj koji je lako odstraniti.

4. ISUS SUSREĆE SVETU MAJKU

Tvoj susret, Gospodine, bio je bolan — ali ja nemam majku da me oplakuje. Zatvoren sam u krilu žene koja će me dati ubiti.

5. SIMON CIRENAC POMAŽE ISUSU NOSITI KRIŽ

Tebi je jedan pomogao nositi križ — meni nitko ne pomaže. Liječnik će ženi dati narkuza da ne bi trpjela kad ja budem umirao.

6. VERONIKA PRUŽA ISUSU RUBAC

O, kad bi i mene mogla jedna Veronika utješiti u mojoj bespomoćnosti! Zar nitko ne zna moju ljudsku nevolju? Zašto šute zakoni? Zašto šute kršćani?

7. ISUS PADA DRUGI PUT POD KRIŽEM

Dok sam ja tako malen, može me lako poslati u propast. Moj otac računa koliko ću ga koštati. Moja smrt je jeftinija, pa ću propasti.

NA KRIŽNOM PUTU

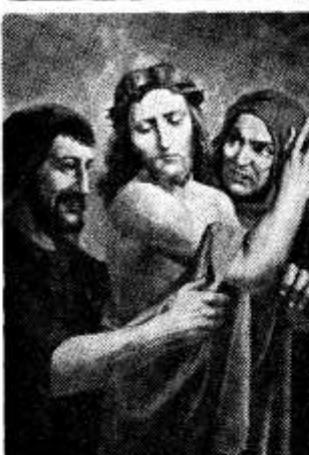
8. ISUS TJEŠI JERUZALEMSKE ŽENE

Nisu Ti, Isuse, pomogle uplakane žene; one nisu mogle sprječiti Tvoju smrt. Što meni koriste zakoni, kad moju smrt još i legaliziraju.

9. ISUS PADA TREĆI PUT POD KRIŽEM

Slučaj je jasan, moram pasti. Planiranje čovječanstva je utvrdilo: upravo za mene nema ni mjesa ni kruha na velikoj Zemlji. Moram umrijeti.

10. ISUSA SVLAČE

Tebi su pri razapinjanju uzeли odjeću — ja je uopće još nemam; imam samo svoju kožu, za koju će me čvrsto zgrabitи.

11. ISUSA PRIBIJAJU NA KRIŽ

Tebe su pribili na križ, meni će razrezati na komade i sve komade dobro pobrojiti da ne bi došlo do infekcije.

12. ISUS UMIRE NA KRIŽU

Ti umireš — i ja umirem. Ti si nedužan — i ja sam. Sjeti se, Gospodine, i mene kad dodeš u kraljevstvo vječnog života.

13. ISUSA SKIDAJU S KRIŽA

Mrtav, mogao si mirovati u krilu iz kojeg si bio rođen. Ali ja — ja sam prokletstvo — breme koje će teretiti savjest.

14. ISUSA POLAZU U GROB

Ti dobivaš grob — a ja kantru za smeće. Čekat ću sudnji dan i morat ću svjedočiti protiv »roditelja«.

Župnik Dr Richard Thalmann,
St. Gallen

Nije ugodno slušati o grijehu, slažem se. Da se u tome nekad pretjeruje i ljudi zastrašuju, i s time se slažem. I da je Bog dobar, da prašta, da je nakon dobre isповijedi sve »poravnano«

tj. krivnja oproštena, i to je točno. Ali na nešto ti želim svratiti pogled: učiniti grijeh nije kao uprliati stol, pa uzeti spužvu pokajanja, stol obrisati i — sve je u redu.

Užasno mi je slušati taj govor o grijehu, to pretjerivanje i zastrašivanje. Nije li Bog dobar? Ne prašta li ako se kajemo? Nije li sve poravnano nakon isповijedi?

Nedavno sam slušao nekog propovjednika. Oborio se na zao primjer, na zlo društvo, kako jedni druge kvarimo i kako smo svi odgovorni za nekakav »grijeh svijeta«. Što je to »grijeh svijeta«? To mi se čini nešto novo.

Višeslav

Što je »grijeh svijeta?«

Piše: IVAN FUČEK

Grijeh je daleko dublja i tajanstvenija realnost. I nakon isповijedi nerijetko ostaju vidne posljedice grijeha, ponekad teške i nepopravljive.

Uzmi nekoliko primjera! Neki očajnik si je slobodnom odlukom prerezao žile. I nakon pokajanja žile su ostale prerezane. Umro je. Žena je izgubila muža, djeca oca i hranitelja. Prije smrti povukao je svoju zlu odluku, ali više nikad ne može povući ono što je ta odluka u svijetu proizvela. To ostaje i tko zna koliko će godina proći da prestane bol i patnja, a samo zbog toga što je otac nekoć prerezao žile i umro. Koliko je ta očeva odluka da prereže žile utjecala na odluke, slobodu i život žene i djece koji su i dalje ostali na svijetu i bez oca se nemilo patili, to samo oni znaju.

Četrdesetdvogodišnju ženu na umoru u bolnici posjećuju dva sina. Ponosna je na njih. U bunilu šapće: »Bio je još i treći«. Ali iz obzira prema susjedima nije ga rođila. Morao je umrijeti prije negoli je ugledao svijet. To ju je bilo posve izmijenilo. Pokvarila se, pa je i druge nagovarala na slične čine. Ipak se jednom pokajala i isповjedila. Ali djeteta više nema! Njezin zao primjer dan drugima na neki tajanstveni način ostaje i djeluje. U njoj samoj je rana. Ona sada na samrti toliko bolno peče.

»Bila sam veoma osorna s majkom na samrti. Nisam za nju nikako nalazila dobre riječi. Pred drugima sam neprestance isticala njezine slabosti. Sad je već odavno mrtva. Ali grijeh nepoštivanja i ogovaranja vlastite majke strašno me muči. Pomožite mi! Što da radim?«

To su, moj Višeslave, tipične posljedice grijeha koje ostaju i u svijetu stvaraju »grešnost« ili »grešno stanje«. Tu smo pomalo u tragu tome što zapravo znači »grijeh svijeta«. Čovjek, duše, svoj unutrašnji zao ili negativan stav može izmijeniti. Bog je dobar. On mu oprašta. Ali čovjek ono što je učinio ne može više nikad opozvati. Taj njegov »grešni materijal«, da se tako izrazim, nekako se ugrađuje u »opću krivnju svijeta«, pa i dalje djeluje protiv njegove volje. Sloboda jednog čovjeka utječe na slobodu drugog čovjeka. Život jednog ulazi u život drugog, pa se dogodi da smo nekad snažno suodređeni slobodom i životom drugoga. I tako smo svi mi zajedno krivi za trajne presupke svoje braće. Od prvog do posljednjeg smo svagdašnji krivci, iako ostajemo nekažnjeni. Ali smo krivci, jer smo »pojeli jabuku«, rekao bi Dostojevski, i posljedice te naše pohlepe ostaju.

Onaj tat možda ne bi kroao kad bi srce bogataša bilo mekše i kad bi »pravda u svijetu« bila pravednija. Onaj ubojica ne bi ubijao da možda s njim prije nisu gadno postupali, da ga nisu vrijedali, da nije tako upao u ogorčenje. Onaj alkoholičar se ne bi opijao da ga je razumjela žena, da su ga voljela djeca. Onaj psovač ne bi kao iz vulkana rigao lavine prostote da mu kolege nisu nabili snažan osjećaj manje vrijednosti i da nije postao žrtva bezobrazluka drugih. Ona prelubnica ne bi se iznevjerila da je opaki ljudi nisu napastovali i da je njezin muž bolje umio predobititi njezinu ljubav. Ona djevojka ostala bi nevinja da je dotični mladić znao obuz-

dati svoju razbludu.

Zaista, naša krivnja i grijeh ne samo da ruši vlastitu osobu, nego prelazi na druge i u njima kopča na onu tajanstvenu sklonost čovjeka na zlo, koja, doduše, još nije grijeh, ali navodi na nju. Jahvist je prikazuje u Bibliji kao životinju koja stoji na pragu i vreba (Post 4,6). »Srce« je sjedište zle sklonosti. Prorok Jeremija smatra srce »podmuklijim od svega i jedva popravljivo: tko da ga pronikne?« (Jer 17,9). »Može li Etiopljanin promijeniti kožu svoju? Ili leopard krzno svoje? A vi, možete li činiti dobro, navikli da činite zlo?« (Jer 13, 23)

Veliš da si »nedavno slušao nekog propovjednika«, koji da se oborio na »zao primjer, zlo društvo, kako jedni druge kvarimo i kako smo svi odgovorni za nekakav 'grijeh svijeta'«. S tim u vezi pitaš što je »grijeh svijeta«. A smijem li ti postaviti nekoliko protupitanja, koja će još bolje razjasniti tvoje pitanje?

Reći mi, nije li ovo suvremeno društvo takvo da dopušta zlu da glasno govori i da više? Što se nekad radilo potajno, sada se izvodi javno, na ekranima. Zlo i baš takvi oblici zla postaju nešto »prirodno«. To »prirodno« djeluje na slabe, grabi dječcu, mlade i tolike nezrele. U tom smislu treba shvatiti riječ Krista Gospodina o »sablažni« i o zlu primjeru: »Tko sablažni jednoga od ovih najmanjih, bolje bi mu bilo da si objesi milinski kamen o vrat...« Današnje popuštanje svemu (permisivnost) — nije li preraslo i prepuklo? Ne kvari li tolike, reci mi! Ne stvara li se neki mentalitet koji naprosto zarobljuje?

To napuštanje svega etičkog ne vodi li nas prema pojavi »čovjeka mase«, koji više ne misli samostalno i ne ponaša se samostalno? On je tiraniziran omasovljennim društvom. Sjeti se samo tiranije riječi! Koliko riječi koje kao pljusak napadaju čovjeka sa svih strana, pa u takvom ambijentu on gubi svoje pravo da sam razmišlja, da sam odlučuje, da slobodno planira. Nije li to jedan od vidova modernog »otudjenja« čovjeka? O tom »grešnom ambijentu« danas govore ozbiljni pisci.

Slobodno te pitam: što ćeš mi reći o poniženju ljubavi? Nije li seks postao »produkt za potrošnju«? Nedavno je pisao jedan naš novinar: »Kao da je gubitak Boga srušio svaku vrijednost duha i prenjo sve svoje atribute na prolazno tijelo... Religija tijela, danas, bez sumnje, najmoćnija vjera, stvorila je već svoje heroje i žrtve, svece i svećenike, hramove i groblja, naravno. Civilizacija slike (film, televizija, revije) demokratizirala je to obogovorenio tijelo i zaličepila ga po cijelom globusu kao znak onoga jednoga što se na njemu zbijava.«

Sigmund Freud je u čovjeku otkrio dvije glavne pokretna sile: »eros« i »thanatos«, tj. požudu i smrt. Ako je naše društvo degradiralo požudu, postalo je nesposobno da ispravnim putem usmjeri smrt. A ona na nas upravo u ovo naše doba odasvud prijeteći vreba, ne samo od atomskog rata i mnogostrukog zračenja, nego i od novih bolesti naše civilizacije, terorizma itd.

Nasljučuješ li što znači »grijeh svijeta«? Koliko si u njemu sudjelovao?

Uređuje: M. STARČEVIĆ

Zašto?

Duboka strahovita tišina. Vlažna svježina širi se kroz noć. Hladan vjetar podrhtava i otkriva se u maslinovim granama. Mrkla tama, a u toj tami jedno neugasivo svjetlo. To je svjetlo Bogočovjek. On moli.

Strašna je to molitva — krvava! Eno jedna kap krvavog znoja za moje grijeha, jedna za tvoje i bezbroj kaplji za sve naše grijeha.

On, Svetogruči, došao je da nas spasi, a mi, mi, spavamo. Takvi smo mi ljudi. »Bdijte i molite da ne padnete u napast.« Da, hoćemo, ali samo jedan čas i — opet smo se srušili s nogu, pali smo.

»Oče, ne kako ja hoću, nego kako Ti hoćeš, tako neka bude!« Ne čuje se odgovor. Otac, svetogruči Bog, ne odgovara ništa svome jedinome Sinu. Neizreciva tajna!

Izus ostaje klečeći, s pogledom prema gore i s dušom na smrt žalosnom. Zbog kojeg? Zbog nas!

Sve je jasno: Izus ustaje i ide da se predstavi krvnicima da ga ubiju, da ga razapnu.

Dragan Filipović

Zato!

Juda dolazi da izda svoga Učitelja.

»I smjesti pristupi k Isusu te mu reče: Zdravo, učitelju! — pa ga poljubi.« — Nikada toliko blizu njega, jer ga ljubi, a nikada toliko daleko od njega, jer ga izdaje. »Bolje bi bilo tom čovjeku da se nije ni rodio.«

Da mi nismo slučajno slični Judi? Ne daj, Bože!

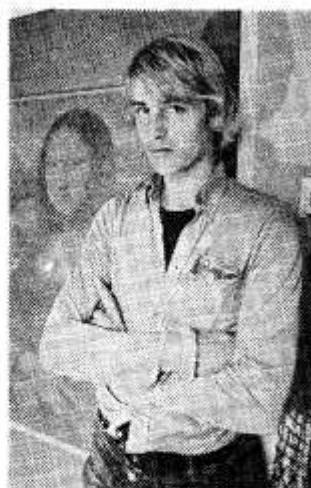
Odvedoše krvnici nevino Janje na klanje. Bičevat će mu tijelo, jer je ljudsko tijelo puno zla i grijeha.

Okrunit će mu glavu trnjem, jer se u ljudskoj glavi sniju kojekakve zle namjere. Probit će mu ruke, jer ljudske ruke rade što ne bi smjele. Probit će mu noge, jer nas noge nose i onamo kamo ne bi trebalo. Izdahnut će, sklopit će oči, jer naše oči hoće sve da vide. Probost će mu sveto, čisto i neokaljano Srce, jer se u ljudskom srcu krije škrtost i zavist.

Sve što je imao, sve nam je dao.

Što smo mi dužni njemu dati? Ako ništa drugo, pokušajmo bar to da naša žrtva bude kapljica vode u moru njegove krvi.

Dragan Filipović

A mi ??

Ima životnih funkcija koje se ostvaruju samo zalaganjem svih pojedincaca. Među takve funkcije spada i bioško pomlađivanje jednog naroda.

Ako je suditi po demografskim statistikama, čini se da nije daleko čas kad će nam odsvirati tužni posmrtni marš.

Nije da mora! Mogu odjeknuti i vesele himne života. O nama to ovisi, dabome, i i ni o kome drugome! O meni, o tebi, o svima nama! Mi odlučujemo: ja, ti, svi mi s naših njiva i ulica, škola i tvornica.

Što? Veliš da o tom nisi mislio? A čemu ti glava služi? Ne nosiš je valjda da ti u njoj vjetar propuh pravil!

Tko će misliti ako ne ja, ti, svi mi?

Ako ne mislim ja, ako ne misliš ti, ne mislimo MI!

A tko će misliti mjesto nas?

Drugi misle za sebe i gledaju sebe. Gledaju da nas nadomjeste, a ne da nas osvijeste!

Pustinja

Opasno je kad presušće izvori u planini. Padline postanu mrtva golet, a dolina pješčana pustinja.

I baš to se zbiva danas u hrvatskom narodu!

Izvori iz kojih život kluča i slijeva se u veliku rijeku nacije postali su vrlo plitki. Mnogi su čak presušili!

Hrvatska je obitelj 1921. brojila prosječno šest članova, a danas jedva prelazi tri. Sve više je mladih brakova koji svojoj naciji poklone samo jedan život, samo jedno dijete.

Zaboravljaju da jedna kap ne pravi slap!

Izvori

Zivot jednog naroda nalik je gorskom potoku što skuplja vodu s mnogih izvora pa se kroz nestični žubor ruši u dolinu, ne misleći što ga dolje čeka.

Pijesak! Pijesak koji mu otima vodu i pretvara ga u pličak, da mu doskora i znamena nestane.

I kad ne bi bilo nepresušnih izvora u planini, zamrobi i žubor u dolini.

Bujnost života mjeri se danas vrevom ulice u gradu, a nitko ne misli da je to samo grgot bujice na pijesku.

Gradovi su velika umirališta!

Nezamjenjivi

A ipak, svima nam je jasno da se narod rađa iz obitelji i da se obitelj stvara u narodu. Niti može jedna obitelj nadomjestiti narod, niti može svakoliki narod nadomjestiti jednu jedinu obitelj. Što obitelj ne rodi, narod ne stvoril!

Bez mog, tvog, našeg doprinosu života, narod neće živjeti. A ako narod ne živi, i mi ćemo umrijeti. Samo narod čuva spomen pojedinca, baš kao što i mnoštvo svjesnih pojedinaca čini svjestan narod.

Ne vjerujem da mladi ljudi uz tolike škole i pamet to ne vide. To je bar jasno da je naše sutra danas u kolijevici.

Da, danas se rađa ili umire naša budućnost, a ja, ti, svi mi dajemo svoj doprinos bilo jednom, bilo drugom. I tu smo nezamjenjivi

Zdravko M.

MSGR. ANDRIJA MAJIĆ SA SVOJIM SINOVCEM ZVONKOM, POZNATIM PUCKIM MISIONAROM

Nadasve je bio crkven čovjek

Na dugi i svećenički život sina hercegovačkog krša iz sela Drinovaca Msgra Don Andrije Majić ne može se primijeniti ona izreka da se dani ne broje nego važu. Bili su brojni, ali i vrijedni. Rođen je 9. travnja 1892. kao četvrtu muško dijete oca mu Vida. Umro je zadnjeg dana prošle (1978.) godine.

Tko je imao poznavao tog čovjeka i svećenika, visoka rasta, koštunjava i ozbiljna izgleda, te prozborio bar nekoliko riječi s njime, mogao je odmah dobiti utisak da ima posla s čovjekom koji iznad svega ljubi skromnost i za sebe traži najmanje, ali da zato u sebi posjeduje ono najvrednije: srce ispunjeno

Bogom i zauzeto za svakoga čovjeka, osobito maloga. Kad bi se netko u njegovoj prisutnosti počeo hvalisati, on bi se nevoljko osjetio i kroz usne procijedio:

— Ajde moj finko (sinko), mani se toga!

Bio je dugogodišnji župnik u Stocu, Gabeli, Potocima kod Mostara, Studencima kod Ljubuškog, te konzultor biskupije, prelat i apostolski protonotar. Kao biskupov delegat upravlja biskupijom u Hercegovini od 1948. do 1956. Veoma odlučno zastupa Božje interese i povjerenog mu stada, ničega i nikoga se ne bojeći osim Boga. Želio je da se Bog u svemu proslavi. Nadasve je bio crkven čovjek — odan crkvenom auktoritetu.

Kao travnički đak zavolio je svoje odgojitelje i profesore — Isusovce. I pred pola godine tako mi je lijepo i pohvalno znao govoriti o njima, davno već usnulima u Gospodinu.

Na pogrebu 2. siječnja 1979. našlo se mnogo svjetla, iako je bilo izuzetno hladno vrijeme. Uz biskupe Petra Čulu, Pavla Žanića, Severina Perneka, Tomislava Jabilanovića, zapažena je prisutnost i nadbiskupa Marka Jozinovića, te mnogo časnih sestara, dijecezanskih i redovničkih svećenika.

Župnik Studenaca Don Zvonko Vučetić, koji se očinski brinuo za pokojnika u vrijeme njegove teške i duge bolesti, primio je mnogo telegrama — sućuti od kojih ču neke navesti:

„Žalujem ocima mostarskim biskupima, rodbini i župi nad smrću uzor-svećenika kremenitog hercegovačkog značaja, svima nam dragog Msgra Don Andrije Majića“ — Nadbiskup Franić.

„Slaveći pokojnika, zahvaljujem za njegovu svećeničku ljubav. Pozdravljam biskupe, mislinke, redovnike, narod“ — Don Ivan, pokojnikov sestrič.

„Iskreno i duboko suošćećenje zbog smrti Vašeg strica Don Andrije Majića. Gospodin ga nagradio za njegov požrtvovni i vjerni svećenički život. Bio je dika svojem kraju i svom rodu. Družbi Isusovoj, koja ga je odgajala, i sv. Crkvi, za koju je radio, trpio i izgarao. Imat ćete sada jednog zaštitnika više na nebu.“ — O. Petar Galaunder, asistent, isusovcu misionaru O. Z. Majiću.

Pokojnik je živio za svoj narod — što pokazuje i oporuka, gdje se »posebno obraća bogoslovima i sjemeništarima da ostanu na svom putu koji im je dragi Bog pokazao. I neka se za ispojkoj moje duše pomole! A ja ću se, ako Bog da, iz nebesa radovati i klicati kad oni na oltaru kao mladomisnici jedanput budu! Neka ih Bog dragi u tome pravcu i dalje vodi!“

Osim srca koje je živjelo za Boga, za svoj narod i za njegov svećenički podmladak, dragi pokojnik nije imao nikakva blaga. Sve je za života dijelio, ugledajući se u Srce Isusovo — koje je posve gorjelo i izgorjelo za druge. I dugo, služeći na dvjema župama koje su bile posvećene Presvetom Srcu Isusovu, on je ostao siromašan materijalnim dobrima, živeći od dobrote svoga župnika i svojih rođaka Don Srećka Majića, sestrića Don Ivana, Don Mate Nujića i dr. Ali bio je bogat pred Bogom i dobrim djelima i zaslužan za svoju rimokatoličku Crkvu u Hercegovini.

Dragan Majić

Razgovor...

Polaznici Franjevačke gimnazije u Visokom (Bosna) izdaju od vremena na vrijeme časopis pod naslovom »Novi cvijet«. Izvanredno je zanimljiv ovaj »razgovor« što su ga Budimir i Trpimir poveli s Isusom. Radi se o Isusovoj muci.

BUDIMIR: Gospodine Isuse, poslije dugog razmišljanja odlučili smo s Vama napraviti jedan kratak interview. Nadamo se da ćete pristati na to.

KRIST: Da, zašto ne?

TRPIMIR: Vi ste postali poznati po cijelom svijetu. Mnogi Vas mlađi obožavaju i svojim raznim udruženjima daju Vaše ime. Čime sve to tumačite?

KRIST: Ja sam nenađano ušao u povijest čovječanstva, da ni sam ne znam kako sam postao slavan. Možda zato što prilikom mučenja nisam izustio nijedne riječi protiv neprijatelja, niti sam jaukao, te sam tako stekao reputaciju (glas) hrabrog, nesvakidašnjeg čovjeka.

BUDIMIR: Kažete, niste jaukali...!

KRIST: Ne, nisam jaukao.

TRPIMIR: A zašto niste bar jedan jedini jauk ispuštili? Zar Vam je bilo lako podnositi udarce bićeva, ubode trnja na Vašoj glavi? Možda ste se stidjeli svog položaja i željeli proći nezapaženo? Zašto?

KRIST: Pa znate, čovjek prikupi snage u trenutku kad se od njega nije tome nadati. Takođe je bio slučaj i sa mnom. Osjećao sam sve grozote mučka kroz koje sam prolazio, ali se nisam plašio, jer sam znao zašto trpim, umirem, i to je bilo ono što mi je davalo snagu. Čovjek koji ima cilj svoje borbe lako podnosi sve muke, dok čovjek bez cilja ne osjeća u sebi želju za pobjedu, jer on zapravo ne zna za što se bori, za što trpi.

BUDIMIR: Da, istina, Gospodine Isuse, to se moglo ne-

kako i trpit, ali nositi križ na Gogotu, i triput pasti pod njim, i opet se dići pa krenuti naprijed, još uvijek s trnovom krunom na glavi? Zar Vam je srce bilo od kamena kad ste slušali plać i jauk svoje i tolikih drugih majki, koje su s Vama suošćale na Vašem putu u smrt?

KRIST: Vjerujte, bilo je teško sve to podnosi, ali sam se zarekao da će to učiniti pa makar morao i puzati do Golgotu i pasti mrtav. Moje je tijelo htjelo odustati od nošenja križa, od te »ludosti«, ali duh je težio za nečim boljim, nečim lijepšim što nam pruža sigurnost, a ne neizvjesnost.

TRPIMIR: Dobro, Vi ste donijeli križ na Kalvariju i znali ste da će Vas na nj pribiti. Možda ste poželjeli nazad, niz Golgotu?

KRIST: Ne, ostao sam vjern svojoj odluci.

BUDIMIR: Na križ ste nevin pribijeni. Što velite na to, Kriste?

KRIST: Znajte, tada sam se osjećao najsretnijim čovjekom na zemlji, jer kad izgledam kao da sam poblijeden, tada pobijedujem.

BUDIMIR: Da, Isuse, Vi još visite na križu. Misija je završena?

KRIST: Ne, varate seli Misija nije završena. Svakim danom sve više ljudi pokušava surađivati i surađuje u mom misijskom djelu.

TRPIMIR: Došli smo do kraja, Možda želite nešto reći čitateljima?

KRIST: Reći će im samoovo: čovjek ne živi samo za sebe, nego i za druge. Svaki od vas je jedan od onih u velikom nizu koji se moraju baviti misijskim djelovanjem. Zato nemojte odgadati, već podite odmah od danas...

Razgovarali Budimir i Trpimir

COVJEK NE ZIVI SAMO ZA SEBE, NEGOTI ZA DRUGE. I ZATO JE ISUS SVE PODNIO ...

glasnikova prica

Piše: ACO VIDOVEČKI

Kucanje... odaziv... otvaranje vratiju... pozdrav »Hvaljen Isus i Marija, velečasni...»

Iznuren, poguren, blijed, iscrpljen, kao da je istovarilo tone ugljena ili okopao tisuće oranica, ušao je stariji muškarac, vukući za sobom olovne noge kao da su sape te lancem robijaša... Približivši se pisaćem stolu, spustio je ruke na nj i podigavši kapke, pogledao me očima krvavim od suza, nespavanim, podbuhlim od misli što su se kovitale dušom. Pogledavši ga, odmah sam pri-

mijetio dvije nove, teške brazde između usana, a na čelu, njih devet, od kojih se jedna u sredini produbila i kao da je htjela ispasti i odjeljiti se od ostalih. Sve su te brazde na čelu bile brojevi djece koje je rodio sa svojom poštenom i dobrom ženom u siromaštvu, neimaštini, koja je često vikala za pomoć pod nebesima. Sve su te brazde sakrile brige, odricanja, mnoge korake da se udovolji potrebnama obitelji, kriku djece za najobičnijom hranom, siromašnim odjelcem, najjeftinijim cipelicama.

Križ nad glavom

Gledajući one osušene ruke na kojima se primjećivala svaka žilica, video sam da to više nisu ruke spremne za borbu za život, ruke spremne nositi nove žuljeve od motike ili kose, nego dva nemoćna dijela tijela spuštena kao dvije letve niz tijelo, da ga nagrde, da još više izobliče lik čovjeka, vječno siromašna putnika u poznato i nepoznato.

— Sjednite!, rekoh što sam blaže mogao. Bez riječi prihvati stolac i vukući ga prema stolu, da mi bude bliže, šuteći me gledao, dok se nije nemoćno spustio na nj, a glava mu klonula. Gdje da započnem razgovor, koje pitanje da postavim tome iznemoglomu biću, toj gomili tuge?

Podbočenim rukama držao sam nagnutu glavu, ne gledajući tog patnika oca, a misli su mi strelovito letjele u početke ljudskog bivanja na zemlji. Gotovo mi se tresla duša, jer su se redali likovi poznati iz života ili iz čitanja ili slušanja i Bog zna dokle bih i kako da

leko ja ustrajao u svojoj šutnji, a on u svojoj, da me nije iznenadni krik trgao iz mojih misli. A sve je trajalo zapravo samo sekunde, dok sam ja mislio — prošli su sati...

Krik je bio toliko glasan i bolan da su mi ruke gotovo pale na stol i začudeno zaledah se u čovjeka koji je sjedio tako blizu mene. Bio je to krik izrečen samo sa dvije tolike pozname riječi, koje su već tisuće u povijesti izrekle: ... »Zašto... zašto...?« A tako sam ga volio...!*

U prvi mah učini mi se da čujem krikove stoljeća, a u njima krikove i pitanja patrijarha Jakoba, kad ga djeca prevariše, da zataje istinu o sinu Josipu, koga prodadoše trgovcima iz osvete. Učini mi se da čujem tolike krikove očeva koji su nakon povijesnih ratova čekali s puno nade sinove da im se vrate, ali ih nikada ne dočekaše. Krikove majki, koje su dani ma i noćima molile i plakale prinoseći svoje suze kao žrtvu Bogu, da opet zagrije živu djecu na svojim toplim grudima, koje su ih hranile. Krikove djece koja su na tudem poljima ostavljala svoje živote za slobodu domovine.

A u toj brzopletoj stravi razmišljanja, najednom se pojavljuje svjetlo i odgovor:... te stravične riječi, taj upit — zašto... zašto...? izrekao je i umirući Krist!

— Da, tu treba početi naš razgovor, dizanje iz tuge i patnje, podizanje očiju iz tame života u svjetlost, povratak životu, uskršnjući

I kao da je pročitao moje misli i odlučnost, moj hrabri pogled na sebi, taj je patnik podigao umornu glavu te staklenih očiju poput utopljenika, samo što nije pružio svoje ruke prema meni, reče:

— Tako sam ga volio, a on mi ga ubio... Moga dragoga sina...!

I suze su po, Bog zna, koji put nanovo procurile. Još uvijek ih je pronašao u suhoj duši od tuge i boli... Pomislih u taj čas: plači, plači, oče, bit će ti ipak lakše... Gledajući tu pognutu glavu, iznenada ga upitah:

— Pa, recite mi, kako se to sve dogodilo?

A on ispriča priču kratku, ali za nj jezovitu... — Znate da je učlo zanat... da je uvijek bio živ... ali dober. Išli su na odmor i djeca — ko djeca. Trčala, skakala niz stube i tada je došlo ono... Jedan od njih zaletio se trčeći niz stube u mog sna, on se zanjihao... pao... glavom udario o stube i valjajući se niz njih dokotrljao se do kraja. Oh... i otada više se nije ni maknuo. Bio je mrtav... Zašto... zašto mu je to učinio... velečasni...?

Stanka. Duga, bolno nepodnošljiva. I tada? Opet krik: »Bože, Bože moj... zašto si to dopustio...?«

Je li taj krik već negdje izrečen? Nije li se on vinuo put nebesa već negdje daleko od nas dvojice?

Da, bio je to krik Sina Božjega, koji ga je uzviknuo za sva stoljeća, za sve patnike, za sve umiruće i one koji će osjetiti gubitak najdražih: »Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio...?«

Još bolniji krik, pred kojim se jamačno stresla zemlja i nebo, ljudi i andeli, živo i neživo. Umirao je za sve, a tako se osjetio sam, sam, osamljen...

Oči nam se opet sretoše. Taj patnik, to klupko tuge i bala gledalo me tražeći odgovor u nepodnosivoj sobi jedne od kuća u mjestu...

Podigao sam se, prišao k njemu i blago položio svoju ruku na njegova pogurena leđa. Kad me začudeno pogledao, rukom sam mu podigao pneumornu glavu, a drugom rukom pokazao na križ koji nam je visio nad glavom i rekao:

— Pogledajte ga! Vjerujete li da On jedini zna zašto se to dogodilo? Vjerujete li da je pri svome umiranju i On upravio svome nebeskom Ocu gotovo iste riječi koje ste vi upravili meni? Je li dobio odgovor?

Zaklimalo je glavom u znak potvrde da nije.

— Eto, dragi moj patniče, zagonetke koju ne možete ni vi ni ja riješiti. Znamo samo jedno: preko križa Bog nas vodi k sebi, u vječnu radost. Naslonite se na Njega, jer On je jedina naša jakost i jedina utjeha, dragi patniče moj!

Više nije gledao mene. Njegove oči neko su vrijeme gledale raspetoga Krista, a tada je u šutnji ustajao polako, polako kao da mu se ne da otići, ali se konačno s mukom osovio na noge, još jednom pogledao na križ nad glavom i izrekao riječi:

— Bože, nek se vrši volja tvoja...!

Pružio mi tvrdnu ruku, poklonio još jedan tužni pogled i izšao...

Cini mi se ne više onako pognut kao što je došao k meni...

Urednici: JURAJ GUSIĆ

Isluženi misionari

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Ono što se redovito dogada svim ljudima, dogada se i misionarima. Dolazi bolest, dolazi starost i oni moraju napustiti svoj omiljeni posao te ga predati mladim i zdravim silama. To znade biti bolno, takvi se ljudi znaju osjećati suvišnim, neupotrebljivim. Misija nakana ovog mjeseca, u koji pada Korizma, ima pred očima misionare, koji moraju napustiti izravan misijski rad u pastvi, ali koji i dalje ostaju i mogu ostati misionari svojom molitvom i patnjom. Promijenjen je način rada, ali se i dalje radi i žrtvuje za istu stvar.

Mnogi se misionari kao isluženi veterani vraćaju u domovinu, da ondje prožive posljednje dane. I ti su dani vrlo dragocjeni, krasna prilika da obnove i još više prodube svoje svećeničko, redovničko i misionarsko posvećenje i predanje Kristu. U tom smislu lijepo kaže o. Léon Roncin, generalni poglavac Družbe vanjskih misija u Parizu: takav se isluženi misionar može tada iznutra obnoviti te pod novim vidom oživjeti svoje zvanje »prema mjeri u kojoj će, čuvajući u svom srcu brigu za opću misiju Crkve, znati dati svoj svojoj djelatnosti pravo misionarsko usmjerjenje, uočavajući koje značenje za budućnost misijskoga rada mogu imati oni dogadaji što ih danas proživiljavamo«. Ovo

posljednje vrijedi osobito za one misionare koji su protiv volje morali napustiti polje svoga rada, kao žrtve samovolje pojedinih sistema, poredaka i vladavina.

Isluženi misionari,iza kojih stoji dug apostolski život i bogato misijsko iskustvo, kao malo tko drugi mogu govoriti o potrebi misionarskih poslenika na njivi Gospodnjoj. Oni mogu biti vjerni svjedoci misijskoga rada Crkve te vjerodostojni prenositelji svih onih vapaja pojedinih misijskih crkava. Njihov je govor o misijskom zvanju uvjerljiviji, jer govore na temelju vlastitoga misionarskoga života, koji je velikodušno žrtvovan i potrošen za misiju.

O jednoj redovnici misionarki u Bérrizu, u Japanu, ovako svjedoči njezina sestra: »Dvadesetih je godine posve mlada kao protestantska misionarka pošla u Japan. Nije se htjela nikad udavati, jer je u braku gledala zapreku za svoje potpuno predanje radu. Za vrijeme rata odbila je da napusti Japan, bila je zbog toga proganjana, zatvarana, a u Japanu se i obratila na katolicizam. Da bi se posvetila što boljem misionarskom služenju, postala je misionarka u Bérrizu, žrtvujući se ondje za siromahe i malene. Danas ta sestra, sada već u vremešnoj dobi, čeka Gospodinov zov. Čeka i čekajući svjedoči da je njezin misionarski život Imao smisla, da su njezine žrtve bile plodne.

Mislimo ovaj mjesec u molitvi na brojne islužene misionare i misionarke, molimo da im Gospodin podijeli lijepu starost, zasluzeni odmor, koji će biti samo predokus i blijeda slike onoga što ih čeka u Očevu krilu!

Josip Antolović

ISUS PERE NOGE APOSTOLIMA (indijska umjetnost)

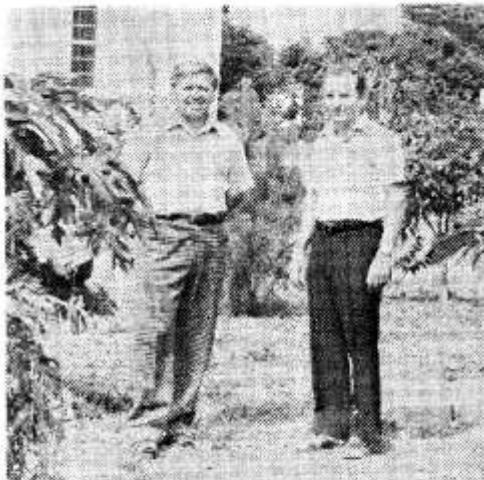
Prvi koraci novog zambijskog misionara

U Zambiju je sredinom rujna prošle godine oputovao naš novi misionar, otac Ivan Gerovac. U početku mora najprije naučiti bar jedan domaći jezik, a onda bi, kako se nuda, trebao biti kapelan u Mumbwi, gdje je prije nekoliko godina časni brat Ilija podigao novu crkvu u čast Kristu Kralju. Taj naš novi misionar javio nam se 15. listopada 1978. Ovdje donosimo glavne dijelove njegova pisma.

Nalazim se, evo, kao kapelan u župi Mumbwa, gdje je sada župnik slovenski Isusovac otac Stanko Rozman.

Mumbwa je gradić koji broji oko pet tisuća stanovnika, a od glavnog grada Luksaka udaljen je nekih 150 km. Tu se nalazi bolnica s 95 kreveta, te osnovna i srednja škola. Srednju školu pohađa oko tisuću dječaka iz svih krajeva. Prije devet godina osnovana je tu i katolička župa. Prvi župnik bio je naš tadašnji misionar otac Ivan Cindori. No on još nije imao crkve, nego je mislio u jednoj školskoj prostoriji. Malo kasnije je časni brat Ilija Dilber darovima iz domovine tu podigao veoma lijepu crkvu u čast Krista Kralja. Na području koje je velikogotovo kao zagrebačka nadbiskupija to je jedina katolička crkva, a tu živi oko sto tisuća ljudi.

Prije je ovaj kraj bio isključivo misionersko područje metodista, a danas se tu nalazi svega jedan njihov pastor. Tu se do pred malo vremena nalazio svega jedan katolički misionar, otac Stanko Rozman, slovenski Isusovac. Teško mu je bilo samom obilaziti tako velik teritorij na kojem se nalazi 14 područnih postaja ili filijala, a narod tu pripada raznim plemenima, pa govore i raznim jezicima. Brojčano je najviše katolika doseljenika iz Rodezije, koji govore jezik šona. Njih ima oko 70%. Kao izbjeglice iz Rodezije tu oni žive već dulje vrijeme, pa ima puno djece koja su se tu rodila. Osim tog jezika govori se tu još nekoliko drugih jezika, kao što su ila, kouna, bembra, njanja i tonga-jezik. Zbog toga je veoma teško raditi među tim stanovništvom, jer bi čovjek morao znati gotovo sve te jezike. No jezik

OTAC IVAN GEROVAC, DESNO, PRED CRKVOM U MUMBWI S OCEM ROZMANOM

njanja sve više prodire i ljudi ga sve više uče. Taj će jezik i ja učiti. Zasad se međutim, služim engleskim jezikom.

Filijale obično posjećujemo jednom mjesечно. Nažalost, samo jedna filijala ima nekakvu kapelu, dok u svim ostalim moramo služiti svetu misu u školskim sobama ili u nekoj drugoj prostoriji. U dosta tih filijala katehističku službu obavljaju vode toga kraja, pa onda oni i održe propovijed na dotičnom jeziku umjesto misionara, dok on služi svetu misu. Jedan od tih katehisti spremio je za krštenje 35 katekumena.

Kako vidite, pomalo ulazim u misionarski posao i nadam se da će se brzo snaći i započeti sustavnim misionarskim radom na slavu Božju i na spas neumrlih duša. Molite se za mene da ustrajem na započetom putu!

o. Ivan Gerovac

Otač Lučić ponovo je u Zambiji

Pošto je završio svoju redovničku formaciju, otač Luka Lučić vratio se koncem prošle godine ponovo u Zambiju, gdje su ga svi s nestripljenjem očekivali. Javio nam se iz mjesta Ilondola pred sam Božić. Između ostalog piše nam:

Vjerujem da vam je poznato da sam sretno stigao u Zambiju. Upadoh u jaku vrućinu i sparunu, pa sam dva dana bio kao pijan, dok se nisam privikao. Pismo koje sam poslao »express« ocu Provincijalu nije stiglo ni do dana današnjega. Tako dojalah u Lusaku sasvim neočekivano. No otac Provincijal me je očekivao pa nije bilo nikakvih poteškoća. Sve je već bilo uređeno da idem na kurs bemb-a-jezika.

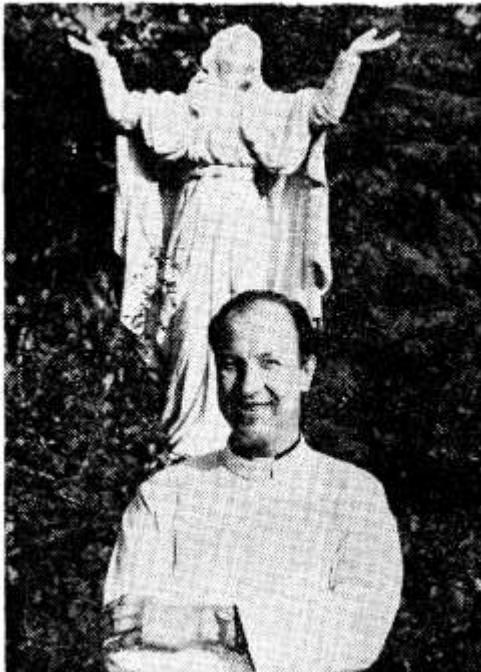
U Lusaki sam se zadržao oko tjedan dana da obidem stare znance i prijatelje. Čim stigoh, susretoh oca Gerovca u Luwisha House, u kući studija, nasuprot zambijskog sveučilišta. Čini mi se da se zasad dobro snašao. Spretan je i spreman da pomogne. Svi ga ciljene i vole. Ako tako nastavi, nadam se da bi mogao biti dobar misionar.

Posjetih i brata Iliju. Dobro je i u poslu do grla. A posjetio sam i Litetu te sestru Emicu našao sam raspoloženu i zdravu.

Početkom prosinca dodoh ovamo u Ilondolu na sjeveru Zambije, oko tisuću kilometara daleko od Lusake. Tu učim bemb-a-jezik. Dva me učitelja Zambijca »muštraju« svaki dan po pet sati. Ponešto me to već zamara u ovoj klimi. Ovdje je taj kurs počeo već prije mjesec dana, pa se sada žurim da stignem ostale.

Zbog rata s Rodezijom ima dosta raznih poteškoća, ali sreća je da je na izborima Kaunda ponovo dobio veliku većinu glasova. Inače bi moglo biti još gore. Nadamo se poboljšanju, jer su granice opet otvorene.

Što se mene tiče, osjećam se dosta dobro, premda je ovo veoma malaričan kraj.

OTAC LUKA POVJERIO JE GOSPI SVOJ MISIONARSKI RAD

Mnogi sudionici kursa leže po krevetima. I sam bijeli otač koji vodi kurs obolio je i prebačen je u bolnicu.

Ja ovdje ostajem do Uskrsa. U sjemeništu u Mpimi željeli bi da im se što prije vratim ili da im dodem bar u rujnu. No otac Provincijal želi da neko vrijeme ostane u pastvi na terenu. Vidjet ćemo što će konačno poglavari odlučiti. Za Božić idem već u petak davati duhovnu obnovu Školskoj braći Srca Isusova. Na samu, naime, ponoćku dvojica njih položit će vječne zavjete, na Božić prije podne pak jedan brat slavi pedeset godišnjicu redovništva, a drugi dvadesetpetu godišnjicu. Za tu, dakle, duhovnu obnovu moram se dobro spremiti, pa uz učenje jezika bemb-a imam prilično mnogo posla. Odmah poslije Božića vraćam se ovamo na studij. Predavanja nam svima počinju odmah poslije Nove godine.

Eto, toliko za ovaj put. Ujedno pozdravljam sve prijatelje i dobročinitelje i svima od srca zahvaljujem za sve što su učinili za našu zambijsku misiju.

O. Luka Lučić

Problemi nakon poplave

Katastrofalne poplave opustošile su nekoliko saveznih indijskih država na sjeveru zemlje. O Bengaliji smo već pisali, a sad nam ukratko javlja sestra Silvina Mužić da je ta nesreća pogodila i državu Orissu. U pismu od 24. studenog 1978. piše:

Već ste sigurno pomisili da me više nema na životu kad se tako dugo nisam javila. No javljam vam da sam još živa i pomalo zdrava. Bila sam veoma zaposlena, pa nisam mogla ni pomicati na pišanje pisma. Molim vas, oprostite!

Bunar, koji smo već tako dugo željeli, napokon je gotov. Sad imamo čiste i dobre vode. Napravili smo i vodovod u našoj kući i u bolnici. Dok je sve to bilo izgrađeno, gotovo sam izgubila noge koliko sam morala okolo hodati i nadzirati sve te poslove.

Naše mlade sestre idu svaki dan posjećivati po selima bolesne bilo na tijelu bilo na duši. A sad, nakon žetve riže, ponovo smo zaposlene kupovanjem riže. Mi, naime, kupujemo rižu za cijelu godinu. No tu rižu treba još čistiti i sušiti da bude upotrebljiva za hranu.

Kad sam se vratila kući iz Hamirpura, gdje sam u listopadu bila na svojim godišnjim duhovnim vježbama, nekoliko dana mučila me groznica, pa sam morala leći u krevet.

Trebala sam poći u Kurseong, gdje je naša sestra Kazimira Horvatin, ali mi nije bilo moguće poći onamo zbog strašnih poplava. Željeznička pruga bila je na mnogo mjestu pod vodom. Nije bilo nikakva prometa. I naša provincialna kuća u Kalkuti bila je pod vodom. Voda je sezala sve do koljena. Mi ovdje u Gaibiri, međutim, nismo bili pogodeni tom nesrećom jer nam je kuća na brijegu. No inače drugdje je na tisuće ljudi izgubilo u vodi živote, a bujica je odnijela i mnoge kuće i svu stoku. Sada pak, nakon poplave, pojavila se neka čudna bolest, tako zvana »encephalitis«, neka čudna groznica u glavi. Liječnici još nisu pronašli lijek protiv te bolesti, pa mnogo ljudi umire.

OVAKO KOD NAS U GAIBIRI LJUDI NOSE SNOPOVE RIZE
IZ POLJA

Nije li sve to Božja opomena?! No ljudi to ne razumiju. Osobito neće to razumjeti mlađi. Oni se sve više udaljuju od Boga. Mi ih nastojimo privući k Bogu, ali sve izgleda da je uzalud.

Drugi tjedan započet ćemo školom za one koji se spremaju za ženidbu. Ni za to nije ih više lako skupiti, kao što smo to mogli prije. Sad se možemo samo moliti za njih da posve ne oslijepi i ne ogluše za duhovne vrednote.

Preporučujem svima u molitve i žrtve te naše misionarske probleme da uza sve potешkoće uzmognemo izvršiti ono što od nas očekuje Gospodin.

S. Silvina Mužić

GLADNO SIROCE ĆEKA HOĆE LI MU SE SMILOVATI KOJE MILOSRDNO SRCE

Glas iz Kurseonga

Rijetko nam stižu vijesti od naše misio-narke sestre Kazimire Horvetin, koja već godi-nama živi i radi u mjestu Kurseongu na obroncima Himalaje. Za prošli Božić poslala nam je kraće pismo.

Dragi velečasni oče, puno Vam hvala na pismu što sam ga nedavno od Vas primila. Bilo mi je drago čitati vijesti iz domovine, napose o svemu onome što se tamo čini za misije. Također me veoma zanimalo što se kod vas čini za buđenje novih redovničkih i svećeničkih zvanja. Hvala dragom Bo-gu, ovdje u Indiji imamo još prilično mnogo duhovnih zvanja. Tu u Kurseongu imamo no-vicijat. Sad je tu 13 novakinja i kandidatki-na. U Bombayu imamo drugi novicijat; i tamo imaju redovito mnogo novakinja.

U našoj župi ovdje djeluju tri svećenika Isusovca. Jedan vodi školu za siromašne dječake, kojih ima preko tisuću. Drugi je župnik i ima veoma mnogo posla po okolinim selima, rasutim po obroncima Himalaje. Treći Isusovac predaje vjeronaute u svim okolnim školama. On daje pouke i našim novakinjama ovdje u Kurseongu.

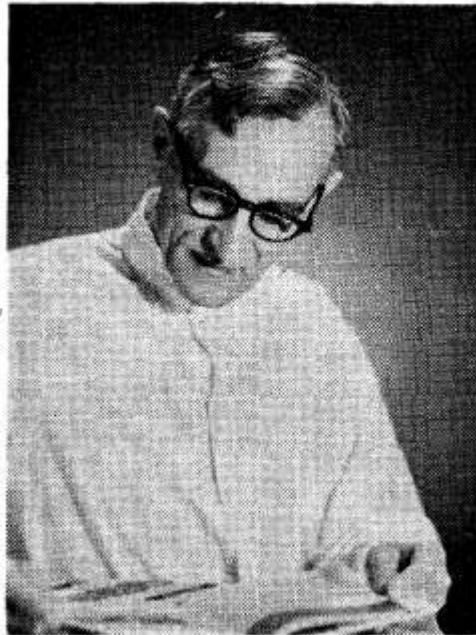
Na blagdan Krista Kralja imali smo ovdje veoma lijepu procesiju s Presvetim Oltarskim Sakramentom. Obilazili smo u procesiji malo po selima, a onda smo se vraćali kroz glavnu ulicu Kurseonga. Procesija je bila veoma velika. Nekršćani su s poštovanjem promatrali tu našu svećanost. U glavnoj ulici nalaze se uglavnom razne trgovine. Za vrijeme procesije trgovci su izašli pred svoje trgovine i s poštovanjem pro-matrali procesiju. Sav je promet za to vri-jeme bio obustavljen da procesija može nes-metano prolaziti.

Jedan kršćanin rekao je da su na njega prije njegova obraćenja posebno djelovali naši kršćanski sprovodi, a sad je, eto, doživo nešto još mnogo ljepše, pa je poželjlo da ta procesija obide još više ulica i sela.

Eto što sve može djelovati na ovdašnje ljudi da nadu put do Crkve!

Eto, napisala sam Vam ovih nekoliko redaka da vidite kako mi ovdje živimo i kako ovdje naša sveta Crkva napreduje.

s. Kazimira Horvatin

OTAC ANTE PRELISTAVA NOVI BROJ »GLASNIKA«

Glasnik ove godine slavi 70. godinu svog izlaženja. Na tu njegovu godišnjicu osvrnuo se svojom posebnom čestitkom otac Gabrijel. Čestitku nam je poslao snimljenu na magnetofonskoj vrpci. No kako je snimanje veoma slabo uspjelo, teško se moglo čuti što naš misionar poručuje. Da nam priskoči u pomoć u toj neprilici, ponudio nam se otac Antun Bošnjaković pa je pomoću slušalica uspio koliko-toliko vjerno prepisati poslani tekst. Hvala mu na usluzi!

Dragi oče, čestitam vama i svima os-talima kod Glasnika na sedamdeset godišnjici našega Glasnika! Čestitam svima onima koji su tijekom tih godina radili na Glasniku, za nj se žrtvovali, da prošire preko njega ljubav Srca Isusova u naš narod.

Divna je to obljetnica! Sedamdeset godina u službi Srca Isusova! To Srce otvoren je već dvije tisuće godina, ali kao da iz njega izlazi uvijek novo svjetlo, nova ljubav. I ta ljubav prodire preko Glasnika Srca Isusova i Marijina. Dobro je da su tu združena oba srca, Isusovo i Marijino, jer ona se i ne mogu jedno od drugog odijeliti. Ta zajedno su združena još od onog časa kad je andeo Gabrijel Gospi navijestio da će

Čestitka oca Ante na jubileјu Glasnika

postati majka Spasitelja svijeta, da tako združena ostanu sve do Kalvarije, kad je Gospa gledala u svom naručju probodeno Srce svoga Sina. I još uvijek ga probadaju toliki ljudi, ali uvijek je puno ljubavi, gori ljubavlju za grešnike, za misije, za čitav svijet.

Eto, to vi širite, to znači Glasnik Srca Isusova i Marijina. Neki možda i malo čudno gledaju, pitajući se što će u tim modernim vremenima Glasnik Srca Isusova i Marijina. Danas ljudi ne žele takve stvari. Proludio je svijet za televizijom, za raznim prolažnim stvarima, a ovde se radi u Božjem Srcu. No ako je ikad Glasnik bio potreban, to je potreban danas, u ovom modernom svijetu, koji sve više ostaje bez srca. Ljudsko srce kao da je izgubilo onu ljepotu koju mu pokazuje primjer Srca Isusova. Samo Božje Srce može nam vratiti tu sreću, tu radost.

Eto, to je činio Glasnik sedamdeset godina, šireći vatu Srca Isusova po krasnim člancima, tako jednostavno i tako lijepo napisanim. Nema tu nikakvih senzacionalističkih vijesti, nema tu novosti o politici i političkim zbivanjima, nema novosti o ratovima, tu ima nešto drugo — ono divno, božansko, što je vadeno iz Srca Isusova. Ima li što ljepše od toga na ovom svijetu? Ne-mal! I zato je tako ugodno čuti ljudi kako govore najljepše o Glasniku Srca Isusova i Marijina. Kad sam tani bio u domovini, toliko puta govorili su mi ljudi: imamo mnogo časopisa, imamo mnogo glasnika, ali nama je Glasnik Srca Isusova i Marijina glasnik našega srca. Lijepo je to: Glasnik Srca Isusova i Marijina glasnik je našega srca! Eto, to vam svima želim da i nadalje budete preko Glasnika Srca Isusova glasnici Isusove ljubavi u srcima ljudi. Srce k srcu, da bismo svi mogli osjetiti, kad primamo mjesечно Glasnik Srca Isusova, da Isus dolazi u naše obitelji, Isus, Njegova vlijest, Njegove riječi, Njegove poruke, Njegova radost. To neka bude Glasnik i nadalje svima nama!

Mnogi su mi u domovini rekli: Kad nam poštari donese Glasnik Srca Isusova, osje-

NEMA PROPONIJE U KOJOJ ANTE NE BI GOVORIO O LJUBAVI SRCA ISUSOVA

ćamo da nam s Glasnikom donosi Isusovu radost i veselje. I s ponosom mogu reći da u Glasniku ljudi posebno vole misijsku rubriku koju ste uveli, jer u tome oni vide Isusovu ljubav, koja ljubi sve ljudi, ne samo naš narod i one koji za Njega već znaju. Isus ljubi i misije i zato Mu je sigurno draga posebno ta rubrika.

I meni su drage te misijske vijesti. Mogu vam reći da je i za mene radost dan kad mi zračnom poštom stigne Glasnik, na čemu vam hvala! Pročitam ga od prve do zadnje stranice. Članci su kratki, lijepo sastavljeni, od srca k srcu, sve je doista iskreno rečeno.

Stoga mollim Božji blagoslov i urednicima, i onima koji vam pomažu, i koji štampaju Glasnik, svim preplatnicima, svim suradnicima i suradnicama, jer je to Glasnik svih nas. No baš stoga što je naš, zajedno ga i širimo! Lijepo bi bilo, kad bi sada o njegovoj sedamdesetgodišnjici svatko od nas našao još jednoga preplatnika. Nije tu posrjedi samo pitanje novca, da se Glasnik mogne lakše štampati. Ne, radi se o tom što će tako preko Glasnika Srce Isusovo doći u još jednu obitelj, a to je nešto krasno. Ja mislim da bismo mi mogli to učiniti da svaki od nas nađe jednog novog preplatnika i tako da proširimo štovanje Srca Isusova.

Zivjeli! Bog vas blagoslovio ne samo još 70 godina, nego i sto puta sedamdeset godina na slavu i radost Srca Isusova i Marijina, svete Crkve i domovine nam Hrvatske. To vam svima želi od svega srca vaš

o. Ante Gabrić

nove knjige

OD ATOMA DO SVEMIRA. Boga slavi malo i veliko. Knjiga je u drugom izdanju. Dobiva se kod pisca: Dr Božo Vuco, 58300 Makarska, Put Žrtava 1, uz cijenu od 40 d. Knjiga je veoma korisna osobito za katehete viših razreda.

NAJNOVIJE KOD KS VELIKA POVIJEST CRKVE. Svezak V.: Od Westfalskog mira (1648) do francuske revolucije (1789). Uredio H. Jedin. 570 str., tvrdi uvez. ovitak. Cijena 400 dinara.

PSIHOLOGIJA PRIJATELJSTVA — napisao Ignace Lepp. Bez prijatelja se ne može zdravo živjeti. Ali kako stići prijatelje i kako biti prijatelj. — Cijena 60 d.

BOGORODICA U HRVATSKOM NARODU. Zbornik rada 1. hrvatskog mariološkog kongresa (Split 1976). Cijena 250 d.

BOG JE POSTAO ČOVJEKOM — napisao Karl Rahner. Meditacije. Niz »Metanoja«. Cijena 40 d.

CROATICA CHRISTIANA PERIODICA. Časopis Instituta za crkvenu povijest Kat. bogoslovnog fakulteta u Zagrebu. Br. 2. Cijena 140 d.

GOSPODINE, NAUČI NAS MOLITI. Izdale Sestre sv. Križa, Đakovo, Tomislavova 22, napisao André Louf. Ova bi knjiga željela biti odgovor na glad za molitvom što se javlja u ovo naše vrijeme.

NASLJEDUJ KRISTA napisao Toma Kempenac. Izdalо HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21. Zapravo i ne bi trebalo

predstavljati ovu knjižicu, koja je samo kod nas — od prijevoda Marka Marulića (oko 1500) do ovoga — bila izdana u preko 40 izdanja. Cijena 100 d.

»Pročitala sam knjigu **VRHUNCI ZOVU** od oca Jurja Gusića. Što da kažem? Neću znati ni izraziti ono što mislim. Knjiga je izvrsna! Već od samog naslova mi je uzdrhalo srce... Knjiga nije ni oskudna ni preširoka — taman po mjeri. U njoj su ocrtni precizni stavovi i odlični primjeri. Pročitala sam mnogo knjiga, ali ovu knjigu sam već odavno tražila... Ovo je knjiga života, i odlučila sam da je uzmem kao štivo za proučavanje svakog dana. Ta knjiga bit će mi glavni priručnik u samoodgoju.«

Tako je napisala jedna djevojka studentica. Uveri se i ti ima li ona pravo! Pročitaj tu knjigu! Možeš je naručiti na adresu: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33. Cijena joj je 35 dinara.

VAŽNA OBAVIJEST PRETPLATNICIMA

Molimo Vas:

- Kod promjene adrese navedite staru i novu adresu!
- Kad šaljete novac, navedite svrhu u koju se šalje!
- Ako šaljete pretplatu, označite točno ime i prezime na koje dolazi Glasnik!
- Ukoliko niste namirili pretplatu za 1978., učinite to što prije. Ne stavljajte nas u nepriliku da tiskamo Glasnik pozajmljenim novcem!

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE U OPATIJI

5. do 9. ožujka — O. Filip Johler
23. do 27. travnja — O. Slavko Pavin.

Svaki tečaj počinje ponedjeljkom uvečer, a svršava u petak ujutro, ili prema dogovoru, u četvrtak uvečer. Najavite se unaprijed na adresu:

ISUSOVCI
Rakovčeva 12
51410 OPATIJA

»BRAČKA CRKVA«

Bračane širom Domovine i po svijetu — kamo god dolazi naš Glasnik — želimo upozoriti da su za njih počele izlaziti posebne novine.

Odlično su uređivane s mnogo informacija o Braču u sadašnjosti i prošlosti. Novine nose naslov **BRAČKA CRKVA**, a mogu se naručiti obrativši se na Zupni ured 58423 NEREŽIŠCA (Brač). Glavni i odgovorni urednik novog lista za Bračane je Don Slobodan Štambuk.

Zahvalnice

... Majci Božjoj Gorskoj na svim primljenim milostima. — Zahvalna Ana, Zelina.
... Gospod od brze pomoći i sv. Ani što su mi kćerke sretno rodile i za druge milosti. — Zahvalna majka A.
... i sv. Tereziji od Djeteta Isusa za sve milosti i pomoći u kušnjama. — N. N. iz Drniša
... Gospod Lurdskoj, sv. Josipu i dušama u čistilištu za nebrojene milosti kroz 69 godina moga života. — Jozica Bauk, Pučišća
... za sretan porodaj. — Dina Vandečić, Pučišća
... i bl. Leopolu za primljene milosti. — Ivanka, Crnkovci
... Gospod od zdravlja, sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu za primljene milosti. — S. M., Split
... na uslišanoj molitvi. — Ludvika Lenac, Delnice
... i sv. Josipu za sretno položen ispit. — Štefica Leš, M. O.
... i dru Ivanu Merzu na uslišanoj molitvi. — Don Jozo Tugare
... za sretan porod. — Obitelj M., D. Miholjac
... i svima svetima na uslišanim molitvama. Franjica Labišić
... sv. Nikoli Taveliću, bl. Leopoldu i dušama u čistilištu na uslišanoj molitvi. — V. S., Desinec
... i sv. Josipu na očitoj pomoći. — Čitateljica, Desinec
... za sve primljene milosti. — Lenka Vidović, Zagreb

ZAHVALUJEM SE PRESV. SRCU ISUSOVU, BEZGRIJEŠNOM SRCU MARIJINU...

... Gospod od suza i bl. Leopoldu što su me čuvali na putovanju. — Baka Anka, Pežeške Sesvete
... i sv. Josipu na primljenim darovima. — Veronika Marković
... Majci Božjoj Bistričkoj, našem Kardinalu i svima svetim zaštitnicima na uspješnoj operaciji. — L. F., Jalžabet
... i sv. Antunu na sretno uspješnoj operaciji. — Dj. Š., Koprivnica
... i nadb. Josipu Stadleru na sretno uspješnoj veoma teškoj operaciji na srcu moga brata. — S. Emiliijana, Služavka Maloga Isusa
... sv. Maloj Tereziji bl. Leopoldu i Petru Barbariću za njihov zagovor i za primljene milosti. — I. Šenda, Gornji Vakuf
... i svima svetima na sretnom rođenju dugo očekivanoga djeteta. — Medimurka, D. Vidovec
... za sve primljene milosti. — Đurđa Jelenić, Harkanovci
... za ozdravljenje. — Vlado Marić, Zalužani
... na uslišanoj molitvi. — S. M. K., Gorski Kotar
... sv. Petru i Pavlu i svima svetim zaštitnicima na primljenoj milosti. — Mijo Skuljak, Dežanovac
... sv. Antunu, bl. Leopoldu i m. Klaudiji za veliku isprošenu milost. — B., Zagreb
... što su mi pomogli u poteškoćama. — Z. M., Rostovo
... na uslišanoj molitvi uz preporuku za obitelj. — Jela Jonjić, Grublje
PREPORUČUJEMO SE I NADALJE NJIHOVOJ ZAŠTITI.

Sredinom travnja otvara se

VELIKA IZLOŽBA SVETOGA PLATNA

Originalna dokumentacija »najveće relikvije kršćanstva« — Fotografije »petog evanđelja« — Najuspjeliji dijapositivi izložbe u Torinu i Rimu — Serija stručnih predavanja — Kopija Platna u naravnoj veličini.

Francuski akademik Paul Claudel rekao je, kad se upoznao s tajnom Sv. Platna: »Doživjeli smo novo uskrsnucé Gospodinovo, dobili novo Evanđelje.«

Izložba će se održati u kapeli pokraj Hrvatskog svetišta Srca Isusova u Zagrebu, Palmotićeva 31.

Muka Gospodina Isusa Krista

PREMA SVETOM PLATNU:

1. Čovjek udaren po licu
2. Bio je čovjek okrunjen trnovom krunom.
3. Čovjek bičevan bićem »taxillatum« prema običaju Rimljana.
4. Čovjek koji je nosio »patibulum« (križ) na ramenima.
5. Čovjek koji je umro na križu sa znakovima čavala na rukama i nogama.
6. Čovjek proboden kopljem na prsima, s mrljama krvi i sukvrvice (tekućine porebrice).
7. Čovjek koji je poslije smrti bio obavljen u čisto platno.
8. Čovjek mrtav, neopran, obavljen mnogim ovojima.
9. Čovjek mrtav, koji nije ostavio nikakve znakove raspadanja svoga tijela na platnu s kojim je bio obavljen.
10. Čovjek koji je ostavio otiske svoje muke na platnu ni najmanje ga ne promijenivši.

PREMA SVETIM EVANDELJIMA:

- »Kad to reče, jedan od prisutnih stražara udari Isusa po obrazu« (Iv. 18, 12)
- »Zatim vojnici spletose krunu od trnja, staviše mu je na glavu.« (Iv. 19, 2)
- »Tada Pilat naredi da se Isus uzme i bičuje.« (Iv. 19, 1)
- »A on, noseći svoj križ, uđe na mjesto zvanog Lubanja.« (Iv. 19, 7)
- »Tada im ga predade da se razapne... Tu razapnu njega.« (Iv. 19, 16, 18)
- »Jedan od vojnika kopljem mu probode bok pa odmah poteče krv i voda.« (Iv. 19, 34)
- »Uto neki čovjek imenom Josip... dode k Pilatu i zatraži tijelo Isusovo. Zatim ga skinu, zavi u platno i položi u grob.« (Lk 23, 50, 53)
- »On donese smjesu od oko sto litara smirne i aloja... obaviše platnom i mirodijama.« (Iv. 19, 39, 40)
- »Tada uđe i drugi učenik — onaj što je prvi došao na grob — te vidje i vjerova — da je Isus uskrsnuo. (Iv. 20, 8)
- »Petar ugleda nove tragove na povojima mrtvaca, koji je uskrsnuo.« (Iz mozarabičke liturgije; prefacija subote iza Uskrsa).

Sami odgovorite!

Tko može biti taj čovjek savršenog ljudskog oblika?
Tko može biti taj čovjek trnjem okrunjen kao Krist?
Tko može biti taj mrtvac raspet na križu kao Krist?
Tko može biti taj mrtvac ranjena srca kao Krist?
Tko može biti taj čovjek koji je otisnuo na jednoj plahti svoju muku kako o tome pričaju evandelja, tradicija kao i povjesničari onih vremena o Isusu?
Vrijedi li možda šutnja povijesti kad relikvija sama za sebe govori?
Zar moramo nijekati vrijednosti liječničkih i pravnih nalaza, koji točno, nepomućeno i na impresivan način dokazuju patnje čovjeka razapeta na križu?
Postoji jedna knjiga koju treba čitati, tumačiti i o njoj razmišljati: »Et dabitur liber nescienti litteras diceturque ei: lege... I dat će se knjiga onom koji ne zna čitati, i bit će mu rečeno: čitaj!«

Sigurnost

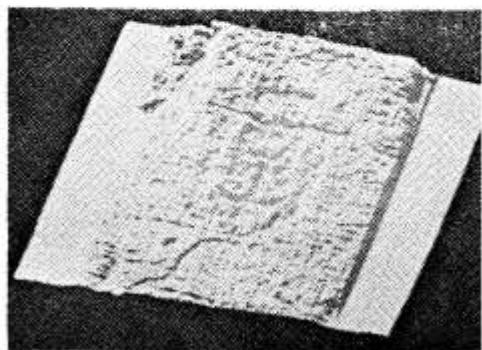
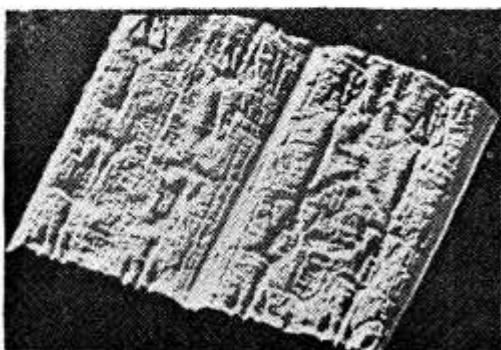
Paul de Gail, isusovac, inženjer industrijske tehnologije, koji se bavi proučavanjem Svetoga platna već 40 godina, objavio je 1972. u Parizu knjigu pod naslovom »Le visage de Jesus-Christ et son linceul«. U toj knjizi, među ostalima odgovara također na pitanje koje nam se postavlja. Pošto je savjesno, potpuno i točno sve analizirao, pošto je proučio najnovije rezultate, izrekao je svoj sud znanstvenim karakterističnim jezikom: »SKRAJNJE JE VJEROJATNO DA JE SVETO PLATNO IZ TORINA ONO KOJE JE OBAVIJALO TIJELO ISUSOVО, I, PREMA MOJIM RAČUNIMA: VJEROJATNOST DA TO NIJE, MOGLA BI SE RAČUNATI U RAZMJERU 1 PREMA 225 MILIJARDI.«

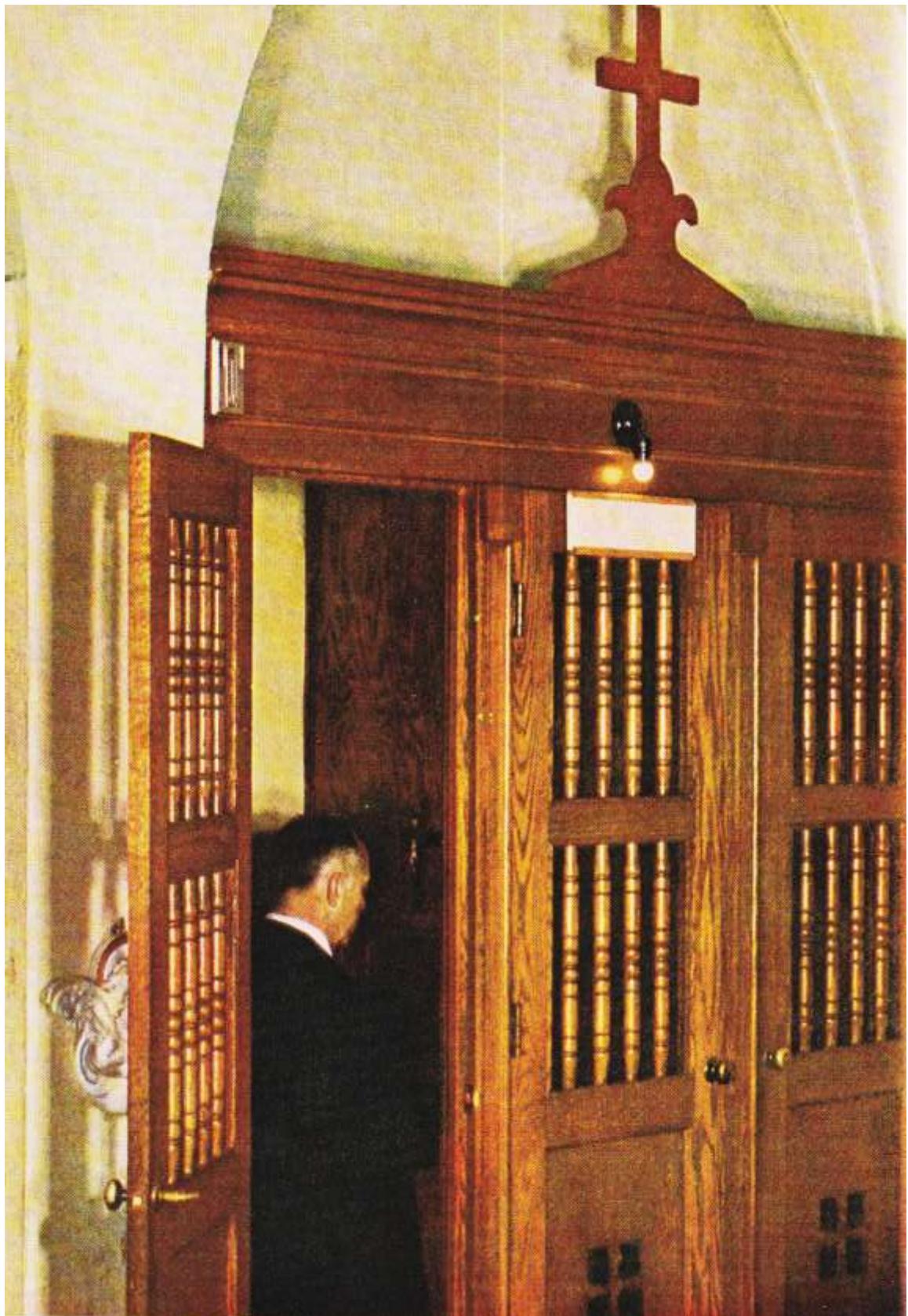
Izraženo običnim jezikom, to bi značilo: »KAD BI NA SVIJETU BILO DVJESTA DVADESET I PET MILIJARDI RAZAPETIH, MEDU NJIMA BI SE MOGAO NACI SAMO JEDAN KOJI BI MOGAO BITI SLIČAN ISUSU KRISTU S PLATNA.«

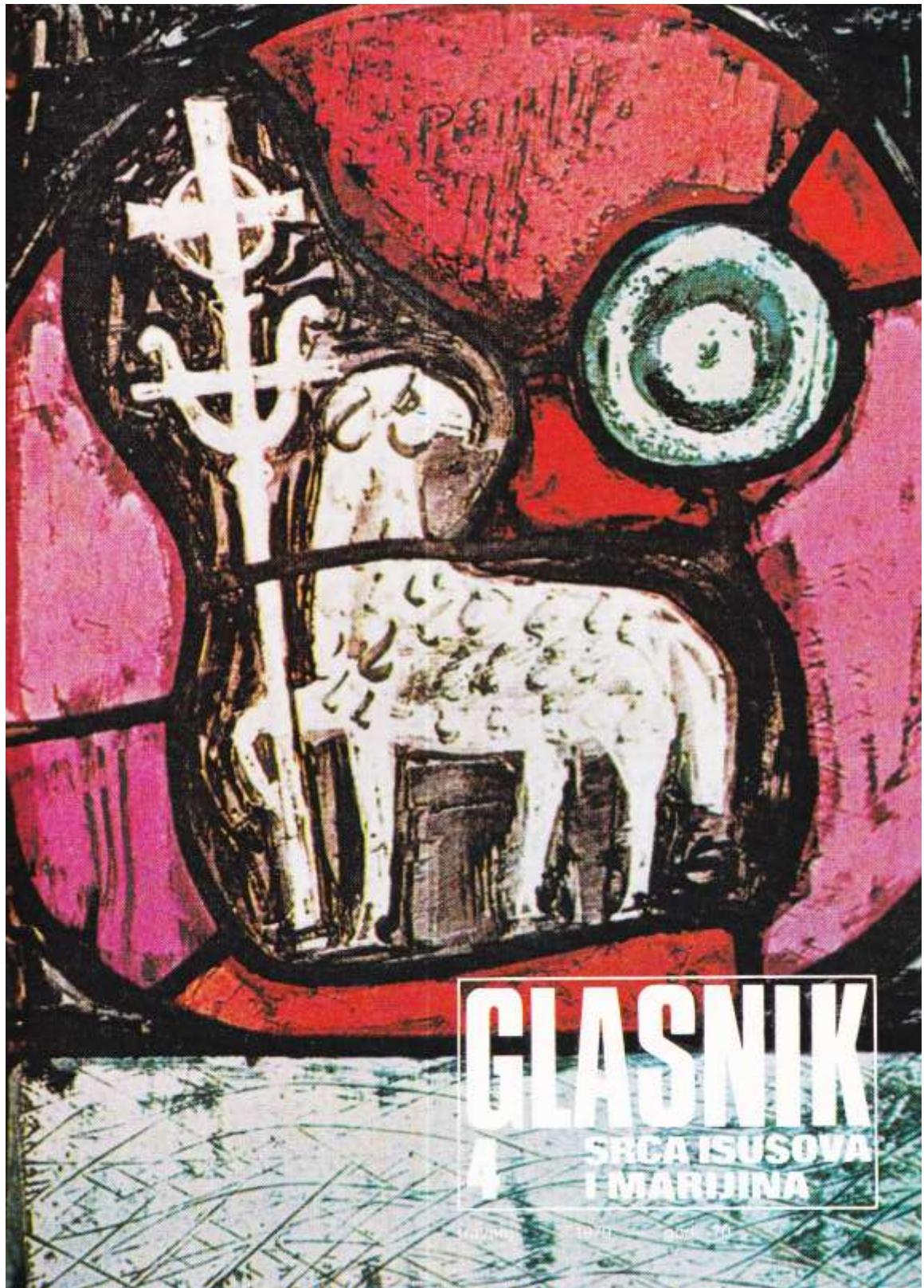
Dobro je sjetiti se da je cijelokupni broj ljudskih bića — ljudi, žene i djeca — koji bi živjeli od prvog do kraja dvadesetog stoljeća, mogao iznositi po prilici od 60—90 milijardi; i, hvala Bogu, nisu bili svi raspeti. Tako se naša crta sigurnosti strahovito povećava sve do granice nepojmljivosti da bi moglo biti drukčije nego da je to Platno uistinu ono u koje su Josip iz Arimateje i Nikodem umotali Isusovo tijelo.

Izraz »skrajnje je vjerojatno« samo je znanstveni način izražavanja za ono što se u znanosti uzima kao sigurno.

NA VELIKOM KONGRESU ZNANSTVENIKA U TORINU, KOJI SU PROUČAVALI SV. PLATNO, NASTUPILA SU I DVA CLANA EKipe »NASE« — AMERICKE ZRAKOPLOVNE AKADEMIE, KOJI SU GOVORILI O TRODIMENZIONALNOSTI SLIKE NA PLATNU. NJIHOVE STUDIJE SU SASVIM ODBACILE MOGUĆNOST DA BI SLIKA MOGLA NASTATI UMJETNIČKOM RUКОM.

GLASNIK

SRCA I SUSOVA
FMARUINA

16.09.1979. - 19.09.1979. - 20.09.1979.

Janje Božje

Naslovna strana:

EVO JAGANJCA BOŽJEGA,
EVO ONOGA KOJI
ODUZIMA GRIJEHE
SVIJETA!

Na zadnjoj strani:

PROLJEĆE RADOSTI LJUBICE,
MARIJE, DUBRAVKA, VED-
RANA I BOGDANA U DVO-
RISTU RODITELJSKE KUĆE

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisak: »Plamen« Sl. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 6 din. — Go-dišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uputnicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Ru-kopise ne vraćamo. — Poštarina plaćena u gotovu.

Kad je Bog odlučio izbaviti svoj narod koji je bio rob Egipćana, naredio je Židovima da svaka obitelj žrtvuje janje bez mane, od jedne godine i muško, da ga navečer blaguje, a njegovom krvlju da poškropi oba dovratnika i nadvratnik kuće. Zbog toga znaka poštedjet će ih Andeo zatornik kad dode udariti egi-patske prvorodence.

Kršćanska je predaja u Kristu gledala istinsko »vazmeno janje«. Njegovo je otkupiteljsko poslanje naširoko opisano u krsnoj katehezi svetoga Petra, a ima joj odjeka u Ivanovim spisima i u poslanici Hebrejima. Isus je janje bez mane, a to znači bez grijeha, janje koje otkupljuje ljudi uz cijenu svoje krvi. Isus je pogubljen uoči Priprave, dakle na dan Pashe po podne, u isto vrijeme kad se prema propisima Zakona u Hramu žrtvovalo janje. Poslije Njegove smrti nisu mu prebili noge kao drugim osuđenicima, i evanđelist u tome vidi provedbu obrednog propisa pashalnog janjeta.

Mada u bitnome zadržava temu Krista-vazmenog Janjeta, Otkrivenje slika potresnu opreku između slabosti žrtvovanog Jagnjeta i moći što mu je daje uzdignuće na nebo. Krist, Janje u svojoj otkupiteljskoj smrti, u isto je vrijeme Lav čija je pobeda izbavila Božji narod zarobljen silama zla.

Sada sjedi s Bogom na prijestolju, zajedno s Njime prima klanjanje nebeskih bića. Na kraju će Janje postati pastirom i povesti vjerne prema izvorima žive vode nebeskoga blaženstva.

Mi bismo se kršćani trebali zapravo nazvati — sljedbenici Uskrsloga.

Jer Isusovo uskrsnuće je činjenica na kojoj gradimo svoju vjeru. Ono je za log naše nade. A naša ljubav izvire iz ne-savladanog pobjednika smrti.

Ovaj čitavi broj GLASNIKA isprepleli smo slikama, simbolima i porukama Uskrsloga Isusa. O. I. Kukula nas uvodi u moderno tumačenje kako je upravo prigodom Isusova uskrsnuća vjerojatno došlo do otiska božanskog lika na Svetom platnu. Članak »Prijatelji uskrsnuća« želi nas učvrstiti u uvjerenju da je Isusovo uskrsnuće poluga prave obnove svijeta. Poruka maloga djeteta u sredini GLASNIKA, u kojoj želi sretan Uskrs svima prijateljima i čitateljima GLASNIKA, dobiva posebno značenje baš u ovoj godini djece, kojoj je GLASNIK uvijek bio vjeran prijatelj. Pa i opis životnog puta GLASNIKA kroz 70 godina njegovoga izlaženja govori o tom da je i Isusov GLASNIK umro i uskrsnuo na novi život.

Stalo nam je mnogo do toga da nas prijatelji GLASNIKA posjete u ovoj 70. godišnjici života. Čekamo vas u Hrvatskom narodnom svetištu Srca Isusova osobito prigodom blagdana Srca Isusova.

Da vaš dolazak dobije novi sadržaj, odmah iza Uskrsa otvaramo veliku izložbu fotografija Torinskog platna. Originalna dokumentacija! Najuspjeliji dijapositivi izložbe u Torinu i Rimu. Serija stručnih predavanja. Kopije platna u naravnim veličinama...

Za ovu izložbu rekoše stručnjaci da je bila »najvrednija od svih koje su bile otvorene u Svetoj godini u Rimu.«

Govore da je Krist legendal Izložba Sv. Platna je najočitiji, opipljiv dokaz ne samo opstojnosti Isusove, nego osobito njegove smrti i uskrsnuća!!!

SADRŽAJ

POZIV APOSTOLIMA MOLITVE, J. Antolović — — — — —	120
LJUDI, PA CAR JE GOL, R. Grgec	121
NAJNOVIJA ISUSOVA SLIKA —	122
DOŽIVJELI SMO NOVO USKRS- NUĆE, M. Stanić — — — — —	123
U TAKVOJ SE KLIMI RAĐAJU ZVANJA, S. Kuzmić — — — — —	124
70. GODIŠNJIČA GLASNIKA, P. Bulat — — — — —	126
NADE I POTICAJI, Ž. Brzić — — — — —	130
PRIJATELJI USKRSNUĆA, D. F.	132
USKRSNO JUTRO, Z. Verveger —	135
ZIVIO JUAN PABLO!, P. Bulat —	136
NOVA GENERACIJA, M. S. —	138
KRISTINA, M. Cvitkušić — — — — —	140
CRKVA U JUGOISTOČNOJ AZIJI, J. Antolović — — — — —	142
OBUKLI SMO MNOGE SIROMAHE, S. Mužić — — — — —	143
KAKO SAM PROSLAVIO SVOI JU- BILEJ, A. Gabrić — — — — —	144
S MALARIJOM KROZ BOŽIĆNE BLAGDANE, M. Okruglić — — — — —	146
POHODILA NAS JE VELIKA BIJE- DA, S. Novotny — — — — —	147
NOVE KNJIGE — — — — —	148
ZAHVALNICE — — — — —	149
SVETO PLATNO KROZ STOLJEĆA	150

POZIV APOSTOLIMA MOLITVE

Već od prvog dana svoga pontifikata pa do danas Sveti Otac Ivan Pavao II. obraća se slušaocima ovim riječima, kojima je završio svoj veličanstveni govor prigodom svečanosti ovog ustoličenja: »Molite za me! Pomozite mi da vam mogu služiti! Tu molbu upravlja naročito bolesnicima, a nedavno je izjavio da se osjeća njihovim velikim dužnikom. Izjavio je to, jer zna da mnogi patnici mole za njega i svakodnevno prikazuju svoje patnje.

Zov na molitvu za papu naročito je upravljen nama, članovima Apostolata molitve, koji smo po svojoj pripadnosti tom velikom molitveno-apostolskom pokretu napose pozvani da molimo za Svetoga Oca i za njegove nakane.

Osim svoga svakodnevnoga prikazanja Srcu Isusovu za Svetog Oca i za nakane koje on preporučuje, članovi Apostolata molitve prikazuju još posebno za njega duhovno blago koje mu generalni tajnik Apostolata molitve dariva na svetkovinu apostolskih prvaka svetog Petra i Pavla. Apostoli molitve na hrvatskom jezičnom području i dosad su velikodušno sudjelovali u toj molitvi. Glasilo središnjice Apostolata molitve u Rимu, u broju od veljače ove godine, donosi čak dva lijepa svedočanstva iz Hrvatske, u kojima su dvije plemenite, požrtvovne i velikodušne duše izrazile svoje osjećaje za Svetoga Oca.

U nadi da će se apostoli molitve i ove godine velikodušno odazvati predlažem im neka pojačaju svoju molitvu i žrtvu za Svetoga Oca, osobito kroz korizmu i uskrsno doba, na nedjeljnoj i blagdanskoj misi. Ako mogu, neka u sjedinjenju s Isusom u Euharistiji pri-

kazuju za Svetoga Oca i cijele dane, sa svim onim što budu donosili, neka prikazuju isto tako svete Pričesti, krunice, križne puteve, čitanja Svetog pisma ili pobožnih knjiga te djela kršćanske ljubavi.

Tko je u mogućnosti neka za Svetoga Oca dade odslužiti i pokolu Misu.

Sve što konkretno bude učinjeno za Svetoga Oca i njegove osobne nakane, molim neka se javi na adresu:

O. Josip Antolović Dl.
Fratrovac 38
41000 Zagreb

Ljudi, pa car je gol!

PIŠE: prof. Radovan GRGEC

Među tolikim odraslim ulicama što su hvalili carevo novo ruho, kojega nije ni bilo, našlo se neko dijete, dovoljno hrabro i iskreno da u lice caru i prisutnima dobaci istinu. Ta hrabrost i iskrenost djeteta iz priče potrebna nam je svima kad se u svagdašnjem životu suočujemo s istinom, koju se katkad bojimo ili stidimo priznati. I u povijesti spasenja nisu rijetki slučajevi kad se Bog služi hrabrošću, iskrenošću i otvorenosti djeteta da bi nam otvorio istinu koju smo zaboravili ili od koje bježimo. Bog često progovara kroz usta nedužnih i neukih.

U Međunarodnoj godini djeteta mislimo na ono što mi možemo i moramo dati djeci, kao i na ono što djeca mogu dati nama. Djeca moraju naći svoje mjesto kao djeца i u društvu proizvodača i potrošača. Nažalost, nerijetko u tom društvu nema mjesata ni za djecu, kao ni za starece ili bolesne. Dijete kao »neproduktivni« član zajednice teško ulazi u našu ljestvicu vrednota. Koje čudo što parlamenti zemalja naše civili-

zadje jedan za drugim ozakonjuju ubijanje nerodene djece u majčinu krilu! Za suvremenog potrošača neroden se dijete javlja kao moguća prijetnja njegovu standardu, kao neželjeni i opasni uljez u svijet njegove udobnosti i ugodnosti.

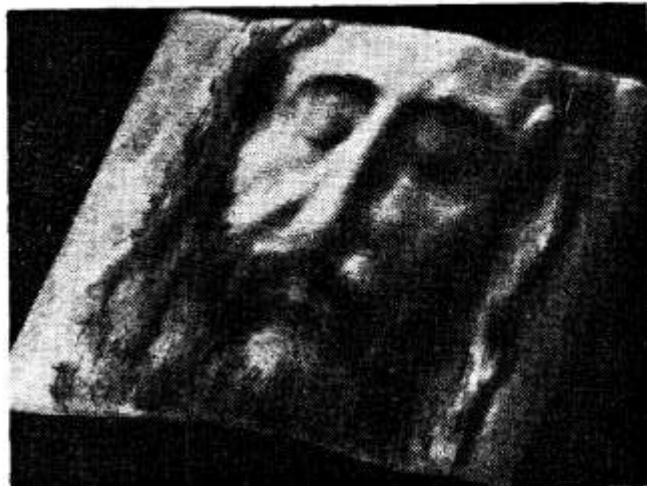
Upravo takvom društvu djece mogu dati svoj specifični doprinos i otvoriti mu oči za vrednote koje ne vidi u ludoj trci za užitkom i probitkom. To su vrednote srca: spontanost i neproračunatost, hrabrost i velikodušnost, iskrenost i otvorenost. Onaj koji je rekao: »Pustite k meni malene!« postavio je te vrednote kao uvjet ulaska u njegovo Kraljevstvo. Stoga je i danas njegova Crkva najveći zaštitnik i branitelj djece i duha djetinjstva. Mnogi predstavnici javnog mnijenja u Italiji napali su Papu Ivana Pavlu II. kad je nedavno hrabro podigao glas u obranu života nerodene djece i nerazređivosti braka.

Neki učeni propovjednik trudio se da bi slušateljima dokazao kako Kristovo uskršnje za nas ima prven-

stveno značenje kao doživljaj vjere, a ne kao povijesni dogadjaj. Neko dijete, slično onom djetetu iz priče, koje se tu slučajno našlo, zapitalo je oca: »Tata, pa je li Isus onda zbilja uskršnjuo?« Otac je umirio dijete. I on je čvrsto vjerovao da Kristovo uskršnje nije za nas samo subjektivni doživljaj nego i objektivni dogadjaj koji se zbio u odredenom trenutku povijesti.

Toga središnjeg događaja crkvene godine i ljudske povijesti sjećamo se i ovog proljeća. Potrebna nam je živa i iskrena vjera nedužnog djeteta, vjera u uskršlog Spasitelja, koji je uvijek živ i prisutan među nama. Samo takva vjera može preobraziti naš život. Zapitajmo se: mogu li ljudi među kojima živimo ospaziti u našem oku svjetlo uskršnje nade? Pokazujemo li mi da vjerujemo u Onoga koji je svojim uskršnucem pobijedio smrt? Obasjava li naš život poruka Kristove muke i uskršne zore? Ili drugim riječima: jesmo li se obratili i postali kao djeca?

NAJNOVIJA ISUSOVA SLIKA

Sveto platno bilo je izloženo u Torinu 43 dana. Od 27. kolovoza do 8. listopada prošle godine privuklo je preko tri milijuna hodočasnika. Najviše je posjetnika došlo 22. listopada. Bila je baš nedjelja i 220.000 osoba toga dana prodefiliralo je pred izloženom relikvijom. Među kardinalima iskazao je svoje štovanje i Karlo Wojtyla uoči izbora za papu. Izložba je zaključena znanstvenim skupom,

na kojem su se skupili najveći »sindonolozi« svijeta. Svi su istakli izvanrednu vrijednost relikvije. Za kratko vrijeme Sveto platno predano je na raspolaganje znanstvenicima da prodube svoja ispitivanja. Profesor Tamburelli, docent sveučilišta u Torinu, izradio je najnoviju Isusovu sliku na osnovi podataka dobivenih sa Svetog platna uz suradnju najmodernijih elektronskih aparata.

U 70. GODIŠNJICI NAŠEGA GLASNIKA

posjetite

VELIKU IZLOŽBU TORINSKOG PLATNA

Originalne fotografije. Najuspjeliji dijapositivi izložbe u Rimu i Torinu.

Serijska stručna predavanja. Kopije Platna u naravnoj veličini. Najočitiji dokaz Isusove smrti i uskrsnuća.

Izložba se otvara iza Uskrsa u kapeli pokraj Hrvatskog narodnog svetišta Srca Isusova, Zagreb, Palmotićeva 31.

Ako dolazite autobusima, unaprijed nas obavijestite!

Doživjeli sмо novo Uskrsnuće

P. Ivan Kukula napisao je u »Vjesniku dakovачke biskupije« za mjesec veljaču o. g. vrlo zanimljiv članak o Drugom međunarodnom kongresu sindonologa (učenjaka koji proučavaju Sv. Platno). Iznijet ćemo njegove misli koje se odnose na Isusovo uskrsnuće.

DR MAX FREI, KRIMINOLOG IZ ZÜRICHU KOJI JE OTKRIO NA SVETOM PLATNU OSTATKE PELUDI PALESTINSKOG CVIJEĆA

AMERICKI PATOLOG DR ROBERT BUCKLIN KOJI ISKLJUČUJE MOGUĆNOST DA BI SV. PLATNO MOGLO BITI NEISTINTO

Jedan veliki um našega stoljeća, francuski akademik Paul Claudel (čitaj: Pol Klaudel) rekao je, kad se upoznao s tajnama sv. Sindona: »Doživjeli smo novo uskrsnuće Gospodinovo, dobili smo novo Evanđelje.«

Claudel je bio pjesnik, pa se izražavao pjesnički, a ne dogmatski. No zato ipak nije došao u sukob s dogmom, jer je samo htio reći da ne ma izraza kojim bi adekvatno mogao očitovati svoje mišljenje o silnom značenju sv. Sindona s obzirom na upoznavanje i produbljivanje Muke, Smrti i uskrsnuća Gospodinova. Nije smogao riječi kojima bi prikazao Gospodinovu ljubav prema današnjem i budućim naraštajima, koju je očitovao razotkrivcem tajne sv. Sindona.

NADNARAVNI UČINAK

Ako se postanak negativa na sv. Sindonu (Platnu) ima pripisati Preobraženju Isusovu u času uskrsnuća — a to je vrlo vjerojatno — onda bi se ovdje radilo o nadnaravnom učinku, kao što i samo Uskrsnuće pripada nadnaravnom redu.

A nadnaravno područje nije područje znanstvenog istraživanja, pa se tim putem ni ne može protumačiti postanak ovog fenomena. Učenjaci se nadaju da će znanstvenim istraživanjima odgovarati tajnu sindonske slike. To će, dakako, biti moguće samo onda ako je slika nastala naravnim putem, današnjoj znanosti još nepoznatim.

U ČASU USKRSNUĆA

Prema mnogim tragovima krvi na Sindonu moramo zaključiti da je Tijelo Isusovo u grobu obilno krvariло. Viseći na križu, nije moglo posve iskvariti zbog ukočenosti mišića i krvnih sudova.

Prema nauci Crkve, krv je Gospodinova, koja se za vrijeme muke i smrti odijelila od tijela, ostala u hipostat skom sjedinjenju s Drugom Božanskom Osobom, kao i mrtvo tijelo. U času uskrsnuća opet se sjedinila s tijelom i preobražena uskrsnula (Conf. Denz. X Schönmetzer, br. 1385).

Na sv. Sindonu, koji je bio natopljen Gospodinovom, krviju, ostale su samo mrlje krvi, koje se pri proučavanju slike na Sindonu jasno zapazaju. Kao što od Isusova tijela nije ostalo na sv. Sindonu nikakvih materijalnih čestica, nego samo nematerijalna slika u obliku foto-negativa, tako nije ni od krvi ostalo nikakvih matrijalnih čestica, nego samo tragovi krvi na mjestima na kojima je Isusovo tijelo u grobu krvariло.

EMAUS

U dan uskrsnuća utkao se nelzbrisivo — Emaus.

Dva učenika napuštaju Jeruzalem. Razočarani su. U Njegovo uskrsnuće nisu vjerovali, niti su u tajnu križa pokušali prouknuti.

Nepoznati im se Putnik pridružio i tu tajnu otkriva. Ali još nisu shvatili, ni Putnika prepoznali.

Trebalo je »Ostani s nama!« MOLITI i lomljenje kruha DOŽIVJETI — i zasjala je vjera ko zora uskrsna ...

Marko Stanić

Nakon izbora poljskog kardinala Karola Wojtyle za Papu, mnoge novine i časopisi posvećivali su brojne stranice prikazujući njegov lik i njegove stavove. U vrlo kratko vrijeme pontifikata Ivana Pavla II. novinari su pokušali otkriti prema čemu je on usmjeren, te su se potrudili i ušli u tragove njegovih usmjerenja.

U TAKVOJ SE KLIMI RADAJU ZVANJA

Svi su složni da novi Papa posebnu pažnju želi posvetiti svećenicima i svećeničkim i redovničkim zvanjima.

Upitan o situaciji Crkve u Poljskoj s posebnom aluzijom na svećenike, Papa je između ostalog rekao: »Vjernici vide u svećeniku zamjenika i naslijedovatelja Krista, koji zna sa stanovitom radošću povezati osobnu žrtvu za spasenje duša koje su mu povjerene. Od njega se traže i iznad svega cijene konkretna apostolska revnost i neumoran duh žrtve za bližnjega, ostvaren u Kristovu duhu. I mislim da se svaka 'kriza identiteta' može nadvladati upravo izlistiranjem na tim dimenzijama svećeničke egzistencije. Vjernici ne trebaju činovnike u Crkvi, ne trebaju korisne administrativne radnike, nego duhovne vode, odgojitelje.« (Avvenire od 19. X 1978.)

MOLITVA

Na istom mjestu čitamo i Papina razmišljanja o krizi svećeničkih zvanja: »Smatram da treba ponovo odrediti dimenzije problema nedostat-

ka klera: ne smijemo misliti da će se poteškoće koje proizilaze iz sve manjeg broja svećenika riješiti zanemarivanjem kvalitete. Radi se o tome kako da se poboljša pastoral svećeničkih zvanja u Crkvi, što treba učiniti tako da se nikad ne zaboravi da samo 'Gospodar žetve' može umnožiti svoj dar i da ljudi imaju dužnost da taj dar prime u uvjetima koje on po svojoj narevi zahtijeva.«

Važnost molitve za duhovne zvanja kardinal Wojtyla je često naglašavao. Tako npr. u homiliji na Tijelovo 1976. u Krakowu: »Molimo neprestano za nova zvanja, da ova Kuća bude uvijek puna budućih služitelja Riječi i Kruha!« (L'Osservatore Romano od 22. X 1978.) U svojim nadbiskupskim spisima često počice na molitvu za zvanja.

PLJESAK

Ne samo da je pisao, govorio i poticao, nego je mnogo i radio za stjecanje i odgoj novih zvanja. U audijenciji održanoj za rimski kler 9. studenog 1978. Papa je ukratko iznio svoje iskustvo s radom

na tom području. Tri stvari bile su mu kao nadbiskupu najviše na srcu: biskupijska sjemeništa, bogoslovni fakulteti i pastoralni pohodi župama svoje nadbiskupije. Zar nas već to ne uvjerava da je taj čovjek shvatio najveću potrebu Crkve danas: njoj trebaju dobrí svećenici. To je dokazao i oduševljeni pljesak prisutnih svećenika kad je Papa rekao da će te tri stvari nastojati imati mnogo na brzi i u svojoj novoj (rimskoj) biskupiji.

SVJEDOČANSTVO

Sve što smo rekli uglavnom su Papine misli i riječi, a čitatelje će vjerojatno najviše zanimati svjedočanstvo samog Papinog života. Mislim da je njegov lik najbolje ocrtao talijanski svećenik don Salvatore Ferrandu, čije je svjedočanstvo prenio Radio-Vatikan na talijanskom jeziku: »Papina figura postaje za me, talijanskog svećenika, čini mi se, svjedočanstvo života. On je Pastir koji je vjerovao u svoje zvanje, koji je svoje zvanje ulagao prije svega u svoje stado, premda u

mučeničkoj zemlji; zato ne prije svega u trijumfu, nego u služenju, vrlo često mučnom i izloženom opasnosti. On je za mene lik svećenika koji je pastir-svjedok. Čini mi se da naše talijansko iskustvo nije prije naglašavalo taj vidik. On je, bez sumnje, poziv za sve nas svećenike.*

MLADI

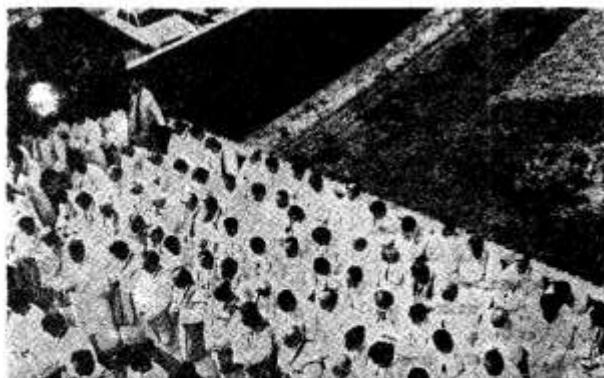
Završit ćemo s mladima. Novi Papa najviše računa s njima. Za vrijeme uobičajenog nedjeljnog »Andeoskog pozdrava« na Trgu sv. Petra mlade običava posebno pozdraviti. U srijedu 7. X 1978. govorio je mladima, kojih je bila puna Bazilika sv. Petra, oduševljeno, uputivši im poziv na traženje Istine i svjedočenje života. Ljubav prema mladima bila je njegova vrlina i kad je bio krakowski nadbiskup. U njih je uvijek polagao velike nade. Pod dojmom je velikodušne poljske mlađeži, koja (veći dio) »po-hada crkvu ne samo u smislu pasivne prisutnosti na nedjeljnoj misi, nego u ozbiljnu sudjelovanju u molitvi i akciji...« piše Giancarlo Brascà (L'Osservatore Romano od

22. X 1978.) i nadodaje: »U takvoj klimi (...) radaju se zvanja.« U već spomenutoj audijenciji za rimski kler naglasio je tu velikodušnost mlađih i u Italiji i svuda u svijetu. Ima takve mlađeži i kod nas. Samo joj treba pomoći da tu svoju mladost pravo usmjeri.

NAŠA BRIGA

Nadamo se da i naša hrvatska mlađež neće iznevjeriti očekivanja našeg novog Vrhovnog Pastira. Uvjereni smo da će plemenite i velike želje kojima je prožeta u svom životu i ostvarivati, kako bi i ona postala radosni svjedok Kristove Radosne vijesti, koje je svjedok Papa Ivan Pavao II., koje su svjedoci tollki biskupi, brojni svećenici i ostali vjernici, mnogi od njih nama tako blizu ...

A mi ćemo svoje nakane uključiti u velike Papine nakane: brige i odgovornosti za duhovna zvanja u Crkvi danas, posebno u našem narodu, postat će briga i odgovornost naših bolesnika i bolesnica, staraca i starica, očeva i majki, mlađića i djevojaka, pa i onih Isusu najdražih — dječice.

NE SMIJE MO MISLITI DA SU POTESKOCE ZBOG MANJEG BROJA SVEĆENIKA MOGU RIJESITI ZANEMARIVANJEM KVALITETE

LJUBAV

Dok u sebi razvijamo taj osjećaj odgovornosti za duhovna zvanja, podržavajmo rimskog Prosvetitelja svojim molitvama, kako bi što bolje odgovorio poslanju u sveopćoj Crkvi danas, kad to doista nije lako. Molimo da ostvari onu definiciju Pape

koju je sâm sebi dao tijedan dana prije posljednjih konklava i ne sluteći da će on biti taj — komemorirajući svog predčasnika u poljskoj Crkvi, sv. Stanislava »Naslijedstvo sv. Petra, poziv na papinsko dostojanstvo sadrži u sebi poziv na jednu veću ljubav, jednu posebnu ljubav. Čovjeka kojem se obraća da ga slijedi Krist na neki način uvijek pita ono što je nekoč upitao Petra: 'Ljubiš li me više nego drugi?' Dakle, čovjek mora strepititi, jer u pitanju je uvijek uključen i zahtjev: 'Moraš ljubiti!' 'Ljubiš li me?' — To je jedina zapovijed u kojoj moramo promatrati svaki pontifikat i svaki ljudski život. (II Sabato od 22. X 1978.)

Stjepan Kuzmić

Francuski isusovac Henry Ramière izdao je 1861. prvi broj GLASNIK SRCA ISUSOVA kao organ Apostolata molitve.

Razumljivo bi stoga bilo da su isusovci i u Hrvatskoj bili pokretači GLASNIKA Srca Isusova. Pa ipak nije tako! Pretekao ih je vrli štovatelj Kristova Srca — sarajevski nadbiskup dr Josip Stadler

Doduše, isusovci su već 1890. snovali o tome. Sam provincijal iz Beča poticao ih je usmeno i pismeno da se odvaze na taj korak. Ali zbog mnogih teškoća, osobito zbog tiskanja i uprave, stvar se predugo zatezala. Dru Stadleru bilo je predugo čekati, pa je zato uzeo posao u svoje ruke i u siječnju 1892. osvanuo je prvi broj našega GLASNIKA SRCA ISUSOVA.

Urednik mu je bio župnik u Sarajevskom polju vlč. g. Franjo Venduha, a tiskao se u Brnu kod otaca benediktinaca. Tek sljedeće godine počinje se tiskati u Sarajevu. Vanjskim oblikom čedan, o-motan, u crvene korice, zaputio se bojažljivo među hrvatske katolike, ne znajući kakva ga sudbina čeka. Nije tada ni slutio da će se nakon 25 godina, tj. 1916. godine, urednik GLASNIKA s pravom moći ovako pohvaliti: »Nekoč zapremao među svojim drugovima... posljednje mjesto; danas zauzima po priznanju svih, koji su imali prilike vidjeti ostala 42 GLASNIKA, u svakom pogledu prvo mjesto.«

RAZVITAK

Premda je bio po obliku malen, ipak je mnogo brige zadavao nadbiskupu Stadleru

i svom uredniku. Često je sam Nadbiskup dugo u noći radio da može GLASNIK na vrijeme izići. Nakon dvije godine preuzeće ga konačno isusovci u svoje ruke. Ureduje ga najprije o. Josip Celinščak, a tiska se u tiskari A. Scholza u Zagrebu. Broj pretplatnika se diže od 900 na 12.734.

Godina 1901. opet mijenja urednika; oca Celinščaka naslijeduje o. Kamilo Zabeo. S

novim urednikom dobiva novi, veći vanjski oblik. Prve četiri godine nalazi se o. Zabeo u Travniku, a 1905. dolazi u Zagreb, i od tada do danas uprava i uredništvo GLASNIKA stalno se nalaze u Zagrebu. Već je 1905. godine imao GLASNIK 28.830 pretplatnika. U prvi čas se činilo da GLASNIKU ne prijeđe zagrebački zrak, jer je do 1911. pao na 22.000. Bilo je mnogo uzroka, no glavni je u tome što je sva uprava, otprema i propaganda bila u rukama nakladne tiskare koja je propadala.

Prvim brojem 1912. godine GLASNIK temeljito mijenja svoj vanjski oblik i dobiva no-

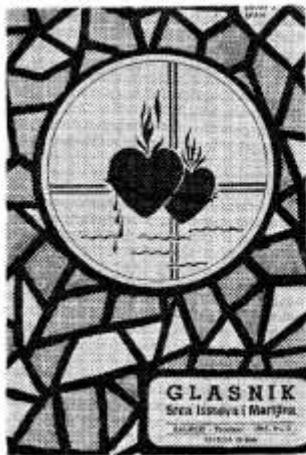
vog urednika o. Stjepana Babunovića. A 1913. godine postaje službeno glasilo i Marijinih kongregacija. Ubrzo se broj pretplatnika znatno povećao i narastao na 34.000. Uza sve ratne poteškoće 1916. godine ima oko 50.000 pretplatnika. Smrću o. Babunovića gubi GLASNIK svoga vrsnoga urednika. Zamjenjuje ga o. Josip Vrbanek. Premda je vanjski oblik izgubio svoj prijašnji sjaj, ipak pretplatnici ostaju vjerni GLASNIKU. Nema znatnijih promjena u broju pretplatnika do 1928. godine, kada GLASNIK dostiže brojku od 55.000 primjeraka i time postaje relativno najrašireniji GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA na svijetu. Kažemo relativno, tj. ukoliko uzmemo u obzir broj Hrvata katolika.

Godina 1926. preuzima GLASNIK poznati naš pjesnik o. Milan Pavelić i uređuje ga do 1929. uključivo. On je dao GLASNIKU novi smjer. Mjesto dugačkih i doktrinalnih članka prevladeju sada omanji, jednostavniji članci s brojnim primjerima iz života. Našemu narodu to odgovara. O.

70. GODIŠNICA GLASNIKA SRCA ISUSOVA I MARIJINA

Priredio: Pero BULAT

Filip Mašić uglavnom se drži ovoga puta koji je označio o. Pavelić. Zbog teške krize u svijetu GLASNIK polako opada. Ali ne pada ispod 42.000.

Novi život donosi o. Andrija Glavaš od 1932. do 1936. Vanjska oprema je za ono vrijeme savršena. Brojne slike u samom GLASNIKU, a naročito umjetničke reprodukcije na omotu svima se svidaju. GLASNIK se tada mogao mirno mjeriti i po ljepoti i po sadržaju sa svima GLASNICIMA drugih naroda. Poslije 1936. urednici se češće mijenjaju, što ne utječe na broj preplatnika. Neko su vrijeđali ocu Ivan Nikolić, Antun Bauer i Petar Bo-

žić. Godine 1939. broj preplatnika je najveći u povijesti GLASNIKA. Nešto preko 60.000.

Velike neprilike morao je GLASNIK prebroditi za vrijeme drugog svjetskog rata. Dok su mnogi listovi jednostavno prestali izlaziti, GLASNIK je uz najveće napore uređništva, uprave i tiskare, ipak ostao vjeran svojim čitateljima.

Godina 1945. GLASNIK mijenja svoje ime, jer postaje GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA. Od 1946. do 1963. GLASNIK ne izlazi.

Zauzimanjem ondašnjega provincijala o. Ivana Fučeka, a najviše novoga urednika o.

Franje Šipušića, počeo je 1963. god. redovito izlaziti kao mjesečnik. Neumornim radom o. Šipušića i isusovačke braće Franje Bireka i Rudolfa Brebera stvoreni su uvjeti da se GLASNIK mogao vrlo brzo razvijati. Već 1964. godine GLASNIK se tiska godišnje u 370.000 primjeraka, što znači mjesečno oko 30.000. Taj broj narastao je 1967. na 528.000 primjeraka godišnje ili mjesečno oko 44.000., da s opet 1973. snizi na 29.500. Danas se tiska u nakladi od 34.700 primjeraka.

O ČEMU PIŠE NAŠ GLASNIK?

Od svoga početka GLASNIK je bio pučki list. Namijenjen običnom, prosječnom Hrvatu katoliku.

A o komu bi mogao GLASNIK najviše pisati, ako ne o Isusu Kristu i pobožnosti Srcu Isusovu? S najrazličitijih vidiča osvjetjava tu pobožnost: iznosi njezinu povijest, predmet, udjeljene milosti, život štovatelja. Debela bi to bila knjiga kad bi se sve sakupilo i zajedno izdalo što je GLASNIK napisao o Kristovoj ljubavi i Kristovoj osobi.

Kao službeni list Apostolata molitve donosio je GLASNIK u vijek ne samo vijesti iz pojedinih udruženja, nego i

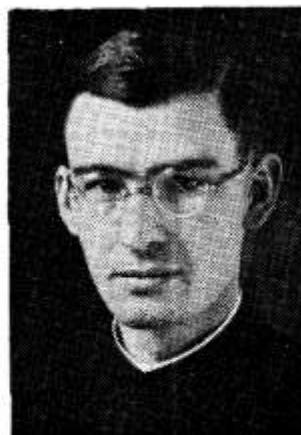
FRANCUZ HENRY RAMIERE OSNOVAO JE PRVI GLASNIK SRCA ISUSOVIA 1861. GODINE

stručne prikaze o biti i organizaciji ovoga molitvenog pokreta u Crkvi. Odmah u prvom godištu donio je lijepu uputu o Apostolatu molitve, koja se kasnije uvrstila u molitvenik Mihovila Gatinu PUT SRCU I-SUSOVU, Senj, 1900. Kroz čitavu 1912. godinu piše GLASNIK o apostolatu molitve, a 1916. i 1917. o. Michieli stručno obraduje sve konkretnе oblike toga pokreta kod nas. Na početku svakoga broja GLASNIK obraduje mjesecnu nakanu, koju je Papa preporučio svima katolicima u molitve i na taj način postaje jedan od najrevnijih i najizražitijih pobornika Kristova namjesnika na zemlji.

Nakon prvog svjetskog rata GLASNIK često piše o posvet obitelji Srcu Isusovu, o dobrom tisku i o svemu što unapređuje kršćanski život. Svaki katolički pothvat, svaki pravi katolički rad u Hrvatskoj nalazi u GLASNIKU najboljega prijatelja i širitelja. Osobito je njegova odlika da je većina članova pisana hrvatskim pučkim stilom i načinom. Da bi što više ostao vjeran svome puku, koji ga

je zavolio, GLASNIK SRCA I-SUSOVA I MARIJINA ne mijenja svoga imena.

Poslije drugog svjetskog rata GLASNIK se kod nas pojavljuje u isto vrijeme, kad se odvija II. valjkanski sabor, te prati njegov rad i intenzivno postkoncilsko gibanje. Prihvatio je misao Koncila da se današnji kršćanin mora otvoriti čovjeku i prilagoditi današnjem svijetu. Ali GLASNIK nije nikad zaboravio nalažeavati vrijednosti božansko-ga u svijetu: vječnoga, svrhnunaravnoga, neprolaznoga. To znači da ističe ne samo horizontalu nego još više i vertikalnu. I u prvom redu vertikalnu. Osobito u obiteljskom životu. Zato na pravo mjesto stavlja dužnost molitve, štovanja Kristove ljubavi, suočavanja s Crkvom, prihvaćanja Papine nauke u složenim problemima života. Uvjet mu je bilo velika značajka, koju osobito znaju cijeniti svećenici, da je iznosio zdravu, sigurnu crkvenu nauku i da se nikada nije zanosio poddarstvom.

O. IVAN NIKOLIC DAO JE POSEBAN PECAT MODERNIJEM, SLIKOVITIJEM UREDIVANJU GLASNIKA. ZA VRIJEME RATA BIO JE DIREKTOR GLASNIKOVE TISKARE

Od svoga početka do danas GLASNIK je uvek nosio na sebi snažnu oznaku misijskog apostolata. Vrlo su uspjeli stranice GLASNIKA na kojima se čitaju prikazi iz života i rada naših misionara u dalekim krajevima. Time ne samo da je pobudio mnoga misijska zvanja, potaknuo mnoge čitatelje na molitvu za misije, nego je pomogao da se misionarima pruži i velika materijalna pomoć.

Ovakav kakav jest GLASNIK ima svoje vrijedno i veliko opravdanje i mjesto u našem katoličkom tisku. Ne samo zato što je najstariji naš hrvatski katolički list, nego i zato što odsiljeva svojim posebnim smislim i sadržajem. U ovo naše prijelomno vrijeme, doba sukoba ideja i prilagodavanja, kad su mnogi izgubili pravu orientaciju, GLASNIK je bio jednoga lica i jedne riječi. Mnogi su odali priznanje da je tako i neprestano to danas ponavlja. Dobro ga je nazvao jedan župnik: »GLASNIK je najveći kućni prijatelj naših domova.«

SVJEDOČanstvo OCA GABRIĆA

GLASNIK ove godine slavi 70. godinu svog izlaženja. Na tu njegovu godišnjicu osvrnu se svojom posebnom čestitkom o. Ante Gabrić, naš poznati misionar u Indiji. Njegovo je svjedočanstvo vrlo značajno i sadržajno:

»Kad sam lani bio u domovini, toliko puta govorili su mi ljudi: Imamo mnogo časopisa, imamo mnogo glasnika, ali nama je GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA glasnik našeg srca. Lijepo je to: GLASNIK SRCA ISUSOVA I MARIJINA glasnik je našeg

srca! Eto, to vam svima želim da i nadalje budete preko GLASNIKA Srca Isusova glasnici Isusove ljubavi u srcima ljudi. Srce k srcu, da bismo svi mogli osjetiti, kad primamo mjesecno GLASNIK SRCA ISUSOVA, da Isus dolazi u naše obitelji, Isus, Njegova vlast, Njegove riječi, Njegove poruke, Njegova radost. To neka bude GLASNIK i nadalje svima nama!

Mnogi su mi u domovini rekli: Kad nam poštar donese GLASNIK SRCA ISUSOVA, osjećamo da nam s GLASNIKOM donosi Isusovu radost i veselje. I s ponosom mogu

I meni su drage te misijske vijesti. Mogu vam reći da je za mene radostan dan kad mi zračnom poštrom stigne GLASNIK, na čemu Vam hvala! Pročitam ga od prve do zadnje stranice. Članci su kratki, lijepo sastavljeni od srca k srcu, sve je dolsta iskreno rečeno ...*

ODLIČAN KAPELAN

»Vraćao sam se jednom kući opremivši bolesnika. Bio je ljetni dan. Sunce je peklo kao u Africi. Nabasam na jednu grupu težaka. Izmiješani muževi i mladići. Skupili

slušaju GLASNIK Božanskog Srca. Tada sam u sebi pomislio:

— Bože dragi, kad će u svakoj kući moje župe biti ovako? GLASNIK Presvetog Srca je sjajan kapelan u svakoj župi. Meni nije sudeno da dobijem posvećenog kapelana, Kristova svećenika. I vjerujte da GLASNIK vrši tu divnu kapelsku službu.*

Ove riječi napisao je neki hercegovački župnik u GLASNIKU 1936. godine, ali to je ostalo sve do danas. Mnogim dušobrižnicima GLASNIK je izvanredan pomoćnik. Siguran i pouzdan.

RUDOLF BREBER IZ DONJE STUBICE BIO JE GODINAMA NEZAMJENLJIV ČLAN UPRAVE GLASNIKA

BRACA PANDUR IZ VIRJA I PALAIC IZ SRIJEMA RADILI SU U GLASNIKOVOJ TISKARI I NA NJEGOVU OTPREMI

C. BRAT FRANJO BIREK IZ ZUPE PEŠČENICE JOS JE PRIJE 35 GODINA RADO KAO SLAGAR NA STROJU, A KADA JE GLASNIK 1963. POČEO NANOVNO IZLAZITI, ON JE ORGANIZIRAO RAD UPRAVE, KOJU I DANAS TOČNO VODI

NAS GLASNIK SE NE MOZE ZAMISLITI BEZ UPORNOG, SKROVITOGRADA I MOLITVE ISUSOVACKE CASNE BRAĆE

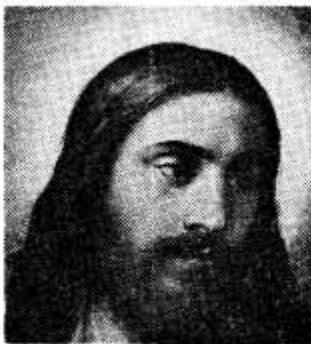
reći da u GLASNIKU ljudi posebno vole misijsku rubriku, koju ste uveli, jer u tome oni vide Isusovu ljubav, koja ljubi sve ljudе, ne samo naš narod i one koji za Njega već znaju. Isus ljubi i misije i zato Mu je sigurno draga posebno ta rubrika.

se oko jednog momka, a ovaj im čita GLASNIK SRCA ISUSOVA, i to polako i pomno. Kad on pročita jedan dio, malko stane. Ljudi onda o tom raspravljaju, a liza toga mladić nastavi. Težaci na podne spavaju i odmaraju se, a ovi su zaboravili na spavanje i

GLASNIKOVA ZNACKA

Rubriku uredio:
ZARKO BRZIĆ

Isus sin Božji pobjednik svijeta

ISPOVIJEST

Izvanredno su zanimljive intimne isповijesti uvaženog marksiste Rogera Garaudyja, koji u svojoj knjizi »Riječ čovjeka« iznosi svoja osobna zaštićena vjera i o tome kako on doživljava kršćansku poruku:

— Kao čovjek počeo sam živjeti kad sam postao revolucionarni borac za ostvarenje svoje kršćanske vjere. Moj je život dobio svoj puni smisao kad sam u svojoj vjeri otkrio temelj svoje revolucionarne akcije. Ta se vjera ne sastoji u prihvatanju kataloga svih istina, već da se otvorim stvaranju, da angažiram svoju egzistenciju na određeni stil života. Vjera je ono što nas prekće. O kakvoj se vjeri radi? O vjeri u Boga ili o vjeri u čovjeka?

To je pogrešno rezoniranje. Vjera u Boga koja ne bi uključivala vjeru u čovjeka bila bi izgovor i samoobrana. Vjera u čovjeku koja se ne bi otvarala onome koji u čovjeku nadilazi njega samoga, osakatila bi u njemu njegovu specifičnu ljudsku dimenziju: transcendentalnost...

Svaki put kad imamo snage da prekinemo sa svojom uhdanošću, s rezigniranošću, sa svojim zadovoljstvima i otude-

nima s obzirom na postojeći poredak, ili sa svojom skučenom individualnošću, to je prekidanje početak izvršavanja stvoriteljskog čina u umjetnosti, znanosti, revoluciji i u ljubavi. Svaki put kad mi nešto novo donosimo čovječanstvu. Krist je tu živ, stvaranje se u nama, po nama i preko nas nastavlja. Uskršnje se zbiva svakog dana. Svakoj moj oslobađajući i stvaraljski čin uključuje zahtjev uskršnje. I više nego svaki drugi revolucionaran čin! To što sam ja revolucionaran, znači da vjerujem da život ima smisla, i to smisla za sve.

Ako se sada prisjetimo da se svaka drama vjere, bez ikakve iznimke, odvija u životu ljudi, da je čovjek, kako reče o. Rahner, jedino područje teologije, da smo u potpunosti odgovorni pred našom povijesću, da je čovjek zadatak koji treba izvršiti kao da je i društvo zadatak koji treba ispuniti, onda je i Uskršnje zadatak koji treba izvršiti svakog dana... Vjera koja je svjesna tih zadataka ne može biti opljum naroda, a svaki udarac vjeri bio bi udarac revoluciji...

BRIGE NAŠE SVAKIDAŠNJE

Znate li od čega ljudi danas najviše pati? Od briga koje nas neprestano muče i danju i noću. Nikad ne možemo izići s njima na kraj i zato u svoje srce uvlačimo nemir, žalost i tjeskobu. Alfonс Deeken u svojoj knjizi »Lijepo je biti star« donosi ovaj susret:

— Jednom sam upitao nekog starijeg Japanca — obráćenika, koji je vid kršćanstva osobito djelovao na njegovu putu prema vjeri. Taj mi je džentlemen bez oklje-

**Jer sve što je od Boga
rođeno pobeduje svijet.**

**I ovo je pobjeda što pobi-
jedi svijet: vjera vaša
(1 Iv. 5,4)**

vanja naveo ono mjesto iz Isusova govora na gori: Ne budite suviše zabrinuti za život svoj: što ćete jesti, što piti, ni u što ćete se obući... Rekao mi je: Kroz cijeli sam život utrošio silno mnogo vremena u brizi za sve moguće stvari. Nikad se nisam mogao osjećati slobodnim i sretnim jer sam se uvijek brinuo za nešto. Bile su to brige za moj posao, za moje zdravije, brige za djecu, za moju budućnost, za moju starost. Tada sam pročitao ono mjesto u govoru na gori o Božjoj prvidnosti koja se brine čak i za ptice na nebū i za lilijsane u polju. Odjednom sam se osjetio smirenim i oslobođenim od svih svojih tjeskoba i od svakog straha jer sam znao da se Bog brine i za mene. Spoznao sam da sam sa svim tim svojim brigama samo svoj život učinio bijednim...

DILEMA

Naš uvaženi učenjak Supek razmišlja o strahovitim suprotnostima našeg vremena i želi skrenuti pažnju na našu zajedničku moralnu odgovornost s obzirom na zagonetnu sudbinu ljudskog roda.

BUDUCNOST I NADA U OKAMENJENOM SVIJETU

— Tko će od znanstvenika prati ruke kao Pilat sada kad je primjena znanstvenih dostignuća pod diktatom sile i profita gurnula svijet na rub samoubojstva?... Ova opća agonija može se prekinuti samo ako se radikalno izmijeni pristup stvarima.

...U današnje doba, kad toliki ljudi gube povjerenje u razum i dobrotu, od vitalnog je značenja da se čovjek podsjeti još jednom na divna postignuća čovjekovog kreativnog duha. Život će biti zauvijek izgubljen ako dopustimo da prevlada nihilizam, osjećaj besmislenosti i moralne paralize... Bačen u vrtlog brzih promjena i migracija u modernom svijetu čovjek se često osjeća beskućnikom...

Učenjaci i umjetnici, suočeni s ovim povijesnim izazovom, ne mogu pobjeći od svoje moralne odgovornosti. Oni to ne mogu učiniti jer je njihovo istraživanje uništilo stabilnost starog svijeta i postavilo dilemu hoćemo li propasti ili postići viši nivo humanosti? (Encyclopaedia moderna 27/1974)

MISLITI NA PRIJATELJA

Mlada židovska zatočenica Ana Frank u svom skrovištu misli na svoju dragu prijateljicu Lies, koja je već bila odvedena u koncentracioni logor, i prekorava sebe što joj je nanijela nepravdu time što se nije nije više sjećala:

— Oh, Bože, kako ja mogu imati sve što zaželim, a kakav je strašan udes nju zadesio! Nisam vrednija od nje: i ona je željela činiti ono što je valjano, zašto bih ja trebala biti izabrana da živim, a ona vjerojatno da umre? Kako je razlika među nama? Zašto smo sada tako daleko jedna od druge?...

Dobri Bože, štiti je, neka barem nije sama. Oh, kad bi joj makar Ti mogao reći da s ljubavlju i sućuti mislim na nju, možda bi je to ohrabrio... Lies, Lies, kad bi barem mogla sa mnom dijeliti sve što volim! Sada je prekasno, ne mogu pomoći ni ispraviti nepravdu koju sam počinila. Ali je nikad neću po drugi put zaboraviti i uvijek ću se moliti za nju!

(Dnevnik, 27. XI 1943.)

Prijatelji uskrsnuća

Prije nekog vremena, bit će tome desetak godina, u načito mučnim okolnostima svog života, znajući da bi upravo uskrsnuće Isusovo moglo biti poluga za kršćansku obnovu svijeta, nakanio sam stvoriti grupu ljudi, koja bi se zvala »Prijatelji Uskrsnuća«, s ciljem da govore i uvjere ljudе da je Isus pobijedio smrt. Uskrsnuće Kristovo, naime, jedina je neponovljiva činjenica koja razlikuje kršćanstvo od svake druge poruke.

Atmosfera »Uskrsnuća« stvarala se već prije nego je Isus izdahnuo. To je bila napeta, nemirna, oštara, sumnjava atmosfera, koja se sastojala od zapletaja, sukoba, svadljivosti i prkosa.

Stav je to bez sumnje Židova prema progonjenoj Isusovoj pojavi. Ali je tu bilo i osjećaja straha, što više, poraza, koji prožimahu apostole i učenike poslije Isusova hapšenja. Očekivali su mig koji bi zbungo neprijatelje, ali nije ga bilo. Isusa su vodili na sramotnu kaznu kao što se krotka ovca vodi na klanje.

UŽURBANOST I STRAH

Isus umire u petak prije zalaza sunca. Mrtvo tijelo se prema sprovodnoj liturgiji brzo smješta i prenosi u grob. Zbog neposrednog početka subotnje ure nešto ostaje nedovršeno pri pomazanju i povijanju. Ulaže se posljednji fizički napor da se grobni kamen (okruglog oblika) dokutora pred ulaz groba i ovaj njime zatvori.

Josip iz Arimateje i Nikodem se udaljuju, a »pobožne žene« napuštaju grob i odlaže tražiti muževe, apostole i učenike, koji su se sakrili u predgradu.

Pod tim uvjetima drhtanja, straha i iščekivanja prolazi noć od petka na subotu i čitav subotnji dan. I tako dočekaše rano nedjeljno jutro, u koje se aktivnosti i radovi nastavljaju.

Sada, kad »plašljivci« odlučuju da provire svoju glavu, događaj je Uskrsnuća već dovršen a da to oni i ne znaju. Međutim, to znaju svećenici, jer rimska straža, koja je čuvala i nadgledala grob, i koju je praskava i bučna činjenica probudila i iznenadila — brzo je prenijela tu vijest svećenicima. Prvi do kojih je doprla novost o uskrsnuću nisu apostoli, već židovski poglavari. Novi je Događaj prije svega objavljen Židovima.

Apostoli nisu nipošto privilegirani. Ne bi čak to ni zaslužili. Ali Majkal Majčino je

držanje misteriozno i sabrano. U tišini ne plače. Ona je možda jedina koja vjeruje da će se najavljeno uskrsnuće dogoditi.

SAŽALJENJE ŽENA

U zoru radnog dana odlučuju apostoli nešto poduzeti. Treba upoznati situaciju. Misli su kako bi napustili Jeruzalem ... Ali boje se lizači. Plaše se, da ih ne prepoznaju i uhvate.

Zato se obraćaju ženama da one malo obidu i pogledaju pa da se vrate i da ih izvijeste. Oni će tada odlučiti što im je činiti.

Zene su jedine koje čuvaju neki »osjećaj« za Isusa. U njihovoj vjeri sve je jedna cijelina: sažaljenje za mrtvacem kojega su morale prestati pomazivati, kao i nada da bi se još nešto moglo dogoditi.

I one odlaze: upućuju se prema grobu koji se nalazi gdje se cesta počinje uspinjati sa strane brdašca Kalvarije. Najmanje ih je tri, ali moglo bi ih biti i pet, a najmlađa, najagilnija i najnemirnija je Marija Magdalena. Zbog toga ona pretiče druge i prva ulazi u vrt gdje se nalazi grob. Mora pružiti posljednju njegu Isusovu tijelu. Ali teško je pomaknuti veliki grobni kamen i zato zamoli nekog čovjeka, koji se tamo našao, a za koga je mislila da je vrtlar, da im pomogne otvoriti grob. I učini nekoliko koraka prema njemu i prema grobu.

Tek u tom času primijeti da je grob već širom otvoren i prazan. Što se to dogodilo? Tko se to latio sile? Tko je oteo mrtvaca? Kamo su ga stavili?

Vrtlar je šutio. Žena se smela i brzinula u plač. Suze prouzročiše veo pred njezinnim očima i pomutiše sliku vrtlarevu. Tek nakon nekog vremena ona ga prepoznaće: vrtlar, to je uskrsli Isus. Tada mu se baci pred noge, šapčući »Rabboni«, što znači: »Učitelju«.

NESTAO JE

Međutim, nadošle su i ostale žene i vidješe prazan grob i povoje složene i postavljene na pod. Saznale su tako da Isusovo tijelo nije više ondje, ali vrtlara više ne ugledaše.

Možda im je to Magdalena rekla, ali jedna je činjenica sigurna: ponovo su zajedno projurile cestom, sada nizbrdo, banule u kuću u kojoj su čekali »plašljivci« i izjavile:

— Isus nije više tamo u grobu, nestao je!

Možda je netko od njih — vjerojatno Magdalena — rekla: USKRSNUO JE! Ali je reakcija muškaraca bila silno protivna:

— Nije istina, nikad vam to nećemo povjerovati. Vi ste poludjele! Vi ste se prevarile, vi ste »žene«!

Moralu je to biti uzbudljiva scena i na neki način žestoka. Apostoli ne žele jednostavno vjerovati ni u kakav događaj koji može ponovno podići Isusa Učitelja, Izvanrednog Isusa, prijašnjeg Isusa. Jednom su pogriješili, vjerovali su, sramotno su se prevarili, ali ne namjeravaju pasti u istu zabludu, u istu prevaru.

A budući da su žene — kao što je to njihov običaj — ustrajno vikale, udarale se u prsa i prepirele, dvojica od učenika odluče — bila je za to potrebna velika hrabrost

— da izvide stvar na licu mješta. Petar i Ivan odvažno krenuše prema Kalvariji.

Ovo je izvidanje prvo svjedočanstvo muškaraca. Polaze, gledaju, pretražuju! I vraćaju se drugima. Iz nose ono što su našli i vidjeli. Nema sumnje — Isus nije više tam. Ali iz toga ne zaključuju da je uskrsnuo. Nitko se još ne usuđuje izložiti pogibelji da prizna novo Isusovo čudo. Tvrđoglavu to niječu. Nitko ne »riskira« vjerovati.

PAVAO

Isus se više puta vraćao među apostole da ih utješi, da ih proslijedi. Kasnije se ukazao i Pavlu.

Taj obraćenik iz Tarza spada među najveće genije čovječanstva. On je prvi filozof uskrsnuća, na kojemu sve gradi. »Da Isus nije uskrsnuo, naša bi vjera bila uzaludna.«

Svi su složno prihvaćali činjenice i zaključke, opise i svjedočanstva Isusove muke. Međutim, mnogi, osobito među intelektualcima, odbijaju vjerovati u stvarnost uskrsnuća, iako ono počiva na neoborivim i opetovanim dokazima.

I danas se temi uskrsnuća pristupa nekom opreznošću: kao da bi moderni čovjek prihvatio poruku Isusovu, ali ne i Njegovo uskrsnuće. Mislim da neki još i danas osjećaju teret onog početnog nevjerenja prvog dana kad je Krist već uskrsnuo, a učenici nisu htjeli vjerovati. I to zato jer povjerovati u Uskrsloga nije tek gol zaključak nad činjenicama i dokazima, nego je posebni Božji dar koji se daje malenima i poniznim.

D. F.

USKRSNO JUTRO

Sitno je već zazvonilo
zvono,
pa u crkvu i ja podoh.
Sa mnom mlađa seja pošla,
košarica u ruci joj se našla.
Pisanica pod maramom viri
i čarobnim okom ona na
nas žmiri.

— Kome ćeš me zaželjeti,
sejo?«

— Braci za Uskrs, da mu je
veseo!

A iz crkve kada podosmo,
prvi glas slavuјa tada
čusmo,
i prve zrake tada nam
potvrdiše,
što i sve ptice u glas
rekoše:

— Veseli se, o Marijo
Djevice,
ne zaboravi svoje
dječice!

U glas Te svi hvalimo,
I uskrslog Ti Sina
slavimo!

Ale, Aleluja!

Zdravko Verveger

SVIMA PRIJATELJIMA GLASNIKA U 70. GODIŠNJICI NJEGOVA
IZLAŽENJA I GODINI DJECE KOJIMA JE GLASNIK VELIKI
PRIJATELJ — ŽELIMO U IME UPRAVE I UREDNIŠTVA

SRETAN USKRS

Raširene ruke Velikoga svećenika koje su blagoslovile i odzdravljale; njegov uspravni lik u jednostavnom kamiončiću koji mu je stavljen na raspolaganje; snaga glasa koja je dobivala poseban čar i toplinu u njegovu španjolskom izgovoru — uistinu kao da su ga pretvarali u neko nadzemaljsko biće.

Svečani doček u San Domingu, gdje je nekada započelo evangeliziranje Latinske Amerike, bio je samo predznak onoga što se kasnije dešavalo. Bujice mnoštva koje se sleglo uzduž putova; sombreri (meksički šeširi) ispruženi prema njemu; djeca koja su ga hvatala za ruke; vika pozdravljanja; suze radosnice; televizija, koja je od jutra do mraka neprestano prikazivala Papine slike; novine koje su na čitavim stranama iznosile događaje i pojedinosti s komentarima — sve je to očitovalo takvu prisnost i oduševljenje da se ne može zamisliti veličanstveniji doček Papi nigdje na kugli zemaljskoj. Kažu da ga je osobno pozdravilo 20 milijuna ljudi, a na televiziji da ga je viđio svaki Meksikanac.

Tek što je papa Ivan Pavao (španjolski se to kaže Juan Pablo) izlazio iz aviona, poljubio je zemlju. Isto je učinio i na pragu katedrale grada Meksika. U Guadalajari mu je jedan nogometni klub poklonio sliku »Krista nogometnika«, dok je mnoštvo vikalo: »Živio Papa športa!« U jednoj crkvi skupilo se 400 teških bolesnika. Njegov se pogled susreo s pogledom male djevojčice, koja mu je sa svojih kolica pružala karticu s natpisom: »Blagoslovite me, Sveti Oče! Umrijet ću od leukaemije. Nema više nikakve

ŽIVIO JUAN PABLO!

Kroz tjedan dana Meksiko je krajem siječnja ove godine živio u nestvornom stanju. Nije se to dešavalo niti za Olimpijskim igara: milijuni su izašli na ulice glavnoga grada, aerodrome, duž glavnih cesta i pozdravljali Papu. Stotine tisuća Indijanaca sletjeli su iz svojih rezervata pozdraviti Ivana Pavla II., koji je sišao među njih kao azteško božanstvo.

nade! Jedino se u tebe uzdam!«

Samo čas kasnije progurao se do Pape jedan dječak i pružio mu dvadeset pezeta ponavljajući: — Za siromahel!

Ipak, vrhunac Papinog putovanja bio je u nedjelju 28. siječnja u gradu Puebla. Na trgu pred katedralom, pokraj sjemeništa, gdje se odvijala konferencija biskupa Latinske Amerike, mnoštvo je zauzelo mjesto već prošle noći. Oko podneva deset zvona s posebnog tornja koji je bio postavljen na sjeveru grada, najavio je dolazak povorke. S njihovom zvonjavom sjediniše se zvuci s tri stotine gradskih crkava. Da bi prevalio 130 kilometara koji dijele meksički glavni grad od Puebla, Ivan Pavao II. trebao je četiri puta sata. Neprestano je zastajkivao uzduž autoputa, uz koji su se zbilli milijuni ljudi.

Iza Puebla i nagovora biskupima — koji je bio daleko od bilo kakvog triumfalizma, ali prožet snažnim uvjerenjem u Božju snagu i vlastito poslanje — došlo je do susreta s urodenicima indijanskog življa u Oaxaci. Najprije je folklorna grupa izvela za Papu »ples pera«, a poslije toga jedan je Indijanac, u svom tvrdom i grlenom jeziku, pročitao poruku mjesnih poglavica Juanu Pablo:

MUSKARCI SU IZASLI NA ULICE I S KRUNICAMA U RUKAMA POZDRAVLJALI PAPU NADE ZA SVE SIROMASNE STANOVNIKE LATINSKE AMERIKE.

— Ti si rekao da smo mi, siromasi Latinske Amerike, nada Crkve. Gledaj kako živi ova nada. Natjerali su nas ovamo u neprohodne predjele Sierre. U zemlji naših djedova s nama postupaju kao sa strancima. Mnogo trpimo! Nemamo posla! Nemamo hrane! Protjerali su nas s plodne zemlje! Blago živi bolje od Indijanaca...

Taj glas je potresao Papu. Odgovorio je spontano naglasivši: — Papa je uz vas! Papa vas ljubi!

Prolaz Ivana Pavla II. kroz Meksiko ostaviti će dubok trag u povijesti ove zemlje, kao i u povijesti čitave Latinske Amerike. Kad je Papa prispio na aerodrom, osim predsjednika Lopeza Portillo dočekaše ga još 5.000 različitih upravnih funkcionara i prelata iz čitavoga kontinenta. Predsjednik meksikanske države, poklonivši se Svetom Ocu, čiju vlast službeno ne priznaje, jer meksikanski zakoni ne priznaju crkvene ljudi, rekao je:

— Gospodine, dobro došli u Meksiku! Neka uspije kroz ove dane vaše poslanje mira i sloga!

Papa je kratko odgovorio: Da, upravo je ovo moje poslanje i moja služba!

Samo čovjek pun duhovne karizme mogao se pojaviti pred Latinskog Amerikom ovako odvažno i sigurno pokazujući svima nadu i ljubav. Kada je na aerodromu u Monterrey-u mnoštvo klicalo Papi na njegovu odlasku »Juan Pablo, Juan Pablo« — Papa Wojtyla je odvraćao ponavljaјući: — Ne, Juan Pablo, nego Jesu Christu!

Htio je reći da Isusu ide svaka slava, čast i zahvala!

Pero Bulat

Ureduje: M. STARČEVIĆ

Drugi je drugi

Francuski pisac La Bruyère u svojim djelima kratkim i sažetim rečenicama žigoše karakterne mane svojih suvremenika, osobito nakočoparenih Parižana.

Na jednom mjestu piše: »Teško je biti zadovoljan s drugim!« Valjda je to i sam osjetio, jer se njegovi spisi nisu svima dopadali, a nije se morala svima svidati ni njegova bujna perika.

Kako god bilo s njima, ljude oko sebe htio je učiniti boljima, a to je veoma nezahvalan posao.

Učiniti drugoga boljim, no znači sabiti ga u svoj kalup. Drugi je drugi jer je drugi, i nemoj htjeti da bude kao ti. Tada ćete se najbrže zamrziti!

Drugi je zato drugi i drugaćiji, da obogati tvoj život.

Zato ga pusti da drugačije misli,

da drugačije radi,
da drugačije osjeća i
da drugačije govori.

Ono što vas može povezati nije istovjetnost čudi nego iskrena ljubav! A svakako budи vrlo oprezan iznoseći sud o drugome, jer izrečena riječ je kao odapeta strijela. Ne možeš je više uhvatiti. Usmrtili koga, ti si ubojica!

Treba naučiti

Stara etiopska poslovica kaže: »Oko i prijatelja najlakše je raniti, a sirakuškom junaku Hieronu pripisuje se ova izreka:

»Tko prestaje biti prijatelj, nije nikad ni bio prijatelj!« Eskimi, koji vječno živu na hladnom sjeveru, znaju što je topla ljubav i prijateljstvo kad vele: »Nećeš saznati kći je pravi prijatelj dok se ne raskine santa na kojoj pliviš.« Tako je to: u nevolji se kušaju prijatelji!

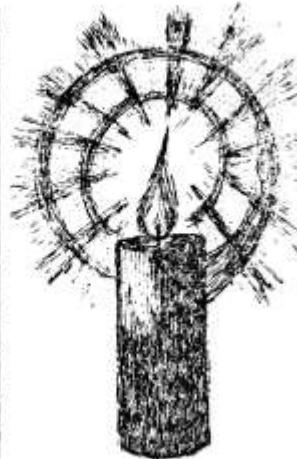
Prijatelja je teško naći, a lako ga je izgubiti.

Prijateljska ljubav je svjetlo u noći,

snaga u nemoći,
nada u tjeskobi i
luka u oluci.

Prijateljska ljubav nikad ne nanosi štetu!
Poštuj tuđu slobodu, ne zlorabi tuđe povjerenje.

Tko voli drugog radi sebe, razara njega i sebe, razara ljubav i prijateljstvo!
Ako ruku koja miluje ne pokreće čisto srce, ostavlja za sobom prljav trag.
Biti prijatelj i ljubiti — treba naučiti

Ne jezik pred misli!

Stara anamitska poslovica glasi: »Mač ima dvije oštice, a jezik stotinu.« Razlika je još veća u tome što mač ranjava tijelo, a jezik dušu.

Uvredljiva riječ dugo peče u srcu i ostavlja duboku ranu. Što je rak na tijelu, to je uvreda na duši. Ništa ne smeta što se ne vidi. Kinezzi bi rekli: »Jezik skriva zmaja koji ne prolijeva krv, ali ipak ubija.«

Nije stoga čudo što je sv. Jakov pisao o jeziku: »Zapaljen od pakla, zapaljuje naš život, Nalik je na malu vatru od koje izgori velika šuma.«

Vrlo disciplinirani Spartanci isticali su ovo Hilonovo pravilo: »Pazi da ti jezik ne trči ispred misli!«

Prijatelji i ljubav

Dok ima mlađih, bit će prijateljstva i ljubavi!

Kao što nema čovjeka bez tijela i duše, tako nema zajednice bez prijateljstva i ljubavi.

Kao što cement i željezo omogućuju

- da se sagradi brana i ukroti bujica,
- da se sagradi most i spoje obale,
- da se sagradi pista s koje će poletjeti avion,
- tako prijateljstvo i ljubav opremljenju nagon,
- ujedinjuju srca i nose čovjeka prema velikom idealu.

Nije Gospodin Isus svoje učenike na rastanku badava nazvao prijateljima (lv 15,13-15) i govorio im:

«Ovo vam zapovijedam da ljubite jedan drugoga!» Znao je da s time stoji ili pada njegovo djelo — Crkva. Bio je to govor prijateljstva i ljubavi, a svaku će riječ zapečatiti božanska krv.

Jedan plemeniti mladić ga sluša, a svaka mu se riječ zasijeca tako duboko u srce da će ih i kao starac pamtit i gorjeti kad ih bude ponavljao miladoj Crkvi u Efezu. Ivana zato i zovu evanđelistom ljubavi.

Iz svake rečenice zrači intimnost prijateljstva i žar ljubavi, osobito u Isusovu oproštajnom govoru, gdje je spomenuta tridesetak puta.

U kakvom kontekstu i u kojem smislu?

Mladi će sebi dobro učiniti ako to otkriju, jer su pozvani na prijateljstvo i ljubav!

Istina je istina

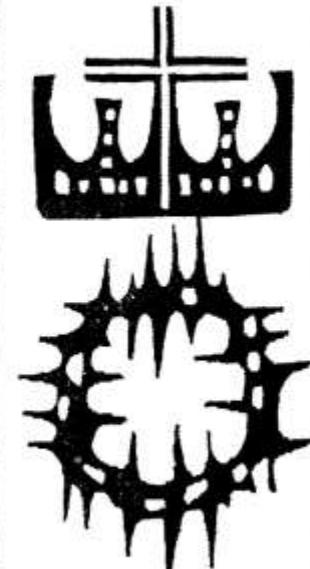
Koliko drugog cijeniš, tako i sam vrijediš!

«Sebe je dobro poznati, a druge još bolje», rekao je grčki mudrac Menandar.

Inače se prebrzo uvjerimo da drugog dobro poznamo, a zaboravljamo da je »glava našega susjeda kraljevstvo koje ne možemo osvojiti, a srce šuma koju ne možemo istražiti! Tako nas mudro uče primitivni crnci iz plemena Zulu.

Ljudi svakako radje slušaju laskave pohvale nego iskrenu kritiku, ali time ne mijenjaju istinu o sebi. Njezina je snaga u tome što trajno ostaje, govorio je staroegipatski mudrac Ptahotep.

Ne smijemo, naime, zaboraviti da je bliže stvarnosti istina koju se ne usuđujemo o sebi izreći, nego ono što će nam drugi na grob napisati.

Pazi na jezik!

Pazi na jezik!

Tako dovikujemo onome tko jezikom vrijeda ljudi oko sebe.

U poslanici sv. Jakova čitamo: »Ako tko jezikom ne pogriješi, savršen je čovjek« (3,2).

Prvi jeruzalemski biskup dobro je poznavao moć jezika pa ga uspoređuje s malim kormilom velike lade, prema jednoj egipatskoj poslovici iz drugog tisućljeća prije Isusa Krista: »Jezik upravlja čovjekom kao kormilo lađom.«

Malo je nedostajalo da jezik učini mnogo zla i u prvoj Crkvi. U Djelima apostolskim piše: »... nastade žestoko raspravljanje ...« (15,7).

Nerazborita riječ može imati teške posljedice. »Boje da ti se oklizne nogu nego jezik«, govorili su stari Aramejci.

Jedinstvo Crkve spasio je baš sam Jakov svojom riječju i ugledom. Govorio je malo, ali mu je svaka bila na mjestu. Zato su ga i poštivali!

Zdravko M.

KRISTINA

Piše: Marko CVITKUŠIĆ

Ona je stajala zamišljena između prozora i bolničkog kreveta, ploveći pogledom u daljinu, ili se možda sjećala nedavnih događaja iz prošlosti i trenutka mlađe načekih ushićenja. I tko bi mogao i naslutiti što je toga trenutka Kristina zamišljeno premetaла u mašt i pogledom željela dokučiti. I to je trajalo sve do onoga trenutka dok je zov gospode Ane ne poremeti u njezinu maštanju, a u tom se glasu jasno održavaла ukočenost poslovnosti i poza službenosti. Na nepoznati zov upale oči poprimiše čudan sjaj, a mlađe tijelo, oronulo i klonulo, poče podrhtavati poput slomljenog poljskog cvijeta negdje na proplanku. I onda čitavim tijelom načini čudnu grimasu, a neobičnom bojom glasa zaparatišnu koja je ležala u njezinoj sobi: »Možete otići... možete... ostavite me samu! Zašto ste došli nasladiti se našim mukama, zašto ste došli gledati žive grobove i u njima žive mrtvace? Došli ste pokazati sažaljenje! Hvala lijepa, ono nam nije potrebno! Treballi ste ranije nešto učiniti da do njega nikad i ne dođe.«

— Gospodice, molim vas, nemojte se uz nemirivati...», reče gospoda Ana u trenutku kratke stanke, ali je Kristina presječe.

— Mrzim te uštirkane fraze jer su hladne i bezosjećajne. U njima je često samo izražen puki ljudski formalizam.

— Ali mi smo došli o vama snimiti dokumentarnu televizijsku reportažu...

— Emisija mogu života već je snimljena. Drugi su je i režirali i snimali onako kako su htjeli i kako im je najviše odgovaralo. Ona je tmurna i

kišovita, kao i dan u rodnom gradu kad sam se osjetila beskrajno usamljena u podjeljenom roditeljskom domu gdje sam rođena.

— Svatko u životu ima tmurnih i kišovitih dana, trenutaka samoće, ali i sunca i vredrine... — reče gospoda Ana tiho i sjetno, kao da te pa nad kolijevkom djeteta.

— Nepoznat je taj odnos i za svakoga drukčijl. On je plod životnog nesklada svakoga pojedinca. Oni su sada za mene samo granica do koje dopire svakodnevno maštanje...

Bolno je lutati po gradu i susretati prijatelje koji imaju nekoga svoga, a ja nemam nikoga... Ostavljenost je najgroznijsa stvar za biće koje na sebi nosi epitet društvenosti. Ona mi čupa dušu pri svakom sjećanju na te dane i baca je u životnu besmisao. Nju su donijeli drugi, nažlost, za mene roditelji, oni koji su toliko naglašavali da žele živjeti, a nisu željeli da i drugi pored njih slobodno žive. Zato su se i razišli i otišli u nepoznato. U život sigurno ne! Jer život je smislen sve dotle dok čovjek želi da su i drugi pored tebe sretni. Svaki za sebe od roditelja želio je biti sretan. To je egolzam. A sreća je u darivanju bogatstva života i nutrije drugome. Oni to nisu mogli, ili nisu htjeli. Raspeta sam stoga sablasno sama, ne ostavivši ni razbojnika pred mene.

Još uvijek me peče majčin poljubac na čelu, utisnut onoga trenutka pri izlazu iz sudnice. Njime je jedna bračna veza bila prekinuta, a ljubav zauvijek podijeljena. Reka je tada suznih očiju s primjesom cinizma u glumačkom ritmu drtavog bića: »Kristina, od

danu si dijete rastavljenih roditelja! Zar je bilo što podlije mogla toga trenutka izreći? Bio je to majčin izdajnički poljubac i uvertira ispijanja životne gorčine za jednu mladost koja je tek stasala. Zar se ljubav može dijeliti paragrafima i ograničavati propisima? Tu ljubavi iskrene nije ni bilo. A onda je temelj svakoj bračnoj zajednici. Zato su se i razili.

Ocu je prisilno dodijeljena skrbička uloga nad slabašnim životom djevojčice. Nastojao je od prvoga trenutka oko njezine glave što prije staviti bilo kakvu drugu aureo, a skinuti roditeljsku i skrbičku. I jednoga tmurnog i kišovitog dana, dok je grad ležao uronjen u tko zna kakve sve osjećaje, otac i moj skrbnik doveo je pod naš krov drugu mamu. Toga trenutka osjetila sam se suvišna u rodnom domu i zauvijek odbačena od rođenog oca. U njegovim riječima nije bilo više mesta za mene, iskrenih i toplinom protkanih kao nekoč. Više me nikad nije zovnuo »kćeri moja« kao prije, već samo imenom »Kristina«, i to grubo i otresito, kao da je želio tim načinom izbrisati sve što ga je vezalo s prošlošću. Rječitost druge »mame« godinama je uništavala u njemu svaku pomisao da je on moj otac i skrbnik, da sam rođena u braku koji se čudnom igrom okolnosti raspao. Svim silama željela je iz njegova srca isčupati sve ono lijepo što je godina nosio o svojoj jedinoj kćerkici. U tome je bila jača. »Da si valjala, tvoja bi te majka povela sa sobom, a ne bi te ostavila meni na vratu...« završavala je skoro svaki svoj govor prezira upu-

ćen na moj naslov, popraćen glumačkim gestama i retorskom vještinom. U svakom tom trenutku osjetila sam se beskrajno usamljena, a čitav jedan svijet mladosti u meni je postepeno postajao ruševina... Kako je život tada čudno izgledao u mojim očima i kako su međuljudski odnosi u pojedinim zajednicama davali ružnu sliku svoje uređenosti. A nisam imala ni punih petnaest godina.“

A onda slabašne ruke poče nevjeste micati u baletnom ritmu praznim prostorom, a upalim očima nepovjerljivo odmjeravati radozna lica nepoznatih posjetilaca. Novinarke Ana je promatrala uz zujanje kamere malo s nestripljenjem sivilo njezina pogleda, radozna i službeno očekujući ne bi li se izmamila još koja pojedinost o njezinoj životnoj drami.

»Tada sam po prvi put osjetila čar i dražest crvenkastog dima hašiša. Bio je to grozni uvod u nepoznati svijet stradanja i paklene mučnине. Bio je to samo pokušaj da se prekrije pomisao da su bezbržni snovi jedne mladosti ukradeni, da se lijepo i davo prohujalo bar za trenutak vrati unazad. I nikoga nije bilo u tome trenutku da mi rekne i jednu riječ ljudske smiljenosti. Oni koji su to trebali učiniti bili su daleko, u svome Edenu...«

— Vaše želje...? — reče upadno novinarka Ana u crni mikrofon.

— Ovdje su ljudi bez želje, slomljenih idealja, izgubljenih ambicija... Živi se od danas do sutra u grču i bolu, bez bilo kakvih planova... Ovdje se živi s iluzijama, sanja se često o nečem nestvarnom. Sve što je lijepo za nas je sa-

mo san. I kad se probudiš iz toga sanjarenja, osjetiš oko sebe beskrajnu pustoš, a u sebi sablasne sjene egoističnih srca i katastrofu razaračke moći jednog vremena...“

Čudne sjene prošarale su lice novinarke Ane i u njeza unijele nešto čudno i nesvakidašnje. Riječ joj je zastala u grlu, a usne ostale otvorene bez glasa. U jednome trenutku mučnine i nutarnjeg trzaja naglo je spustila novinarski mikrofon. Nijemo je pogledala blijedo Kristinino lice, a pokretom ruke dala je znak kameramanu da zustavi snimanje.

— Kristina, sudbino, rastavljenih... muklo zapara kratkotrajnu šutnju bolničkog prostora tupi glas gospode Ane. Čudna bol prijeđe joj preko cijelog lica dok je napuštala prostor. Više nije mogla ništa reći. Bilo je to sve što je smogla izgovoriti na rastanku s jednim slabašnim životom. U tupom pogledu djevojčice prepoznala je sebe i dio svoje prošlosti, vrijeme kad su skupa živjeli pod jednim krovom. Na Kristinom čelu oživio je njezin davno utisnuti poljubac iz sudnice, a riječi koje joj je tada izgovorila odzvanjale su joj u svijesti kao refren stare pjesme. Smogla je snage da ozbiljno pogleda u plave oči životu koji je nastao pod njezinim srcem, ali ne više kao roditelj i skrbnik. Danas je to učinila kao profesionalni novinar, vršeći svoju svakodnevnu uobičajenu novinarsku dužnost za određeni honorar. Poslije više od desetak godina uzviknula je to ime u formi zgražavanja i prijekora. Samo, kome je taj prijekor bio upućen?

Uređuje: Jarej GUSIĆ

Crkva u Jugoistočnoj Aziji

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Vlastito je apostolima molitve da prema nakanama Svetoga Oca mole i žrtvaju za Crkvu u pojedinim dijelovima svijeta. U toku ovog mjeseca naša će molitva biti upravljenja na zemlje Jugoistočne Azije, u koje ubrajam: Burmu, Thailand, Laos, Kambodžu, Sjeverni i Južni Vietnam, Maleziju, Singapour, Indoneziju, Filipine, Macao i Hong-Kong. U svim tim zemljama stanuje preko 300 milijuna stanovnika. Od toga je na Filipinima 90% stanovništva kršćansko, 80% katoličko. U Vietnamu ima 3.700.000 kršćana, 7% cijelokupnoga tamošnjega stanovništva, dok su u svim drugim zemljama kršćani brojčano neznatna manjina, samo 2% pučanstva.

Prodimo u duhu, bar letimično, tim zemljama, da ih lakše možemo pratiti svojom apostolskom molitvom.

Indonezija je velika zemlja, koja broji oko 120 milijuna stanovnika. Od toga je katolika 3.700.000, što znači 2%. Iako je postotak katolika neznatan, njihov utjecaj u zemlji nije nipošto zanemariv. Imajući na pameti da se radi o nerazvijenoj zemlji, nije mala stvar da u njoj ima 2.900 osnovnih škola, 1.000 srednjih škola, 3 sveučilišta, 121 bolnica i više od 300 dispanzera, što sve vodi i uzdržava

Katolička Crkva. Njezin je rad za razvoj zemlje općenito priznat i uvažavan. Katolici dobro surađuju i s drugim kršćanskim zajednicama te s muslimanima, koji čine najveći dio pučanstva Indonezije. Indonezija je zemlja u kojoj ima mnogo duhovnih zvanja. Tako su u njoj g. 1976. bila zaredena 53 svećenika.

Na Filipinima je kod vjernika veoma uvriježena pučka pobožnost, koja može kao polazna točka služiti za daljnje produbljivanje u vjeru. Na tamošnjoj je Crkvi također velik zadatak da propovijeda kršćansku socijalnu nauku.

U Vietnamu su za Crkvu prilike prilično teške i skučene, pogotovo jer su iz njega morali otići svi strani misionari. U zemlji se još uvijek nalazi u zatvoru 1 biskup i više svećenika. Mi koji smo ne tako davno bolno doživljavali sličnu situaciju, lakše ćemo razumjeti Crkvu u Vietnamu i za nju se žarče moliti. Tamošnji protuvjerski režim sputava svaku religioznu djelatnost, ne samo kršćana već i budista. Crkva se u toj zemlji suočava s vrlo teškim problemima. Isto vrijedi i za katolike u Laosu, kojih ondje ima samo 42.000 i u Kambodži, kojih je još manji broj, samo 15.000. Dok mislimo i molimo za Crkvu u Indokini, molimo i za tisuće izbjeglica koji traže, a uvijek ne nalaze, utočište u drugim zemljama. I Sveti Otac Ivan Pavao II. pozvao je cijeli katolički i drugi humani svijet na solidarnost s izbjeglicama iz Indokine, osobito iz Vietnam-a.

U Tajlandu je Crkva prisutna sa svojim školama, koje uživaju velik ugled. Katolika ima malo, a i obraćenja su s budizma na katolicizam veoma rijetka. O prisutnosti Crkve u Burmi jedva da se može i govoriti.

Eto, to bi bilo situacija Crkve u zemljama, za koje ovaj mjesec usrdno molimo!

Josip Antolović

Obukli smo mnoge siromase

Iz Galbire u indijskoj državi Orissi ponovo nam se javila sestra Silvina Mužić 5. siječnja ove godine. Piše nam o tome kako su ona i njezine sestre za božićne blagdane pomogle tamošnjim siromasima.

Božić smo lijepo provele žrtvujući se za druge. Za sebe smo jedva uhvatile malo vremena da nešto pojedemo. Bogu hvala na sve-mu tome!

Dobri Bog uistinu se ne da natkriliti u dobroti i ljubavi. Dobro vam je poznato da su velike poplave poharale Bengaliju i još neke druge krajeve ovdje u Indiji. I mi sestre željeli smo nečim bar malo pomoći nastradalima. A kako je kod nas običaj da za Božić sestre dobiju na dar male paketiće, ja sam im ovaj put predložila da umjesto toga dara učinimo jednu žrtvicu, tj. da se odrečemo tih paketića i da novac koji bismo izdale za te darove darujemo za stradale od poplave. Sve su sestre taj prijedlog spremno prihvatile. Tako smo mogle poslati gladnjima i stradalima 500 rupija (oko tisuću dinara).

Na sam Badnjak došli su nam gosti iz Australije, otac Hosfall, S. V. D., s 13 mlađica. Otac je kao božićni dar pružio sestri Emeriki Šumak 500 rupija da si sestre za Božić kupe što žele.

Već tjedan dana prije Božića dolazili su nam siromasi, pa čak i oni koji nisu baš veoma siromašni, jer ove godine imamo ovdje jaku zimu, a ljudi nemaju toplih odjeća, pa su to došli moliti. Ja sam tijekom cijele godine spremala sve ono što će nam dobro doći u zimi. Na sam Božić prije podne ispraznila sam pet kovčega i dva ormara razne odjeće, dijeleći sve to siromašnim ljudima. Oni koji su došli popodne nisu već ništa dobili, jer nisam više ništa imala. Ljudi mi nisu vjerovali pa je preko 50 njih sjedilo u našem hodniku sve do večera. Tad smo im podijelile nešto voća iz našega vrta, ali nisu bili zadovoljni. Onda sam im rekla neka se mole Malom Isusu, pa će nam On poslati lijepih odjeća te će im onda dati. Tek tada su pošli kući.

I gleda čuda! Na 28. prosinca stiglo nam je iz Sarajeva devet paketa punih krasne robe. Glas o toj pošiljci tako se brzo proširio po okolici, da sam jedva imala vremena ot-

MARLJIVO NOSE MATERIJAL ZA GRADNJU NOVE ŠKOLE

voriti sve pakete prije nego što su ljudi došli. Sve je to otišlo već za dva dana. I opet, oni koji su kasnije došli, nisu dobili ništa. Tad sam počela prazniti kovčeve sestara dok mi one nisu to sprječile ...

Na svetu misu ponosku došlo je preko osam tisuća vjernika. Uza sve to što je bilo hladno, sveta misa bila je vani na igralištu. Sve je bilo tako lijepo i puno pobožnosti da su se naši gosti iz Australije divili tome.

Hvala svim dobročiniteljima koji su nam omogućili da smo obukli tolike bijednike! Neka im svima ovdje i u vječnosti naplati Onaj koji je rekao: »Što god ste učinili jednome od ove moje najmanje braće, meni ste učinili!«

S. Silvina Mužić

ČEST PRIZOR U INDIJI NA SELU — SKOLSKA OBUKA ODRŽAVA SE NA SVJEZEM ZRAKU U PRIRODI

Kako sam proslavio svoj jubilej

Kako smo već pisali, otac Gabrić je 16. listopada prošle godine proslavio četrdesetogodišnjicu otkako je misionar.

Danas je 16. listopada. Baš pred 40 godina ostavio sam dragu domovinu Hrvatsku. Kao da je sve to jučer bilo! Zadnji pozdravi, zagrijaji, blagoslov i zadnji poljubac oca i majke... I bio je to zadnji poljubac na ovom svijetu, jer ih više nisam vido.

I eto, okrijepljen tim poljupcem i blagoslovom, već 40 godina gazim močvare ovih sunderbanskih džungla, 40 godina sretan i zadovoljan u tom svetom zvanju. A da bih do smrti mogao ići tim putem, daj, dobri Isuse, tu radost i veselje i meni, i svima onima koji mi pomažu molitvom i žrtvom!

Prvo selo na programu bilo je novo selo Boro Tuskali. Tu poučava mlađi katehista Šamor. Tu još nemamo kapelice, pa se ljudi skupljaju i mole u Rodotovoј štali, onako po betlehemsu. Štalu su očistili, prostrli su hasure, stisli se svi, osobito dječica, oko svećenika. I onda se raspleo razgovor od srca k srcu o Njegovu Srcu, o Njegovoј ljubavi. Gledaju i gledaju. Tajna otkupljenja sve tamu od Betlehema pa do Kalvarije. Sve je to nadljudsko, božansko. Pa i jest božansko! A ipak je i tako ljudsko. On je tako blizu nama. Ne dijeli nas na kaste. Dapače, On k sebi zove zapuštene, bijedne i siromahe. Za njih je posebno došao...

Valja urediti mjesto za kapelicu. Oni će to nabaviti u sredini sela da svima bude lakše. Misle i na posebnu pouku dječice. Većina ih ne ide u školu. A i za starije bi trebalo otvoriti večernju školu. Mnogi, zapravo većina ne zna čitati ni pisati.

Baš sada su teški dani, a poplave su ih učinile još težima. Ipak se ne očajava. Valja živjeti, ići naprijed, svjet učiniti lijepšim, i to svaki od nas koliko može...

Oko tri sata poslije podne nešto smo prigrizili u Subolovoj kolibi. Subol i žena mu Šorola u sto su muka kako će i što će pripraviti za svećanika. No ja sam Im rekao da nema ni govora o kakvoj posebnoj hrani: malo riže i prženog povrća bit će više nego dosta. No oni su ipak uhvatili i nešto ribica, pa je sve bilo uistinu krasno i — masno!!! Sladokusac Ante...

U LADICI NA GANGESU. OBILAZIM SELA NOVOOBRAĆENIKA

POMAZEM MALOM RIBARU IZVUĆI VRSE U JEDNOM OD BROJNIH KANALA

SJEMENISTARAC GENO DAS, STICENIK NASE DOŠROČINITE LIČE ANDELKE

Slijedeće selo bilo je Dučnekhali. Kiša nas je uhvatila na putu, pa smo se izmučili. Po nas je došao Šadhu, koji se brine za ovo selo. Žena i mala kćerka su mu bolesne, pa

smo najprije njih pohodili i blagoslovili. Uz njihovu kolibu pohodili smo i starog Rama.

Puno bolesti je po selu. Hara nekakva čudna influenca.

U tom selu nitko još nije pokršten. Nadam se da će biti pripravni oko Uskrsa. Pouka je veoma velik problem, jer jedva tko zna čitati, pa sve treba polako tumačiti. Potrebna je strpljivost. Nema smisla žuriti se u tim stvarima. No oni su željni pouke, željni su Isusa, a to je glavno.

Do predveče želio sam stići u Daupur, s druge strane Gangesa. Na putu nas je uhvatila kiša, a put — bolje da vam o njemu i ne govorim. Osobito onaj dio puta iza sela Šordar. Jedan korak naprijed, dva natrag, a koji put i — na stranu u kanal. No kad sam se s druge strane Gangesa uspinjao prema selu Daupuru, dogodilo mi se nešto što mi se nikad prije nije dogodilo. Na Gangesu je bila oseka, voda sasvim niska. Od ladice do vrha nasipa bit će kojih 50 metara. Sklisko je kao loj. No toliko puta sam se uspeo kroz takvo blato. Danas, međutim, mora da sam bio »malo previše« umoran, nisam se više mogao držati — i skliznu se Ante, a s njime i njegov kišobran i misna torba, ravno natrag u Ganges. Htio sam se zaustaviti i rukama i nogama, no nije išlo. A i ladica se udaljila. U tim predjelima ima dosta morskih pasa. Nedavno je mala Aroti iz našeg sela Piprekhaliya izgubila nogu.

Hvala dragom Bogu, hvala vašim molitvama, moj Andeo Čuvan sletio je na vrijeme i ja sam sretno isplivao, dakako, mokar ko pijevac. Andelu Čuvaru spomenuo sam da ne bi bilo loše da je malo ranije došao i zabilje kakav klin pred mnom, kad sam se ono sklizao niz nasip ...

Ljudi su već čekali u kapelici. To će biti njihova druga pričest. Prošlog mjeseca bili su pokršteni. Nije bilo vremena da se presvućem — a iskreno kažem: nisam uza se ništa ni imao da se presvućem — pa sam onako mokar držao pouku, slušao isповijedi i služio misu.

Katehista Pius sve je lijepo pripravio: i molitve i pjevanje, pa čak i mal dar. Siromasi oni skupili su nešto za siromahe ...

Bila je kasna noć, kad sam se sa Sudhijom uputio Gangesovim nasipom prema selu Radhanagaru: dva seta hoda. Nisam osjećao umor dok sam hodajući molio krunicu i mislio na sve vas ...

o. Ante Gabrić

U ovom ćeš znaku pobjediti

SRETAN USKRS

SVIM NAŠIM
MISIONARIMA
I PRIJATELJIMA
MISIJA

ŽELI
UREDNIK GLASNIKOVE
MISIJSKE RUBRIKE

S malarijom kroz božićne blagdane

Prilično dugo morali smo čekati na pismo sestre Monike Okrugić iz grada Mansa u Zambiji. Napokon nam se javila podujim pismom. Javila nam da je pred sam Božić oboljela od malarije pa se stoga nije mogla prije javiti. Pismo nam je poslala 2. veljače ove godine.

Već sam u glavi sastavljala svoj testamenat. Ono što sam prije bila bolesna bila je tek šala prema ovom što sam sada proživjela.

Pred Božić sve sam čestitke, osim vama, poslala već trećeg prosinca. Bila sam uvjerenja da će sada biti slobodna za sam Božić. Petog prosinca imali smo sastanak koji je trebao početi u devet sati prije podne. No u noći toga dana oko tri sata odjednom sam se probudila i više nisam mogla zaspasti. A to se meni inače nikad ne događa. Nakon toga počela sam osjećati sve veći umor i ujutro nisam mogla iz kreveta. Kažem to Floreti, svojoj susteri, a ona se meni nasmije i veli: »E, moja draga, ti si se hvalila da si sve čestitke poslala već pred Božić, a sada ti je Gospodin poslao malariju da te i duhovno pripravi za svoj rođendan...«

E, jest ta bolest opakal! Mislim da se od nje baš ne umire tako brzo, ali boli te od nje cijelo tijelo. Najprije osjećaš umor, zatim dolazi povraćanje, glavobolja, vrtoglavica, i još sve što si može čovjek zamisliti.

Nakon tri dana pošla sam ovdje u Mansi u bolnicu. Rekli su mi da moram primiti deset injekcija, i to svaki drugi dan. Tako je to krenulo nabolje, no nakon treće injekcije stanje mi se pogoršalo. Ponovo sam se morala vratiti u bolnicu i liječnik je tražio da i ostanem u bolnici. Tako sam po prvi put u životu bila u bolnici. Tamo su mi nauđarali injekciju da im ni broja ne znam. Bolničarke su mi davale lijekove i u ruke, i u noge, i u usta. Kroz sve to vrijeđene molila sam Boga: »O Bože, daj da me za Božić puste kući, pa iako ne ozdravim sasvim!« I srećom, liječnik je došao 22. prosinca i rekao mi: »Danas možete poći kući, ali poslije Božića vratite se da vidim kako stoji s vašim zdravljem!«

Kod kuće sam se vagnula i vidjela sam da mi je malarija odnijela prilično moje težine, premda ni prije nisam bila ne znam kako

teška. Poslije sam dobila apetit i tako sam ponovo dobila na težini.

Za Božić bila sam samo na ponočki, i to u kapeli svetog Klementa, gdje je jedan svećenik imao misu za one učitelje koji ne razumiju jezik bembu.

Dok sam ležala u bolnici, molila sam: »Bože, Ti si mi dao ovaj život, i Ti mi ga možeš oduzeti kad god hoćeš da ga zamijenim s vječnim. Kako god Ti hoćeš, tako neka bude!« I tako je i bilo.

Hvala vam na pismu! Kad bi ljudi znali koliko su nama draga pisma iz domovine, češće bi nam pisali.

Što se tiče stanja ovdje kod nas, u ovom dijelu Zambije mi smo u miru. Jedino nas povremeno pohadaju lopovi. Pokušavaju nam nešto odnijeti iz kuće, ali ova kuća je, srećom, tako građena da svaki prozor ima rešetke, pa nije baš jednostavno u nju ući. A i vrata učvršćujemo iznutra zasunima.

Sad smo dobili još jednu sestruru, pa sam ja češće nedjeljom slobodna, te će vam se češće javljati. Sad sam zdrava i obavljam svoj redoviti posao kao i prije bolesti. Nadam se da će me zdravljje i nadalje dobro služiti da mognem pomoći ovim sirotama što mi je više moguće...

Naš dosadašnji župnik otišao je na desetmješčni tečaj za vodenje laičkog apostolata, a umjesto njega došao nam je jedan Francuz misionar.

Jadni moji starci, morali su čekati sve dok ja ne ozdravim da im mognem ponovo donositi svetu pričest. Sad ih opet obilazim kao i prije bolesti.

Eto, nanizala sam nekoliko novosti iz ove naše misije i sve prijatelje misija pozdravljam do slijedećeg pisma.

Monika Okrugić

Tko god je pročitao prvi i drugi dio knjige »ŽIVOTNI PUT JEDNOG MISIONARA«, taj će sigurno poželjeti pročitati i treći dio, da što bolje upozna život i rad našeg bengalskog misionara oca Ante Gabrića. Knjiga ima 384 stranice i 114 slike u tekstu. Cijena joj je 120 dinara. Naručuje se na adresu: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699 Palmotićeva 33.

Pohodila nas je velika bijeda

Sestra Sofija Novotny poslala nam je pismo iz Zaira još 28. listopada prošle godine, a u Zagreb je stiglo tek oko 30. prosinca. Iz njega uzimamo glavne dijelove za koje znamo da će zanimati prijatelje misije.

Najljepša hvala svima dobročiniteljima koji su nam u posljednje vrijeme poslali svoj dar! I ovaj put željela sam se zahvaliti svakom pojedinom dobročinitelju, no dogodila mi se nezgoda: negdje sam zametnula popis njihovih imena što mi ih je iz Zagreba poslao časni brat Martin Kranjčec. Inače obično sve listove što mi dolaze iz Zagreba čuvam „no ovaj put imala sam, eto, nepriliku. Oprostite! No znajte da su darovi svi stigli u redu.“

U ovo zadnje vrijeme skoro svi darovi u novcu upotrijebljeni su za kupovanje lijekova. Tako možemo liječiti one najsiromašnije besplatno. Bolesnici koji ekonomski bolje stoje sami si kupuju lijekove, no kod nas ovdje ima puno sirotinja, a sestra Miriam više ne dobiva od ministarstva zdravlja potrebne lijekove... Ekonomski prilike ovdje se iz dana u dan sve više pogoršavaju. U gradovima vlada glad. Zbog gladi počela je harati i tuberkuloza, napose kod mlađih.

Otkako sam u misijama, još nisam doživjela tako tešku situaciju. Naša kuća je zaposjednuta siromaslma. Dajemo koliko više možemo: novca, hrane, odijela. Najteže nam je kad više ništa nemamo, jer onda ozlovoljimo naše siromahe...

Pitate me za rat u Shabi. Kod nas u Malembi nismo imali nikakvih neprilika s te strane. Najviše je stradao grad Kolwezi, koji je poznat po svojim velikim rudnicima bakra. Tamo su se zbivale svakakve strahote, puno je ljudi izgubilo život, i to i crnaca i bijelaca. Svi misionari iz te pokrajine bili su na vrijeme evakuirani po naredbi samog biskupa. U zadnje vrijeme veći se dio misionara vratio onamo, no imaju mnogo poteškoća u svom pastoralnom djelovanju.

U našoj župi Malembi imali smo 150 krštenja i oko 80 prvih svetih pričesti. Na početku školske godine upisalo se 20 učenika i učenicica iz naše učiteljske škole u katolikenat. Jedan dio njih bit će kršten za

VJENČANJE JEDNE ŠTICENICE SESTRE MIRIAM KOJU JE ONA KAO DJETE UZELA U SVOJE SIROTISTE

Uskrs, jer pohadaju vjeronauk već dvije godine. Drugi će biti kršteni za Uskrs 1980. godine.

Vjeronauk se sada redovito predaje u svim školama kojima upravlja biskupija. Lurdska spilja u našoj postaji ponovo je dobila Gospin kip koji smo morali ukloniti prije četiri godine.

Milost Božja ovdje veoma djeluje, pa ima mnogo žetve, ali žetelaca je pre malo...

Napišite svima prijateljima misije da nam veoma mnogo trebaju njihove molitve, jer bez njih bismo klonuli...

Puno sve pozdravlja u Isusu odana

S. Sofija Novotny
zairska misionarka

nove knjige

Molitvenik

Početkom ožujka izšlo je iz tiska šesto izdanje molitvenika **»SRCE ISUSOVO UFANJE NAŠE«**. To je molitvenik s velikim slovima, veoma ukusno uređen. Ovo novo izdanje razlikuje se od prijašnjeg po tome što ima novi obred ispovijedi, zatim nove litanije Svih svetih i litanije u čast Duhu Svetomu. Cijena mu je 60 dinara, a narudžbe prima: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33.

Svibanj je pred vratima, a s njime i pobožnosti u čast Majci Božoj. Želite li što dublje doživjeti što znači Gospa u Vašem životu, poslužite se tijekom tog mjeseca, a i inače preko godine, knjigom **»S GOSPOM K VRHUNCIMA«**. O toj knjizi napisala je jedna osoba da ne bi smjelo biti ni jedne poletne duše koja ne bi pročitala te stranice. Cijena je 35 dinara, a naručuje se na adresu: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

Oci Salezijanci izdali su svibanjska razmišljanja pod naslovom **»MARIJA — NADA SVIJETA«**. Knjiga je sastavljena prema apostolskoj pobudnici **»Cultus Marialis«** pape Pavla VI. Teme su iznese- ne kratko i na lagan način i uz svaku temu nalazi se po jedan primjer iz života. Tim materijalom može se sveće

nik poslužiti i na Gospine blagdane preko godine. Cijena joj je 50 dinara, a naručuje se na adresu: Salezijanski vješnik, 41000 Zagreb, Vlaška 36/1.

BILJEŠKE O JEZIKU SUREMENIH HRVATSKIH PISACA.

— Napisao prof. fra Karlo Kosor. Svi oni koji cijene čistocu hrvatskog književnog jezika, morat će posegnuti i za ovom knjigom. Cijena 50 d. Narudžbe: Uprava lista **»Marija«**, 58000 Split, Trg G. Bulata 3

STOP. — DA TI MISAO POMOGNE NACI SMISAO. Ta je knjižica nastavak knjižice **»Zaustavi se na čas«**. U prigodi 1. obljetnice od svete smrti našega dragog don Marka, objavljuje se njegov STOP kao oporuka svim njegovim štovateljima, prijateljima i znancima. — Cijena 30 din. Narudžbe: Uprava lista **»Marija«**.

NOVE SJEMENKE KONTEMPLACIJE. — Napisao Thomas Merton, preveo O. Mihail Cu-

kovečki OFM. Jedna je od rijetkih i dragocjenih knjiga o duhovnom kontemplativnom životu, napisana od poznatog američkog trapiste. Zbori o stvarnosti Boga — vječnog Izvora; o Njegovoj prisutnosti u našoj duši. — Cijena 150 d. Tvrdi uvez sa zlatotiskom, 180 d. — Narudžbe prima: SAMOSTAN SVETE KLAIRE — Končareva 29 — 58000 Split.

O SVAGDAŠNIM STVARI

MA — napisao Karlo Rahner, preveo Jerko Matoš. Družba katoličkog apostolata u Zagrebu izdala je ovu brošuricu u kojoj autor na jednostavan način raspravlja o radnjama iz našega svakodnevnog života. Narudžbe: Delegatura Družbe Katoličkog apostolata, Zagreb, Remetski kamenjak bb. Cijena knjižice je 25 d.

PUTUJEMO BOGU — Katalog za predškolsku djecu. Ilustracije i crteži: p. Budimir Cvitković. Cijena 50 d. Narudžbe: H. K. D. Sv. Cirila i Metoda Zagreb Trg Kralja Tomislava 21.

ČITATELJI I PRIJATELJI GLASNIKA, POSJETITE IZLOŽBU TORINSKOGA PLATNA!

Vrlo zanimljiv program na HRVATSKOM JEZIKU donosi **RADIO VATIKAN** svaki dan u 19,15 s.

Vrlo je korisno čuti glas koji nam dolazi iz Rima gdje živi i djeluje papa Ivan Pavao II.

Pridružite se velikom Hrvatskom narodnom hodočašću u Rim koje će se se održati prigodom 1100 godišnjice obnavljanja zavjeta Hrvatske koju je učinio knez Branimir.

zahvalnice

ZAHVALUJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... sv. Križu i sv. Antunu za sreću i zdravlje kod blaga uz preporuku za mir i blagoslov u kući. — Žena iz Gorskog Kotara ... sv. Ivanu, sv. Mihovilu i svima Božjim svećima za uspjeh dviju operacija — M. Ličanka, Kanada

... i svim svećima Božjim što su mi unuka spasili od utapljanja uz preporuku za nje, gove roditelje. — Milica Arapović, Skradno

... i Gospi od zdravila za sve primljene milosti. — Ana Leko, Split

... i Gospi od zdravila na uspješnoj operaciji oka. — Momica ud. Ostojić, Dol

... Gospi od brze pomoći, bl. Leopoldu i svima zaštitnicima što sam preživjela tešku operaciju i na svim drugim milostima — A. R., D. Miholjac

... za sretnu operaciju. — M. B., Piškorevc

... bl. Leopoldu i Petru Barbariću na primljenim milostima. — Marica Horvatin, Matulji

... sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu za ozdravljenje i za primljene milosti. — Mara Blažević, Brčko

... i Gospi od brze pomoći za ozdravljenje moga sina. — E. E., Kopanica

... Gospi od brze pomoći i Ivanu Merzu za primljenu milost. — S. M. K.

... sv. Antunu i bl. Leopoldu za sretno uspjele dvije teške operacije moje kćerke. — M. L., Novaves

... za olakšanje u teškoj bolesti. — P. F., Domagovci

... i presv. Trojstvu za unuka što je ostao neozlijeden u prometnoj nesreći. — V. B., Mihovljani

... i sv. Antu na mnogim primljenim milostima. — M. M., Dubrovnik

... i sv. Obitelji na mnogim primljenim milostima. — Jelka Gregur, Vaška

... i Maloj Gospi za primljene milosti. — R. B., Vaška

... i Gospi od brze pomoći za spasenje muža. — M. K., Vaška

... za uspjeh kod operacije. — Anica Borović, Novalja

... Gospi od brze pomoći i sv. Josipu za zdravlje moje sestre. — Đula Miljević, Privlaka

... i našem Kardinalu za ozdravljenje od teške bolesti. — L. A., Zagreb

... presv. Trojstvu i ostalim zagovornicima za uslišane molitve. — Ivan Benzon, Vranjic

... i bl. Leopoldu na uslišanoj molbi. — M. H., Slakovci

... i svetim zaštitnicima na pomoći i uslišanju. — Anica V., Slakovci

... za sretan porod supruge. — J. G., Zagreb

... i sv. Josipu za sretno rješenje spora. — Pavica Štanfel, Vrbovec

... za sretno položeni ispit. — Lidiya Benges, Vrbovec

... Gospi Lurdskoj i sv. Antunu za primljenu milost. — K. H., Garešnica

... i Majci Božjoj Bistričkoj za dobar uspjeh u školi. — Mirjana iz Medimurja

... i bl. Leopoldu na uspješnoj operaciji moje kćerke i na mnogim milostima uz preporuku za obitelj. — V. B., Solin

... i Gospi od brze pomoći što su mi sačuvali sina u prometnoj nesreći. — M. L., Sl. Brod

... za primljene milosti. — Dvije osobe iz Retkovaca

... sv. Bartolu, bl. Leopoldu i Petru Barbariću za položene ispite, ozdravljenje kćerke i sretan povratak sina uz preporuku za namještenje i uspjeh sina na fakultetu. — Obitelj Njegovan

... sv. Josipu i svima svetima za primljene milosti. — Marija Bablčić, Zagreb

... sv. Antu, sv. Nikoli Taveliću i sv. Franju na mnogim primljenim milostima. — Ruža Žižanović, Lovreč

... i Gospi Lurdskoj na uslišanim molitvama — Dragica Grančić

... i svima svetima za zdravlje i za mnoge druge milosti. — Zahvalna štovateljica, Split

... Gospi Lurdskoj bl. Leopoldu i svim svojim zaštitnicima za primljenu milost. — Niko Brbora i obitelj

... Gospi od brze pomoći, bl. Leopoldu i m. Klaudiiji za sretno rješenje životnoga problema moje kćerke. — Sretna majka Mira, D. Lipovac

... i sv. Josipu za primljene milosti. — Josipa, B.

... Mariji Pomoćnici, sv. Trima Kraljima i sv. Antunu na uslišanim molitvama. N. N., Podr. Sesvete

... i m. Klaudiiji za mnoge milosti a osobito za stan. — K. B., Zagreb

PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NJIHOVOJ ZAŠTITI!

SVETO PLATNO KROZ STOLJEĆA...

Sveto platno nije bilo samo relikvija. Ono je bilo i Prvi reporter Isusove muke, a postalo je i prvi svjedok Njegova Uskrsnuća.

No nije moglo odmah svima jasno progovoriti i očitovati se jezikom koji bi ljudi tada razumjeli. To se zbilo tek 1898. godine, kada je progovorilo jezikom eksperimentalne znanosti. Zato ga možemo nazvati takoder i Posljednjim reporterom.

Smatram da nije nikad u povijesti informacija bilo tako važne reportaže kao što je ova Svetoga platna. Paul Claudel, veliki francuski pjesnik, nazvao ju je, ništa manje, nego »drugim Uskrsnućem«. Kroz stoljeća čovječanstvo je izvanredno cijenilo jednu tkaninu, koja je bila, kako se govorilo, ono Platno što je obavijalo mrtvo Kristovo tijelo. Pretpostavljamo da je u prvo vrijeme to Sveti platno bilo izloženo na štovanje vjernicima u Jeruzalemu; znamo da je kasnije bilo dulje vrijeme izloženo u Carigradu.

Godine 1204., za vrijeme križarske vojne, to je Platno bilo odneseno u Francusku, gdje je — nakon mnogo avanturna i dogodovština — došlo u ruke kneza od Savoje, koji ga je 1578. prenio u Torino. I u tom se gradu stalno nalazi u kapeli sagrađenoj iznad apside katedrale.

Za vrijeme svoga boravka u Carigradu, Platno se prikazivalo javno na štovanje vjernicima svakog petka, a od 1700. jedanput godišnje. Onda je nastao običaj, koji su svi prihvatali, da se to Platno izlaže na javno štovanje samo kada se obavlja vjenčanje kneza prije-

stolonaslijednika kraljevske kuće Savoja.

Toga proljeća 1898. bio je prijestolonaslijednik budući kralj Italije Vittorio Emanuele III. Njegova zaručnica, buduća kraljica, bila je princeza iz Crne Gore, Jelena Petrović Njegoš. Njihovo vjenčanje trebalo se proslaviti i javnim prikazivanjem Svetoga platna. Ono je moglo biti izloženo samo osam dana, ali su ti dani postali važniji nego čitava stoljeća.

Advokat i fotograf Secondo Pia došao je na sretnu ideju da napravi snimku toga Platna. Uz najveće teškoće ipak je uspio. Uzeo je oprezno ploču sa snimkom i tada je nas-

tala noć 28. svibnja, koja je bila čas istine, neizrecive i neочекivane. On sam nam to priopovjeda u svojim memoarima.

U njegovoj tamnoj mračnoj sobi, svjetlucala je samo jedna mala crvenasta svjetiljka, kad on — s krajnjom pažnjom — postavlji dvije velike ploče u rastopinu oksalne kiseline željeza. Kad se, zbog pranja u kemijskoj kupelji, počeše prikazivati neke neodređene crte, Pia je uzdahnuo s olakšnjem: nakon tolike napetosti postigao je bar nešto.

Prva stvar što je ustanovio na toj ploči, koja se cijedila ispred njegovih očiju i koju je podigao prema svjetlu, bljaše

gornja strana oltara, i iznad toga, moćni okvir, koji je okruživao Relikviju.

Ali onda velika sivkasta mrila, koja je naličila liku tijela, počinjala je uzimati neočekivano značenje.

Poprimala je neku jasnoću, dubinu...

Tada stade okretati ploču na jedan od njezinih uglova i poče zapažati lice. Sveta nebesa! Ruke mu počeše iznenađujuće drhtati i malo je trebalo da mu ploča ne ispadne iz ruku:

Onaj lik, također i zatvoreni očiju, bijaše stvaran! To bijaše pravo lice Gospodinovo!

I Pia je bio prvi čovjek koji ga je mogao motriti poslije 19 vjekova.

Lik Platna bio je fotografiski negativ u naravnom obliku i na negativnoj fotografskoj ploči — pretvarao se u sliku pozitiva.

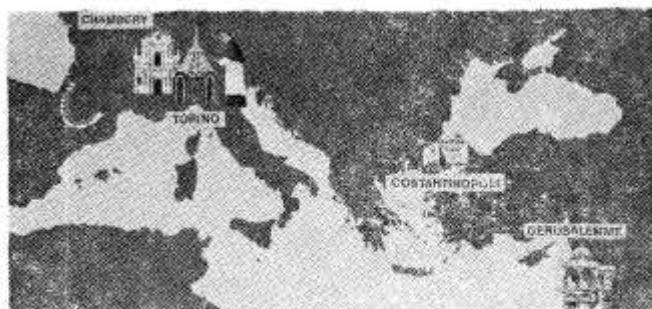
Kako da se toga nitko u prošlosti nije mogao sjetiti, iako je već prošlo 70 godina od prvog fotografskog iskustva Daguerrea?

Od nekih tajanstvenih sjena utisnutih prije gotovo 2.000 godina i rođenih u tamni groba, počinje se oslobođati velika svjetlost.

Zar nije Einstein rekao: »Svetlost je sjena Boga«? E dobro: ovo ovdje je obratno: »one sjene Boga« počinju bljaviti svjetlost Ijudima.

— Zatvoren u svojoj tamnoj sobi, pisao je kasnije Pia, posve koncentriran u svom radu, iskusio sam, osjetio sam snažno uzbudjenje kada — nakon razvijanja — ugledah po prvi put da se pokaza sveto lice na ploči tako jasno da sam se skamenio.

Poslije 19 vjekova šutnje Zadnji reporter uzima riječ da bi govorio.

SVETO PLATNO IZ JERUZALEMA PRENESENIO JE U CARIGRAD, ODANALE U FRANCUSKU, A 1578. U TORINO. (gore)

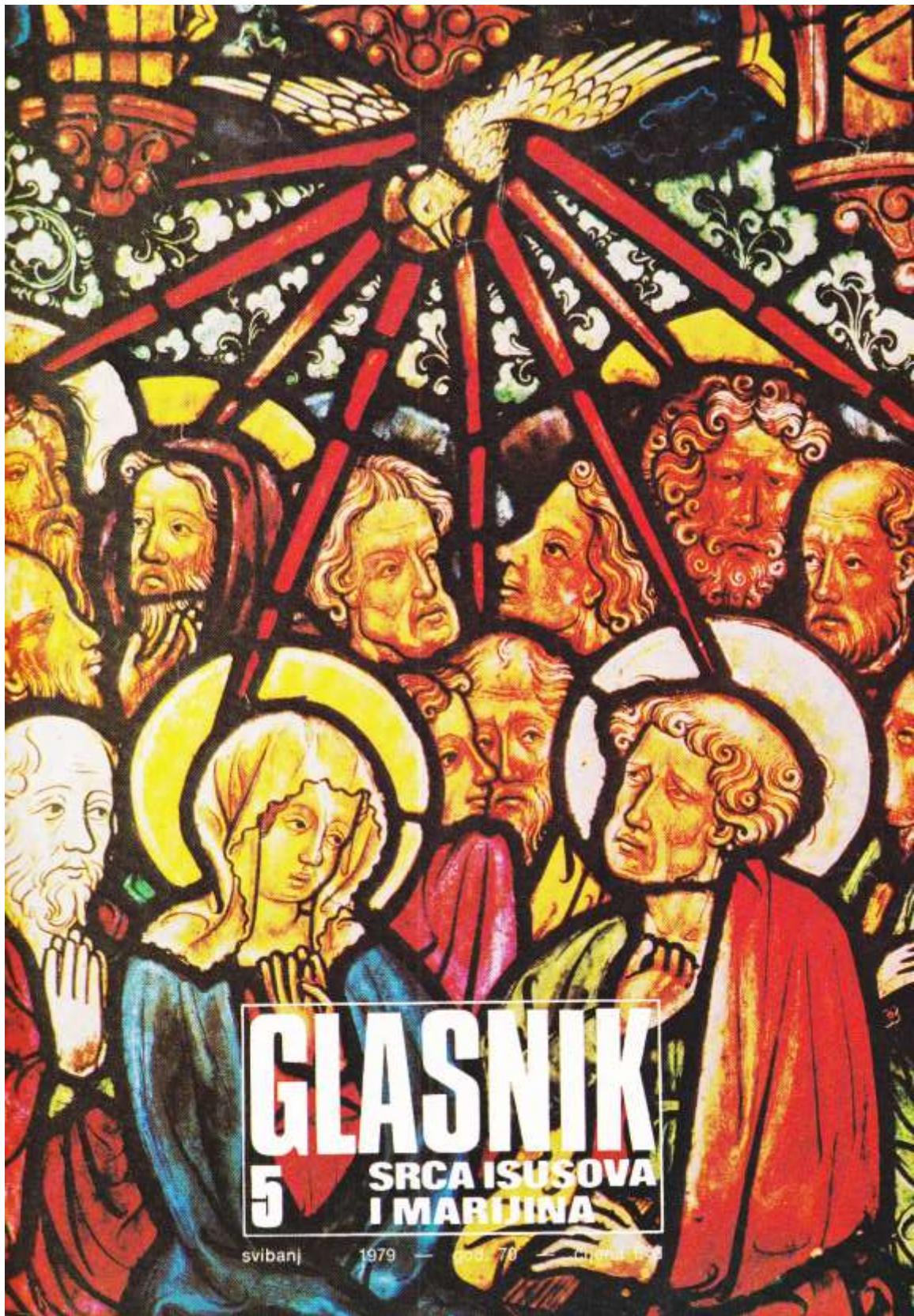
SV. KARLO BOROMEJSKI ZAVJETOVAO SE DA CE PJEŠICE ICI DO SV. PLATNA ZAHVALITI SE STO JE PRESTALA KUGA U NJEGOVU MILANU. (lijevo)

U CARIGRADU SE SVETO PLATNO PRIZIVALO STOLJEĆIMA VJERNICIMA NA STOVANJE SVETOGA PETKA. A OD 1700. JEDANPUT GODIŠNJE, ONDA JE NASTAO OBICAJ DA SE PLATNO IZLAZE SAMO U NAJSVEĆANIJIM PRILIKAMA. (lijevo)

PРЕПОСТАВЉАМО ДА ЈЕ СВЕТО ПЛАТНО БИЛО ИЗЛОЖЕНО НА СТОВАНЈЕ ВЈЕРНИЦИМА У ЈЕРУЗАЛЕМУ. О ТОМЕ ПОСТОЈЕ СИГУРНИ ДОКАЗИ ВЕЋ ИЗ СЕСТОГ И СЕДМОГ СТОЉЕЋА. (dolje)

GLASNIK

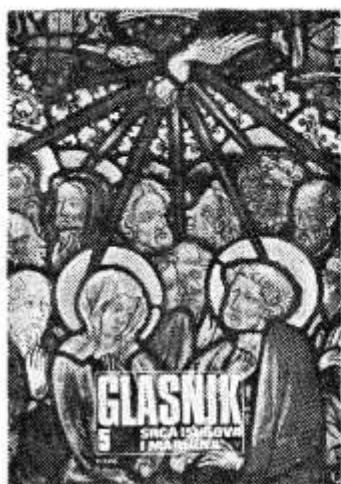
5 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

svibanj

1979

500 - 70

GRADSKA

Svjedočanstvo

Naslovna strana: SVI SU BILI JEDNODUŠNO USTRAJNI U MOLITVI ZAJEDNO S ISUSOVOM MAJKOM MARIJOM

Na zadnjoj strani: ZAGORSKI BREGI, SUNCE I OBLACI...
(Naslikao: Ivan RABUZIN)

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinačnog broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnica plaćena u gotovu.

»Od povratka s kongresa u Rimu pitam se nije li to što sam doživjela bio tek san...? To je iskustvo bilo iznad svake nade. Tome smo se veselile unaprijed, ali nije se zamišljalo da to može biti tako lijepo, pomaže predokus neba. Sada znamo da tamo gore uopće neće biti dosadno.

A ipak u svom životu mi smo imale tolike susrete, kongrese, povlačenja u samoču... Ali ništa nije bilo slično onome što smo upravo doživjeli. Bijaše to jedinstveno i novo iskustvo, pravo iznenadenje Duha Svetoga.

Izgleda da smo morali čekati ovo da bismo vidjeli kako sviće jedno kršćanstvo koje savršeno pristaje našem vremenu, što prezire dualizam (dvostrukost) vertikale-horizontale i briše staro shvaćanje koje je aktivni život suprostavljalo kontemplativnom životu.

Ovdje se zahvaća do dna, do kraja... Glava, srce, duša i tijelo. Slava Tebi, Gospodine, koji si mogao naći formulu koja nam odgovara! Sad se nameće pitanje: Kako sve ovo prenijeti i na druge, od kojih nas neki gledaju pomalo zabezknuti...?«

Najnovija istraživanja govore o milijunskim brojkama onih koji se, vođeni Duhom, skupljaju u molitvene grupe da mole zajedno. Nije li to nešto od onoga što su proživjeli i doživjeli apostoli kad su primili Duha Svetoga skupa s Isusovom Majkom Marijom?

SADRŽAJ

Nije tome dugo da sam bio u Bosni.
Slučajno me put nanio te sam prošao
kroz dva sela u kojima žive isključivo mu-
slimani.

Na svakom koraku lijepa, mala i zdrava
djeca. Igraju se i vesele životu. Ovdje ih vi-
diš kako se drže za ruke — najstarije može
biti 4 godine — i kako zakrčuju cijelu uli-
cu. Ondje starija sestra od sedam godina
pokraj sebe vodi dva malena dječačića: idu
na izvor po vodu...

Vraćajući se u grad prošao sam i kroz
naše katoličko selo. I što vidjeh, Bože? Kao
odrezano, kao na drugom kontinentu, kao
na drugom kraju svijeta: maloj djeci ni tra-
gal! Puste ulice i pusti voćnjaci. Kuće su
odreda ljepše i ograde dotjeranije, ali naj-
većeg ukrasa, malog čeljadeta — nema!

Veseli me iskreno što braća muslimani
imaju djece! I neka ih! Bog im blagoslovio
njihove domove i obitelji.

All me boli što to nisam video i u na-
šem katoličkom selu.

Neću reći da je to oznaka cijele Bosne.
Ima ovđe, hvala Bogu, još krajeva u kojima
nema straha od djeteta. Tako je u jed-
noj našoj župi prošle godine bilo čak 190
rodenih, a tek sedam umrlih osoba.

No već je i Bosna nagrižena. A što tek
drugi naši krajevi?

● Ako ova GODINA DJETETA ne urodi
u nas Hrvata katolika da se prestanemo iz-
među sebe gložiti, nadmetati i parničiti;

● ako naše katoličke osnovne zajedni-
ce: molitvene, vjeronaučne, marijanske, žup-
ske, hodočasničke, karitativne, koncilske —
i ne znam kako se sve zovu! — ne stvore
novi mentalitet ljubavi prema djeci u na-
šem narodu,

ZATAJIT ĆEMO SVI SKUPA! Povijest
će nas s pravom osuditi! Bili smo premale-
ni i nedorasli! NEOZBILJNI ZA ONO ŠTO
JE PRVO I NAJAVAŽNIJE!

NE SAMO VJERO-UK NEGO I VJERO-ŽIVOT, P. B. — — —	156
ZAR MOŽDA SUMNJAS U MO- JU ZADANU RIJEČ? R. Grgec	157
HVALA NA PISMU — — —	158
KRIZA I NADA ZVANJA — —	160
BLAGOSLOV PAPE IVANA OS- MOG — — — — —	162
TELEVIZIJA DROGIRA DJECU, »Naš Glas« — — — — —	164
»JA ŽUDIM SVOM DUSOM MIR«, Z. Brzić — — —	166
KARITASOVA DJECA, J. Brajša	168
HODOČASNIKOVA MOLITVA	170
KAKO POSTICI MIR DUSE?, I. F.	172
NOVA GENERACIJA, M. S. —	174
MARIČIN CVIJETNJAK, T. Trste- njak — — — — —	176
MASS MEDIA U SLUŽBI EVAN- ĐELJA, J. Antolović — — —	178
U JESU ASHRAM RAD SE PRO- ŠIRUJE, I. Stakor — — —	179
ZADIVIO NAS JE MLADI ROMEŠ, A. Gabrić — — — — —	180
OTAC GEROVAC MABLIVO U- ČI JEZIK ČINJANDA, I. G. —	182
I MISIONARI SU IZLOŽENI OPA- SNOSTI, I. Dilber — — —	183
NOVE KNJIGE — — — —	184
ZAHVALNICE — — — —	185
IZLOŽBA ORIGINALNIH FOTO- GRAFIJA TORINSKOG PLATNA	186

Ne samo vjero-uk nego vjero-život

U rujnu 1977. godine održana je u Rimu sinoda biskupa, koja je obradivala pitanja poučavanja vjerouauka u današnjem vremenu.

Nakon velikih i uspješnih iskustava u prošlosti, koja su dala dobre katekizme za tadašnja vremena, sada se ide za tim da se pronađu novi

načini koji bi pri sastavljanju priručnika mogli najviše koristiti današnjoj mlađeži.

Vjerouauk danas ne smije ostati samo vjero-UK, proučavanje vjerskih istina, nego mora biti uvođenje mladoga kršćanina u vjerski život. To je vrlo zahtjevna riječ. Pogledajmo na neke zapreke toga uvođenja, da bismo bolje

shvatili za što moramo moliti.

1. Na prvo se mjesto danas stavlja briga za zaradu. *Primum vivere — najprije treba živjeti!* Zato se i vjerouauk gura u stranu.

2. Godine sazrijevanja do nose jake čuvstvene doživljaje zaljubljenosti i spolnosti. To preplavljuje unutarnji svijet mladog čovjeka i slabiji vjersko čuvstveno doživljavanje.

3. Život odraslih kršćana, koji ispojedaju vjeru, ali se po njoj ne ravnaju, snažno odbija mladog čovjeka.

4. Probudena osobnost prisluškuje unutarnji zakon savjesti i po njemu se ravna, pa ne traži dopune u katekizmu.

5. Televizijske i filmske predstave i pojedini romani imaju snažan čuvstveni utjecaj na dušu mladog čovjeka i zato je katehetin utjecaj često preslab da to sve svede na prave kolotečine.

Unatoč svim tim valovima koji izvana preplavljaju mladoga čovjeka, u njemu samom nalazimo velike prednosti na kojima može Milost graditi.

1. Mladi čovjek ljubi istinu i mrska mu je laž i pretvaranje.

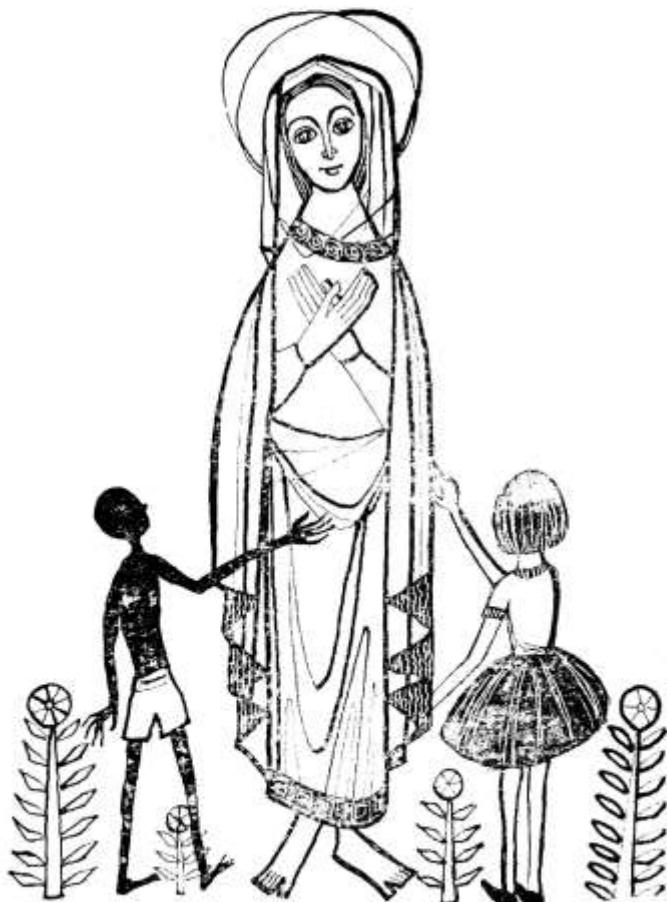
2. Ne želi graditi svoju sreću na iskorištavanju drugih.

3. Otvoren je za sve veliko, lijepo, idealno.

4. Sposoban je za velike, nesebične pothvate.

5. Cijeni iskreno prijateljstvo.

P. B.

Zar možda sumnjaš u moju zadalu riječ?

Piše: prof. Radovan Grgec

Početak ovoga nekad vrlo poznatog šlagera otpjevao je napola u šali neki uvaženi obrtnik mušteriji koja mu nije povjerovala kad joj je obećavao da će joj cipele biti gotove sigurno u petak u 12 h. U petak u 12 h cipele, naravno, nisu bile gotove.

Reći ćete: sitnica! No od takvih »sitnica« satkan je naš svagdašnji život. Koliko bilo jednostavniji kad bismo sa sigurnošću mogli vjerovati u nečije uvjerenje i obećavanje, u nečiju zadalu riječ! Da nam život bude ljepeši i sigurniji, potrebniji su nam točni, karakterni i savjesni ljudi nego svi novi strojevi ili vikendice. Ako takvih ljudi nema, može nam se vrlo lako dogoditi da ostanemo bez pomoći čak i ako nam je u kući poplava i ako nam netko umire (naročito ako se to dešava za vrijeme vikenda).

Živimo u vremenu krize vjernosti, kad se neizvršavanje obećanja ili neodržavanje zadane riječi smatra čak nekakvom elastičnošću ili sposobnošću snalaženja. Govore nam da postoji »dinamično« i kruto shvaćanje vjernosti. Napuštanje bračne zajednice, vlastite zastave svećeničkog

zvanja i vjere otaca danas su, nažalost, česte pojave.

Kakve god bile olakotne okolnosti ili opravdanja takvih postupaka, nevjera ostaje nevjera. Kažu nam da je ljubav veća stvar od naše pedanterije, točnosti i »ukočene« vjernosti. Jest, ljubav je veća, ali je pravda preča, a bez vjernosti nema ni ljubavi. Vršenje svagdašnjih dužnosti i vjernost u malim stvarima ospobljuje nas za velike pothvate, a vjernost zadanoj riječi jest ono malo (a možda i najviše) što možemo i moramo izvršiti, što ne smijemo prekršiti. Ima u životu situacija kad nema izmicanja ni srednjih putova, nego si, ako ostaneš vjeran, heroj, a ako vjerom kreneš, deserter. To vrijedi za »sitnice« svagdašnjeg života kao i za našu vjernost obitelji, domovini i vjeri.

Ove se godine sjećamo Branimirove obnove saveza hrvatskog naroda sa Svetom Stolicom. Kao i povijest izraelskog naroda, i povijest je našeg naroda ispisana našom vjernošću ili nevjerom. Ideali, koji su nekad možda bili san našeg djetinjstva i plamen naše mladosti, ne bi ni danas smjeli biti mrtvi. Vjer-

nost srca Bogu, obitelji i proširenoj obitelji svojeg naroda i danas je ono što ljudskom životu na zemlji daje lijepotu i smisao.

»Mrijeti ti ćeš kad počneš sam u ideale svoje sumnjičati! Ti stihovi velikoga hrvatskog pjesnika Kranjčevića suočuju nas s onim što se nalazi u ishodištu naših velikih i malih nevjera. S pravom ponavljamo molitvu: »Spomeni se vjernosti svoje, Gospodine!« U tu vjernost Gospodina Boga prema nama ne bismo smjeli nikad posumnjati. I što veća bude naša vjera u Božju zadalu riječ, u Božju vjernost prema nama, to će biti i veća naša vjernost prema Bogu i prema svemu onome za što je Bog vezao naše ljudsko srce.

Kako li smo sretni kad na pitanje: »Zar možda sumnjaš u moju zadalu riječ?«, možemo odgovoriti: »Ne sumnjam niti ću ikada posumnjati!« Isto je tako važno da i drugi mogu imati povjerenje u našu riječ. Od zadane riječi nitko nas ne može oslobođiti jer je samo jedna. Ipak, valja dodati da nema ni jedne ljudske nevjere, zloće ili slaboće, koju Božje srce ne bi moglo oprostiti.

hvala na pismu

DRAGI NASI VELEČASNII

»Pročitala sam u Glasniku »Nerođeno dijete na križnom putu« pa sam plakala, morala sam plakati. Ja imam malo škole, malo sam svita obašla ali nikada ne bi mogla uraditi ono što rade mnoge žene. Nama govore da smo zaostale, ne znamo živiti i kako nam život uzalud prolazi uz dicu na selu po ovim blatinjavim putovima. Tko god tako misli, vara se, jer ja sam sretna. Vrata su moja otvorena, može svako navratiti i viditi mu sruču.

U ovoj kolijevci ljudjim moje deveto dite, mog dragoga sina. Neki dan sam ga na krštenje nosila i Bogu se molila da kad odraste postane pratar, mi tako zovemo našeg velečasnog. Moj Drago je deveto dite u mojoj kući, a volim ga više neg sve zlato ovog svita. Ne bi majka dala

ni jedno za sve bogatstvo što drugi imaju. Majka će uz pomoć Božju othraniti sinove i kćeri, pet daka već Imam. Imat će majka pet vojnika kad sinovi moji porastu. Sigurno će majka spavati jer će sinovi čuvati naš mir. Čuvati će moji sinovi i one žene koje su svoju djecu bacale. Bože moj, oprosti takvim ženama; ja se pitam da li one znaju šta rade.

Ja se raspričala, a naš župnik sve nešto piše pa mi reče da će ovo poslati u Glasnik. Slikao me uz kolijevku moga sina. Ne stidim se ja svoje dice. Zaboravila sam reći, Bog mi dao zdravlje, ništa mi ne fali a već četrdeset godina imam.

Pozdravljam sve majke i pozivam ih na molitvu za sve one žene koje se boje biti majke, stide ili ne žele biti majke ...

Plašite i dalje onako lijepo o svemu u Vašem i našem Glasniku ...

Sve Vas lijepo pozdravlja Zore Novaković iz Rostova.

Navedenim riječima ove plemenite majke zasad ne bismo ništa trebali dodati nego samo zaključiti: narod koji živi danas živjet će i sutra, gradit će svoju budućnost dokle god bude žena-majka ...

**Drago Sučić
Župnik**

MAJKOI

Nalazimo se u svetoj godini hrvatskog naroda, kad obnavljamo vjernost Bogu i svetoj Crkvi. Ta je vjernost podloga i uvjet našega života i našega postojanja. Iz te vjernosti treba da proizade odluka najvažnija i najurgentnija: Ne ćemo sami sebe ubijati prolijevajući krv nerodene djece. Ova pisma u stihovima neka budu zov majke domovine Hrvatske za svojom pobjtom djecom ...

Majko ...

Nisam ti mogao reći o našoj nesreći, izgubljenoj sreći ...

Bio sam mal, pod srcem sakrit, nitko me nije čuo, jedino ti, čekao sam života cvit.

Ti si znala da živim, jer majka si mi bila, od sviju si to krila i ubojstvo planirala.

Sama si tražila ubojicu, plačenika, varalicu, propalicu, koji za novac sve radi i nad mojim grobom kuću gradi.

Majko, mogla si biti sretna, imala si sina, a sad si sama, ostavljena, prevarena, napuštena, propala, majčinu sreću zatrovala ...

Dragan Čuturić, Mosbach

NERODENO

Hvaljen Isus i Marija! Cijenjeno uredništvo!

»U prvom redu moga pisanja od srca vas iskreno pozdravljam! Ja sam stalna pretplatnica GLASNIKA, a ukoliko se sjećam i moj pok. otac bio je pretplatnik. Tako u našu kuću, uz ostalu vjersku štampu, redovito dolazi GLASNIK.

Jako mi se dopada s bogatim sadržajem, osobito poučan za naše obitelji i djecu.

Ova godina je proglašena Međunarodnom godinom djeteta, kada treba pojačati briju i nastojati svim sredstvima omogućiti djeci normalan život i sve potrebno za dušu i tijelo.

A što da kažemo, odnosno učinimo za onu djecu koja su osudena na smrt, koja se ni rodila nisu, koja nisu ugledala svjetlo svijeta ni sjaj sunca?

Zašto danas postoje majke ubojice svoje vlastite djece, zašto nam naše obitelji izumiru, naša ognjišta ostaju pusta?

Možemo li tu šta učiniti? Sigurno čete ove godine pisati u GLASNIKU o našim obiteljima i djeci, i možda i o pobačaju? Ja sam sastavila jednu pjesmicu, u kojoj nerođeno dijete govorí svojoj majci zašto ga je ubila. Ja vas molim, ako je moguće, da nadete malo prostora u GLASNIKU i da objavite ovu pjesmicu. Možda bi pročitala koja mama i promislila da dijete ima besmrtnu dušu koja nikad ne umire.«

Ljubeščica 12. II. 1979.

Majko draga, majko mila, zašto me nisi porodila? Zašto si me ubila, a još me nisi ni vidjela?

Što sam tebi ja skrivio, kad na svijetu nisam bio? Sunca, mjeseca ne vidiš, niti se s prijateljima vesello!

Još nisam ni dozorio, niti svijeta zamirisao, već sam krvcu prolio i u vječnost prešelio.

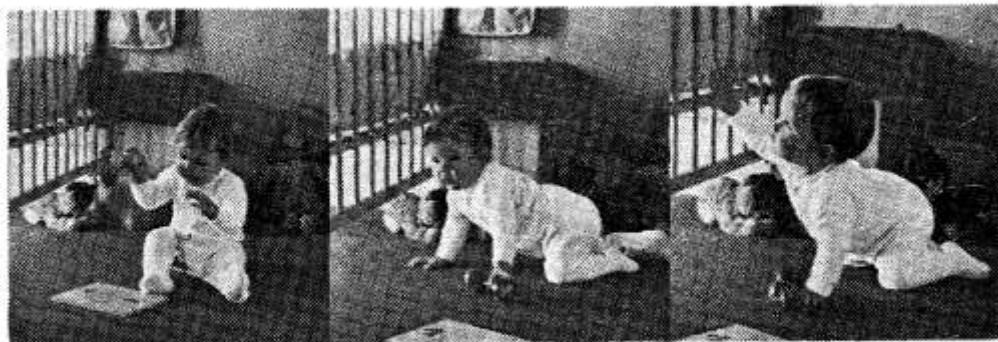
Zar si se, majko, bojala, kako me budeš othranila, na zdrave noge postavila i dobro školovala?

Zar ti ne znaš da Svemođući, to nas sveta vjera uči, koga je On stvorio, za njega se i brinuo!

Jadna majko, nije šala uništiti stvora mala! Tako si Boga uvrijedila, milost Božju izgubila.

Majko, sada daj promisli i na srce ruku stisni: moli Božu oproštenje, sveto Božje odrješenje.

Spasi barem dušu svoju, kada nisi poštедjela moju. Od svoga srca plod si otkinula, nevinu krvcu si prolila!

Molitva za svećenike

Gospodine, zahvalujemo Ti prije svega što su ovi ljudi prihvatali da postanu svećenici. Zahvaljujući njima, možemo se hraniti Kruhom života, oblikovati čvrste zajednice, čistiti svoju dušu i umirati u miru.

Gospodine, hvala Ti i za pogreške naših svećenika! Savršene osobe teško podnose slabosti drugih. Oni koji posjeduju dobro zdravlje ne cijene bolesne. Ti, Gospodine, vidiš bolje od nas.

A sad, Gospodine, molimo Te za službu naših svećenika. Daj da ne trijumfiraju nad svakim uspjehom, a ako ne uspiju, da se ne obeshrabre. Tvoje kraljevstvo ne sastoji se niti u uspjehu niti u neuspjehu, nego u ljubavi.

Gospodine, molimo Te za ljubav prema našim svećenicima. Udjeli nam da im od vremena do vremena pružamo radost i osjećaj da nisu okruženi samo ravnodušjem i neprijateljstvom.

Daj nam, Gospodine, uspraviti u molitvi za naše svećenike: to će bez sumnje biti najbolje! Amen.

BOGOROVSKO SJEMENIŠTE U ĐAKOVU ČEKA MLADE DA GA ISPUNE SVOJOM PJEŠMOM, MOLITVOM I STUDIJEM...

KRIZA I NADA ZVANJA

Sve se manje mlađih ljudi zaređuju za svećenike. To je istina. Ali mnogi kršćani, mlađi i stari, mobilizirani su Evandeljem. Više i raznovrsnije nego prije ...

JEZIK VJERE NA KUŠNJI

»Kriza zvanja je realna i ona se ne zapaža samo u Francuskoj, tumači C. Cugnasse. Ona opadaju na čitavom svijetu, osim u Poljskoj. Sve vjerske sljedbe pogodene su tom krizom: Židovi i protestanti, kao i katolici.«

Koji je uzrok tome?

»Pravi uzrok tome nisu samo neriješeni socijalni problemi svećenika. Dublje, sama vjera i njezin jezik stavljeni su na kušnju u ovom industrijskom svijetu i u ovim kulturnim promjenama. Mi smo

U sveopćoj kuknjavi zbog nestašice zvanja jedan čovjek ipak odiše čudnovatim optimizmom. To je C. Cugnasse u Francuskoj, pisac knjige što se prodaje u Francuskoj kao kruh »Božji ludaci danas.«

Ovaj svećenik premješten je nedavno u Pariz da oživi Nacionalni centar za zvanja. Danas se već po mnogim mjestima Francuske naziru plodovi njegova nastojanja. Ljudi i žene nastavljaju se predavati Bogu na službu, sve stavljaju na kocku za njega. Mobilizirani za Evandelje, oni odgovaraju: »Evo nas! Tu smo!«

naučili izražavati vjeru u jednoj humanističkoj kulturi. Ova epoha završava. U sadašnjem svijetu vjera nema doista dinamizma da poneše definitivnog obvezivanja za cijeli život.*

Pa ipak, danas postoji čitavo specijalno gibanje među mladima, koje društvo producije — ovo auto-putova i nuklearnih centrala — više ne privlači. Oni kudikamo više naglašuju važnost prirode, susreta. Zaneseni su istočnjakačkim misticizmom, ili uopće svim što se doliče nutrine. To su tragači za Bogom na više ili manje određen i jasan način. U toj struji velik se broj mladih predstavlja sa svojim posebnim načrtom zvanja. To je nešto novo!

S druge strane ja konstatiram da se župe, pokreti Katoličke akcije, grupe kršćana, više bave brigom za zvanja. I to na jedan novi način. Onakav kako je to sugerirao Koncil. Oni se pitaju, kao i ostala zajednica Crkve, o posla-

nju svećenika, te bolje otkrivaču njihovu pravu ulogu. Ne onoga koji bi bio čovjek orkestra, nego službenika u odgovornoj zajednici.*

ćeničkoj formaciji: 35.000 dijacezanskih svećenika; 100.000 redovnica (aktivnih ili kontemplativnih); 20.000 redovnika (aktivnih i kontemplativnih); godine 1976. bilo je 136 svećeničkih redenja.

RAZLIČITI POZIVI

Jedna samo nova vijest — Evanelje. Tisuću načina života i očitovanja drugima. Ovo je centralna ideja dana zvanja, koji se proslavlja u Francuskoj.

SPECIFČNO ZVANJE

«Poslije perioda šutnje, koja je nastala zbog brodoloma mnogih svećenika, evo razdoblje novoga interesa.

SIGURNO JE DA SE ŽUPE, KATEHETSKE ZAJEDNICE, GRUPE KRŠĆANA DANAS BAVE BRIGOM ZA ZVANJA NA JEDAN POSEBAN NACIN ...

VLČ. HORVAT NA SUSRETU MLADIH GOVORI O SVOJOJ SRECI...

Svaki je kršćanin nositelj jednog određenog poziva. Svi zajedno čine zajednicu vjernika. Neka brojke osvijetle tu različitost.

U Francuskoj možemo nabrojiti 150.000 katehista; 3.000 animatora laika i vjero- učitelja na gimnazijama; 25.000 odraslih kršćana u Katoličkoj akciji radnika; 33.000 u Katoličkoj akciji privatnika; 35.000 u Katoličkoj akciji se- ljaka; 45 trajnih đakona, od kojih su 38 oženjeni; više od 1.200 mladih i odraslih u sve-

U Mansu, u Grenoblu, u Langresu stotine mladih su prisustovavale proslavama, gdje im je povjerena neka služba od biskupa. Drugi mlađi i djevojke, također u velikom broju, prisustvuju svakoga ljeta ili tromjesečja posebnim susretima, u kojima zacrtavaju smjer života u svjetlu apostolata i Evangelja.

Malo-pomalo narod Božji postaje svjestan da je svaki od njegovih udova pozvan na specifičnu službu i zvanje. Evo zašto sam ja optimist.*

Blagoslov Pape Ivana Osmog

Spjevao: PETAR GRGEC

Mili Bože, čudnih li junaka,
Što prolaze ulicama Rima!
Sedam ih je jednakoga stasa,
Kao da su svi braća rođena.
Viteškim su ruhom odjeveni,
Preko ruha mač su pripasali,
Kao da će u boj poći ljuti.
Ali, pred njima nema vojevode,
Već svećenik jedan ih predvodi
I bez mača i bez oštora noža.

Zastajkuju u Rimu građani,
Zastajkuju i gospode rimske,
Zastajkuju i govore glasno:
»Krasni li su ti junaci snažni,
Ko borovi u gori visoki!«
Idu mirno neznani junaci
Preko mosta na Tiberu rijeci,
Idu mirno, nigdje ne zastaju,
Dok ne dodu k brdu Vatikanu
Pred veliku svetog Petra crkvu
I pred dvore Svetog Oca pape.

Pred dvorima mrk se stražar šeta
Pa kad vidi putnike neznane,
Gdje stupaju na papinska vrata,
On ovako njima progovara:
»Što tražite junaci neznani,
Od koje ste zemlje i naroda?«
A svećenik odvraća stražaru:
»Svećenik sam Ivan od Mletaka,
A poslanik Svetog Oca pape.
Daleko sam svijetom putovao,
A sad k papi natrag sam došao.
I doveo ovo mu poslanstvo.«

Papinska se otvorise vrata,
Uđe Ivan u papinske dvore,
A za njima snažni vitezovi;
U dvorima mače otpasuju,
Jer bez mača valja ići k papi,
Zaštitniku mira među ljudima.
Kad Ivana papa ugledao,
Vedra ga je lica pozdravio:
»Blagoslovljen da si, vjerni sine,
Svećeniće Ivo od Mletaka!

A koga mi iz daleka svijeta
To dovodiš u ime Gospodnje?«
Brzo Ivan k papi pohrlio
I prsten mu sveti poljubio,
A za njime snažni vitezovi
Svetom Ocu poklon učiniše.

Onda veli Ivan poslaniče:
»Došao sam iz zemlje Hrvatske
Od hrvatskog kneza Branimira,
Koji svlada silnog Sedeslava
I obnovi sveti zavjet stari
Zaklinjuć se Bogu Svevišnjemu,
Da će uvijek biti vjeran Rimu
On i čitav rod hrvatski s njime.
A ovo su od njeg poslanici,
Sedam bana od sedam plemena,
Koji nose pisma napisana
Od vladara hrabrog Branimira,
Od biskupa ninskog izabranog
I hrvatskih redom svećenika.«

Uze pisma Sveti Otac papa
I pročita zakletve Hrvata.
A kada je pisma pročitao,
Poslanikom tad je govorio:
»Sretno došli, moji vjerni sinci,
Sretno došli u ime Gospodnje!
Ja vas primam pod svoje okrilje
I Božji vam blagoslov podajem.

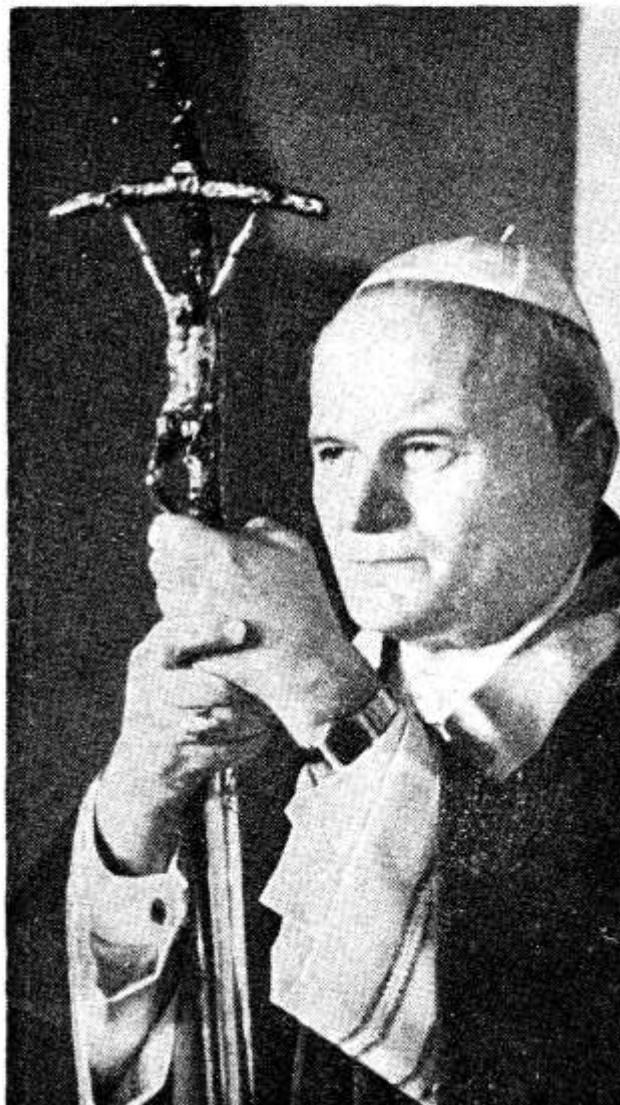
Moji gosti vi ste ovih dana
U dvorima vatikanskim svetim.
A sutra je velik blagdan Crkve,
Dan Kristova slavnog Uzašašća.
Sutra čete u Petrovoj crkvi
Slušat misu zahvalnicu.«
Kad je sutra bio osvanuo
Danak svibnja dvadeset i prvi,
Rim se cijeli bio podigao,
Svi u crkvu svetog Petra hrle,
Da slušaju misu Oca pape.
Misu pjeva papa Ivan Osmi
Na oltaru Petra apostola,
A nablizu mole poslanici,

PRIGODOM 1100 GODIŠNJE SAVEZA KNEZA BRANIMIRA MNOGI ĆE HRVATI POHRLITI U RIM. ONDJE ĆE PAPA IVAN PAVAO II (I OPET IVANI) PROSLAVITI EUHARIJSKO SLAVLJE NA HRVATSkom JEZIKU I SIGURNO PONOVO BLAGOSLOVITI NAŠ NAROD DA I U BUDUĆNOSTI OSTANE VJERAN ZAJEDNIČKOM OCU SVIH KRŠĆANA. PJESNIK PETAR GRGEC ZORNO JE PRIKAZAO SUSRET NAŠIH POSLANIKA S PAPOM IVANOM OSMIM.

Poslanici kneza Branimira:

»Hvala, Bože, što si nas pozvao
u obitelj kršćanskih naroda
Pod zaštitom Petra apostola
I pod vodstvom Oca pape rimskog.«
Tad pod svetom misom zahvalnicom
Papa Ivan ruke uzdigao,
Presvetom se Trojstvu pomolio:
»Blagoslovi, Bože Vječni Oče,
Blagoslovi Bože Kriste, Spase,
Blagoslov i ti, Duše Sveti,
Hrvatskoga kneza Branimira
I hrvatski čitav narod vjerni
I hrvatsku domovinu cijelu!
Kriste Spase, ti si nam donio
Zakon novi božanske slobode,
U kom nema Grka i Židova,
Ni Rimljana ni divljih barbari,
Ni robova, ni poluslobodnih,
Nego svi su narodi pozvani,
Da Gospoda Trojedinog slave,
Da se ljube i da složni budu
I da štuju svačiju slobodu
I imutak nikom ne otimlju.
Podaj, Bože, i hrvatskom rodu,
Da te slavi svim svojim djelima,
Da najprije, što je ozgo, traži
I da za to sve mu se dodade:
Spas na zemlji i vječno veselje!«

Kad je papa misu dovršio,
Poslanike k sebi je pozvao,
Poslanike kneza Branimira,
I Ivana s njima Mlečanina.
Pak je njima papa govorio:
»Vjerni sinci, jošte pričekajte
U dvorima oca svih naroda;
A kad prode, jedno petnaest dana,
Onda ćete lako natrag poći.
Nosit ćete pozdrave od pape
I blagoslov Božji ćete javiti
Najprije knezu Branimiru,
Zatim cijelom hrvatskom narodu,
I biskupu ninskom izabranom . . . «

Televizija drogira djecu

Baka uči maloga unuka molitvicu »Terezijo mala...« a mali uporno ponavlja »Televiziju mala...«

Ozbiljne francuske ankete pokazuju da oko 6 milijuna djece i mladeži od 8 do 15 godina gleda televiziju i preko 15 sati na tjedan: radnim danom oko 2 sata, a subotom i nedjeljom čak četiri do pet sati.

Predškolska djeca provedu još znatno više vremena gledajući televiziju. Prema nječkim statistikama na približno 50 milijuna gledalaca televizije, oko 9 milijuna otpada na djecu od 4 do 13 godina. Roditeljima se, nažalost, odviše često čini da je gledanje televizije najjednostavniji način da djeca budu mirna i »dobra«.

Brojni psiholozi i pedagozi, sociolozi i liječnici ozbiljno su proučavali utjecaj televizije na život djece. Rezultati njihovih istraživanja pokazuju da je utjecaj televizije na djecu upravo zabrinjavajuće štetan.

Djeca bulje satima u mali ekrani i gledaju sve redom: i nasilja, i krađe, i uboštva... Sve to njih zanosi i očarava, upravo »drogira«. Mnoga djece satima bulje u televizor i to im postaje glavna zabava.

Prema američkim statistikama djeca od dvije do šest godina provedu prosječno 32 sata tijedno pred televizijom — dok je američki prosjek za odrasle 23 sata tijedno. Na tim posebnim programima za djecu koja još ne idu u školu prikaze se u Americi na televiziji za tijedan dana: 93 umorstva, 78 strijeljanja, 9 otmica, 9 grabežnih napadaja, 44 revolverska okršaja, 33 tučnjava, 2 uboda nožem, 2 trovanja i 2 napada bombama. To je hrana za malu djecu. Naučiti se...!

Djeci je za normalan psihički razvoj potrebna igra, jer ona razvija dječju maštu i ostale sposobnosti, naročito aktivnost i stvaralaštvo. Ako dijete, umjesto da se igra, gleda televiziju, ono je time pasivizirano i njegov je normalan razvoj usporen.

Osim toga, zbog pretjeranog gledanja televizije dijete postaje nervozno i nesposobno da svoju pažnju usmjeri na jedan predmet, a to mu odmah jako smeta u školi i zbog toga najčešće ima ondje slab uspjeh.

Nakon pasivnog višesatnog gledanja televizije u djeci se često neočekivano javlja agresivnost i sklonost grubosti i nasilju. Tu sklonost pojačavaju i premnoge scene agresivnosti koje su, nažalost veoma česte u filmovima. U djetetu se rada sklonost da oponaša sve što vidi.

Dječak od četiri godine, na primjer, gledao je s roditeljima, braćom i sestrama policijski film u kojem se na veliko pucalo. Polako je ustao i iz noćnog ormarića svoga oca, koji je bio policajac, izvukao revolver i, vrativši se u salon, počeo redom pucati »bum, bum, bum«. Sreća što je otac bio oprezan, pa je revolver bio prazan.

No, bilo je već mnogo nesretnih, pa i smrtnih slučajeva, koje je prouzročila dječja igra u kojoj su djeca oponašala ono što su vidjela na televiziji.

A što da reknemo o nemoralnim filmovima i prizorima golotinje i pornografije, prelijuba i zabranjenih veza? Sve to veoma negativno djeluje i na odrasle, a još mnogo više na djecu i mladež.

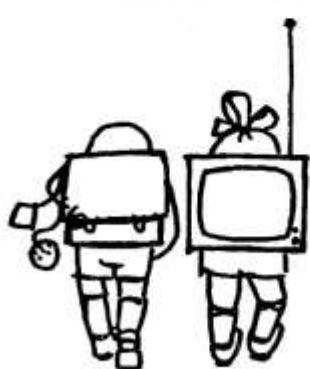
Djeca ne razlikuju fikciju (ono što je zamišljeno) od realnosti, izmišljenu filmsku priču od životne zbilje. Ona uopće ne sumnjaju u istinitost onoga što vide na televiziji. To je sve za njih istinito (kao i za mnoge roditelje ono što čitaju u novinama).

Ima obitelji gdje djeca ostaju s roditeljima, ili čak i sama, pred televizijom do poноći i gledaju sve što bude na programu. Umjesto da prema staroj hrvatskoj mudroj izreći — idu «u devet u krevet» da bi se naspavala i sutra bila odmorena i svježa u školi, ona bdiju i bulje u ekran upijajući u sebe mnogo toga što nije za njih, što ih samo psihički opterećuje ili čak izravno kvari.

Jadni li su to roditelji koji nemaju snage razborito ograničiti gledanje televizije, a još su jadnija djeca ako im roditelji prepuste na volju da gledaju televiziju kada hoće, što hoće i dokle hoće.

Savjesni roditelji brižljivo će s djecom pregledati program i izabrati što će gledati, kada i dokle i protumačiti im što je izmišljeno, a što stvarno, što je dobro, a što zlo. Na taj način će djecu odgajati za zrele ljude.

«Naš Glas» — Pariz

IZVOR

GRGUREVIĆI — 200. GODIŠNICA ŽUPE

«Bili su to lijepi i blagoslovjeni dani u našoj župi. Slavila se 200. godišnjica postojanja župe. U te dane Bog nam je poslao misionare da nam progovore o svojoj beskrajnoj ljubavi prema nama, kojom nas On prati ovdje na zemlji i u kojoj nam priprema vječnu sreću na nebu.

Sveti misije počele su najprije u filijalama, a zatim su završile u župnoj crkvi. Mnogi su pričali da misije neće uspjeti. Ali, hvala dragom Božu, misije su vrlo dobro prošle i na tom uspjehu mi smo Mu mnogo zahvalni. Mnogi su se obratili od zla puta prema dobrom putu.

Ti dani duhovne obnove brzo su prošli, a nama svima župljanima ostala je trajna uspomena na te dane. Zahvalni smo našem dragom Ocu biskupu što nas je posjetio i pučkim misionarima o. Zvonimiru Majiću i o. Božidaru Ipsi, koji su propovijedali riječ Božju, i našem župniku Božidaru Petroviću što je tako divno organizirao misije.«

Štefica P., Grgurevići

Slatka, nježna svježina što cvate djetetu na udovima — zna li kto gdje je tako dugo bila skrivena?

Dok je majčica još bila mlađa djevojčica, njeno je srce napajala nježnom i tihom tajnom ljubavi — slatka, nježna svježina, koja se rasvjetala na udovima djeteta.

Rabindranat Tagore —

Vrlo rado smo se odazvali pozivu naše suradnice iz Grgurevića i uvrštavamo njezin prikaz svetih misija. Pogotovo to radosno činimo zbog toga što se za vrijeme misija povećao broj pretplatnika za GLASNIK u župi Odrorci. GLASNIK će nastavljati, kao trajni misionar, ono što su pučki misionari započeli.

nade i poticaji

Piše: ŽARKO BRZIĆ

»Ja žudim svom dušom mir«

»Ja čovjek nestalna srca, koji živim bez mira i radosti... ja žudim svom dušom mir i molim noćas od Boga život vedar i tih, da se ne kidam u sebi i ne lomim svijetom.«

Ivo Andrić, Ex Ponto

BOG JE IZLAZ

U romanu »Zločin i kazna« od slavnog ruskog pisca Dostojevskog odvija se jedan potresan dijalog između Sonje, koja se, da bi spasila siromašnu obitelj, odaje nemoralnom životu, i Raskolnjikova, koji u njezinu čvrstoj vjeri u Boga otkriva izlaz i rješenje čovjekovih muka i problema:

— Ti se, dakle, Sonja, revno moliš Bogu? — upita je. Sonja šuti, a on stoji do nje i očekuje odgovor.

— A što bih ja i bila bez Boga? — prošapće ona brzo, odlučno, ošine ga očima, koše su joj se zabilistale, krepko stisne svojom rukom njegovu. Pa tako i jest. — pomislili on.

— A što tebi Bog pruža za to? — stane dalje ispitivati Raskolnjikov. Sonja zašuti dugu kao da ne može odgovoriti. Slabašne joj se grudi uzbljibile od uzbudjenja.

— Šutite! Ne pitajte! Vi i niste vrijedni... — zavikne ona odjednom, oštro ga i gnjevno gledajući.

I jest takol i jest tako! Počeo je ponavljati u sebi.

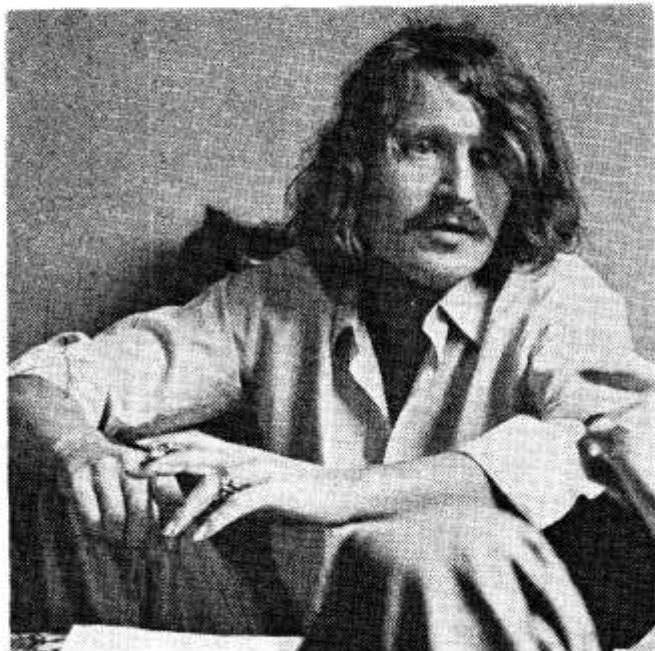
— Sve mi pruža! — prošapće ona naglo i opet se pokujni.

To i jest izlaz! To i objašnjava izlaz! — zaključi on u sebi, promatrajući je s pomamnom radoznašću.

DRUGO RODENJE

Ahmed Nurudin u romanu »Derviš i smrt« književnika Meša Selimovića razmišlja što da kaže bolesniku koji leži na samrti:

— Nisam jednom govorio s bolesnicima, nisam jednom otpremio samrtnika na veliki put. Iskustvo me uvjerilo, ako je za to potrebno ikakvo iskustvo, da svatko osjeća strah pred onim što ga čeka,

pred nepoznatim što već kuća, neotkriveno, u obamrlom srcu.

Govorio sam tješeći:

Smrt je jekin, sigurno saznanje, jedino za što znamo da će nas stići. Izuzetka nema, ni iznenadenja, svi putovi vode do nje, sve što činimo to je priprema za nju, prema čim zakmečimo udarivši čelom o pod, uvijek joj bliže, nikad dalje. Pa ako je jekin, zašto se čudimo kad dođe? Ako je ovaj život kratak prolaz što traje samo čas, ili dan, zašto se borimo da ga produžimo još dan ili čas. Zemaljski život je varljiv, vječnost je bolja.

Govorio sam:

Zašto vam srca od straha drhte kad se u predsmrtnim mukama noge omotaju jedna oko druge? Smrt je preseljenje iz kuće u kuću. To nije nestanak već drugo rođenje. Kao što prsne Ijuska jajeta kad se pile putpuno razvije, tako dode vrijeme da se rastave duša i tijelo. Smrt je nužnost u neizbjegnosti prelaska u drugi svijet, u kome čovjek dostiže svoj puni uspon.

PSALMI SVJETLANA ALILUJEVA

Čovjekova je duša — govorio je sv. Augustin — ponor i kad čovjeku govorimo o Božjim stvarima, onda se u taj ponor njegove duše izlijevaju bujice Božjih slapova... No zato se traži od čovjeka jedan preduvjet: da je poniran i da priznaje svoju bijedu. Ako je duša ispružena od čovjekova malog »ja«, od njegovih strasti, Bog dolazi da je ispunji. U tom će nas najbolje poučiti biblijski psalmi. Nebrojena nam osobna iskus-

tva u dugoj povijesti Crkve sa sigurnošću potvrđuju.

Doživjela je to i sama Svetlana Alilujeva, Staljinova kćerka, koja je rasla i živjela u srcu Kremja i najborbenijeg ateizma što ga je svijet ikada upoznao. Ta je žena bolje od ikoga drugoga upoznala dramu Staljinova režima, dramu svoje vlastite majke, koja je bila gurnuta u samoubojstvo, dramu Staljinove kćeri... U tridesetpetoj godini pita se da li je samoubojstvo izlaz za životne muke i tjeskobe? Spasio ju je susret s ruskim književnikom Andrejem Siniavskim, koji je i sam postao obraćenik. On joj je pomogao da upozna Ijepotu psalama.

»Od toga trenutka — govori Svetlana — život se ispunjava neiscrpivom snagom moćnom kao sunce. Iražila sam riječi koje bi mi omogućile bolje razumjeti ono što sam u duši proživljavala. I

konačno sam ih našla u Davidovim psalmima...

David pjeva sa široko otvorenim srcem koje se želi smiriti. Život ga je skoro opsješio, no i u takvom životu on nazrijeva Bogu i moli da mu priskoči u pomoć jer svakog trenutka osjeća kako mu duhovna snaga popušta. Govori o svojoj slabosti, otkriva nam zablude, promatra sebe kao jedan neznatni atom u svemiru te se zahvaljuje Bogu za sav svijet, posebno za svjetlost u duši.

Još nigdje nisam vidjela takve riječi koje bi djelovale s tolikom sigurnošću kao psalmi. Njihova žarka poezija čisti, daje uvijek hrabrosti, dopušta nam da jasno vidimo sebe, da vidimo u čemu smo pogriješili da bismo mogli početi iznova. Psalmi su veliki plamen ljubavi i istine.«

Što bi ti odgovorio, kad bi te netko upitao: kako doživljavaš psalme?

Karitasova DJECA

Mi tvrdimo da su naša djece siromašnija od ostale djece koja žive uz svoje roditelje. Zato im nedostatak roditelja nastojimo nadomjestiti brojnim pogodnostima koje si inače djeца uz roditelje ne mogu priuštiti...

Poznato je da izvanbračnu i napuštenu djecu ne prihvaćamo s nakanom da kod nas ostanu trajno. Prihvaćamo ih privremeno, dok se za njih ne nađe neki izlaz, neko bolje rješenje. Ali neka dječa izvan našeg doma ne nalaze nikakvog rješenja i zato kroz duže vrijeme ostaju kod nas. To pokazuje i primjer ovih naših mladih prvoškolaca.

Nekih dječaka od te djece sjetit ćete se iz naših prijašnjih pisama. A većina od njih počašćena je kumstvom župa ili naših misija u inozemstvu.

DRAGAN

Kad smo prije šest godina počeli slati ovakva pisma našim brojnim prijateljima, dobroćiniteljima i znancima, prvo je pismo bilo o dječaku DRAGANU. I sada među ovom sedmoricom počinjemo s njim.

Taj dječak ima majku koju ne poznaje. Ona ga, od rođenja ne posjeće, ne pita za nj, ona ga ni ne voli. Još prije poroda htjela mu je oduzeti život. To je prva djevojka koja je kao djevojka-trudnica došla u kuću. Iz daljine došla je u Zagreb tražiti posao, ali ne posao sebi, nego drugome, koji bi joj pomogao oduzeti život njezinu djetetu. U sedmom mjesecu trudnoće govorila je:

— Pomozite mi riješiti se toga djeteta, ja ga ne želim roditi.

Od takvog čina odgovarala sam je svim mogućim uvjerenjima. Brzo nakon toga rodila je muško djetetče teško 2,6 kg. Porod ju je iznenadio, tako da i vremenski nije uspjela ustrajati u zloj namjeri: da ubije dijete prije poroda.

Danas je njezin sinčić star osam i pol godina. Teško se razvijao. Dugo nije prohodao, a još kasnije je progovorio. Kroz čitav život na njemu će ostati posljedice njegove majke, koja mu nije oduzela život, ali koja mu je oduzela zdravlje i normalan razvoj. Tek ove godine primljen je u školu, ne u redovitu, nego u specijalnu. Naredne godine pokazat će da li će biti sposoban da svršava razrede i da li će se ospособiti u normalno razvijena čovjeka.

DAMIR

Od Dragana godinu dana mladi je DAMIR. Zbog živnosti i temperamentnosti dobio je naziv »Kvisko«. K nama je došao sa starijim bratom po preporuci župnika, koji nam je javio da su ta dječa praktično bez roditelja: roditelji su kronični alkoholičari. Za djecu se ništa nisu brinuli. Nakon pola godine roditelji su došli po dječaka. Ali nakon tri tjedna opet nam vraćaju oboljelog Damira.

Od tada Damir stalno boravi u našem prihvatilištu. A roditelji su mu toliko zauzeti »brigama i poslovima« da ga uopće ne stignu posjetiti. I tako taj dječak raste ne poznavajući svojih roditelja, koji žive u blizoj okolini Zagreba.

Dječak je, nažalost, slabog zdravlja. Nije ni čudo, kad znamo od čega boluju njegovi roditelji. Kasno je i teško progovorito, stoga je duže vrijeme morao polaziti na govorne vježbe koje su mu dosta pomagale. I to nas raduje. Živ je kao živo srebro.

ANTE

Ante je između njih sedam u neku ruku najmladi. U Ka-

ritasu je tek godinu dana. Majka mu je umrla osam dana prije njegova dolaska k nama. Ima živog oca, ali teško bolesna. Ima i još dva brata i dvije sestre. On je među njima najmlađi.

Braća i sestre na raznim su stranama, pa im je rodna kuća ostala pusta i prazna. Zato je malo nade da će Ante brzo izići iz našega doma. Ipak je utješno što ima jednoga brata, koji se za Antu bratski brine i redovito ga posjećuje.

MAJK

Otac je iz Ugande u Africi, majka iz Zagreba. Vjenčali su se prije deset godina. Dok je među njima sve »štimalo«, mali MAJK je znao za oca i za majku. Dovodeći malog sinčića pre godinu i pol u Karitas, otac je govorio:

— Kad je između moje žene i mene došlo do nesuglasica, tada je moja žena boravila u Njemačkoj na privremenom radu. Ženina mama mi je predala dijete, pa sam ga neko vrijeme skrivaо u studentskom domu, gdje i sam stanujem. Došao sam k vama da mi pomognete. Čini mi se da je moja žena potražila drugu ljubav, zato je u nelzvjesnosti ostavila svoje dijete i mene. Ja još uvijek čekam da se vrati k meni i djetu. Ne znam da li ćemo je dočekati ...

Dosada je nisu dočekali. Tako mali Majk osnovnu školu započinje bez nježne ruke i poljupca majke.

BAJRAM I BINAK

U toj maloj četi nalaze i dva blizanca: Bajram i Binak. Odmah nakon rođenja u Ka-

ritas sam ih donijela iz dalekog Kosova. Njihova majka je kod kuće ostavila starog muža i petero siromašne djece te pošla na rad u Njemačku. Osim novčane zarade iz inozemstva je donijela i ta dva danas zgodna i razvita dječaka. Ona je i danas u tudini na radu. Nepismena je pa ne piše ni nama ni djeci, ali za djecu ponekad pošalje koju marku.

KATICA

I na kraju, među tim dječcima, koji 11. rujna prošle godine krenuše u prvi razred, evo i jedne djevojčice. To je naša mala KATICA. I ona je iz obitelji u kojoj nije bilo ni zdravlja ni sreće: otac slab i bolestan, a majka do svoje smrti pred dvije godine stalno po bolnicama.

Katica ima i dvije starije sestre, koje su smještene u dvije obitelji. Ona kao najmlađa, koju nitko nije htio, pripala je nama. Tada je bila staru petnaest mjeseci, a sada ima sedam i pol godina. Za svoje godine previše je djetinjasta, očito zaostala u razvoju. Inače je simpatična i mila. Liječnički nalazi su po-

kazali da ni ona ne možeći u redovitu školu, nego specijalnu. Poput ostalih naših prvoškolaca raduje se školi. Da li ćemo se i mi radovati njezinom napretku? Daj Bož!

LJUBAV GRIJE

Time smo o svakom rekli ponešto. Naoko mnogo, ali ipak premalo, jer su njihovi mali životi krčati sitnim i krupnim dogadjajima. Ipak ne može se reći sve, a sve nije ni važno. Od svega je najvažnija naša ljubav, ljubav svih nas, prema toj djeci, od koje nijedno dijete ne zna za majčinu ljubav.

Računamo, dragi prijatelji, da će, kao i dosada, vaša ljubav i dobrota i dalje grijati ta mala blića i pomagati njihove živote. Za to smo vam uvijek zahvalni, a Bog vam je sada i bit će vam u vječnosti velika nagrada.

U ime ovih sedam patuljaka i u ime ostale naše brojne djece sve vas srdačno pozdravljamo.

Jelena Brajša
KARITAS, Kaptol 31, Zagreb

Nije to mala stvar, Gospodine, prevaliti šestdeset i pet kilometara. Mi to činimo sveke godine.

Mladi i jaki idu pješke; drugi svojim kotačima, a neki kolima ili autobusima... zajedničkoj Majci u Njezino proštenište.

Svake se godine toga polako plašimo, ali kad dode vrijeme, mi se moramo priključiti. Pješaci će krenuti oko devet sati i putem moliti krunicu.

«Zašto toliki napor i tolike Zdravomarije?» — pitaju se oni koji nas sa strane promatraju.

OČEVI obitelji idu na hodochašće da isprose zdravlje svojoj djeci; DJEVOJKE, koje sanjaju o pravoj ljubavi i MLADIĆI, koji žele nešto napraviti iz svog života — svi žele biti ovdje, jer imaju svojih razloga. Molba još više ...

Biciklisti će na po puta zaustaviti svoje kotače i — moliti A oni koji ostaju kod kuće prate svoje s brigom u srcu. Mi ćemo se pješaci znojiti i mučiti od napora, ali ćemo se ipak veseliti, jer si Ti s nama ...

Putem obično susrećemo hodočasnike iz drugih župa. Osjećamo se s njima čvrsto povezani. Spaja nas radost zajedništva.

Ne, Gospodine, to nije stjecanje kondicije. Nije ni šport, a niti želja za senzacijama. Hodočastimo u Tvoje svetište, jer ne možemo živjeti bez Tebe, jer nama je potrebna ona Majka, koja će nas dovesti Tvome i Svome Sinu.

Primi naš umor, naše boli: daj da postanemo i ostanemo Tvoja sretna djeca.

HODOČASNIČKA MOLITVA

MAJKA BOŽJA OD KONDŽILA

Ima u Bosni jedna čudotvor-
na slika gdje na ljupkom br-
dašcu, usred šume, u maloj
gorskoj crkvici Gospa iskazu-
je svojim štovateljima nebro-
jene i neobične milosti.

MAJKA BOŽJA BISTRICKA

»Jer kip je Tvoj malen i
skroman,
Kip je Tvoj crn i bijedan.
Al'je velika milost tvoja
u hramu njegovu, i zato oko
crnog kipa Tvojega
teče bijela rijeka MIOSRDA«.

Jer. Korner

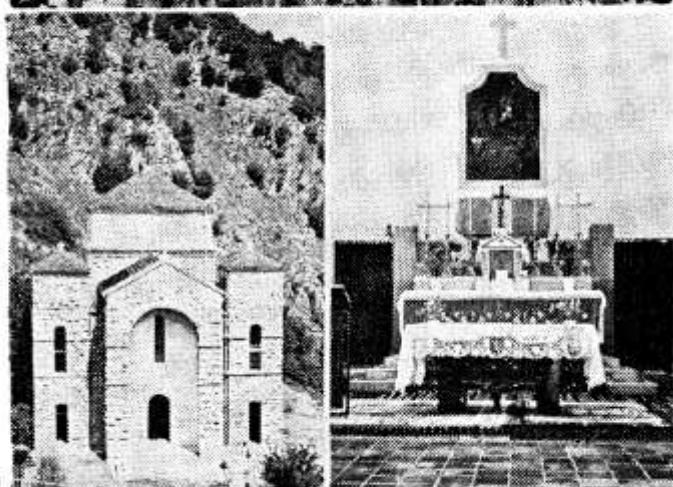

GOSPA OLOVSKA

»Tu sam našao najstariju,
po svoj Turskoj i okolišnim
zemljama najglasovitiju crkvu
Čudotvorne Majke Božje, i u
crkvi najuzvišeniju sliku Bl.
Djevice, koju je naslikao sv.
Luka. Radi veoma velikih i go-
tovo svakidašnjih čudesa Tur-
ci i svi inovjerci štuju ovu
Majku Božju...«

Fra N. Olovčić

(Već u ono doba dolaze
u Olovu do 15.000 Gospinih
štovatelja).

Zahvaljujući svojoj djevojci, koja je dugo ležala na Rebru, dospio sam jedne nedjelje na misu kad vam je tema propovijedi bila o Ispovijedi. Vaše su mi riječi užasno uzdrmale savjest. Od toga dana više nigdje nemam mira, ne spavam noći i noći. Jedne noći odlučio sam, onako muški, da će se čuvati grijeha, a događa mi se kao da sam odlučio da će namjerno počinjati teške grijeha. Da, zaista, moji su grijesi tako teški da ih nitko na ovome svijetu ne može oprostiti, pa na Ispovijed i ne pomišljam, a zadnji put Ispovijedio sam se negdje u djetinjstvu.

Recite mi, molim vas, ima li još koji način da se postigne mir duše, ili sam ja zaista osuđen i određen za pakao?

Berislav

Kako postići mir duše?

Piše: IVAN FUČEK

Tvoje pitanje: »... Ima li još koji način da se postigne mir duše«, kao da isključuje Ispovijed kao način za postizvanje duševnog mira i radoštiju. Zašto isključuješ Ispovijed? Izričito kažeš: »... Na Ispovijed i ne pomišljam« i izjavljuješ da si zadnji put bio na Ispovijedi negdje »u djetinjstvu«. Očito: Ispovijed ti je teška, odbojna, želiš je izbjegći. A upravo ti je ona nužno potrebna, neophodna.

Susreo sam sijaset mlađih ljudi kojima je Ispovijed antipatična, pa se prema njoj neprijateljski odnose kao i ti. Razgovarao sam s njima i tražio razlog. Mnogi to nisu kadri obrazložiti. Je li to strah od svećenika kome moraju povjeriti svoje tajne? Je li to duboko nerazumijevanje samog sakramenta pomirenja? Je li to nespretnost: što reći u Ispovijedi? Je li to neka nelagodnost, neki strah, tajna bojazan da će se nešto dogoditi što me umanjuje, ponizuje, što me kida od moje redovite navike, jasno uhodanog puta? Izgleda da su u pitanju svi ti razlozi i još mnogi drugi, pa smo upali u situaciju gdje Ispovijed daje povoda često tragičnim nesporazumima. Tu smo, čini se, u mnogim kratkim spojevima. Ne shvaća se bit Ispovijedi.

Zanimljivo mi je čitati u tvome upitu da ti je »savjest« onom propovijedi bila užasno uzdrmana. I ta savjest ti više nije dala mira, pa nisi spavao »noći i noći«. Ta riječ »savjest!« Da, ima nešto u čovjeku što odobrava, hvali, budi, kudi, kori, mori, para — prema načinu našeg djelovanja — a taj se sud javlja prije i poslije djela. Savjest je unutrašnji sud, posve ispunjen vlastitim osobom. Doživljavam ga da izlazi iz jezgre

moga bića, iz najskeptičnijih »svetišta gdje je čovjek sam s Bogom« (GS 16), a upućuje me na dužnost bez cjenkanja i time pokazuje na ovisnost o onome kome dugujem odgovornost. A to može biti samo Bog. To i jest razlog što mnogi u činjenici da postoji savjest vide spontani dokaz da postoji Bog. Nema sumnje, ta teško opisiva tajna moga života, to moje najdublje »ja«, podudara se s mojom osobnošću, s mojim cjelokupnim čovještvo.

Tvoja savjest je, dakle Be-ri slave, spontana reakcija u tebi. Ona negoduje na nešto; negoduje na tvoje povrijedeno čovještvo, jer je nečim ometen i spriječen tvoj unutrašnji rast. Ona ti odobrava kad iskreno nastojiš biti spremna za druge. Ono što ometa i prijeći unutrašnji rast je »grijeh«. Mi ljudi grešnici smo, ne samo zato jer ponekad počinimo koje grešno djelo ili mnogo grešnih djela, nego zato jer naš grijeh mnogo dublje zahvaća. On zahvaća naš stav, naprsto našu strukturu. Čovječanstvo je odumrlo Bogu. Grijeh je zahvatio i prodrio do jezgre našeg bića. I svaki se čovjek rađa na svijet u poremećenom odnosu prema Bogu. Stoga se u svakom čovjeku kako sazrijeva i raste budi tajnovita prikrivena nevoljnost i neka odbojnosc prema Bogu. Naše sebe-ljublje, egoizam, prevelika upravljenost na same sebe ne-prestano u nama ugušuje tu ikonsku tihu čežnju za Bogom, koja iz iste sržnosti našega bića probija i mi je doživljavamo. Radi se uvihek o odnosu prema Bogu, i to je odlučujuće. A svaki drugi odnos prema bilo kome uvihek je obuhvaćen i uključen u

tom mom odnosu prema Bogu. Raskid tog odnosa, opredjeljenje za taj raskid, svojevoljni izbor za taj raskid, za tu udaljenost od Boga — to je grijeh!

Veliš da si jedne »noći odlučio« hrabro muški »čuvati se grijeha«. A dogada ti se upravo protivno, kao i sv. Augustinu kad je htio odlučiti: kao da si odlučio da ćeš namjerno počinjati teške grijehhe. Točno takо! Iz te kobne situacije, iz te mračne naše egzistencijalne bolesti ne možemo se izvući sami po sebi: čovjek je potpuno nemoćan, nesposoban, bez snage. Iz te nas nevolje može spasiti jedino Bog i zato je sam Bog unišao u našu ljudsku povijest i svojim čovještvo ponovno je uspostavio odnos — raskinuti odnos — čovjeka prema Bogu. Krist je taj novi čovjek čija smrt ukazuje na grijeh u svoj njegovo strahoti. A njegovo uskrsnuće govori nam o Božjoj ljubavi, jačoj od smrti i grijeha. To znači da grijeh, istina, kida naš odnos s Bogom i narušava sve ostale pravilne odnose, ali ne uništava Božju ljubav prema nama. Mada mi ljudi ne znamo drugo nego trajno tjerati Božu sa svoga praga i iz svog srca, Bog i dalje ostaje postojan u svojoj ljubavi prema nama grešnicima.

Pa kad ti kažeš da su twoj grijesi »tako teški da ih nitko na ovome svijetu ne može oprostiti«, onda je to točno. Zaista nitko na ovome svijetu: ni ti sam tu ništa ne možeš, ni tvoj najbolji prijatelj ili zaručnica, pa ni svećenik — nikakvim ljudskim sredstvima. Bog je onaj koji nudi oproštenje. Ne pruža nam ga zato što smo se mi konačno obratili. Jer bismo možda morali čekati do smrti. On preuzima vod-

stvo. On nam daje novo srce koje nas vodi k njemu u pokajničkoj ljubavi. Mi smo, dakle, ljubljeni unatoč brdima naših grijeha. Kad je on sve pripravio, naše obraćenje je samo odgovor. I zato je ispovjed više djelo milosrdnog Oca negoli naš vlastiti čin. Samo njegovom snagom možemo odgovoriti na njegovu ljubav. Tako je ispovjed, prije negoli postane čovjekovom dužnošću čista Božja stvar: Očeva praštajuća ljubav. Bez Božje inicijative mi ne bismo bili čak ni svjesni svojih grijeha. Nije li bila Božja inicijativa da si se desio na onoj propovijedi? Misliš li da je to bilo »slučajno«? Slučaja nema. Gdje postoji svijest o grijehu, dje luje Bog, ne čovjek.

I onda krivo zaključuješ: »... Pa na ispovjed i ne pomisljam«. Zašto ne? Ti bi se htio na Ispovjedi pojavit »dobar«, »neporočan«, »svet«? Možeš li to postići sam od sebe, nakon ovoga što smo kazali? Što čekaš? Nije li Krist Gospodin ostavio među nama Crkvu kao izvor otkupljenja? Pomoći sakramenata u Crkvi mi dolazimo u kontakt s Kristovom spasiteljskom smrću. Svojim grešnim stavom ranio sam Crkvu. Njoj se ispovjedam preko njenog posrednika, koga nazivamo svećenik. On je uho i usta Crkve, iako i sam mora tražiti oproštenje za svoje grijehhe. I tako ispovjed nije posve privatna stvar, nego crkveni događaj. Do pomirenja s Bogom dolazim kroz pomirenje s Crkvom. Tako je Krist ustanovio. Svaka je ispovjed novo krštenje — ponovno uključenje člana u život crkvene zajednice. Odbaci strah i pristupi ispovjedi, jer je jasno da Bog zove! Strah može dovesti do izdajstva Evandelja.

nova generacija

Ureduje: M. STARČEVIĆ

Ne vjeruje

Moj prijatelj je srednjoškolac kao i ja. Odavna se znamo i volim ga, jer mi imponira njegov pronicav duh. Uvijek postavlja ozbiljna pitanja i ne gubi vrijeme. Nedavno me zaista iznenadio. Izjavio je da više ne vjeruje, a kao djeca išli smo zajedno na vjerovanak.

Najviše me začudio mir i ozbiljnost kojom se proglašio za čovjeka bez vjere, bez Boga. Nisam našao prave riječi da mu odgovorim. Činilo mi se kao da smo se našli svaki na drugoj obali, a među nama porušen most.

Nisam mogao zamisliti da bih ostao bez svoga prijatelja iz djetinstva. To me sililo da ostanem uza nj, da mu budem stalno blizu. Slijedećih dana priznao mi je: »Problemom Boga već se dugo bavim, ali bez rezultata. Ne, Boga nema! Nisam ga našao!«

Bezvjerac

Bojao sam se da će polako prijeći u napad protiv vjere, da će se početi rugati kao toliki naši vršnjaci, ali nije. Nastavio je živjeti kao i prije, dapače nekako ozbiljnije.

Razgovarali smo, raspravljali, učili, igrali se. Ostali smo prijatelji; Otudio se svima osim meni, a mene je mučio problem: moj najbolji prijatelj iz djetinstva postaje bezvjerac? Kako to? Jednog je dana došao da slušamo klasičnu glazbu, koju je volio više nego ja. Ploča se vrtjela, divni su akordi ispunjali prostor, a njegova je duša bila prazna. Vidjelo se to po očima koje su lutale bespučima unutarnjeg mraka.

»Isuse, prijatelju mladih, nama je potrebno svjetlo!« Bilo je to prvi put da sam molio za svoga prijatelja. »Isuse, ni kad lutamo, Ti nas ne napusti!« Molio sam i za svoga prijatelja bez vjere.

Budi pošten!

Prijatelj je polako stišao ploču. Kao da mu se duša vratila u oči.

»Nikša, kako možeš vjerovati kao kad smo bili klinci?«

»Mogu, zašto ne? Samo ne više kao dijete!«

»I ja bih vjerovao, ali Bog mi ne izgleda nešto ozbiljno.«

»Meni dal Inače ni ja ne bih vjerovao!«

»Kako je moguće da smo nas dvojica tako različitih uvjerenja?«

»Moguće je, jer Bog nije ni matematička formula ni kemijski simbol koji se uči i pamti. Bog se susreće i doživljava!«

»A zašto ga ja ne susrećem i ne doživljavam?«

»Možda zato što želiš da bude onakav kako ga ti sam zamišljaš, a On je drukčiji!«

»A kako ću Ga onda prepoznati?«

»To ćeš vidjeti kad se susretnete.«

»A ako se mimoidemo?«

»Ne, to nije moguće! On te čeka na svim putovima!«

»A ako se sukobimo?«

»Budi u borbi pošten, pa ćeš Ga naći! Ili, točnije rečeno, On će tebe naći!«

Zdravko M.

Bog

U slijedećim stihovima Vladimir Nazor iskreno priznaje da je na dnu duše uvijek osjećao Božju blizinu. A onda kad su došli časovi sumnje u Boga i kad je grijehom zatvarao vjeru vrata i u blato bacao tkiva nade, s Bogom se rvao, ali ga je Bog svladao. Nazor potresno priznaje da je taj poraz za njega sreća. Od onda osjeća vjeru uvijek jaču i čitavim bićem prema Bogu hiti.

«Ja sam uvjek nosio te živa na dnu duše svoje: u burne trenutke objesti, i kada c'jelu noć je šutke kopala mi srcem sumnja hladna, siva.

Nošah te u sebi, i kad sve sam vratke vjeri pečatio, i kvas što ga liva tvoja ljubav u nas gušio, i tkiva nade u glib baco niz drum svoj i putke.

Ja sam se rvao s tobom, velji Bože... Svladan rukom tvojom, poraza svu sreću spoznahu, i znam što ti blaga sila može.

I jer borbu s crvom ti prezreo nisi, osjećam u duši vjeru uvjek veću; i sve biće moje prema tebi klisi.»

Dokaz

jerda je Francuskija, poljskog podrijetla, studirala u Moskvi. Sad je to gđa Helena Peltier - Zamoyska.

Ona je katolikinja i nastupa-
la je kao takva pred svojim
kolegama i kolegicama. I za-
bilježila nam je njihov sud o
nama kršćanima, u koji bismo
se trebali zamisliti... Nebro-
jeno puta čula je Helena pri-
govore:

— Kad bi kršćanstvo na Za-
padu bilo živo, kako vi to go-
vorite, to bi se moralno i u
modernoj umjetnosti očito-
ati. Kad bi vaši umjetnici bili
kadri, kao oni u srednjem vi-
jeku, stvoriti vrijedan religiozni
izraz, to bi bio uvjerljiv dokaz za egzistenciju kršćan-
stva.

I tako redom oni argumenti-
raju. Misle, sude, traže žive
dokaze, a ne teoriju. I gđa He-
lena Peltier - Zamoyska zak-
ljučuje:

— Svakog kršćanina, koji
svoje uvjerenje dosljedno i
potpuno dokaže svojim mišlje-
njem i životom, prava će ruska
mladež saslušati. Neće ni sjajna retorika ni duboka vjer-
ska naobrazba tu moći ništa
učiniti ako ne bude i ljubavi:
ljubavi za onoga koji iza svih
svojih predrasuda i neznanja
čezne za Onim, koji je put,
istina i život. Pred sudom isto-
čnoga svijeta ne mogu op-
stati polovičnjaci. Samo do-
življeno i proživljeno kršćan-
stvo ima šansa. Oni će sudi
ti samo po našim djelima.

Ad maiora!

Mladost! Cvijete života!
Budućnosti svog Naroda i
Crkve! Izdrži na moralnoj vi-
sini! Čuvaj čisto srce! Pre-
ri, zamrzi kaljužu, makar bila
kamuflirana sagovima od cvijeća!
Ne vjeruj laskavcima!
I lisica je laskača ludoj vrani,
dok joj nije izmamila zalogaj
iz kljuna. Tako svi laskavci
čine. Tko te uistinu poštije i
cijeni, taj od tebe neće nikada
tražiti ono što je tvoj naj-
lepši ures: čistocu srca!

Kloni se pogibelji! Nije
kukavica onaj koji se odmakne
od ponora da ne padne u
nji. On to čini zbog razboritosti.
Tako i mladić i djevojka,
kad se odmaknu od ponora
moralnoga pada, čine ono što
je sasvim razborito.

Budite oprezni! Ako se gdje
opekoste, nemojte više ona-
mo! Samo ljudi može zmija iz
iste rupe dvaput ugrist! Bijeg
pred tigrom, pred vulkanskom
lavom, pred bombom... Bi-
jeg pred moralnim opasnostima
nije kukavičluk, nego velika,
junačka, upravo herojska
hrabrost.

Ad maiora natus sum —
roden sam za nešto više!
Da, mladost, rođena si za ve-
lika djela!

Piše: TONČI TRSTENJAK

Maričin cvijetnjak

Tek što bi prve sunčane zrake dotakle južna pročelja niskih prizemnica širokog sokaka što su sličile jedna drugoj, kao vojnici poredani za jutarnju smotru, Marica bi sa štakom pod lijevim pazuhom dohramala do malog cvijetnjaka pred svojom trošnom kućicom, noseći u slobodnoj ruci kantu s vodom kojom bi zalijevala bujne grmove rasvjetalih ruža. One su za nju bile najljepši dio života, njezine drugarice u osamljenoj patnji, njezina nerodena dječica potrebna svakodnevne ljubavi i njege u osvajajućoj svemoći svoje nemoći. One se nikad nisu umarale slušajući njezina jadovanja, njih je mogla prekoriti bez straha da će je krivo shvatiti.

— Oho, gledaj, gledaj, reče Marica, gledajući radosno krvav cvijet rascvale georgine, podigla si tu svoju crvenu glavicu kao snašica kad ide na jutarnju misu. Zar svi moraju vidjeti tvoju ljepotu, crvenice moja, ha? Neka, neka, sad ču ja tebi dati malo vodice po tvojim žednim korjeničima da mi budeš još ljepša, ljepotice moja.

— Opet ti, zločko jedan, korila bi Marica vitku viticu vijagavog slaka što se parazitski ovila oko stabljkice žutog cvijeta, koji je u Maričinim očima imao posebno mjesto jer je bio jedini svoje vrste u njezinu minijaturnom cvijetnjaku. Dat ču ja tebi, nesreća mala, prijetila se Marica bezobraznom slaćku, sagibajući svoju bolesnu kičmu, vadeći tanki žilavi korjenić malog parazita i bacajući ga na ulicu preko naherene daščane ograde.

— A što si se ti tako naduo, Ilijančiću moj, govorila je Marica, dolijevajući vodu pod stabljku ponosno ras-

cvjetala Ilijana, zasađenog u samoj sredini ružičnjaka. Baš se praviš važan ko'da nema nikog bjeljeg od tebe. Da ti živiš do kasne jeseni, video bi ti da se ni onom skromnom grmu krizantema nema što prigovoriti. Da ti tek viđiš njihovu bjelinu, naduvenco mali, mislim da bi se manje duvao u svojoj bijeloj haljini. Istina je, znam ja da si ti cvijet koji nosi u ruci sveti Josip, sveti Antun i sveti Alojzije. Baš zato bi trebao biti skromniji jer si simbol skromne ljepote i čistote.

Pošto bi se do mile volje napričala sa svojim rascvalim i nerascvalim ružama, Marica bi ponijela praznu kantu do bunara, gledajući sa strahom slegnuti krov svoje kućice.

— Eh, i krovovi imaju svoje kostobolje, govorila bi onako za sebe Marica. Samo ako izdrži dulje od moje razjedene kičme, sve će biti u redu.

Kad bi se sunce sakrilo iza natmurenih oblačina i kliša rosila mali ružičnjak, Marica bi satlma sjedila uz otvoreno okno prozora i neumorno promatraла kako njene ruže uživaju u krepkoj kuhinja vodenih kapljica što se zavlače među njihove maštovito obojene latice i slijevaju niz masne listove georgine. A kad bi kliša preko svake mjere produžila, Marica je na svojim ružama primjećivala drugima nepoznate znakove tugaljive čežnje za sunčanim milovanjem. Tada bi ih tješila tihim šaptom, koji su samo njene ruže mogle čuti, govorila im o skorom razvedravanju koje da ona osjeća u svojim bolesnim kostima. Pa kad bi sunčane zrake napokon provirile iz raspucanih oblaka i dotakle rastužene glavice

čeznutljivih cvjetova, Marica bi govorila:

— A jelde, jesam li vam rekla da će skoro sunašće da vas pomiluje? Ne može ni ono bez vas, ljestvice moje. Vidi onog potuljenog tulipana! Skupio se u sebi kao da će svrhnuti od tuge. A ja mu stalno govorila da će uskoro sunašće. Ne vjeruje on, nevjernik nevjerni. Ne smiješ biti tako neutješno žalostan, tulipančiću potuljeni. Kud bih ja već da sam kao ti, ha? Evo me bolesne i ružne od krila majčina pa živim i ne tužim se. Samo sam kao onaj susjedov bor u našem selu, a ipak sam radosna. Što kažem da sam sama? Ne, ne, znam ja da imam vas, ružice moje i Oca nebeskoga, koji je stvorio i mene i vas da se zajednički radujemo životu. A dobar je on Otac, najbolji Otac. Da nam nema, njega, bili bismo svi kao onaj neutješni potuljeni tulipančić, vezla je Marica propovijed kao župnik na Vidovalu kad je u crkvi proštenje i kad oko crkve licitari razapnu svoje široke šatore, a zaručnici medusobno izmjenjuju šarena licitarska srca s ogledalcem u sredini.

A kad bi sunčani disk tonuo u beskrajno dalekom horizontu, a veliko bi zvono zvonilo Pozdravljenje, Marica bi uz otvoreni prozor zaželjela »laku noć« svojim ružama i odlazila pod veliko raspolo izrezbareno vještrom rukom nekog seoskog rezbara, što je od pamтивjeka visjelo na zidu nasuprot njezinu krevetu, da se prije počinka napriča sa svojim raspetim Spasiteljem. Njemu bi rekla sve ono što nije mogla kazati ni svojim cvjetovima, da ih ne rastuži. Njegova muka njoj je bila uvijek primjer i ohrabrenje u

časovima tame, osamljenosti i poniranja. A tim je časovima obilovalo njezin život. Ali nitko nije nikad vidio Maricu da očajava. Njezine su oči uvijek izravale radost i povjerenje u budućnost, koju je ona stavljala u Božje ruke. Dobri su joj ljudi pomagali koliko su mogli i ona bi pred Raspetim ponavljala njihova imena, moleći ga da im za dobrotu vrati dobrotom. Molila je i za one koji su se zlobno nasladivali njenom nesrećom, koji su se rugali njenoj tjelesnoj iznakaženosti i koji su huškali djecu da joj dobacuju kako je ružna kao vještka. Molila je Raspetoga da im za zlo što joj ga čine ne vrati osvetom, nego neka im bude milostiv. Čula je ona toliko puta u crkvi da je On tražio da se molimo za svoje neprijatelje i da se ne osvećujemo zbog njihove zlobe. Znala je ona da se On i na križu molio za one koji su ga razapeli, oduzeli mu njegov život i rugali se njegovoj nemoci i boli. Dok bi tako sve promislila u svojoj glavi, gledajući u raspolo na blijedom zidu, odlazila bi smirena u krevet, znajući da nije sama u svojoj patnji i da njena patnja ima smisla jer je to imala i patnja njenog Spasitelja.

Tog je jutra Marica ustala s prvom zrakom sunca, kako je to običavala godinama. Izmolila je sve svoje molitve koje je znala napamet, obukla se stenući od kostobolje u kičmi i zglobovima, prihvatala svoju drvenu štaku i izašla radosna na svjež jutarnji zrak u želji da zalije svoje ljubimice što cvatu na ona tri kvadratna metra pred njezinom kućicom. Zahvatila je s mukom vedro bunarske vode i krenula prema cvjetnjaku unaprijed smisljavajući što da

reče rascvalom Ilijanu, koji je jučer tako ponosno otvorio svoju bijelu glavicu zagledan u žarki disk lipanjskog sunca. U čitavom sokaku nema tako lijepa i ponosna Ilijana, pomisli Marica ponosna na nj i na sebe samu.

Kad se približila radosti svojoj, zastala je s licem koje je od izraza iznenadenja poprimilo izgled užasa. Kanta s vodom ispalila joj je iz ruke i polila njene bose noge. Osjetila da joj nestaje svake snage u oslabljenim mišicama i da će je gorčina tuge koja se razlila njenim bolesnim tijelom srušiti na tlo. Nesvesno se prihvatala oljuštene stijene svoje siromašne kućice, ponavljajući s očima, zalive nim krupnim suzama:

— Bože moj, zašto? Zašto su to učinili, Bože? Zašto?

Onda se sjeti velikog drvenog raspela na zidu svoje sobice i svojih svakovečernih razgovora s njime, s Raspetim. Mozgom, izmučenim patnjom, produ joj riječi koje je toliko puta slušala u liturgiji Velikog petka: »Oče, reče, oprosti Im, jer ne znaju što čine.«

Njezine su ruže, sva njena radost, ležale zgažene i polomljene kao vojnici na bojnom polju nakon krvave bitke. Ponosni bijeli Ilijan bio je satrt zajedno s lukovicama nečijim zločinačkim stopalima, a na zidu Maričine kuće, tamo gdje su još sinoć bile prislonjene samodopadne georgine krvavih boja, bila je ugljenom nacrtana vještka kako jaši metlu i riječi koje nepismena Marica nije znala pročitati.

— Bože moj, zašto? ponovi Marica i sruši se bez života među bezzivotne stabljike svojih mrtvih ruža.

Uređuje: Juraj GUSIĆ

Sredstva društvenog obavještavanja u misijama

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Danas se 4 velesile bore za čovjeka. A to su: film, radio, televizija i štampa. One čovjeku mogu pomoći da se lakše približi Bogu, ali isto tako mogu ga odvesti daleko od Boga. Te 4 velesile čovjeku mogu pružiti stalno kulturno uzdizanje, mogu mu donijeti mnogo prave radosti, ali isto tako mogu ga zavoditi i kvariti. Te 4 velesile također mogu biti trajno u službi evangelizacije, navještanja Evangelijsa. Prije nešto manje od 2 godine održan je u Münchenu veoma važan svjetski kongres »Audiovizuelna sredstva i evangelizacija«, na kojem se mnogo govorilo i raspravljalo baš o tome kako ta čudesna sredstva čovjekova izuma upotrijebiti u dobro, u navještanje poruke o spasenju čovjeka.

Naša misijska nakana želi da se »sredstva masovnog obavještavanja« što više upot-

reblijavaju u službi evangelizacije u Africi i Aziji. Na tim dvama kontinentima nalazi se 70% pučanstva Zemlje. Evangelizirati te ljudi znači, dakle, zahvatiti 70% čovječanstva. Bogu hvala, Crkva to čini u sve većoj mjeri, gdje je to moguće, služiti se baš tim tako uspješnim sredstvima. U jednom posve kratkom prikazu nemoguće je nabrojiti što se u tom pogledu sve čini. Spomenut ćemo samo nešto, u želji da molitvu za misijsku nakamu učimo što stvarnjom.

Pakistan je po stanovništvu većinom muslimanska zemlja. Osim muslimana postoje i neznatne vjerske manjine, pa tako i katolička. Pakistanski ustav priznaje ipak i tim manjinama pravo na ispunjavanje, prakticiranje i propagiranje njihove vjere. Zato se u toj zemlji i Katolička Crkva može služiti sredstvima društvenoga priopćavanja, i to ne samo štampom. Za Božić i Uskrs katolička je zajednica u Pakistanu pozvana da preko radia i televizije ostvari specijalni program.

U svojoj korizmenoj poruci prošle godine biskup Taijana na Taiwanu, monsignor Paul Cheng, vjernicima je živo dozvao u svijest dužnost širenja vjere. Da bi je što bolje mogli vršiti, on im je preporučio da svatko od njih osobno, a zatim zajednički u obitelji i župi proučava Svetu pismo, zatim da bi prema Kristovoj poruci nastojali i živjeti i napokon da bi se što bolje koristili katoličkim programom, što im se svake subote pruža na televiziji. Biskupska konferencija Taiwana zajednički poziva vjernike i na skupljanje priloga za plaćanje katoličkoga programa na televiziji. Skupljanje se obično čini u ožujku, a potrebno je skupiti svotu od 2.500 dolara.

U Indiji također imade lijepih pothvata i pokušaja, da se sredstva društvenog obavještavanja upotrebljavaju u službi evangelizacije.

U Tanzaniji je osnovana nacionalna Radio-komisija za vjerske programe.

Mi kod nas nemamo pristupa na radio i televiziju. To je svakako za žaljenje, jer smo prikraćeni za jedno od važnih čovjekovih prava. No zato nastojmo što bolje iskoristiti one mogućnosti koje imamo, osobito naš katolički tisak. A onima u misijama koji imaju veće mogućnosti, želimo od srca, da se njima za širenje vjere što bolje služe. Za to ćemo ovaj mjesec u duhu misijske nakane usrdno i moliti.

Josip Antolović

U Jesu Ashram rad se proširuje

Još početkom prosinca prošle godine stiglo nam je pismo sestre Ivane Stakor, ali sve dosad nije moglo doći na red. Donosimo ga sada jer smo uvjereni da će mnoge zanimati njegov sadržaj

Hvala vam lijepa za sve što ste preko Glasnika Srca Isusova i Marijina učinili za naš »Jesu Ashram«! Ja sam se uistinu veloma iznenadila kad sam čitala tako lijep izvještaj o našem radu ovdje u Matigari. No naša djela najbolje govore što je istina. Ako je naš rad za Boga i s Bogom, onda on mora govoriti. Ako pak nije s Bogom i za Boga, onda nam sve ne koristi ništa.

Ja nisam zasluzila da me ljudi hvale zbog ovo nešto dobra. Sve to mi ovdje činimo s Božjom milošću iz ljubavi prema Bogu. Uvjerenja sam da se u »Jesu Ashramu« najbolje vidi Božja ljubav na djelu. Često mi dolazi misao: »Gospodine, što je ovdje dobro, to si Ti učinio, i zato mora biti dobro i vrijedno!«

Sad sam dobila kao pomoćnicu jednu sestru iz svoje družbe, pa mi je mnogo lakše. Za nekoliko mjeseci doći će nam u pomoć još jedna sestra, koja sada studira. Nije li i to Božja milost da mi dolaze u pomoć nove sile?

A sad nekoliko riječi o našoj bolnici. Stalno nam dolaze bolesnici, od kojih neki tu nađu zdravlje i sretni se vraćaju kući, ne samo zato što su ozdravili nego i zato što su ovdje postali nešto bolji u duhovnom pogledu. Ima dosta i takvih koji više ne mogu ozdraviti na tijelu, ali zato im mi nastojimo pomoći da bar sretno umru. Većina ih umre s novim imenom (tj. budu prije smrti pokršteni). To je baš divno i utješno kad vidimo da nam ih je Gospodin poslao amo samo zato da tu postanu djeca Božja i braća Kristova.

Evo vam jednog primjera. Gubavac Bimal proboravio je kod nas četiri godine. Krastno je pjevao dok su bolesnici katolici primali svetu pričest. Za to je dobio lijepu nagradu. Jednog dana kazala sam mu: »Bimal, meni se čini da ti silno čezneš da mogneš primiti svetu pričest!« Odgovorio mi je: »Veoma jako čeznem!« Tad sam mu rekla: »Dobro još promisli. Pa ako doista želiš, kazat će

DUPAKU JE 20 MJESECI. POMALO VEC HODA I GOVORI. KOD NAS JE MALIBAN NAŠAO DOM I LJUBAV I ZATO NAM JE VEOMA PRIVRŽEN

svećeniku da te pokrsti čim budeš za to spreman.«

Za mjesec dana Bimal je bio poučen u vjeri i svećenik ga je pokrstio. Na krštenju dobio je ime Damjan. Poslije krštenja reče mu svećenik: »Za tjedan dana primit ćeš svetu pričest, jer moraš biti još malo poučen da bolje razumiješ.«

U međuvremenu Bimal - Damjan teško je obolio i napokon je primio svetu pričest kao svetu pričest i kao poputbinu. Još isti dan je umro. Bilo mu je tek 14 godina. Život mu je bio sama patnja, napose kad je obolio od gube. Roditelje je rano izgubio, pa se kao dijete već zaposlio kod neke obitelji. Kad je obolio, donijeli su ga k nama, i tu je našao put do Isusa i vječni počinak u Njegovu zagrljaju.

U našoj bolnici stalno imamo oko 320 bolesnika, u našoj maloj školi nalazi se 42 djece. Ona su razdijeljena u tri male škole u selu. Zatim imamo »Majčin klub«, koji broji 363 osobe, koje nam dolaze svake srijede. U bolnici imamo 60 stalnih gubavaca, a tri tisuće gubavaca dolazi nam iz okolnih mjesta na liječenje. Polovicu tih gubavaca primamo ovdje, a drugu polovicu u Kurseongu, 105 km udaljenosti.

S. Ivana Stakor

Zadivio nas je mladi Romeš

Za vrijeme svojih pohoda selima novoobraćenika otac Gabrić uvijek doživi nešto dirljivo i poučno. Tako nam i ovaj put opisuje jedan svoj događaj u pismu što nam ga je poslao krajem veljače ove godine.

Sve nas je zadivio mladi Romeš. On je još katekumen, no govorio je kao nadahnut. Sjedili smo stisnuti u njegovoj maloj kolibi. Ovo je prvi pohod njegovu selu. On je s druga dva mladića — obojica, kao i on, na višim su naukama — pohodio našu misijsku postaju, onako na svoje. Cull su mnogo o našem radu, našem životu, o bolnici, sirotištu za bolesnu dječicu. Vidjeli su sestre kako služe bolesnike, i to sretne, nasmijane uza svu onu nesnosnu vrućinu. Vidjeli su malu sestru Mohini kako čisti i njeguje onu bijednu bolesnu dječicu. Vidjeli su kako smo siromašnim starcima i staricama dijelili odijela i nahranili ih. I Romeš i njegova dva prijatelja sreli su se s — Isusom. I o Isusu su htjeli više znati, pa su nas pozvali u selo.

»Mi smo našli novi život, novi put, novu sreću«, govorio je Romeš. A meni je do srca dopirala dvijetisućna godišnja jeka Njegovih riječi: »Ja sam Put, Istina i Život.«

»I tu sreću novog života, vječnog života, mi želimo dati svima. Siromašni smo. Uz velike žrtve, često i bez hrane, svršili smo višu školu. Sad smo se upisali u seosko sveučilište. Mnogo toga smo i čitali i slušali, no nismo našli sreće. Previše smo tražili sebe. Pred sobom nismo imali idealja. Ali ta Isusova vjera, vjera davanja, davanja do križa, do smrti, vjera radosnog davanja, divna je vjera. To je vjera davanja, vjera ljubljenja...«

Romeš je zastao. Kao da očima nešto pita. Uz njega je sjedio Montoš, učenik Onukul Thakura, jedne moderne, nove struje hinduizma, ne uvijek baš prijateljske prema kršćanstvu.

»Montoš, što ti o svemu ovome misliš?«, upita ga Romeš. Montoš, mladić nepatvoren, dobre volje, od srca će: »Romeš, i ja sam kao i ti tražio istinu. Onukul guru (učitelj)

MALA SESTRA MOHINI OKRUŽENA SVOJIM MALISANIMA U NASEM SIROTISTU

SESTRE PREVIJAJU RANE JEDNOM OD MNOGIH GUBAVACA U NASEM DISPANZERU

POHODIO SAM JEDNU NASU OBITELJ. SIROMASNI SU, ALI BOGATI POUZDANJEM U BOŽJU PROVIDNOST

pokazao mi je ovaj put, postao sam njegov učenik. Ali jedno je činjenica: on nam nikad nije rekao to da je on Put, Istina i Život. Milosrdni mi dao snage, jakosti i svjetla da bih i ja jednog dana taj vječni Put, tu vječnu IstINU i Život mogao upoznati!»

Krasna molitva, uistinu pripravno srce za Njega. Sada zavisi o mojim i o tvojim molitvama i žrtvama i za Montoša i za tolike druge duše koje čeznu za Isusom. A to su milijuni. Sjetih se tada stihova dragoga mī pokojnog druga Tomislava Posavca, isusovačkog novaka iz Travnika. On se pita zašto toliki milijuni još ne poznaju Isusa, pa odgovara: »Jer vjerni Tvoji molit se boje:

‘Dodi Kraljevstvo Tvoje!»

Ali ima ih mnogo i koji se mole. Vi ste među njima, dragi suradnici i suradnice. I mi smo se s vama sjedinili sjedeći na hasurama u Romešovoј kolibi, daleko, daleko u Bengaliji, nadomak sunderbanskih džungla. Osjećali smo se tako blizu vama. Iste misli, iste želje: »Dodi Kraljevstvo Tvoje!»

Uz molitvu bilo je, dakako, i pjevanja sve do u kasnu noć. Romešova majka bila je zabrinuta što će dati za večeru. Nikad oni nisu imali u kući svećenika. Oni spadaju u nižu kastu, pa više kaste nikad ne bi s njima sjele. Ja sam i nju i Romeša utješio neka o hrani i ne misle. Ovaj razgovor, ovo dijeljenje Isusove ljubavi i sreće najslađa je hrana. No Romeš je ipak poslao svoga mlađeg brata preko rijeke u Korakati, gdje se nalazi mali pazar, pa je on odanle donio malo čaja. A pržene riže bilo je kod kuće, pa smo svi malo založili i bili smo sretni. Od onoga malo ostalo je nešto i za dječiku.

Zadnja molitva, pozdrav i blagoslov i hajde na rijeku Ganges. Plima je. Želio sam prije ponoći stići u zadnje selo Chatta Molakhali. Bio sam ponešto umoran — danas je bilo oko šest sati pješačenja — no taj svećenički umor nije umor, u njemu je toliko sreće, radosti i snage da sam osjećao da bih još one noći mogao uz Ganges ravno... ravno sve do moga lijepog Metkovića na smokve i grožđe i do Zagreba, da se tamo zahvalim osobno dobroj našoj gospodri Andelki, koja me silno razveselila svojim lijepim darom za školovanje jednog našeg budućeg svećenika, kao i ostalim dobročiniteljima čiji su me darovi dočekali kod kuće u Maria Polliju.

O. Ante Gabrić

Mala fotoreportaža iz Indije

U BENGALIJU DOLAZI BROJNI MISIONARI IZ JUŽNE INDIJE. NA SLICI VIDIMO JEDNOG NOVOZAREDENOG ĐAKONA S MAJKOM I NADBISKUPOM KALIKUTSKIM KARDINALOM PIKACHIJEM

SESTRA ZDENKA MIKETINAC SA SVOJIM SUSEDSTRAMA OKRUŽENI SIROMASIMA KOJE JE NAHRANILA I ODJENULA.

Otac Gerovac marljivo uči jezik činjanda

Svaki početak je težak, pa i početak misionarskog života. O tome nam u svome pismu od 7. veljače ove godine piše otac Ivan Gerovac iz Zambije.

Započeo sam učiti jezik činjanda i pomalo se prilagođujem novom načinu života. Već treći mjesec učim taj domorodački jezik. Tečaj pohađa 14 osoba, i to četiri irska patra i jedna irska časna sestra, jedan misionar iz Švicarske, a s njim su iz iste zemlje i još jedan svjetovnjak i jedna svjetovnjakinja, jedna časna sestra iz Sjedinjenih Američkih Država, trojica protestanata, jedan bijeli otac iz Italije i ja. Ja sam jedini isusovac na tom kursu, no ona četiri irska svećenika stanuju u našoj kući gdje i ja stanujem. Naš učitelj tog jezika je jedan bijeli otac rodom Francuz. Dobre poznaje gramatiku jezika činjanda pa nam je veoma mnogo tumači na tim predavanjima. Ali zato još nismo pravni progovorili tim jezikom. On nam kaže da ćemo to postići u susretu s ljudima na tenu.

Luwisha House je kuća studija. Veoma je blizu zambijskog sveučilišta i na putu je prema aerodromu. Tu stanuju isusovci, profesori i studenti. No od 16 članova kuće niko ne govori jezikom činjanda, što mi prijeći da ga vježbam bar kod kuće. Međutim, obećano mi je da će nakon svršenog tečaja poći na istok Zambije, gdje ljudi govore tim jezikom. Tamo bih ostao cijeli ožujak i travanj. U svibnju bih se vratio u Mumbwu, gdje me čeka kapelanska služba i vjerouauk u gimnaziji. Dok polazim spomenuti tečaj, u Mumbwu idem jednom mjesечно pa ondje služim jednu misu za časne sestre u subotu, a u nedjelju za učenike srednje škole, kojih uvijek bude prilično mnogo na misi. Ta u ondašnjoj srednjoj školi ima oko tisuću učenika, a od toga lijep broj njih već su kršćani ili se pripravljaju za krštenje.

U ostale nedjelje pomažem zasad u župi Kizito. Misu tu služim na jeziku činjanda, dok jedan od uglednih župljana propovijeda.

OVU ZIRAFU VEOMA ZANIMA TKO SE TO TAKO ZURI U MUMBWU. MOŽDA BI JOJ NETKO OD NAS MOGAO TO RECI?

Misa je tu uvijek veoma svećana i traje oko dva sata. Crkva, koja je srednje velika, ujek je dupkom puna, pa neki moraju i vani stajati i odande pratiti misu. Na misi budu i mnoge majke sa svojom nejakom djecom, koju za vrijeme mise doje. Gledano prema oltaru, muškarci ovdje sjede s lijeve strane, a žene s desne. U sredini se nalazi redovito mješoviti zbor s bubnjevinama i zvečkama. Tu se sve pjeva: i »Slava« i »Vjerovanje« i »Molitva vjernika«, i sve ostalo.

Preko tjedna imamo za studente misu u 6 sati naveče u Luwisha House. Skupi ih se lijep broj.

Što se tiče ovdašnje klime, sad je tu najljepše doba. Ove godine bilo je malo kiše, no ipak je cijela zemlja obavijena zelenilom.

Moram završiti. Na kraju svim prijateljima naše zambijske misije želim od srca obile Božjeg blagoslova u životu i radu.

O. Ivan Gerovac

I misionari su izloženi opasnosti

U pismu od 20. siječnja ove godine brat Ilija Dilber piše o opasnostima kojima su izloženi misionari zbog ratnog stanja između Zambije i Rodezije.

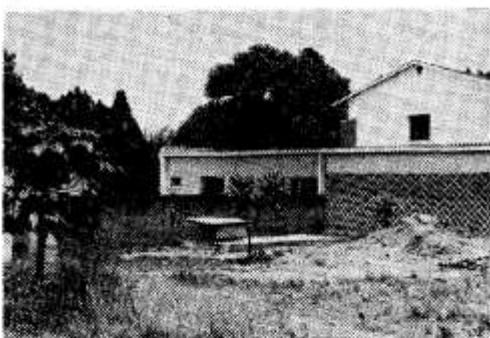
Neki prijatelji nas pitaju nismo li i mi misionari izloženi opasnostima zbog rata između Zambije i Rodezije. Kako je, naime, poznato, na tisuće rodezijskih gerilaca našlo je ovdje sklonište pa odatle povremeno upadaju u Rodeziju. Rodezijske vlasti odgovaraju na taj način da upadaju u Zambiju i napadaju gerilске centre. Najveći napad bio je 19. listopada 1978. Doznali smo da su rodezijski vojnici napali 12 gerilskih centara. U neke od tih centara spustili su se padobranci ili helikopteri i potpuno ih razorili. Najviše žrtava bilo je u centru Čikumbi, u blizini Lusake. Računaju da je tada poginulo oko stotinu gerilaca i oko tri stotine izbjeglica, a ranjeno je oko šest stotina ljudi.

Nakon tog napada došlo je u Zambiji do velike reakcije prema bijelcima. Ljudi su ih napadali na ulicama, a neke je i policija zatvorila pod sumnjom da su rodezijski špijuni. No zambijska vlada brzo je tome učinila kraj. Ali poslije toga započeli su napadaji na raznim osamljenim mjestima, napose na cestama koje vode kroz šume. Naoružani napadači zaustavljaju vozila i putničima otimaju novac, odijelo i satove. Jedan irski misionar bio je tako opljačkan i odveden u šumu gdje su ga svezali za drvo i tukli. Kasnije su ga pustili na slobodu.

Dvije naše misijske postaje, Katondwe i Čigombe, praktički su odsjećene od Lusake. Već tjednima nemamo nikakvih vijesti iz misije Čigombe, gdje kao obični misionar djeluje prijašnji lusački nadbiskup, otac Kozloveci, Poljak. Kad je putovao u Lusaku iz te svoje misije, gerilci su ga zaustavili, pa mu zapovjedili da izade iz auta i onda su ga odveli u šumu. Dok su ga vodili, pucali su mu iznad glave. Kasnije su ga pustili pa je stigao u Lusaku. Kad je tu obavio svoje poslove, htio se istim putem vratiti u svoju misiju, no svi su ga odvráćali od tog nauma jer se izlaže smrtnoj opasnosti.

BRAT ILIJA U DRUŠTVU SVOJIH RADNIKA NAKON ŠTO IM JE PODIJELIO DAROVE

VODOVOD KOJI JE IZGRADIO BRAT ILIJA SA SVOJIM RADNICIMA

Tko mora putovati, mora to činiti samo u pratinji zambijskih vojnika. Zbog takvog stanja u zemlji mnogi su bijelci napustili Zambiju. Međutim, svi su misionari i misionarke ostali na svojim mjestima. Bog je s nama. Ništa nam se ne može dogoditi bez Božje volje. A nadamo se da će se uskoro srediti situacija u Rodeziji i da će doći mir, pa će i u Zambiji biti bolje.

Sve prijatelje misija molimo da se u ovim danima kušnje mole za nas misionare i ujedno da bi preko tih kušnja Kristovo kraljevstvo dublje prodrlo u afričke duše.

Br. Ilija Dilber

Juraj Gusić: **OD KOVAČA DO MISIONARA**
— Knjiga donosi prikaz života i rada pokojnog isusovačkog brata pomoćnika Benedikta Fos-tača, zambijskog misionara. Namijenjena je u prvom redu mladima, ali će je i ostali rado pročitati.

---

nove knjige

SUVREMENA SLUŽBA VJEĆNOSTI — Život i rad o. fra Ante Antića. Izdaje Viceposlatura. Odgovara fra Roko Tomić, Vrbaničeva 35, Zagreb. Budući da je objavljeno nekoliko životopisa i knjiga o tom Božjem ugodniku, odlučeno je da se skupljena građa kritički prouči i objavi. Ovo je prva knjiga u tom nizu.

MARULIĆ — Hrvatska književna revija br. 1 za 1979. godinu. Vrlo vrijedna revija za sve one koji žele pratiti zbijanja u književnosti i kod nas i u svijetu. Cijena pojedinačnom broju 30 d. Narudžbe: HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.

KRISTOVA NAUKA — Katolički katekizam za odrasle. Od Hrvatskog katoličkog društva sv. Ćirila i Metoda dobivamo u ruke novi katekizam za odrasle! Predgovor knjizi napisao je prefekt Sv. Zbora za kler kardinal John Wright. Hrvatski Metropolita ovakvim značajnim riječima preporučuje tu knjigu:

„Ništa nije tako strano duhu Sv. Pisma kao relativizam, subjektivizam, racionalizam u

odnosu prema Riječi Božjoj... Također mentalitet ima svoje odjeke i u Crkvi. Sve je stavljenje od nekih misilaca pod upitnik. Ništa nije sigurno. U takvoj pomutnji od kršćanstva zapravo ne bi ništa ni ostalo, osim da bude neka filantropska ideologija, lišena božanskoga, milosnoga i vječnoga. Do takvih posljedica vodi nježanje apsolutnog principa istine, apsolutnog kriterija dobra i zla... KATEKIZAM KRISTOVA NAUKA djelo je velikog broja suradnika. Nastao je na tlu gdje je suvremena civilizacija, znanost i tehnika, dostigla najviše domete, ali čovjek sve dublje dolazi do spoznaje da ne živi samo o kruhu... Da bi se ispravno živjelo, treba graditi na Istinu! Ovo djelo bit će svojim sadržajem korisno svim tržiteljima Istine. Učvrstit će braču u vjeri... Po zagovoru Presvete Bogorodice molim ovom djelu i na našem tlu Božji blagoslov.“

Tim riječima zagrebačkoga nadbiskupa ne treba ništa dodati. Knjiga ima 486 str. Cijena joj je 180 d, a naručuje se: HKD Sv. Ćirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg 21.

Kad je jedna mlađa žena pročitala knjigu Jurja Gusića „**DJEVOJKO ZNAŠ LI LJUBITI?**“, kazala je prijateljici: »Zašto nisam do te knjige došla prije nego što sam se udala? Kako bi moja priprava za brak bila drugačija!« — Da i ti ne bi morala slično uzdahnuti, nabavi tu knjigu i pročitaj je sama, a daj je i svojim kolegicama. Onda će vam mladežničke godine biti mnogo bogatije i sretnije. Cijena knjizi je 40 dinara.

Od istog pisca možete nabaviti i ove knjige:

RODITELJI VELIKI GRADITELJI — Knjiga obrađuje problem odgoja djece. Cijena joj je 80 dinara.

VRHUNCI ZOVU — obraduje temu kako će mladići i djevojka izgraditi svoj značaj. Cijena je 35 d.

S GOSPOM K VRHUNCIMA — pokazuje nam kako ćemo na Gospinu primjeru izgraditi svoj kršćanski značaj. Cijena je 35 d.

Sve te knjige mogu se naručiti na adresu: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 33.

Ukoliko naručujete cijeli komplet, sve 4 knjige zajedno stoe 150 d.

**ČITATELJI I PRIJATELJI GLASNIKA,
POSJETITE IZLOŽBU
TORINSKOG PLATNA!**

---

zahvalnice

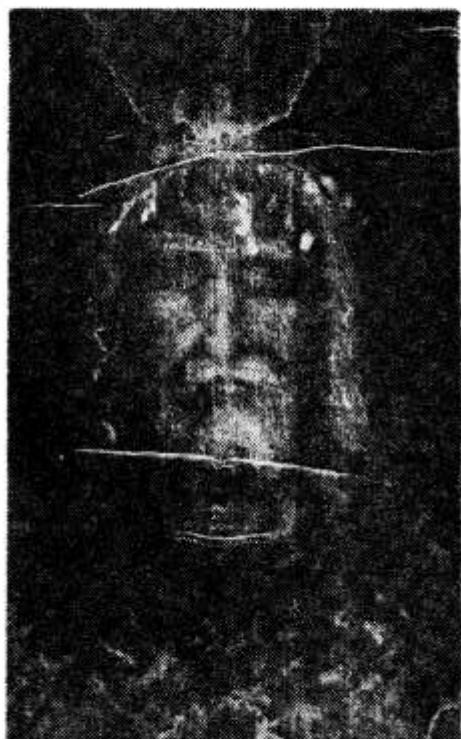
ZAHVALUJUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGRESNOM SRCU MARIJINU

...za namještenje uz preporuku za stan. — Ljiljana, Zagreb
...i m. Klaudiji za spas unuka u prometnoj nesreći i za druge milosti. — Marija Zdenka, Zagreb
...Majci Božjoj Bistričkoj i m. Klaudiji za pronadeni novac. — V. M., Zagreb
...što u poodmakloj dobi nije morala na operaciju. — N. N.
...za velike i brzo isprošene milosti. — J. Ž., Bruxelles
...na primljenoj milosti. — M. K., Bapska
...sv. Josipu, sv. Antunu i Ivanu Merzu na uslišanoj molitvi. — S. Petrač, Začretje
...Gospod sv. krunice i ostalim svetim zaštitnicima za zdravlje. — Rozika Kuleš, Borongaj
...i Ivanu Merzu za primljene milosti. — Katica Čopić, Jastrebarsko
...sv. Josipu i sv. Antunu na uslišanoj molbi. — Vera Urbanić, Sv. Đurđ
...za uslišanu molbu. — M. M., Zagreb
...Gospod Lurdskoj, sv. Ani i sv. Antunu za mnoge primljene milosti u životu. — Anica Andrašević, Koška
...za primljene milosti. — Obitelj Bračić
...za zdravlje sina Tomislava. — Obitelj Bukan
...na položenom ispit u na uslišanoj molbi. — M. M., Novo Virje
...sv. Josipu i sv. Antunu na velkoj primljenoj milosti. — A. M., Varaždin
...i sv. Antunu na primljenim milostima. — Stana Leko, Vojnići
...sv. Antunu i svima svetima što mogu pristupiti stolu Gospodnjemu. — M. M., Baden-Baden
...i sv. Antunu na primljenim milostima, a posebno što su mi spasili sina u teškoj prometnoj nesreći. — O. J., Farkašić
...i sv. Antunu za sretan porod malog Hrvuja, za ozdravljenje od teške bolesti i na sretnoj operaciji sina Krešimira. — Pavica Nemet, Našice
...i sv. Anti za primljenu pomoć. — N. N., Beograd
...Gospod od zdravlja, sv. Josipu i svima svetim zaštitnicima za sretan porod kao i za zdravlje moje i mojih najbližih. — Vlatka Janeš, Gerovo
...Gospod Kloštarskoj i andelima čuvarima za primljenu milost i za ustrajnost, a bl. Leopoldu za obraćenje. — Glasnikova čitateljica iz Banovaca

...Gospod od zdravlja i sv. Antunu za primljene milosti. — Rozallja Piškulić, Novi Vinodolski
...Gospod Lurdskoj, sv. Josipu i sv. Nikoli Taveliću što su mi pomogli u mojoj teškoj bolesti. — A. M., Kaniža
...i sv. Josipu za pomoć u mojoj potrebi. — Emanuela, Vranjic
...na primljenim milostima. — L. K., Našice
...za primljene milosti, a napose što mi oko nije stradalo od opekontine. — Olga Papp, Ludbreg
...sv. Ani i sv. Tereziji na primljenim milostima i pomoći. — J. K. i M., Moste
...i svima svetima na uslišanoj molitvi i na pruženim pomoćima za sretno završenje moje unuke kao i za zaposlenje. — Baka iz Bošnjaka i njena unuka M. L.
...Gospod od brze pomoći i sv. Ani za uslišane molitve i za primljene milosti. — Anka Vuković, Vinogradci
...i sv. Luciji za primljene milosti. — Lucija Petrović, Vareš
...Gospod Lurdskoj, sv. Grguru i Andelima čuvarima što su nas očuvali u prometnoj nesreći tako da sam ostala neozlijedjena. — Vlatka Janeš, Gerovo
...Gospod od brze pomoći, sv. Antunu i sv. Nikoli Taveliću za ozdravljenje moje unuke. — I. R., St. Petrovo Selo
...i bl. Leopoldu na uslišanju i za sretan porod unuke. — Marija Vabec, Fojnica
...sv. Anti i ostalim zaštitnicima što mi se sin sretno vratio kao i za druge milosti. — B. J., Tršće
...i bl. Leopoldu za primljene milosti. — Katica Majnarić, Delnice
...Gospod od brze pomoći, sv. Nikoli Taveliću i bl. Leopoldu za primljene milosti. — Obitelj Cik, Virje
...i Gospod od brze pomoći za sinovo ozdravljenje. — Katica Karalić, St. Perkovci
...i Gospod od brze pomoći za uslišanje. — Amalija Makovec
...za primljene milosti uz preporuku za zdravlje. — Čitateljica iz Stupnika
...i Gospod od brze pomoći za uspješno ozdravljenje kćerke. — Zahvalni roditelji
...i svima svetima za primljene milosti. — Prabaka i baka, Zagreb

**PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NIHOVOJ ZAŠTITI!**

IZLOŽBA ORIGINALNIH FOTOGRAFIJA TORINSKOG PLATNA

»Pokaži nam, Gospodine, svoje lice!«

TORINSKO PLATNO, koje se čuva u Torinu u Italiji, najveća je kršćanska relikvija. Prema sudu mnogih stručnjaka ono prikazuje originalan lik Isusa Krista.

TORINSKO PLATNO govori nam jezikom slike, a taj jezik mogu danas svi lako shvatiti. U njemu nam je Isus poklonio ne samo dokaz svoje opstojnosti nego i dokaz svoje muke.

Po sebi je razumljivo da za **TORINSKO PLATNO** vlada u svijetu veliko zanimanje. Oko četiri milijuna ljudi svojim je očima promatrao 1978. godine tu kršćansku relikviju u Torinu. O njoj su pisali gotovo svi evropski časopisi i donosili obilje fotografija.

Uredništvo »Glasnika Srca Isusova i Marijina« prigodom 70. godišnjice njegova izlaženja — priređuje modernu izložbu originalnih fotografija **TORINSKOG PLATNA** s prikazom prvo-razredne dokumentacije i brojnih dijapozitiva u boji.

Izložba traje od USKRSNOG UTORKA 17. TRAVNJA DO KRAJA 1979. GODINE, a nalazi se u KAPELI POKRAJ HRVATSKEGA NARODNEGA SVETIŠTA SRCA ISUSOVA U ZAGREBU, PALMOTIČEVA 31.

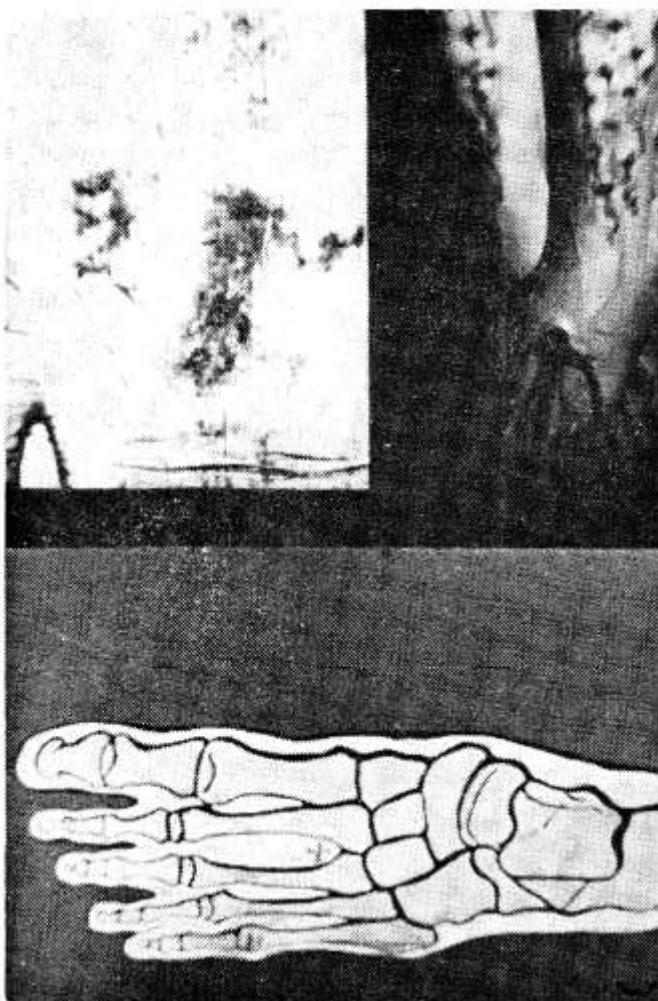
Bit će otvorena svakog petka, subote i nedjelje poslije podne, a veće skupine moći će je pogledati, prema dogovoru, i u drugo vrijeme.

Pozivamo vas da prolazeći kroz Zagreb — bilo prigodom hodočasničkog putovanja, bilo prigodom raznih izleta — pohodite tu jedinstvenu izložbu. Molimo gospodu župnike da svojim vjernicima omoguće da dožive nešto slično što su doživljavali mnogi posjetioci 1978. godine u Torinu. AUTOBUSE MOŽETE PARKIRATI SUBOTOM I NEDJELJOM BLIZU BAZILIKE SRCA ISUSOVA.

Za sve informacije izvolite se obratiti na:

**Uredništvo »Glasnika Srca Isusova i Marijina«
41000 Zagreb pp. 699 Palmotićeva 33**

DETALJI S IZLOŽBE

Trag tabana osobito je jasan na otisku poledine noge i to zbog toga što je plakta nijviše prianjala uz taban.

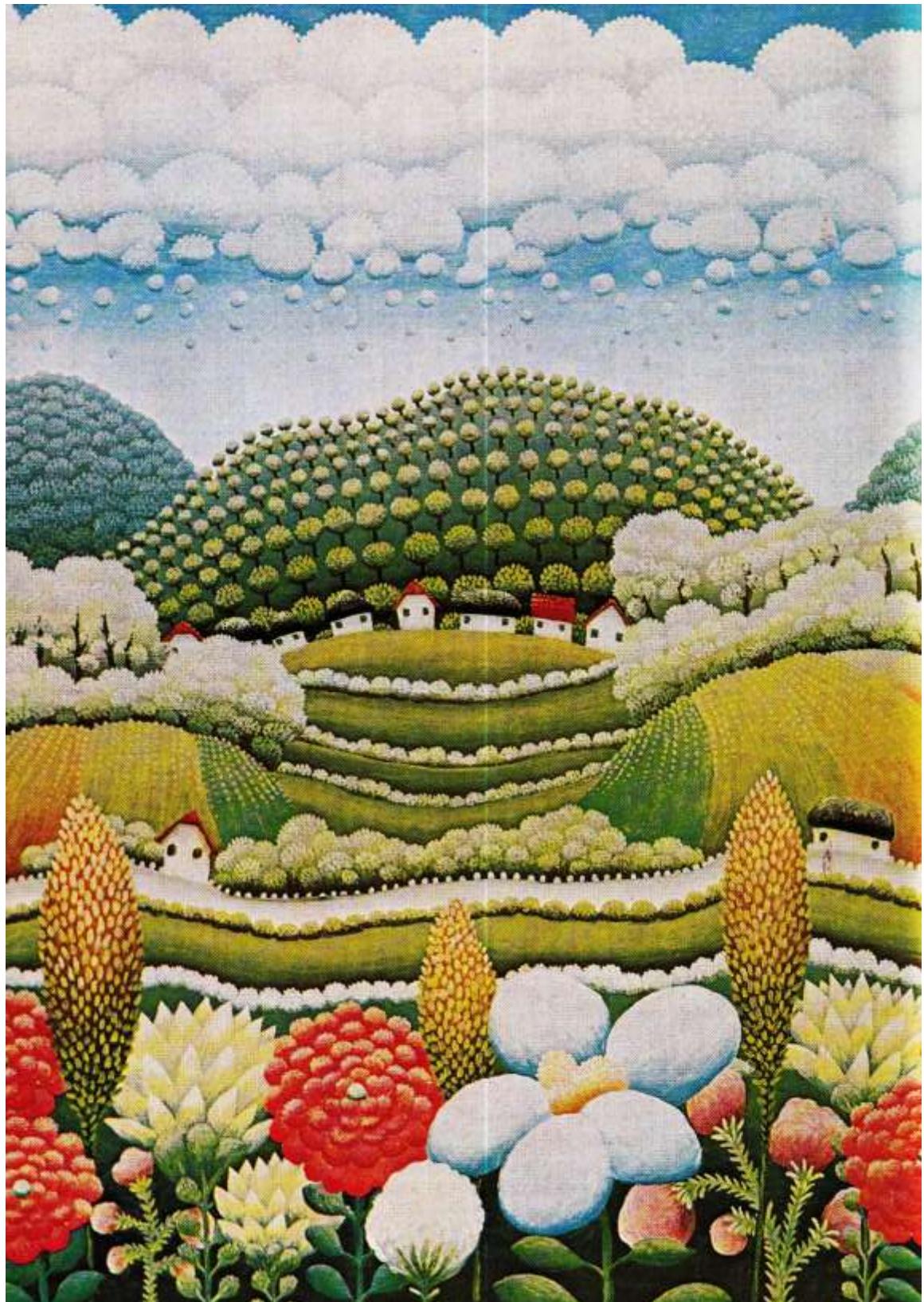
Bolje reproducirana desna noga koja prikazuje dva razgovjetna kapanja krvi. Jedno prema vršku noge, a drugo prema peti.

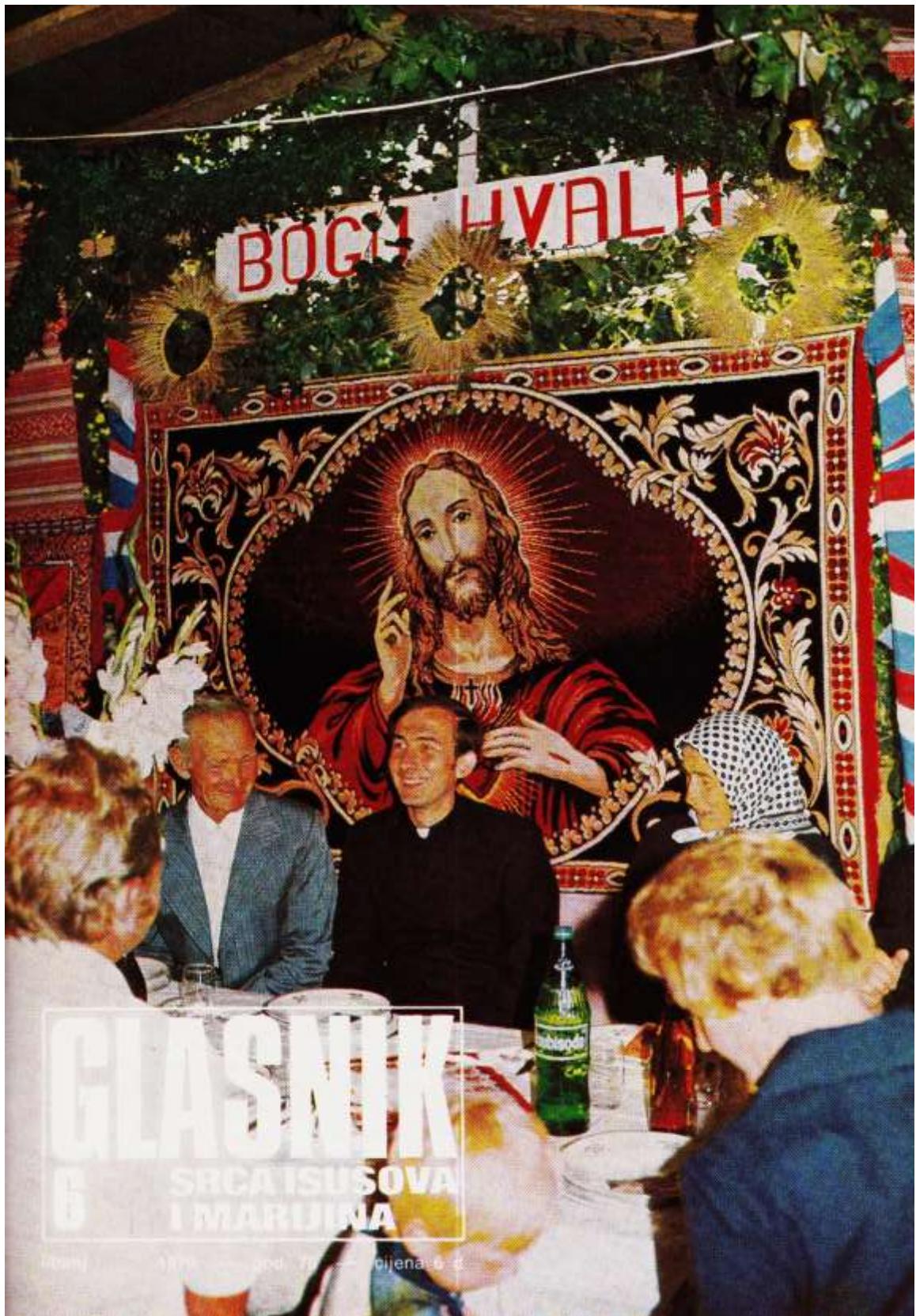
Obje noge probodene su istim čavlovom na križ, lijeva iznad desne.

Skelet desne noge s oznakom mesta kroz koje je prodro čavao, koje je označeno križićem.

Ozljede su od bićeva bile dvovrsne. One izazvane čeličnim kuglicama okruglog su oblika i prodiru u meso do kosti, a one prouzročene remenima bile su ravne i krivuljaste.

GLASNIK
SRCA I SOVA
I MARJANA

Novi broj u prodaji od 10.03.2010. cijena 6,00

Naslovna strana: SLAVLJE
MLADE MISE POD OKRILJEM
SRCA ISUSOVA (Mladomisnik:
VLADIC MAGIC, Jazabet,
23. VII 1978.)

Na zadnjoj strani: BRATSKI
ZAGRLJAJ PAPE I HRVAT-
SKOG METROPOLITE (Obojica
su veliki štovatelji Isusova Sr-
ca)

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmostićeva 31, 41001 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisk: »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatsko. — Cijena pojedinog broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretpлатu šaljite poštanskom uplatničicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarska plaćena u gotovu.

Bogu hvala!

U normalnom životu čovjek postane svjestan da mnogo više prima nego daje i da tek zahvalnost čini život bogatim.

Ali u posebnim prilikama jubileja postaje jasno da je sve što jesmo zapravo čudo Božje ljubavi i dobrote.

Takva je zgoda i 70-godišnjica našega GLASNIKA. I zato:

SRCU ISUSOVU I MARIJINU —

- zahvaljujemo za sve naše mladomisnike, za sva svećenička i redovnička zvanja kojima je GLASNIK pomogao da su se odlučili predati Božjoj službi;
- zahvaljemo što je naš vjerni puk priglio GLASNIK i što ga je smatrao najsigurnijim i najvjernijim prijateljem svoga doma;
- zahvaljujemo za sve suradnike i urednike GLASNIKA, koji su žrtvovali noći i dane kako bi GLASNIK najbolje odgovorio potrebama svoga vremena;
- zahvaljujemo za skroviti rad časne isusovačke Braće, koja su ulagala svoje sile da bi GLASNIK uviđek i na vrijeme mogao dolaziti u ruke čitatelja;
- zahvaljujemo na svakoj pomoći koju su pružali GLASNIKU brojni dobročinitelji, revnitelji i širitelji, a bez kojih ne bismo mnogo toga mogli učiniti u 70 godina opstanka.

Gospodine, od Tebe dolazi sve: obrana i pogibao, svjetlo i tmina, uspjeh i neuspjeh, tuga i žalost, izlaženje i neizlaženje ...

Hvala Ti!

GLASNIK

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 70. LIPANJ 1979. BR. 6

S A D R Z A J

HRVATSKI METROPOLITA NASEM GLASNIKU — —	192
ZAJEDNISTVO S KRISTOVIM NAMJESNIKOM — —	194
DOK JE SRCA..., R. Grgec	195
SVEČENIK — DA ILI NE?, S. Kuzmić — — —	198
GOSPODO, MOGU LI VAS ZVATI MAJKOM? S. Bošnjak	199
SKRLJEVO UŽIVA POKROVITELJSTVO SRCA ISUSOVA, D. Grajski — — —	200
PEDESET GODINA LJUBAVI I SLOGE B. Nagy — —	202
SKINUTI TESKE LANCE, Z. Brzić — — — —	204
SVAKE NEDJELJE JE US-KRS, S. Bošnjak — — —	206
»POKAZI NAM SVOJE LICE, GOSPODINE!«, — — —	208
»POSTATI KAO DIJETE« — — PONIŽENJE ILI DOMET?, I. FUCEK — — —	210
NOVA GENERACIJA, M. Starčević — — — — —	212
OSOBA I ZAJEDNICE — —	214
JA HOCU!, A. Vidovečki —	216
DUHOVNA ZVANJA U MISIJAMA, J. Antolović — — —	218
BRIGA OCA ANTE ZA ODGOJ MLADEŽI, A. Gabrić —	219
KUSNJE OCA POLGARA, S. Polgar — — — — —	220
BORIMO SE PROTIV UTJECAJA VRAČEVA, M. Okruglić — — — — —	221
APOSTOLSKA EKSKURZIJA OCA LUKE, L. Lučić — —	222
VELIKO ZANIMANJE ZA IZLOŽBU SVETOG PLATNA!	224
ZAHVALNICE — — —	225
ISUSOV IZGLED PREMA SVETOM PLATNU, P. Bulat	226

Osnovni ton i glavni pečat ovom lipanjskom broju našega GLASNIKA daje sam hrvatski metropolita i zagrebački nadbiskup Dr Franjo Kuharić.

Neposredno i prisno, kako on to uviđek zna, u posebnom pismu prigodom 70-godišnjice izlaženja GLASNIKA, upozorio je našu javnost da je GLASNIK odigrao veliku ulogu u njegovom osobnom životu i razvitku i da je postao »dragi prijatelj mnogih katoličkih obitelji u hrvatskom narodu.«

Uredništvo, čitatelji i prijatelji GLASNIKA sa zahvalnošću prihvaćaju obećanje prvoga biskupa Hrvata: »Molim GLASNIKU Srca Isusova i Marijina posebni Božji blagoslov da po zagovoru Presvete Bogorodice nastavlja svoje poslanje u našoj Crkvi i u hrvatskom narodu.«

Veseli nas što smo mogli u ovom broju iznijeti nekoliko uspjelih reportaža kao što su »Škrljevo uživa pokroviteljstvo Srca Isusova«, zatim »50 godina pod okriljem Srca Isusova obitelji Duke Mirkovića«. A posebnim izvatkom iz najnovijega katekizma KRISTOVA NAUKA, kojega je izdalo Hrvatsko književno društvo sv. Cirila i Metoda, želimo pokazati stil i način obrade i pisanja u tom katekizmu, kako bi se on što više proširio u našem narodu.

Razumije se da posebnim zadovoljstvom iznosimo i detalje s otvorenja naše Izložbe Torinskog platna, koju smo priredili baš povodom 70-godišnjice izlaženja GLASNIKA. Ona je dar Uredništva našem narodu. Zato i pozivamo sve koji žele nešto stvarno vidjeti i doživjeti o Isusu Kristu da dodu pogledati tu originalnu izložbu.

Vrlo nam je mnogo stalo da naši čitatelji GLASNIKA poslušaju i da se odazovu na naš poziv te da dodu u što većem broju u nedjelju Srca Isusova 24. lipnja u Hrvatsko narodno Svetište Srca Isusova u Zagrebu zajednički zahvaliti Božjoj dobroći za sve što je GLASNIK učinio kroz tolike godine sijanja sjemena Istine i Ljubavi.

Hrvatski metropolita našem Glasniku

Glasnik Srca Isusova i Marijina ove godine navršava 70 godina izlaženja. Možemo ga nazvati glasom Svetišta Srca Isusova u Zagrebu. Glasnik već 70 godina raznosi kroz Hrvatsku, i izvan nje, Poruku Isusova Srca; blagovjesnikom je »neistraživog bogatstva Kristova« (Ef 3, 8); ulijeva to bogatstvo u srca ljudi.

PRIJATELJ

Glasnik je postao drag prijatelj mnogih katoličkih obitelji u hrvatskom narodu. Sjećam ga se još iz svoga djetinjstva. Mogu reći da je bio važno odgojno pomagalo u rukama mojih roditelja. U mnogim obiteljima Glasnik je izvršio blagotvorni utjecaj, utvrđujući u vjeri; bio je učitelj iskrenog kršćanskog života. Odgajao nas je u ljubavi prema Isusu Kristu Spasitelju. Njegovanjem pobožnosti prvih petaka promicao je euharistijski život. Jednostavnom naukom i primjerima iz života Glasnik je nastojao, i to s uspjehom, »osvijetliti raspored Otajstva, pred vjekovima skrivena u Bogu, koji sve stvori...« (Ef 3,9).

Srce Isusovo sjalo je kao topli sunce nad mnogim mlađim dušama i nad mnogim obiteljima. Iz iskustva mogu tvrditi da je pobožnost prema Presvetom Srcu Isusovu donosi traorne plodove vjerničke dosljednosti i dobrote srca.

»Gle ovo Srce koje je ljude toliko ljubilo!« Kako je to jednostavno rečeno, a izražava svu bit Istine. To je bit Istine o Bogu u njegovu odnosu prema čovjeku. Tu je Izvor Otkupljenja. Srce Bogočovjeka Izriče svu puninu Riječi Očeve. »Tako je Bog ljubio svijet...« (Iv 3,16). Kako to shvatiti? Treba jednostavno stati pred Križ. Križ je najsnazniji tumač te Ljubavi. Treba pasti na koljena pred Euharistijom! Tu ta Ljubav živi; prisutna je. Treba se zagledati u Srce i čuti navještenje proroka Izajje: »I s radošću čete crpsti vodu iz Izvora spasenja« (Iz 12,2).

Glasnik je tako uspostavljao odnos naših srdaca sa Sretom Božjim i poticao nas je da živimo u tom Svjetlu; slično kao što cvijeće živi od sunca i zemlje. Treba svoje biće jednostavno ukorijeniti u to Božje TLO vlastitog postojanja.

PUT U ŽIVOT

Ako to vjerujemo, dosta nam je. Glasnik je baš u tome bio blagoslov da nas je odgajao da vjerujemo Srcu. Tu je pobožnost već na početku Crkve objavio Ivan, ljubljeni učenik (Iv 13,23), kad je napisao: »I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerivali joj« (Iv 4,16).

Stoga je pobožnost prema Srcu Isusovu najbolje sredstvo, nasiguraniji put u Život. Možemo mirne duše tvrditi da nema bolje metode za odgoj savjesti i srca. Pobožnošću se prelijeva bogatstvo Božjeg Srca u naše srce. Treba jednostavno pitati na Izvoru. Naučenje i najzamršenije rasprave o žedi ne mogu ugasi žede. Treba pitati. Tako ni naučenija teologija sama po sebi ne može promijeniti čovjeka ako se čovjek pobožnošću, a to je posebni dar Duha Svetoga, ne uključi u izvor Božje Energije. Treba živjeti.

U ljudskim dušama sve se više gasi život vjere. Ideologije i ljudska mudrovanja stvaraju sve veće ruševine u savjestima. Bestidnost je sve nasrtljivija; sebičnost sve okrutnija. Bogohuljenje je sve glasnije. Mržnje su sve ubojitije. Srce ljudi je ohladnjelo.

Ljudi su, doduše, svojim znanjem skinuli sunce s neba i stavili ga u ruke čovjeka. Što je drugo atomska energija nego skinuto sunce s neba. Čovjek sada to sunce nosi u svojim rukama. Što će učiniti s njim? Prva primjena atomske energije bila je ubojita. Čovjek je sunce bacio na čovjeka. Hirošima i Nagasaki su svjedoci. I sada ljudi drže tu energiju u svojim rukama kao najjaču prijetnju. To je sunce naraslo u njihovim rukama do tolike snage da mogu u nekoliko minuta spaliti cijelu Zemlju. Čovječanstvo dolazi do sve većih spoznaja, ali to ga samo po sebi nipošto ne čini boljim. Suvremeni čovjek može biti okrutniji prema čovjeku nego što je to bio pračovjek. Kuda idemo? Kamo idemo?

DRUGO SUNCE

S Neba je sišlo jedno drugo Sunce, ali ne za smrt, nego za život. »Ja dodoh da život imaju, u izobilju da ga imaju« (Iv 10,10). To Sunce — Orians ex alto — jest Isus Krist — Bog i Čovjek. Bog je sišao k ljudima sa Srcem. I nije došao kroz neki hladni prostor između zvijezda. Opet je došao kroz Srce; kroz Srce jedne ljudske osobe. Darovao se povijesti, čovjeku i čovječanstvu po Srcu Marijini. Prečisto Srce Bezgrešne Djevice prihvatio je taj Dolazak u ime naše. Ono se prvo napunilo bogatstvom života što ključa iz Bogočovječnjeg Srca.

Majka Božja je najbolja učiteljica o Tajni Isusova Srca. Ona najsigurnije vodi k Njemu.

Nakon što su nam razni racionalizmi možda zamračili pogled duše na te stvarnosti, dobro protarimo oči da ponovo jasno vidimo putove spasenja.

Djecu i mlade dovedimo u školu Isusova i Marijina Srca.

U obitelji opet uvedimo Isusa i njegovu Majku. Posveta obitelji Srcu Isusovu značila je otvaranje obitelji Božjem dolasku. Isus Otkupitelj postavljen je u središte savjesti. Iz njegova Srca strujila je toplina u dušu oca i u srce majke. Obnovimo tu milosnu metodu za spasenje naših obitelji. One su danas više nego ikada ugrožene od tolikih napasti i zavodnika.

Glasnik Srca Isusova i Marijina vršio je kroz sedamdeset godina spasonosni apostolat. Za to od srca zahvaljujemo svim djelatnicima u prošlosti i sadašnjosti. Ohrabrujemo ih i za budućnost.

U stilu i načinu dosta se toga promjenilo, posuvremenilo, ali sadržaj ostaje nepromjenljiv. Poruka traje. Istina je ista. Srce Isusovo zrači uvek istom ljubavlju i milosrdjem.

GLANIKOVA PEDAGOGIJA

Glasni neka odgaja mlade i odrasle u pravom shvaćanju »Kristova Otajstva« (Ef 3,4). Učinkovitost toga Otajstva dogada se u nama u krštenju, a trajno podržava i umnožava Euharistijom. Treba joj prisutiti čiste savjesti. Zato je nama slabim ljudima uvek potrebna ispoljed, dobra ispoljed, da skrušen čovjek do-

bije oproštenje po Božjem milosrdu.

Takvom smo pedagogijom bili odgajani od djetinjstva i ta je pedagogija odgojila tolike vjernike. Nezaobilazna je i danas. Suvremeni je čovjek u opasnosti da sa svim svojim znanjem bude bez srca.

Molim Glasniku Srca Isusova i Marijina posebni Božji blagoslov, da po zagovoru Presvete Bogorodice nastavlja svoje poslanje u našoj Crkvi i u hrvatskom narodu!

»Pobožnost prema Presvetom Srcu je spremnost biti uključen u žrtvenu ljubav Kristovu. Tek je kod probadanja otkrivena dubina Srca Sine Božjega« (Elisabeth Nikrin).

U Zagrebu, na Veliki petak,
13. travnja 1979.

+ Franjo Kuharić
nadbiskup zagrebački

Zajedništvo s Kristovim Namjesnikom

Drugi vatikanski sabor kaže: »Duh Sveti pobuđuje u svim Kristovim učenicima želju i djelovanje da se svi — načinom koji je ustanovio Krist — miroljubivo sjedine u jedno stado pod jednim Pasti-

rom. Da to postigne, Majka Crkva ne prestaje moliti, nadati se i raditi; potiče sinove da se očiste i obnove, da Kristov znak jasnije sine na licu Crkve«.

To jedinstvo je prije svega jedinstvo vjere i ljubavi. Jedinstvo vjere osjeća se kao unutarnji mir, suglasnost, sklad. Jedinstvo ljubavi je nešto toplo: to je simpatija, zanimanje i molitva za Papu, za biskupe, za cijelokupnu Crkvu.

Tokom 1978. godine doživjeli smo jedinstvo Crkve prigodom smrti dvojice Papa, te prigodom Izbora dvojice novih Papa. Kad je umro Pavao VI., tugovali su za njim svi vjernici svijeta kao za svojim ocem, a mnogi nevjernici izražavali su žaljenje za velikim borcem za mir.

Papa Ivan Pavao I. je za kratko vrijeme od 33 dana osvojio simpatije ljudi dobre volje. U njemu je bila neka dozrela osobnost koja je privlačila svojom dobrotom. Ova je izrasla iz Krista.

I Papa Ivan Pavao II. zadužio nas je svojim neposrednim načinom i originalnim nastupom. Od njega treba očekivati nove poteze koji će ujediniti i preporoditi Crkvu.

Sve su to izvanske veze. Važne, ali ne jedine i glavne. Pavao VI. je naglasio da moramo gajiti i duboke, nadnaravne unutarnje veze, koje moraju povezivati članove Crkve među sobom i sve s glavom Crkve — Papom. Ta veza je prije svega izražaj vjere i molitve.

Pomolimo se, dakle, Srcu Isusovu — Izvoru svakoga jedinstva i ljubavi — da Papina riječ ne ostane samo simbol, nego da bude odlučan putokaz u rješavanju problema.

Dok je srca...

PIše: prof RADOVAN GRGEC

Glasovi protiv pobožnosti Srcu Isusovu nisu više onako brojni i bučni kao možda prije dvadesetak godina. Obnova te pobožnosti sasvim se lijepo uklapa u liturgijsku i euharistijsku obnovu.

I u našem je svijetu srce simbol ljubavi, milosrda i hrabrosti. Kakvo god bilo suvremenovo poznavanje anatomije, psihofizioloških funkcija i podrijetla te riječi, srce smatramo središtem i žarištem daha i duha života. Ljudskim rječima i slikama nastojimo opisati i djelovanje božanskog u nama i oko nas. Srce druge božanske osobe poseban je znak Božje ljubavi prema ljudima. I dok je tog Srcu, dok je pobožnosti i ljubavi prema tome Srcu, neće nam biti hladno.

Oni kojima srce gorí za neku stvar, za neki ideal, više nam se svidaju od onih koji su uvijek »nepistrani«, a zapravo »ni vrući ni hladni«, tj. mlački i ravnodušni. Ono za što srce kuca, odolijeva vremenu, a umovanja »mudrih« prolaze. »Ja sit sam um, Gospode«,

pjeva je hrvatski pjesnik Marin Sabić.

Prošli put smo govorili što znači kucanje i vjernost srca za obitelj, domovinu, zvanje, vjeru. »I dok je srca, bit će i Kroatije«, pjeva je drugi hrvatski pjesnik, A. G. Metoš, čiju smo 65. obljetnicu smrti nedavno proslavili.

Zaista, Bog je odabrao ono što je ludo u očima svijeta da bi postidio mudre i pametne. Često mudri ne shvaćaju ludost srca jedne majke ili jednog borca, kao što ne mogu shvatiti ni »ludost« ljubavi Božanskog Srcu. Pa ipak, ono malo mladosti, ludosti i vatre srca, od čega ostade možda samo pepeo, možda je najveća vrijednost našega života.

Ruski književnik M. Gorki rekao je: »Bezumlju hrabrih zapjevajmo pjesmu. Bezumlje hrabrih mudrost je život!« Sve više uviđamo kako nam sve više nedostaje srca. Vrline srca, kao što su hrabrost, oduševljenje, gostoljubivost i spontanost, sve su rjeđe. Nailazimo na njih kod djece

i kod mlađih. Možda su oni najsličniji Onome koji nam je jednom zauvijek dao svoje Srce.

To Srce neprestano bije za nas. Naš je Bog postao čovjekom. Preuzeo je naše tjeskobe i zanose, naš znoj i našu smrt. I naš rječnik. A mi se služimo tim rječnikom kad se molimo Božanskom Srcu. I lakše nam je boriti se i patiti na zemlji jer znamo da smo, zahvaljujući tom Srcu, otkupljeni i oslobođeni.

Stoga pobožnost prema Srcu Isusovu nije nikakva »sumnjiva« pobožnost, koja bi nas odvlačila od liturgijskih i euharistijskih obnova, nego pravilno postavljanje nas prema Bogu i prema Spasitelju koji nas toliko ljubi. Razumljivo je da se obraćamo u našim potrebama i nevoljama toj ljubavi od »srca k srcu«.

Sjetimo se svega toga u lipnju, u mjesecu Srca Isusova. Usred glavnog grada Hrvatske uzdiže se svetište koje je svjedok ljubavi jednoga Srca i ljubavi jednoga naroda prema tom Srcu.

hvala na pismu

OBRANA SVEĆENIKA

«Skoro sam dospio u jedno društvo mlađih ljudi gdje govoraju protiv svećenika: tobože, oni su lopovi, samo lătu, ciganče, pljačkaju narod. — Vidite kako sada svaki koji dođe na župu, ne prođe mnogo

vremena, pa odmah nabave kola i vozaju se. A zna se da im to nije čaća nabavio ...»

A ja kažem: zašto da ne voze? Koliko drugih iako su koji put nepismeni, tjeraju auto, pa zašto da ne tjeraju oni koji su najpismeniji u narodu? Jeste li čuli muslimana da viće na svojega hodžu, a mi, šta ćemo, pa vićemo na svećenike, a trebali bismo ih cijeniti i poštivati jer su nam baš danas najpotrebniji i jer su baš danas najvjerniji prijatelji našega naroda.»

Mijo Lučić, Krepšić

Dobro si učinio, Mijo! Svi ma nam je sveta dužnost govoriti i braniti istinu o našim svećenicima. Vidi se da to poštivaju i oni koji s vjerom nemaju ništa zajedničko, a ljube svoj narod ...

BILO NARODA

Slijedeće retke nije napisao jeden od »mudrih i umnih«, nego jedan od »malenih i poniznih« u smislu Evandela. Ali one izriču bilo, otkrivaju nam srce našega naroda bole i više nego stotinu mudra-

ču nije lak, tko i malo želi dobro svom narodu. Možda samo smrt može skratiti strah i bojazan pred sutrašnjicom? Ne znam da li ću moći mirno umrljeti upravo zbog tih naših crnih dana koji se nadvijaju nad nas i naše domove.

ca koji su okrenuti prema budini i osobnom dobru i prestizu. Dao Bog da i naši »umni i pametni« počnu osjećati potresan vasej ovoga našega naroda preko ustiju ovoga maloga i poniznoga« svoga sina!

«Silno su me dojmili iz Glasnika Srca Isusova III. mjeseca ove godine naslovna slika raspotoga Gospodina, te Križni-put »nerođene djece« i člančić pod naslovom »A mi?!«

Pitamo se da li je dosta samo pročitati i dalje ostati u svom bezbržnom životarenju, »baš me briga«, ili trebamo nešto i mi učiniti da popravimo našu narodnu krivicu i grijeh, pa i sramotu?

Da li se nas koji nemamo u ljudskom društvu zaduženja tiče da dižemo glas vapijući prema bratu čovjeku i k Bogu za spas našeg naroda! Bilo bilo, strah pred budućnoš-

Pročitajmo još jednom opitužbe nerođenih u Križnom putu, koje se tiču isključivo nas: tebe, mene i cijelog društva.

Znajmo da će nam oni biti suci. Oni kojima nisu dali da dodu na ovaj svijet. Krv njihova na nas i na naš cijeli narod! Ubijmo ih da mi možemo lagodnije živjeti i da se možemo slobodnije provoditi.

Oni viču za osvetom k Bogu, koja nas već i stilzava, za nama ide kamo god pošli, pa i u tudinu nas prati.

Krivnju i grižnju savjesti mora snositi cijeli narod i društvo, jer nitko nije stao na obranu nejkih. Svakako da su krivci u prvom redu majke, očevi i liječnici koji izvršavaju posljednji čin, čin ubijanja nevinih i nedužnih.

Strahota, na što se dao naš narod! Pitajmo se kamo idemo i dokle ćemo doći. »Čini

nam se da nije daleko vrijeme kada će nam odsvirati posmrtni marš.«

Ublaži, Raspeti Isuse, krivicu našu i krivicu naših otaca! Neka Tvoje Srce probodeno za naše grijeha posreduje kod našeg Oca da nam ne bude strogi sudac zbog vapaja nerođene djece koja viču za osvetom...

Ti, koji si toliko ljubio malene i grlio ih i blagoslivljao, daj da ti nevini dječji vapaji, unatoč našoj krivnji, budu naši zagovornici kod Nebeskog Oca. Zagovorom naše Nebes-

ke Majke daj nam iskreno kajanje za sva čedomorstva, i krv njihova da postane sjeme novih bića i da nam opustjeli domovi postanu pomladena rasadišta zdravih i čestitih građana i dobrih vjernika.«

Fra Rajner

SRCE ISUSOVO

»Znam jednu ženu u našem selu koja mnogo trpi, ali je u vijek vesela i zadovoljna.

Bila je lijepa i dobra djevojka, pa se udala za mladića koji je bio dobar gazda. Imao je oca i majku, a sestra se već

prije udala. U njihovu braku prvo im se rodio sin. Koliko samo veselja u kući kad je došao na svijet! No to dijete je bilo od rođenja bolesno: nije moglo hodati ni govoriti nekoliko godina, a sada se jedva kreće. Obili su sve liječnike, ali sve je bilo uzalud.

Za nekoliko godina rodila im se kći. Mislili su da će im to biti utjeha i veselje, ali i ona nije zdrava, jer je invalid i jedva hoda.

Zatim, za kratko vrijeme stradao je muž. Konj ga je udario u glavu tako da je jedva ostao živ. Poslije toga bio je samo šutljiv i dva puta pokušao je samoubojstvo, ali su ga u tome nekako spriječili. I pak jednoga dana uspio je da se objesi u štaglju, iako ga je žena u vijek pazila i pratila.

Sada je ostala sa dvoje djece-invalida i dva bolesna starca. Stari svekar bio je nepokretan u krevetu, a baka puna astme.

Treba to sve izdržati: sama raditi u polju da ih sve prehrani i odjene. Nedavno je umro svekar. Sad je još bolesna starica i ta jedna djeca. Kad je tko pita kako je, ona kaže: — Križ je pretežak, ali kad ga ne nosim sama, nego mi ga pomaže nositi Srce Isusovo, onda mi i nije težak!

Uvjek je vesela i zadovoljna, više nego oni koji imaju sve što žele...«

S. T. O.

Da li je Srce Isusovo samo tlapnja ili ostatak stare mode iz baroknog vremena, kada našem narodu može dati takvu snagu i jakost?

Svećenik - da ili ne?

To pitanje postavljaju danas sebi mnogi mlađi kad se susretu sa svećenikom ili s nečim što je u uskoj vezi sa svećeništвом. Ipak, mnogi brzo prelaze preko tog pitanja, bilo zbog straha (jer bi rezultat takvog razmišljanja mogao biti: sa svješću odgovornosti prihvatići svećeničko ili redovničko zvanje), bilo zbog opće raširene ravnodušnosti pred ozbilnjim životnim pitanjima danas, ili zbog kakvog drugog razloga. O ozbiljnosti zadaće razvijanja svijesti osobne odgovornosti već smo govorili. Sada želimo pomoći onima koji se trude da nadu svjetlo, a teško dolaze do jasnoće o tome što zapravo Gospodin želi od njih, a još teže se odlučuje na prihvatanje životnog poziva, njima upućenog. Od onih pak koji se odluče, mnogi ne ustraju.

IVAN PAVAO I. UVJEK JE ODISAO SRECOM ZBOG SVOG SVEĆENIČKOG ZVANJA

Prvi, dakle, problem jest: doći do spoznaje da li me Bog doista zove u svećeništvo. Svećenici, roditelji, razni savjetnici, knjige — sve mi to može razjasniti neke vidike, no do jasnog svjetla mogu doći samo osobno, u vjeri, sam pred svojim Bogom u molitvi. Stoga župski i obiteljski vjerski ambijent igra u tome vrlo značajnu ulogu. Proces koji se odvija u duši onoga koji se ozbiljno trudi da spozna volju Božju u pogledu njegova zvanja različit je, no neke karakteristične točke su zajedničke. Jedan mlađić ovačko opisuje proces koji se odvija u njegovoj duši: »Već neko vrijeme član sam jedne grupe. Govorili smo i raspravljali općenito o zvanju te o zvanju svakog pojedinca... Tada mi se činilo da bolje razumijem smisao života posvećenog drugima. Svećenik koji je s nama radio rekao mi je da to moje shvaćanje povlači i odgovornost. Katkad sam pun radosti. Ponkad se bojam. Postao sam ozbiljniji. Naučio sam moliti. Čini mi se da mi Isus govorila ne mogu pogriješiti, jer je svaki izbor koji je za Njega učinjen lijep.« Taj je mlađić rekao bitno. Razgovori o duhovnom pozivu neće me uvjeriti u ljepotu i uzvišenost svećeništva, ukoliko ja ljepotu izbora za Krista ne doživim u osobnom susretu s Njim.

Drugi, vjerojatno još teži problem jest: odvažno donijeti odluku i do kraja ustrejati na putu na koji nas je Božja providnost uputila. Autori koji se bave problematikom zvanja danas konstatiraju da nije istina da bi mlađi danas bili manje velikodušni nego jučer. Možda su i više. Treba

ih samo uvjeravati da su kadi učiniti velike stvari, poticati ih na heroizam. »Velika je zabluda svesti zvanje na dimenziju običnog života, bez žrtve, bez zalaganja. Zvanje treba mlađima pokazati u njegovu pravom svjetlu, sa svim njegovim poteškoćama i zahtjevima (...). Prikazati svećenika u njegovoj misiji isto toliko teškoj koliko i uzvišenoj, pa se mlađi neće razočarati. (Zavalloni).

Primjer Poljske, gdje su svećenička i redovnička zvana u sve većem porastu usprkos teškim uvjetima u kojima tamošnja Crkva živi i djeli, može našoj mlađeži poslužiti kao poticaj i ohrabrenje. Donosimo izjavu jednog talijanskog novinara nakon njegova susreta u Rimu s Poljacima (nekoliko mjeseci prije izbora kardinala Wojtyle za Papu): »Krvlju smo platili našu vjeru — kažu mi neki Poljaci koje sam ovih dana susreo u Rimu; i podsjećaju me na mrtve u sukobljima s policijom pri gradnji crkve u Novoj Huti. Naša djeca znaju katekizam, jer su ih poučavali uz rizik zatvora. Mnogi tek što su izašli iz zatvora nastavili su s poučavanjem katekizma. Zato kod nas vjera nije samo poznavanje, nego život.« To je neosporiva istina potvrđena sve većim cijatom duhovnih zvanja. U samoj Poljskoj bilo je ove godine (1978.) više svećeničkih rođenja nego u čitavoj ostaloj Evropi. Istina je da tom bujnom životu ovdje na Zapadu odgovara sve veća kriza, no jednako tako je istina da se Poljaci više boje zaraze zapadnjačkog potrošačkog materijalizma nego svega što su dosad morali podnijeti.

Stjepan KUZMIĆ

Gospodo, mogu li vas zvati majkom?

Francuski mjesecačnik »Christ source de vie« donosi zanimljiv prikaz, koji je napisala Christine Scheerer, majka petoro djece. Člančić je značajan za današnje vrijeme, a posebno u ovoj godini djeteštva, pa ga prenosimo za hrvatske čitatelje.

»Obitelj odgaja sutrašnje društvo, buduće pokolenje! Tu rečenicu sam pročitala u nekim novinama. Da, obitelj odgaja sutrašnje društvo, ali kakvo društvo? Zar kod nas obitelji, majke, odgajaju djecu za sutrašnjicu? Kako će ih odgojiti kad većina majki nije gotovo nikad sa svojom djecom?! Danas se rugaju onim majkama koje su u kući s djecom i koje žive stalno za svoju djecu.

Stalno promatram nedaleko svoje kuće djevojčicu, koja je tek pošla u pučku školu. Nakon škole dolazi kući, koja je zaključana pa pred kućom na stubištu sjedi i na koljenima plše školsku zadaču. Jednom upitah dijete zašto tako radi i zašto nije u kući, a ono mi snuždeno odgovori:

— Mame nema kod kuće, ona je zaposlena. Ona je na radu svaki dan i ja je ovdje

čekam dok ne dođe s posla. Druga djevojčica od 8 godina jednog dana dođe predme i reče: Gospodo, mogu li vas zvati majkom?

Iznenađena rekoh: »Pa imaš ti svoju majku, ja nisam twoja majka...«

Dijete gotovo u suzama odgovori: »Znam, znam, ali moja majka nikad nije kod kuće, ona je zaposlena. Kad se vaša djeca vrate iz škole, uvijek vas, svoju majku, nađu kod kuće. Blago njima! A ja moju majku nikad ne nađem u kući...«

Čast onim majkama koje moraju biti zaposlene i raditi izvan kuće, ali zašto izvan kuće rade one majke koje to ne moraju? Mnoge će se čuditi mome pitanju. Kako da mi vele: Pa da, raditi, a djecu ostaviti u vrtiću ili drugim majkama da ih čuvaju...

Zar to nije zanemarivanje majčinstva? Zar to nije majčinski grijeh pustiti djecu po cijeli dan bez majčinske ljubavi? Majka u obitelji, majka u kući ima što raditi za članove svoje obitelji!

Naša djeca više trebaju majku nego raskoš, svega u obilju. I onoga što nije potrebno! Djeci je najpotrebnija majka. Ne samo najmanjoj djeci, kojoj su stalno potrebne majčinske ruke nego i djeci od 7-8 godina, koja tek upoznavaju svijet oko sebe. Majku trebaju stalno i djeca od 10-13 godina. I mladež od 15 godina treba majku! Sve ih treba čuvati, saslušati svaki čas, voditi i odgajati. Majku nitko ne može nadoknaditi. Ja sam uvijek sa svojom djecom i moja su djeca sretna sa mnom. Nisu zamišljena, nisu izgubljena. Na sva njihova dječja pitanja nađem uvijek da im dadem odgovor. Čuvam

svoju djecu od ulice, od lošeg društva. Upućujem ih u sve što je za njih potrebno. Razjašnjavam im školske predmete. Tumačim im vjerska pitanja. U crkvu ih vodim. Na Misu skupa s njima idem! Skupa s njima molim. Učim ih kako će poštivati svoje roditelje, kako će se između sebe pomagati i voljeti, kako će se izgradivati međusobno. Nastojim djecu upućivati da prema siromasima steknu osjećaj ljubavi i pomoći.

Kako će djecu odgojiti one majke koje su stalno na poslu? Većina ih veli da »nemaju vremena« voditi i slati djecu na vjerouauk. Većina ih govori kako ih je »tjedni posao umorio«, pa nedjeljom ne mogu s djecom u crkvu i na Misu. A za dnevni posao izvan kuće vele da su »izmučene« i navečer ne mogu s djecom moliti večernju molitvu...

Moj muž je sretan kad dođe s posla i nade u kući sve u redu. Dočekam ga i poslužim s ljubavlju. Djeca su oko njega vesela. Svi smo veseli! On se nigdje ne zadržava nakon službenog posla. Odmah žuri u svoj dom. Kod nas nema opasnosti za rastavu. Samo nas smrt može rastaviti. Bog je našu vezu učvrstio i sve više je učvršćuje svojom pomoći, svojim milostima, koje mi spremno prihvaćamo. I djecu prihvaćamo kao dar Božji... Kad vidim svoju djecu s mužem oko stola, moje duša je puna radosti. Nikad neću požaliti što sam kućanica, a mogla sam se i ja uposlit. I moj muž je za to da budem s djecom. On je u stanju hranići ženu i djecu. Bog nam daje svoj blagoslov i nismo pobleplni za luksuzom...

Srećko Bošnjak

ŠKRLJEVO UŽIVA POKROVITELJSTVO SRCA ISUSOVA

Ako se opatijska strana Rijeke može pohvaliti da u njenom krilu žive i djeluju već podosta vremena promicatelji pobožnosti Srcu Isusovu, oci isusovci, koji uz župsku aktivnost promiču kao svoj specijalitet duhovnost Crkve redovitim davanjem duhovnih vježbi za svećenike naše domovinske Crkve, i škrljevska strana Rijeke može se nečim podići. Ne navodim to zato da potenciram inače njima već urođeni ponos na sve što je njihovo i što oni imaju, nego jednostavno radi toga jer tu u ŠKRLJEVU već ravno 82 godine stoji prkoseći burama i olujama, koje su baš na tom predjelu najizraženije, obličjem slična drugim primorskim crkvama — crkva SRCA ISUSOVA. Župska je, omiljeno sjedište vjerski opredijeljenih Škrljevcana, ali ni oni drugi ne mogu ostati ravnodušni kad je riječ o njoj. Svakoga ona dira i privlači na svoj način. Služi se Božanski Spasitelj u ovom kršu njome da izljeva na tajanstven način ono što produbljeni kršćani vole zvati »bujica milosti i milosrđa«. Provala Božje dobrote i ljubavi upravo najbolje dove tamu gdje se radi o tvrdim, okorjelim srcima, kod čovjeka što ga je kamen asimilirao, učinio sebi sličnim, gdje treba blažiti beščutnost, vjersko mrtvilo, cjenkanje s dobrotom, s Crkvom, nadvladavati osjećaj i stalnu bojazan da će biti prevareni ili čak možda ugroženi. Kamo sreće da nas Bog »zavede« svojom Božjom zavodljivošću, da nas »prevarl« svo-

ZUPSKA CRKVA U ŠKRLJEVU NA SVOI
NACIN DIRA U SRCE SVAKOGA STA-
NOVNIKA TOGA KRAJA...

jom božanskom »prevarom«, koja je zapravo izvođenje na put istine, pravde i ljubavi. Tko da do kraja zaokruži duhovnu pozadinu na čijim razmedima ovadašnja POBOŽNOST SRCU ISUSOVU krči se bi prostore i puteve u srcima ljudi gdje nije dovoljno shvaćena. I tko zna kada će biti razumljena?

DANAŠNJA ETAPA

Zaokupljenost pobožnošću Božanskom Srcu, čiji ukusni barokni kip resi glavni oltar iz godina kad je prošlo stoljeće bilo na izdusu, u dušama župljana mesta Škrljevo ogleda se u njihovu godišnjem zborovanju vjere, na blagdan žup-

skog Zaštitnika, kroz zavjete što ih tada, ali i tijekom čitave godine čine. Očituje se ona i u dolasku na nedjeljno i blagdansko bogoslužje, kroz revnovanje u životu sakramenata. Nešto više nego u preostalim okolišnim mjestima ovdje se narod nedjeljama pričešće. Najoduševljeniji i najrevniji ne posustaju i ne zakazuju na Prve petke, koje ipak smatraju povlaštenim danima za svoju župu, za čitavo mjesto od kojih 1.100 žitelja.

Nedjeljna okupljanja pokazuju kako Srce Božje privlači nešto malo djece osmogodišnjeg uzrasta, pokoju djevojku i mladića, zapaža se istom nekoliko muških glava, a gravnim čini, kao i u Isusovo vrijeme ženski naraštaj. Ako bi se mjerilo po domaćima i doseljenicima, koji sve više prevaguju — ne znam tko bi dobio prednost. Uostalom, nije nama da sudimo. Neka se sami prepoznaju u slikovnom prilogu.

STRAVIČAN IZAZOV SRCA

Suočiti poruku i svu evanđeosku izazovnost i izvornost Božjeg Srca sa stvarnošću u kojoj živimo, značilo bi ispriječiti se navikama, običajima, samodostatnostima, možda uskim kutovima gledanja. Možda bi to značilo izazvati obrambene mehanizme koji idu za tim da se zaštite vlastiti i pojedinačni interes, da se ne skreće sa svojih uskih tračnica, koje redovito vode pored i mimo Srca, za koje se još uvek ne može reći da su evanđeoski trasirane.

Svjetla točka je onaj dio mlađih koji revnuju oko svoje vjerničke izobrazbe, koji upoorno obavljaju svoje vjerničke dužnosti, makar im i ne-

dostaje primjera. Isus će vladati kad nam ne bude teško bolesnicima i starijim osobama pozvati svećenika da podijeli utjehu vjere; kad prevladamo ono zastarjelo da »svećenik nosi smrt«; kad pokojnike budemo ispraćali s više vjere u zagrobnji život i uskrsnuće i kad ne budemo sve pouzdanje stavljali u gomile vjenaca, koji će već sutra trnuti, i uz zaglušne svirke lumenje glazbe, bilo željezničke, bilo one s Trsata. Obilata sredstva koja se tako troše, namjenskije bi se iskoristila u tolike karitativne, crkveno-društvene i druge humane svrhe. Zar smo danas zaboravili također pomaganje duša pokojnika svetim misama, tj. Kristovom nekrvnom otkupiteljskom žrtvom, koja praksa je, recimo u Bosni dan-danas i te kako uobičajena i aktualna? Zaciјelo je i duša primorskog čovjeka potrebna otkupljenja, Kristove milosti i Njegova Srca.

MLADI SU SE RADO PRIHATILI DA U SKRILEVU OBNOVE I POLJEPŠAJU SVOJU CRKVU. TALENTI MLADOSTI I VJERE ZELE UPOTRIJEBITI NA SLAVU BOŽJU I DOBRO SVOG KRAJA

PLANOCI — SMJERANJA

Da se ne vraćamo unatrag, što redovito kod starijih izaziva sjetu na ona »lijepa stara vremena«, okrenimo se kao i u novogodišnjim planiranjima prema onom što nadolazi. Zatrali smo već tada da valja ući u popravak crkve, čije ruho se pod Zubom vremena, užasnih kiša i udara vjetra, sve više izobilje... urušava, proključava. Solidarnost mještana se ponovo stavlja na provjeru i kušnju. U svom žaru možemo reći da se Bog i na taj način služi da nas provjeri u prljerenosti svome Srca. Uz redovitu aktivnost, kao što je to, recimo, svečana Prva pričest, koja se svake godine vezuje uz blagdan Srca Isusova, naša župska aktivnost želi da ove godine bude obogaćena i hodočašćem Gospi Lurdskoj uz nastup svibanjskih dana.

Želimo vratiti puni sjaj Prvim petcima, ako samo to nastojanje bude prihvачeno od Božjeg naroda. Učiniti glasilo pobožnosti Srca, a to je upravo Glasnik Srca Isusova i Marijina, dostupniji širem krugu čitatelja i poklonika ove pobožnosti.

Među mlađima nekako pokrenuti kao neku akciju kojoj bi pristajalo geslo »Za obnovu i poljepšanje naše crkve«, kako bi Sin Božji nekako prepoznao u nama svoje istinske prijatelje... renovatelje oko slave Božje. Osjećamo — treba nam pjesme. Pjesma u bogoslužju atraktivno je i privlačno sredstvo slavljenja Božje. A smisla za pjesmu ima tako malo. U redovima mlađih, izgleda, tog talenta nema. Za pjevanje, za sviranje. Sviračica, koja je godinama

časno vršila tu funkciju, pod zadnje nam se razboljela, pa joj sada možemo biti veoma zahvalni na svemu što je pružila ovoj crkvi i zajednici. Druga sviračica »razapeta« nam je na tri — četiri crkve... i kako da stigne na sve strane? Pa i druge je obvezе razapljuju.

Zvonaricu Jakominu ovde jednostavno zovemo »mežnarića«. I svi je tako znaju i poznaju. Više se ona »pojida« — brine i zabrinjava, negoli što zaista stvarno može, jer već je zagazila u 80-tu. No dok imaderio nju, možemo biti zahvalni Bogu. Vidi se da joj je stalo da stvari u svakom pogledu kreću dalje. Slobodno bismo joj mogli pridati i naslov »apostol vjerskog tiska« u čemu i ovaj Glasnik zauzima vidno mjesto. Zupnu crkvu da pretvoriti u Svetište šireg kraja Primorja! Otac župnik Marijan neka sve ovo i još mnogo drugoga imade u vidi, da pobožnost i štovatelje Srca Isusova u Škrlevu i šire može još većima pospješivati i utvrđivati kraljevstvo Božje u klonulim srcima i dušama.

Dinko Grajski

Velika dvorana Katehetskog centra u Bazilici Srca Isusova u Zagrebu vladjela je različitim slavlji. Ipak, ono što se u njoj slavilo 6. siječnja ove godine nije se dogodilo u 77 godina njezina postojanja. Župljanji župe Srca Isusova g. Juraj Mirković i njegova supruga Anka proslavili su svoju 50. obljetnicu braka u krugu svoje brojne obitelji, petero djece i jedanaestero unučadi. Nakon svete Mise zahvalnice u kapelici Bazilike slijedilo je slavlje u dvorani.

Zlatni pir, koliko god je radostan događaj za cijelu obitelj, njihove prijatelje i znance, toliko je i važan za župsku zajednicu, pa i za cijeli narod, pogotovo kad se radi o obitelji na kojoj se ostvaruju riječi Pape Pavla VI.: »Obitelj koja moliti zajedno, ostaje zajedno«, kao što je slučaj s obitelji g. Mirkovića.

Upravo danas, kad tolike obitelji dolaze u kruz, a tolike vrijednosti prošlosti su poljuljane, zanimljivo je čuti svjedočanstvo ove obitelji. Mladi koji se pripremaju za brak i koji si žele sreću u braku naći će u njihovu svjedočanstvu puno o tome kako se može osztvariti sretan obiteljski život. No poslušajmo radije njih da

PEDESET GODINA LJUBAVI I SLOGE

nam oni sami nešto ispričaju iz svoga života!

G. Juraj: U Zagreb smo se doselili 1940. godine iz Slavonije, iz mjesta Orubice kod Nove Gradiške. Nastanili smo se u blizini Bazilike Srca Isusova. Došli smo s namjerom da nam se djeca lakše školuju. Nije bilo lako u tim ratnim vremenima, ali uz pomoć Božju išlo je.

Nas bi zanimalo ono najvažnije, kršćanski život u vašoj obitelji. Po tome ste najviše poznati u našoj župi.

G. Juraj: Osim redovitih vjerskih dužnosti nedjeljne svete mise i drugoga, zajednička molitva u obitelji bila je za nas svetinja, pa i danas je. Obavljamo je od početka našega braka svake večeri. Nikakav razlog nije bio dovoljan da bismo je možda propustili,

pa niti neraspoloženja ili kakva zategnuta situacija u kući, što bi nam koji puta život donio. Sve bi to molitva navečer izgladila. Još od 1932. godine idem svaki dan na sv. Misu i sv. Pričest. U tome me nije moglo spriječiti niti loše vrijeme, niti udaljenost. I kad sam stanovao u Novom Zagrebu, jutarnju sv. Misu u Bazilici Srca Isusova nisam propuštao. A kada bi mi život donio svoje teškoće i križeve, 20—30 minuta adoracije, pred Presv. Sakramentom u Bazilici donio bi veliko olakanje. Još od svojih mlađih dana gojio sam posebnu poštost prema Presv. Euharistiji i Srcu Isusovu.

Gospoda Anka: Dok su djeца bila s nama, krunica je bila glavna molitva u našoj o-

bitelji. Tata je započinjao, a onda bi svako dijete izmolilo po jednu desetku i na koncu bili ja dodala desetku za duše u čistilištu. Budući da smo molili zajedno, to nam je uždržalo obitelj. Bez molitve se ne postizava ništa.

Kako je bilo sa životnim poteškoćama u vašoj obitelji?

Gospodin Juraj: U obiteljskom životu je isto kao i s vremenom. Ako je dugo sunce, dosadi. Ako je kiša i oblačno opet nije dobro. Treba da se izmjenjuje. Ali za nas je vrijedilo načelo: žena ne smije biti mužu trnov vjenac, a muž mora biti ženi Šimun Crenac. Samo tako će se onda lako nositi životni križ.

Vaša djeca Imaju već svoje obitelji. Da li nastavljaju ono što su kod kuće naučili?

Gospoda Anka: To nam je najveća utjeha kad vidimo da djeca ostvaruju ono što su vidjeli u roditeljskoj kući. Možete misliti kako smo bili radosni kad nam je najstariji sin na dan svoga vjenčanja rekao da želi da i njegova obitelj буде takva kao njegovih roditelja. Nema te večeri kad bi se večernja molitva propustila u njegovoj obitelji. Krunica se molí pa makar se televizija gledala i do pola noći. Njegove se djeca u tome ne mogu nadmašiti u revnosti.

Pročitali smo u župskom listu župe Siget zanimljiv članak Vaše kćerke »Svakodnevni život s Biblijom«.

Gospodin Juraj: U njemu kćerka opisuje kako oni s Biblijom i u skladu s crkvenom liturgijskom godinom obavlja-

ju svoju večernju molitvu. Na stoje djecu što više i bolje uputiti u poznavanje Svetoga Pisma. Za to treba nešto više vremena i truda, ali se isplati. Neko su vrijeme ona i suprug razmišljali nisu li možda djeca od 10 do 12 godina premalena za dublje razmatranje i traženje pouka u biblijskim tekstovima. Ali su došli do slijedećeg zaključka, kako pišekasnije pokazalo. kćerka:

•Zar oni koji nastoje unijeti smrtnju u dječje duše, čekaju da djeca odrastu i sazriju, ili upravo oni koriste njihovu neupućenost i nedovoljno poznavanje vjere? I opet smo jednom zaključili da nikad nije dovoljno rano razgovarati s djecom o vjeri, vjerskim istinama i svakidašnjim svjedočanstvima o Božjem postojanju i njegovoj milosti. *

Naši oci Isusovci rado se sjećaju nekih zgoda iz vremena dok je vaša kćerka »hodala« sa svojim mladilcem.

Gospoda Anka: Svaki dan su išli ujutro na sv. misu i na sv. Pričest u Baziliku. On bi dolazio po nju, a onda bi je nakon sv. mise otpratio u školu i potom otisao na fakultet. Kad ih je p. Ribinski ugodno iznenaden, pitao kako to da svaki dan dolaze na sv. Pričest, dok nažalost, mnogim mladim parovima to nije ni na kraj pameti, odgovorili su: •Znate, mi se toliko volimo da ne bismo željeli učiniti nikakvu glupost.« I stvarno nisu učinili nikakvu »glupost«, nego su osnovali lijepu kršćansku obitelj.

Rado se sjećam i druge zgodice iz vremena njihova »hodanja«. Kćerka je bila malo premlada pa sam kao majka bila zabrinuta. No jednoga

dana došla sam u sobu gdje su oni bili i imala sam šta vidjeti. Njezin zaručnik sjedi na jednom kraju kauča, a kćerka na drugom, u rukama im krunice i mole. I kad sam to vidjela, onda sam se potpuno smirila. Mladi ljudi koji tako provode vrijeme svoga hodanja mogu biti sigurni u Božju pomoć, kao što je vrijeme pokazalo.

Smijemo li vas na kraju pitići kako izgleda vaš molitveni život?

Gospodin Juraj: Svake večeri idem sa suprugom na sv. misu i na sv. Pričest. Zajedno izmolimo prije počinka krunicu sedam radosti bl. Djevice Marije da nam Bog pošalje dobrih svetih svećenika. Preko dana svako za sebe, žena i ja, izmolimo po tri krunice, i to prikazujem na različitije nakane. Obavljam usput i druge pobožnosti, ukupno oko tri sata posvećujem molitvi. Za nas vrijedi ono što smo još kao djeca učili na vjeronomaku: Tko ne sluša Crkve, pogarin je ljuti, na nebesa ne vode ga puti.

I kad smo ih posjetili u njihovu stanu za ovaj mali intervju, pokazali su lijepi kalež koji su dali izraditi prigodom svoga jubileja da bi ga kasnije poslali kao znak zahvalnosti župnoj crkvi svoga rodnog mjeseta Orubice, gdje su kršteni i vjenčani.

Cijeli otaj 50-godišnji jubilej vjernosti Bogu i obitelji okrujen je s posebnim blagoslovom Svetog Oca Ivana Pavla II. koji su im ishodili njihovi prijatelji iz Rima i čija spomen-slika od sada visi na časnom mjestu u njihovu stanu.

**Priredio:
Božidar Nagy, DI**

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Skinuti teške lance

»A sada dodi smrti, najviši blagdane na putu k vječnoj slobodi! Skinji teške lance, obori zidove našeg raspadljivog tijela i naše zaslijepljene duše da koначno ugledamo ono što nam ovdje nije bilo dano. Slobodo, dugo smo te tražili u stazi, djelu i trpljenju. Umirući susrećemo te pred licem Božjim.«

D. Bonhoefer, logoraš

RADOST ZBOG KRISTA

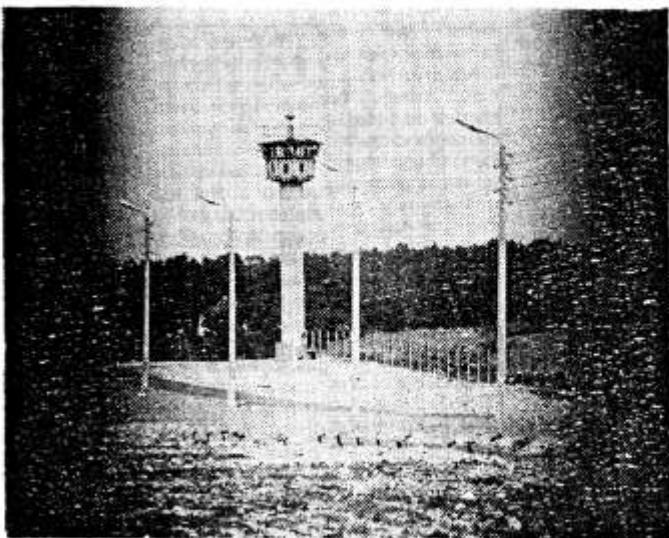
Kakvo raspoloženje vlada mojom dušom kad trebam nešto pretpjeti na račun svog kršćanskog osvjeđočenja?

Možda me i sam podsmijeh ili upadica zbog moje katoličke vjere uz nemiri i oneraspoloži? A Isus nas, naprotiv, poziva da budemo radosni i kad trebamo da nešto pretrpimo zbog njega. To su divno shvatila naša prva kršćanska braća za koje Djela apostolska svjedoče: »A oni odu ispred Velikog vijeća vrlo veseli, što su pronađeni vrijednim da podnose zlostavljanje za Isuovo ime.« (5,41).

I nova nam je mučenička era Crkve dala takve divne kršćanske heroje koji su pred užasnim mukama i jezivom smrtil sačuvavali nepokolebljivi mir, vedrinu i hrabrost. Spomenut ću Ilječnicu Melrowski, dobru znanicu slavne mučenice Edite Stein, koja je ta-

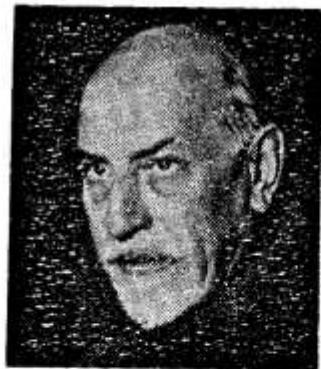
kođer tragično završila u zloglasnom logoru Auschwitz. Uspjela je 6. kolovoza 1942. poslati malo pisamce svome ispovjedniku. Među ostalim tu su bile napisane i ove riječi koje čovjek ne može čitati bez uzbudnja:

— Čekamo transport za Poljsku... Zbog toga bih vam htjela poslati još posljednji pozdrav i reći da sam puna pouzdanja i predanja u volju Božju... Poraste li trpljenje, i milost će se udvostručiti. A u nebu nas čeka prekrasna kruna. Radujte se sa mnom... Polazim hrabro, s pouzdanjem i radošću. Sretni smo što možemo s našim biskupima svjedočiti za istinu. Polazimo kao djeca naše Majke Crkve, sjedinjujući svoja trpljenja s patnjama našeg Kralja, Otkupitelja i Zaručnika, žrtvujući se za obraćenje mnogih, za one koji nas progone, a prije svega ih prikazujemo za mir i kraljevstvo Kristovo...

ZAŠTO PIRANDELLO NIJE VJEROVAO?

Kao kršćani smo premašili svjesni naše goleme odgovornosti i krivnje za sve veću ateizaciju suvremenog svijeta. Kad bismo mi ljudima otkrivali Boga, ne svojim riječima, nego svojim životom, slika bi našeg svijeta bila evangelijskija i broj vjernika bio bi daleko veći.

Veliki talijanski književnik i dramski pisac Pirandello, prilikom upisa na sveučilište i saopćavanja svojih biografskih podataka, na pitanje tajnika koje je vjere, odgovorio je: Napišite da sam bezvjerač. —

To je zaista i bio cijelog svog života do smrti 1936. godine. Neka gospoda s kojom je povremeno kontaktirao, a koja je upoznala njegovo dobro srce, pitala ga je jednom zgodom zašto on zapravo ne vjeruje. Pirandello je rekao: Ne znam zapravo ni sam zašto? ... Nešto je tome kriva moja nemarnost i zlo koje nosim unutra. — Tada je pokazao prstom na svoje srce ... Onda je nastavio:

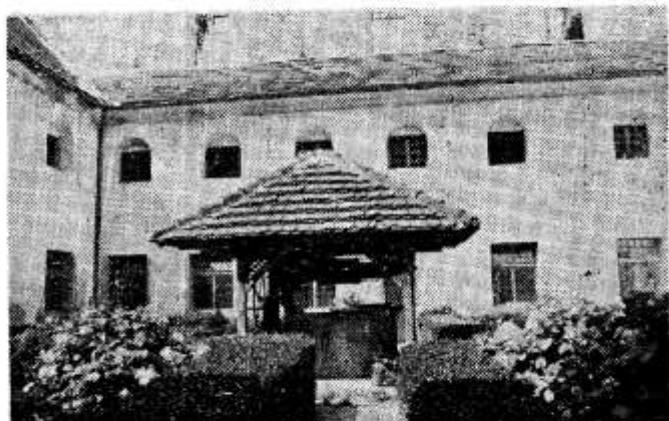
— Nešto je krivnje i na samim kršćanima. U onima koje

sam do sada sretao, nikako nisam mogao otkriti pravog Božjeg lika i pravog opravdanja vjere.

Crkva je imala snage da na Drugom vatikanskom koncilu pred očima cijelog svijeta iskreno prizna: Ne malu odgovornost za postanak ateizma mogu imati vjernici ... koji nedostacima svoga religioznog, moralnog i socijalnog života pravo lice Boga i religije prije sakrivaju nego otkrivaju. (GS 19) Jesam li i ja među njima?

BOG NAS PRVI TRAŽI

Nedavno smo dobili u prijevodu o Martina Kirigina izvrsne duhovne vježbe pod naslovom »Kristom zahvaćeni« od benediktinca Magrasia. Te je duhovne vježbe autor održao u Vatikanu pred pokojnim Papom Pavlom VI. Na jednom mjestu pisac prođe u tajnu Božjih zahvata u

OAZA MIRA I MOLITVE U KARMELEANSKOM SAMOSTANU IVANIĆ-KLOBUCAR

Ijudsko biće. Svojom milošću Bog je uvijek prvi koji se približava čovjeku.

— Naše je najbolje otkriće da je Bog onaj koji nas je tražio još prije nego smo mi

pošli u potragu za njim. Tako doživljaj imaju i pripadnici drugih religija. Evo kako taj osjećaj izražava muslimanski mistik Al Alaj: »Ja te zovem, no nisi li ti onaj koji me zoveš k sebi? Kako bih ti govorio, da ti nisi meni progovorio?«

Jedan drugi pjesnik, Perzijanac Eddin Attar, kaže slično: »Hodao sam okolo trideset godina tražeći Boga. Kad sam na kraju tih godina otvorio oči, otkrio sam da je on tražio mene.«

Kako li je lijepo kad se to radosno iskusil! Kako da ne budem ugodno iznenaden kad uvidim da Svevišnji na dnu moga srca traži onu sliku koju je on utisnuo stvarajući me, onaj pečat Kristova lica koji je tu udaren kad me je preporodio? Što li se sve divno zbliva u vjeri!

Uostalom, to je već izrazio Augustin na neodostizan na-

čin: »Ne bi ti Boga tražio da on nije prvi tebe tražio. Što ga više nalaziš, sve žarča je želja da ga više tražiš. Tada se život pretvori u traženje Božjeg lica.«

SVAKE NEDJELJE JE USKRS

USKRSLI KRIST JE MEDU SVOJIM UCENICIMA U EUHARISTIJSKOJ PRICESTI, A POSEBNO GA MISNA ZRTVA CINI PRISUTNIM.

Francuski biskup Mons. Puech piše u FCE od 29. 9. 1978. pod gornjim naslovom o dužnosti svetkovanja nedjelje i tvrdi da je nedjelja bitni dio kršćanske religije. Našim čitateljima bit će korisno da pročitaju cijeli njegov članak, pa ga zato ovdje donosimo.

«Dan Gospodnji» treba svetkovati. Nijedan drugi dan ne može zamijeniti nedjelju! Ne radi se tu o tjednom odmoru, koji se može uzeti i u druge dane. Radi se o svetkovaju dana Gospodnjeg. Kod Židova svetkovala se subota. Ali kršćani s pravom uzeše nedjelju za dan Gospodnji, jer Isus Krist uskrnuće u nedjeljni dan! Uz svetkovanje kršćani ne rade teške poslove i tako se odmaraju, što je tijelu potrebno. Za rimske civilizacije tjesni odmor bio je svaki deseti dan. Kršćani slave dan Gospodnji u nedjelju i u taj dan se ujedno odmaraju od teških poslova.

Plinije u prvo kršćansko vrijeme piše caru Trajanu kako se nedjeljom kršćani skupljaju, a okuplja ih uspomena na Isusovo uskrnuće (uskr-

nu Isus u nedjeljno jutro). Sveti Justin, kršćanski pisac, rodom iz Palestine, piše da se kršćani okupljaju »da slave Krista kao svog Boga«.

Eto, to su dva elementa ili sastavna dijela dana Gospodnjega ili nedjelje! Jedan je elemenat materijalni — skupljanje kršćana, a drugi je elemenat duhovni — slavljenje uspomene na Kristovo uskrnuće. Kršćanska nedjelja počela se slaviti danom Kristova uskrnuća. Apostoli bijahu okupljeni u dvorani, gdje bijaše Zadnja Večera, i Isus dođe među njih (Ivan 20,19). Osim dana nakon toga bijahu ponovo tu, a ovaj put i apostol Toma bijaše s njima. Opet se Isus pojavi među njima (Ivan 20,27). Otada kako nekoć u katakombama, tako poslije u crkvama i velikim katedralama, svakog tjedna kršćani se skupljaju na nedjeljnu proslavu Kristova uskrnuća.

Tako će biti do kraja svijeta. Svake nedjelje kršćani su pozvani da se okupe zajedno i da se sjete svega što je Isus za njih učinio i što je za njih pretrpio prije nego je ušao u nebesku slavu, kamo

i nas želi dovesti. Svake nedjelje, do kraja svijeta, kršćani su pozvani da nađu Uskrsloga među sobom. Jer nedjelja nije samo uspomena na prošlost. Uskrsli Krist prisutan je među svojim učenicima kad se oni skupe u njegovo ime. Stvarno je prisutan među njima u euharistijskoj Prijesti, a posebno ga Misna Zrtva čini prisutnim.

Radi toga ne bi smjelo biti nedjelje bez EUHARISTIJE, bez svete Mise... Uskrs nije samo povijesni datum, koji se slavi svake godine jednom. Po Misi svake nedjelje slavni Krist, kakav je danas uz Oca nebeskoga, obnavlja svoju prisutnost među nama, svojima, upućujući nam riječi kao nekoć apostolu Tomi: »Prinesi prst svoj ovamo i pogledaj mi ruke. Prinesi ruku svoju i stavi je u ranu srca moga. I ne budi nevjeran nego vjeran« (Ivan 20,27). Pozivlje nas Isus da sjedinimo prikazanje svoga života s njegovom Žrtvom u Misi.

Svake nedjelje do kraja svijeta kršćani su pozvani da očekuju Isusov dolazak, da najžarčom željom priželjkuju I-

susov povratak, da jednog dana njegova pobjeda bude potpuna. Prvorodenici od mnoge braće, slavni Krist ispuniti će našu nadu i mi ćemo, njegovi vjerni, skupa s njim kraljevati u novom svijetu.

Ali svaka nedjelja nas podseća da nije dosta samo čekati taj novi svijet, nego da ga treba i pripraviti. Najprije da sami živimo kao već uskrsnuli na temelju našeg krštenja. Mi, njegovi vjerni moramo se stalno truditi za osobnim obraćenjem (treba se svaki dan ponovo obraćati, ponovo počinjati) tako da se Kristov život očituje u našem vlastitom životu. Zatim, moramo težiti za tim, radeći na oblikovanju društva. Naša brig-a bez prestanka mora se očitovati u izgrađivanju što pravednijeg i bratskijeg svijeta, ljudskog društva.

U tom bratskom okupljanju i sjedinjenju pokazuje se napokon da je nebeski život već počeo na zemlji. Krist je, nai-me, pobijedio sve što rastavlja. Liturgijsko nedjeljno zajedništvo ne briše naše raznolikosti. Svatko se pokazuje onakvim, kakav jest, sa svojim radostima i sa svojim na-

dama, sa svojim patnjama i sa svojim borbama. Svatko je uvjeren da će biti saslušan od svoje braće u slobodi i jednakosti. Svaki se trudi da zajednici prinese svoju molitvu i svoju vjeru.

Nekoć se obično govorilo: treba ići na Misi svake nedjelje, to je zakon, to je »zapovijed«, to je dužnost, obvezal.

Danas mnogi ne voli čuti te riječi. Govoriti o dužnosti i obvezi nije danas u modi. »Doći će vrijeme kad ljudi neće podnositi zdrave nauke, nego će prema svojim strastima sebi nagomilati učitelje da im šakalju uši, te će odvratiti uši od istine, a okre-nut će se bajkama.« (2 Tim 4,3). Mnogi danas govore: čemu prisustvovati Misu, na kojoj se mora biti, koji se zapovijeda zakonom. Ištice se da bi to trebalo biti iz ljubavi. Ljubav je glavno i bitno. I kažu da je dosta ići na Misu kad se osjeti potreba ... Ali treba znati da Isus nije ostavio svoju Misnu Žrtvu na volju, jer ljudi ne znaju da im je Misa uvijek potrebna. Nedjeljna je Misa obveza iz ljubavi.

bavi, susret dviju ljubavi: Isusove i naše! Isus ne traži naše ropstvo, On se daje sam svakome od nas. Otkriti vrijednost Mise, vezu Mise s nedjeljom, njezino mjesto u našem životu, najbolje je sredstvo da postanemo jedna duša, da postanemo djeca, a ne robovi.

Kad je dijete svjesno što sve duguje svojim roditeljima, nije mu potrebno govoriti da ih mora ljubiti. Ipak, ta je ljubav za dijete dužnost, obveza, koju ne smije zanemariti, makar mu jednog dana ta ljubav postala i teretom. Slično je i s Misom. Treba biti svjestan velikog blaga slike Mise. Što je sve Krist za nas učinio na Križu, to je blago u Misu i naša je dužnost da Mu budemo zahvalni na ljubavi, na njegovim darovima u Misu. Ta je ljubav dužnost, obveza!

Mi smo stvorenji za svrhu koju nismo ni izabrali i ne ovisi o nama da odlučujemo što je za nas dobro. Tu svrhu, za koju nas je Bog odredio, možemo prihvati ili odbiti. Za našu je korist i za naše dobro ako vršimo Božju volju (»da se nastojimo svidjeti Bogu«, govorila je sveta Terezija od Djeteta Isusa). Zakon ljubavi je vrhovno pravilo. Znajući Bog našu slabost, htio je »zapovjediti« ljubav: »Ljubi Gospodina Boga svi-ga ...« Crkva isto tako, znači našu slabost, »zapovjeđa nam da budemo vjerni u našoj ljubavi. Ni Crkva ni Bog ne traže neiskrenosti i formalizma, nego traže djelo ljubavi, koje će nas hraniti i jačati. Zašto šutjeti o »zapovjedi«, koja nam može pomoći da probudimo ljubav?

NEDJELJNA JE MISA OBAVEZA IZ LJUBAVI, SUSRET DVIJU LJUBAVI: ISUSOVE I NASE...

Srećko BOŠNJAK

»Pokaži nam svoje lice,

HRVATSKO NARODN
ISUSOVA, Zagreb —

PROSLAVA BLAGDANA SRCA ISUSOVA 70 GODINA IZLAŽENJA GLASNIKA SRCA ISUSOVA I MARIJINA

Od 13. do 22. lipnja 1979.

Devetnica Srcu Isusovu:

19 s. Misa i propovijed

Razgledavanje izložbe Svetog platna

Predavanje s dijapositivima

Petak 22. lipnja:

Svete Mise, ispovijedanje i pričeščivanje

19 s. KONCELEBRACIJU predvodi:

Hrvatski metropolita dr. F. KUHARIĆ

Nedjelja: 24. lipnja:

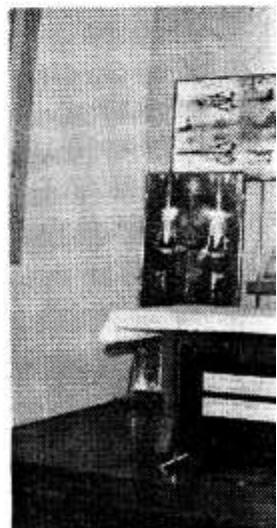
Svete Mise, ispovijedanje i pričeščivanje

11 s. KONCELEBRACIJU predvodi

Papinski nuncij dr. M. CECHINI

DODITE proslaviti Srce Isusovo u Njegovom
svetištu!

POGLEDAJTE jedinstvenu izložbu Svetog platna!
ČITATELJI Glasnika dodite zahvaliti za blagotvor-
ni utjecaj GLASNIKA među Hrvatima-katolicima!

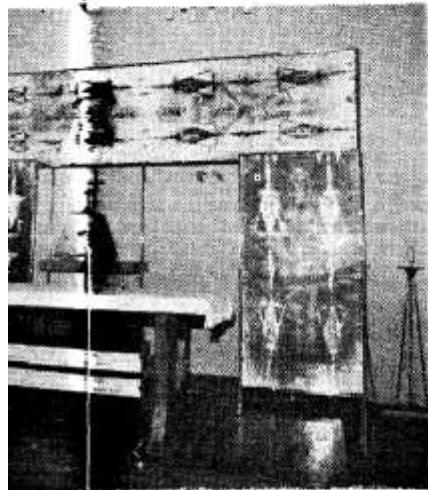
IZLOŽBA TORINSOG PLATNA U
GINALNIH FOTOGRAFIJA I KAO
DOTJERANOŠĆU.

Gospodine! «

ODNO SVETIŠTE SRCA

b — Palmotićeva 33

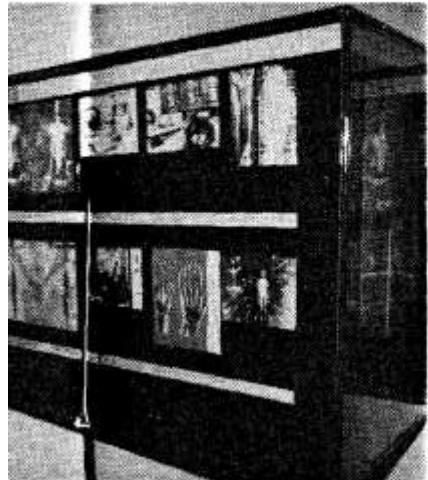
INA U ZAGREBU ODLIKUJE SE BOGATIM IZBOROM ORI-
I KAO I IZVANREDNOM TEHNIČKOM I UMJETNIČKOM

MSGR M. CECHINI, PAPINSKI NUNCIJ U NAŠOJ ZEMLJI, I OVE ČE GODINE
PREDVODITI EUHARISTIJSKO SLAVLJE U BAZILICI SRCA ISUŠOVA.

NAS VJERNI PIK OBILAZI OKO GLAVNOG OLTARA U SVETIŠTU SRCA ISUŠOVA
U ZAGREBU.

IZA ISPOVIJEDI, PRİESTI, SLUŠANJA PROPOVIJEDI I PREGLEDAVANJA IZLOŽBE,
TREBAT CE SE I TJELESNO OKRIJEPIĆI U DVOŘIŠTU OKO BAZILIKE SRCA ISU-
SOVA (Dolje)

Isus traži da postanemo »kao djeca«. Zar je to savršenije? Ja to teško razumijem i veoma mi je odbojno. To nije ni privlačno, a ni dopustivo odraslu čovjeku, koji ima iskustvo, prestiž, svoju osobnost. Može se od odrasla čovjeka tražiti da bude pošten, pravedan, obazriv, čak u ispravnom smislu i ponizan. Ali ne može se tražiti da postane »kao dijete«, djetinjast, površan, bezbrižan, naivan. Život ima svoje dobi i svoje zakone. Je li djetinjstvo idealno doba kome odrastao mora natrag težiti? Nije li ideal odrasla čovjeka: biti karakteran, zreo, odrastao, sreden, razborit?

Ja imam četvero djece. Ona mi nisu ideal — ponovno postati kakvi su oni. Naprotiv, njih upućujem, odgajam, od njih zahtijevam; sve činim da oni postanu samostalne zrele osobe. Kako se onda ima shvatiiti Kristov zahtjev da postanemo »kao djeca«?

Majka, liječnica

»Postati kao dijete« — Poniženje ili domet?

Piše: Ivan Fuček

Točno je da Isus traži da postanemo »kao djeca«. Prijor je poznat. Apostoli su raspravljali »tko je najveći« (Mk 9, 34). U židovskoj rabinskoj školi dugo se raspravljalo: kome pripada prvo mjesto u Božjem kraljevstvu. To je zahvatilo i Isusove učenike: na koji način postići vrhunac pred Bogom i pred ljudima. Židovski pismoznaci su postavili uvjete: pravednost, poznavanje Zakona, poučavanje neukih, mučeništvo... Isus ne odgovara izravno, nego slikovitom gestom kao nekad proroci u sličnim slučajevima. Na istoku je uvek bio običaj da se među starijima, kad bi razgovarali, nade i pokojte dijete. Tako i sada. Isus simbolički, ali zorno za sto-samdeset stupnjeva preokreće vrijednosti i veličine kako ih ljudi polmaju. »Uzme dijete, postavi ga posred njih, zagriš gao (Mk 9, 36) i reče: »Zaista, kažem vam, ako se ne obratite i ne postanete kao djeca, nećete ući u kraljevstvo nebesko« (Mt 18, 2-3). Lječnik Luka te Isusove riječi navodi u jednini: »Zaista, kažem vam, tko ne primi kraljevstvo Božjega kao dijete, ne, u nj neće unići« (Lk 18, 17).

Vaš problem da to »teško razumijete«, da vam je »odbojno« i da u tome ne možete vidjeti veće »savršenstvo«, posve je razumljiv. I u ono doba na istoku dijete nije znacilo ništa; slušao se sud zrela iskustva čovjeka. U tom smislu čitamo u Bibliji: »O kako je lijepa mudrost u starača... Veliko je iskustvo kruna starcima« (Sir 25, 3-4). Štoviše, sv. Pavlu je ideal »zreo čovjek«. On piše: »Kad bijah dijete, govorah kao dijete, mišljah kao dijete, rasudlovah kao dijete. A kad

postadot zreo čovjek, odbacih ono djeće» (1 Kor 13, 11). Naša tehnička epoha oijeni čovjeka »proizvodača«, pa je ova civilizacija odmjerena prema »odraslom« čovjeku. Starci danas više ne dolaze u obzir: eno ih u staračkim domovima! Djeca? Što ćemo s njima? Dakle: zrelost, stvaralaštvo, samoodgovornost oznake su današnjeg mentaliteta. Čovjek je napredovao u upoznavanju svemira i svijeta kao i samoga sebe. Ipak ostaje pitanje je li čovjek napredovao u upoznavanju sebe ukoliko je Božje dijete — ukoliko je Tajna? Je li napredovao u jačanju volje, u srednosti osjećaja?

Nema sumnje da je zadatak odgoja da djeca postanu »samostalne zrele osobe«. To Krist ne zabacuje. Naprotiv, taj je Vaš zadatak kao majke sasvim u duhu Evanđelja. Krist zabacuje krvu, farizejsku zrelost koja je dostatna samoj sebi. Farizej svih vremena je čovjek zatvoren u se, velik, važan, siguran, uvjeren u sebe i svoj zakonski poredak. Krist žigoše tu sigurnost, uvjerenje, veličinu, gordost, samodostatnost. Nasuprot tome stavlja kao model »dijete«. Vidik je Isusov prema dolje — prema djetetu, ne prema gore — prema odraslu samodostatnom čovjeku. Kako se to ima shvatiti? Sigurno, dijete nije uzor u biološkom smislu, ta ono je fizički još nerazvijeno. Nije uzor ni u sociološkom smislu, jer je potpuno ovisno o drugima, koji ga hrane i odijevaju. Nije uzor ni u psihološkom smislu, jer je još umski i voljno nerazvijeno: ono je djetinjasto. Nije uzor čak ni u čudorednom smislu, u smislu nevinosti, jer dijete još

nije dorasio vršiti krepost samostalno slobodnim činima i opredjeljenjem. Nije kod Isusa ni neka sentimentalna nostalgija ili čežnja za Izgubljennom djećjom dobi. U tom smislu Isus ne govoril kao neki moderni pisci.

Kako, dakle, treba Isusa razumjeti? Jedino i isključivo u religioznom (vjerskom) smislu. Postoje dvije vrste religioznosti: jedna je zatvorenog tipa s težištem na samome sebi (to je ona farizejska, gdje je obraćenje čovjeka nemoguće jer je on samom sebi dostatan, ne treba mu Bog, ili ako priznaje Boga, onda ga prekraja na svoj način kako mu se svida); druga je religioznost otvorenog tipa, kojoj je primjer skrušeni carinik u hramu (Lk 18,13). Tu je težište u Bogu, a ne u čovjeku. Ključna oznaka ovoga »biti kao dijete« je, dakle, vjernik koji se pouzdaje u Boga i potpunoj ovisnosti od njega. Ni »ovca«, ni »dužnik«, ni »dijete« — o čemu Matej govori u istom poglavljiju — nemaju u Crkvi aktivne uloge (usp. Mt 18). Oni su bespomoćni, potrebni su tude briže, otvoreni su za primanje, maleni su, skromni, ponizni. U konačnicu je kod Mateja nesbeski Otac taj koji se brine (Mt 6, 25-34).

Znači, jedan od temeljnih uvjeta bez kojih nema spasenja, tj. nema ulaska u Božje Kraljevstvo, je stav djeteta pred Bogom: bespomoćnost djeteta; dijete samo od sebe ne može ništa. Tako smo mi bespomoćni i ne možemo ništa u vidu Božjeg kraljevstva: od sebe nismo kadri ništa učiniti u vrhunaručnom smislu, sve nam je darovano. To je bio stav onih tzv. »analim« u Starom zavjetu, tj. silromaha, odbačenih i sl. U

tom je duhu i naša Gospa izrekla svoj »Veliča« (Magnifikat). On je izraz iste bespomoćnosti: službenica sam Božja! I u tome je sržnost, bit, jezgra obraćenja: čovjek u svojoj bespomoćnosti otvoren je za primanje. Bez takvog istinskog obraćenja kao prvog uvjeta, nema ulaska u Kraljevstvo, a još manje se ondje mogu postići »prava mjesta« — o čemu su rabini Starog zavjeta, pa onda Gospodinovi učenici raspravljali. To »obratiti se« znači zaokrenuti, promijeniti dosadašnji smjer: dosad se išlo natrag, sad treba zaokrenuti i poći naprijed. To znači korjenito promijeniti svoj način mišljenja i djelovanja. Čovjek je po prirodi upravljen prema slavi i veličini: Isus naučava da je takav izvan puta, on nužno mora promijeniti smjer »vožnje«. Takvo shvaćanje Isusova zahtjeva da budemo »kao djeca« produbljuje čak i taj religiozni smisao, pa on postaje izrazito kršćanski smisao obraćenja.

»Biti kao dijete«, prema tome, znači biti posve izručen Bogu, pa makar mi je već 40 ili 80 godina; biti u potpunoj nemogućnosti da se pred Bogom na nešto pozovem kao na svoje zasluge, na sposobnosti, na svoja djela što činimo dobro, od Boga je, od mene je grijeh. Dijete nema nikakvih »osiguranja«. Ne posjeduje ništa, ovisno je od drugih, ono je novo, predano, bez primisli, bez spletkarenja, nije naučilo sabotirati ni izdati Boga. I zato Krist vjerno kao u zrcalu u djetetu nalazi sama sebe, i želi naći svakog kršćanina, pa bio on još toličko star, sposoban i učen. U tom smislu je malo dijete jedini kandidat za nebo koji zaista ima šansu.

nova generacija

Uređuje: M. STARČEVIĆ

Budi svoj!

Mnogi tvoji drugovi neće se zadovoljiti samo da ti iskus-tvom pomognu na poslu. Oni su ponosni kad mogu novajili-u uvesti u ono što oni zovu život. Počet će time da te pozovu na »fine« zabave ili u kino da vidiš film »koji svaka-kо moraš vidjeti«. Tako oni nastoje da ti ucijepe svoje nazore o svim mogućim pita-njima. Pokušat će s parolom: »To moraš svakako doživjeti! Ta nisi više dijetel! Svaki od-rasli to čini!«

No ti ostani samo pri svojem nazoru i čuvaj svoju sa-mostalnost! Jedino zbog toga što ih stotina tako čini, ne mora to ni izdaleka biti dobro. Neki iskusni omladinski pisac kaže: »Može i tisuću magaraca stajati jedan pokraj drugoga.«

Ona

Ne znam za njezino ime. Ne znam ni kako izgleda. Da li ima »konjski repić« ili podrezanu kosu?

Kad drugovi u pondjeljak ujutro pričaju što su doživje-li sa svojim »prijateljicama«, njezina mi slika kadikad leb-di pred očima. Ona je tako različna od onoga što prosilje-va iz riječi o drugima.

Nema ništa zajedničko s nasmijanim maskama iz pu-dera i šminke, koje mame s tolikih slika i plakata. Njezine su oči jasne poput vode s iz-vora. Njezine me ruke sječa-ju ruku moje majke.

Držim da bi njoj mogao sve reći što mi je na srcu. Ona bi sve razumjela i bez mnogo ri-jeći. Osjećam da smo stvoren-i jedno za drugo i da jedno bez drugoga ne možemo živ-jeti...

Čekanje

Hoću li je skoro susresti? Ponekad čeznem za tim susre-tom. Nije lako čekati, dok mnogi drugi bez razmišljanja prelaze preko svih zapreka. Kadikad navaljuju na me mis-li i želje te nastaje opasnost da će mi volja podleći i da će se sve dobre odluke ras-pasti poput pljeve na vjetru.

Samo smisao da možda i ona u taj čas misli na mene i da se za mene čuva čistom i nevinom, samo to mi daje novu snagu.

Znam da će moje čekanje biti nagrađeno. Još sam pre-mlad da se zauvijek povežem s kojim bićem. Još sam pre-slab da budem drugome vo-dom i pomoćnikom. Još sam pre-malo zrlo da bih mogao di-jete svojom rukom voditi kroz život.

Nastojat ću da nakupim si-la i izgradivat ću se sve do onoga dana kad će ona stupiti u moj život.

Kad si budemo pružili ru-ke, spoznat ćemo da naše če-kanje nije bilo uzaludno.

Zasluzi

Nedavno sam razgovarao s Petrom o njegovom budućem zvanju.

— Zapravo, meni je posve svjejedno što ću biti — reče on. — Glavno je da dobro zaslužim. Što više, to bolje. A sve drugo nije tako važno.

Sigurno je važno pri izboru zvanja misliti i na kasniju zaslužbu. Ali ne odlučuje tu samo novac. I najbolja zaslužba gubi svoju vrijednost ako se pristupa poslu bez ljubavi i nevoljko.

Zvanje dolazi od »zvati«. To prvo bitno znači djelo koje nekoga privlači, zove. Rad je više nego samo potrebno zlo da zaslužiš novac...

Napokon slobodni

Jedna vrata se otvaraju. Budućnost leži pred tobom poput nepoznatog kraja. Gotovo da ti je malo teško pri srcu, kad se sjetiš minulih godina. Bilo je to — usprkos svemu — lijepo i korisno vrijeme.

No radost zbog novog odječka vremena tjeru ti misli na prošlost. Napokon si slobodan — ne moraš više vječno slušati. — Slobodan!

To tvoje veselje ću ti priuštiti od srca. No jesli li već jednom razmišljao o tome kako ćeš se poslužiti tom slobodom?

— Činit ću napokon sve ono što mi se sviđa! — tako će jedan.

A drugi dodaje: Neću slušati ono što mi drugi propisuju — to je moja sloboda.

Smijem li ti ispriovljediti što se desilo mome prijatelju Kreši i njegovom »Tau-nusu«? Više nego mjesec dana mučio se jadnik u školi za vožnju autom da nauči prometna pravila i upravljanje klima. Ali kad je nakon ispitana prvi put sjeo za volan, ostavio se svih naučenih pravila, posjuri punom brzinom preko raskršća dok nije tahometar pokazao 120... Prezirno se smiješio znakovima na cestama. Napokon je slobodan — mislio je slavodobitno. A to je bilo posljednje što je mogao misliti prije nego se auto okliznuo o nešto malo ulja na cesti i onda smrskao o jedno stablo u drvoredu.

Nije dosta samo sloboda! Treba je znati valjano i upotrijebiti.

I NAJMANJA DJECA SU DRUŠTVENA BICA SA SVOJIM DRUŠTVENIM OBVEZAMA ALI I SA SVOJIM NEOSPORIVIM PRAVIMA.

OSOBA I ZAJEDNICA

Čovjek je društveno biće. Zajednica s drugim osigurava mu ne samo osnovna dobra kao naobrazbu i sam život, nego je zajednica i osnovni sadržaj blagostanja i razvoja čovjeka kao osobe. Život svakoga od nas duboko je pod utjecajem društva u kojem živimo; svatko je dužan sudjelovati u zadaći da se ostvari i očuva pravedni i humani ljudski potredak.

Socijalna nauka Crkve bitan je dio njezine poruke svjetu. Od samog Krista Crkva je naučila da ljudi ne smiju sebično čeznuti za zemaljskim dobrima, nego da kao djeca jednog Oca moraju velikodušno postupati s vlasništvom, pokazivati posebnu brigu za siromašne i nevoljne i tako urediti zemaljski život da se Božje kraljevstvo počne ostvarivati među nama. Socijalna je nauka Crkve izrađena na temelju određenih elementarnih zahtjeva kršćanske vjere, ufanja i ljubavi. Čitava ta so-

cijalna nauka počiva na dva temeljna načela.

Prvo je načelo da pojedinac ne može naći svoje ispunjenje ako nije u nekoj zajednici s drugima, u zajednici u kojoj služi i u kojoj mu služe, u kojoj ljubi i nalazi ljubav.

Druge je načelo da se pojedinac ne može ostvariti bez dubokog osobnog usmjerjenja prema Bogu. To znači: čovjek je, doduše, socijalno biće, ali je i mnogo više od toga. On je društveno biće, koje je i osoba s vrhunskim dostojeanstvom koje nadilazi društvo, pozvan na neposredni osobni odnos s Bogom.

Stoga -početak, nosilac i svrha svih društvenih ustanova jest i mora biti ljudska osoba, koja po svom sudioništvu i po svojoj naravi treba skroz naskroz društveni život. Socijalni život nije nešto čovjeku nadodano. Zato čovjek razvija sve svoje darove i sposoban je rasti do svoje svrhe samo u zajedništvu s drugima, u međusobnim odgovor-

nostima i u saobraćaju sa suprugačom. (GS 25).

BEZ DISKRIMINACJE

Upravo zbog čovjekove nadvremenske sudbine nijedan čovjek ne može biti naprosto podređen interesu bilo kojeg društva i sve su osobe iskonski jednakopravne. »Istina, nisu svi ljudi jednak s obzirom na različite tjelesne sposobnosti i na razlike u umnim i moralnim mogućnostima. Uza sve to, s obzirom na iskonska prava osobe, treba nadvladati i istrijebiti kao protivne Božjim namjerama sve oblike diskriminacije, bilo društvene ili kulturne, bilo po spolu, rasi, boji kože, po društvenom položaju, jeziku ili vjeri.« (GS 29).

Oni koji trpe od nepravednih diskriminacija, kojih su životi ranjeni nepravednim stavovima i strukturama što ih je grijeh usadio u naše društvo, ostaju osobe nenadmašive vrijednosti. Naša su braća i sestre. Dugujemo im

stvarnu i djelotvornu ljubav. Dužnost nam je da prihvatićemo osobnu odgovornost i latimo se konkretnih djela da se oblikuje društvo u kojem će vladati pravda, sloboda i mir. Prezreti evandeoske zahtjeve bratstva i zajedništva znači zatajiti u osnovnim odgovornostima. »Ako tko kaže da ljubi Boga, a mrzi brata svoga lažac je jer tko ne ljubi svoga brata, koga vidi, kako će ljubiti Boga, koga ne vidi? I mi imamo tu zapovijed od Gospodina, da tko ljubi Boga, mora ljubiti i brata svoga« (1 IV 4, 20-21).

OPĆE DOBRO

U svojoj socijalnoj nauci Crkva upotrebljava izraz »opće dobro« u smislu da se »opće dobro« društva »sastoji uglavnom u zaštiti prava i vršenju dužnosti ljudske osobe« (DH).

Mnoga prava i dužnosti pojedinaca proistječu iz zahtjeva dobrog zajedničkog života, a neki oblici društvenog života štite prava i omogućuju vršenje dužnosti bolje od drugih.

Stoga Crkva često govori o općem dobru kao o »skupu onih uvjeta društvenog života koji dozvoljavaju ne samo zajednicama nego i pojedinцима, članovima tih zajednica, da potpunije i lakše ostvare sebe« nego što bi to inače mogli.

ČOVJEK I SOCIJALIZACIJA

Neke od društvenih spona što ljudi vežu skupa izviru neposredno iz samih zahtjeva naravi. Da bi dobro živjeli

ljudi očito trebaju takve zajednice kao što su obitelj i državna zajednica. Druge socijalne veze stvaraju se i razvijaju se slobodnim odlukama ljudi.

U naše doba oživio je osjećaj i potreba za mnogim društvenim vezama i zajednicama i dao povoda te nastaje mnogovrsne javne i privatne organizacije i udruženja: zadruge, sindikati, korporacije, staleška, kulturna i zabavna društva, međunarodni savezi itd.

»Taj razvoj, koji se naziva socijalizacija, premda sigurno nije bez opasnosti, nosi sa sobom mnoge prednosti s obzirom na učvršćenje i porast kvaliteta ljudske osobe i na očuvanje njenih prava« (GS).

NAČELO POTPOMAGANJA

Napori Crkve oko općeg dobra često se posebno odnose na poredak obitelji i drugih udruženja, kao i na napredak pojedinaca. Te zajednice promiču pojedince i njihove ciljeve; još više, takve manje zajednice mogu biti dio blagostanja za čovjeka rođenog za prijateljstvo.

U tom nastojanju oko općeg dobra Crkva slijedi načelo koje su Papa Pio XI., Papa Ivan XXIII. i Drugi vatikanski sabor nazvali načelom supsidijarnosti. To se načelo izrazuje na slijedeći način:

»Kao što je krivo oduzeti pojedincu i povjeriti široj zajednici ono što privatna Inicijativa i napor mogu izvesti, tako je nepravda, ozbiljna zatrepa i smetnja pravog poret-

ka prepustiti većoj zajednici višeg ranga zadatke i službe koje mogu sasvim lijepo izvršiti manje zajednice na nižoj razini. Jer svako bi društveno djelovanje po svojoj iskonskoj naravi moralo pomagati članove društvenog tijela, a nipošto ništiti ih i apsorbiti ih.«

U skladu s načelom supsidijarnosti odluke treba da se stvaraju na najnižoj razini, da se proširi sloboda i umnoži suradnja u odgovornom radu. Samo onda kad pojedinci ili male zajednice nisu kadri kako treba vršiti neki zadatak, neka se taj zadatak povjeri široj zajednici.

Počinjemo objavljivati odломke iz najnovijeg katoličkog katekizma za odrasle KRISTOVA NAUKA. Tu odličnu knjigu trebao bi nabaviti svaki odrasli katolik, jer o svim problemima vjere i crkvene nauke govori novim, suvremenim i savršeno ispravnim načinom. Knjiga ima oko 500 str. Cijena 180 d. Narudžbe: HKD Sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg 21.

glasnikova priča

Piše: Aco VIDOVEČKI

AJ HOČU!

Citao sam jednog dana oporuku ljubavi apostola gubavaca Raoula Follereaua, oporuку koju je uputio mladima svijeta i u kojoj je među ostalim napisao i ove riječi... „Najveća nesreća koja bi vas mogla zadesiti jest da ne budete nikome od koristi i da vaš život ničemu ne služi...“

I gledač! Najednom me opsjedne, što li, sjećanje na kratak razgovor što sam ga imao s mlađičem od nezrelih 17 godina, koji ne živi ovde, već u jednoj evropskoj zemlji, a posjetio me iznenada kao »starog prijatelja«, prijatelja iz dana dok je živio među nama, polazio školu malen, sitan, nježan. Živio je kod jedne mlade obitelji, svršio osmoljetku i tada ga njegova rastavljena majka uze k sebi da mu »pruži bolju budućnost«. U razgovoru o svemu i svačemu, razgovoru dragom meni i njemu, postavih pita-

nje:

— Što misliš o svom budućem životu? Na kakav položaj ciljaš...?

Malko se nasmiješio na moj upit, pa zatim uozbiljio i obujmljivši glavu rukama na potiljku, metnuvši nogu preko noge, sa zaustavljenim smiješkom na crvenim usnama odgovori:

— Pa... mislim svršiti visoke škole. Nadam se da neće biti poteškoća, jer u školi napredujem dobro. Vole me profesori i želim biti ljudima od koristi... Nadam se...!

Oprostisimo se sa dobrim željama, ali misao mi je već tada, a pogotovo sada, kad se, nanovo prisjetim svega, kopkala po duši. Tražio sam odgovor na pitanje: gdje je pokupio tu misao? Sam sebi odgovorih: ponio ju je iz sredine, iz obitelji gdje je živio prije i za vrijerme škole, koja ga je prihvatile da ne doživljava muke djece tolikih rastavljenih. Iz obitelji koja je u duši nosila primisao da ga jednog dana posvoje, jer nisu imali djece. Žena mlada, krepka, nije mogla rađati.

Medutim želja se toj mlađoj obitelji nije ispunila. On je otisao, bolje reći, morao je otici. Bezvoljno, s mukom, rođenoj majci, lako nije još do tada doživio njezinu ljubav. A »teta«, njegova teta bljaže žalosna. Zavoljela ga kao svoja. Nemir je ušao u nju. Nemir u kojem je mjesto djete začeta želja — drugo dijete! Pronaći ga, uzeti k sebi. Možda joj se ipak jednom ispunil san.

I dodijeli joj »socijalni« djevojčicu. I ona je bila ostavljena drugim na skrb.

Čuđenju u mjestu ni kraja ni konca. Glas se širio kao po žicama telefona s porukom: znaš šta je novo? Ne-

pojmljiva prilika njuškalima i kopačima tudihi nutrina da stupe na pozornicu života bližnjega svoga s riječima:

— Što će ti to...? Zar misliš hraniti tudu djecu...?

I širio se mjestom zlobni smijeh, šaputanja, podvale, koje prekine hrabrim potezom odgovor hrabre mlade žene jednoj skupini:

— Ja bez djeteta ne mogu... Sto mi onda znači život? Vas se to ne tiče... ja hoću...!

Uzeše se mlađi, jedri, radosti, voljeni. S planovima, čežnjom. Jer i njihova je odgovorna budućnost i dužnost dolazila. Poznata, istina, ali koja je sa sobom nosila, nosila »nešto«. I ono nepoznato »što«? Da, baš tako. I brzo osjetiše kako se to »nešto« pretvorilo u tugu, bol, zabrinutost. Nije dolazio do začeća do poroda, do roda koji svaki čestiti čovjek želi. I strahota spoznaje — nikada! Tko da pročljeni taj potres u duši dvoje mlađih? Slika radosti nad malim stvorenjem kome bi oni darovali život u zajednici s Bogom iščezla je kao dim na vjetru. Pred njihovim očima rasprostrala se praznina nepreglednih daljina u kojima nema ničega, a na kraju slika zamišljenosti, rušenje svih nuda koje vjenčanjem uniješte u svoj život... Jesu li se u tom času osjetili starcima? Starcima sa sto i jednom brigom, sto i jednim pitanjem u duši... čemu im živjeti? Za koga? Za koga raditi, stvarati? Zar baš oni neće iza sebe ostaviti svoj život u naslijede svojima? Da se život nastavi... Siguran sam da su u tim tmurnim danima sponzore jurišali na nebo poput Ane, majke proroka Samuela, poput Abrahama i žene mu Sare i

tolikih vjernika Starog i Novog saveza... A nebo kao zabilješeno. Bog kao da ne čuje, molitve se čine neuslušanima. Je li moguće da Bog samo njih ne čuje?

No planovi su Božji nedokucivi. Iskra molitve jednog je dana planula. Bog, koji se brine za ptice i poljsku travu, sitnog mrava i za krhki cvijet, koji reče da nijedna molitva neće ostati neuslušana ako je donosimo pred Njega s čvrstom vjerom i pouzdanjem u Njegovu svemogućnost i dobrotu, imao je svoj plan i za njih: postat će obnovljenim Samarijancima da pomognu ostavljenima, napuštenima, malenima. Onima, čiju mlađu dušu izbodoše roditelji ili samo majke nožem »neželenog djeteta«. Bog ih vodi iz njihova Jeruzalema u nepoznati Jerihon. I nudi: najprije dječaka rastavljenih roditelja. Prihvatiše ga s radošću koja ispunil srca. Prihvatiše ga kao svoga u ljubavi pod kojom je rastao, razvijao se do dana kad ga je rođena majka potražila i uzela od njih da mu pruži »bolju budućnost«. Tuga rastanka ispunila je duše, a nemir se uselio kao tat, da uzme i ukrade ono najdragocjenije — ljubav i mir.

Ali Bog je tu! Javlja se i nanovo pruža na svojoj dobrostivoj ruci dar: djevojčicu napuštenu od majke. Jesu li osjetili tu ponudu? Jesu li čuli tih Božji šapat? Jamačno da! Jer uzeše je s ruke Božje donješe pod krov svoje kuće i pročita se radost na njihovim licima. I raslo je djetete, raslo kao mala lastavica u sigurnom gnjezdu. Ali i zabrinutost: neće li se jednog dana i opet pojavit majka i uzeti je k sebi da joj, odrasloj, dade »sigurnu i bolju budućnost«?

Nemir se pojačavao uz brigu o djevojčici, nemir koji je prerastao u želju: uzeti još jedno, sasvim, sasvim maleno koje će biti samo njihovo i ničije više! Koje će ostati trajno kod njih i samo za njih.

I dolazi Bog, taj dobar Mironosac ljudskih duša, dolazi kao onaj koji se pobrinuo da ispunil i tu plemenitu i veliku želju. Šalje ih po dar koji je već pripremljen čekao: djevojčica nadena na pragu, koju je ostavila majka bez srca. Sitnu, nježnu, u povojima. Jesu li osjetili da ih Bog ljubi, da im nudi da u Njegovo ime ispune veličanstveno djelo dobrote, koja se svakodnevno rasipa svjetom? Samo On to zna, ali ti se hrabri ljudi odlučiše: uzeše je s radošću i s nadom.

A mjesto širi usta od čudeža i ostaje nijemo od zagrijljivosti i nemoći, te se pita, a neki šapućući govore:

— Što im je...?

Da drugi odgovore: — Budale!

Započeše dogovori, pregovori, ugovori, odreknuća. U čiju korist? U korist djeteta, ostavljenog i odbačenog, u korist roditelja bez djece, ali punih ljubavi i dobrote.

I rodi se olakšanje: krvčima! Radost željnima djece! I smijeh i podcikivanje malenog djeteta. Smijeh i podcikivanje koje je ušlo u jednu kuću, u jednu obitelj nemoći i donljelo život. Nasmijana budućnost jednog djeteta počela je. Nasmijana budućnost jednom ocu i majci se rodila.

A nad radošću male, neobične obitelji svoje je božanske ruke raširio Krist i progovorio riječi ohrabrenja:

— Tko prima jednoga od ovih malih, mene prima...

Usuduje li se još netko iz reći riječi: »Ja hoću«?

Uređuje: JURAJ GUSIĆ

Duhovna zvanja u misijama

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

U nakanama Apostolata molitve često se navraćamo u raznim prilikama i oblicima na jednu te istu nakanu, a ta je da Gospodin umnoži radnike u svome vinogradu, žeteoce na svojoj njivi. I naš novi Sveti Otac Ivan Pavao II. od prvih dana svoga veoma aktivnoga i za-uzetoga pontifikata često govorí o temi novih zvanja te stalno poziva na molitvu za svećenička, redovnička i misionarska zvanja. U svojoj ovogodišnjoj poruci za XVI. svjetski dan molitve za duhovna zvanja Sveti Otac u prvom dijelu te poruke poziva na molitvu za zvanja. On piše: »Neka ovaj dan bude ishodište i središte duhovnog zračenja. Neka se naša molitva nastavi u crkvama, u zajednicama, u obiteljima, u srcima koja vjeruju, kao u nekom nevidljivom samostanu iz kojega se uzdiže prema nebu neprestano zazivanje«.

Kao članovi Apostolata molitve, koji se inače u molitvi nastojimo odazivati na sve Papine molitve, želje i nakane, mi ćemo se ovaj mjesec i žrtvovati da bi u mladima, tj. nedavno osnovanim Crkvama, Gospodin pro- budio nova misionarska zvanja: svećenička, redovnička i vjernička, i da te mlade Crkve

postanu misionarske, rasadištem novih zvani-ja za one zemlje i krajeve gdje ta zvanja nedostaju.

Ono što se naziva »inkulturacija«, tj. zasadivanje Crkve u život, kulturu i mentalitet jednog naroda, rodilo je u mnogim novim narodima pravim procvatom novih duhovnih zvanja. Tako Kongregacija za evangelizaciju naroda u svojim službenim statistikama bilježi sada 137 redovničkih družbi biskupske prava, koje nikose u Aziji, 130 u Africi i 20 u Oceaniji.

U ganda, o kojoj smo zadnjih mjeseci i dana toliko slušali, imala je g. 1976. čak 40 novih domaćih svećenika, dotada najviše u stogodišnjoj povijesti Crkve u toj zemlji. U Zambiji, gdje rade i naši misionari, broj bogoslova neprestano raste.

U zadnje vrijeme su i u Japanu pokrenute dvije velike akcije za promicanje zvanja. Prva se zove »Duhovno putovanje za zvanja«, a druga »Olimpijada za zvanja«. U Južnoj Indiji je godine 1976. osnovana Misija sv. Franje Ksavera u Biskupiji Tamilnadu, za budenje i odgajanje misionarskih zvanja. Ti novi Indijski misionari određeni su za sjeverne krajeve Indije, gdje je manjak zvanja.

Mi molimo u ovom divnom mjesecu Srcu Isusova da sve te hvale vrijedne inicijative za promicanje novih duhovnih i misionarskih zvanja u mladim Crkvama donesu što obilniji plodovi.

Da se u Apostolatu molitve radi, doista, o nečem vrlo ozbilnjom, neka potvrdi izvadak iz pisma iz Vatikana od 12. ožujka ove godine, u kojem supstitut u Državnom tajništvu, monsignor Caprio javlja ovo: »Radostan sam što Vam mogu saopći da je Njegova Svetost zaželjela da svi upisani u to zaslužno Uduženje usvoje njegove nakane te ih prikazuju Presv. Srcu Isusovu skupa s prikazanjem svojih molitava, djela, radosti i trpljenja, u sigurnosti da su sjedinjeni s Papom te da mole prema Njegovim nakanama i željama«. Pismo je upravljeno generalnom tajniku Apostolata molitve, a njime se potvrđuju nakane Apostolata molitve za godinu 1980.

Prema tome, nalazeći se u Apostolatu molitve i usvajajući njegove nakane, na osobit smu način sjedinjeni i povezani sa Svetim Ocem. To nek nam bude trajan poticaj za da budemo što revniji apostoli molitve.

Josip Antolović

Briga oca Ante za odgoj mlađeži

Već više puta pisao je otac Gabrić o tome kako nastoji što više djece i mlađeži poslati na više škole da tako kulturno podigne taj narod i Crkvi stvori sigurniju budućnost. I u ovom članu piše o istoj stvari.

Lijepo je ovako od sela do sela i po suhom, i kroz blato i vodu, i pješice, i malom lađicom rijekom Gangesom. I u nova i stara sela. No, uvek je nešto novo, svaki pohod novi je doživljaj u svećeničkom životu. Svak susret čini te sretnijim, bogatijim. I svijet kao da postaje lijepši.

Jutros smo pohodili posjed Mukherja. To je imućan čovjek u ovome kraju. Posjed je podijelio među siromašne seljake. Za njih je podigao i školu baš uz obalu Gangesa. Sagradio je i hram božici Šitoli. To je bio zavjet njezine pokojne majke. Ona je imala još jedan zavjet: s toga posjeda treba svake godine dati 800 kilograma riže za bolesnike u našoj bolnici. I taj njezin zavjet sin joj Šudip svake godine vjerno ispunja. Stoga sam ih danas išao pohoditi da im se zahvalim za taj lijepi dar da im blagoslovim kuću. Oni su hindusi, no odgojeni su u našim školama, našu svetu vjeru veoma poštaju.

Lijepo su nas počastili: uz prženu rižu bili su i dva kuhana jaja, pa i nekoliko keksa. U podne bit ćemo na putu, te je tako taj doručak služio do večere.

Na putu u Molakhali, prolazimo kraj kolibe starog Čamua. Tu smo počeli s poukom pred kojih dvadeset godina, no ljudi su se raselili. Ostala su samo dva brata: Bhodo i Bormali. Ne znam hoće li i oni tu ostati. Velika je bijeda, traže zgodnija mjesta gdje će dobiti zaposlenje.

Sjeli smo u Bormalijevoj kolibi. Došao je i katehista Pulin. Pomolili smo se, blagoslovio sam njihova bolesna sina i kćerku koja ide u treći razred osnovne škole. Kako oni samo žele da im djeca budu dobro odgojena! Oni te sreće nisu imali, pa žele bar svojoj djeci bolju i sretniju budućnost.

Odgoj djece velik je problem i za roditelje i za nas. To je jedan od glavnih troškova župe. No pred troškovima i poteškoćama ne smijemo sustati. Bez odgoja mlađeži misija nema budućnosti. Radi toga smo ove godine poslali na više škole preko stotinu mlađića i djevojaka.

PROSLOGODISNJA PRVOPRICEŠNICKA SVEČANOST U MARIA POLLIJU

Ta školska godina počinje u siječnju, nakon žetve. Praznici su u svibnju, kad je najveća vrućina, u kolovozu za vrijeme tropskih kiša i presađivanja riže, te oko Božića za žetvu riže. S osnovnom školom, koja traje četiri godine, školovanje traje deset ili dvanaest godina do mature. Nakon toga počinje studij na sveučilištu. Osnovnih škola ima gotovo u svakom, pa i najmanjem selu, dok su visoke škole, tzv. »High School«, u svim većim središtima. Mi tu imamo konvikt za 80 dječaka. Jedan dio ide u obližnju državnu školu, njih 38, a ostali u našu Tehničku školu. Djevojke su u samostanskim školama u Basantiju i Morapaju.

Tu vlada sloboda školovanja. Naše su škole priznate i potpomođane od države. Spadaju među najbolje škole u Indiji i glede poučavanja i gledene discipline.

Mi se puno trudimo da imamo dobre konvikte gdje ne možemo imati svoje vlastite škole zbog pomanjkanja ljudi, kao, na primjer, tu u Maria Polliju. U konviktima mlađići i djevojke dobijaju solidan kršćanski odgoj. Dakako da je silan trošak brinuti se za tako velik broj djece i mlađeži. No za njih se isplati trošiti. Mjesečno nas sada svaki stoji oko 150 dinara, oko 10 USA dolara, iako živimo veoma priprosto. Svagdašnja nam je hrana riža uz jedan papreni priskok ili kuhani »dal«. Jedna vrsta graška. Hvala Bogu, mnogi su se dobročinitelji javili i preuzeли su brigu za uzdržavanje jednog mlađića ili djevojke. To je veoma zaslužno djelo pred Bogom. Mnogi se od tih mlađića i djevojaka spremaju za svećenički i redovnički stalež, pa njih na poseban način preporučujem u vaše molitve i žrtve.

O. Ante Gabrić

Kušnje oca Polgara

Naš bengalski misionar otac Stjepan Polgar opisuje nam u svom pismu od 22. ožujka 1979. nevolje koje su ga pohodile. U isto vrijeme piše nam i otac Gabrić o svojoj nevolji kako je pao s bicikla i slomio dva rebra. Tako su nam oba naša bengalska misionara imala uistinu dobru korizmu ove godine. No evo što o sebi piše otac Polgar.

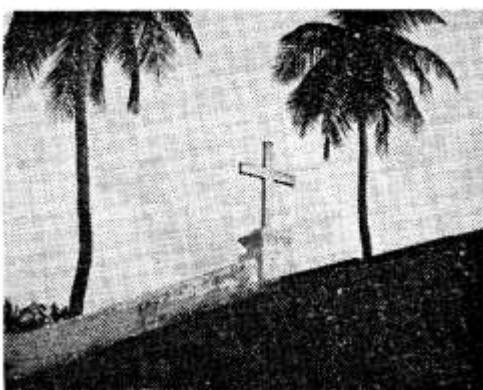
Prošlogodišnje poplave djelovale su i na mene. Baš sam morao ići u Nurpur da tamо blagoslovim jedno vjenčanje. Došao je drugi val poplava. Nekako sam stigao onamo, kad su već tekle rijeke vode po putovima i derale asfalt. Bila je tamо misа i blagoslov mладenaca. Kad smo nakon toga malо prigrizli, već se spustio mrak. Nije bilo više prilike da se vratim u Morapai, nego hajde u Geonkhali, i to motornom ladicom, u kuću miladoženje. To je kuća gospodina Antuna Rotta, oca jedne naše časne sestre iz Morapaja. Kiša je lijevala, a putovi od blata skliski. I gospodin Antun pao je kao panj baš u blizini svoje kuće.

Tu smo nešto večeralli, ali nije bilo govora o spavanju, iako su mi dali jednu sobu, jer su pjevali i svirali. Slijedeći dan u istoj sobi imao sam svetu misu i onda hajde prema pristanistu. Časna sestra sporo je hodala zbog skliskog puta, i mi smo zakasnili na prijevoz. Čekali smo drugi. Onda smo dobili i motorni čamac, pa kasnije autobus do Diamond Harboura. No vlakovi više nisu vozili, jer je pruga bila poplavljena na pet mјesta. Dakle, treba uzeti rikšu (dvokolica koju obično vuče naprijed čovjek). Puhao je veoma hladan vjetar i kiša je lijevala. Stigli smo u Usti, a odatle smo dalje putovali autobusom do Magrahata. Moji ljudi su me čekali dva dana, pa su napokon otišli. Trebalо je najmiti drugi čamac i oko devet sati stigoh u Morapai. Međutim, taj mi se napor osvetio. 31. listopada 1978., za vrijeme ručka izgubio sam svijest i tako punih pet sati ostao u nesvijestl. Prevezli su me u Kalkutu u naš Kolegij sv. Franje Ksavera. Tamo su me dva liječnika pregledala, uzeli nešto krvi za analizu. Rezultat je bio: teška malarija. Dal su mi lijekove za sedam mјeseci. Nakon 12 dana mogao sam se vratiti u Morapai.

No eto opet me pohodila nevolja. 13. veljače ove godine, kad sam silazio s drugoga kata, pokliznuo sam se na kliskim drvenim stepenicama i poletio niz stepenice, lupio sam

CRKVICA U SELU SURDUPURU

KRIŽ NA CRKVI SRCA ISUSOVA U MORAPAJU

glavom u neke zardale limene ploče i izgubio svijest. Tako sam u nesvijestl ostao nekih tričetvrt sata. Sva sreća da nisam na lim udario očima jer bih oba oka izgubio. Na glavi su mi liječnici kasnije na kalotи napravili 10 šavova, i to sve bez anestezije. Nakon toga opet sam proboravio u Kolegiju sv. Franje Ksaverskog u Kalkuti oko 12 dana i onda se vratio u Morapai. Na Josipovo ove godine blagoslovio sam u Sarbanondopuru novu zavjetnu kapelicu što su je dvije Zagrebčanke dale podići preko oca Ante.

Sad se nalazim na oporavku u Kolegiju sv. Josipa u North Pointu, u Darjeelingu. Amo me poslao naš otac Provincijal da se za mjesec dana dobro odmorim i oporavim. Nakon toga će me po svoj prilici premjestiti. Kamo, to još ne znam.

Svima želim sve najbolje. Molite se za mene da se što prije oporavim!

O. Stjepan Polgar

Borimo se protiv utjecaja vračeva

Već smo nekoliko puta donijeli članke u kojima naši misionari i misionarke opisuju kolik utjecaj još i danas imaju врачи na domorodačko stanovništvo, pa i na one koji su prihvatiili kršćanstvo. O tome nam opet piše Monika Okrugić u svome pismu od 26. ožujka 1979. godine.

Ja sam dobro, a i oko mene je sve dobro. Jučer je sunce tako krasno grijalo da se temperatura digla na plus 38 stupnjeva. Danas je, međutim, malo ugodnije, jer je opet oblačno.

A kako žive naši prijatelji Zambijci? Prošli tjedan išla sam u jedno selo odnijeti starčima svetu Pričest i pepeo, jer je još uvjek korizma, pa smo ih pepelili i podsjetili ih da će jednom i oni umrijeti.

U selu su nam rekli da je u susjedstvu bolesno jedno dijete. Pošli smo ga pogledati. Uistinu je bilo teško bolesno. Kazali smo im da ga ponesu u bolnicu. Oni su, međutim, nešto razgovarali među sobom, i onda nam najprije rekoše da je bolnica daleko i da nema lijeka za tu bolest, i još koješta drugo. Ona da im sestra, mlada Zambijka, reče: »Pa mi ćemo vas odvesti do bolnice. Ništa vam neće škoditi da potražite pomoć u bolnici.«

Na to su pristali i jedna žena uze dijete te mi krenusmo. Kad smo, međutim, došli bližu misijske postaje, veli ona: »Nemoj me odmah voziti u bolnicu, ja želim najprije vidjeti katehistu.« Doista je s njim razgovarala, a onda odjednom uze dijete na leda i pode natrag u selo. Upitala sam katehistu što je s tom ženom. Odgovori mi da ona ne želi ni bližu bolnice, jer ako ode u bolnicu, dijete će sigurno umrijeti. Druga sestra reče mi da je ona vidjela dijete i da je ustanovala da su mu dalli previše afričke »medicine«, pa stoga se ne usudi u bolnicu, jer bi je tamo sví napali da je krivac toj bolesti.

Kako vidište, ni uz najbolju našu volju da im pomognemo neće nas poslušati, pa što onda možemo?

Drugi dan opet sam išla u drugo selo. Tamo je nekog mladog čovjeka ugrizla zmija i nogu mu je počela otjecati. Onda njegova žena dode i pita me da li bih ga odvezla u bolnicu. Odgovorila sam da će to veoma rado učiniti. I oni se brzo spreme i odvezla sam čovjeka u bolnicu. Tamo je bio pet dana i šesti dan već je otpješačio kući. U bolnici su čov-

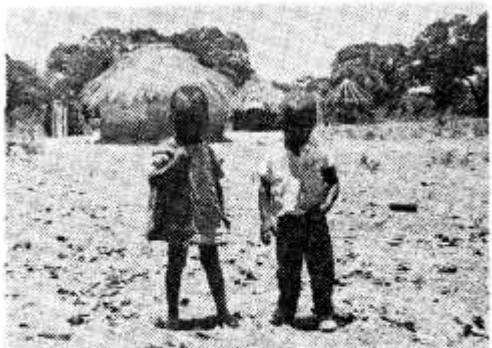
ZAMBIJSKE MAJKE VEOMA VOLE SVOJU DJECU I NOSE IH ILI VODE SA SOBOM NA NJIVU, I NA PLES, I U CRKVU

jeku pomogli. I pomognu svakome ako se u selu ne stavlja ili ne uzima nikakvog vračarskog lijeka. I opet sví neće poći u bolnicu, iako je tu bolnica za sve besplatna.

A vraču moraju za njegove »lijekove« dati grdne novce.

Molite se za nas da nas takve poteškoće ne obeshrabre, nego da i nadalje mognemo vršiti ono što od nas Bog očekuje. A treba se moliti i za naše vjernike da nakon krštenja mogu sve vjernije slijediti Krista i živjeti po Njegovim zapovijedima, a da se ostave raznih čarolija i praznovjerja.

Monika Okrukić

KAD BI ZAMBIJSKI RODITELJI VISE SLUŠALI MISIONARE I DJECU LIJECILI MODERNIM LIJEKOVIMA, BILO BI MANJE POMORA MEĐU DJECOM

Apostolska ekskurzija oca Luke

Otar Luka Lučić posao nam je na sam blagdan Gospe Lurdske, 11. veljače ove godine, podulje pismo.

Već sam u prošlom pismu pisao da su me pred Božić Braća Presvetog Srca Isusova iz Malole zamolila da im održim duhovnu obnovu. Odazvao sam se, jer nisu mogli dobiti drugog svećenika koji bi mogao ostati malo dulje s njima. Tako sam 22. prosinca bio kod njih i održao im duhovnu obnovu. U tom kraju ima oko 15 tih redovnika, koji tu vode gimnaziju s preko 500 učenika.

Kako je jedan od njih slavio 50-godišnjicu redovništva, a drugi 25-godišnjicu, za tu je priliku došao iz Amerike zamjenik njihova provincijala. Uz to su dvojica braće kod same ponoćke položila svoje vječne zavjete. Obojica inače studiraju na sveučilištu u Lusaki. Tu sam bio prilično zaokupljen nagovorima braći i propovijedima narodu koji se skupljao u njihovoj kapeli iz okolnih sela, premda je župa Malole udaljena svega tri kilometra. Tako sam tu proslavio s braćom i Božjim pukom uz gromoglasno pjevanje rođenje našega Gospodina. Bio sam kanio odmah nakon Božića vratiti se u Ilondolu, gdje polazim tečaj jezika bemba, jer ovde ima veoma mnogo misijskih postaja. No kako je to veoma daleko, a putovi su već veoma loši, prijevoz bi mi bio moguć nekako do Kasame. Odanle do Ilondole treba još 160 km, i to sve šumskog puta, pa i preko pontona na rijeci Chambeshi, koji nije uvijek baš siguran, a rijeka je pogolema i puna krokodila. U Malole k tome saznadoh da tu ima posla za još dvadesetoricu misionara. Župa je zbijala pregolema. Osim samog župnog teritorija tu su još 52 područne misijske postaje. Na župi stanuje pet svećenika, koji pastoriziraju to područje. No najudaljenije postaje nalaze se i do 150 km na sjeveru, dok su na jugu nešto bliže. Župu vode bijelioci i još jedan domaći svećenik. Na tom području samo katolika ima oko trideset tisuća.

Zbog svega toga odlučio sam da ostanem stanovati kod braće i da se pomalo uključim u pastoralni rad u tom kraju.

Vrijeme je bilo veoma sporno, a sunce je dobro pržilo baš sa samog zenita. Tako sam se pomalo i oznojio po tom gotovo nepruhodnom području. Putovi su ne samo

OTAC LUKA CITA SVETU MISU NA JEDNOJ FILIJALI ODJEVEN U ZAMBIJSKO MISNO RUHO

loši, nego se treba uvijek iznova snalaziti i otvarati nove staze.

Svijet je posvuda sasvim siromašan, no veoma je ponosan i čvrst čuvat svojih starih predaja i običaja, makar bili i katolici. Crkve su uvijek veoma pune, bez obzira na to da li pada ili puše. Kišna je sezona i ovaj kraj dobiva najviše kiše u čitavoj Zambiji; više nego dvostruko u usporedbi s južnom Zambijom.

Tu vlada velika strast za pijanjevanjem. Prave neko piće koje zovu »dedi«, a u njemu stavljaju čak i ulje za motorne kočnice; tome dodaju i umjetnoga gnojiva, koje je već samo po sebi otrov, pa im se to piće pjeni kao najkvalitetniji šampanjac. No od njega ima upravo jezivih posljedica. Napose im slabidi vid, a mnogi doživljavaju i duševne poremećaje. Tom poruku je veoma teško oprijeti se.

Uz tu manu treba dodati i veliko praznovanje. Upravo pred sam Božić izbila je u susjednom kraju kolera. Neki su ljudi odatile išli u Zair, čija granica nije daleko odavde, i prenijeli su tu bolest ovamo. Kad su se pojavili prvi smrtni slučajevi, svijet im je dao posve drugo značenje, svojevrsno tumačenje. Baš u to vrijeme, naime, u tom je kraju neka žena iz bogate obitelji patila od »opsjednuća duha«. Stoga su pozvali glasovitog врача čak iz Tanzanije. Taj je došao i »istjerao« duha. No u isto vrijeme je zaveo ženu i s njom konačno pobegao prema Tanzaniji. Domaći su se, međutim, dali u potjeru za njim i prije

granice uhvatili su bjegunce, ženu su oteli, a враћа су do kraja umlatili.

Slijedila je osveta iz Tanzanije. Tamošnji врачи spremili su odmah otrov i, navodno, taj su otrov stavili u rijeku koja protječe kroz ovdašnja sela. Taj otrov imao bi djelovati tako da svaki koji je sudjelovao u ubojstvu spomenutog врача, ako popije od te vode, mora umrijeti.

Kako je baš u to vrijeme našla kolera, narod je vjerovao da je otrov, bačen od врача u Tanzaniji u rijeku, počeo djelovati. Stoga nisu dali ni zdravstvenoj inspekciji uvid u stvar, nego su se čak smijali »ljudim« bijelcima. Ali kad je kolera preuzeila mah, u nekoliko dana umrlo je 36 osoba. Razumije se da je bilo veoma teško zaustaviti epidemiju. Odmah su bile zatvorene sve javne ustanove kao škole, crkve i javni skupovi. U nekim mjestima škole i crkve još nisu otvorene. Misionari obilaze obitelji i nastoje pomoći ljudima u nevolji.

Ovaj kraj oko Malole obiluje svake vrste zmijama kao ni jedan drugi kraj u Zambiji. Braća Presvetog Srca Isusova, koji tu imaju srednju školu, nedavno su u svom kokošinjcu ubili udava koji im je preko noći progutao 13 kokoši. Bila je to golema strvina, kao kakav zmaj. Kad se najeo, nije se više mogao izvući. Ujutro su ga našli pa su ga ustrijelili.

To je, međutim, ovdje veoma opasno i može se čovjek zamjeriti narodu, pa stoga treba biti oprezan. Evo zašto! Prema starom vjerovanju naroda Bemba, u udavima žive duhovi bemba-poglavica i najznamenitijih predaka. Stoga je ovdje udav sveta životinja i nitko ga ne ubija. Prije dvije godine jedan je bijeli otac na svojoj postaji ustrijelio udava i zbog toga je morao napustiti postaju jer je svijet govorio da im je ubio njihova poglavicu i nikad mu toga neće oprostiti.

UDAV JE UNVATIO MLADU KOŠTU I STEŽE JE DOK JE NE USMRTI, DA JE ONDA PROGUTA

Ovdje u okolini Ilondole bio je čak običaj da su neke žene bile određene da preko tjedna nose hranu za udave. Naime, nedaleko odavde nalazi se groblje najpoznatijih bemba-poglavica. Tu žene hrane udave kao nekoč Rimljanke što su hratile mačke. To je mjesto kao neke vrste »Hebrona«, gdje su pokopani »patrilijski« bemba-plemena, a njihovi duhovi hodaju okolo u udavima. Stoga tih gmažova ima tu poprilično.

I sam sam ponešto iskusio prisutnost zmijurina u Malole između Božića i Nove godine. Blizu kuće braće Srca Isusova teče mala rječica. Braća su na njoj napravila malu branu da zadrže više vode. Jednog popodneva odoh se malo osvježiti u tu rječicu, jer je bila velika vrućina. Kao obično, poveo sam sa sobom malog psića. Malo sam se razgalio u ponešto prijavoj vodi i bezbrižno počeo ogledavati okolo. Skočih u vodu. Do mene nekako dođe valovi s druge strane. Pogledah malo bolje, kad tamо na pličaku pomalo se valjuška pogolem udav. Glava mu je bila vani, a trup se polako valjuškao u mutnoj vodi. Skočim van iz vode kao ofuren i pograbim golemu motku. Udavi obično idu u parovima. Ogledah se bolje oko sebe gdje bi mogao biti drugi zmaj. Moj se psić nestošno zabavlja i poskuju i ne sluteći kako ga zmaj promatra i obiluje se da ga dohvati. Stavivši motku na dohvati ruke, još se koji puta za lnat spustih u vodu, držeći na oku svoga sukupača. Očekivao sam da će se pokrenuti prema meni. No izgleda da ne smjede. Valjda me prepozna da sam Bosanac iz Živinica i da ne bi olio šale oko dvoboja! Malo kasnije ode zmaj uz potok, a ja sa svojim psićem polako na studij jezika bemba. Razumije se da mi nije bilo svejedno...

Zmija ima nevjerojatno mnogo. Dječaci su pred sam Božić sjekli travu na livadi pred samom gimnazijom, gdje počinje farma za goveda. U jedan jedini dan umlatili su 24 što kobri, što crne mambwe. Dva dana prije Nove godine crna mambwa ugrizla je jednog čovjeka Zambijca i za pet minuta bio je mrtav. Ostade mu žena i osmero djece.

Drugog siječnja ostavio sam Malolu. U selu je i dalje ostao jedan udav, koji se šušlja noću, a danju se skriva. Danju se može posve jasno vidjeti kuda se noću kretao. Osim toga, psi pomalo nestaju. Zmaj ih noću hvata i guta. Valjda će ga ili dokončati ili će se oduvući nekamo dalje.

O. Luka Lučić

Veliko zanimanje za izložbu Svetog platna

ZA TJEDAN DANA POSJETILO JE IZLOŽBU SVETOG PLATNA PREKO TISUĆU OSOBA

Pred brojnim i izabranim posjetiocima na sam Uskrsni utorak 17. travnja svečano je otvorena izložba originalnih fotografija Torinskog platna u organizaciji i režiji našega GLASNIKA prigodom 70. godišnjice njegova izlaženja.

Ne želimo unaprijed prejudicirati bilo kome mišljenje o njezinoj vrijednosti — upozorujemo na članak »Originalna izložba u Palmotićevi ulici u Zagrebu« u 9. broju »Glasa Koncića«! — nego bismo istakli da ju je za tjedan dana pogledalo preko 1.100 osoba. Među posjetiocima zapažena je prisutnost sarajevskog nadbiskupa Msgra dr. Marka Jozinovića, subotičkog biskupa Msgra M. Zvekanovića, mostarskog pomoćnog biskupa Msgra Pavla Žanića banjalučkog biskupskog delegata Msgra Josipa Galešića kao i brojnih drugih svećenika.

Kad je jedan muškarac pokušao izraziti svoj dojam o izložbi, tražio je pra-

vu riječ i našao ju je u cijatu velikog francuskog pjesnika Paula Claudela:

— To nije slika! To je prisutnost!

Vrlo značajna je izjava o dojmovima i raspoloženjima kojima se Izložba promatra i doživljuje jedne druge osobe:

— Ja sam upravo drhtala od uzbudenosti i groze kad sam gledala tako snažne i uvjerljive detalje muke Isusove kako se očvidno opažaju na originalnim fotografijama Svetog platna u naravnoj veličini. Posebno me impresionirala Isusova glava. I ona u »negativu«, ali još više u »pozitivu«. Tu je mir, snaga, blagost, toplina, žar, kraljevsko dostojanstvo spojeno s najvećim čovjekoljubljem.

Neprestano moramo odgovarati na pitanja: Dokle će biti Izložba otvorena i kada se može vidjeti? Kao da se posjetioc boje da je neće moći opet vidjeti ni-

ti svojim poznatima pokazati.

Nema bojazni! To je stalna izložba! Otvorena će biti cijele ove godine u Zagrebu, Palmotićeva 31 svakoga petka, subote i nedjelje poslije podne. U drugo vrijeme posebne skupine, koje se ranije najave bilo usmeno ili telefonski, imat će je mogućnost vidjeti. Kroz mjesec svibanj i lipanj Izložba će biti otvorena SVAKI DAN poslije podne od 17 do 19 sati, a poslije 19,30 bit će i posebno predavanje uz dijapositive. Subotom i nedjeljom poslije podne neće biti većega problema naći prikladna parkirališta za autobuse onih hodočasnika koji će iz unutrašnjosti doći pogledati Izložbu.

Za sve informacije obrištite se na

**Uredništvo Glasnika Srca Isusova i Marijina, Zagreb,
pp 699 Palmotićeva 33.**

zahvalnice

ZAHVALUJEM SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i maloj sv. Tereziji za sretnu operaciju i ozdravljenje moje mame. (Uz prilog) — Zahvalna kćerka Andjela, Bjelovar
... i sv. Antu na uslišanoj molitvi i za ozdravljenje. — M. S., Zenica
... za sretan uspjeh slike operacije. — Roditelji i braća iz Mihovljana
... na udijeljenoj milosti što mi je unuk sretno položio ispit. — V. Zlošilo, Lapad
... i Gospo Lurdskoj za primljene milosti uz preporku za zdravlje. — Čitateljica Glasnika, Stupnik
... i bl. Leopoldu za jedno uslišanje. — Ursula Rošić, Rijeka
... na primljenim dobročinstvima. — L. B., Virje
... sv. Tadeju i svim svetima na primljenim milostima. — Zdravko, Zagreb
... sv. Josipu, svima svetima i dušama u čistilištu za sve primljene milosti u životu. — Ana Baković, Mrkonjić Grad
... i Petru Barbariću za zdravlje. — Luca Kotromanović, Mrkonjić Grad
... sv. Josipu i sv. Ani za sve milosti a napose za sretnu operaciju moga unuka. — A. S., Njemačka
... i sv. Antu za moje i muževo zdravlje uz preporku da djeca sretno završe školu. — R. V., Ledinac
... i svima svetima za sretan porod moje žene. — Zdr., Zagreb
... sv. Josipu i sv. Antunu za više primljenih milosti. — Obitelj F. U., Vela Luka
... za primljene milosti. — N. N., Slav. Kobaš
... za uslišane molitve. — Ivka Martinić, Bakar
... za sretan uspjeh operacije na srcu. — Majka Ruža, Rijeka
... i bl. Leopoldu za primljene milosti a napose za svoje zdravlje i za zdravlje obitelji. — Marica Martinović, Zavidovići

... sv. Josipu i sv. Antunu za primljene milosti. — J. J., Zagreb
... sv. Antunu i sv. Barbari za primljene milosti. — Barbara Keser, Lovas
... i bl. Leopoldu za dobivene milosti. — B. D., Lovas
... i svima svetima na sretnoj operaciji. — M. Lj., Laminac (Štefanje)
... sv. Josipu, sv. Antunu i bl. Leopoldu za primljene milosti. — N. N., Podvinje
... i sv. Obitelji za zdravlje mojih dvojih kćeri. — Barbara Delić, Babina Greda
... i biskupu Langu što sam u prometnoj nesreći ostao neozlijeden i za sretno položene ispite. — Z. M., Đurđevac
... i Gospo od brze pomoći za primljene milosti. — E. B., Komletinci
... i Gospo od brze pomoći za primljene milosti. — Kata Mikinčuć, Divoševci
... Gospo od zdravlja, sv. Roku i svim svetim zaštitnicima na velikim milostima a napose za zdravlje i pomoći u teškim trenucima. — Manda Popović žena Jakoba, Podgradina
... za sve primljene milosti. — Liza Živković, Pridvorje
... Ivanu Merzu i m. Klaudiji za pomoći u teškim časovima. — N. N., Zagreb
... za sve primljene milosti. — M. S., Primošten
... i bl. Leopoldu za primljene milosti. — H. M., Virje
... za ozdravljenje. — Zahvalna M. J., Novi Marof
... i sv. Nikoli Taveliću na ozdravljenju. — F. L. R., Novi Marof

PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NIHOVOJ ZAŠТИ!

O B A V I J E S T

Svi oni mladići — i samo oni — kojise bave mišlu da postanu svećenici, redovnici i misionari, mogu u Malom sjemeništu Družbe Isusove u Zagrebu na Fratrovcu 38, obaviti trodnevne duhovne vježbe od 18. lipnja uvečer do 21. lipnja uključno. Duhovne vježbe počinju večernjom svetom Misom u ponedjeljak 18. lipnja u 6 sati poslije podne. Koji žele doći, neka nam se prethodno najave, neka dodu točno na početak duhovnih vježbi, kako je gore naznáeno. I doista neka dodu samo oni koji žele u sabranosti i pobožnosti obaviti duhovne vježbe, u kojima će razmišljati o svome duhovnome pozivu. Obavijesti možete dobiti na adresu: Sjemenište »Augustin Bea« — Fratrovac 38 — 41000 Zagreb.

Isusov izgled prema Svetom Platnu

Piše: Pero BULAT

U prošlom broju GLASNIKA iznijeli smo opširno razgovor s talijanskim liječnikom J. Cordigliom, koji je danas sigurno jedan od najvećih stručnjaka koji su se posvetili proučavanju Svetoga Platna.

Zanima nas što misli dr Cordiglia o tom kako je Isus izgledao, kakav mu je bio stas, kakve je druge tjelesne i duševne oznake posjedovao. Vrlo je zanimljiv sud toga stručnjaka:

ISUSOV IZGLED

Vi ste u toku 50 godina ispitivali i pomno promatrati sliku čovjeka na Svetom platnu. Pa kakav je bio cijelokupan izgled tog čovjeka?

JUDICA CORDIGLIA: »Bio je to čovjek osobito savršen,

biće osobite ljestvica, zapravo neuobičajene fizičke ljestvica. Bio je otprilike 1,80 visok, savršenog tijela, skladnih linija trupa, proporcionalnih ekstremiteta poput kipa i u visini i u debjini. Bio je »normotip« (specifičan tip) u najsvršenjem smislu riječi, sve u svemu naročitog značaja, što ga je uzdiglo iznad i izvan svake etničke grupe. Linije lica koje se vide na Svetom platnu, lako izopacene od mnogih i dubokih rana, bile su pune ljestvosti i iznimne mekoće. Lice nešto produljeno, čelo široko i ravno, nos pravocrtan, lagano zavinut prema dolje, jadnice velike i izbočene. Mora da je bio tamne puti i crnih kosa. Prsti ruku bili su veoma izduženi i tanki.

Utrošio sam godine da okončam studije antropometrije (mjerjenja ljudskog tijela) čovjeka sa Svetom platnu, prateći pri tom provjerena pravila i kriterije. Neki umjetnički kanon kaže da je visina normalnog čovjeka »8 glava«, tj. 8 puta razmak od tjemena do donje točke brade koji se odražuje na srednjoj crti lica. Taj se kanon savršeno odražava kod čovjeka na Svetom platnu. Iz svih proračuna antropometrije proizlazi da savršena ljestvica Kristova tijela nadmašuje 8 puta ljestvici osrednjeg čovjeka.

Ako vodimo računa o jedinstvenom mišljenju organizma i biološkog značenja duševnog stanja i ako priznajemo, prateći činjenice antropometrije onu korelaciju duševnog i tjelesnog karaktera koju su razni učenjaci podržavali također za čovjeka sa Svetom platnu, mora se i na Njega gledati kao na psihički savršenu osobu.

Jedna zanimljivost, koja, doduše, nema znanstvene vrijednosti, tiče se lubanje čovjeka sa Svetom platnu. Putem jednog teškog elabirata ustanovio sam da je zapremina lubanja čovjeka sa Svetom platnu iznosila 1575 cm. Ta bi ga činjenica klasificirala među »megalocefale« i označila bi kao koeficijent zapremine lubanja 95, koeficijent koji bi, brižljivo izrađen, iznosio težinu mozga od 1493 grama. To je težina mnogo veća od prosječne te odgovara težini mozga kod ljudi najvišeg intelekta.«

TESAR — RADNIK

Nalazi li se na kakav fizički nedostatak kod čovjeka sa Svetom platnu?

JUDICA CORDIGLIA: »Po mom mišljenju na nikakav za koji bih ja znao. Postoji, duduše, jedan detalj koji, međutim, nije greška. Desno rame čovjeka na Svetom platnu ispoljuje se kao niže od lijevog. Neki učenjak prisao je taj detalj težini križa koji je Isus nosio, ali se ne može reći da je ta hipoteza vjerodostojna. Vjerojatno je ta činjenica samo profesionalna deformacija. Isus je naime bio desnoručan, a ne lijevak. Budući da je do svoje 30. godine života bio stolar, tj. bio je zvanja koje iziskuje značajan napor mišića koji angažiraju osobito desnu stranu, njegovo je desno rame nešto niže. Ja se, međutim, ni s tom pretpostavkom ne slažem potpuno, iako se može podržati. Ako je divno Isusovo tijelo imalo zbog toga jednu grešku, bila je to, dakle, samo jedna deformacija izazvana Njegovim svakodnevnim teškim radom.«

PELUD

Profesor Max Frei, nekadašnji direktor Znanstvenog odjela policije grada Züricha u Švicarskoj, ovačno je pristupio proučavanju Sv. Platna pod svojim posebnim vidikom.

Zajedno s profesorima Robertom Spigo i Aurelijem Ghio uzeo je 1973. godine uzorku najfinije prašine koja se nalazila na površini Platna, te izvršio seriju palinoloških istraživanja. (Palinologija je nauka koja proučava pelud cvjetnog praha.)

U prašini je uvijek pominjana manja ili veća količina peluda koji potječe od cvijeća nekog kraja. Na mikroskopu se odvaja sastav raznih postojećih peluda u prahu, tj. onih peluda koji se nalaze u prašini, i uspoređuju se s fosilnim peludima raznih epoha, sakupljenih na različitim zemljistima. Tako se može spoznati iz koje epohe potječe predmet i u kojim se mjestima nalazio.

U proljeće 1976. godine Max Frei, koji nije katolik, objavio je rezultate svog proučavanja. Vrlo je važna i značajna njegova izjava:

— Ne znam da li je u toj plasti bilo umotano Isusovo tijelo. Mogu, međutim, sa sigurnošću potvrditi da tkanina potječe iz Kristova doba i da je bez ikakve sumnje bila izložena u Palestini, Turskoj, Francuskoj i Italiji, i to u doba u kojem povijest potvrđuje da se Sv. Platno nalazio u onim zemljama.

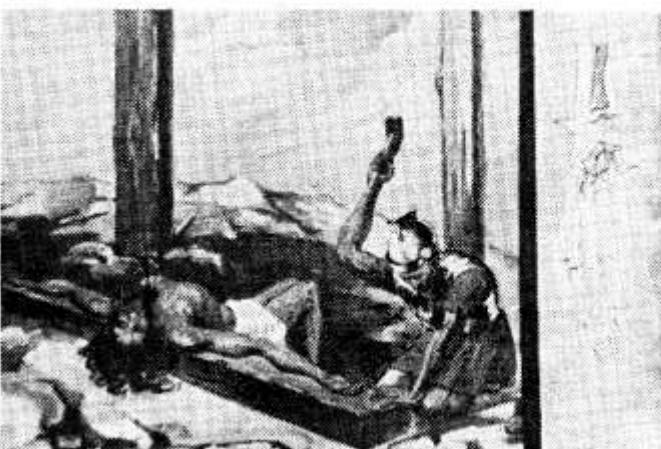
Te su riječi velika potvrda stare tradicije koja je smatrala da je Platno bilo kroz nekoliko prvih stoljeća u Jeruzalemu i u Palestini. Kasnije preneseno u Carigrad, a odande su ga odnijeli u Fran-

cusku, dok se napokon nije „smirilo“ u gradu Torinu.

PRIKAZIVANJA

Prikazivanja i izložbe Sv. Platna spominju se od VII. stoljeća u Jeruzalemu, a kasnije u Carigradu. Najvažnije su izvršene uvijek zbog kulta.

Kad je relikvija stigla u Francusku i u Torino, prikazivali su je publici periodično, i to u liturgijskoj svečanosti 4 svibnja, kao i kojom drugom prilikom. Nakon godine 1700.

ograničavali su prikazivanja relikvije samo na radosne događaje savojske kraljevske kuće, koja je bila njezin vlasnik.

Ta su prikazivanja trajala nekoliko dana. Odvijala su se na slijedeći način: Svetu Platnu bi razastrli na umjetnički stalak podignut iznad glavnog oltara katedrale. Za vrijeme izložbe na oltaru su se neprestano služile svete mise, a narod je s pobožnošću prolazio ispred Platna. Noću je bilo moguće zadržati se nešto duže u promatranju Sv. Platna, no to je bio privilegij za malo njih.

Prije nego su Svetu Platnu položili u njegov relikvijar, prenosili su ga biskupi i visoki dostojanstvenici do posvećenog mjeseca katedrale da mu golemo mnoštvo svijeta, koja je čekalo, može iskazati svoje štovanje.

Dana 23. studenoga 1973. slika Svetog Platna doprla je u tisuće kuća i stanova, gdje su je dugo i iz bliza promatrali milijuni gledalaca televizije. Bilo je to prvo televizijsko prikazivanje.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

1979

god. 70

čijena 50

Najljepše na svijetu

**Naslovna strana: MAJKA IZ
BOROVICE POKRAJ VAREŠA
VESELI SE ZBOG DJECE, A
DJECA ZBOG MAJKE**

**Na zadnjoj strani: ŽETVA U
PALESTINI**

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmostićeva 31, 41000 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisk »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinih broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Preplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnica plaćena u gotovu.

Kaplja rose šapnu rujnoj zori:

— Rujna zoro, hajde progovori,
što najljepše Bog na svijetu stvorí?
Je li sunce što vječito gori?
Il' su zvijezde što se nebom šeću?
Ili leptir na čarnome cvijeću?
Je li snaga u muškim grudima?
Il' je bratska ljubav med ljudima?
Il' poj ptica što šume veseli,
Il' drug dobar koga svaki želi?
Je li radost il' čelično zdravlje?
Il' bogatstvo il' zemaljsko slavlje,
Il' osmjesi materinski lijepi,
Ili nada koja duše krijepi?

Nasmija se čarna Zora rujna,
Zašumori divna šuma bujna,
A slavuji s pjesmama osuše:
— NIŠTA LJEPŠE OD DJEĆIJE DUŠE!

N.

Papa Pavao VI posvetio je svaki dan četvrt sata učenju poljskog jezika. I nika da ga nije naučio.

Ne znamo koliko je vremena papa Ivan Pavao II posvetio učenju hrvatskog jezika, ali smo čuli i vidjeli da ga je dobro svladao: odlično je propovijedao, razgovjetno izgovarao riječi svete Mise. Osjetio je svu veličinu casa za sudbinu vjere u hrvatskom narodu i htio sam osobno na hrvatskom jeziku, započeti tu novu stranicu naše povijesti.

Znao nas je uhvatiti za srce: isto onako kako je to učinio s Talijanima, koji su se bojali pape-stranca, s Meksikancima koji su skoro svi navrli na ulice i ceste da ga osobno vide; a o tome kako je pristupio svojim zemljacima Poljacima pričat će se kroz stoljeća...

Na njemu se najviše ističe ravnoteža između naravi i milosti: velika otvorenost svijetu i duboki život molitve; znanstvena dubina ali odražena u najvećoj srdačnosti.

A povrh svega njegova neslomiva i vredna vjera. Ta se osjetila na trgu svetog Petra već onoga dana iza izbora, kada je održao svoj prvi govor. Zaviknuo je mnoštvu punim plućima jednog gorštaka:

— Non abbiate paura! Nemojte se bojati!

Odjek ovih riječi dopro je do svih krajeva, osobito do onih čija sudbina ovisi o pobjedi nad strahom. Tko pobijedi strah, neće prihvati laži, ponavljaju mnogi misaoni ljudi.

Nastupi Ivana Pavla II pred Hrvatima u Rimu, pred čitavim svijetom, osobito pred Poljskom, daju nam dojam snage Duhova. Iz dvorane Poslijednje večere izašla su dva naestorica bez ikakvih sredstava, ali jaki u Duhu. Dvadeset stoljeća kasnije isti Duh nastavlja tjerati Petrovu barku, usprkos protivnim vjetrovima, prema obalama Nade.

Dao nam Duh Sveti biskupe slične da našnjem Papu! Jer sudbina i vjere i Crkve u jednom narodu najviše ovisi o BISKUPIMA!

GLASNIK

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 70. SRPANJ 1979. BR. 7

SADRŽAJ

HVALA NA PISMU	— — —	232
PRAVO NA ŽIVOT, P. B.	— — —	234
KAKO JE ZELENA BILA MOJA DOLINA, R. Grgec	— — —	235
HRVATI, PAPA VAS VOLI!	— — —	236
SVJEDOČanstvo Radosna Život, S. Kuzmić	— — —	238
MAJKA SINU MLADOMISNIKU	—	239
ČEZNE ZA NEČIM VIŠIM, Ž. B.	—	240
HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA U PARIZU, V. Horvat	— — —	242
HRVATI, PAPA VAS BLAGOSLIVA	— — — — —	244
DR MERZ OPET OKUPLJA MLADE	— — — — —	245
MAJKA, Pero S.	— — —	246
MLADI KRŠĆANI I URBANIZIRANI ŽIVOT U INDIJI, J. Antolović	—	248
PODIŽEMO STARACKI DOM, A. Gabrić	— — — — —	249
ŠTO SMO UCINILI S VAŠIM DAVORIMA?, I. Stakor	— — —	250
POKORNICKO HODOČAŠĆE U KASISI, I. Dilber	— — —	251
KORIZMA OCA LUKE LUČIĆA, L. Lučić	— — — — —	252
NOVA GENERACIJA, M. S.	—	254
NOVE KNJIGE	— — — —	256
ZAHVALNICE	— — — —	257
POKAŽI NAM SVOJE LICE, GO SPODINE!, P. Bulat	— — — —	258

hvala na pismu

JAKŠIĆ

«Spremamo se na sv. misije u našoj župi; korizmu smo dobro iskoristili. Organizirali smo molitvene grupe koje se svake večeri sastaju u istoj kući ili se mijenjaju po kućama. Bilo nas je i po dvadesetak u grupi.

Ovdje vam prilažemo fotografiju da vidite kako je to izgledalo. Dakako, i poslije Uzkršta nastavljamo molitvu, a molimo i čitatelje GLASNIKA i štovatelje Srca Isusova da nas pomognu molitvom za uspjeh misija. Hvala!»

S. B.

Koliko znam svete misije su u Jakšiću već prošle i odlično su uspjele. Ipak vrlo radimo uvrštavamo ove retke u GLASNIK, jer pokazuju kako se na moderan način juriša na nebo prije misija da bi one donijele obilan plod.

MALI MARIN IZ BRIGA U BACKOJ

BUČJE

«Zahvalan sam Vam za potresan članak »Muka Isusova prema Sv. platnu«. Na mene je učinio dubok dojam, a vi-

MOLITVENA ZAJEDNICA U JAKŠIĆU

dio sam i na vjernike, kad sam im svratio pozornost na taj članak.

U mojoj župi, koja ima nešto preko 400 domaćinstava, dolazi 130 komada GLASNIKA; praktično u svaku četvrtku kuću.

Nego, vidim da otvarate izložbu fotografija Svetog platna. Usrdno Vas molim, biste li ikako mogli prije ili poslije te izložbe doći s tim fotografijama, dijapoštitivima i kopijom Platna u ovu župu, kad god to Vama odgovara, pa da održite stručno razmatranje prema tom »petom Evandiju.«

Ivan Grudiček, žup., Bučje

Velečasni! Ja sam Vam već odgovorio: zasada to, uz najbolju volju, nije moguće, jer će izložba u Zagrebu biti otvorena na neodređeno vrijeme. Vaš svijet ide u M. Bistrigu, pa organizirajte usput hodočašće ovamo u Zagreb. To će biti jači razlog da osobito čitatelji GLASNIKA krenu na taj put. Ovdje ćemo sve pokazati i objasniti.

APOSTOLAT

«Molim Vas lijepo, ako je moguće dobiti što više brojeva starog GLASNIKA od ožujka... Ujedno Vam čestitam jubilej dragog GLASNIKA, čiji je pretplatnik bila moja draga mama Marija - Franciska Ivančić od 1925. do danas...»

Ja sam poprimila odgoj iz GLASNIKA, koji je bio kućni prijatelj, a i danas je. Ta tu je nikla i klica pobožnosti Presv. Srcu Isusovu i Mariji-

nu, kao i apostolat koji je Gospodin budio i obilno blagoslovio, a posebno zauzetost za spas nerodene djece.

Bila sam zdravstveni radnik s liječnicima i bolesnicima, te imam prigodu za dijalog. No najlakše mi je putem štampe. Koliko znam, Gospa od Brze Pomoći zaštitnica je nerodene djece. Njezin se blagdan slavi 8. siječnja, na koji je dan umrla moja mama. U Slav. Brodu je svetište i od vč. Marka Majstorovića dobivam knjižice, letke i slično u svrhu spasavanja siromašnih osudenika. Tako se rodila Kristina, Josip...

Širenjem knjižice FATIMA od Vešare radio se Damir, Marija-Josipa, Jožica, Ivica, Sanja.

MALA SAM, ALI LIPA...

Samo od jedne knjige FATIMA rodila se tri djeteta, tri žene su spašene od prostitucije, dešet osoba se vratilo svetoj vjeri, jedna pravoslavka stari-

ca također (uz čudesno ozdravljenje), te postala apostol svete vjere u svom selu, naročito za sakramente umirućih i protiv pobačaja itd...

U neposrednoj blizini su centri dviju sekti, te je očito smanjen njihov utjecaj.

To je nešto što sam mogla pratiti, a gdje je ono drugo... Sva skoro siročad prima ime Josip bez planiranja... Ustanovila sam iskustvom da većina majki ne zna da je dijete već od prvih tjedana formirano. Ne mogu doći do dobre knjižice »Majko, zašto si me ubila? Stalno mislim kako bi bilo potrebitije osnovati društvo za spasavanje života nerodnih od Fonda za »Gladno dijete«. Takvo međunarodno društvo je hitan problem. Ja mislim, ako mi župnik dozvoli, na groblju gdje su mojl pokojnici, staviti reljef XIII. postaje križnog puta s tekstom: »Na spomen palim žrtvama najmanjih ljudi — nerodene djece!« Ili: »Spomen najmanjoj braći i sestricama Kristovim, ubijenim prije njihova rođenja!« To bi majke i očevi čitali, a naši su grobovi u prvom redu, pa će to biti svima vidljivo.

Neka me posebna sila danas nuka da vam o jubileju dragoga GLASNIKA tako opširno pišem. Ovdje je potražnja za plakatom »Božansko Srce obećaje svojim štovateljima« (12 obećanja)... Molim svete molitve i unaprijed zahvaljujem, kao i dosada, za sav trud u radu za naš dlvni GLASNIK, koji je rasadnik lju-

NISTA LJEPSE OD DJECIJE DUSE!

bavi i slave Božanskog Srca Isusova sa presvetom Majkom Marijom. S. I.

Hvala i Vama! U ime GLASNIKA i u ime neplanirano rođeni!

VERONIKA

»U katoličkom tisku koji primam piše se o Svetom platnu. Pitam: Što je s platnom svete Veronike, koje je pružila Isusu da otare svoje krvavo lice i da li ono još postoji? Što je s križem i s čavljima kojima je Isus bio pribijen na križ?«

I. Vuković, Mala Bosna

Rubac svete Veronike i danas se čuva u Rimu, dok su dijelovi križa nalaze na različitim mjestima svijeta. Velika čestica toga križa nalazi se na vrhu stupa pred crkvom svetog Petra u Rimu.

Prave na život

Svaki dan ugasne na svijetu na tisuće još nerođenih života. Izgleda da ljudi postaju na to sve manje osjetljivi, da se, točnije rečeno sve manje informiraju o čemu se zapravo radi pri pobećaju. Ljudi se daju zasvesti krivim smislima da dijete prvi mjeseci života još nije pravo dijete, nego samo hrpa staniča koje smijemo odstraniti kao npr. oboljeli Zub.

Današnji čovjek se panično boji za svoj vlastiti život, ali živote najmanjih ljudskih bića tamani nemilice.

Pobačaj ima svoje posljedice i na drugim područjima. Sve više prevladava nasilje, grubost, očajanje, strah. Ljudi se osjećaju sve više ugroženi,

jer nema dovoljno poštivanja života i čovjeka već prvih časova njegova postojanja.

Pokojni Papa Pavao VI posao je 1977. godine svim ljudima dobre volje poslanicu u kojoj veli: »Ako hoćeš mir, brani život!«

Najprije se moramo mi kršćani upitati koliko smo uistinu branitelji života: u svojim vlastitim obiteljima, u svojoj okolini, u svom narodu, na cijelom svijetu. Koliko smo spremni i javno ustati za obranu života?

Svima koji misle nešto ozbiljno učiniti na tom području vrlo preporučujemo knjigu »Život prije rođenja«. Izvanredno dokumentiranim slikama i vrlo uvjerljivim tekstom. Ta je knjiga jedna od najvrednijih s toga područja. Dr Bosiljka Durst-Živković piše u uводu te knjige:

»Ginekolog profesor Axel Indelman-Sunderg prikazom žene u trudnoći prezentira se kao odličan poznavalac ženske psihe.

Toplim i osjećajnim pristupom trudnoj ženi zaokupljuje čitaoca, pobudujući simpatije i poštovanje prema majci. Formira normalan stav prema značajnim vitalnim procesima i njeguje osjećaj odgovornosti, kao i humanog odnosa prema potomstvu. Život prije rođenja bez sumnje je nedjeljni dio ljudskog vijeka.«

Knjigu možete dobiti kod Uredništva Glasnika. Cijena je 100 nd.

P. B.

Kako je zelena bila moja dolina

Zeleno, draga zeleno! Zeleno, na kojemu se odmara pogled; zeleno, kojemu pjevaju pjesnici; zeleno, koje tako vole naši seljaci!

Prisjetit će se tkogod sa čežnjom i zebnjom u srcu zelenila, zraka, svjetla i prostora kojim je obilovalo njegovo djetinjstvo, tihih seoskih Idila i neograničenih vidika. Kako su vedro djelovali blagdanski ritmovi, koliko su vesela donosili časovi provedeni u obitelji ili šetnji u prirodi, kako je lijepa npr. bila Venecija prije nego je poče nagrizati Zub industrializacije, kako je zelena bila naša dolina! A sada...?

Iako znamo da se »kotač vremena« ne da zaustaviti i da nema povratka k prirodi i k seoskoj civilizaciji, k »zelеним dolinama« naše mladosti i k tihim idilama, ipak želimo dahnuti punim plućima, želimo da se čovjek u svojoj sredini osjeća kod kuće, da se zaustavi u svojoj žurbi i da pogleda na ljude oko sebe i na ptičicu na granici.

Nedavno je jedan političar rekao: »U naš se život umješaše neboder, auto i televizor. U neboderu su ljudi udaljeniji jedni od drugih nego u manjim naseljima, automobil je odveo čovjeka u izolaciju, a televizor ga je prikovoao uz stolicu. Manja naselja izumiru, a seljaci odlaze u gradove i u inozemstvo u potrazi za boljom zaradom i boljim uvjetima života. Priroda, koja je također djelo ljudskih ruku, sve je manje »prirodna« i zelena.«

Piše: prof. Radovan GRGEC

Ipak ne smijemo smetnuti s uma da oni koji rade i žive sa zemljom i s prirodom, koji se brinu za kruh svagdanji, mogu pomoći da izlijeci rane civilizacije, da uspostavimo ponovno kakvu - takvu prirodnu ravnotežu i da riješimo probleme ishrane i čovjekove sredine. Uvjereni smo da se evandeoskim siromaštvom čovječanstvo može spasiti od društvene nepravde i ubitačne zagadenosti. Danasnji čovjek treba više svjetla, zraka, vode, kruha i zelenila. Stoga valja pomoći se lu da potpuno ne propadne (i to ne samo agrotehničkim pomagalima). Tako se mogu očuvati prirodne, obiteljske i nacionalne vrijednosti koje također propadaju.

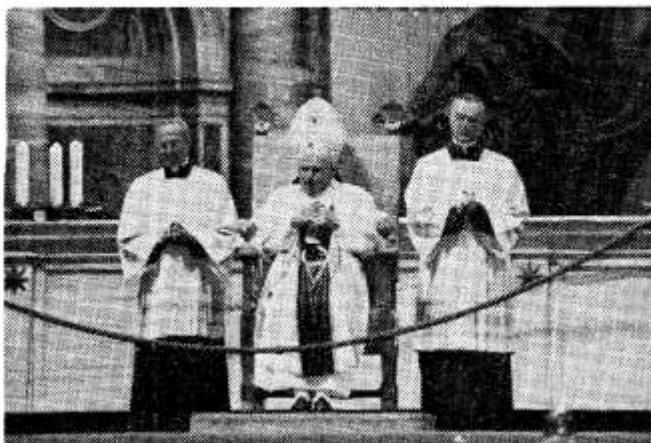
Papi Ivanu Pavlu II. prigovoriše neki »prosvijetljenik« duhovi na Zapadu što u svojoj enciklici »Otkupitelj čovjeka« dovodi u vezu društvenu nepravdu u svijetu s potrošačkom pohlepom bogate manjine, a zagađenost čovjekove okoline s moralnim zlom u čovjeku. Nama je ta veza i te kako očita. Zbog društvene

nepravde i nepažnje prema okolini ugroženo je danas selo i njegovi stanovnici, ugrožene su naše šume i doline. Sv. Franjo Asiški pjeva je himnu bratu Suncu i sestrici vodi. I mi moramo biti svjesni da u prirodi i preko prirode čovjek lakše otkriva Božju veličinu i mudrost.

Sjetimo se onih koji rade »od jutra do sutra« i nemaju osamsatno radno vrijeme. Ne bi bilo pravedno da njihova ognjišta potpuno cpuste. Ne zaboravimo da je većina nas Hrvata potekla »iz seoskih opanaka« i iz prirodnih sredina. Crkve, gajevi, brda, doline, livade i oranice našeđa djetinjstva i mladosti još uvijek postoje premda ih je sve manje. Ti zvonici i krajolici hrvatske zemlje daju nam svoju pouku i poruku, koju nam valja prenijeti u nove sredine i obitavališta, u naše suvremene obitelji i društvene zajednice. Ako budemo svjesni te pouke i poruke, možda ni ne slutimo koliko možemo učiniti ne samo za našu domovinu nego i za rast novoga čovječanstva u pravdi i ljubavi.

30. TRAVNJA OVE GODINE OKO 10.000 HRVATA KATOLIKA SKUPILO SE U RIMU I ZAJEDNO S PAPOM IVANOM PAVLOM II ZAHVALILO ISUSU I MARIJI ZA USTRAJNOST U SVETOJ VJERI. TOM PRILIKOM PAPA JE PROPOVIJEDAO I SLAVIO LITURGIJU NA HRVATSKOM JEZIKU.

HRVATI, PAPA VAS VOLI...

Ponedjeljak 30. travnja 1979. je dan koji ulazi u povijest hrvatskog naroda. Raširene ruke kolonada kao da su grile grupe naših hodočasnika koje su pristizale sa svih strana pod crkvenim i narodnim zastavama. Trebalo je doći na Trg sv. Petra tog vedrog sunčanog jutra da bi se osjetilo što znači biti dio naroda koji je prevalio tolik put i u vremenu i u prostoru, da bi s Kristovim Namjesnikom na grobu sv. Petra proslavio svoj tisućljetni jubilej vjernosti Petruvog stolici i ponovno obnovio savez s Rimom i Petrovim Nasljednikom, a jarcem naše pravovjernosti i nacionalne samostalnosti.

Polovica autobusa mladih iz Zagreba bila je u narodnim nošnjama, koje privlačiše pažnju svih prolaznika, domaćih i stranih. Polagano je taj sav svijet ulazio u baziliku sv. Petra iz koje sve grli val za jedništva.

I onda je došao čas kada se oduševljeni pijesak proložio bazilikom i prekinuo pjevanje »Kraljice neba«, koja se orila

sakralnim prostorom: Sv. Otar se približavao oltaru, pozdravljao lijevo i desno oduševljeno hrvatsko mnoštvo. Započinje Papina Misa prvi puta u povijesti na ovom posvećenom mjestu na hrvatskom jeziku. Malo je reći: osjećamo se kao kod kuće. Mnogi su imali isti osjećaj tih povijesnih časova u sv. Petru: tako će biti jednom u nebu, kad se svi okupimo oko Isusa Krista sa svih krajeva svijeta gdje smo rasuti, da iz njegovih ustiju čujemo riječi koje sada u ime njegovo govori njegov Namjesnik.

Isus vas voli! Isus vas grli i prima! Isus vas blagoslivlja!

Tom prilikom održao je Papa — kolika je njegova ljubav prema nama kad je uložio silan trud da nam prozbori na našem jeziku — veoma značajan govor. Ovdje ćemo ga iznijeti u cjelini. Neka ostane u GLASNIKU otisnut kao simbol i poziv vjere budućim nařastajima.

PAPA GOVORI

»Milost vam i mir od Božja, Oca našega, i Gospodina Isusa Krista! Raširenh ruku vas grilmo i očinskom ljubavlju primamo ovdje na grobu svetoga Petra, prigodom značajne obljetnice vjernosti Hrvata Svetoj Stolici, a što je ujedno spomen i očinske naklonosti Petrovih nasljednika prema vama.

Mnogo je razloga koji opravdavaju ovu našu zajedničku radost, kako je lijepo izložio u svom govoru naš brat u episkopatu, nadbiskup Franjo Kuharić.

Doista, u ovom susretu nad grobom svetoga Petra kao da se sabrala sva vaša povijest od preko trinaest stoljeća, a posebno veliki dogadjaj iz života vaše Crkve, sve do vašeg pokrštenja i ulaska u krilo Rimske Crkve, koja je »glava i učiteljica svih Crkava«. Vi se spominjete »Bijele Hrvatske«, vaše pradomovine, koja se nalazila baš tamo gdje je i moj rodni zavičaj.

Ovdje je prisutna vaša lijepa i draga zemlja, sav vaš narod u domovini i izvan domovine, vaše davne i sadašnje vjernosti i tjeskobe.

Ovo je spomen vaših predjedova, vaših kršćanskih knezova i kraljeva, vaših biskupa i svećenika, vašeg starihrovnatskog liturgijskog jezika, vaših drevnih crkava, i na poseban način vaših svetišta u čast Majke Božje.

No, danas se na osobit način sjećamo onih veza Hrvata sa Svetom Stolicom koje su tako jasno došle do izražaja u pismima Pape Ivana VIII. knezu Branimiru, hrvatskom kleru i narodu, te biskupu Teodoziju. Bilo je to točno pred jedanaest stoljeća. Ondašnji dogadjaj obradovali su

srce Petra nasljednika, a bili su presudni za svu buduću povijest hrvatskog naroda i Crkve, za vašu vjeru, kulturu i političku samostojnost.

Gledajući u duhu bogatu i višestoljetnu prošlost vašeg naroda, čini nam se da možemo naglasiti osobito ove tri njezine vrednote:

Prvo, vjernost Isusu Kristu i Evandelju, koju su vaši predjedovi znali iskupiti pravim mučeničkim žarom i duhom, u vjekovnoj borbi »za krst časni i slobodu zlatnu«.

Dруго, ljubav i odanost Hrvata prema Rimskoj Crkvi, prema Petrovoj Stolici. Ova Crkva uistinu je Majka vaša »u kojoj su se preci vaši iz najbistrije vrele pojili slatkim napitkom svetoga nauka.«

Treće, ljubav, odanost i pobožnost Hrvata prema Mariji, Majci Božjoj, Majci Crkve, a koju vi tako rado nazivate »Kraljica Hrvata« i slovenski štujete u brojnim svištima.

Tu trostruku vjekovnu vjernost pretvarate i danas u svoj »Veliki Zavjet« vjernost Isusu Kristu, Crkvi i Majci Božjoj, posbno nakon jubilarnih prosliava u Mariji Bistrici, u Solinu i u Biskupiji. Budite vjerni, budite postojani, budite ponosni na svoje kršćansko ime!

I dok danas podižemo ruke da blagoslovimo vas prisutne, i da vaš narod i cijelu zemlju vašu, molimo Gospodina da čuva vašu vjeru, molimo Božju Majku da uvijek i svadje bude vaša »najodličnija zagovornica«.

Blagoslov zazivamo na braću biskupe, na svećenike, redovnike i redovnice, da vjerni svom pozivu budu na izgradnju svima, da ne skrenu ni na jednu krivu stranu, nego

da naviještaju Evangelje Kristovo kao radosnu poruku spasenja, poruku Istine, ljubavi i sloga.

Blagoslov svoj zazivamo na vas ovđje nazočne, na vaše obitelji, na radnike i intelektualce, i molimo vas: bude vjerni Bogu i Svetom Petru, gajite dobar obiteljski duh, poštujte život, odgajajte brojniju djecu i sačuvajte dobar običaj obiteljske molitve.

Posebno se obraćam vama mladim vjernicima: vi ste nada Crkve i naroda, vi ste uzdanica kršćanskog preporoda svjetla. Upoznejte i uzlijubite Isusa Krista, jedinog Otkupitelja čovjeka, i budite ponosni na svoje kršćansko ime!

Naš očinski blagoslov zazivamo i na brojne radnike, koji su danas došli ovamo iz drugih zemalja. Znamo da velik broj Hrvata živi i radi izvan domovine, po cijelom svijetu. Poznate su nam radničke brige i teškoće, pa vas stoga molimo da nikad ne zaboravite svoje vjere, da ljubite svoje obiteljako ognjště, svoju Crkvu i svoju domovinu!

Dragi moji Hrvati! Hvala vam na ovom susretu, na ovom isaku obnovljene vjernosti. Kao nekoč Papa Ivan VIII., tako se i ja danas radujem vašoj vjeri, vašoj ljubavi, vašoj vjernosti Isusu Kristu i Njegovoj Crkvi.

Papa vas voli, Papa vas grli i prima, Papa vas blagoslivlja! Amen!

Ostvarenje svećeništva često je povezano s brojnim teškoćama. Kao u tollkim drugim stvarima, tako se i u toj, moramo priznati, ipak pretjeruje u naglašavanju teškoća i odricanja koje se traži od kandidata za svećeništvo. Da bismo dobili pravu sliku svećeništva, moramo pogledati i drugu, pozitivnu stranu. Čujmo neka svjedočanstva radosnog svećeničkog služenja!

VESELE DAROVATELJE VOLI GOSPODIN

»Mnogi će reći da nedostaju zvanja jer nije lijepo biti svećenik. Tko to može reći? Vi niste svećenici... Pustite da o tome govore oni koji su svećenici više od 40 godina... Zaista, Gospodin me nikada nije razočarao! Radost kada sam podigao ruku da na dan MLADE MISE blagoslovim i vidim pred sobom tatu i mamu i čitavo mnoštvo koje je u isto vrijeme činilo znak križa... Radost čovjeka koji vas neočekivano zamoli da ga ispojedite. Radost pomoći mladom čovjeku da riješi svoje sumnje... I radost propovijedanja, te sigurnost da je ono što se propovijeda riječ Božja i da neće ostati bez ploda... Radost posvećivanja i prinošenja misne žrtve. Ra-

Svjedočanstvo radosna života

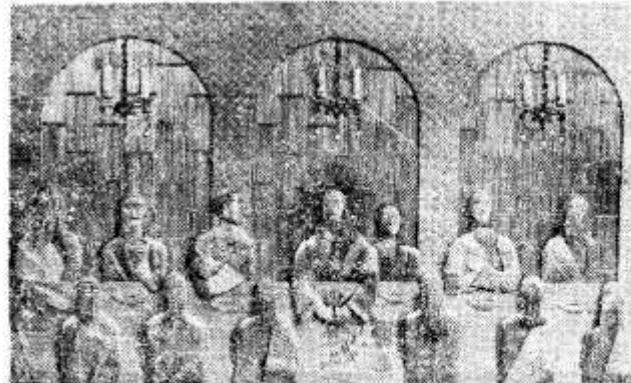
dost službene liturgijske molitve«. (Don Vallaro) Isti svećenik, promatrajući i situaciju praznih sjemeništa danas u mnogim zemljama izrazio je svoju veliku nadu i pouzdanje: »U našem srcu postoji velika i čudesna NADA da će nakon godina »mršavih krava« doći opet godine »debelih krava«, godine sjemeništa punih mlađih i oduševljenih života, igara, pjesme, molitve, studija...«

Donijeli smo primjer svećenika, svjedoka radosni iz Italije. Imat takvih primjera i kod nas. Mladić koji razmišlja o svećeništvu, želi postati svećenik, svjestan je da je radost jedna od temeljnih vrlina svakog svećenika. Donosim neke izvratke iz njegovih pisama upućene svećeniku s kojim je u istoj kući proveo godinu dana: »Na sebi sam često osjetio Božju milost, u koju se uz-

dam.« III drugom prilikom: »Hvala na molitvama i žrtvama koje upućujete Bogu za mene. Želio bih uvijek biti radoštan i nasmijan...« III: »Toliki ljudi danas u svijetu ne poznaju Boga, a ja bih želio da svaki upoznaju smisao i cilj svoga života, te da u radosti vjerno Bogu služe.«

Utjeha je svakom svećeniku kad dobije riječi priznanja i zahvalnosti za skromnu pomoć koju je nekome pružio. U jednom pismu istog mladića čitamo: »Puno ste za mene učinili i izgradili me kao čovjeka. Vaši savjeti i primjer bili su melem mojoj mlađenackoj nemirnoj duši. Želio bih od vas naučiti kako se odnositi prema drugima i biti uvijek veseo. Molim vas, pomozite mi kako da to postignem!«

PRVA SVETA MISA U DVORANI POSLEDNJE VECERE. RAD PUCKE UMJETNICE T. MILODANOVIC JZ ZEDNIKA.

Majka sinu Mladomisniku

Ovo je pismo napisala sret-
na majka svom sinu koji je
prošle godine prvi put pri-
kao nekrvnu žrtvu Novoga zav-
jeta u svojoj rodnoj župi. Ze-
li ostati nepoznata, ali se
ipak odaje: ima pravo majčin-
sko srce odgojeno u školi
Blažene Djevice ...

Dragi sine!

Prošlo je mnogo godina,
mnogo molitava, žrtava, suza,
neprospavanih noći i samood-
ricanja do današnjega dana,
kad će dragi Bog dozvoliti da
Mu prikažeš prvu sv. Misu
na oltaru. Zato smo Mu da-
nas od srca zahvalni što je
odebrao našega sina za Svo-
ga učenika, a Tebi zahvaljuje-
mo što si se odazvao riječi-
ma: »Govori Gospodine, slu-
ga Tvoj sluša!«

Danas, kad zapjevaš »Sla-
va Bogu na visini«, bit će nam
naplaćen sav naš trud. Pri
prikazanju svoje prve Mise
sjeti se svih koji su Te godi-
nama pomagali i prikazi ih
Ocu nebeskome, moleći Ga-
neka Im On naplati. Molji se
za našu Jadnu župu, u kojoj
na žalost, ima sve manje dje-
ce, a sve više napuštenih i
nemoćnih.

Prikaži Gospodinu sama se-
be i moli Ga da te primi tak-
va kakav jesli, nastojeći da uz
Njegovu pomoć živiš za Kris-
ta i duše, koje Ti po Njegovoj
Providnosti budu povjerene.

Svesni smo da time što
si zareden za svećenika ni-
je za Tebe ni za nas nastalo
vrijeme odmora, nego još vi-
še i jače treba moliti za Te-
be da živiš po Božjem zakonu

te da ni u kojoj prilici ne za-
boraviš one riječi: »Ti si sve-
ćenik do vijeka!«

Znamo dobro da je sveće-
nički život težak, no prisus-
tvovala sam jednoj Mladoj
misli gdje su prilikom pozdra-
va dosta spominjali kako je
danasa svećenik ponizan, ka-
ko mnogo trpi, kako ga svijet
ne razumije. Jednom riječju,
moglo se razumjeti kako žali-
sam sebe.

No pitajmo se, zar je danas
lako biti u jednoj osobi žena,
koja živi i drži obećanje kod
oltara, odgojitelj, koji vrši
dužnost obaju roditelja, voditi
djecu putu Gospodnjem, dok
na drugoj strani slušaju sup-
rotno, često biti krivo optu-
žena, a ne možeš dokazati isti-
tinu? Da ne nabrajam sve
dužnosti, dosta je samo je-
dno pitanje:

— Da li je danas lako biti
krščanin, pravil krščanin, a
ne samo na papiru?

No ne smijemo klonuti du-
hom u najtežim časovima,
jer za vas svećenike, kao i
za nas kršćane, vrijede iste
Isusove riječi: »Što se plaštite
malovjerni?«

A za sav trud što ćeš ga
podnijeti na zemlji ne traži
priznanje od ljudi, nego ima
čvrstu vjeru u Onoga koj je

rekao: »Velika je vaša plaća
na nebesima.«

Dragi sine! Kad dođeš na
dužnost koju ti Gospodin pre-
ko ruku tvojih poglavara pov-
jeri, budi blag prema svako-
mu. Ako te tko vrijeda, opet
se sjeti Isusovih riječi: »Oče,
oprости im.«

Gledaj da u Tebi svako di-
jete nade dobra roditelja,
mladež iskrenog prijatelja, ro-
ditelji dobrog savjetnika, a
svaki starac čvrst oslonac. Za
svakoga nadji lijepu riječ, ko-
ja često više znači od svake
materijalne pomoći.

Svaki dan se sjeti knjige
»Naslijeduj Krista!« Bud u
mislima uvijek s nama, koji
ćemo te dnevno pratiti molit-
vama i žrtvama. Svi zajedno
molimo našu Nebesku Majku
i zaufano, ne dvojbeno, nego
živom vjerom, i Ona će te pra-
titi i zagovarati kod Presve-
toga Srca svoga Sina, koj je
rekao: »Dodatak k rneni svil
vi umorni i opterećeni i ja ću
vas okrijepliti.«

I tako će nam zajednički bli-
ti lakše prebroditi sve teško-
će života.

Još jednom hvala svima,
koji su te pratili do Božjeg
oltara. Neka sve naplati vječ-
nom nagradom Presveto Troj-
stvo, kojemu neka je vječna
hvala i slava u vječnosti. Amen.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Čeznem za nečim većim...

»Krist nam otkriva da mi nismo pozvani da umremo, nego da živimo, tj. da sudjelujemo u životu koji nadilazi granice onoga što mi zovemo smrt, kako bismo izvan granica smrti mogli postići procvat i puninu razvoja egzistencije, onu tajanstvenu puninu Božjega života, u kojemu ćemo sudjelovaati.«

J. Daniélou

RADOST

Karakteristična je crta našeg pokoljenja neumorna utrka za užicima. Na sve strane pomamna jurnjava kako da se zadovolje sve težnje i zahtjevi srca, kojima nikada nema kraja. A što je najtragičnije, prije ili kasnije rađa se u našoj duši bolno razočaranje. Sve su želje ispunjene, no srce ipak ostaje prazno. Danski obraćenik Sven Damsholt iskreno govori o svom osobnom iskustvu:

RADOST NA VRHU KUPOLE SV. PETRA U RIMU: SIMBOLIKA I STVARNOST

»Kao dvadesetčetverogodišnjak bio sam poručnik na Jütlandu i nisam sebi uskratio nijedan užitak: ni dopušten ni zabranjen. Život sam upravio samo jednom cilju: da ga učinim ugodnijim. Ali zato su bili potrebni sve noviji i sve uzbudljiviji doživljaji, a uz njih se pripajala neka sumorna bol. Nisu mi donosili pravog veselja nego su ostavljali za sobom sve veće gadenje. Tako se to moglo vući u beskraj da me neka sila zdravog razuma nije potakla da učinim obračun. Ne-mam ništa protiv toga da ludujem — govorio sam sam sebi — ali se u ludovanju mo-

ra nalaziti neki smisao, a to kod mene nije slučaj. Radosti koje sebi pribavljaju nisu dosta, ja čeznem za nečim višim, a budući da za tim čeznem, mora to »više« i postojati. Što god čovjek u ovom životu poduzima, sve ide za nekim ciljem. I kad se u svim manje važnim dogodjima u životu tako vladamo, zašto se samo život — najdragocjenije što imamo — provodi besmisleno?...«

I konačno, takva iskustva i takva razmišljanja dovode su ga k Bogu. Sada mu radostan sa psalmistom kliče:

— Blagoslivljaj Jahvu, dušo moja,
I ne zaboravi dobročinstva njegova:
on ti otpušta sve grijehе tvoje,
on iscjeljuje sve slabosti tvoje,
život ti ispunja dobrima,
ko orlu ti se mladost obnavlja... — (Ps 103)

PRIGODOM NARODNOG HODOČASA U RIM 30. TRAVNJA BILA JE ZAPALJENA SKUPINA MLADIH IZ ZAGREBACIHLIĆ ZUPA SV. ANTE I SRCA ISUSOVA, JER JE ODISALA PRAVIM ZAJEDNIŠTVOM I VESELIJEM.

PORUKA NOBELOVCA

Američki književnik i nobelovac V. Fokner preminuo je od srčanog udara 1962. godine. Godinu dana prije održao je govor maturantima gimnazije u Oxfordu i među ostalim rekao:

— Davno prije nego što se itko od vas rodio, jedan mudri Francuz je kazao: »Kad bi mladost znala, kad bi starost mogla...« Svi znamo na što je on mislio: kada ste mlađi, imate snage da činite što god hoćete, ali ne znate što činite. A kada ostarite i kad vas iskustvo i znanje nauče odgovorima, umorni ste i uplašeni. Ni za što ne marite. Želite da budete sami sve dok ste sami u sebe sigurni. Niste više sposobni ni spremni da tugejete nad bilo kakvim nesrećama osim nad vlastitim...

...Ono što nam danas prijeti, to je strah. Opasnost za nas predstavljaju sile današnjeg svijeta, koje pokušavaju da iskoriste čovjekov strah da bi ga lišile njegove individualnosti, njegove duše i pomoći straha i podmićivanja da ga uvedu na gomilu koja ne misli...

...To je ono čemu se moramo oduprijeti ako želimo izmjeniti svijet radi ljudskog mira i sigurnosti. Nisu ljudi u gomili oni koji mogu i koji će spasiti čovjeka. To je čovjek sam, stvoren po Božjoj slici, stvoren tako da će imati snage i volje da pretpostavi dobro zlu i tako spasi sebe jer je vrijedan spasenja... Zato se nikada ne plašite! Nikada se ne ustručavajte dignuti svoj glas za poštovanje, za istinu, za samilost protiv nepravde, laži i pohlepe...

FASADE VARAJU

Godine 1944. je u logoru IX/174 živjelo 230 blvših vojnika, a sada su bili zarobljenici. Život im je bio težak. Studen, glad, rad u ugljenokopu. Jedan dan kao i drugi. A nema izgleda da će skoro u domovinu.

U takvom se stanju pokazuje pravo lice čovjeka. Dok jedni gube svako uporište i o svemu zdvajaju, drugi sačuvaju svoje čovještvo i pod najtežim okolnostima. Oni su sebi u svojoj nutriti Izgradili svijet, u kojim nitko ne može ući, iz kojega ih ni jedan čovjek ne može istjerati. To ih je nutarnje bogatstvo učinilo neovisnim od vanjskih tegoba.

I ti bi morao pokušati u sebi podići neprolazno kraljevstvo lijepoga i dobrega i u njemu se zadržavati. Možda ćeš pri tom uvidjeti da ono što je bučno i nametljivo nije ujedno i dragocjeno. Prave vrednote ne trebaju sajamskih reklama. One će jako bogatiti tvoj život i učiniti će te neovisnim od izvanjskih teškoća.

Fasade mogu varati. Unutarnja vrijednost odlučuje. Osim to vrijedi za mlada čovjeka.

JEDRA SLAVONSKA MLADOST NE
STIDI SE NARODNE NORNE NI
— MOTIKE.

MOLITVA ZA ZVANJA

Gospodaru žetve, pošalji svojoj Crkvi svetih svećenika da surađuju s biskupima na posvećenju ljudi.

Pošalji dakone da u zajedništvu s biskupima i svećenicima naviještaju Tvoju Riječ života.

Pozovi da te slijede u redovničkom životu tolike plemenite duše, koje će prikazivati svoj život za služenje Evandelja i tako svojim svetim životom učiniti Evandelje vjerodstojnim.

Probudi u laicima i osobama posvećenim u Svjetovnim institutima njihovo životno zalažanje da dadnu svoj udio u djelu naviještanja Evandelja.

Povećaj broj misionara da te svi ljudi upoznaju i uzljube. Amen.

Djevice Bezgrješna, Majko pravog Boga i Majko Crkve, pogledaj kako je velika žetva i moli Gospodina da ispunji gladu za svetošću čitav Božji narod i udijeli brojna svećenička i redovnička zvanja, čvrsta u vjeri i gorljiva u dijeljenju Božjih tajni.

Ivan Pavao II

Na Bijelu nedjelju ove godine svečano je proslavljena 25. obljetnica H. K. misije u Parizu. Tom prigodom poslao nam je upravitelj misije Vlado Horvat opširan prikaz povijesti ovoga rada naših svećenika izvan domovine. Iznosimo ovdje samo nekoliko značajnijih zaščanja.

BROJEVI

Prema broju sadašnjih emigranata iz Hrvatske Francuska stoji na 4. mjestu u Evropi! (iza Njemačke, Austrije i Švicarske). Od ukupno 90 tisuća doseljenika iz Jugoslavije, računa se da sada ima u Francuskoj oko 40 000 Hrvata, a od toga u samom Parizu i okolicu oko 25 000.

Od 1959. do 1978. na HKM u Parizu bilo je 742 krštenja, 421 vjenčanje, 141 prva pričest, 98 krlzmi. Velik broj naših ljudi obraćao se često najbližoj francuskoj crkvi, pa nam je nemoguće utvrditi

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA U PARIZU

ukupne brojke. Što se tiče smrti, u HKM u Parizu upisano je od 1963. do 1978. u mr. 103, a od toga 53 kao nesretan slučaj.

NEPOŽELJNI

Od 1974. je dolazak novih radnika jako smanjen. Naši se ljudi pomalo snalaze i relativno stabiliziraju, jer je »privremeni« rad za mnoge postao i ostao, bar zasada, jedino moguće rješenje, pa su gotovo svi doveli ovamo i svoje obitelji. Ipak si većina i kod kuće nešto gradi i —kad bi im bio osiguran posao — rado bi se vratili.

Ovdje osjećaju da su kao stranci nepoželjni, budući da

u ovoj ekonomskoj krizi Francuska ima 1 000 000 svojih nezaposlenih radnika i 400 tisuća stranaca bez posla. Naši ljudi većinom ne znaju dovoljno francuski, pa se teško snalaze u labirintu pravnih propisa, koji su i za prosječne Francuze jedva razumljivi. Zato se često nadu u sukobu s poslodavcem ili sa zakonom, ili se ne znaju okoristiti svojim pravima. U takvim slučajevima najčešće traže pomoć od Misije.

Osim toga, priličan broj naših ljudi nađe se po bolnicama i staračkim domovima, pa i njima često treba poslužiti kao tumač. To je još potrebljivo onima koji iz Domovine dodu na preglede i liječenje.

Ima i teških »socijalnih« slučajeva, koje treba redovito posjećivati i donositi im pomoć. Mnoge su se obitelji brojčano povećale, pa i po-mažemo da nađu odgovarajući stan. Trenutno ima i priličan broj naših koji su ostali bez posla, pa i njima nastojimo priteći u pomoć, kao i onima koji još uvijek pomalo pridolaze, ili su već godinama ovdje, ali bez sredenih papira.

ISUSOVAC O. VLADO HORVAT VELIKOM REVNOŠCU BRINE SE DA SAČUVA ZA BOGA I NAROD SVE ONE KOJI SU RASPRENI U FRANCUSKOJ A POTEKLI SU IZ LUEPE NASE DOMOVINE. NA SLICI GA VIDIMO S PREDSTAVNIKOM FRANCUSKOG EPISKOPATA ZA DUSOBRIZNISTVO PRIVREMENO ZAPOSLENIH RADNIKA.

DUŠOBRIŽNIŠTVO

Budući da nema većeg broja novih, situacija se među hrvatskim vjernicima u Parizu i okolicu relativno stabilizala, pa je zadnjih godina Misija mogla više pažnje posvetiti pastoralnom radu i vjeronauku.

1975. dobili smo od otaca de la Salette uz crkvu na Belleville nekoliko prostorija koje smo uspjeli — uz pozrtvovno zalaganje i misijske ekipe i vjernika — adaptirati

u prikladan pastoralni centar, koji nam veoma olakšava rad.

Misija se bavi raznim aktivnostima u korist hrvatskih vjernika. Prije svega sveta Misa se služi na 9 mjesta. Vjeronauk imamo na 4 mjeseca, i to srijedom kad djeca nemaju škole, čitav dan, zatim subotom poslije podne i nedjeljom ujutro prije Mise. Na vjeronauk nam dolazi preko 200 djece. Zbog velikih

sjećivali oko 25 000 naših vjernika koji su raspršeni i često izgubljeni u 10-milijunskom konglomeratu Pariza i njegove okolice.

Misija izdaje bilten »Naš glas« koji šaljemo na 1 200 adresa. Francuske su vlasti 1. travnja 1976. odobrile »Dobrotvorno-kulturno društvo Hrvatske misije«. Članovi toga društva pomažu Misiju u njezinom pastoralnom, dobrotvornom i kulturnom radu, načičto prigodom pripremanja različitih svečanosti.

EKIPA

Sav taj posao odvija se u zajedničkom, ekipnom radu. Vodstvo Misije preuzeo je Isusovac o. Vladimir Horvat od listopada 1975. godine, a u tom svestranom radu sudjeluju: don Zdravko Ostojić, bivši dugogodišnji glavni misionar Pariza za Hrvate katoličke, o. Ivan Vitez i dvije časne sestre Maloga Isusa, s. Pankracija Vidović i s. Reginalda Marinović. Školske godine 1978./79. pomaže pastoralno o. Marijan Gajšak, koji se u Parizu nalazi na specijalizaciji u kiparstvu.

Vladimir HORVAT

udaljenosti, većinu moraju dovoditi roditelji, a ostali dodu sami ili ih sva tri misionara dovoze i odvoze. Nedjeljom su, dok su djeca na vjeronauku, organizirana i predavanja za roditelje, a jednom mješecno imamo roditeljski sastanak za roditelje čija djeca dolaze na vjeronauk. Postoje organizirane i slobodne aktivnosti: folklorna grupa, sviranje, pjevanje, kao i dramska sekcija.

Pastoralni pohodi obitelji ma također su nam velika bri-ga, jer je nužno tražiti i po-

Hrvati, Papa vas blagoslivlja

PAPA PREDVODI SVECANU KONCELEBRACIJU PRIGODOM TISUCOGODISNJEVIJELJA VIERNOSTI HRVATA PETROVOJ STOLICI. TOM JE PRILIKOM OBNOVIO NAS SAVEZ S RIMOM I PETROVIM NAJSLJEDNIKOM, JAMCEM NASE PRAVOVJERNOSTI I NACIONALNE SAMOSTALNOSTI.

POLOVICA AUTOBUSA MLADIH IZ ZUPA SV. ANTUNA I SRCA ISUSOVA DOSLO JE U NARODNIM NOVJAMA, KOJE PRIVLACISE PAZNJU SVIH PROLAZNIKA, DOMACIH I STRANIH. DVOJE IZABRANIH PRINOSE DAROVE NA OLTAR PRIGODOM MOLITVE VIERNIKA.

POSLJE EUHARISTIJSKOG SLAVLJA RAZVILO SE U RIMU NASE SIROKO, HRVATSKO NARODNO KOLO U KOJEM KRŠNI MOMCI I NAOCITE DJEVOJKE NESMETANO RAZGALISE SVOJE SRCE FUNO VESELJA STO PRIPADAJU SVETOJ KATOLICKOJ VJERI...

DR MERZ OPET OKUP-LJA MLADE

U okviru proslave Uskrsnih blagdana održan je u Zagrebu na Bijelu nedjelju 22. travnja 1979. festival duhovne glazbe, poezije i ritmike.

Sudjelovalo je 13 raznih grupa i sastava iz vjeroučnih zajednica grada Zagreba. Izvan Zagreba bio je zastupan Varaždin sa zborom mladih iz crkve sv. Fabijana. Ukupno je bilo 180 mladih izvođača. Održavao se u velikoj dvorani sjemeništa na Šalati a trajao je ukupno četiri sata.

Ideja za organiziranje festivala došla je nakon završne proslave 50. obljetnice smrti dra Ivana Merza, apostola hrvatske mladeži. Kako je na završnoj akademiji sudjelovalo mnogo mladih izvođača koji su svojim izvedbama oduševili publiku, to je došla ideja, nakon završenog programa, da se slična manifestacija organizira u okviru kojeg većeg blagdana koja bi okupila mlade i omogućila im angažiranje na onom području koje im odgovara a uklapa se u vjerski život kako pojedincu tako i zajednici.

Ideja je bila predložena vjeroučiteljima grada Zagreba, koji su je prihvatili, te je pod pokroviteljstvom Katehetičkog centra stvar provedena u djelo. Iznosimo nekoliko prizora s vrlo uspjelog festivala.

---

glasnikova priča

Piše: Pero S.

Majka

Proljetno podnevno sunce nije štedjelo svoje snage da ogrije hladnoćom izmučenu zemlju. Pružilo joj je dokaz velike Ljubavi. Zato se onih dana moglo čuti: »Grijte ko 'u po ljeta.« U kupeu je bilo živo. Dvoje razdragane djece stalo je mijenjalo mjesta i gazilo po nogama odraslih. Zapodijevao se govor o dnevnim događajima, o životu, o prošlosti. Svi su rekli ponešto, dali svoje mišljenje, sudjelovali. Samo je on sjedio nepomično kao da ne posjeđuje moć kontakta sa stvarnošću. Zurio je u daljinu. Nenametljive vanjštine, hladna i bezizražajna lica. Njegove krupne plave oči bile su isprugane žilicama nabreklim od krvlji. Nije pobudivao ničiju pažnju aako je tko i svrnuo svoj pogled na njega, izgledao mu je čudak. Pogoditi onu misao, bilo je nemoguće.

Nekad nije bio takav. Da ga ugleda netko tko ga od prije pozna, iznenadio bi se. Svi su ga poznavali kao veseljaka, radosna i nasmijana, bistra pogleda poput kapi Neretve, pored koje je odrašao. Uvijek spremjan za šalu, ali i za ozbiljan razgovor. Odgojen u dobroj katoličkoj obitelji, nije znao što je zloba i podlost. Njegovo srce bilo je bez 'pregrada' tih znakova razočarenja i podijeljenosti.

Sad je posve drugi čovjek, samo crte lica ostaše iste. Njegovu vedru dušu zahvatio je hladni oblak tame i razočarenja. Mlade latice njegova srca ofurene su prvim životnim mrazom. Dugo je prkrivao svoju bol, navlačeći masku lažne radosti i sreće ili bar ravnodušnosti prema svemu. Sada te boli nije mogao, a ni htio kriti.

Deset puta se kršni zavičaj preoblačio u novo ruho od njegovog zadnjeg Zbogom. Kao najmlađe dijete svojih roditelja pošao je u tudinu, tragom starije braće, da, kako je tada mislio, zaradi nešto više od svagdašnjeg kruha. Roditelji se nisu s tim slagalici. Gajili su potajnu nadu da će ih on dohraniti i ostati na starom ognjištu. Gledajući kako svi iz sela odlaze da se nikad ne vrate, otac je žarko želio da bar jedno dijete ostane čuvati taj tvrdi, ali dragi kamen. Sve je to njegov odazak učinilo i više nego bolnim.

Pošao je u tudinu bez puno životnog iskustva, kao grlo u jagode. Jake ruke, vedro čelo i plemenito, ali naivno srce ne bljahu mu dosta. Brzo je postao sredstvo. Još prvi dan, dok je tražio tko će ga uputiti do mjesta u koje je pošao, upao je u društvo onih koji su već davno izgubili svaku životnu orientaciju. Ne znajući ni kako ni zašto, godinama se kretao u društvu za koje nikad nije imao ni smisla ni volje. Brzo se rušilo sve što je do tada u njemu čvrsto stajalo. Planovi, želje i sve ono za što je nekad disao cijelim bitjem nestajalo je, kao da se topilo. Kad bi ponekad ostao sam, poslijе kakve pijanke ili tuče, stadio se sama sebe, zapravo mrzlo je sama sebe.

Tonuo je sve više, ali ovaj put štetno ponosan nije htio zvati u pomoć. Iako se nikad nije pomirio sa situacijom u kojoj se našao, ništa nije mogao promijeniti. Htio je sve sam. Zato svi pokušaji da se otrgne i počne iz početka ostaše jalovi. Umjesto da mu pomognu, znanci su ga osuđivali i izbjegavali. Kao odgovor on je glumio sretnu proalicu.

Brzo nakon odlaska umro mu je otac. Premda ga je istinski i duboko volio, nije mu bio na zadnjem ispraćaju. Kako je i mogao kad su njegovi dječevi bili Jalevo prazni? Ni druga braća nisu bila. Iako se ponašao ravnodušno pred drugim, bila je to duboka rana na njegovu srcu. Majka je ostala sama, poput panja čija su stabla posjećena da bi drugima bilo ugodnije. Zavijena u crno, podsjećala je na ratne udovice. U srcu je nosila neku potajnu nadu. Možda će..., a ni sama nije znala što. Postala je šutljiva. Priče s komšinkama, koje su se pomalo nasladivale, samo su ranjavale ionako ranjeno srce. Ako se kome i otvorila, a to je ponekad činila pred svećenikom koji je češće navraćao, imalo se što čuti. Tu vječnu priču o njenoj djeci čovjek bi mogao uvljek iznova slušati. Pričala je s puno žara i topline. Nikad ni trenutka predbacivanja ili kletve. Svaka njezina riječ, molitva, a molila je često, patnja i bol slane su Bogu za blagoslov i sreću njezinoj djeci. Pitao sam se odakle joj sange?

Sve je to on znao, iako nije pisao. Drugima je želio dati do znanja da ga ništa ne zanima, a svaka vijest koju su zemljaci donosili s »urlapom« postajala je dio njega. Vrativ-

ši se s uskrsnih blagdana, donese mu rođak pozdrav od majke. U požutjelu papiru brižno zamotana tri dukata. Bilo je to ono zadnje što je smatrala vrijednim. Time je ona kitila svoju mladost. Eto sada, na kraju svega, šalje ih svom međimcu, kao amanet.

I kao usput rođak mu reče da je već dugo teško bolesna. Kao da joj se ne da umrijeti, ali ipak čini se da neće dugo. U tom trenutku u njegovu srcu stvori se pravilja koja je vapila za suzama. U grlu ga nešto steglo, a pred očima se hvatao mrak. Te noći njegova sobica postade sudnica. Okrutna savjest put suca iznosila je teške optužbe. Redale su se propuštene prilike, svaka gruba riječ tamo od djetinjstva, koju je uputio majci sada ga je pekla. Ništa nije imao u svoju obranu osim ljubavi koja nikad nije postala djelo. Prvi put se upitao da li je to uopće ljubav?

U mislima se gledao kako kleči pored njezinog kreveta bez riječi. Htio je nešto reći, utješiti je, tražiti oproštenje, ali početka nije mogao naći. Njegove misli bježale su u prošlost, daleko u djetinjstvo, kao da im je tamo bilo toplice. Kako i ne bi kad je to bilo razdoblje sreće. Majku je tamo gledao mladu i čilu. Sjećao se kako je bdjela nad njim i nježno mu tepala. Prisjetio se i svoje bolesti. Dok se znojio o ognjici, ona je govorila: »Ozdravit ćeš ti. Opet ćeš ti s mamom u crkvu, s lvcem na igranje i... Ja ču tebi...« Redale su se uspomene i radale prijekorom. U njemu je oživljavao lik majke. Svuda je stizala, nikad nije rekla da joj je teško. Kad bi se kojem od njih sedmoro dogodilo nešto,

teško, pretvara se u oganj koji grije, u liječnika koji liječi, borca koji branl, a najčešće u utjehu kojoj riječ teku. Bila je to baklja ljubavi.

Lile su kiše, zavijali snijezni, pržilo sunce, a baklja je dogorijevala, djetovorni plamen bivao je manji. Sad je to drhtaj kojeg nestaje. Sedam sinova rasu se merdijanima svijeta. Vole oni svoju rodnu grudu, vole oni i svoju majku, ali... Obveze, životni planovi nenadano postadoše takvi da se ni dragi kamen ni majka ne mogu uklopiti u njih. Što se može uzeti s kamena kad je I sam gol, kud bi sa starom majkom? Ne zna se ponašati u apartmanima, ne zna razgovarati s gostinom, upada u riječ, ni u što se ne razumije, a za sve se to oni moraju stidjeti. Tako oni umiruju svoje svjesti i nostalgiju. Pred očima mu se pojavljuju njezin bolesnički krevet, koji je tonuo u osami napuštenog doma, razrovane sreće. Na krevetu je samo iscrpljeno tijelo, duha kao da i nema. Njezin duh, nošen krilima misli, luta od sina do sina. Prati ih na životnom putu. Želi, kao nekad, tješiti, pomagati, činiti umjesto njih ono što tako brzo zaboraviše: moliti. Želi i dalje biti majka.

Nesredene misli zamijenile su mu san. Bila je to duga noć. Jutro donese odluku. Brzo se spremio i pošao.

Eto, sad je tu gdje je nekad sretan bio. Nije primjetio ljeputu proljeća, nije čuo pjev ptice koje su ga pozdravljale. Nije ga oduševio ni lijepi zalaz sunca, koji je nekad toliko volio. Osjećao se strancem kao da se sve nekako promjenilo. Ali ne, promjenjeno se on. Na postaji je pričekao noć. Progonio ga je osjećaj

krivice. Bojao se susreta s poznanicima, iznenadenja koje će izazvati. S pravim sumrakom ušao je u roditeljsku kuću. Djelovala je poput praznog groba, u kojem su sahranjene nade i radosti. Ušao je tiho. Starica je ležala na starem krevetu. Dobro je zapamtio taj krevet. Na njemu je probuđeno sedam života. A eto, sad umire jedan. Zatvorenih očiju s krunicom u ruci nepomično je ležala. Micanje uvelikih usana bio je jedini dokaz života.

Njegov čvrsti zagrljaj vrati je u stvarnost, trže se. Kao da ga odmah ne prepozna. A onda onim zadnjim silama, koje su joj davale snagu da čeka, uvratili mu zagrljaj. Ostalo tako bez riječi. Samo su suze tražile i dijelile oprost. Bio je to zagrljaj umiranja i rađanja. Staričino ionako slabo srce nije to moglo izdržati, a nekoliko običnih riječi s umirućih usana i blagoslov gotovo klonule ruke vratiše život sinu, preporodiše ga. Zapalio je svjeću, klekao pored mrtve majke i dugo, dugo molio. A ta molitva vraćala mu je izgubljeni mir i smisao života. Tu susreta prijatelja svog vedrog djetinjstva i sretne mladosti. Čuđno kako nikad nije molio dok je bio u teškim iskušenjima. Tada mu je trebalo utjeha, pomoći, a eto, nije je znao naći! Sve ga je to gonilo da se pokloni božanskom ognju ljubavi koji je plamlio u srcu njegove majke. Iz njezinih go tovo ohladnjelih ruku uze do žica prožuljanu krunicu s uverenjem da mu je to najveće naslijedstvo, blago koje mu je povratilo život.
Bože, daj nam majki koje će i umirući radati a oslobođi nas onih koje će živeći ubijati.

Uređuje: JURAJ GUSIĆ

Mladi kršćani i urbanizirani život u Indiji

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Problem s kojim se suočava mladež Indije jest problem ne samo te zemlje, već i mnogih drugih, u nekoj mjeri i naših mladih što napuštaju sela i dolaze u gradove, iako je urbanizacija kod nas mnogo razvijenija nego u Indiji i drugim zemljama trećega svijeta.

Izazov s kojim se moraju suočavati mladi kršćani Indije dvostruk je. Prvo onaj s kojim se moraju suočavati svi kršćani koji ulaze u potrošačko društvo i velike urbane sredine — velegradove. Drugo onaj koji prijeti čovjeku što iz male seoske sredine, u kojoj se svi poznaju i više zajednički žive, dolazi u veliku i nepoznatu gradsku sredinu, u kojoj će nužno osjećati izoliranost, odijeljenost od drugih, osamlijenost, nove načine života koji će ga, naprsto, zbumnjivati.

To naročito vrijedi za ljudi koji su naučeni živjeti u plemenskim zajednicama. Oni su živjeli u zajednicama s tradicijom i običajima koji su bili duboko zapisani u njihova srca, postali im tako reći druga narav; živjeli su smirenim i polaganim ritmom života, a sada najedanput ulaze u sredinu, koja sve to gazi, koja ima svoj način i svoju brzinu života.

Od 650 milijuna stanovnika Indije kato-

lika ima samo 9 milijuna. Manjina zar ne? — Svakako! No kad se oni nalaze na okupu u jednom kraju, gdje su u većini katolici, onda im se no čini da su manjina. Ali kad pojedinci, osobito mladi, trbuhom za kruhom, ili u želji za višim školovanjem, napuštaju domaću sredinu i polaze u gradska, industrijska i velika školska središta, onda su doista u opasnosti da se kao kap vode utope i izgube u oceanu. Onda se moraju, zbilja, osjećati osamlijenim, ukoliko se ne uspiju uklopiti u koju novu kršćansku zajednicu. A u osamlijenosti je i čovjekova vjera u većoj opasnosti. Lakše je živjeti po vjeri, razvijati je u zajednici koja te nosi, nego sam.

Kao kršćani vjerujemo u moć molitve, jer nam kao jamac iza dobre molitve stoji sam Gospodin, koji nas u Evandelju tako ustajno poziva na molitvu. Kad je tome tako, onda će i naša apostolska molitva na nakane Apostolata molitve biti uspješna, stvarat će zalihe duhovne energije, koja je potrebna baš onima što se danas suočavaju s problemima o kojima je riječ u našoj mjesecnoj misijskoj nakani.

Apostolat molitve je unutar Crkve velika zajednica i obitelj molitelja. Raširen je i po Indiji. Vjerujem da će mnogi mladi Indijski kršćanin biti jači kad sazna da kroz jedan cijeli mjesec vojska molitelja moll za njega i misli na njegove probleme, da je solidarna s njime kao s pravim bratom u Kristu.

Otkupitelj čovjeka poziva nas preko Papinih nakana da s njime dijelimo njegovu brigu za čovjeka. Ovaj nas mjesec vodi u Indiju, da za tamošnje mlade kršćane podijelimo s njime njegovu brigu, jer je Njemu kao Otkupitelju svih ljudi i do njih veoma stalno. On je za njih prolio svoju krv, umro, žrtvovao se do kraja, da nijedan od njih ne pogine, već da se spasi. I nama, njegovim učenicima, sljedbenicima, suradnicima mora do toga biti isto tako stalno, pogotovo kad nam stoji na raspolaganju veoma snažno i uspješno sredstvo kao što je molitva. Tko od nas ne može moliti? Tko od nas ne bi mogao po jutarnjem prikazanju cijeli svoj dan pretvoriti u molitvu, ujedinjen s Kristovom žrtvom na oltaru, koja se trajno prinosi od istoka sunčanog do zapada?

Kad možemo bar nešto činiti za svoju braću, onda to bez oklijevanja činimo, ravno, svaki dan, svaki mjesec, pa tako i tokom žarkog mjeseca srpnja.

Josip ANTOLOVIĆ

Podižemo starački dom

Otar Gabrić posao je 12. veljače ove godine svojoj braći i sestrama podulje pismo. Kopiju tog pisma posao nam je gospodin Ivo Gabrić, brat oca Ante, da iz njega izvadimo dijelove koji će zanimati čitatele našega Glasnika. Hvala mu na toj pažnji!

Ja sam, hvala Bogu, dobro. Drže me vaše molitve i vaša ljubav, jer posla je toliko da se po ljudskim računima ne bi moglo na sve stići. Ove godine smo i mi ovdje osjetili zimu. Dosta je ljudi pomrlo od zime u sjevernim krajevima Indije. Tu se temperatura spustila i do 8 stupnjeva iznad ništice, što je veoma niska temperatura za Bengaliju. Ljudi imaju jedva što na sebi, pa su uistinu drhtali. Ja sam mogao mnogima pomoći jer smo dobili prilično mnogo robe iz domovine i iz ostalih krajeva. To sam sve pred Božić razdijelio i po selima, i u našoj bolnici, i u sirotištu.

U bolnicu nam dođe i do 2000 bolesnika na dan. Nedavno je došao narodni poslanik, gospodin Radhila Pramanik, izabran na komunističkoj listi. Ostao je zadivljen radom sestara. Treball smo arteški zdenac za pitku vodu. On me pozvao u grad Kalkutu na ministarstvo i za desetak dana dobili smo što smo tražili. Isli su 350 metara duboko i sad imamo dobru vodu. U svojim komunističkim novinama objavili su podulji članak o radu sestara.

Podižemo ovdje i starački dom. Za to nam je potrebno cementa. Taj poslanik se brine i za to da cement dobijemo po kontrolnoj cijeni. Za taj dom Majka Terezija je dobila veći dar od jednog dobrotvora u Bombayu. Veoma često dolaze nam bolesni starci i starice iz udaljenih sela, pa ne mogu natrag kući istog dana. Njih, kao i teže bolesnike držat ćemo u tom domu. Nadam se da ću ga svršiti do pred kišno doba, tamo u lipnju. Vježballi smo neke naše mlađice u zidarskim i stolarskim poslovima pa će oni taj dom podići.

Ovog mjeseca nabavio sam 50 kvintala riže, što će nam biti dovoljno za godinu dana. To je naša svagdašnja hrana. Također smo uredili vrt, no trebat će još koju godinu da tu povrće dobro rodi, jer je to naše zem-

SESTRE SU OTVORILE PAKET STO NAM JE STIGAO
IZ DOMOVINE I RADUJU SE LIJEPOME DARU

Ijište stara rijeka, i to slana rijeka, pa se treba mnogo truditi da se zemlja osloboodi soli. Posvuda smo zasadili stabla, osobito kokosove orahe i banane. Banane su dobre za hranu, a korisne su i zato što svojim korijenjem izvlače iz zemlje sol. Sad je to najbolje doba za povrće pa imamo i kupusa i pomidora. Moj kuhar Budhu zna veoma dobro pripraviti salsu od pomidora ...

Oporavljamo se od katastrofalnih poplava. Mi smo donekle bili pošteđeni, no Midnapore i neki drugi krajevi strašno su nastрадali. Mnoga su sela jednostavno isčezla. Ja sam se dao na popravak koliba, a popravljamo i putove i naslpe. Ljudi dobivaju za rad do tri kilograma pšenice i nešto ulja. Tu smo pomoći većinom dobili iz Amerike i Zapadne Njemačke. A eto, i naša se domovina krasno odazivlje. Iz Rijeke je poslano brodom ovamo oko stotinu paketa robe, lijekova i hrane. Sve se to skupljalo pred Božić preko »Glasa koncila«, »Malog koncila«, »Glasnika Srca Isusova i Marijina« te »Radosne viesti« u Sarajevu. Pa i mnogi su dobrotvori direktno poslali. Uzvratio svima dragi Isus obiljem milosti!

O. Ante Gabrić

Što smo učinili s vašim darovima?

Sestra Ivana Stakor u svom pismu od 26. ožujka 1979. javlja nam što je sve učinila s darovima koje je primila iz domovine.

Hvala vam lijepa na daru što ste nam ga poslali za naše siromahe ovdje u Matigari. Novac je već promijenjen i već ga trošim za različite potrebe u našem radu za gubavce i za školsku djecu. Popravila sam tri male kućice gdje uči 115 siromašne djece, zatim tri kućice za naše obitelji. Jedna od tih obitelji ima sedmoro djece, a druge dvije svaka po jedno dijete. Otac jedne od tih obitelji je bez noge, za nekoliko dana dobit će protezu. Taj čovjek poučava djecu u školi za našu siromašnu djecu.

U našoj bolnici za gubavce poučavam ja nekoliko male djece. Roditelji su im bolesni. To mi je dodatak u 1979. godini. No sad sam ih povjerila jednom gubavcu pa ih on poučava, dok se za njihovu hranu brine jedna gubava žena. Ona nije htjela biti besposlena. Bila je prije bez posla, pa sad nešto zaradi svojim radom za sebe i za svoju kćer, koja je također gubava. Ta djeca će kasnijeći u mješovitu školu, kad se posve oporave.

Ove godine iz naše škole za siromašnu djecu imamo deset dobrih siromašnih daka u višoj školi, a četiri djevojke nalaze se u konviktu, kao i dva dječaka.

Kako vidite, što dobijemo od raznih prijatelja i dobročinitelja, sve to ide za naše siromahe da im se pomogne na raznim područjima.

Dok vam ovo pismo pišem, došle su mi sestre bolničarke i javile su mi da se jednoj siromašnoj ženi rodio sin. Ona je jučer bila primljena u našu bolnicu. Majci je teško gledati novorođenče kad mu otac već nije živ. No ti ljudi imaju ipak veliko pouzdanje u Božju prvidnost. Ta žena zna da nema nikakvog osiguranja za budućnost. No uza sve ona ni izdaleka ne trpi zbog toga toliko koliko ja trpim zbog nje. Možda me muči pitanje što će kasnije biti s dijetetom. Ali ta žena toliko ljubi svoje dijete da ga ne bi ostavila, premda će uz nju ono biti više gladno nego što će biti sito. Koliko način bude moguće, nastojati ćemo se za nju pobrinuti. Bit će i za nju ovdje kod nas dosta posla.

KUĆA U KOJOJ STANUJE 35 NASIH TUBERKULOZNIH BOLESNIKA. ZDRAVILI SE BAVE RUCNIM RADOM PA TAKO ZARADE NESTO NOVCA

Sad imamo ovdje stalnog svećenika. To je jedan otac isusovac, koji želi svoje stare dane provesti kod nas.

Nakon nekoliko godina primila sam za Božić pismo od oca Gabrića, i to dugačko pismo. On mi je pisao da će u mjesecu svibnju Majka Terezija otvoriti svoju kuću u našoj domovini. To me veoma veseli. Njene sestre, koje ovdje s nama zajedno rade, nisu za to dosad znale.

Imala bih još mnogo toga pisati, no moram završiti jer nemamo svjetla. Po danu imam malo vremena, a u noći nam rano nestane svjetla. Struju nam naime rano otkopčavaju. Teško je nama, a teško je i bolesnicima koji ne mogu spavati. Za djecu je lakše, jer ona spavaju. A naši bolesnici, kojih imamo u bolnici preko 320, željeli bi da im svjetlo olaška dosadu. Tako i ja noću ne mogu pisati pisma, premda bih tada najlakše pisala.

Sve prijatelje i dobročinitelje od srca pozdravlja u Isusu i Mariji odana

S. Ivana STAKOR

Juraj Gusić: **OD KOVAČA DO MISIONARA** — Knjiga donosi prikaz života i rada po-kojnog isusovačkog brata pomoćnika Benedikta Fosteča, zamblijskog misionara. Namijenjena je u prvom redu mladim, ali će je i drugi rado pročitati. Cijena 55 dinara. Narudžbe prima: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotičeva 31.

Pokorničke hodočašće u Kasisi

Ovaj člančić napisao je za Glasnik brat Ilija Dilber na Veliki petak, 13. travnja ove godine. U njemu nam opisuje dirljivu crticu iz života tamošnjih vjernika.

U Velikom tjednu morao sam nekoliko puta putovati na relaciji Lusaka — Kasisi i obratno. Dok sam na Veliku srijedu putovao autom iz Kasisija u Lusaku, usporio sam brzinu ugledavši veliku skupinu žena koje su išle prema Kasisiju. Zakrčile su cijeli put. Pitao sam se otkuda te žene i kamo su se uputile. Možda se vraćaju s protestne demonstracije u Lusaki...? Po svoj prilici su išle protestirati zbog poskupljenja živežnih namirnica? No kad sam došao autom do njih, učinilo mi se da je to neka tih demonstracija. Ne čujem nikakve vike ni galame. Moglo ih je biti oko 80, i skoro svaka od njih nosila je na leđima dijete umotano u krpu, a na glavi neke stvari.

Nakon sat i po vraćao sam se već iz Lusake u Kasisi. Opet sam dostigao te čudne putnice. Sad su se porazdijelile u skupine od pet do šest njih. Pričinilo mi se da mole. Jedna skupina stigla je već pred misijsku postaju u Kasisiju i tu čeka ostale skupine. Nakon nekih pola sata začujem iz crkve u Kasisiju molitve i pjevanje. Bile su one: obavljale su svoje pobožnosti u crkvi.

Kad su obavile svoje pobožnosti, izašle su van pred crkvu u tišini i posjedaše u travu oko crkve, i to jedna od druge udaljene nekih pet metara. Djecu su skinule s leđa i stavile ih u krilo. izašao sam van da ih vidim. Odrasla djeca promatrала su me s čudenjem i pomalo sa strahom. Promatrahu i svoje majke, koje šute i nešto razmišljaju. Da, one su razmišljale o životu, muci i smrti Isusovoj u ovom Svetom tjednu.

Sad mi je tek bio jasan cilj putovanja tih žena. Doista je to za mene bilo ugodno iznenadenje. One su provele čitav sat u molitvi. U tri sata popodne imale su križni put. Taj križni put predvodio je revni katehista misije Kasisi.

One su, kako sam saznao, organizirano hodočastile u Kasisi iz jedne župe u Lusaku. Nije ih u tome smetalo ni sunce koje je palilo svojim žarklim zrakama, ni teret na leđima, ni teret na glavi, ni prašina. To je bio njihov križni put u Svetom tjednu.

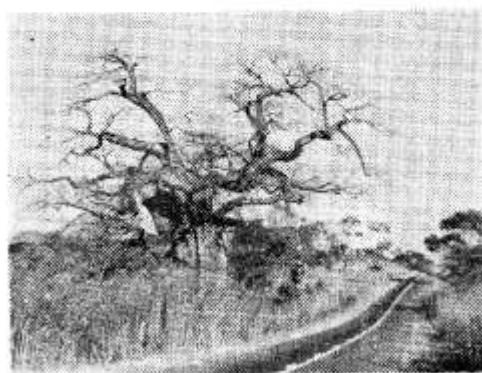

POBOŽNO MOLE I PJEVAJU

Uistinu su te crne Veronike divan primjer mnogim našim kršćanskim ženama u Evropi, pa i u našoj domovini.

Domaće časne sestre, u misiji Kasisi koje vode ovdašnju školu i konvikt za djevojčice, pozvalе su sve te hodočasnice na malu okrepnu. Pripremili su im njihovu najdražu hranu — »nšimu«, puru od kukuruznog brašna, i »ndivo«, umak od zelenja. Kad su se hodočasnice okrijepile, djevojčice iz sestarske škole otpratile su ih pjesmom i pljeskom, zahvaljujući im tako na njihovu divnom primjeru. A uistinu je to bio za sve nas divan primjer prave kršćanske pobožnosti prema Raspetom Isusu. Hvala im na tome! I neka im Gospodin dade obilje svojih milosti i za njih same i za sve njihove.

Ilija DILBER

Korizma oca Luke Lučića

Otar Luka Lučić opširno nam opisuje kako je po prvi put slavio korizmu na bembajeziku, koji je učio u mjestu Ilondoli. Pismo je napisao u Ilondoli 21. travnja 1979., i to prije nego što je odande otpotovao prema svom novom mjestu — misiji Bwacha u gradu Kabwe.

Kako vidite, još sam u Ilondoli. Zamolio sam poglavare da me ostave još mjesec dana da se malo bolje usavršim u bembajeziku. No idućeg tjedna putujem na jug u Kabwe, gdje od prvog svibnja preuzimam župu u Bwachi. Jezik bembra dosta sam dobro savladao, no trebat će mi još prilično truda i vremena da se u njem usavršim.

Za vrijerne korizme bio sam većinom na terenu po sellima u dolini rijeke Chambeshi. Padale su obilne kiše, pa se rijeka razlila kao more i tako nas gotovo posve odsjekla od ostalog dijela zemlje. Pontoni su prestali raditi, a mostova nema, pa nam je preostao jedini izlaz na jug. Tako je i sada. Kišna sezona je već prošla, pa nam sja divno zamlijsko sunce.

Po sellima sam se dosta naispovijedao i napropovijedao. Istina, propovijedanje i poučavanje na bembajeziku ide još dosta hrapavo. Bilo je upravo divno po sellima okupljati Božji narod, koji zbilja grne na svete mise i pouke. Stariji su obično veoma učitivi i nikad ne pokazuju negodovanje što se tiče pravilnog izgovaranja riječi. No zato se dječića koji put nasmilju do mile volje. Obično nakon svete mise eto ih cijela četa k meni. Odmah me svi žele poučiti kako se što ispravno kaže. Jedan mališ od oko četiri godine navalio je kao kakav veliki da me poučava. Pokažem mu na sunce i kažem mu: »Ici cinshi? — Što je ono? A on kao iz topa: »Akačuba! — Sunce!« Inače se točno kaže »Akasuba!« Ali izgovor tog mališa podsjetio me na mnogo našu dječicu u domovini koja za sunce vele »čunče« ili slično tome.

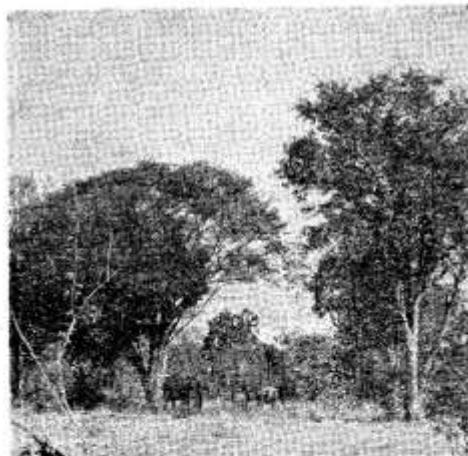
Taj moj mali učitelj imao je samo neku krpicu oko bokova, pa i nju je stalno morao držati jednom rukom. I ostala dječica imala su tek nekoliko preostalih komadića od negdašnje odjeće na svome tijelu. Svijet je veoma dobar i pristupačan, ali takoder je veoma siromašan. A dječice ima da je milina. Više

MEDU VJERNICIMA POSLJE SVETE MISE

OKRUZILI SU ME MOJI MALI PRIJATELJI

ZAMBJSKA IDILA KOJU ČOVJEK SMJE PROMATRATI SAMO IZ PRISTOJNE UDALJENOSTI

puta sam pomislio da bi ovdje negdje morala početi »Godina djeteta«, gdje roditelji, iako siromašni, vole ta mala stvorenja kao oči u glavi.

Hrana se veoma teško nabavlja, a ovih dana nema u cijelom području ni soli. Svijet se uglavnom snalazi opskrbujući se sa svojih polja. Gaje ponajviše kasavu ili manjoku i nešto kukuruzu i graha. No uza sve to tu svijet vječno posti, svaki put kad sam došao u koje novo mjesto, bio sam providjen hranom. Čekala me zemljana posuda manjoke i graha. Ne mogu se potužiti da je bilo loše. Gdje je ljubav, tu je sve dobro i ukusno.

Na molitvu i na pobožnost križnog puta dodu svi uz veoma lijepo i žalovito pjevanje. Redovito bude tada i brojnih isповijedi. Nakon toga — gdje mrak, tu i konak.

Noću se dovuku na drveće u selu neke goleme pticurine i cijelu noć upravo sablasno grokču i guguću, pa čovjeku veoma lako dodu misli na jezive duhove. Osobito kad počnu »razgovarati« u dubokim tonovima, izgleda kao da mrtvi razgovaraju. Stoga nije ni čudo da ovdje još uvijek duhovi imaju glavnu riječ. Tu se mnogo razgovara i čuje o duhovima i magiji. To teško izumire i potrajanat će još dugo.

U isto vrijeme snaga Kristova Duha veoma je draga i pristupačna tim ljudima. Muževi i žene poodmakle dobi kao kršćani divno djeluju na svoju okolinu svojom vjerom kao i svojom finocom i neobičnom uglađenošću. Kad čovjek dode u njihove obitelji, osjeti divno obiteljsko ozračje i kršćanski duh, pa im naprosto zaželi pomoći u svakom pogledu.

Svećenik ne dolazi svake nedjelje k njima, no ipak dolazi razmjerno često. Ljudi se osim nedjeljom sastaju i preko tjedna na molitvu sa svojim molitvenim vodom. Prisutvovan sam tim molitvenim sastancima više puta. Najprije mole nekoliko običnih obiteljskih molitava, pa onda krunicu, zatim dolazi čitanje Svetoga Pisma. Svatko može iznijeti svoje misli u zajedničkom razmatranju. Obično predvodnik uzme nedjeljna čitanja. Dva puta bio sam upravo zadužen poznavanjem Biblije kod tih jednostavnih ljudi. Što nisu znali sami riješiti, to su zapitali mene, te sam se doslovce dobro oznojio mučeći se da na bembu-jeziku izrazil ono što sam kario reći.

Za ovaj put dosta. Drugi put nastaviti će svoje priopovijedanje.

O. Luka LUČIĆ

Kratke misijske vijesti

Ovdje donosimo nekoliko kratkih vijesti o našim misionarima što smo ih povadili iz njihovih pisama.

Iz Paragvaja piše otac Gruber:

— Htio bih vas obavijestiti da sam preuzeo jednu misijsku postaju među Indijancima. Bit ću župnik u mjestu Tacuatiu. To je jedna od isusovačkih redukcija, koju su prije 350 godina uništili portugalski prodavači robova. Ostala je, doduše, župa, ali je svećenik rijetko zalazio u taj kraj. Tako tu ima indijanskih naselja u koja još nije stupila svećenikova noga.

Moja adresa je: P. Vendelin Gruber, Asuncion, Casillo 346, Paraguay.

Iz Kalkute javlja nam Majka Terezija:

— Od srca vam hvala za sve! Molite se za naše sestre koje će polagati svete zavjete: 111 novakinja svoje prve zavjete i 50 sestara vječne zavjete.

Sestra Edigna Benić javlja se iz Indije:

— U misijama se nalazim već 42 godine. Tijekom godina ova tropска klima iscrpla je iz mene svu moju životnu snagu, pa nisam više ni za šta sposobna. Mnoga godina radila sam u državnim bolnicama. Sad više nisam u bolnici.

Tijekom godina mnogo sam toga doživjela. Sjećam se jednog potresnog doživljaja na obali rijeke Gangesa. Dok sam čekala da se prevezem preko rijeke, naišla je neka žena s velikim zavežljajem i upravo se spremala da ga bací u rijeku. Ja sam joj pritrčala i zamolila je da mi pokaže što to ima u zavežljaju. Odgovorila je da neće jer da bih je ja izdala i tužila. Kad sam joj obećala da neću to učiniti, s mukom mi je otvorila zavežljaj. U njemu je bilo živo žensko novorođenče! Zamolila sam je da mi dade to dijete. Ostatila mi ga je i strelovitom brzinom pobegla od mene. Ja sam zamolila jednu ženu kršćanku da to siroče odnese u naše sruštište. Tako sam, eto, spasila jedan nevin život od očite smrti ...

nova generacija

Pečat vjere

Umjetnici su pokušali slikati lik Krista-patnika, iako su stvorili velebna djela, treba otvoreno reći da sva ta umjetnička ostvarenja nadvisuje Isusov lik na Svetom platnu.

To je pravo Kristovo lice, izudarano i obiliveno krviju. Takvo je lice dobila i sveta Veronika utisnuto u rubac, pa se pitam: Nismo li i mi ta Veronika, ta prava slika koju upotpunjuje Krist svojim likom?

Sveto platno je pečat moje vjere u živoga Boga i potvrda vjere mojih pradjedova da je Krist trpio i za nas uskrsnuo.

Dok sam promatrao izložbu, nametnulo mi se pitanje: Kako mogu toliki ljudi pored takvog svjedočanstva ostati hladni? Zar su to ljudi?

Zar im nije dovoljno svjedočanstvo Kristovo izudarano lice, trnje zabodeno u glavi, rana od čavala na rukama i nogama, tragovi bljevanja, ožiljci križa na ramenima, proboden bok? Sve je to vidljivo

utisnuto u Svetu platno, najveću relikviju kršćanstva. Ovdje vrijede Kristove riječi: "Blaženi koji ne vide, a vjeruju..." Na Svetom platnu se sve zapravo vidi. Jasno i određeno.

Hvala Gospodinu što je tako dobar prema nama, svojim malim slugama što želi biti prisutan među nama na poseban način preko Svetog platna, a također hvala i uredništvu Glasnika Srca Isusova i Marijina što nam je omogućilo takvu izložbu, vrijednu pohvale.

Uistinu vrijedno je dopovati u Zagreb samo zbog toga da se vidi Sveti platno.

Osvrt

Izložba Torinskog platna i rekonstrukcija o platnu — mene je zadivila. Gledajući slike, a zatim dijapositive, naročito me taknulo čudo o tom jednostavnom platnu, koje je tako dugo čuvalo svoju tajnu kroz čitave dvije tisuće godina.

Usprkos požaru i raznim neugodnim putovanjima po svijetu, zaustavilo se u Torinu. Platno se rijetko izlaže javnosti, jer se ne želi pre-

nagliti u odlukama. Učenjaci su posve sigurni da je čovjek s platna Isus Krist, ali Crkva još nije rekla svoju riječ. Sa znanstvenog stanovišta je za lik i cijelo platno potvrđeno da su stari dvije tisuće godina, da je iz Palestine i da je čovjek koji je bio umotan u platno bio mučenik, mučen kao Isus.

Naročito je snažnu impresiju na mene učinila rekonstrukcija Isusova bičevanja. Vidjevši sve one rane koje su, tako reći, bezbrojne, ne mogu a da se ne zamisljam: Pa kako je taj čovjek s platna (kako ga zovu) mogao podnijeti sve te užasne muke? Kako je mogao podnijeti tolike udarce a da nije odmah klonuo i na mjestu bio mrtav? Znamo da su Rimljani bičevali do izemlosti, pa nekada i do smrti. Zatim križni put: na izložbi se vide takvi detalji toga napora pod kojim blji zdrav čovjek klonuo, pao i ne bi se više digao. Morala je to biti silna motivacija koja je ponovno pridizala Gospodina da dalje nosi teret križa i naših grijeha do vrha Kalvarije.

Zamišljam kakvu je bol morao pretrpjjeti noseći na glavi

POSLJE PREGLEDAVANJA I TUMACENJA SLIKA O MUCI KRISTOVU OBNAVLJANJE TE MUKE NA EU. HARISTIJSKI NACIN

ZA MJESEC I PO DANA IZLOZBU ORIGINALNIH FOTOGRAFIJA SV. PLATNA POSJETILO JE 3.500 POSJETILACA...

krunu, na ledima bezbroj udaraca i rana iz kojih je neprestano tekla krv. Još je nosio na ledima i gredu koja je bila teška 30 do 40 kilograma.

Mato VONIĆ, IV. r.

Svjedok

Posjetio sam neki dan izložbu originalnih fotografija Torinskog platna, koja je vrlo ukušno i pregledno postavljena u Palmotićevoj ulici kod otaca Isusovaca u Zagrebu.

To neću tako lako zaboraviti, jer mi se ono što sam vido i čuo od patra Bulata usjeklo duboko u dušu. Koliki nepobitni dokazi da je u to platno zaista bilo umotano sveto izranjeno Tijelo našega Gospodina Isusa Krista! Kako li se sve lijepo podudara s opisom Isusove muke u Svetom pismu!

Možda bi netko mogao reći da je to neki slikarski trik iz Srednjeg vijeka. No ja kažem da takav »trik« može izvesti samo Bog, a to potvrđuju i znanstvena istraživanja, koja se vrše na Platnu.

Kad sam sve to vido, zamislio sam se.

Kolika ljubav je morala o-

buzimati »Čovjeka s platnom« da se dao onako nadljudski iznakanit! Koliko me ljubilo ono Srce koje se dalo kopljem probosti da me opere krviju i vodom koja je iz njega potekla! A što reći kad čovjek pogleda ono lice? Dah zastaje pred onom mirnoćom, duhovnom snagom i dostoanstvom. Ako je »Čovjek s platnom« bio zločinac, ne vjerujem da bi izgledao tako miran i dostoanstven. To može biti samo Krist koji je bio siguran u svoju pobjedu, to može biti samo Bog, Gospodar života i smrti.

Danas nam daje svoje fotografije da Ga vidimo i da se zamislimo. Hoćemo li i dalje biti uzroci tolikih rana na Njegovu presvetom Tijelu, ili ćemo Mu već jednom ljubav vratiti ljubavlju?

Na nama mladima je zadatak da vratimo Isusu čast, da Mu damo slavu koju zaslужuje, da zavlada u svim srcima i u svim narodima! Borimo se odlučno protiv psovke i protiv svega što ranjava Presveto Srce našega Spasi-

telja i Bezgrješno Srce Marijino!

»Ljubavlju ljubav vratimo, srca Mu svog ne kratimo.«

Hoćemo li?

Josip BALOG, sjemeništarac

Vidio sam te!

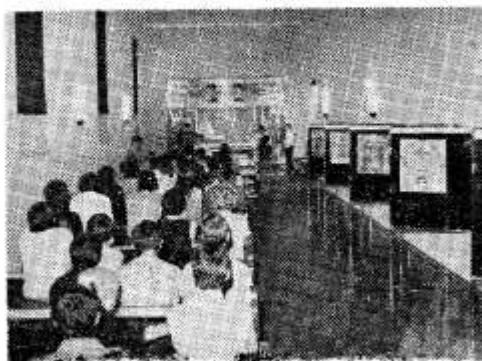
Isuse, video sam Te!

Bio si stvarno blizu, možda nikada bliže! Do sada smo pjevali da nam pokaše svoje lice i Ti si to učinio.

Što da sada tražimo od Tebe? Da ponovno hodaš među nama i da Te opet neki pogrde, zaniječu da postojiš, da Te ponovno bičuju, vješaju na križ?

Treba li nam još kakav dokaz o Tebi? A Ti nas znaš: mi ćemo i dalje izmišljati razloge zbog kojih ćeš nam se ponovno udaljavati, zbog kojih ćemo Te zanemariti, previdjeti, zaboraviti, ostaviti.

Branko

MLADI SJEMENISTARCI SA SALATE POSJETILI SU IZLOŽBU I NAPISALI SVOJE DOJMOVE KOJE NA OVIM STRANICAMA IZNOSIMO...

FRIPROSTI VJERNICI KAO I VISOKO NAOBRAZENI INTELEKTUALCI ODILAZE S IZLOŽBE OBOGACENI VJEROM I LJUBAVLJU PREMA ISUSU KRISTU.

zahvalnice

ZAHVALUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

- ... za primljenu milost koju su mi dali, višeg sam molila. — Ankica Frajtić, Dugo Selo
- ... Presv. Trojstvu, Gospod od brze pomoći i bl. Leopoldu što mi čuvaju nečake s njihovim obiteljima na dalekom putovanju. — Anka Vučerl, St. Petrovo Selo
- ... Majci Božjoj od kamenitih vrata i svim svojim zaštitnicima za pomoć kroz sve godine mojega života. — Barica Barišić, Zagreb
- ... Gospod od brze pomoći i svim svecima na primljenim milostima uz preporuku za sve u obitelji. — J. O.
- ... i Gospod od brze pomoći za uslišanje i za zdravlje. — Treći dan iz petnaestoga poroda trebala sam vaditi bubreg, no sve je prošlo bez operacije; od toga je prošlo već četiri godine. — Mara Pratićačić
- ... Gospod Lurdskoj i svetim zaštitnicima na primljenim milostima uz preporuku za djecu. — Viktorija Badurina-Rumešić, Lun
- ... Gospod od brze pomoći i svim svetima na uslišanoj molbi uz preporuku za djecu. — Anica K., Đakovo
- ... sv. Bernardici i Petru Barbariću za sve primljene milosti. — D. R.
- ... Gospod Pompejskoj, sv. Josipu i sv. Dominiku na primljenim milostima i na ozdravljenju moje kćeri. — B. M., Retkovci
- ... za sretno uspjelu operaciju i za brzo ozdravljenje. — Aleksa i Ana Korpar, Pušćine
- ... uz preporuku za mir i ljubav u obitelji te za vid. — C. A. i M. S., Remetinec
- ... presv. Trojstvu, sv. Josipu i bl. Leopoldu za uspjeh teške operacije člana naše obitelji. — Obitelj Matije Martić, Zvečanje
- ... za zdravlje. — R. D., Izime
- ... sv. Josipu, sv. Antunu i svim svetim na mnogim milostima. — N. N., Murter
- ... Gospod Sinjskoj, sv. Jeleni i svima svetim na uslišanim molitvama uz preporuku za zdravlje. Andra Šitum žena Stipina, Cista Provo
- ... sv. Ivanu Krstitelju i sv. Nikoli za primljene milosti uz preporuku za sinove na kopnu i na moru. — Mira Mrčić, Split
- ... i Gospod Zalosnoj na velikim milostima. — S. P., Podravina
- ... sv. Josipu, sv. Antunu i bl. Leopoldu za ozdravljenje moga dobrog muža i druga. — zahvalna majka, Vinkovci
- ... i sv. Josipu za rođenje unuka Josipa. — Stanko Vrdoljak, Split
- ... i Gospod od brze pomoći na sretnoj operaciji i zaposlenju unuke kao i na drugim milostima. — Ana Dautović, Gunjavci
- ... za primljene milosti uz preporuku za mogu sina. — K. M. K., Semeljci
- ... Gospod od brze pomoći, Petru Barbariću i ostalim zaštitnicima za svu pomoć u životu, a napose što sam ozdravila bez operacije. — Marija Pešorda, Andrijevići
- ... sv. Obitelji i svima svetim zaštitnicima za ozdravljenje noge koja me je bolila 19 godina kao i na mnogim drugim milostima. — Danica R. G., Jastrebarsko
- ... i svima svetima za uslišane molbe. — J. K., Koška
- ... sv. Anti i Petru Barbariću za uslišane molitve. — Terezija Krajnović, Podvinje
- ... »Ja Luca Kotromanić iz Mrkonjić Grada šaljem zafalnicu Bogu i Petru Barbariću koji su mi pomogli u velikoj bolesti imala sam upalu ljevog ramena i tako me je bollo da sam mislila poludiču pomicala sam upalu ljevog ramena i tako me je se otici na grob Petrov i zamoliti ga dase on pomoli Bogu za moje zdravlje i tako odma mi je bilo bolje i ozdravila sam na zagovor Petra zdrava sam uvrstite to u Glasnik.«
- ... za primljene milosti. — Zahvalna Juljana
- ... za primljene milosti uz preporuku za djecu. — Danica Čop, Gerovo
- ... Gospod od brze pomoći i m. Klaudiji za sretan porod kćeri. — N. N., Varaždin
- ... za primljene milosti. — Ljubica Gržin
- ... bl. Leopoldu i našem Kardinalu za uslišanu molbu. — Aleksandar Ivasić, Krašić
- ... i sv. Josipu za sretan porod. — Anica Mačkala, Trenkovo
- ... Petru Barbariću i biskupu Langu za uslišanje u velikoj potrebi. — B. P., Titograd
- ... i ostalim svetim zaštitnicima na uslišanju. — Ivka (Mije) Martinović, Gor. Borovica
- ... i sv. Josipu na sretno položenom ispitnu moje kćeri. — Citateljica P.
- ... što su mi pomogli da sam prošla bez operacije. — A. M., Zagreb
- ... Gospod od brze pomoći, sv. Josipu i svim svetima za uslišanje. — Ljuba Bodrožić, Slav. Brod
- ... i sv. Josipu za sretno rješenje stambenog prostora. — Rezidencija D. I., Osijek

**PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NIHOVOJ ZASTITI!**

Pokaži nam svoje lice, Gospodine!

Piše: Pero BULAT

Ljudi su uvijek osjećali potrebu da upoznaju i vide Božje lice. U naravi je čovjeka da od Božanstva nanovo zatraži ne samo djela i riječi nego i slike koje ga prikazuju, kako bi mu se što više približio.

Tu potrebu osjećamo i mi danas. I kao da je blaga Božja providnost upravo ovim vremenima htjela utaziti tu svetu glad za Njegovim licem, kad nam je omogućila pročitati tajnu Torinskog platna.

Od 1898. godine, otako je napravljena prva fotografija toga Platna, o njemu se sve više govori i piše. Štoviše, stara pretpostavka postaje sve sigurnija — da je, naime, to laneno Platno, natopljeno krvlju, s utisnutim likom razapeta čovjekova, izbičevana, okrunjena trnjem, probodena boča, pokopana s poštivanjem — upravo ono platno Josipa iz Arimateje koje je poslužilo pri Kristovu ukopu i koje je sveti Ivan apostol vidio složeno u grobu poslije uskrsnuća — video i povjerovao.

Ime Kristovo i eventualna opstojnost takve relikvije razdijelili su ljude u protivna uverenja, kao, uostalom, uvljek kad se radi o Kristu. Vjera nije ovdje u pitanju. Izvornost i autentičnost Platna znanstveno je pitanje: podliježe slobodnoj znanstvenoj diskusiji, ali koja — baš zato jer je znanstvena — mora poštovati činjenice, pa i one koje upućuju na nadnaravno djelovanje.

Širenju rasprava, koje se od vremena do vremena zagrijavaju i raspaljuju, svakako je dalo snažan poticaj to što je advokat Secondo Pija prvi put snimio 1898. lik Čovjeka s Platna. U toj prvoj fotografiji, koja je snimljena u negativu, tj. onom što je obratno od realnosti, na fotografskom

filmu odgovarao je savršen pozitiv otiska Tijela obavijena Platnom. Taj negativni original sačuvan je nepromijenjen preko 19 vjekova — na veliko čudjenje i iznenadenje umjetnika, liječnika, fotografa, arheologa, radiologa i drugih koji su se ozbiljno i objektivno trudili da prouče tajanstvene otiske.

Opstojnost kakvog dokumenta koji ne pogoduje Svetom platnu, kao i neki prigovori ništa nisu oduzeli realnosti Platna, kako se ono predstavlja i kako se predstavljalo u vijek u očima koje su ga gledale, divile mu se, istraživale ga, studirale i častile.

Mi ljudi današnjice, generacija slika i filmova, mi smo u prednosti. Privilegirani smo u usporedbi s našim prethodnicima, jer smo opskrbljeni sigurnijim i savršenim sredstvima istraživanja i prikazivanjem svega onoga što nam otvara tajnu misterioznog negativa.

Ovom izložbom htjeli smo biti u toku događaja i pokazati našoj javnosti ono što je prošle jeseni u Torinu gledalo mnoštvo od četiri milijuna ljudi, i što je promatralo oko 30 milijuna na talijanskoj televiziji. Te originalne fotografije u naravnoj veličini prijavio nam je P. Trstenjak, a izložbu je postavio tehnički Urednik našega Glasnika, komu posebno zahvaljujemo što je žrtvovao dane i noći za njezin moderniji i umjetnički izraz.

Ne radi se o tome da nam se nameće neko novo uvjerenje ili još manje vjera, nego nas Torinsko platno potiče na razmišljanje i pruža našoj javnosti informacije u slobodi koju nam daje današnji domet znanosti i koju nam osi-

»To je fotografija kao jedna od onih koje se prilijepe na našim putnim ispravama. To je dokumenat neospornog identiteta. I još nešto više: O-tisk je uzet od Boga-čovjeka između života i uskrsnuća koji u isto vrijeme daje svjedočanstvo o jednome i drugome: to je veza ne samo sa činjenicom već i sa čudom.«

Paul Claudel

gurava Crkva, jer još nije izrekla svoje službeno stanovište.

Svakako ostaje istina ono što je napisao jedan posjetnik takve izložbe u Rimu — a prema kojoj je zamišljena i ova naša pokraj Hrvatskog narodnog svetišta Srca Isusova: «Sveto platno je najsnazniji dokument ljudskog nasilja protiv čovjeka, i to protiv Bogocvjeka.»

DOSADASNA NAJVEĆA SKUPINA KOJA JE POSJETILA IZLOŽBU ORIGINALNIH FOTOGRAFIJA SVETOG PLATNA BILI SU VJERNICI IZ BEJEVARA. ONI SU SE U TRI AUTOBUSA, NA CELU SA FRA GORDANOM, NASLI PRED BAZILIKOM SRCA ISUSOVA U ZAGREBU. DOK SU HODOCASNICI PREGLEDALI IZLOŽBU, AUTOBUSI SU PARKIRALI U SUSJEDNIM ULICAMA I U DOGOVORENI CAS PREUZELI PUTNIKE ZA DALJINJE PUTOVANJE.

POVIJEST

Tokom povijesti toliko smo puta vidjeli da dobar glas brzo putuje, a zašto je ipak mnogo brži, dalekometniji i vrijeme ga teže briše i uništava.

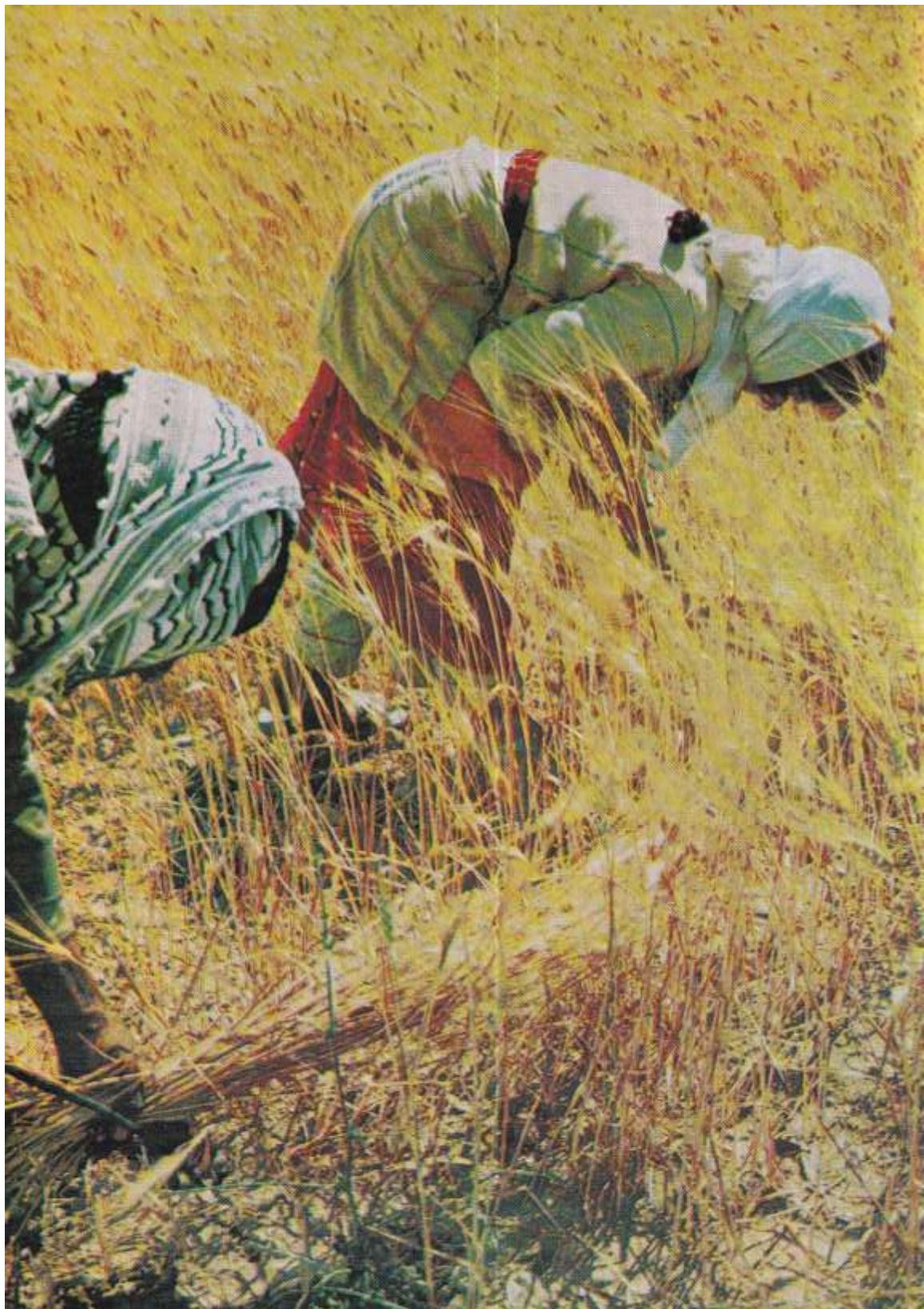
I danas neki govore:

— Torinsko platno nije ono platno u koje je bio umotan Isus Krist; tobože da je to platno netko vješto slikao i zaveo čitav svijet. Lako je zavesti one najjednostavnije, najmanje, one koji nisu školovani, lakomislene i one koji povuku na svaki trzaj. Ali zavesti znanstvene radnike, prevariti ih nekom slikarijom, bojom, uljem i podmetnuti im to kao platno u koje je bio umotan Isus Krist — to već nije mala stvar ...

I kad su se već našli oni koji su to, kako su ga nazvali »naslikano platno«, brzo osudili na smrt, jer da je tobože krivotvoreno, našli su se i brojni ozbiljni i razumni ljudi koji su prionuli neumornom istraživanju te dokazali ono čemu se nije nitko nadao, dokazima naјsvremenijih znanosti da je u to platno bio umotan Isus Krist.

Bičevanih ljudi kao što je On bio bičevan svakako je bilo; onih koji su nosili križ i na njemu visjeli također je bilo, dok se za okrunjene trnovom krunom i za one čije je srce probodeno na križu — ne zna. A čije bi lice moglo ostati i nakon tolikih mučaka i zlostavljanja tako smireno i blaženo? Uostalom, na Platnu nisu otisci krvi, ulja, pomasti i znoja. Na njemu su otisci Uskršnjuća. Isus nam je pokazao toliko žudenj svoj lik, svoju sliku.

Antun CELJAK, IV. r.

GLASNIK

8 SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

kolovoz 1979 — god. 70 — cijena 6 d.

Naslovna strana: SVETIŠTE
MAJKE BOŽJE BISTRICKE
OKUPLJA NEPRESTANO BROJ-
NE VJERNIKE PRIGODOM NJE-
ZINIH BLAGDANA I OBICNIH
NEDJELJA. (Snimio: Ivan Kna-
feljc)

Na zadnjoj strani: PREOBRA-
ŽENJE GOSPODINOVO U CR-
KVI NA TABORU GDJE SE DI-
ŽE PREKRASNA BAZILIKA
KAO USPOMENA NA TAJ DO-
GADAJ

Izdaje: Hrvatska pokrajina
Družbe Isusove — Uredničko
vijeće: Josip Antolović, Pero
Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić,
Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek,
Antun Trstenjak. - Odgovorni
urednik Miro Jurić, Palmo-
tićeva 31, 41000 Zagreb, pp.
699 tel. 441-636. — Tisk
»Plamen« Slav. Brod, Omladins-
ka 24. — Korice: Grafički
zavod Hrvatske. — Cijena
pojedinih broja 6 din. — Go-
dišnja pretplata 72,00 din. —
Skupne narudžbe od deset
primjeraka na više dobivaju
10% popusta. — Pretplatu ša-
ljite poštanskom uplatnicom
na adresu: Uprava Glasnika
41001 Zagreb, pp. 699. — Ru-
kopise ne vraćamo. — Po-
štarina plaćena u gotovu.

Ave Maria.

Tabor se mrači, u posljednjem zlatu,
Žari se zapar i ligači svatu,
Miris se diže ko molitva tiba:

Ave Maria!

Breže srušene i hvoje se njišće,
Kao da řapie sre ladič i trče,
Sjena na travi u slova se svija.

Ave Maria!

Zvono optužja i zvoni i molitve,
Sanje nam nosi i nade i boli,
I Tebi u neba daljine te glave.

Ave Maria, ave!

Dragutin M. Domjanić

Pjesnik M. BISTRICE

Preč. g. Srećko Draksler, župnik u Kašini, posje-
duje rukom pisani pjesmu D. Domjanića pod gornjim
naslovom. On nam je pjesmu dobrohotno ustupio, na
čemu srdačno zahvaljujemo.

Pjesnika je zacijelo neki svećenik zamolio stihove
o Majci Božjoj, pa je to hitro i vješto učinio, kako se
vidi na pjesmi. Poznate su mnoge Domjanićeve pjes-
me pune dubine, nježnosti i povjerenja prema Mariji,
osobito one »Majci Božjoj Bistričkoj«, »Pri Kamenitih
vratih« i druge.

Mjesto uredniku ovdje ćemo dati riječ jednom mlađom kapelanu.

»Ne znam da li je to normalno, ali meni je teško početi ovo pisamce. Salijeću me kojekakve misli, gotovo napasti. Bojam se da ne ispadnem smiješan, prebrz ili što gore.

Već od rane mladosti, možda zbog izbora zvanja, bio sam tijesno povezan s gotovo svom katoličkom štampom. Tako je bilo i s GLASNIKOM i zavolio sam ga, čini mi se se, posebno. Ako biste me pitali zašto, morao bih odgovoriti kolebljivim — ne znam. I danas, kad GLASNIK dode u dan kad ja imam pune ruke posla, uzmem samo da ga pregledam i tek kod zadnje stranice se sjetim da ga nisam imao vremena pročitati.

I gotovo samo od sebe, u jednom dahu nađe se na papiru ovo što Vam šaljem. Dugo je stajalo u ladici studentskog i kapelanskog stola. Znam da je bez stila, s puno konstrukcijskih i gramatičkih pogrešaka.

Kao mladić koji GLASNIKU štočta duguje za njegov SEDAMDESETI rođendan šaljem mu svoga prvijenca. Ako mu se svidi, bit će mi draga, a ako ne, neću se razočarati.

Možda je duga i dvatematska? Ako želite, možete kratiti. Ipak, nađe li mesta, želio bih da se ne objavljuje puno ime i prezime. Može Pero S. Ne stidim se, drugi su razlozi. Jedan je i taj što sam kapelan u župi gdje GLASNIK »ide« pa ne bih želio da baš svi znaju tko je to napisao.

Iskreno Vas pozdravljam i srdačno čestitam sedamdeset godišnjicu, moleći od Gospodina mnogo uspjeha!«

Kapelanova »Glasnikovu priču« pročitali ste u prijašnjem, srpanjskom, broju. Pismo sam iznio kao dokaz da GLASNIK dobiva povjerenje i kod — kapelana! A to je vrlo važno! Jer mladi su! Jer su perspektivni! Po njima i GLASNIK ima nadu da će doživjeti i svoju stogodišnjicu...

GLASNIK

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 70. KOLOVOZ 1979. BR. 8

S A D R Ţ A J

HVALA NA PISMU	— — —	264
BRATSTVO IZMEĐU NARODA, F. C.	— — — — —	266
IDETE LI NA PRAZNIKE?, R. G.	—	267
STO DA UZVRATIM GOSPONU?, M. Milišić	— — — — —	268
JUBILEJ CRKVE HRVATA U NI- NU, J. R.	— — — — —	269
NIJE LI TO ĆUDO PREDRAGO- CJENE KRVI?, I. Jurak	— —	270
UVIJEK SE ODLUČI ZA SMJER- NU LJUBAV, Ž. Brzić	— — — — —	272
SA SVETIM OCEM U POLJSKOJ, B. Nagy	— — — — —	274
OBITELJSKI ŽIVOT U AFRICI, J. Antolović	— — — — —	280
OD SELA DO SELA, A. Gabrić	—	281
UMRLA JE S. KAZIMIRA HOR- VATIN, I. Stakor	— — — — —	282
SAD SAM U RAGHABPURU, S. Polgar	— — — — —	283
USKRS U ILONDOLI, L. Lučić	—	284
NAŠE RADOSTI I ŽALOSTI, A. Luketić	— — — — —	285
VIDENJE U ZRCALU, A. Vidovečki	—	286
NOVE KNJIGE	— — — — —	288
ZAHVALNICE	— — — — —	289
POKAŽI NAM SVOJE LICE, GOS- PODINE!, J. Lončarević	— —	290

hvala na pismu

SIROKO POLJE

U nedjelju 19. studenog 1978. tih slavonsko selo Široko Polje slavilo je izuzetnu svećanost zlatnog pira. Navršilo se 50 godina od vjenčanja Cecilijs i Jakoba Marušića.

Iako je prošlo pola stoljeća od onoga trenutka kad su u istoj crkvi sv. Izidora izgovorili pred Bogom riječi životnog obećanja, živo se sjećaju tih dana.

Cecilia se 5 godina odlučivala između samostana i bračnog života. Molila je, razmišljala i osluškivala Božji glas kojim putem je pozvana. Shvatila je da je njezin život ni put obitelj i tada je u nju mirno zaplovila punom ozbiljnošću zrele djevojke od 26 godina.

Jakob se sjeća: Tada sam ja kao mladić od 26 godina

marljivo radio orući, sijući i kopajući slavonsku crnicu, zemlju na kojoj ostadch cijelog života. Molio sam se da mi Bog dade marljivu i pobožnu ženu...

Tada je Široko Polje bila jedna od brojnih filijala župe Punitovci. Rijetko je bila nedjeljna misa ovdje, ali znao sam gdje je sve misa koje nedjelje i gotovo svake nedjelje išao sam pješke u Punitovce, Vuku ili Đakovo. Na tim putu, dok se dizala prašina na nas ili lijepilo ovo slavonsko blato, upoznao sam svoju Ceciliju, jer je i ona bila redovito medu »misarima«. Pjesma i zraca krunice davao su takt našim koracima!

Sada stoje ponovo, nakon 50 godina, pred istim oltarom, okruženi sa svojih šestero djece, brojnom unučadi i prunukom Robertom. Kod oltara stoji njihov unuk bo-

goslov Ivan, misu služi njihov sin P. Milivoj, iz čijih će ruku primiti Kristovo Tijelo i Krv... Zahvaljujući Gospodinu.

Kroz godine ratova i nemštine sa svojih 11-ero djece nisu sustali. Sam Jakob danas rado govori:

— Ne sjećam se kroz sve to vrijeme ničega teškog i tragičnog. Molili smo i radili. Cecilia je radeći kućne poslove odgajala djecu. Dok je ona sklapala djeci ruke, učevali ih prvi »Oče naš«, ja sam okopavao kukuruz ili kosio žito na tudim ili na svojim njivama. A kad je žarko ljetno sunce padalo k zapadu, idući s motikom ili kosom preko ramena, prsti su mi prebirali zrnca one iste krunice koja je zbližila Ceciliju i mene.

Danas njihovi koraci nisu snažni, ali tih se čuju svake nedjelje i blagdana širokopolskim sokakom...

Marko Taljanac, župnik

GLASNIK IH JE PRATIO U ŽIVOTU, PA NEKA ISTO TAKO PRATI NJIHOVU DJECU I UNUČAD...

NA SALAŠU

Prateći Glasnikovu rubriku »Hvala na pismu«, vidim da u našem hrvatskom narodu ima još dosta uzornih kršćana u raznim prilikama života.

Hvala Bogu, i po našim bujevačkim salašima još se nađe takvih uzor-kršćana, u odnosu mlađih prema starima, konkretnije snahā u obitelji.

Znam, naime, snahu koja je od svoga vjenčanja, već punih 19 godina, zajedno u kući i domaćinstvu sa starim roditeljima svoga muža. Oboje roditelja doživjeli su devedesetu godinu života. Ona ih je

SLOGA U KUĆI RAĐA SREĆU DJECI...

slušala bez pogovora, poštovala ih je i u bolesti dvorila.

Svekrva je imala slomljenu ruku, pa ju je 18 godina svaki dan češljala. U zadnjoj njezinoj bolesti svesrdno ju je dvorila, a često joj je i svoje vrijeme, pa i noćni odmor darivala sjedeći pored nje u razgovoru, kad god je ona to željela.

Sada, kad su tri godine nakon didine smrti sahranili i 90-godišnju majku, Katicu Šarčević, 44-godišnja snaha Marta, zajedno sa svojim mužem, sinom Stipom i kćerkom Blaženkom, govorila da im je kuća pusta i prazna bez majke (bake).

Da ima više ovakvih uzorsna, manje bi trebalo staračkih domova.

V. M.

S VAMA SE RADUJEM

»Radujem se s Vama i s našim dragim GLASNIKOM, koji uredjuju ljudi vjere. Iz svakog slovca izbjiga ono vaše tako uzvišeno načelo: Sve na veću slavu Božju. Osobito Vam hvala na onim pobudnim primjerima iz života! Pišite nam uvijek o stvarima koje izgraduju i uzdižu čovjeka, a ne nikad o onom što ruši, obeshrabruje, stvara razdore, pustoš i bol u duši. Vjerujte, takve će novine i časopise uvinjeti tražiti i naručivati pravi vjernici i pravi svećenici.

Iskreno Vam priznajem: nama je GLASNIK jedan od najvećih dobročinitelja i suradnika u župi. Gde svećenik ne stigne, on dolazi redovito i jednostavno i dalje od svećenika. Pravi »misionar«.

Dobro je da je GLASNIK obiteljski orijentiran. Tu on može najviše dobra učiniti. Ako nam budu zdrave obitelji, sve će nam biti zdravo. Ja u ovu rečenicu vjerujem do kraja. Ništa ne smeta ako i drugi to čine. Vi imate svoju specifičnost koja privlači. Dragocjeni su kratki članci, informacije i crticice iz života, kao i kratki izleti u svijet znanosti i života glasovitih ljudi - vjernika (učenjaka, državnika, književnika...) To posebno cijene mlađi — uzdiže ih.

Oprostite na ovoj mojoj usputnoj smionosti u vidu sugestije. Iskrena je ovo želja izšla iz srca da naš GLASNIK cvjeta uvijek lijepši i bogatiji.*

Hercegovac

ZVONIMIROVAC

U Zvonimirevcu, malom selu u Slavonskoj Podravini, živa je pobožnost Blaženoj Djevici Mariji. Selo raste u milosti Gospodina i radosti seljana koji se kao nejaka djeca utječu Majci. A Ona ih je uzeila pod svoj materinski plasti, te ih zaognula zaštitom i svojom pomoći.

I 13. svibnja Zvonimirčani ove godine su sa svojim župnikom g. Valentom Halićem na poseban način proslavili blagdan svoje Pomoćnice, Ihi, kako je sami rado zovu, Čuvareice i Ključarice svojih ognjišta, Gospe Trsatske, zajedno sa hodočasnicima iz Trsata. Tršćani su svojom prisutnošću, blagoslovom i mirom, koji nose iz trsatskog svetišta, obogatili vjernike Zvonimirovca novim primjerom kako valja štovati Gospu.

Svake godine u to malo Gospino svetište dolazi sve više vjernika iz župe i cijelog onog kraja, čineći svaki put slavlje sve radosnjim i prožetljim
Hodočasnik

NA OPROSTAJU SA ZVONIMIREVCEM

Bratstvo izmedu naroda

Bratstvo medu ljudima osnova je evandeska vrednota. Izvire iz istine da je Bog otac svih ljudi. Jer se Isus utjelovio za sve ljude, svima dao isto evanelje, za sve umro i svima zaslužio vječni život, zato ne smijemo ni mi praviti razlike koje bi razbili naše odnose.

Nakana ne naglašava bratstvo općenito uvezši, nego baš bratstvo medu narodima. Prije Krista na takvo bratstvo nije nitko uopće mislio. Već

je sveti Pavao napisao da ne smije biti razlike medu Židovima i Grcima, jer je isti Gospodin sviju. Galačanima piše: »Jer svi koji ste u Krista kršteni, Krista ste obukli. Nema tu više ni Židova ni Grka; nema tu više ni roba ni slobodnjaka; nema više ni muškoga ni ženskoga, jer ste svi samo jedan u Kristu Isusu.«

Zbog toga je Kristova nauka unijela medu ljudi nove odnose. Zbog osobne i narodne sebičnosti javljaju se velike

teškoće, ali načelo je jasno. I u teoriji ga nitko ne pobija. Praksa je međutim sasvim drugačija.

Moramo ići još dalje. Naša nakana naglašava bratstvo medu nerazvijenim narodima. Valja priznati da još dosta nedostaje do ostvarenja toga visokoga idealja. Svjedoci smo neprestanih napetosti medu bogatim i siromašnim narodima, medu bogatim sjeverom i nerazvijenim jugom. Te napetosti ne popuštaju, nego neprestano rastu.

Kao potvrdu navodimo podatak da je sjever globusa dao 1975. godine samo za oružanje toliko novaca koliko iznala cjelokupan proračun svih država juga. Za pomoć nerazvijenim zemljama sjever je dao jednu petnaestinu od svete, koja je utrošena za oružanje.

Papa Pavao VI izdao je prije nekoliko godina okružnicu pod naslovom »Progressio populorum — O razvoju naroda.« Sam naslov govori o čemu se radi. Kršćani bi trebali imati u ovim stvarima jasne pojmove i morali bi osjetiti dužnost da se zauzimaju za pravednu raspodjelu dobara te bi u toj odgovornosti morali odgajati čitavi svijet.

Mi ne možemo posizati u svjetovne dogadaje. Ipak, možemo razvijati bratstvo medu sobom i Isusom i moliti Oca da bi svi bili jedno.

F. C.

Idete li na praznike?

Ako idete, sjetite se onih što nikad nemaju praznika, koji su toliko potreblji svakome. Svima je potreban pre-dah, odmor i počinak.

Pa ipak, koliki nikad nisu imali ferija ni pravog odmora! Toliki patnici i bolesnici, tolike kućanice i majke obitelji, toliki strasni i seljaci, čije vrijeme rada i patnje ne zna za osam — ili sedamsati radni dan, za vikende i godišnje odmore. I to danas, u vrijeme sveopće pokretljivosti. U vrijeme kad već imamo i teologiju i pastoral turizma.

Drugi opet nemaju nikad praznika ni odmora jer i to vrijeme upotrebljavaju da zrade i zgrnu što više. Njihovi su vikendi i praznici još užurbaniji i grozničaviji od radnih dana.

Da, neki se ne mogu, a neki ne znaju odmarati ni opustiti. Svakoga može opsjetiti i »začarati« luda trka za profitkom i užitkom. No ako Gospodin ne zida kuće, uzalud se trude oni koji je grade. Lako moramo raditi kao da ćemo sto godina živjeti (ali i živjeti kao da ćemo sutra umrijeti), valja uvijek misliti na ono što je vrednije od prolaznog uspjeha i časovite koristi. Sjetimo se kako u jedan tren i mali potres može srušiti svaku našu »kuću od karata«!

Valja znati odahnuti, odmoriti pogled i srce. Teško je to onima koji satima bulje u

Piše: prof. Radovan GRGEC

televiziju ili u novine, željni senzacija i razonoda, kao i onima koji se neprestano utrkuju s vremenom, željni koristi i uspjeha. Takav im je način života ušao u krv i teže im je kad moraju »miljeti na prazno«. I ne sluteći, juče u trajno nezadovoljstvo ili možda u infarkt.

Zivot, međutim, treba iskoristiti na drugi način. Oko nas je sve puno ljudskih lica, boja i arabski. Tu je plavetnilo neba i mora, dva beskraja što nas podsjećaju na Oca i Stvoritelja, tu je i »simetrija lipina lista«, o kojoj je pjevao Izidor Poljak. Treba čuti šum potočića, cvrkut ptica, žagor i smijeh djece. U prošlosti smo broju pisali kako je »zelena bila dolina« kad smo bili mlađi. Zar i opet ne bismo mogli biti bar malo mlađi, više spontani i oduševljeni, a manje proračunati i napeti?

Ako idete na praznike, sjetite se da je to vrijeme za susrete: za susret s drugima, a pogotovo s onima najbližima, za susret sa samim sobom, za susret s Bogom. Vraćajući se k izvorima, k sebi i

Bogu, čovjek se može okrijepiti i obnoviti, postati sposobniji za daljnji rad i napraviti. Istodobno ne zaboravite one za koje ne postoji ni turizam, ni odmor, ni počinak. Među njima ima i takvih koji svojim radom, žrtvom i patnjom omogućuju naš odmor i razonodu.

Oh, kad bismo mogli pobjeći od svagdašnje buke i strke prema tišini i svjetlu u kojem se kupa ljudska misao! Praznici su prilika da u sivilo svagdašnjice unesemo osvještenje, novost i promjenu. Zar to nije korak prema lijepšem, boljem i punijem životu? Korak prema obraćenju?

Eto, ako idete na praznike, sjetite se svega toga! A ako ne idete, ako možda nikad niste ni išli, jer ste uvijek bili vezani uz svoju brigu i posao, sjetite se da ima Onaj koji uzima u obzir svaki napor i koji pravedno nagraduje svaki rad. Ako ste možda vezani za grudu zemlje koju obradujete i natapate svojim znojem, ne zaboravite da nasta, zemlja još uvijek hrani i da je taj znoj lijek i spas za čitavo čovječanstvo.

NADBISKUP Dr FRANJO KUHARIC ZAREĐUJE ZA ĐAKONA
BUDUCEGA MLADOMISNIKA ISUSOVCA M. MILIŠICA

Što da uzvratim Gospodinu?

Piše: Marko MILIŠIĆ

Rođen sam u Bistrici kod G. Vakufa. Osnovnu školu počeo sam u Bistrici i u Vakufu. Kao sjemeništarac Vrhbosanske nadbiskupije završio sam gimnaziju u sjemeništu »Paulinum« u Subotici. Nakon vojske stupio sam u Družbu Isusovu. Novicijat i bogosloviju završio sam u Zagrebu. Za dakona sam zareden u zagrebačkoj katedrali 1. travnja ove godine. Sad se nalazim pred svećeničkim ređenjem, koje će se obaviti 12. kolovoza 1979. u mom rodom mjestu.

Svećeničko ređenje najdraži mi je događaj u životu. Sama pomisao na to da ću uskoro postati djelitelj Božjih otajstava ispunja me ne čim što ne mogu potpuno izreći ljudskim govorom. To se može samo proživljavati.

U posljednje me vrijeme najviše zaokuplja i najdublje prožima zahvalnost Svemuogućem Bogu za sve što mi je darovao. A toga je premnogo! Stoga se u zahvalnosti s psalmistom pitam: »Što da uzvratim Gospodinu za sve što mi je učinio?« (Ps 116,12). Spomeno bih ovdje bar neke milosti za koje mu posebno želim zahvaliti. Tu je prije svega milost poziva. Taj sam poziv osjetio još kao dijete. Sam Krist kaže svojim apostolima: »Niste vironene izabrali, nego sam ja izabrao vas i odredio vas da idete i rodite rod i da rod vaš ostane...« (Iv 15,16). Uvjerjen sam, nadalje, da je poziv u Družbu Isusovu, koji sam osjetio već nakon prve godine sjemeništa, također njegova milost, a ne tek puki slučaj. Sve što imamo Božji je dar, ali je milost poziva u njegovu službu na poseban način njegov dar. Božji dar su za mene i sve one osobe koje su mi na najrazličitije načine pomagale na putu do svećeništva. Sve njih neka Gospodin blagoslov i neka ispunjava njihova srca radošću i ljubavlju. Iznad svega zahvaljujem Gospodinu za milost ustrajnosti kojom me je svakodnevno krijeplio na putu do svećeništva.

Zbog svega toga blizina mogu svećeničkog ređenja ispunja me istinskom radošću i unutarnjim mirom. Da je to zvanje zaista divno i duboko osmišljeno, iskusio sam već

nebrojeno puta. Zato mi je ono tako dragoo. Ima smisla u općoj poplavi materijalizma razdijeliti siromaslma sve što imaš i poći za Gospodinom. Ima smisla u svijetu sebičnosti i mržnje živjeti za druge i svakog čovjeka ljubiti Kristovom ljubavlju. Ima smisla u atmosferi nevjere i praznovjerja svjedočiti za Kristovo i naše uskrsnuće. Ima smisla među mnoštvom ljudi koji sve svoje nadе stavlaju u ovozemaljske stvarnosti svjedočiti i o egzistenciji vječnih stvarnosti i o vječnom životu.

Božanska je to logika kojom zvanju daje tako veliku vrijednost. Kad čovjek shvati njegovu vrijednost, onda mu spontano i često iz dna duše izvire molitva za duhovna zvana. Danas se na poseban način u cijeloj Crkvi osjeća potreba svetih svećeničkih i redovničkih zvana. Na srcu nam treba da budu potrebe cijele Crkve, a posebno potrebe našeg hrvatskog naroda. Taj narod je kroz trinaest stoljeća ostao vjeran Kristu i Crkvi. U tome su mu sigurno najviše pomogli dobri svećenici, redovnici i redovnice. Da je Kristu naš narod drag, u to nas uvjerava i sadašnji Papa riječima: »Dragi Hrvati, Papa vas voli! Papa vas grli i prima! Papa vas blagoslovilje! Papine su riječi Izražaj Kristove ljubavi prema tom narodu. Kristu je stalo do tog naroda i želio bi da mu ostane vjeran i ubuduće. Svesni smo da će mu u tome najviše pomoći sveti svećenici, redovnici i redovnice, pa nam spontano iz dna srca izvire molitva: Kriste, pozovi što više mladića i djevojaka iz našeg naroda u svoju službu!

Jubilej Crkve Hrvata u Ninu

PROŠIRENI ODBOR

Okružnim pismom od 30. svibnja 1979. godine pozvao je Ordinarijat u Zadru sve Ordinarijate i Provincijalate muških redovničkih zajednica, da upute svoje delegate u prošireni odbor za proslavu jubileja Crkve u Hrvata u Ninu.

Preko 30 delegata skupilo se na 19. lipnja o. g. u Zadru i u prostorijama svećeničkog doma pod vodstvom nadbiskupa msgra M. Oblika donijelo zajednički neke smjernice i planove za spomenuto proslavlju. Nadbiskup Oblak je naglasio da je to slavlje i čast i teret čitave Crkve u Hrvata a ne samo Zadarske nadbiskupije.

OBNOVA OBITELJI

Slavlje u Ninu je zapravo duhovna obnova našeg naroda pod gesлом: »Hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi Misu!«

Ta bi se obnova moralala odvijati u dvije faze: do rujna i iza toga, tj. barem čitave školske godine koja upravo u to vrijeme započima. Interventi su bili spontani, konstruktivni i veoma plodni...

Slavlje u Ninu smjera na obitelj. Pobuda vjernika na proštenjima oko Velike Gospe (nedj. 12. VIII., pa Velika Gospa 15. VIII., i nedjelja 19. VIII.) temelji se na tri teme: 1. Eklezijalno-pastoralni značaj jubileja; 2. Hrvatska katolička obitelj i molitva; 3. Hrvatska katolička obitelj i euharistija.

Zavjet kneza Branislava, ili vidljivi znak duhovne obnove naših obitelji, bit će: Križ u naše obitelji! Lijepi i jednostavni križ sa malim »štitom« bit će za tu prigodu izrađen. Bit će izrađen i posebno štit — Branislairov križ u tropletu, pa u većem formatu kao medaljon i u posve malom formatu kao značka.

Godina djeteta pruža nam priliku da se posebno naglaši smisao obitelji — dijete! Djeca i mladež imat će i posebno mjesto i ulogu u samom slavlju — a sveti Otac će našoj mlađeži uputiti i posebnu poruku za tu zgodu.

TEHNIČKA PRIPREMA

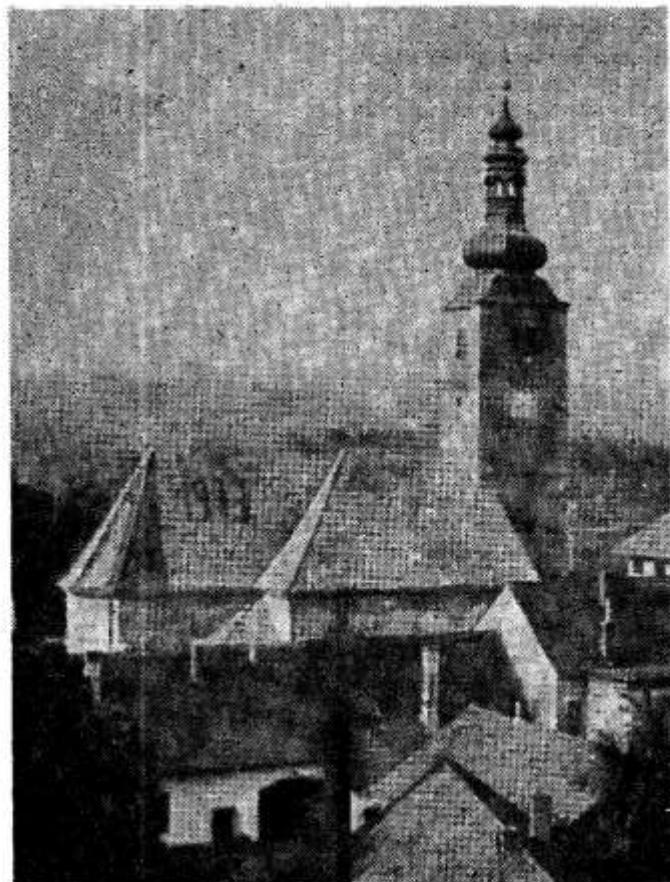
Organizacija i tehnička priprema povjerena je središnjem odboru u Zadru. Plakati, vodiči, bogoslužje (Peranova misa sa pučkim pjesmama), narodne nošnje.

Katolički tiskat će iscrpno pisati i sve propagandno premati, a sav materijal bit će do kraja srpnja ili početkom kolovoza dostupan svim župama preko Ordinarijata i delegata. Župnici neka jave po prilici broj svojih vjernika koji će prisustovati proslavi do 20 kolovoza, da se organizaciono može sve privesti kraj.

Glavna proslava Branislrove godine bit će u Ninu 2. rujna 1979.

Piše: Ivan JURAK, župnik

Nije li to čudo **Predrago- cjene Krvi?**

ZUPNA CRKVA U LUDBREGU, PROŠTENISTU PREDRAGO-CJENE KRVI ISUSOVE

FRESKA IZ ZUPNE CRKVE. NA KUJOU JE PRIKAZANO ČUDO PRETVARANJA VINA U KRV ŠEĆVUJEME SVETE MREŠTICE 1411. GODINE

HELIKOPTER NA IGRALIŠTU DINAMA

Dne 11. listopada 1978. izvršeno je presadivanje bubrega Miljanu P. iz Zeline na klinici Rebro u Zagrebu.

Bubreg, uzet jednom poginulom mlađiću, stigao je avionom iz Istočne Njemačke na riječki aerodrom, gdje je već čekao vojni helikopter, kojim je prebačen u Zagreb na Igralište »Dinama«. U roku od 24 sata moralo se izvršiti presadivanje, inače bi bilo prekasno. Navečer u 22 sata

spomenutog dana počela je operacija i završila ujutro oko 3 sata. Operacija je dobro uspjela, jer su svi faktori za presadivanje bili ostvareni, i treba izraziti veliko priznaje i zahvalnost liječničkoj ekipi, kao i sestrma.

No nakon operacije pojavile su se komplikacije zbog visoke temperature, koja je trajala preko mjesec dana, a bila je iznad 38,5°.

— U takvim uvjetima organizam normalno ne može prihvati strano tijelo — izjavili su liječnici.

Upravo zbog toga je ovaj slučaj neobičan, čudesan i neobjašnjiv s naravnog stvarišta medicinske znanosti. Liječnici i osoblje očekivali su Milanovu smrt, izjavljujući nakon njegova čudesnog ozdravljenja da je ovaj slučaj »daleko iznad normale«.

Milan je ostao živ i više ne mora ići svaki tjedan dva puta na hemodializu na Rebro, već ide svakih 14 dana na kontrolu. On sada sve jede i živi s tudim bubregom...

MILANOVA MAJKA

Kako Milanova majka Marija i sam Milan tumače to ozdravljenje?

Milanova majka je veoma pobožna žena. Ona osobito štuje i časti Krv Isusovu. Prije Milanove operacije pošla je u Ludbreg na hodočašće Predragocjenoj Krvi Isusovoj, koje se održavalo 3. rujna prošle godine. Poslije operacije je nekoliko puta pisala župniku u Ludbreg da služi svetu Misu na čast Predragocjenoj Krvi Isusovoj. Njezine molitve su uslišane!

Evo njezina posljednjeg pisma župniku u Ludbreg:

»Javljam Vam se ponovno s velikom zahvalom Predr. Krvi Isusovoj. Moj sin Milan je dobro, tijelo mu je prihvatio bubreg, nije se oporavio, može hodati po par kilometara, dobro jede, a na kontrolu ide tek svakih 14 dana u bolnicu. Sretan sam, a liječnici kažu da je to upravo čudo: i jest čudo, koje je dao Bog, koji je dao snagu mojem sinu i liječnicima

koji su bili ustrajni. Molim Vas, sjetite se u molitvama mojeg sina i liječnika, kao i sestara, koje su ga njegovale. Neka svima dragi Bog naplati njihove napore. Mnogo hvala na Vašim iljepim riječima utjeha! S pozdravom — Hvaljen Isus i Marija! Vlastoručni potpis, Črečan 29. III 1979.

VEĆ OD 1513. GODINE

Ovaj primjer želimo dati kao poticaj svim vjernicima naše domovine da štuju i časte Predragocjenu Krv Isusovu, da dodu sa svojim nevoljama i bolestima, molitvama i vapajima u Ludbreg radi štovanja Iste Krv Krvi Isusove.

Ona se štuje u Ludbregu već od 1513. godine, kad je Papa Leo X. svojom bulom odobrio štovanje svete relikvije koja je bila u Rimu radi ispitivanja, a sada se čuva u Ludbregu. Kroz nekoliko stoljeća, kako se časti sveta relikvija, već su se dogodila različita čudesna uslišanja, među kojima je i gore spomenuti slučaj najnovijeg datum.

U Ludbregu se svake godine prve nedjelje rujna — to je »sveta nedjelja« — i već u petak i subotu pred tom nedjeljom, skupljaju tisuće hodočasnika iz bližih i daljnijih župa naše domovine radi čašćenja Krvi Isusove.

Ove godine ćemo to čašćenje započeti već tjedan

dana ranije tj. 25. i 26. kolovoza i nastaviti na »svetu nedjelju« kad obično za okoline župe, a za dajnjie će biti bolje dà dodu 25. i 26. kolovoza zbog skućenosti prostora te zbog parnih i neparnih brojeva vozila. Ostiguran će biti dovoljan broj isposjednika za obje subote i nedjelje. Takoder imamo spomen-sličice ove relikvije sa župnom crkvom i freskom našeg živućeg slikara Račkoga. Tekstovni dio sličice govori o povijesti župne crkve i povijesti čudesnog događaja, kad je svećenik u kapeli u Ludbregu, služeći svetu Misu 1411. godine, posumnjao u stvarnu prisutnost sv. Krvi Isusove, opazio nakon pretvorbe u kaležu mjesto prilika vina pravu krv. Tako započinje povijesno štovanje Krvi Isusove u Ludbregu.

MONSTRANCA-POKAZNICA
SA RELIKVIJOM PREDRAGOCJENE
KRVI ISUSOVE U LUDBREGU

JESTE LI PODMIRILI PRETPLATU?

*nade
i poticaji*

Piše: Žarko BRZIĆ

Uvijek se odluči za smjernu ljubav!

„Ljubav je učiteljica, ali je potrebno, da je umiješ steći, jer ona se teško stječe, teško kupuje, dugotrajnim radom i polagano, jer ne treba ljubiti samo trenutno i slučajno, već neprestano. A slučajno može svatko ljubiti, pa i zločinac.“

Dostojevski,
Braća Karamazovi

KRIST TRPI U TAJANSTVENIM UDOVIMA SVOJE CRKVE

KRIK NEVOLJNIKA

Tko bi mogao opisati u kojim se sve oblicima nije survala bol na čovjeka naših dana? Ni u jednom se stoljeću nije toliko govorilo o humanosti i dostoanstvu ljudskog blia, dok je u isto vrijeme čovjek postao žrtvom jezivih zločina. Zato i Krist danas trpi u otajstvenom tijelu svoje Crkve. On se poistovjetio sa svakim patnikom. Odjeknule su te patnje u srcu kršćanskog brata, Ernesta Cardenala, koji ih je ovjekovječio u potresnom vapaju prema starozavjetnom patniku iz Ps. 22.

— Bože moj, Bože moj — zašto si me ostavio? Postao sam karikatura, narod me prezire. Rugaju mi se u svim novinama. Mitraljezi me gadaju, okružen

sam električnom bodljikavom žicom. Svaki dan me prozivaju, urezali su mi broj i fotografirali me iza žičane ograde. Mogu mi se prebrojiti kosti kao na rendgenskoj snimci, sve su mi isprave oduzete. Gola su me nosili u plinsku komoru i podijelili su među sobom moju odjeću i obuću.

Vapijem za morfijem, a nitko me ne čuje. Vapijem u okovima ludačke košulje, vičem svu noć u ludnici, u dvorani neizlječivih bolesnika, na zaraznom odjeljenju i u staračkom domu, na psihiatrijskoj klinici znojem obliven borim se sa smrću. Gušim se u komori s kisikom. Plaćem u policijskoj stanici, u zatvorskom dvorištu, na mučilištu i u sirotištu. Radioaktivran sam, izbjegavaju me zbog straha od zaraze.

Meni ste učinili ono što ste učinili jednom od ove moje najmanje braće. (Mt 25,40).

ODAKLE KRIMINALCI?

Američki biskup Fulton Sheen, poznati pisac i televizijski propovjednik, statistički dokazuje u jednoj raspravi kako su presudni propusti i loš primjer roditelja u odgoju njihove djece. Najveći broj kriminalnih Izgreda imaju svoj uzrok u dalekom djetinjstvu, kad su djeca bila prepuštena sebi i ulici. Dobro je to imati na urnu osobito u ovoj Medunarodnoj godini djeteta:

— Ako se mladi ogriješi o moralne zakone, njihovi su se roditelji već prije ogrije-

šili o osnovne zakone odgoja. Drugi vanjski činioci ne igraju tako važnu ulogu u odgoju kao sredina u kojoj se odvija obiteljski odgoj... U svojoj podsvijesti dijete u normalnim, prilikama osjeća da su mu roditelji najveći dobročinitelji i Božji zamjenici i da ih zbog toga mora ljubiti i poštivati. Proigraju li roditelji njihovo povjerenje, osimomašili su njegov odgoj što su mu ga dužni dati te ga tako sami navode da krši moralni red.

UZROK KRIMINALA JE U RANOM DJETINJSTVU

Statistike dokazuju da maloljetni kriminal ima svoje korijenje najčešće u nesređenom obiteljskom životu. Trojica od petorice maloljetnih kriminalaca izjavili su da je njihovim majkama bilo svejedno što su oni radili, s kim su se družili i kamo su zalazili. Mnogi su izjavili da njihovi očevi nisu također vodili nikakve brige o njihovu zastranjivanju, kvarenju i stranputicama. Trojica od petorice maloljetnih kriminalaca rekla je da su im očevi bili pijanice.

Bog je roditeljima povjerio djecu koja su poput voska, u kojoj bi morali utisnuti Božju sliku. Ako u obitelji nestane poštivanje roditelja, to biva zbog toga također što je iz obiteljskog života nestalo poštivanje Boga.

SAM SA SMRĆU

Nitko nije ravnodušan pred problemom osobne smrti. Kad se čovjek s njom ozbiljno suoči, primoran bolešću ili nekom izvanrednom nesrećom, u njegovu se biću javlja osjećaj tjeskobe i straha. Kako pred Gospodinom opravdati život u kojem je bilo toliko krivih poteza, propuštenih prilika i praznih dana? Pisac Morris WEST u svom djelu »Davolov odvjetnik«, koje je nedavno prevedeno i kod nas, potresnim govorom opisuje raspoloženje svećenika koji je bio zaposlen u službi Svetе Stolice u Kongregaciji za proglašenje svetaca, a kojemu pre-

ostaje još nekoliko mjeseci života jer boluje od raka:

— Ali s kojim će zasluga ma on izići pred svoga Suca? I kakav će trag ostaviti njegov prolaz među ljudima? To je bio razlog njegove gorčine, razočaranja i osjećaja kao da mu je život bio promašen... Ništa nije dao svijetu: ni ljubavi ni srdžbe. Plovović će se njegova rada — anonimni — uplijesniti u Vatikanskom arhivu... Krist je jeo i pio s carinicima i grešnicima, a njegov učenik, Meredith, proveo je život sam, okružen prašnim knjigama, pa je stoga sada i ostao sam — sam sa svojom smrću, koja se šćučurila u najdubljem kutu njegova bića... Ako je, obavljajući svećeničku službu, i učinio nešto zasluzno, to je bila zasluga sakramentalnog djelovanja, a ne osobna. On umire, ne dosegnuvši mjere pravog života. Snade ga nedan strah i obli hladan znoj...

KAKO PRED GOSPODINOM OPRAVDATI ŽIVOT U KOJEM JE BILO TOLIKO KRIVIH POTEZA?

**LJUBAV PREMA GOSPI U ČENSTOHOVI I VJERNOST
PAPI — IZVORI SNAGE POLJSKOG NARODA**

Od 2. do 10. lipnja Poljska je bila u centru svjetske pažnje. Prvi put jedan Papa, i još k tome prvi papa Poljak, dolazi u tu zemlju natopljenu krvlju tolikih mučenika i žrtava ljudske nepravde. Dolazi u svoju domovinu, o kojoj se do ovih

dana malo govorilo, ali koja iznenaduje, zaplanjuje svijet svojom vjerom, svojom dubokom vjernošću Katoličkoj Crkvi. »Polonia semper fidelis« — Poljskija uvijek vjerna — čitali smo ovih dana na mnogim transparentima i natpisima.

Prva stvar što nam je upala u oči već nakon prelaska granice bila je: mnoštvo papinskih i poljskih zastava po prozorima privatnih kuća. Zidovi su gradova i kuća potpuno čisti, uredni, bez ikakvih natpisa koji bi krnjili urednost i čistoću, pa i dostojanstvo suvremenog kulturnog čovjeka.

Dolazimo u Krakov. Tek što izadosmo iz vlaka, grupa osoba koju predvodi jedan svećenik nosi veliku papinsku zastavu, koja leprša na noćnom povjetarcu. Već je bila prošla ponoć. Pješice idemo do Malog Ryneka i isusovačke rezidencije, gdje ćemo odsjeti.

Iako je veoma kasno, srećemo mnoge ljude, napose mlade, s papinskim zastavama u rukama. Drugi sjeđe po klupama osvijetljenih parkova kroz koje prolazimo. U rukama nekih mlađih vidimo križeve.

Sutradan doznamo da je te večeri Sveti Ota imao susret sa 60.000 mlađih. Susret koji je bio pun oduševljenja, radosti, pjesme, kao oni u Varšavi, Gnieznom, Čenstohovlji...

Takvi susreti mogući su samo u blizini Svetog Oca, zajedno s njime. Nešto od toga oduševljenja susrećemo još na ulicama, iako je prošla ponoć. Doznamo također da su mnogi od tih mlađih proveli noć pred Papinom rezidencijom pjevajući i moleći...

SVETIM OCEM U POLJSKOJ

ZASTAVE, TRANSPARENTI ...

Sutradan, subota 9. lipnja Sveti Otac ima susret s bolesnicima u franjevačkoj crkvi odmah pored svoje rezidenциje. Krećemo onamo jer nije daleko. Tek sada nam se grad Krakov pokazuje u svojoj ljepoti i svečanosti.

Sve ulice, kuće, prozori isločeni i ukrašeni papinskim, poljskim i marijanskim zastavama svih veličina. Grbovi, Papine slike posvuda u izložima, na kućama. Na crkvenim zgradama u dužini i po 20 do 30 metara spuštaju se zastave s tornjeva i krovova crkvenih zgrada, dajući cijelom gradu ton neizrecive svečanosti i radosti.

Ne sjećam se da sam ikada jedan grad (pa ni Rim) viđao ovako iskićen kao Krakov. U centru grada promet je zaustavljen. Prilazimo bliže. Nemoguće je prodrijeti kroz mnoštvo svijeta, koje je okružilo Nadbiskupski dvor, iz kojega bi se svaki čas trebao pojaviti Sveti Otac.

Tek pljesak mnoštva daje nam na znanje da Sveti Otac izlazi, prelazi ulicu i ulazi u crkvu. Čujemo mu samo glas — njegov mirni, sigurni, duboki jasni glas koji ulijeva sigurnost, nadu, učvršćuje vjeru. Iako ne razumlješ, sve srcem shvaćaš...

Na završetku svečanosti uspjeli smo se dogurati do ruba pločnika, odakle smo lijepo mogli vidjeti Papu kako prolazi u otvorenim kolima praćen kordonom milicije obučene u bijelo i praćene drugim raz-

nim kolima. Mnoštvo svijeta s jedne i s druge strane stajalo je na pločniku i burno pljeskalo kad su bijeli anđeli zapalili svoje motore i krenuli, dok je Sveti Otac iz otvorenog automobila rukama pozdravljao razdragano mnoštvo.

CVIJEĆE U OBLIKU LANCA

Još jedna pojedinost: s jedne i druge strane, uz rub pločnika kuda je prolazio automobil Svetog Oca, vjernici su postavili cvijeće u obliku lan-

ca da bi ga kasnije kao dragu uspomenu ponijeli svojim kućama. Ljubav je iznalazila razne načine da bi počastila prisutnost Kristova Namještka...

Uz pljesak oduševljenog mnoštva Sveti Otac se provedao ulicama Krakova i helikopterom odletio u Mogilu, a potom u Novu Hutu.

Poslije podne toga dana imao je susret s redovnicima u Marijinoj crkvi na Glavnom Ryneku. Sav trg bio je ispunjen. Moglo je biti i do 200.000 ljudi koji su došli da bi sarno za trenutak vidjeli

ZA VRIJEME BORAVKA PAPE U POLJSKOJ SVEĆENICI SU IMALI PUNE RUKE POSLA ISPOVILJEDAJUĆI I PO DANU I PO NOCI

OD VLASTI POŠTOVANJE

MNOSTVO SVIJETA JE GLEDALO KAKO »BIJELI ANDELI«, TJ. POSEBNA, POCASNA POLICIJSKA PRATNJA, PRATI SVETOG OCA KOJI JE IZ OTVORENOG AUTOMOBILA POZDRAVLJA I BLAGOSLIVLJA...

PAPA ODAJE POCAST POLJSKOJ ZASTAVI SKUPA S PREDsjEDNIKOM DRŽAVNOG VIJEĆA PROF. JABLONSKIM

Svetog Oca. Bio je to roj najvjerljivijih, koji je letio i pratilo Papu kamo god bi odlazio.

Naveče istoga dana u 9 sati bio je priređen za Svetog Oca koncert u franjevačkoj crkvi. Bilo je zanimljivo toga dana po Krakovu vidjeti grupe mlađih s oznakama i papinskim zastavama kako pjevaju religiozne pjesme — muslim sada na onu grupu pred dominikanskom crkvom: studentska mладеž, mladići, djevojke. Ozbiljno, dostojanstveno pjevaju, a prolaznici se zauzajaju i odmah čine krug oko njih...

Mnoštvo mlađih okupilo se uveče toga dana na Glavnom Rynek u kod spomenika Adama Mickiewicza. Pjevaju, vesele se do kasno u noć. Mnogi od njih provest će noć bđijući u očekivanju sutrašnjeg velikog dana.

MILIJUNI

Na Blonjama, gdje će sutra Sveti Otac imati završnu svečanu svetu misu, bilo je još iste večeri mnoštvo ljudi. Mnogi će od njih provesti noć na otvorenu.

U nedjelju već u četiri sata bude nas rijeke hodočasnika, koje prolaze ispod okičenih i ukrašenih prozora. Slijevaju se sa svih strana prema Blonjama. Krakow sigurno dosad nije bio toliko mnoštvo ljudi. Mi izlazimo iz kuće oko osam sati, iako sveta misa počinje tek u 10 sati.

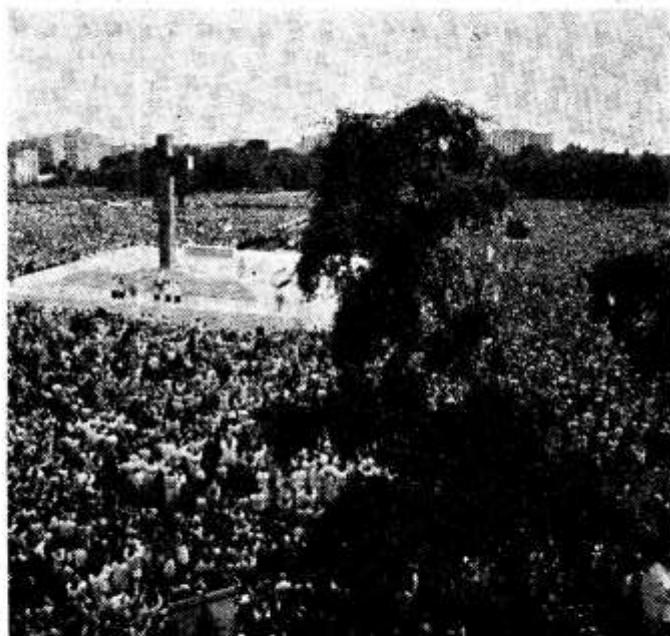
OD PUKA ODUŠEVLJENJE

Neviđen prizor: sa svih strana, kao nabujali potoci nakon jakе kiše, rijeke ljudi slijevaju se iz svih ulica prema Blonjama. U rukama nose zastavice i druge ukrase... Sve zaokuplja samo jedna ideja, svi su ujedinjeni samo jednom mišlju: susret s Kristovim Namjesnikom.

Što se više približavamo Blonjama, to rijeka hodočasnika postaje sve veća, sve šira, sve masovnija... da bi se polagano ušla u ogromno mnoštvo koje je već bilo na Blonjama. Tek je pola devet, no rijeke hodočasnika još uviđek se slijevaju kao u more...

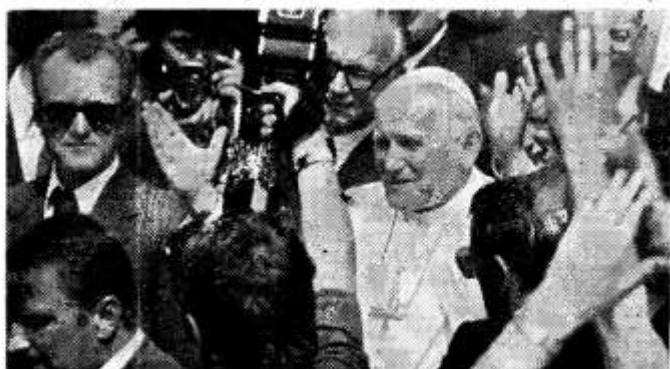
Lako nalazimo svoje mjesto, jer su Blonje ogradene željeznim ogradama i podijeljene u sektore. Mnogi imaju ulaznice, ali još veći broj ih nema. Ipak nema gužve, nema nereda. Službu reda vrši vojska studenata i bogoslova. Sve se odvija dostojanstveno, u tišini i u miru. Ozvučenje je savršeno. Organizacija je stvarno na visini. U sredini polja uzdignut je ogroman oltar, natkriven...

Oko 10 sati javljaju preko razglosa da Sveti Otac dolazi. Žamor raste. Vozi se u vojnem džipu, na povиšenom. Prelazi polje uzduž i popriječko da bi ga svi mogli vidjeti. Ono more ljudi podiže ruke pa se vidi šuma zastavica koje lepršaju zrakom i pozdravljaju Kristova Namjesnika. Zastave velike, srednje, male, poljske, papinske, marijanske...

«KRIST JE KLJUČ ZA RAZUMIJEVANJE COVJEKA... I SVAKI CIN PROTIV KRISTA JEST CIN PROTIV COVJEKA!» OVE PAPINE RIJEĆI IZRECENE NA TRGU POBJEDE U VARSAVI PRED BROJNIM MNOSTVOM I KAMERAMA MONDOVIZIJE BILE SU POPRACENE PLJESKOM I OVAČIJAMA KROZ DESET MINUTA

ONO MORE LJUDI PODIŽE RUKE PA SE VIDI ŠUMA ZASTAVICA KOJE LEPRŠAJU ZRAKOM I POZDRAVLJAJU KRISTOVA NAMJESNIKA. ZASTAVE VELIKE, SREDNJE, POLJSKE, PAPINSKE, MARIJANSKE

KRIST TEMELJ

MLADEZ JE BILA NAJODUŠEVLJENIJA PRICODOM SVECANE »PODOKNICE« U KRAKOVU

VJERA — NEZAVISNOST

Koliko nas je? Dva milijuna, dva i po? Tri milijuna? Teško je reći, jer nitko nas nije brojio. Manje od dva milijuna nas sigurno nije bilo; veoma vjerojatno i tri, kako su nam govorili. No činjenica je da u životu nisam nikad vidi toliko mnoštvo ljudi na okupu, premda sam nekoliko godina proveo u Rimu.

Što je privuklo tolike ljudi ovamo?

Želja da se vidi i čuje Onaj koji nam ovdje na zemlji govori u Kristovo ime, preko kojega Krist progovara... Nema toga čovjeka, nema te sile koja bi inače mogla sakupiti toliko mnoštvo. Nije to umjetno režiran skup, nema tu kontrole: sve je spontano, slobodno, ali duboko... nedoljivo...

Isus Krist je vidljiv u svojoj Crkvi, prisutan po hjerarhiji, u znaku čovjeka. Vidiš

čovjeka u bijelom, a u Njemu Isusa Krista i kroz njega Oca prema onomo što je sam rekao: »Tko vidi mene, vidi i Oca. Tko vas sluša, mene sluša.« Slušaš rimskog biskupa poljskog porijekla, a preko njega ti progovara sam Krist.

I dok Sveti Otac obilazi Blojne uz oduševljeno pozdravljanje beskrajnog mnoštva vjernika, pogled mi zastaje na velikom transparentu ispisanim na platnu boja poljske zastave: »Wiara — Niepodległość — Vjera — Nezavisnost! Dvije riječi tako drage svakom Poljaku. Za obadvije su lili svoju krv kroz stoljeća i još uvijek se bore.

I kad Papa uzlazi na oltar, četiri velika balona boja poljske zastave na kojima je pričvršćen grb Poljske, odlaže u zrak. Pogledi tisuća prisutnih prate balone dok se nisu izgubili u visinama simbolično noseći naše želje, naše molitve k Božjem prijestolju...

HOČEMO BOGA!

Započinje sveta misa. Pjeva se na početku pjesma »Hočemo Boga za kralja svoga.« Ista pjesma se pjeva i na svršetku svečanosti. Masa od preko dva milijuna pjeva jednoglasno, oduševljeno... Nikad

PAPA WOJTYŁA I KARDINAL VIŠINSKI SIMBOL SU ONOGA STO JE SVAKOM POLJAKU NAJDRAZE: VJERA I NEZAVISNOST. POLJACI ZNAJU: SLUSAJUCI BISKUPE SLUSAJU PAPU, A SLUSAJUCI RIMSKOG BISKUPA — SLUSAJU KRISTA

POLJSKOG IDENTITETA

SVAKO POLJSKO DIJETE JE OCEKIVALO DA ĆE GA PAPA, PRIJATELJ MALENIH, UZETI NA SVOJE RUKE, ZAGRЛИ I POLJUBITI

u životu nisam čuo toliko mnoštvo u jednom glasu pjevati, i to iskreno, duboko... iz dna srca. Nemoguće je zadržati suze ganuća. Srećom imam crne naočale da oni oko mene baš ne vide da mi suze teku niz obaze...

Posebno zapažam snažne riječi koje govori Sveti Otac i koje su popraćene burnim pljeskom prisutnog mnoštva više od dva milijuna. Sveti Otac je govorio o kršćanskoj tradiciji i tisućljetnoj kršćanskoj baštini u poljskoj povijesti. I potom je nastavio:

— Može li se to odbaciti? Smije li se Krist ukloniti i sve ono što je on dao povijesti? Sigurno ne! S kojeg razloga, u ime koje vrijednosti bi se smjelo pred samim so-

bom, pred bližnjima, pred surodnjacima, pred domovinom odbaciti sve ono što smo vidjeli kroz tisuću godina, sve ono što je stvorilo i uvijek sačinjava temelj našeg identiteta?

Još jednom na kraju svete mise to more prisutnih kršćana Poljske pjeva oduševljeno »Hoćemo Boga za kralja svoga, hoćemo Boga u naše škole«. I potom se to ogromno jezero u tišini i miru,isto tako dostojanstveno kao što se sakupilo, razlijeva na

OVOM SE DJETETU POSREĆILO DA GA PAPA BLAGOSLOVI, POLJUBI I ZAGRLI

sve strane — sretni, oduševljeni što su čuli i vidjeli Kristova Namjesnika, što ih je učvrstio u vjeri, što je s njima podijelio sreću, što pripadaju jednoj svetoj, katoličkoj, apostolskoj Crkvi.

PAPA NADE

Poslije podne Sveti Otac je odletio u Rim, ispraćen na aerodromu od najviših crkvenih i državnih dostojanstvenika. I strane delegacije biskupa došle su ispratiti ga. Televizija je direktno prenosila opšta.

Navečer istoga dana mlađe Krakova opet se okupila na glavnom trgu oko povijesnog spomenika Adama Mickiewicza, proroka uskrsnuća poljskog naroda, i pjevala oduševljeno religiozne pjesme, mašući papinskim zastovama i držeći visoko platneni transparent s natpisom: »Jesteśmy z Tobą — Papieżu Nadzie! Mi smo s Tobom, Papa Nade!«

Upitao sam više osoba gdje su izvori tolike vjere i tolike snage poljskog naroda. Odgovor je bio jednodušan:

— Naša patnička povijest i štovanje Majke Božje!

Božidar Nagy

NARODNA NOŠNJA SLIKOVITO IZRAZUJE DA JE POLJSKA ODLUČILA I DALJE KROCITI PUTEM KOJEGA JE ZACRTAO NAJVECI SIN POLJSKOG NARODA

Uredjao: JURAJ GUSIĆ

Obiteljski život u Africi

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Budući da je obitelj temeljna, naravna i nezamjenjiva stanica ljudskog društva, o njoj veoma mnogo i ovisi. U njoj se rađaju i odgajaju novi životi. Kad kažem odgajaju, onda mislim na odgoj djeteta koji na svoj način započne već u majčinu krilu. Suvremena psihologija ozbiljnim i dugim proučavanjem, očekujem pružila nam je o tome vrlo dragocjenih podataka, koji pokazuju kako je djetetu za njegov normalan rast potrebno toplo obiteljsko grijezdo, očinska i majčinska briga obaju roditelja. Ako te brige dijete nema, onda to može ostaviti na njemu negativne, pa i katastrofalne posljedice za cijeli život.

Zato nije sporedno i nevažno kakva načela vode obiteljski život. Ako ga vode materialistička načela, nikakav obzir prema prirodnom moralnom zakonu, onda to može biti pogubno. Nije svejedno kakve roditelje ima dijete, da li onakve kojima je koristoljublje

vrhovna vrijednost i norma ponašanja, koji su skroz-naskroz prožeti suvremenim potrošačkim mentalitetom, koji za svoju djecu nikad »nemaju vremena«, ili roditelje koji znaju da su djeca kao ljudska bića vrednija od svih drugih ovozemskih i materijalnih dobara.

Imajući u vidu ta jasna načela prirodnog moralnog zakona pa i ona kršćanskoga pozitivnoga zakona, molimo kroz ovaj mjesec, da se njima vodi obiteljski život u Africi. Taj život ima ondje i specifičan problem, a to je prilično rašireno mnogoženstvo. To ne znači da svaki Afrikanac ima više žena. Daleko c toga! Ali ako netko i ima, onda postoje shvaćanja kao da je to nešto samo po sebi razumljivo, a takva su shvaćanja posve kriva i neispravna. Neke društvene okolnosti možda u pojedinim slučajevima umanjuju odgovornost za to, no činjenica se kao takva moralno ne može opravdati.

U mnogoženstvu i ne može biti pravoga obiteljskoga života. On je bitno osakačen, a njegove loše posljedice naročito se negativno odrazuju na razvoj i odgoj djece. Ona su često najveća žrtva takvoga nemormalnog stanja. Mnogoženstvo je često i velika zapreka za obraćanje na kršćanstvo, a pogotovo ako bi se netko htio posvetiti savršenijem načinu života.

Obiteljski je život posvuda danas u teškoćama, pa i u krizi. Glavni je razlog tome život prema neispravnim načelima. Afrika na tom području ima još i svoje specifične probleme, pa je opravданo da se kroz jedan mjesec dana molimo i žrtvujemo za afričku obitelj.

Josip ANTOLOVIĆ

MLADE ZAMBIJSKE MAJKE PONOSE SE SVOJOM DJECOM. ZAMBIJSKA OBITELJ SMATRA BROJNU DJECU BLAGOSLOVOM

Od sela do sela

Otac Ante Gabrić piše nam u pismu od 23. svibnja 1979. nekoliko zanimljivih stvari koje će sigurno zanimati prijatelje misije. Stoga ih ovdje donosimo.

Zega je tako pritisla da se gotovo rastapamo. U hladu su 42 stupnja C, a vani na suncu prava je vatra. A ja baš sada gotovo neprestano obilazim naša udaljena sela. Klišće nema ni za lijek. U srednjoj Indiji temperatura se popela i do iznad 45 stupnjeva C u hladu. Mnogi su ljudi umrli od sunčanice.

Sada imam 30 novih sela. Neka su veoma udaljena, pa do njih treba sate i sate pješačiti. Kad se po ljudskim računima više ne bi moglo — ipak još ide... Neretvanska žaba još može gaziti po ovim sunderbarskim džunglama delte rijeke Gangesa.

Posao oko pođizanja novih kućica za naše siromahe lijepo napreduje. Sve će biti gotovo prije tropskih kiša u lipnju. Ove godine podižemo stotinu takvih kućica. Svi smo se dali srcem i dušom na taj posao. Velička je to pomoći našim siromasima. Naš Bhablu i Nišikanto nikad sami ne bi mogli podići sebi bolju kolibu.

Jutros su završile trodnevne duhovne vježbe za naše mladiće od sedmog razreda na više. Bilo je oko 30 mladića iz ovih naših sela. Nastojimo naime naći nova zvanja za Družbu Isusovu. Iz Kalkute iz kolegija sv. Franje Ksaverskog došla su četiri bogoslova Isusovca i jedan pater da oduševe te mladiće za redovničko zvanje i da im rasturnače ono što treba da znaju o toj stvari.

Bože, daj od toga ploda! Molimo se na tu nakon! Ovoga tjedna dvije su djevojke stupile u samostan, a više njih još se sprema da to isto učine.

Stvari koje su ovamo poslane iz Rijeke brodom još nisu stigle u Kalkutu. Kako sam već pisao, brod je morao stići u kalkutsku luku krajem travnja.

U svom pismu od 10. lipnja piše između ostalog:

Proslavili smo ovdje dolazak sestara Misionarski Ljubavi u Zagrebu svetom misom, molitvama, žrtvama i malo boljim ručkom, a dječaci smo podijelili slatkiše. A kako je danas nedjelja, ja sam njihov dolazak

NA GANGESU OTAC UČI SINU DRŽATI KORMILO LAĐE I KORMILO VLASTITOG ŽIVOTA

proslavio na svoj način. Poslije svete mise uputio sam se u selo Čunčuru, gdje gradimo novu kapelicu. Kapelica je još u gradnji, pa smo svetu misu imali pred kapelicom, a sunce grijе. Temperatura se tih dana penjala i do 45 stupnjeva u hladu. Osim mise bilo je tu i Ispovijedanja i tri krštenja. Poslije toga krenuo sam preko suhih rižinskih polja u sela Dhaknamari i Deuli. U Dhaknamariju takoder gradimo kapelicu, pa smo svetu misu imali pred Onukulovom kolibom. Misli mi lete u Zagreb, gdje otac Nadbiskup predaj, Majci Tereziji i njezinim sestrama novu kuću. Dakle, ispunila se želja tolikih srdaca! Mi se ovdje molitvama i žrtvama pridružujemo tom velikom događaju. U duhu gledamo kako sestre Silvija, Ancilla, Francois i Joslet, predvodene Majkom Terezijom, ulaze u svoj novi dom u sjeni naše starodrevne katedrale

Ovdje je napokon započelo kišno doba. Ljudi su to jedva dočekali, jer ovdje i u susjednom Bangladešu posvuda vlada bijeda...

O. Ante GABRIĆ

Umrla je sestra Kazimira Horvatin

Srednom svibnja stiglo nam je pismo sestre Ivane Stakor iz Indije koje nam je ona poslala krajem travnja. U njemu nam najprijejavlja da je umrla naša indijska misionarka sestra Kazimira Horvatin, a onda opisuje jedno obraćenje.

Moram vam javiti žalosnu vijest da nas je ostavila naša sestra Kazimira Horvatin. Umrla je u Kurseongu 5. travnja 1979. gdje je dugi niz godina radila. Umrla je iznenada. Nešto je bolestala, ali nije bilo, bar je tako izgledalo, ništa teže. Nije htjela uzimati nikakvih lijekova. No u noći od srijede na četvrtak, tj. od četvrtog na peti travnja, naglo joj je pozliklo. U dva sata poslije ponoći pozvala je sestre i svećenika k sebi. Primila je pobožno svetu poputbini i sveto bolesničko ulje i u dva i tri četvrti predala je svoju dušu Stvoritelju. Umrla je tiho i smireno.

Sestra Kazimira bila je veoma štovana i među sestrama i među tamošnjim ljudima zbog svoje ljubeznosti i požrtvovnosti te duroke pobožnosti.

Ja sam od Kurseonga udaljena nekih 36 km. Sestre su mi javile njezinu smrt, a ja sam odmah poslala brzjav njezinu smrt, a ja sam

Sad smo preostale još četiri misionarke iz naše domovine: sestra Silvina, sestra Emerika Šumak, sestra Leonarda Vidaković i ja, koje pripadamo družbi Kćeri sv. Križa, čija je matična kuća u Belgiji.

Ovdje u Jesu Ashram život teče kao obično: jedni bolesnici dolaze, drugi odlaze ili kući k svojima ili u kuću Oca nebeskoga. Oni koji ozdrave, potraže neki poseo ili ovdje ili pak podu kući. I tamo se nastoje zaposlit. Koji su pak imali prije bolesti neki određeni posao, nastoje se vratiti ponovo k tome poslu. Ima ih kojima i mi ovdje dajemo posla.

Koјi put se čudim i pitam se: otkuda ta toliku sirotinju? Mi smo već tolikima pomogli, a opet se javljaju novi. I svi koji nam dolaze kao bolesnici uistinu su pravi bolesnici. Nema tu pretvaranja. Ta nije ni čudo kad nigdje ništa nemaju: nemaju ni što jesti, ni u što se čestito obuči, a mnogo puta nemaju ni bijedne kolibice kamo bi se mogli skloniti.

Počeli smo ovdje još nešto. Šaljemo darovitije dake dalje u školu. Mi ovdje imamo samo tri razreda osnovne škole u našoj maloj seoskoj školi za koju se ja brinem. Izabi-

SESTRA KAZIMIRA HORVATIN KOJA JE DUGI NIZ GODINA PROŽIVJELA KAO MISIONARKA U KURSEONGU, NA OBRONCI MAHALAJE

remo za to dalje školovanje samo one darovitije dake koji će moći napredovati u školi. To su većinom djeca čije su majke udovice ili su im roditelji bolesni.

Ovih dana umro je naš bolesnik Petar — Mongol. Taj čovjek došao je k nama posve slijep. Bolovao je od šećerne bolesti. Dalj smo mu operirati najprije jedno oko, pa kad je na njega progledao i oporavio se, dalj smo mu operirati i drugo i operacija je lijepo uspjela. Kad se oporavio, zaposlio se: počeo je čistiti ulice i obradivati vrtove. Malo — pomoću povjerili smo mu više poslova. A onda jednog dana zaželio se kuće. Kazao nam je da ide k svojoj majci na mjesec dana, pa će se onda ponovo vratiti. Otišao je i vratio nam se, ali veoma teško bolestan. Šećerna bolest preuzeila je mah.

Jednog dana reče mi on u razgovoru da bi silno želio postati katolik. Nisam to uzela ozbiljno. No on nije odustajao od svoje molbe. Na kraju pomogla sam mu da nauči glavne istine naše vjere. Napokon je primio sveto krštenje u našoj maloj kapelici, a kao kršćansko ime uzeo si je ime Petar. Nakon krštenja

opravdao je svojom pobožnošću i vjernošću naše povjerenje. I kako je njegova bolest napredovala, i on je sve više molio. Najradije je molio Očenaš. Kad mu se približio smrtni čas, primio je svete sakramente poputbine i svete pomasti. Ostavio je ovaj svijet posve tiho.

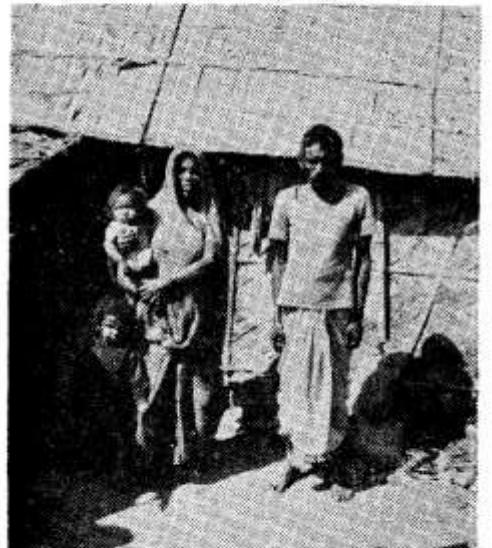
Dok je bio još hindu, pouzдавao se u razne čarolije da će mu one vratiti zdravlje, no sve je bilo uzalud. No po toj bolesti Bog ga je doveo do milosti naše svete vjere i u svjetlu te vjere poveo ga u svoj božanski zagrijaj.

U našoj maloj bolnici za gubavce nalazi se 68 teških bolesnika gubavaca. U tu bolnicu, naime uzimamo samo one najteže bolesnike, koji tu ostanu ili dok se ne oporave ili dok ih Bog ne pozove k sebi. Ti ljudi mnogo trpe, to su doista pravi mučenici, a opet su uza sve to ipak veseli i zadovoljni.

Ti siromašni gubavci zamolili su me da se u njihovo ime zaštitim svim dobročiniteljima koji im omogućuju svojim velikodušnim darovima da se tu mogu liječiti. To, eto, činim sada u njihovo ime.

Molite se i za nas i za naše bolesnike da jedni i drugi ustrajemo na putu prema dobroj Bogu i njegovu božanskom zagrijaju u vječnosti.

S. Ivana STAKOR

OTAC I MAJKA SA SVOJE DVOJE NAJMLAĐE DJECE. OSIM NJIH IMAJU JOS PET KĆERI. OTAC JE TESKO BOLESTAN, PA OBITELJ POMAŽEMO MI KOLIKO MOZEMO

Sad sam u Raghabpuru

Otar Stjepan Polgar javlja nam u pismu od 14. svibnja ove godine da se oporavio na obroncima Himalaje nakon nesreće o kojoj je pisao u svom prošlom pismu, i da se sada nalazi na misijskoj postaji Raghabpur, koja se nalazi blizu Kalkute.

Iz Darjeelinga otišao sam 20. travnja. U Kalkuti sam se zadržao jedan dan, a onda sam otišao u svoju dosadašnju župu Morapal da uzmem svoje stvari, jer su me poglavari premjestili u župu Raghabpur za kapelana. Ovdašnji župnik molio je oca Provincijala da mu ja dodem i da mu tu izgradim nekoliko kapelica po područnim selima.

Čim sam se smjestio i malo sredio na toj novoj postaji, odmah sam se dao na posao. Gradim jednu veću kapelu u selu Hogokuriu. Tamo je već prijašnji župnik pripravio građevni materijal. Morao sam se pobrinuti za radnike koji se razumiju u gradnji. Kako je ovdje teren prilično nizak, za vrijeme poplava ljudima je propala sva riža na poljima. No kad se voda od poplave povukla, ljudi su presadili ponovo rižu, pa je sada žanju i čiste. Stoga ne mogu sada ovdje dobiti potrebne radnike, pa sam ih potražio u morapajskoj župi. Morat ću ih i više platiti, jer neće moći odatile kući svakog tjedna. Sami će si ovdje kuhati.

Ja idem gotovo svaki dan tamo na gradilište da nadzirem poslove. Idem tamo i natrag pješice. Samo u nedjelju sam kod kuće.

Dosad smo srušili staru kapelicu, koja je bila sagrađena od blata, a pokrivena limom. Iskopali smo i temelje za novu kapelu. Baš danas prebacujemo stotinu vreća cementa što sam ga morao kupiti privatno, ali zato skuplje, jer nemamo vremena da pišemo molbu na državne vlasti da nam dodijele cement uz normalne cijene. Kapela, naime, mora biti gotova prije kišnog doba.

Moj novi župnik ovdje u Raghabpuru daje mi potrebnu materijalnu pomoć da tu kapelu mognem dovršiti. Zato se i nadam da ću je moći svršiti na vrijeme.

Kad svršimo tu kapelicu u Hogokuriu, onda dolaze na red kapelice u selima Šalpukuru i Kulerdarlu.

O. Stjepan POLGAR

Uskrs u Ilondoli

U prošlom broju Glasnika donijeli smo prvi dio pisma oca Luke Lučića od 21. travnja 1979. Sada donosimo drugi dio, onaj o proslavi Uskrsa u Ilondoli.

Uoči Uskrsa vratio sam se s područnih postaja opet u Ilondolu, jer su me odredili da vodim svete obrede uskrsnog bdijenja. Započeli smo s obredima u osam sati navečer. Pred crkvom je gorjela vatra na kojoj bi se mirne duše mogao okretati na ražnju — slon. Jedva sam mogao pristupiti k toj vatri da na njoj zapalim uskrsnu svijeću. Odmah nakon toga s mnoštvom Gospodnjih pobožnika krenuh prema crkvenim vratima i u taj čas se oglasi gromovita pjesma i njihovo tipično liturgijsko podcikivanje. Ponesem Božje svjetlo u crkvu u pratinji bezbroj velikih i malih ministranata sa svjećama, križem i kandilom, koje se kovitilo zrakom kao užarena baklja. Stupih u crkvu i, ponesen svetom pobožnošću i oduševljenjem vjernika, zapjevah iz svega glasa: »Ićengelo će hwa Kristu! — Svjetlo Kristov!« Opet poklici i krijes bezbroj očiju uperenih prema svjetlu Kristovu. Tri puta se to ponovilo. Stigavši pred oltar, okadih uskrsnu svijeću i otpočeh koralni »Exultet« na bembu-Jeziku: »Ibumba lya Bamalaika mu mulu nalyange ne nsansa... — Exultet iam angelica turba caelorum, exultent divina mysteria...«

Mrtvi tajac i sveto slušanje! Dok otpejav tu veličajnu pjesmu Božjih tajnâ i ljubavi, bijah mokar kao vidra. A dječica se potajno podsmljevahu kvilizmama i planinskom uzdizanju i spuštanju glasa u koralnom hvalospjevu. Nije ni čudo da im je to bilo neobično...

Slijedila su čitanja od Adama i njegovih potomaka pa sve do Kristova uskrsnuća. To sve bilo je popraćeno pjevanjem, cikom i ruljanjem desetak što većih što manjih bubnjeva.

Slijedila je sveta misa Uskrsnuća Gospodnjeg. Pomislio sam da slavlju nikad neće biti kraja. Ipak, oko ponoći sretno pridosmo kraju. Zvono na tornju crkve je podcikivalo tako dugo dok se nije prekinulo uže. Svijet se razlašao na počinak. I ja, donekle umoran, ali i presretan, povukao sam se u svoju Jazbinu.

Na sam Uskrs osvanulo je teško sivo jutro s pravim prolomom oblaka. Kiša je lijevala iz svakog budžaka namrgodenog nebeskog svoda. U devet sati ujutro opet sveta misa. Kiša lijeva i lijeva. Uza sve to crkva je uskoro bila puna do posljednjeg mjesta, a nekih pet zbora naizmjence se natječe u pjevanju uskrsnih pjesama. »Jesu Kristu ashukuka! — Isus Krist je uskrsnuo!« ponavljalo se bezbroj puta u bezbroj intonacija, melodija, varijacija i gromovnih poklika. Od evropskih plagiјata do najnovljih zambijskih melodija...

Izrekao sam i svoju dobro pripravljenu propovijed. A prije svete pričesti slijedili su ophodli oko oltara s pjevanjem i mimikom, dok su se ruke od tla poput lepršavih ptica dizale prema nebū: »Jesu Kristu ashukuka! — Isus Krist je uskrsnuo!« Pjevanje oko oltara predvodio je vođa nekog zbara iz jedne područne mrljske postaje sa svoјim zborom. Glas vođe bio je dubok i snažan kao alpska trublja. Ni Šaljapin mu ne bi bio ravan. Povukao je pažnju čitave crkve. Ja sam čekao pobožno kod oltara nekih dvadesetak minuta da se ta sveta bura stiša. Nismo ni zamijetili kad je prestala kiša. U svetoj tišini podišao Presveto Tijelo Isusovo: »Uyu e mwana wa mpanga wa kwa Lesa ... — Evo Jaganjica Božjega ... — a stotine se crnih lica pobožno spusti prema zemlji i stotine ruku u blagom šuštanju udarahu skrušena prsa: »We Mfumu nshifwile ukuti wile mu mwandil — Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod moj krov!« Počeo sam dijeliti svetu Pričest. Gotovo čitava crkva pristupi k oltaru da se okrijepi na izvoru života. Isprazio sam veliki cibori, a onda gotovo i drugi ponavljajući riječi: »Kristu uyul! — Tijelo Kristovo!« ili bolje: »Ovo je Krist!«

To pričešćivanje potrajalo je podulje. Pjesme su se stalno redale, a zborovi su se izmjenjivali. Negdje oko 11 sati završila je sveta misa. No još su dugo odjekivale pjesme i poklici u svetom Božjem hramu. A vani su se kriješili bijeli osmijesi s pozdravima: »Ipasaka yaipyal — Sretan Uskrs!« Pozdravio sam više skupina svijeta, koji se već počeo razlažiti, a sve nas je pratilo s nebeskog plavetrilla divno i toplo zambijsko sunce...

O. Luka LUČIĆ

Naše radosti i žalosti

Sestra Anka Luketić poslala nam je 30. travnja 1979. podulje pismo, u kojemu iznosi razne radosne i žalosne događaje što ih doživljavaju misionari i misionarke u zairskoj misiji. Iz tog pisma vadimo one najzanimljivije dijelove.

Pitate me kako dugo još mislimo ostati ovdje u misijama. Moram vam reći da to ovisi o nekoliko stvari. Najprije o tome hoće li naše sestre, koje su već sve poodmakle u godinama, imati snage ostati u ovim prilikama koje sad vladaju ovdje. Sestre su, naime, već istrošene, a ovdje ponostaje i najosnovnijih živežnih namirnica. Naša poglavica, koja predaje u školi, ne dobiva ni toliko plaće od države da bi njom mogla kupiti vreću brašna. Sada naime, vreća brašna ovdje stoji 200 zaira (zairski novac). Dvije naše sestre koje rade kao medicinske sestre u bolnici zajedno dobiju toliko da se može kupiti ta vreća brašna. A ja ne zaradim ništa, jer nisam zaposlena na državnom poslu. Moj posao je briga za naše siromahe, i one stare, i one mlade koji imaju svoje brojne obitelji i dječicu. A to se ovdje ne plaća i ne priznaje... Stoga možete lako razumjeti koliko sam zahvalna svim dobročiniteljima za svaki, pa i najmanji dar za te svoje siromahe.

Sad smo odsječeni od svijeta zbog poplava. Vlak, koji je bar jednom tjedno dolazi ovamo, sada ne vozi, pa tako ni razne stvari ne mogu nam doći. Ni avioni ne voze, jer nema goriva za njih.

No u svoj toj nevolji utješno je da nam se toliki ljudi javljaju za krštenje. Prvu pričest imat ćemo prvoga svibnja. Imat ćemo i dosta krštenja odraslih, napose mlađih žena čiji su muževi već kršćani. Odmah nakon njihova krštenja bit će blagoslovljeni i njihovi brakovi, a bit će krštena i njihova djeca ispod pet godina.

Naša susjeda Eliza isto tako bit će krštena i vjenčana, a s njom bit će kršteno i njezinu četvero djece. Za tu zgodu njezin muž je okrečio kolibu, a ja sam dječi nabavila bijela odijelca da sve bude što svečanije i radosnije.

Ovdje smo napokon dobili novoga biskupa za biskupiju Kindu. Zove se Pavao Mambe. Bit će posvećen ovdje u Kindu na blagdan sve-

KIP GOSPE LURDSKE NAKON NEKOLIKO GODINA ZABRANE PONOVO SE SMO VRASTITI NA SVOJE STARO MJESTO U SELU MALEMBI NKULU GDJE DJELUJU NASE MISIONARKE S. SOFIJA I S. MIRIAM

tog Ivana Krstitelja, 24. lipnja. On nije iz ove biskupije, ali je iz istoga plemena kojemu pripadaju i ovdašnji vjernici, pa se nadamo da će ga lijepo primiti. No treba se moliti da on ispunji nade Crkve u ovome kraju.

Zanimljivo je kako naši vjernici imaju životnu vjeru u Božju providnost. Koliko god osjećaju nestasnicu najpotrebnijih stvari, ipak ne gube pouzdanje u Boga. Govore da Gospodin Bog to sada dopušta, ali da će On pomoći da se stanje popravi. Kad se dogodi da roditelji nemaju djeci što dati jesti, dječa zbog toga ne plaču, nego podu na počinak, ali sutradan ne polaze u školu. Slično rade i njihovi učitelji. U tim slučajevima jave upravitelju škole da su bolesni.

Za Uskrs djeca su imala 14 dana praznika. Ja sam ih zaposnila da nam nose pijesak na naše dvorište da ne moramo toliko gazit po blatu. Za taj posao dajem im novac da s nabaće školski pribor za zadnje mjesecne školske godine.

Eto, toliko za ovaj put! Nemojte nas zaboraviti u svojim molitvama i žrtvama! Potrebna nam je Božja pomoć.

S. Anka LUKETIC

Piše: Aco VIDOVEČKI

Vidjenje u zrcalu

Upoznao sam je slučajno.
Na putovanju. Davno. Poslije
rata...

Sjedili smo jedno nasuprot drugom u kupeu vlaka. Po znakovima koje sam nosio na sebi prepoznao je kojim staležu pripadam. Nije se osjećala nevoljko. Naprotiv! Kao da je htjela započeti razgovor, ali nije znala gdje i kako. Nervozno je natezala, pa skupljala remen na ručnoj torbici kao da broji zrnca krunice, da konačno započne s dosta bojažljivosti:

— Gdje služujete? — Rekoh joj mjesto, a ona nastavila: Dugo? — Požurivala je kao da se boji da se razgovor ne prekine.

Više godina, odvratih neodređeno. Ljudskom znatiželjom upitah je: A što ste vi po zanimanju? — Pogleda me nekim neodređenim pogledom i promatrajući svoju žutu torbicu, reče: Bila sam učiteljica u školi, ali nakon rastave s mužem (tu uzdahu) prebacila sam se s ekipom na poučavanje seoskih djevojaka u krojenju, šivanju, vodenju kućanstva. Znate... želim da nekoga u životu u-

činim sretnim. Da bude sretan u mladosti, da se pripremi za obitelj, da ne prođe u životu kao ja...

Vagon vlaka u taj se čas stresao, učini mi se da se želi prevrnuti i oboje, kao i drugi putnici u vagonu, uhvatismo se za klupe da ne lúpimo o zid vagona. Ona je bila ustrašena i da je primrim, nastavil je ondje gdje je ona stala:

— Rekli ste da želite nekoga u životu učiniti sretnim? Zar vi niste sretni? Vi ste rastavljeni...?

— Da, odvratiti, tiho gledajući pri tom začudenim pogledom po zelenoj travi i rascvalom cvijeću širokih livada što su doticale brda u daljinu. Izgledala je zbumjeno... Da, da... nastavi nakon toga isto tako tiho... Ali duga je to priča, a možda i nezanimljiva za vas!

— Oprostite, ne želim smetati, ali mi smo na istom kolosijeku. Vi želite nekoga učiniti sretnim u životu, a ja sve koji su mi povjereni. I još šire. Sve s kollima će doći u doticaj kroz život. I vi i ja želimo isto. To i jest prava sreća: učiniti druge sretnirna, da sam po tom budeš sretan. Pa to je riječ Onoga koji je za nas pošao na križ, darovao nam uskršnjuće... Ali ne zamjerite, odoh možda predaleko.. Možda namećem svoje uvjerenje, a vi jamačno do Boga ne držite ništa... Ne vjerujete?

Okrenula je glavu prema meni sa blagim smiješkom na licu i rekla:

— Ja sam povratnik! Bila sam izgubljena za Boga, ali se vratih. Vratih se nakon lutanja, lude ženidbe, razočaranja nad svime, nad proklet-

stvom, kako se ono kaže, nad sudbinom. I izvrsno ste rekli da smo nas dvoje na istom kolosijeku, a u ovaj čas se vozimo istim tračnicama, sati vožnje su pred nama. Zato čujte sve.

Namjesti se na tvrdoj klupi vagona kao da se želi učvrstiti, postati nepokretna i započne svoju priču života riječirna:

— Rođena sam u obitelji s četvero djece. Najstarija. Otc nevjernik ili možda, bolje rečeno, čovjek koji do vjere nije ništa držao, a majka, ah, nažalost, već pokojna, majka vjere, učiteljica svega dobra: Bog, bližnji, poštjenje, čast, ljubav prema svima, a osobito prema sirotinji. O da ste je poznavali, vidjeli biste i osjetili da govorim čistu istinu... Na rastoh do djevojaštva. Polazi la sam preparandiju (školu za učitelje). Upoznala se s mnogim mladićima kroz vrijeme. Nestašno smo se zabiljali, a vrijeme za nas kao da nije postojalo. Iz škole sam dolazila kući često vrlo kasno. Služila sam se pomalo i lažima pred majkom zbog kasnih dolazaka. Majka me opominjala, molila i kaznila kad je vidjela da riječi ne počnu. I tada. Da, tada iznenadna bolest majke, a zatim njezin odlazak u vječnost, za uvijek...

Tu je utihnula. U očima primiljetih suzu, a usne se trznuše, stisnuše, da tuga probudena u duši ne klijne van. Dug uzdah — i slijedio je nastavak. Kao i putovanje nakon predaha vlaka na usputnoj stanici.

— Sva briga oko obitelji pala je na oca. Napominjem samo: i on je bio školovan kao i majka. Brinuo se od

sada sam za vas, ali odgajali smo se, sad tek pravo vidiš, mi djeca sami. Po nekom nagonu. Ja sam polazila zadnju godinu. Upoznala mladica, onoga pravoga, kako se to kaže. Svršavao je fakultet. Sastajali smo se i prije i poslije škole. Mladenački zanos je buktio, stvarasno planove. Činili smo ludosti koje su mogle kobno svršiti. Što da duljim? Šest mjeseci nakon mog svršetka škole oženismo se. Ja sam zaradivala, a on je svršavao fakultet. Sve je pred nama i oko nas bilo u cvijeću, radost se rasula na sve strane. A tada je stupio na pozornicu našeg života gromovnik — život! Kresao je svojim škarama cvijeće, lopatom odnosio radost, a svakim novim dolaskom, novim danom donosio grubost. Napetost, srdžba, svade, nemir, nespavanja, moja i muževa narav, svaka na svoj način izbacivale su iz sebe sve kao ova lokomotiva dim. I u jednoj crnoj noći, kad je sve zlo postiglo vrhunac, kad je njegova ruka pala na moj obraz, ja se pokupih i odohkući...

Otac me primio. Kad mu sve ispričah, kao da mu je sve bilo jasno. Nije primljeno iz moga pričanja da se u meni sve srušilo. Prezreh Boga, prokleh ljudi. Prkos se podigao protiv svega i svih i rekoh sebi: Život je pred tobom. Živi ga! I ja ga zagrabil i zaplivah u to more...

Godine su prolazile: dvije, tri... Jedne večeri spremah se, što danas kažu »na čagu«. Razumijete? — Stala sam pred zrcalo, veliko i lijepo, dugačko, da se uredim. Kutiju sa »šminkom« i čistacem držah u rukama. Glavu

gurnuh bliže da jasnije vidiš lice i tada se dogodi ono. U zrcalu opazih sliku Marije s Djetetom Isusom u naručju, koja je visjela na suprotnoj strani. Sliku koju je majka toliko voljela, koju nam je toliko puta tumačila. Učini mi se kao da taj lik Majke želi progovoriti. Učini mi se da preko nje želi progovoriti moja majka iz vječnosti... Gledala sam to blago lice i osjetila da me zove. Lice bez »šminke«, naravno, kako je od Boga dan. Gledala sam ona usta s utkanim smiješkom, vedrinu očiju koja omamjuje, ruke, koje su nježno držale malo. Dijete Isusa punog neopisiva žara, ruke bez oštih, namazanih noktiju. Da ne bi ranile mladu kožu Sina.

Stresla sam se. Pogledala sam svoje lice, oči, usne... Užas! Tragovi stare »šminke« na licu, oči umorne, pođočnjaci crni, mrki, na usnama bijes i prkos... Odvratih pogled od zrcala i tada opazih duge, oštretne nokte, namazane crvenilom. Boja krvi. Zar moja mladost tu izlazi iz mene i odlazi u nepovrat? Zar umirem u tom brlogu strasti? Zar će tako jedno svršiti moj život? A pokojna majka je htjela da budem dobra!... Vrisnuh, ali odmah i začepih usta rukama. Zahvatilo me je tolik strah, razočaranje, što li, da se ipak nisam mogla suzdržati, već sam kriknula, suze mi frcnuše iz očiju, bacih se na kauč i zdvojno zaplakah, omotavši glavu jastukom da nitko ne čuje moj plać. Ni nebo, ni zemlja, ni Bog, ni andeli, ni davo, ni ikoji čovjek... Da, nikoji čovjek... Jer čovjek može biti, negdje pročitah, i Bog među ljudima, i sotona,

i stvaratelj, i rušitelj, i opetovančlan Sedome... bludnik! Da, nastavi laganje no prije, bludnik!

Vidio sam da je tu riječ izgovorila s primjesom groze. Da ju je Izgovorila više kroz otvoreni prozor vagona nego meni...

Zašutjela je gledajući u daljinu. Preko bregova. Visoko. Pod nebesa. A u meni je vrelo. Kljepelo nešto strašno i potresalo mi dušu koja je željela uzdahnuti, ali nije dospjela, jer je subesjednica nastavila svoju mukotrpnu priču...

— Znate da je moj plač i pak netko čuo?

— Tko? — upitah iznenadeno i znatiželjno.

— Bog! Tada, u toj zdvojnosi uvjerih se da samo On ne ostavlja čovjeka, da ga razumije i onda kad je najbjedniji i bespomoćan. Neka čudna snaga probudila se u meni i ja se bacih pred sliku Marijinu i rekoh tiho kao krivac: Bože, pornozi mi! Budu milosrdan meni grješnic! — Ne umor, nego mir, do tada nedozvljeni mir ušao je u moje biće i ja sam se vratiла na njegov put. Klečeći pred slikom kao da sam čula poruku — učini ljudi sretnim! I od tada nastojim da to učinim. A pisma mojih dragih seoskih učenica ohrabruju me. Eto, to je sve... završi suputnica.

Vlak je stao. Stigosmo do odredišta. Rastadosmo se uz srdačni stisak ruku. Izgubila se za čas vedra i udignute glave u vrevi grada. U duši joj poželjeh obilje Božeg blagoslova i ustrajnosti. Da u svom radu učini mnoge sretnime... I ostane vjerna Bogu, svojoj i nebeskoj Majci i njezinu Sinu...

nove knjige

Upravo je izšla iz tiska knjiga Jurja Gusića pod naslovom »NISAM LI I JA POZVANA? Knjiga je namijenjena djevojkama koje osjećaju da ih Bog poziva u redovnički stalež, zatim djevojkama koje traže uzvišenje ideale za koje bi se u životu žrtvovale, a ne znaju kojim bi putem krenule prema tom cilju. Veoma će mnogo koristi od nje imati i one djevojke koje su već zakoracile na taj put, pa i mlade redovnice, napose one koje možda osjećaju u sebi da ih hvataju razne sumnje jesu li krenule pravim putem kad su izabrale redovničko zvanje. U knjizi ćete naći mnogo konkretnih primjera iz života raznih redovnika. Pri kraju dodan je i kratak prikaz redovničkih družbi koje djeluju u našoj domovini i adresar, da se pojedina djevojka mogne lakše snaći. Tekst je popraćen s 35 ilustracija, a naslovna stranica je u četiri boje. Cijena knjize je 100 dinara. Na deset i više primjeraka dobiva se popust od 20 posto. Narudžbe prima: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

Za mušku redovničku zvanja veoma dobro će doći knjiga Jurja Gusića »OD KOVAČA DO MISIONARA«. U njoj pišac opisuje život i rad našeg zambijskog misionara Isusovca pokojnog časnog brata Benedikta Fostača. Mladi će u njoj naći mnogo poticaja da krenu za Božjim pozivom. Jedna mlada redovnica izjavila je da joj je ta knjiga mno-

go pomogla da je ustrajala na započetom putu. Cijena je 55 dinara. Narudžbe prima: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699., Palmotićeva 31.

KRISTOVA NAUKA. Veliki katekizam za odrasle. Predgovor kardinala Wrighta i nadbiskupa F. Kuharića. U izradi katehizma za odrasle, toliko potrebnog za naše vrijeme, kada

sve više uvđamo da prave katehizacije djece nema ako odrasli ne budu odgojeni i poučeni u vjeri u skladu sa suvremenim potrebama, sudjelovali su vrhunski stručnjaci. Prema mišljenju mnogih stručnjaka to je bez sumnje danas najbolji katehetski priručnik za odrasle. Cijena 180 d.

DUHOVNE VJEŽBE SVEĆENICIMA

U OPATIJI U JESENSKOM ROKU 1979.

17. — 21. rujna, vodi o. Antun Weissgerber
1. — 5. listopada, vodi o. Josip Weissgerber
8. — 12. listopada, vodi o. Slavko Pavlin
22. — 26. listopada, vodi o. Ivan Kozelj
4. — 10 studenoga, 5 dana vodi o. Slavko Pavlin
12. — 16. studenoga, vodi o. Franjo Cerar
19. — 23. studenoga, vodi o. Franjo Cerar
10. — 14. prosinca vodi o. Franjo Pšeničnjak

Molimo da se unaprijed prijavite na adresu:

ISUSOVCI
51410 OPATIJA
Rakovčeva 12

OBITELJSKA LJETNA ŠKOLA

Javljamo roditeljima i prijateljima obiteljskog apostolata da će se od 22. do 26. kolovoza održati osma Obiteljska ljetna škola u Zagrebu na Fratrovcu 38. — Tema ovogodišnje škole jest: **DIJETE I NJEGOV PRIRODNI AMBIJENT!**

Opskrba za jedan dan iznosi 120 d po osobi. Za djecu 50 d. — Upisnina za školu 90 d. — Prijave slati na adresu: Jure Bosančić, Pamotićeva 33 - 41001 Zagreb, pp. 699. — Tel. (041) 441-604 ili 32-469.

POMOĆ BOGOSLOVSKOM FAKULTETU

II. nedjelje rujna održat će se crkvena kolekta za Katolički bogoslovni fakultet u svim crkvama hrvatskog jezičnog područja.

Odlukom Sabora Biskupske konferencije svake se godine obavlja ovo skupljanje za potrebe i unapređenje najveće naše crkvene studijske ustanove među Hrvatima katolicima.

Vjernici mogu i drugo vrijeme predati svoj dar preko svoga župnika ili direktno na adresu: Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu, Kaptol 29.

zahvalnice

ZAHVALUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...što su mi pomogli u teškim časovima moga života u ovoj dalekoj i tuđoj zemlji i što su me izbavili iz ruku neprijatelja. — Čitateljica iz Australije
...i sv. Josipu na uspješno položenom ispitnu svoje unuke. — A. P., Vel. Gorica
...sv. Anti, dušama u čistilištu i Petru Barbariću za dobiveno zdravlje i za povoljno rješenje sudskog spora za mog sina. — Rajka Zubović, Tijesno
...za primljene milosti. — Jakica Wolf, Njemačka
...za primljene milosti. — Ignac Blažević Lunger, Mrkopalj
...i Gospod Pompejskoj za ozdravljenje sina Aleksija. — Zahvalna majka, Ruski Krstur
...i Petru Barbariću za primljenu milost. — D. B., Ston
...i bl. Leopoldu za ozdravljenje unukova oka. — Baka A. J., Krapinske Toplice
...na uslišanoj molbi što mi je narasla kosa. — Ilda Matulić, Dol na Braču
...i Presv. Trojstvu za pomoć u teškim bolijama. — N. N., P. Sesvete
...bl. Leopoldu i svima svetima na velikim milostima. — N. N., Piškorevc
...i svima svetima za dobar uspjeh dviju operacija. — Tone Vilić, Krešev
...i Ocu Nebeskom za primljenu milost. — Kata Grgić, Osijek
...i sv. Antunu na primljenoj milosti. — P. M. Prelog
...Presv. Trojstvu, Majci Božjoj od kamenitih vrata i bl. Bogdanu na primljenim milostima. — K. R.
...za ozdravljenje. — Jelena
...Gospod Bapskoj, bl. Leopoldu i svima svetim zaštitnicima za uspjeh operacije i za druge milosti. — Anica Šomoljanski, Bapska
...sv. Josipu, bl. Leopoldu i ostallim zaštitnicima za zdravlje i za druge milosti. — Ana Cisper, Uljanik
...i Gospod Žalosnoj za pomoć u prošloj godini uz preporuku za djecu. — N. N., Podravina
...sv. Josipu, sv. Antunu i svetim zaštitnicima na primljenim milostima uz preporuku za zdravlje. — Žena iz Slavonije
...sv. Josipu i bl. Leopoldu za uslišanje u velikoj potrebi. — Lucija Stipanović, Punjovci
...za sve milosti udijeljene meni i mojoj obitelji. — Čitateljica iz Murtera

...bl. Leopoldu i m. Klaudiji što mi sin nije stradao u prometnoj nesreći. — R. K. D.
...sv. Josipu, sv. Tereziji i sv. Antunu za udijeljene milosti meni i mojoj obitelji. — N. N., Šljivoševci
...i bl. Leopoldu za udijeljene milosti. — A. S., Virje
...uz preporuku za zdravlje očiju moje unuke Valentine. — Niko Sunjić, Rogotin
...sv. Josipu i bl. Leopoldu na primljenim milostima. — C. M., Mrkopalj
...Gospod od Škrpjela i bl. Leopoldu za veliku milost. — S. Teofanija Đaja, Perast
...i svima svetima na primljenoj milosti. — Zdravka Kulaš, Crnići
...i sv. Josipu za sretnu operaciju. — A. Bičić, Vranjic
...sv. Josipu, sv. Ivanu Krstitelju i svima svetim zaštitnicima za pomoć u teškoj bolesti. — Marta Topalčić, Đurdevac
...za zdravlje i za sve milosti što sam ih primila u 73 godine života. — L. M., Zagreb
...za ozdravljenje kćerke Lidije. — Zahvalna majka
...sv. Ignaciju i sv. Antunu za sretnu operaciju. — R. Š., Zagreb
...Gospod Senjskoj, sv. Tereziji i bl. Leopoldu za uslišanje i za veliku milost. — Veronika Jalšovec, Bjelovar
...i Kraljici svibnja za mnoge milosti. — N. N., Podr. Sesvete
...Presv. Trojstvu i Gospod Trsatskoj uz preporuku za djecu. — Obitelj J. H. D.
...jer sam dobila ono što sam željela u velikoj oskudici. — Marta Petrović, Radkovci
...i Ivanu Merzu za uspjeh u školi i za ostale milosti. — M. Lj., Zagreb
...Gospod Fatimskoj, sv. Judi Tadeju i sv. Nikolji Taveliću na uslišanoj molbi. — K. Š.
...i bl. Leopoldu na velikoj milosti. — Kata Furkes, Goričko
...sv. Josipu i sv. Antunu na primljenim milostima uz preporuku za djecu. — V. J., Čačinci
...bl. Leopoldu i Ivanu Merzu na primljenoj milosti. — V. M., Osijek
...Gospod od brze pomoći, sv. Franji Ksaveriskom i sv. Anti za sretan porod moje unuke. — Lucija Buković, Đakovo

**PРЕПОРУЧУЈЕМ СЕ И НАДАЉЕ
НЈИHOVOJ ЗАШТИТИ!**

Pokaži nam svoje lice, Gospodine!

Konačno, kome to Platno treba?

Da li onima koji će ga ipak negirati unatoč izvanrednim tehničkim dostignućima i rezultatima kojima je ono analizirano,

ili onima koji će vjerovati u njega jer i finače vjeruju, jer su vjerovali i kad uopće nisu znali da ono postoji?

Zato, promatrajući tu izvanredno organiziranu izložbu u Paknotičevoj 31 u Zagrebu s još izvanrednije organiziranim konferansom i tumačenjem Torinskog platna našega Gospodina, pitamo se ipak: Može li to nekoga pokrenuti?

To su naše dileme dok promatramo nepobitne dokaze o muci i smrti našega dragog Spasitelja.

Jer konačno, što taj tehnički napredak može iznijeniti u nama?

Da li našu vjeru? Ta ona mora postojati, ta ona je postojala, ako je prava, u nama i bez toga Platna. Ona je baš zato i bila svjedok dok za Platno nismo ni znali i dok ga nismo ni vidjeli tako maestralno znanstveno prikazanog na izložbi naših otaca Isusovaca.

Ali možda sve to što smo vidjeli na izložbi treba shvatiti, jer je nepobitno dokazano, kao nagradu neba za našu vjeru, kao nagradu što smo ostali vjerni? Jer nitko ne može spustiti glavu pred svime onim što je prikazano i dokazano na toj zložbi, ako je pošten i ako zdravo misli, bez obzira na to da li je vjernik ili nije.

U tom smislu ima ova izložba svoje nepobitno značenje i svoj neporecivi smisao.

Ipak, možda, više za one koji trebaju takva uvjerenjana, za one mlake vjere, koji mogu, žive kao da ne vjeruju,

premda nose u sebi tragove neke vjere, možda iz djetinjstva, ili iz kasnijih životnih tokova. Jer kako bez vjere razumjeti sve ono što život nosi?

A za nas koji vjerujemo, koji smo takvi uvijek bili, kad da sav tehnički napredak i vezi s tumačenjem Platna ne može dosegnuti ono što našu vjeru čini njom samom. Jer i sva tehničko-znanstvena tumačenja Platna koja se doslovno poklapaju s onim što znamo o Isusovoj muci i smrti, ipak u svima mogu ostavljati prostor za odluku hoćemo li Platno prihvati kao takvo ili nećemo.

To je istakao i izlagač i komentator izložbe pater Bulat.

Jer naše uvjerenje i opredjeljenje za Platno ili protiv njega, unatoč svemu što je na izložbi pokazano, ipak u svima nama ostavlja odluku za slobodno opredjeljenje: da ili ne. Odluka ovisi o našem unutrašnjem uvjerenju koja vidi i odlučuje jače od onoga što nam znanost daje.

Tako tajna Platna, rekli bismo, ostaje ipak nedosegnuta! Možemo u njega vjerovati ili ne! Za njega se moramo opredjeliti ili ne.

Tajna i misterij Isusova života i smrti za naše ljude ostaje i nadalje misterij našeg vlastitog života, a tu znanost ne može ništa učiniti. Tu tajnu moramo svi mi otkrivati svakodnevno u vlastitom životu. Čast znanosti, ali što ona može učiniti u tom pogledu? Može li ona protumačiti ili razložiti naš život u svjetlu vjere, kao što je to učinila s dviljetisugodišnjim Platnom, i to tako da nam staje dah? Jer čast tehniči, treba je poštovati.

»Ovo čovječje lice, ljudko i strogo, nije naslikala čovječja ruka... Ruka bogoubojice — onaj koji je zadao smrt Gospodaru života — ne bi ga nikad znala crctati.«

Gledajući na kraju projekcije na Platnu sve ono što izložba prikazuje na panoima, opet se javlja potreba da se zapitamo: Tko je taj ovjek?

I opet se odgovor ne nalazi na području znanosti i tehnike, premda su nam baš oni omogućili da Isusov lik vidimo po prvi put vlastitim očima. Moramo se opet opredjeliti!

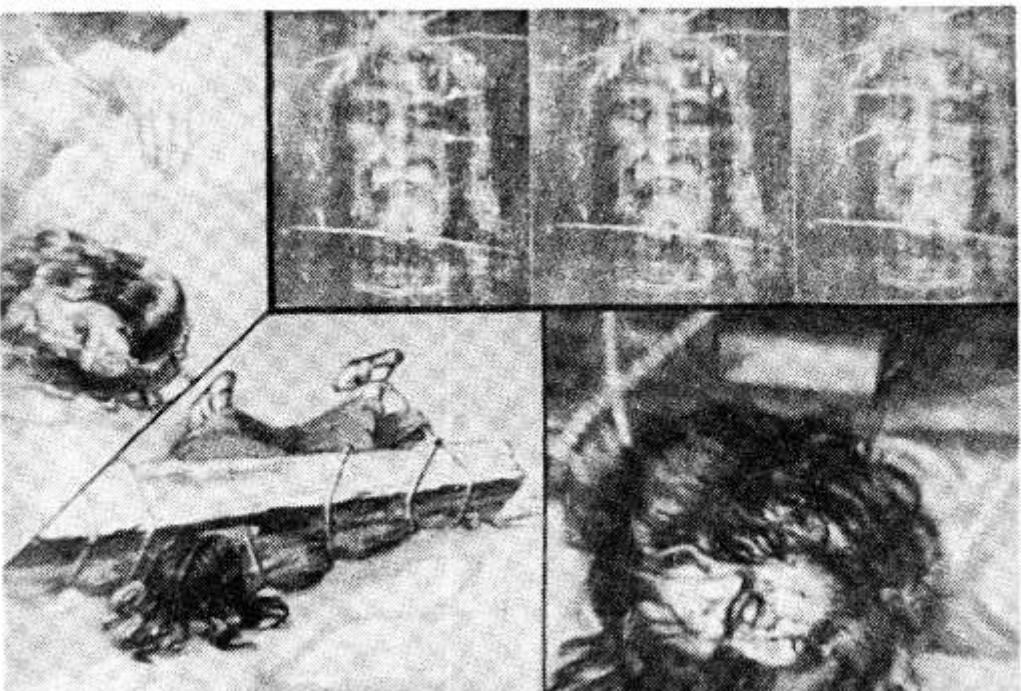
Taj kraljevski lik, pun smjernosti, smirenja i dobrote, može imati samo naš Gospodin Isus!

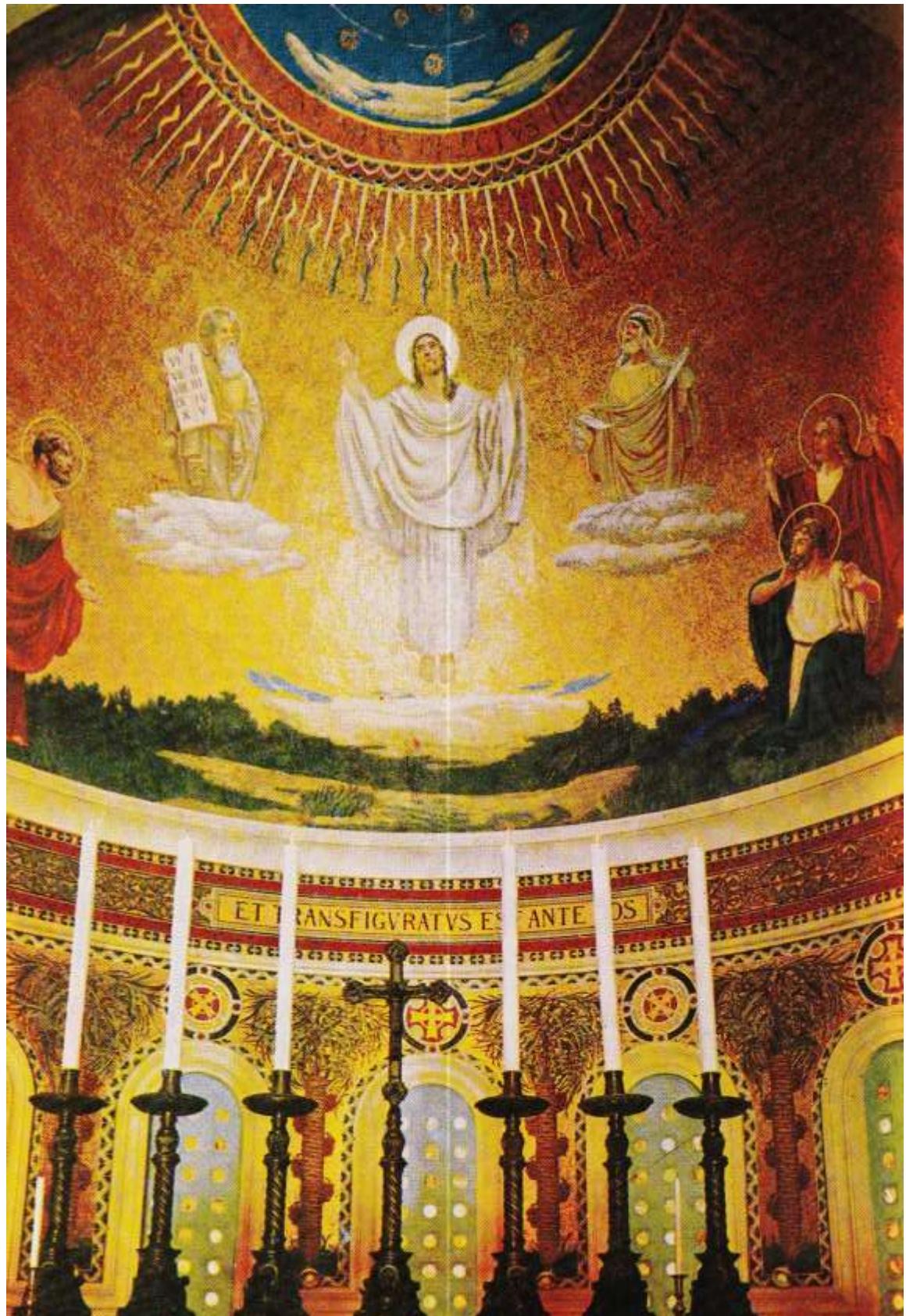
Juraj LONČAREVIĆ

AUTOBUSI PRED KAPELICOM ORIGINALNIH IZLOŽBI FOTOGRAFIJA SV. PLATNA POKRAJ BAZILIKE SRCA ISUSOVA U ZAGREBU.
(lijeko)

NA FOTOGRAFIJI ISUSOVA LIKA VIDE SE OZILJCI SVIH TIH RAZLICITIH NACINA PADANJA ZA VRIJEME KRIZNOG puta. (dolje)

D. K. A.

GLASNIK

B
SRCA ISUSOVA
I MARIJINA

Foto: ... — 1979 — god. 70 — d

Naslovna strana:

**DJEČAK ISUS UZOR
I DANAŠNJOJ MLADEŽI**

Na zadnjoj strani:

**JUBILARAC KARDINAL DR.
FRANJO ŠEPER U SRDAČ-
NOM RAZGOVORU S PAPOM
IVANOM PAVLOM I.**

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Mirko Jurić, Palmotićeva 31, 41000 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slav, Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinih broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatničkom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Ručopise ne vraćamo. — Poština plaćena u gotovu.

Isus kao dječak

Najdraže je bilo Isusu boraviti uz majku ili u hraniteljevoj radionici ili u kući djeda i bake i druge rodbine. Na djetinji način igrao se sa svojim bratićima, Josipom, Jakobom, Šimunom i malim Judom. Bez dala bi slušao kako bi baka Ana pripovijedala nešto iz slavne prošlosti izraelskog naroda, o velikim prorocima, o Davidu, svome praocu, o njegovoj borbi s gorostasnim Golijatom.

Rado je s Marijom uzlazio na obronak, ispred kojeg su se nizale nazaretske kućice. I dok bi presveta Djevica sabirala granje i šipraže za vatru na ognjištu sjedio bi mirno na kakvom kamenu, nadaleko kružio svojim dubokim crnim očima po cvjetnoj raskoši sunčanog proljeća, po Ezrelonskoj ravnici, na kojoj je dozrijevalo zlatno klasje, po brdu Taboru na istoku...

U takvim bi se časovima tiho podavao čitavom dušom jedinom velikom gledanju. Svaki mu je cvijet bio drag: grimizna šumarica, bijeli sunovrat, crveni mak. Bilo mu je kao da mu je svaki cvijet objavljavao otkrivenu tajnu. Gledao je šarenog leptira koji je ljetao od cvijeta do cvijeta, ptičicu s perjem plavim kao nebo, koja je sjedjela na grančici i svoju pjesmu pjevala, lisicu koja je poput brze strjelice uletjela u svoje sklonište, zlatnog kukca, marljivog mrava i sve životinje. Ništa nije izmicalo njegovu djetinjem pogledu.

S velikom pozornošću promatrao je sve što se oko njega zbivalo: seljaka koji je uz veliki zamah i svečan korak sijao svoje sjeme, vinogradara u vingradu, pastira koji je zalutalu ovčicu oslobođio iz šipraža i uz veseli smiješak donosio.

Pri svemu tome odrazivala se na njegovu, sunčem opaljenom, licu ozbiljna zamišljenost, kojoj se Marija često radosno čudila i divila.

Iz knjige »Vidjesmo njegovu slavu« W. Hünermann po prijevodu O. F. Mašića

Mislim da će vam svima biti drago što smo na korice GLASNIKA stavili sliku našeg kardinala jubilarca, koji ove godine navršava svoj srebrni jubilej vršenja uzvišene biskupske službe. Vi i ne slutite koliko je on učinio za GLASNIK! Neka mu Srce Isusovo udijeli još mnogo krepčine za vršenje njegove vrlo delikatne službe kao najbližeg suradnika današnjeg Pape.

Jubilej Hrvata u Ninu je prilika i poziv. Prilika da se opet skupimo zajedno na izvorima naše slavne prošlosti, a poziv prema konkretnom preporuču naših obitelji po molitvi i svetoj Misi. GLASNIK je neprestano podržavao obiteljsku molitvu u našem narodu i ovdje obećajemo da ćemo poslušati naše biskupe i učiniti sve kako se program Nina ne bi izgubio u zanosu lijepih riječi, nego kako bi se što dublje utkao u tkivo obitelji čitatelja GLASNIKA.

70 godišnjicu GLASNIKA proslavili smo na vrlo svečan način u bazilici Srca Isusova. Na sam blagdan održao je svečanu koncelebraciju hrvatski metropolita i u svojoj propovijedi veoma tople riječi izrekao o GLASNIKU. A u nedjelju 24. lipnja na dan vanjske proslave, mnogi su čitatelji GLASNIKA osvanuli u bazilici i prisustvovali koncelebraciji koju je predvodio sam papinski pronuncij msgr M. Cecchini. Njegovu analizu GLASNIKA donosimo u ovom broju da svi prijatelji GLASNIKA osjetе koje povjerenje ima predstavnik Svetе Stolice prema našem časopisu.

Izložba originalnih fotografija Svetog platna nadmašila je sva naša očekivanja. Hrvatska katolička javnost ozbiljno se zainteresirala za ovo veliko svjedočanstvo o Kristu. Do zaključka ovoga broja GLASNIKA posjetilo je izložbu 11.000 osoba. Veoma velik broj došao je u 116 autobusa iz svih krajeva ljepe naše domovine.

Želim na kraju zahvaliti O. Jozu Antoloviću na 15 godišnjem pisaniu misijske nakane Apostolata molitve. On odlazi na novu dužnost u Rim i uvjeren sam da će nas često razveseliti svojim dopisima iz vječnog grada.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 70. RUJAN 1979. BR. 9

S A D R Z A J

SOLIDARIZIRAJMO SE S MUČENICIMA PRAVDE!	296
VRATI SEI, R. Grgec	297
HVALA NA PISMU	298
SREBRNI JUBILEJ FRANJE kard. ŠEPERA	300
POLIV NA PROSLAVU U NINU	302
VAPAJ IZ KONAVALA, I. Vlašić	304
NADBISKUPOVA RIJEĆ GLASNICKU, F. Kuhalic	305
UNATOČ SVOJIM SLABOSTIMA	
SRETNA, Ž. Brzić	306
U IME SV. STOLICE O GLASNICKU, M. Cecchini	308
70 GODINA GLASNIKA	310
SMIJE LI SE MOJ SIN DRUŽITI S ATEISTIMA?, I. Fuček	312
NOVA GENERACIJA, M. Starčević	314
SOTONA U DUŠI MAJKE, A. Vidovečki	316
CRKVA MEDU PAPUANCIMA, J. Antolović	318
MUKE ZAMBIJSKIH MISIONARA, L. Lučić	319
KAPELANSKI POSAO OCA IVICE, I. Gerovac	320
OBRED POV RATKA MRTVACA U OBTELJ	321
DUH ČUVAR ILI ZAŠTITNIK, S. Novotny	322
NOVE KNJIGE	324
ZAHVALNICE	325
OKRUGLI STOL O SVETOM PLATNU, P. Bulat	326

Solidarizirajmo se s mučencima pravde!

U povijesti Crkve neprestano se ponavlja jedna činjenica: kršćani su uvijek bili negdje proganjeni. Osnovni je tome uzrok uvijek isti, samo je njegov vanjski izražaj različit: Tama ne samo da neće primiti svjetlo, nego ga ne može ni trpjeti. »Postavimo zasjedu pravedniku, jer nam smeta i protivi se našem ponašanju, predbacuje nam prijestupe... i spominjava kako Izdadošmo odgoj svoj... On je ukor utjelovljeni našim mislima; sama njegova pojava tišti našu dušu« (Mudr. 2, 12 - 14).

Ne trebamo se čuditi da Crkva »svjetlo naroda« i u ovim časovima svoje povijesti prolazi kroz kušnje progona. Posljednji je koncil jasno izjavio kako Crkva priznaje da je uvijek primala i da je znala primiti mnoge usluge baš iz zlostavljanja i svojih protivnika ili progonitelja.

Već je u drugom stoljeću poslije Krista rekao sv. Justin: Koliko nas više bole takve uvrede, toliko je više drugih, koji postaju po Isusovu imenu vjerni i pobožni.

Svi poznamo Tertulijanovu izreku: Sve brojniji postajemo baš tada kad nas ubijaju; krv mučenika je sjeme kršćana!

I danas doživljavamo velika progonstva! Više od 30 misionara je bilo usmrćeno 1977. godine. To su bili biskupi, redovnici i redovnice koji su poginuli u Africi i Latinskoj Americi upravo dok su izvršavali svoje poslanstvo propovijedanja vjere ili činili djela milosrđa. Potresno je ubijstvo kardinala Blayende u Kongu. U Rodeziji je bilo ubijeno sedam misionara i dvije redovnice. U Angoli je usmrćeno više učitelja misijskih škola.

Najgora su proganjanja vjere danas u Latinskoj Americi. U Salvadoru i Argentini je pobijено više redovnica i svećenika.

I svijet — šuti. Upravo ta šutnja najveća je optužba protiv modernoga čovjeka koji se razbacuje svojim tobožnjim čovjekoljubljem, a mramorkom prelazi preko najgorih opaćina ako te činjenice ne odgovaraju njegovim nazorima.

Mjesečna nakana u rujnu nas poziva kako bismo se svi zauzeli za svoju proganjenu braću zbog pravednosti. Molimo za proganjene i učinimo sve što možemo da se Božje milosrde gane i da prestane blid progona. Sjetimo se kako je Crkva »neprestano Boga molila« za apostola Petra kad je bio u tamnici i verigama.

V. M. V.

Vrati se!

Piše: prof. Radovan GRGEC

U vrijeme kad se radnici s godišnjeg odmora vraćaju u svoje tvornice i uredne, a učenici u škole, mislimo na one koji bi se jednom zauvijek morali vratiti u svoje domove i u svoju domovinu, a možda se neće nikada vratiti. Ne mislimo na one koji se zaista ne mogu vratiti, kao što su npr. oni koji su prijeti nezaposlenost, nego na mnoge naše »inozemce«, »gastarabajtere«, koji možda nisu ni trebali otići i koji stalno govore da će se vratiti za godinu-dvije, a ne vraćaju se jer im uvjek još nešto treba: novi automobil, još jedan traktor, ljestva kuća, pločice za kuhinju itd.

Tisuće Hrvata odoše u tudiću za kruhom ili za »auspuhom«, ostavivši svoje mjesto pod suncem, ostavivši vlastitu obitelj i prepustivši djecu djedu, baki ili uliči. A sve to zato da bi imali više, da bi imali ono što ima i susjed. Uvjereni su da su postigli bolji život ako imaju bolje plaće i viši standard (za koji moraju i te kako »crnčiti«), a obitelji im prijeti rasap i dječa im, ukoliko ih povedoše sa sobom, zaboravljaju materinji jezik ili postaju huligani. I Crkva i država pozivaju ih da se vrate, ali ti pozivi kao da nisu dovoljno snažni i uvjerljivi te nemaju odjeka.

Od gostoljubivih siromaha postadoše pohlepni »sakupljači« materijalnog blaga.

Uđoše u začarani krug gdje apetiti rastu uporedno s bogatstvom, a potrebe s appetitima. Ukratko, što više imaći, to više želiš, a što više i posjeduješ, to si više i »posjedovan«, neslobodan ili kako bismo mi to danas rekli, »otuden«. Kako je to daleko od kršćanske i evandeoske ljestvice vrednotu! Eto, tu vidimo kako je katkad za hrabrost povratka potrebno obraćanje i prihvatanje svim drugačijeg sustava vrijednosti!

Time ne mislimo reći da svaki čovjek mora biti siromašan i da ne smije ići za poboljšanjem i materijalnih uvjeta života. Ipak, on mora biti »siromašan u duhu«, tj. ne smije biti rob imanja i posjedovanja. Mora umom i srcem prihvatići evandeosku ljestvicu vrednota da bi mogao biti slobodan. Znamo kako je teško onome koji je svu svoju energiju, sav svoj znoj i svoju krv uložio u stjecanje i zgrtanje, pa i ne vidi da svagdanje grozničavo kulučenje radi stjecanja sve većeg materijalnog blagostanja ne znači boljšak ni u materijalnom pogledu.

Upravo takvima upućen je poziv na obraćanje, na povratak. Taj poziv upućuju im njihove obitelji, njihove napuštene žene, njihova zapuštene djeca, njihovi rođaci i prijatelji, pusta ognjišta i prazni domovi, Crkva i domovina. Ti pozivi moraju biti uvjerljiviji nego do sada

da ne bi tkogod mogao imati dojam kako oni koji pozivaju na povratak u stvari prizelikuju da stanje ostane isto (a s njime i sve koristi od deviza i »auspuha«). Sjetimo se stihova tragično poginulog hrvatskog pjesnika Josipa Pupačića:

— Zovem te da se vratiš, tebe što napušten sanjaš — svoj izgubljeni glas u ovoj iščezloj zemlji, — tebe što se po peronima smradnim ko mokro štene sklanjaš — žvačući okrajke grkih žilavih žemlji. — Zovem te da se vratiš na ove preostale hridi, — na ovaj opustjeli otok, u ove sušne škrape, — u ova tvrda brda gdje bura dan i noć briši, — u ove blatne ravnice što prazno u nebo zjape. —

»Vrati se!« To je poziv domovine i Crkve svima koji se mogu ili moraju vratiti. Odlaskom Hrvata u tudiću malena Hrvatska postaje još manja. Hoće li nas snaći sudbina Irske? (Iraca u inozemstvu ima tri puta više nego u domovini). Po nekim procjenama u tudiću dan živi gotovo trećina Hrvata. Mnogima od njih upućen je poziv: »Vrati se!«.

hvala na pismu

DIJETE

Upućujem Vam ovo mojih nekoliko misli prigodom Gođine djeteta... Da su roditelji Einstein, Sokrata, Pavla, Goethea, Tome, Dantea, Gandhia, Camare i Franje Asiškog odlučili iz bilo kojeg razloga odstraniti svoje tek začete dijete, koliki bi to bio gubitak za čovječanstvo... A zatim: zamisli da su tvoji roditelji... Neki je liječnik presadio nekoliko srdaca i postao preslavani, a stotine i tisuće njih ubila na milijune nevinih života. I tako zarađenim novcem grade vile i mijenjaju mercedese kao sirotinju rupce. Nad tim riječima treba se zamisliti jer je čovjek nešto najuzvišenije na ovoj našoj planeti, a s druge strane, činimo takav absurd da se tamamo kao štenad. Dijete je nešto najljepše čime nas Bog može obdariti. Mislim da su najljepše godine one dok uz vas rastu vaša dječka, a najljepši dar je čist i vedar pogled iz nevinih dječjih očiju. Dječja vedorina može da ni teškoće ne pri-

mjećujemo. Uz dijete, ma koliko bile teške, ni brige nisu više brige. Ne mogu shvatiti kako žena poslije pobaćaja uopće ostaje normalna? Ja to ne bih preživjela niti bih to ikad prihvatala!

Neka ovo nekoliko misli podsjeti majku, koja je možda došla na tu strašnu po-misao, da ostane postojana u svom plemenitom pozivu majke. Neka opravda onu Preradovićevu: »Majka je majka, to sav svijet slavi! Ti nam mile majke Bože blagoslov!«.

Čedo je htjelo reći:
čemu sve ovo, mama?
Pa htjela si me sama!
Gdje ti je srce, mama?
... I ne dode do riječi!

Čedo je htjelo reći:
pokloni mi život mama!
Pa htjela si me sama!
Al' krv je počela teći.
Gdje ti je ljubav, mama?
... Al' ostade bez riječi.

Ružica LUČIĆ

USPOMENE

Dne 8. studenog 1978. navršilo se 35 godina našeg bračnog života. Sjetivši se svega što smo proživjeli kroz toliko godina, odlučila sam da napišem nešto o tome.

Ja sam se priženila kod svojih roditelja (kako se kaže u našem kraju).

Muž je došao k nama. U našem braku Bog nas je obdario sa četvero djece. Mi smo inače seljaci. Dobro smo se slagali dokle god nisu došla dječka. Mojim roditeljima to nije bilo povoljno. Uvijek sam molila Boga da mi dade snage da sve izdržim. U tome svemu dobita sam i slom živaca, i opet Gospodina tražila pomoći i bila sam uslušana.

Jednoga dana kaže tata da smo do žetve zajedno, a onda svaki za sebe. Bilo mi je teško i preporučila sam Bogu da riješi naše probleme. No, tata je međutim posao u Zagreb po nekom poslu, na putu do kolodvora dobio je srčani udar i srušio se mrtav. Bilo nam je svima teško, mnogo smo plakali, ali i to je bila Božja volja.

Poslije nam je teško obolio mladi sin. Imao je vodeni tumor i zapletaj crijeva. Bilo mu je tek 4 godine. Lječnici su rekli da bi moralo biti čudo da se spasi. Pokušali su ga operirati i sve je uspjelo. A muž i ja, što ćemo drugo, nego opet moliti Božju pomoći i zagovor sv. Josipa i Bog nas je uslijedio.

Najstariji sin otišao je u Zagreb na studije i rekao da se molimo za njega da sretno sve svrši. Danas je svećenik, molitve su uslišane.. Starija kći stradala je u prometu, a ima troje male djece. I opet kamo nego Srcu Isusovu i Marijinu za pomoć i sada joj je, hvala Bogu, dobro. Uvijek za nešto molimo. Znam da smo Mu već i dosadni, ali znam i Božju dobrotu, koja sve nadmašuje.

Mnogo puta je među nama bilo nesuglasica i teških kušnji, ali smo sve nekako izdržali. Hvale Gospodinu koji nam je dao snage i jakosti da kroz ovih 35 godina našega braka izdržimo sve, zajednički i u ljubavi i pomaganju jedan drugome. Ne znamo Božje planove kako ćemo još dugo biti zajedno. Daj nam, Gospodine, snage i jakosti da sve izdržimo do kraja zemaljskog života, a

poslije da se opet nademo zajedno kod Gospodina.

S. T. O.

Život je težak i za one koji Bogu žele služiti. Ali je ipak sve lakše podnijeti kad se može računati na Božju pomoć, koja se naprije očituje u daru nade i pouzdanja, a zatim i u direktnom zahvalu Njegove dobrote.

SVETO PLATNO

»Kad čovjek zna koliki stručnjaci iz cijelog svijeta (liječnici, kriminolozи, arheolozi) govore o Svetom platnu, jedva se usuđujem napisati ovih nekoliko rečenica. I pak mislim da prve impresije jednog vjernika mnogo vrijede, pogotovo kad znam da nisam sama, nego se sa mnom slažu mnogi koji su vidjeli ovu izložbu u Zagrebu. Iako nisam vidjela original, nego samo izvrsne fotografije, duboko sam uvjereni da nijedan umjetnik nije mogao krivotvoriti taj lik.

Na licu izmučenog Smrtnika vidi se da je strahovito prepatio, a isto tako odsiljeva na tom licu i beskrajna smirenost, jer je bio svjestan zašto je prepatio. Kolkima patnicima pruža utjehu! Upravo to lice pokazuje da patnja oplemenjuje čovjeka, podlaze mnoge žalosne, bolesne i napuštene. Kad se vidi to izmučeno tijelo, ta prisutnost smrti koje se mnogi boje — a opet to smireno lice, onda se nameće samo jedan zaključak: Krist je umro iz ljubavi prema nama, prema čovječanstvu, pa zašto ne bismo i mi živjeli s ljubavlju?*

Marijana

Dobro si uočila ono bitno, Marijana! Iza cijelog lika na Svetom platnu odsiljeva ljubav, koja traži, zahtijeva i moli — ljubav. Prema Bogu i prema čovjeku. Pa i onda kad je taj čovjek opak, pokvaren.

DO ZAKLJUČKA UREĐIVANJA OVOG BROJA GLASNIKA IZLOŽBU JE POSJETILO DO 11.000 VJERNIKA OD KOJIH SU MNOGI DOSLI U 116 AUTOBUSA.

SREBRNI JUBILEJ biskupskega posvečenja uzoriteg gospodina Franje kard. Šepera

Kršćanstvo nam je donijelo radosnu vijest, Evanelje o Isusu Kristu Sinu Božjem i Spasitelju našem.

Po krštenju mi smo bili u neku ruku nacijepljeni kao nova loza na trs koji je Isus Krist, od kojega struji neprestano život milosti i život svesti u sve one koji se njega drže.

Kršćanstvo nam je dalo odgovor na egzistencijalna pitanja života, o smislu života, o svrsi života, o smislu patnje, tom velikom problemu svakog čovjeka.

Mi smo po kršćanstvu stupili u kršćansku zajednicu naroda i na taj način kulturno obogatili. Nemojmo zaboraviti da tek od vremena kada smo stupili u ovu kršćansku zajednicu naroda posjedujemo naše prve pisane povijesne spomenike...

Ta je kršćanska vjera prelazila s koljena na koljeno do današnjeg dana, i mi smo sretni, i mi smo ponosni da taj pečat kršćanstva ostaje na nama do današnjeg dana i da smo ostali vjerni Kristu i Njegovoj Crkvi.

Dr Franjo kard. Šeper
u Solinu 12. rujna 1976.

Na blagdan sv. Mateja A-postola, 21. rujna ove god., slavi naš Kardinal Franjo Šeper srebrni jubilej biskupske konsekracije. Glasnik Srca Isusova i Marijina smatra svojom ugodnom dužnošću

da Uzoritom gospodinu Izrazi svoje srdaćne čestitke, a svoje mnogobrojne čitatelje da potakne da ga se napose ovom prigodom sjete u svojim molitvama i preporuče Gospodinu sve njegove

KARDINAL ŠEPER OKRUŽEN HRVATSKIM MLADIĆIMA I DJEVOJKAMA KOJI SU DOŠLI NA HODOČAŠĆE U RIJM.

SVEĆANA POSVETA NOVOSAGRADENE CRKVE NA DUBOVCU - KARLOVAC NIJE BILA SAMO LITURGIJSKI ČIN, NEGO I POTVRDA ONOGA STO JE UZORITI JU-BILARAC OSOBNO DOPRINIO ZA IZGRADNJU TOGA BOŽJEG DOMA.

nakane, za koje on živi i radi, na najistaknutijim i najodgovornijim položajima u upravi Opće Crkve.

Citateljima Glasnika bit će drago da saznaju glavne podatke iz života našeg Kardinala. Roden je 2. X. 1905. u Osijeku. Još u prvim godinama njegova života preselili su mu se roditelji u Zagreb, gdje je naš sadašnji kardinal svršio osnovnu i srednju školu. Nakon gimnaziske mature stupio je u zagrebačko sjemenište, ali je odmah nakon početka školske godine bio poslan u Rim u Germanikum i na papinsko sveučilište Gregorianu.

Ondje je doktorirao iz filozofije i teologije i bio zaređen za svećenika 26. X. 1930. Nakon svršenih nauka vraća se u nadbiskupiju, te kao mladi svećenik obavlja redom ove službe: bio je profesor vjeronauka na ženskoj realnoj gimnaziji, zatim tajnik nadbiskupa dra Ante Bauea i dra Alojzija Stepinca, te rektor Nadbiskupskog bogoslovnog sjemeništa. U listopadu 1951. postaje župnikom župe Krista Kralja u Zagrebu. U toj ga službi zatekne imenovanje na slovnim nadbiskupom i koadjutorom »Sedi datus«, sa svim pravima rezidencijal-

nog biskupa. Poslije svete smrti nadb. dra Stepinca, postaje najprije Apostolskim administratorom Zagrebačke nadbiskupije, a brzo nakon toga imenovan je zagrebačkim nadbiskupom i metropolitom hrvatskim. Papa Pavao VI. imenovao ga je Kardinalom-prezbiterom svete Rimske Crkve, 22. II. 1965. Isti Papa odabrojao je našega Kardinala za prefekta (pročelnika) Svetе Kongregacije za Nauku Vjere, a na tom položaju, punom odgovornosti, ali i povjerenja već trećeg Pape, nalazi se i danas.

Fotografija na zadnjoj strani Glasnika prikazuje našega Kardinala u razgovoru s pokojnim Papom Ivanom Pavlom I., prigodom njegovog ustoličenja, 3. IX. 1978. Svi prisutni kardinali redom su pristupali novome Papu, klečeći pred njim poljubili mu ribarski prsten i progovorili s njim nekoliko srdačnih riječi. Naš se Kardinal upravo nalazio pred putovanjem na proslavu u Biskupiji kod Knina. Fotografija ga prikazuje kako moli Svetog Oca za ovlaštenje da cijelom skupu u Biskupiji prenese njegov očinski blagoslov. Papa je pozorno saslušao riječi našega Kardinala, te mu od srca podijelio zamoljeno ovlaštenje, sjećajući se svoje nedavne prisutnosti na sličnoj proslavi na Otoku u Solinu.

Glasnik u ime svoje i u ime svih pretplatnika i čitatelja od srca čestita našem Kardinalu srebrni biskupski jubilej, obećavajući obilne molitve za njegovo zdravlje, kao i blagoslovno djelovanje na položaju bliskog suradnika Svetog Oca.

Uredništvo

POZIV HRVATSKIM VJERNICIMA na proslavu Branimirove godine NIN '79

BRAĆO I SESTRE U KRISTU!

Mir vam od Boga i pozdrav u našem Gospodinu Isusu Kristu. Upravljammo vam očinsku riječ radosti i nade koja je ujedno poticaj i poziv. Slaveći veliki jubilej 13 stoljeća kršćanstva u Hrvata, u našoj se Crkvi nešto dogada. Solin, Biskupija kod Knina i sada Nin, postaje su našeg obnoviteljskog hoda. Nemojmo stati. Bog nas poziva da krenemo na put. Put je tu među nama, u mjestu našega stanovanja, u vlastitoj obitelji, u nama samima. Za nama su brojni slavni događaji koje slavimo ali pred nama je nešto mnogo važnije, pred nama je budućnost. Svetu baštinu pradjedova vjernosti Bogu u Katoličkoj Crkvi treba ne samo sačuvati, nego i prenijeti dalje. To je naša sveta dužnost i obveza. Papa ima u nas povjerenja. Nećemo ga razočarati. Pred nama je proslava »Bramimirove godine — Nin '79. u Ninu 2. rujna ove godine. Program nam je poznat: HRVATSKA KATOLIČKA OBITELJ DNEVNO MOLI I NEDJELJOM SLAVI MISU. Obnova sasvim konkretna. Odmah se prihvativamo svojski posla i provodimo to u djelo. Program jednostavan i star a tako sadržajan i nov. Pribavimo zavjetni križ da nam on bude vidljivi znak našega nastojanja danas i poticaj — sutra. Upućujemo ovaj poziv svima Hrvatima-vjernicima u domovini i izvan domovine. Ove godine »Nedjelju Velikog Zavjeta« slavimo 2. rujna u Ninu. To hodočašće ima absolutnu prednost pred svim ostalim slavlјima toga dana u svim zajednicama Hrvata-katolika u domovini i u inozemstvu. Dodimo u Nin na zajednički susret s braćom po krvi i vjeri. U Nin — grad naših knezova i kraljeva, sijelo hrvatskog biskupa, mjesto starodrevne Višeslavove krstionice i crkvice svetoga Križa. Tu je sveto mjesto naše narodne i crkvene povijesti. Nin je naša spomenica. Tu gdje i kamenje govori neka nam ni srce ne ostane hladno. Obnovimo Zavjet vjernosti — zajedno.

U Zagrebu, 1. kolovoza 1979.

VAŠI BISKUPI

NIN, 879-1979.

**ISPOVIJEST
VJERE
HRVATA
KATOLIKA**

U proslavi »Branimirove godine« predviđeno je da svaka katolička obitelj u Hrvata dnevno (najbolje oko 21 sat) moli ISPOVIJEST VJERE HRVATA KATOLIKA.

Tekst ISPOVIJESTI za hrvatsko jezično područje glasi ovako:

Cvrsto vjerujem u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. Životom želim potvrditi svoj Krsni Savez s Bogom i tako obnoviti sveti pradjeđovski zavjet vjere u Isusa Krista i vjernosti Katoličkoj Crkvi. Svoju odluku polažem u Bezgrešno Srce presvete Bogorodice Marije. Amen.

Solin—1976, Biskupija—1978 i ove godine NIN...!

1100. obljetnica obnovljenog saveza Hrvata s Papom i vjernosti Crkve Hrvata Petrovu Nasljedniku.

Tom će se prigodom okupiti u Ninu, 2. rujna, vjernici Hrvati sa svojim svećenicima, biskupima, kardinalom Šeperom i brojnim uglednim gostima. Čas je povjesni!

»Kad su prvi Hrvati prije trinaest stoljeća na obalama Jadranskog mora krštenjem ušli u Crkvu, u našoj se povijesti počelo dogadati Otkupljenje. Isus Krist je postao Svetlo naše povijesti.« (Nadbiskup Kuharčić)

• Učvrstimo još više svoju vjeru u Isusa Krista - Otkupitelja čovjekal

• Obnovimo svoje obitelji: hrvatska katolička obitelj dnevno moli i nedjeljom slavi misu.

—Zavjetni križ u svaku kuću!

• Prenosimo svetu baštinu vjere dalje: hrvatska katolička obitelj rađa i odgaja djecu.

—Upriličimo susret mladih u Ninu!

Program središnjega domovinskog slavlja:

1. rujna u 20,00 sati: **Svečana akademija** u katedrali svete Stošije u Zadru, a u Ninu, ta kođer u 20,00 sati, **prigodno bdjenje**.

2. rujna u 11,00 sati:

Svečana koncelebracija u Ninu koju predvodi naš kardinal Franjo Šeper.

»Dragi moji Hrvati! Onakvi kakvi bijaste, takvi i ostanite: jedno među sobom, jedno s Kristom. Neka vam ovaj spomen bude kljalište novih pothvata.« (Papa Ivan Pavao II)

Do videnja u Ninu—2. rujna 1979.

CRKVA SV. NIKOLE U DUBRAVKI (KONAVLE KOD DUBROVNIKA)

tako uništen i sav nutarnji inventar, u kojem je na prvom mjestu oltarna slika Bl. Gospe, na platnu, manje vrijedni kip sv. Vida i dva drvena poliptika iz XVII. stoljeća, na kojima su prikazana otajstva krunice. Interesantno je da su se neki grobovi otvorili, grobne ploče raspukle i upale u grobove.

Od ostalih crkvenih objekata stradale su još neke manje kapelice, gdje su popadali zvonici (na presilcu), raspukli zidovi, onesposobljeni krovovi, kao što se dogodilo na župnoj crkvi sv. Nikole u Dubravci gdje je raspukao luk iznad glavnog oltara i iznad glavnih vratiju, kao križ sa pročelja i gornji dio zvonika se nakrivo.

Župna kuća u Dubravci nije više za stanovanje, pa je evakuirana.

Vapaj iz Konavala kod Dubrovnika

Uredništvo je primilo ovaj potresni poziv za pomoć postradalim župama u Konavlima pokraj Dubrovnika.

Znam da Vam preko sredstava javnog priopćavanja nije poznato da je katastrofalan potres Uskrsnog jutra teško pogodio i župu Dubravka, koja se nalazi u neposrednoj blizini divnog Bokokotorskog zaliva, a pripada dubrovačkoj biskupiji. Kako i kolike je materijalne štete pretrpjela ta župa, u kojoj sam ja župnik, neka Vam posluži kao obavijest ovaj kratki isječak iz našeg

dekanog lista »Antena« koja izlazi u Cavtat.

POTRES

15. IV. 79. Potres koji je uništilo mnogo sela, javnih zgrada, crkava i ostalih objekata u kotorskoj i barskoj biskupiji, osjetio se i u Konavlima, osobito u gornjoj (sjevernoj) strani, tako da je sasvim uništena vrlo staria i gradevno interesantna kapela Sv. Vida u selu Vodovoda, župe Pločice, gdje se urušio zvonik (na presilcu) i kameni svod, a zidovi se raspukli i srušili, pa je

I NAJMANJA SVOTA

Posljedice od katastrofalnih potresa uvijek je ublažavala ljudska suosjećajnost tako bliska Esvangelju koje mi propovijedamo. Smijem li se obratiti na Vas, da u istom evanđeoskom duhu potaknete svoje vjernike, da kolektom koju ćete organizirati pomognu obnoviti moju župnu crkvu i župnu kuću? Ako ste u stanju i iz drugih fondova priloziti i najmanju svotu, učinit ćete djelo milo Gospodinu! Dobrinose možete poslati na adresu: Ivan Vlašić, župnik, 50216 DUBRAVKA kod Dubrovnika. Uvijek zahvalan.

Ivan VLAŠIĆ, župnik

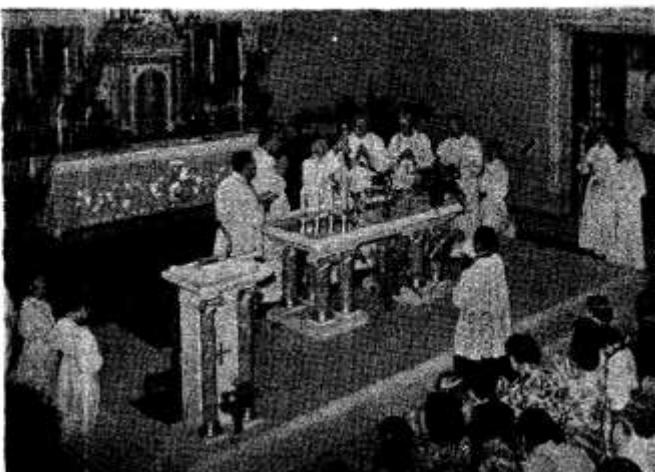
Molbu toplo preporučuje
Don Mato Boglišić, dekan

Nadbis- kupova riječ Glasniku

Za vrijeme svećane koncelebracije u bazilici Srca Isusova u Zagrebu otac nadbiskup dr Franjo Kuharić među ostalim rekao je i ovo:

Uredništvo i suradnici Glasnika Srca Isusova i Marijina žele danas, na blagdan Presvetog Srca Isusova, zahvaliti Bogu za 70 godina rada. Mi čestitamo Glasniku Srca Isusova i Marijina njegov jubilej, čestitamo svima onima koji su od prvih početaka do današnjeg dana sudjelovali u tom Glasniku i vršili veliki apostolski sveti posao.

Glasnik je ostao vjeran svojoj prvoj namjeni da u naše hrvatske katoličke obitelji unosi najveću poruku, neistraživo bogatstvo Kristovo. Tako je Glasnik bio u tisućama naših obitelji svjetlo Kristove istine i Kristove ljubavi, duhovno ognjište na kojem su se grijali i očevi i majke i djeca. Kroz 70 godina Glasnik Srca Isusova i Marijina izvršio je milosno poslanje za duhovnu obnovu i duhovni rast hrvatskog naroda. Mi za to zahvaljujemo, čestitamo i potičemo da Glasnik nastavi svoj rad s istom vjernošću i ustrajnošću i da donosi ne-

PODIZANJE ZA VRIJEME SV. MISE NA BLAGDAN SRCA ISUSOVA U BAZILICI SRCA ISUSOVA U ZAGREBU

ugašeno svjetlo u srca i u obitelji.

Nenadoknadivo svetište svakog naroda jest obitelj. U obiteljima se kuje čovjek; u obiteljima se odlučuje sudbina naroda i Crkve; u obiteljima se postavljaju temelji boljeg svijeta. U obitelji treba vratiti Kristovo Srce.

Glasnik Srca Isusova i Marijina činio je to kroz sedamdeset godina. Neka to nastavi i dalje činiti. Učio je obitelji moliti; učio je obitelji tajnu križa, da se ne može ljubiti bez raspeća. Svaka ljubav koja ostaje samo prazni sentimentalizam i lažni smješak jest laž. Istinata je samo ona ljubav koja polazi na križ. Kad su naši očevi bili pripravljeni polaziti na križ očinstva da žive za svoju djecu i kada su naše majke prihvaćale križ majčinstva da ljube svoju djecu, onda smo imali čvrste, vjerne i životvorne obitelji, koje su davale život i odgajale djecu Božju. Za dar vjere

mi zahvaljujemo i našim očevima i majkama.

Stoga stavljamo kao zadužbu Glasniku Srca Isusova i Marijina da ponovno vrši apostolat posvete hrvatskih katoličkih obitelji Presvetom Srcu Isusovu.

Povodom naših svatih jubileja donesena je ideja da u svaku hrvatsku katoličku kuću mora doći križ i lik Majke Božje na časno mjesto. Ali taj sveti znak mora označavati jedno novo događanje, da se u našim obiteljima dogada svijet milosti a ne svjet grijeha. To se ostvaruje samo na Izvoru spasenja, a to je Kristovo Srce. Posveta Isusovu Srcu, to znači darovati se Isusu Kristu i prihvati ga; prihvati Ga kao svoj zakon i put, kao svoju svjetlost i jakost. Isus Krist dariva neprestano Duha Svetoga: Duha jakosti, Duha mudrosti, Duha ljubavi. Samo iz tih Božjih životvornih energija ljećit će se i spasiti naše obitelji.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Unatoč svojim slabostima - sretna

»Ne mogu više vidjeti držesne stvari svojim očima, no moj duh ih može sve vidjeti, i zato sam čitav dan radosna. Većina ljudi mjeri svoju sreću prema fizičkom osjećanju i materijalnom posjedu. Kad bi se sreća tako mjerila, tada bih imala sve razloge da, prelamajući rukama, sjedjem po strani i plaćem, jer ne mogu ni vidjeti ni čuti. Pa ako sam, unatoč svojim slabostima, sretna, ako je unatoč tome moj osjećaj sreće u meni duboko ukorijenjen, ukratko, ako sam optimist, tada je moje svjedočanstvo za optimizam vrijedno da se čuje.«

Slijepa Helen Keller

HULIGAN PLAČE

Jedan mladi bogoslov našao se u zatvoru. Nije još bio svećenik, ali spremao se da to postane. S inženjerskom diplomom u džepu otišao je u redovnike i sad je studirao teologiju... U zatvor je došao zbog neke istrage. Možda bi bilo bolje reći: jer je tako htio Bog! Zar zbilja? Odgovorite sami sebi kad pročitate ovu povijest!

U zatvoru je upao među huligane. Da, to je bila senzacija! Mladi »pop« među njima! Smijeh, ruganje, bocanje, a onda, kad su se već toga zasitili, zapodjeli su s njime razgovor. A što njih zanima? U ovom slučaju jasno: vjera. Zapitivali su ovo i ono, a bogoslov je odgovarao. Mirno, toplo, prijateljski s ljubavlju, uvjerenjem i znanjem.

— Znate li vi što o Kristu? — upita on njih.

— Pa, nešto znamo...

Zapravo nisu ništa znali. I bogoslov im je počeo crtavati uzvišeni lik, divno čovjekoljublje i božansku ljubav Krista Gospodina. Ostali su zapanjeni, pomalo i potreseni.

Onda je došao red na Presvetu Djericu, o koju su se oni malo prije neslano očešali, ne vjerujući da itko može živjeti čisto, pa ni ona. To što se o njoj govori, to je samo tako — mislili su. A kad je bogoslov počeo crtavati lik najuzvišenije od svih žena, u kojoj se nebo zdržalo sa zemljom, ostali su i opet zapanjeni i — činilo se — posramljeni.

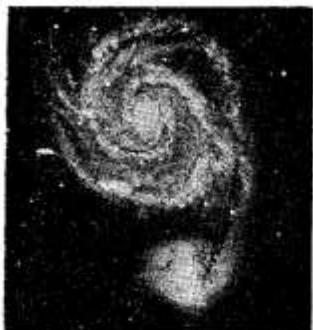
Tako su tekli ti neobični razgovori između huligana i svećeničkog kandidata. Razšli su se. Ali jedan je ostao s njim nasamu. Htio je još nešto čuti, pitati i — evo što je još htio: razgalliti dušu, izjadati svoje Jade nekome, za koga je sad vjerovao da mu smije i mora otkriti svoje srce. I jadao se: ono u čemu je prije tražio sreću i radost, mir i smirenje, a da ga nikad nije našao, sad mu se prikazalo u svoj svojoj golotinji, grdoi, laži i ogavnosti.

— Gledajte, ja sam daleko od svega toga lijepoga o čemu ste nam vi govorili. Išao sam za tim da sebi udovoljim, sad s jednom djevojkicom, sad s drugom i tako redom, a kad sam ih se zasitio, odbacio sam ih kao iscijedene limune i smjao se njihovu razočaranju i njihovim suzama. A nisam nikad bio sretan! Znam da sam ništarija. Ja se sam nad sobom zgražam i stidim se samoga sebe. Tako sam nesretan...!

I suze su tekle niz lice mladog frajera, huligana. Suze žalosti i kajanja. Pred Bogom — Bog je to vido.

Tako je plakao huligan. Daj, Bože, da mnogi tako proplaču! Pomozi im, braća su nam.

IZGUBLJENA U SVEMIRU

Sveto pismo veli: »Pravednik moj živi od vjere.«

Ako čovjek nema vjere, onda je nužno suočen sa stotinu nerješivih zagonetki i problema kojima ne zna odgovora. Ljudski život pričinja se besmislenim i praznim. Francuska spisateljica Simone de Beauvoir opisuje u svojoj knjizi »Uspomene dobro odgojene djevojke« svoje tjeskobno društveno stanje nakon što je u njoj prestalo gorjeti svjetlo vjere.

— Za mene se odjednom promijenilo lice svijeta. Narednih sam dana više puta osjetila strah pred praznim nebo dok sam sjedala pod krošnjastom bukvom. Nekoć sam se nalazila usred svijeta, kome je sam Bog udahnuo život, boje i svjetlost: sve stvari su tiho pjevukale njegovu slavu. Na jednom je sve ušutjelo. Koje li tišine! Zemlja se okretala prostorom u koji nije prodrao nikakav pogled, a Izgubljena na njegovoj golemoj površini usred hladnog svemira, bila sam posve sama. Sama: po prvi put sam shvatila užasni smisao te riječi. Sama: bez svjedoka, bez druga s kojim bih govorila, bespomoćna. Dah u mojim grudima, krv u mojim žilama i

ova zbrka u mojoj glavi, sve to nije postojalo ni za koga. Digla sam se, potračala prema parku, sjela između majke i tetke Margarete, toliko sam osjetila potrebu da čujem ljudske glasove. —

Može li te ostaviti ravnodušnim takva iskrena ispunjen?

SMIJELO LI ŠUTJETI?

Opasnost je, danas možda više nego ikada, da navještaj kršćanske poruke zanijemi zbog ekumenskog načela: treba poštovati tude uverenje i zbog toga nikome ne smijemo nametati svoju katoličku vjeru. Krivo postavljamo stvaril Belgijski primas i kardinal Suenens raspravlja o toj problematici, pa veli:

— Mi nemamo pravo čuvati samo za sebe sreću i radost svoje vjere. Moramo ljudima navijestiti tu vjeru i Božju riječ. Ta ista Božja riječ koja nam donosi sreću i nas će jednom suditi. Bog hoće po nama nastaviti svoje djelo što ga je započeo u Isusu Kristu. Svim svojim sljedbenicima, lako ne u istom smislu, rekao je Krist: »Idite i propovijedajte evanđelje svakome stvorenu.« Sada na zemlji Isus nema drugih usta osim naših, drugih ruku osim naših, drugih nogu osim naših, da bi mogao doći k ljudima i donijeti im radosnu poruku spasenja. Mi ne smijemo tu poruku čuvati zatvorenu u svom srcu i šutjeti. Moramo istjerati nijemog demona, koji zavarava mnoge kršćane da se povuku u grob šutnje pod laskavom Isprikom poštivanja uvjerenja drugih. Takvi ne znaju da

je najveće poštovanje što ga možemo nekome iskazati da mu u najvećoj skromnosti ponudimo ono najljepše što Božjom milošću u sebi imamo: Krista, koji našim životom i riječju govori ljudima današnjice...

KARDINAL BASIL HUME, KATOLICKI PRIMAS ENGLEŠKE, GOVORI NA ANGLIKANSKOJ SINODI. NAKON 400 GODINA PRVI PUT SU SE ANGLIKANCI I KATOLICI NAZVALI BRACOM.

Želite li svoju dušu ojačati da s većim optimizmom gledate svijet, nabavite što prije knjigu Don Žarka Brzića NADE I OHRABRENJA. Narudžbe: R. Koprek, Zagreb, Jordanovac 110, pp. 169.

U ime Svete Stolice i Crkve o Glasniku

Rado sam prihvatio ljubazan poziv, upućen mi sa strane oca Pere Bulata, da dođem na proslavu sedamdesetgodišnjice GLASNIKA SRCA ISUSOVA I MARIJINA.

Sada želim na čas s vama govoriti o dva niza motiva koji nas potiču da se radujemo toj obljetnici i da se o njoj zahvalimo Gospodinu.

Prvi niz odnosi se na sam Glasnik, ukoliko je promicatelj pobožnosti Srcu Isusovu i Marijinu, tumači nakanne Apostolata molitve, govor o misijama.

Drugi niz motiva odnosi se na Glasnik kao najstariji živući hrvatski katolički časopis.

Glasnik je promicatelj pobožnosti Srcu Isusovu i Srku Marijinu

1. Kad se govori o srcu, razumije se i govor o ljubavi. U svagdašnjem govoru srce je simbol ljubavi i označuje privilegirano mjesto gdje se ljubav odražuje, manifestira i djeluje.

Time se dolazi do temelja samog kršćanstva, do najdubljeg i bitnog pojma kršćanske objave, objave ljubavi Božje, koja nas uči da je Bog ljubav (1 Iv. 4, 16).

Polazeći s tog temelja, Glasnik je propagirao i propagira pobožnost Srcu Isusovu, simbolu i središtu Isusove ljubavi prema nama, one ljubavi koja Ga je dovela na zemlju da nas nazove svojim prijateljima (Iv 15, 15) i da dade život za nas kao najveće svjedočanstvo ljubavi, veće od bilo koje druge ljubavi (Iv 15, 13).

Papinski pronuncij msgr. M. Cecchini veoma je rado uveličao 70 godišnji jubilej našega GLASNIKA i tom prilikom održao propovijed o GLASNIKU. Ona će ostati trajno zapisana u srcima urednika i čitatelja.

Nije samo slučajno godišnjica Glasnika spojena s izložbom materijala u vezi sa svetim Torinskim patnom.

Taj pokrov sjeća nas zapravo muke, smrti i uskršnjuća Gospodina Isusa i pokazuje koliko nas je On ljubio i kakav nam je dao dokaz svoje ljubavi. A to što se kaže o Srcu Isusovu, može se — analogno — primjeniti i na Srce Marijino.

2. Glasnik tumači mjesecne nakane Apostolata molitve i time se na poseban način ujedinjuje sa Svetom Stolicom i pribavlja si priznanje s njegine strane. Te su nakane zapravo odobrene i preporučene od Svetog Oca Pape i sačinjavaju stalnu duhovnu vezu između Pape i članova Apostolata molitve. Ali još i više! Sam Apostolat molitve odobravali su i preporučivali svi pape koji su vladali poslije njegova osnutka, od unatrag sto godina. Apostolat molitve uživao je uvijek takvu naklonost papa da su dvojica od njih, Pio XI i Pio XII, željeli da se svi katolici svijeta upisu u to društvo.

Ja bih sa svoje strane htio iskoristiti svečanu priliku i poželjeti da se Apostolat molitve što više raširi i stekne nove članove u našoj zemlji.

Između mnogih argumentata koji se mogu navesti u korist Apostolata molitve, želio bih citirati samo dva:

Prvo: Ta forma apostolata prikladna je za sve: muškarce i žene, svećenike i laike, mlade i stare, bogate i siromašne, zdrave i bolesne. Ukratko: nema takvoga koji

ne bi mogao prakticirati taj apostolat, ma kakvoga bio roda, dobi, ekonomskog, kulturnog, socijalnog i fizičkog stanja u kojem se nalazi.

Druge: ta forma apostolata ima snažno djelovanje, jer u jednu jedinu volju i u samo jedno prikazanje ujedinjuje sve članove, povezane s Presvetom Marijom i svetim Josipom, i time zaziva na svijet obilje Božjih milosti i duhovne plodnosti, kako pomažući svaki drugi oblik apostolata.

Gospodin, koji je prisutan kad se dvojica ili trojica združe u Njegovo ime (Mt. 18, 20), neće biti odsutan kad se milijuni vjernika združe s Marijom i Josipom u Njegovo ime.

3. Glasnik govori o misijama i širi ljubav prema njima. To je novija zasluga našega časopisa, koji time dodiruje jedno uzvišeno žarište kršćanske vjere. Svaki je kršćanin po svojoj prirodi zapravo misionar. I onaj koji nije pozvan da čitav svoj život i svoje snage direktno posveti evangelizaciji nekršćana, pozvan je da molitvom, interesom i svakovrsnom pomoći podupire misije.

»Svaki Kristov učenik dužan je da širi vjeru koliko može« — napomenuo nam je Drugi vatikanski koncil (Lumen gentium, II, 17), odobravajući izričito nauku Pape Benedikta XV, Pija XI i Pia XII. I sam Koncil posvetio je misijama čitav jedan značajan dokument: dekret »Ad gentes divinitus«. To nagašavanje i misionarska dimenzija Glasnika dira mene na sasvim poseban način, ne samo kao predstavnika Svetе Stolice, nego također kao osobu, jer sam u misijama

među afričko-azijskim narodima na otocima Indijskog oceana proveo sedam najljepših godina i od tada mi je u srcu ostala posebna naklonost prema misijama i svima onima koji se njima bave.

GLASNIK je najstariji hrvatski katolički časopis.

1. Pisanje i njegov aktualni oblik, tisk, ima veliku vrijednost za svaku ideologiju, a još više za kršćanstvo. Božja objava, temelj i stup kršćanstva, sadržana je, čuva se i prenosi prije svega u knjizi — Bibliji. Kršćanska misao prenosi se tokom stoljeća i stigla je do nas preko knjiga. Pisan tekot je još uvjek glavno sredstvo obavljanja između raznih kršćanskih zajednica, između hijerarhije i vjernika.

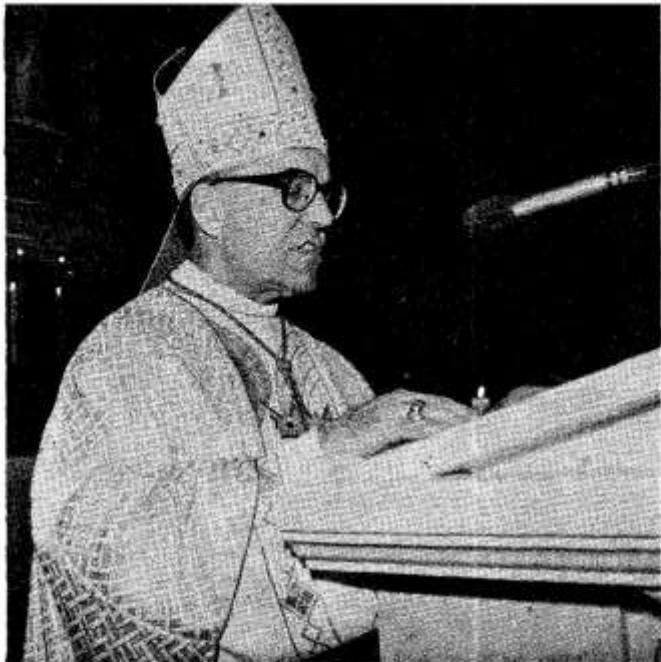
2. U naše vrijeme tisk je stavljen nekako po strani i djelomično zamijenjen drugim sredstvima društvenog komuniciranja koja se u svom djelovanju služe zvukovima i slikama, naročito kino, radio i televizija. Ipak tisk nije izgubio svoju važnost, jer posjeduje karakteristike i pruža mogućnosti koje nedostaju drugim sredstvima komuniciranja: prije svega omogućava zaustavljanje, refleksiju, vraćanje na ono što se već pročitalo, čuvanje i raspolaganje orudem koje je tako ekonomično, jednostavno i lako upotrebljivo kao što je papir i tinta. To vrjedi za svaku ideju i znanje, ali napose za ideje i znanja koja se odnose na Crkvu i vjeru, koja uvjek zahtijevaju i na među refleksiju i razmatranje.

3. Za Crkvu i religiju tisk zadržava svu svoju vrijednost i onda kad one imaju sloboden i lak pristup drugim sredstvima društvenog komuniciranja. Ali ta vrijednost silno raste kad okolnosti onemogućuju ili kad je preteško služiti se drugim mas-medijima. U tom slučaju tisk treba da izvrši službu koja mu je svojstvena, pa čak i zadatke koji bi spadali u dužnost drugih sredstava. Osim toga mora uspjeti da bude čitan i slušan usred zaglušne i otudjuće vrlike potrošačkog društva.

U Hrvatskoj katolički tisk ima velike zasluge za prošlost i velike zadatke i odgovornosti u sadašnjosti i u budućnosti. Zadaća je i dužnost svih vjernika da se interesiraju za katolički tisk, da ga čitaju, šire, pomazu — prianjanjem uza njih podrškom, te — ako je potrebno — i prijateljskom kritikom.

Slaveći sedamdeset godina djelovanja Glasnika Srca Isusova i Marijina, želim također spomenuti i dati počast svem drugom katoličkom tisku koji je u čitavoj Jugoslaviji svjedočio i »svjedoči za svjetlo« (Iv 1, 7), šireći i braneci istinu.

U Ime Svetе Stolice i Crkve osvrćem se mislim punim poštovanja i priznanja na utemeljitelja i prijašnje urednike Glasnika i na sve svećenike i laike koji su se bavili katoličkom štamrom, koji su osnivali listove, časopise, izdavačke kuće, te potpuno ili djelomično svoj rad i brigu posvećivali takovim institucijama. Bog neka im naplati, a ljudi neka ih ne zaborave!

U ime Svetе Stolice i Crkve želim također zahvaliti ohrabriti sadašnjeg urednika Glasnika i s njime sve one koji u čitavoj Hrvatskoj i u čitavoj Jugoslaviji rade na području katoličkog tiska, napeose ravnatelje i urednike časopisa i revija, pisce i izdavače knjiga. Njihov rad, ako je obavljan prema direktivama hijerarhije i u zajedništvu s njom, prvi je i hvalj vrijedan apostolat, Crkvi vrlo koristan, dapaće potreban, a plodovi toga apostolata, unatoč ljudskim nedostacima i neizbjeglim manjkavostima predstavlja za Crkvu motiv zadovoljstva i ponosa.

---

70 GODINA GLASNIKA

Za sedamdesetu godišnjicu djelovanja izražavam mu najljepše i iskrene čestitke, te pridružujem najbolje i najsređačnije želje za budućnost. Zajedno s vama zahvaljujem Gospodinu za pomoć i zaštitu koju je pružao Glasniku kroz tolike godine, kroz nedaje i teškoće. Zajedno s vama molim Gospodina da bla-goslovi i pomogne one koji rade za Glasnik ili su u vezi s njim: autore članaka i rubrika, crtače, fotografе, administratore, lektore, korektore, propagatore, čitatelje i tako dalje. Neka Srca Isusova i Srce Marijino dade njihovom Glasniku da uskoro ponovno dostigne i nadmaši nakladu od šezdeset tisuća primjera mjesečno, do koje je časopis stigao prije četrdeset godina.

M. CECCHINI
papinski pronuncij

PAPINSKI PRONUNCIJ MSGR M. CECCHINI PRILIKOM SVECANE KONCELEBRACIJE U BAZILICI SRCA ISUSOVA 24. LIPNJA OVE GODINE.

Naši susjedi ateisti imaju dvoje djece istog uzrasta kao što je i naš sinčić. Idu u drugi i treći razred osnovne škole. Ta dječa pokazuju dobre kvalitete i lijepo su odgojena, ali nisu ni krštena.

Moj se malí s njima neprestano druži. Bojam se da će mu to škoditi za moralni i vjerski odgoj. Već mi je jednom rekao: »Mama, oni se ne mole, ali su svejedno dobrí.«

Kako da se postavim u trenućima kad mi on nastoji bilo čím dati do znanja da ne želi biti drukčiji nego što su oni. Ponekad mi se čini da već sada svoju vjeru smatra teretom. To me veoma zabrinjava.

Vera, majka

Vaš je sinčić u dobi kad dječa mnogo toga zapažaju, daju primjedbe, kritički se odnose. Vjerojatno ga šaljete na vjeronaute, premda o tome ne govorite. Tamo susreće zajednicu svojih vršnjaka vjernika. Razborito se postav-

ljate kad mu ne krate prijateljstvo s ateističkim susjedima. Ta on ih već susreće i u školi i posvuda, a sutra će biti s njima na istom radnom mjestu. Ipak u tome treba mnogo razbora i takta: kako maloga usmjeriti da on

već sada počne postupati kao čovjek i kao opredijeljeni kršćanin-vjernik?

Kažete da djeca vaših susjeda pokazuju »dobre kvalitete« i da su »lijepo odgojena«, ali da »nisu krštena«. To očito imaju zahvaliti svojim ateističkim roditeljima. Stoga je ovdje, odmah na početku, važno uočiti da je čudoredni život duboko ukorijenjen u svakom čovjeku kao jedna od temeljnih čovjekovih datosti i najdublji zahtjev ljudske savjesti, neovisno od toga da li netko vjeruje ili ne, da li je kršten ili nije.

Iskustvo govori da postoji tzv. »čovjekovo čudorede, (humani moral), neovisno od svake religioznosti. Prije nekoliko desetaka godina to nije bilo svima jasno. Smatralo se: da netko bude čudoredno ispravan, potrebno je da bude kršćanin, dapače katolik. Postojalo je čak i uvjerenje da je čudorede podvrgnuto vjerskom usmjerenu: ukoliko vjere nema, ni čudorede se ne može dulje održati.

Tu misao pobijaju mnoge činjenice. Ima osoba koje vjeruju ali koje se nečudoredno ponašaju; to se je uvek pripisivalo »ljudskoj slabosti«. Ali ima pojedinaca koji ništa ne vjeruju, ali koji u životu postupaju prema ispravnim moralnim načelima. Ima i ateističkih obitelji u kojima je moralni život na višoj razini negoli u nekim katoličkim obiteljima. Ovdje pomisljam na neke mladiće i djevojke koji nisu kršteni, ali čiji je čudoredan život do ženidbe ostao gotovo neporočan. Znači, može postojati ispravan čudoredan život i u nevjerniku.

To je, uostalom, posve normalno. U svakom je, naime

Smije li se moj sin družiti s ateistima?

Piše: Ivan FUČEK

čovjeku ukorijenjena stanovita privlačnost prema određenim čudorednim vrijednostima. Razum kaže svakom čovjeku: želiš li se ostvariti kao čovjek, treba da poštujes vrijednosti poštovanja, pravednosti, ljubavi... Tako mlad čovjek brzo dolazi do spoznaje da su jedna ponašanja u skladu s dubokim predjelima njegove naravi, a druga da to nisu. Prema tome, postoji »naravno čudorede«, koje se posve spontano javlja u svakom čovjeku kao zahtjev.

To čudorede dolazi od Božja, ne izvana, nego iz same ljudske prirode koju je Bog tako stvorio. Čovjek u sebi nosi određene težnje, a nije stvoren za bilo što. Zato u čovjeku postoji duboka »svijest«. Ona omogućuje čovjeku da razabere što odgovara ili ne njegovu najplremenitijem dijelu bića. To je kao neki radar smješten duboko u srži ljudske osobe. Ipak je taj radar još neprecizan. U kontaktu s društvom, u odnosu s osobama, napose kroz iskustvo grupe i odredene zajednice u kojoj živi, oblikuje se čovjekova »čudoredna savjest«.

Zabrinjava vas, drugo: hoće li drugovanje vašeg malog s ateističkim vršnjacima negativno utjecati na njegov »moralni i vjerski razvoj«? A zbumile su vas i neke izjave vašega dječaka. Sasvim opravdano. Ukoliko bi se radilo o bilo kojoj vrsti ateističke propagande s njihove strane, trebalo bi maloga ograditi od takvih utjecaja, sve do zabrane daljnog prijateljevanja s njima. Ali o tome se ovdje ne radi. Radi se o jasnom polmanju kršćanskog čudoreda i o opredjeljenju za nj.

Djetetu, naime, valja na

vrijeme predočiti neke kršćanske vrijednosti koje ateisti ne poznaju, npr. moliti za druge, biti na pričesti, živjeti u celibatu radi kraljevstva Božjeg itd. Takve su vrijednosti vezane uz našu vjeru. Za nevjernika one znače malo ili ništa. Znači, postoji tip moralnih vrijednosti koji ima smisla jedino zato jer je vezan s kršćanskim vjerom. I one imaju smisla za naš život onoliko koliko nastojimo odgovoriti svome pozivu kao djeca Božja. Taj se poziv očituje preko Božjeg plana, preko povijesti spasenja, preko Isusa Krista — koji Uskršnji sada nevidljivo živi među nama, a vratit će se na koncu vremena, pa preko zajednice svetih. Te stvarnosti dobivaju svoju vrijednost u funkciji Božjeg plana spasenja.

Dakle, pokraj dubokih prirodnih vrijednosti, otkrivamo originalne kršćanske vrijednosti vezane ne više za ljudski nego za Božji plan. A zajednica koju živimo (Crkva) vrši važnu ulogu u praktičnom određivanju kako treba da živimo kao pravi kršćani. Društvo, odnos prema drugim osobama, iskustvo života u crkvenoj zajednici, odnos prema Bogu u Isusu Kristu, velika su sredstva u oblikovanju kršćanske savjesti.

Postoje i svjedoci kršćanskog života koji nam predočuju kako valja živjeti. To su velikani kreposti i sveci. Sam Isus Krist nam se objavljuje kao prvotni prauzor, jer je svojim ljudskim ponašanjem jasno izrazio što treba i kakav treba da bude život Božjeg djeteta. Stoga, slijediti Krista, za nas je kršćane osnovni zahtjev, iako razni konkretni oblici toga »slijediti«

podliježu društvenim promjenama.

•Kako da se postavim u trenucima kad on (moj sin) nastoji bilo čime dati do znanja da ne želi biti drukčiji nego što su oni?», tako pišete. Naprotiv, mi kršćani u raznim stvarima moramo biti »drukčiji«: molimo se, idemo u crkvu, primamo sakramente — to ne čine ni najbolji ateisti. Zato je važno djetetu razložiti originalne kršćanske vrijednosti koje ateisti nemaju i uskladiti ih s ljudskim ili humanim čudoredem kakvo susrećemo u profesionalnom, obiteljskom, civilnom životu ljudi općenito. Kršćanske, naime, vrijednosti u sebi uključuju i autentične ljudske vrijednosti: isti je Bog stvoritelj čovjeka i promicatelj Božjeg plana spasenja.

Zato kad držite djetetu puke o čudorednom životu i ponašanju, počnite s kršćanskim čudoredem. Nije u tome potrebno stalno navoditi kršćanske motivacije. Dosta je nekada. Unutar kršćanskog čudoreda sadržano je i čovjekovo ili humano čudorede. Više je biti kršćanin nego samo čovjek. Zašto? Prvo zato što je cilj čudorednog ponašanja ostvarenje Božjeg plana spasenja na zemlji u Isusu Kristu, a ne tek ostvarenje čisto humanog plana mimo Isusa Krista. Drugo, zato što su sredstva kršćanskog života originalna: život vjere, ufanja, kršćanske ljubavi, molitva, Crkva sakramenti.. Ta sredstva imaju smisla ako se vjeruje, nemaju smisla ako se ne vjeruje.

Ponekad vam se čini da vaš malo »već sada svoju vjeru smatra teretom«. To vas s pravom »veoma zabrinja-

(nastavak na str. 324)

Uređuje: M. STARČEVIC

Slušati

Već sam glagol »slušati« nerado se čuje. Ima, naime, odbojan prizvuk podlaganja tutoj vlasti, manje vrijednosti i samoponištenja, rada po diktatu, kao životinja u cirkusu. Badava se ona zvala i lav, kad joj nareduje klaun.

Čovjek to ne želi. Ne želi biti ni dresiran, ni rob, ni robot, nego samo slobodan čovjek. Sloboda mu je sve i bez nje on nije ništa. Tako to čovjek sluti u dubini svoga bića — i sasvim ispravno sluti. Bog nije život zamislio kao cirkus, u kojem klauni dresiraju životinje. Po njemu, život je poziv na slobodnu suradnju čovjeka s čovjekom i čovjeka s Bogom. Zapovijedati po njemu nije nametati, niti slušati znači robovati.

Ako je svijet postao jedan veliki cirkus, to je samo zato jer se čovjek premetnuo u klauna. Bog to nije htio i protiv toga se stalno boriti.

Znati slušati

U ovom vremenu prazne buke, ideološkog nametanja i pasivne oporbe čovjek je zaboravio slušati.

Slušati znači povezivati se s bićima oko sebe, razumno razabirati njihovu poruku, razlučivati i prihvatići njihov poziv, stvarati svijet zajedništva, usrećivati srca, kaos pretvarati u kozmos. Takvog slušanja ne mora se nitko bojati. Takvo slušanje ničeg nas ne lišava. Takva suradnja sve nam dariva.

Slušati bića oko sebe znači primati ih u sebe, njima se duhovno bogatiti, oslobadati se svoga siromaštva. Tko tako sluša, za njega ne vrijedi ono što se kaže za gluhog: Siromah, ne čuje!

Htjeti slušati

Bog nam govori. Zasigurno govori, samo ga treba znati i htjeti slušati. Njega zapravo čujemo jedino srcem, jer On iz srca i za srce progovara. Da bismo ga čuli, moramo si priuštiti vremena jer On ne voli jurnjavu, a svome srcu moramo reći: Ušuti da bi moglo Boga čuti! Da, jedino tako, jer se uhom sluša ono što je na površini, a srcem ono što je u dubini.

Svoju objavu Bog je ukomponirao u dubine ljudskog bića i tamo je treba tražiti. Kad god je osluškujemo, sam nas Bog obuzima. Ali ako sam prije ne ušutimo, Njega nećemo naslutiti.

Badava sve naše riječi. O sebi i o nama jedino nam istinu On progovara.

Treba ga samo znati i htjeti slušati!

PRILIKOM SUSRETA MLADIH NA SALATI BILO JE NAJZANIMLJIVIJE U RADNIM GRUPAMA NAKON ZAJEDNIČKIH PREDAVANJA, KADA SU JEDNI SLUŠALI DRUGE

Slušati srcem

Svako biće oko nas, a pogotovo čovjek, ima nam što reći.

Ali čovjek ne govori samo riječju. I njegovo vladanje govori, a ponekad je baš šutnja najglasniji govor. Treba je samo znati slušati.

Najteže je gluhi onaj tko je oglušio za šutnju!

Lječnik mora znati slušati bolesnika koji šuti, poglavljav podložnika, umjetnih priroda, svaki čovjek svoje blće.

Da bismo mogli drugoga čuti, moramo najprije sami ušutjeti.

Svojom bukom najviše zاغlušujemo sami sebe! Pogotovo treba znati slušati čovjeka, a to ne ide bez dobrohotnosti. Bez dobrohotnosti, naime, naše uši slušaju riječi, ali ne čuju čovjeka. Čovjek, naime, govori srcem i samo ga srce može čuti. Tek kad srcem slušamo, čujemo čovjeka, biće stvoreno za sreću, a moglo bi postati i nesretni, ako nesretni, možda baš zato što ga mi srcem ne slušamo.

Zdravko M.

Djeca u Voćinu

Na koncu školske godine po osmi put uzastopce okupljuju se učenici osnovnih škola u Voćinu. To je velika zahvalnica za napredovanje u dobi i znanju. Ove godine okupilo se 900 djevojčica i dječaka 2. srpnja u tom poznatom slavonskom svetištu Gospe Lurdske.

Počelo je Euharistijskim slavljem, koje su koncelebrirali gotovo svi predvoditelji vjeroučiteljica grada. Homiliju je držao kapelan iz Pitomače, koji je među ostalim rekao:

— Isusa ljubimo jer On ljubi nas. Svjedočimo za Njega jer On svjedoči i zagovara nas. Isus nam je povjerio Majku, povjerimo se i mi njoj. Isus vodi za nas brigu, brinimo se i mi jedni za druge. Tako ćemo Gospodinu biti najsličniji.

Održano je i vjeroučitno natjecanje. Od 48 natjecatelja svrstanih po tri u ekipu najuspješniji su bili oni iz Novih Bukovica, a s malo manje sreće bile su ekipe iz Donjeg Miholjca i Grubišnog Polja.

Nakon napornog i dugočasnog natjecanja u znanju iz vjeroučiteljica došlo je natjecanje iz različitih grana športa i to je bilo kao veliko osvještenje. U malom nogometu nadmetali su se dječaci, a u igri »graničara« djevojčice; u šahu i stolnom tenisu pojedinci.

Organizacija je bila povjereni Anti Prpiću, čuvaru Gospe svetišta u Voćinu, uz materijalnu pomoć župa učenika.

Glavni dio posla morali su prethodno obaviti vjeroučitelji sa svojim ekipama. Oni su morali iscrpno spremati natjecatelje po »Biblijli mladih« i po slikovnici »Živio je među nama«.

Vrijedno je spomenuti i župe koje su sudjelovale: Pitomača, Kutina, Repušnica, Staro Petrovo Selo, Grubišno Polje, Turnašica, Gradina, Lukač, Virovitica, Sladojevci, Podravsko Slatina, Nova Bukovica, Čačavica, Čačinci, Orahovica, Feričanci, Bokšić, Našice, Donji Miholjac, Harkanovci i Voćin kao domaćin.

Najboljima su uz diplome, koje će krasiti vitrine vjeroučiteljica dvorana podijeljene i nagrade. Tu vrstu hodočašća nastavljamo i prilika je da se i drugi uključe. Na godinu spremat ćemo se samo u poznavanju svetih sakramenata.

Uz ovo posve novo hodočašće isključivo za djecu, tradicionalno dolaze u velikom broju hodočasnici iz Požeške kotline 20. kolovoza, a podravski dio Slavonije za Malu Gospu.

Franjo UDOVCIĆ

Piše: Aco VIDOVEČKI

Sotona u duši majke

Taj naš stari vlak kojim smo nekoć jedino putovali, koji je tako lagano klizlo tračnicama, pružao priliku da se uživa u ljepotama okoline, da se razmišlja, da se sretnu nepoznati s nepoznatima, sprijatelje i toplo rastaju, a da se sretnu tek negdje u vječnosti! Uz mnogo prostota, svojstvenih našim ljudima, sreba bi se i po koja dobra duša, kao što se jednorn zgodom desilo i meni. Jedna dobra majka sjedila nasuprot meni u vagonu i vidjevši da ima posla sa svećenikom stupi otvoreno u razgovor. O svemu: o dobrom i lošim stvarima života, ugodnim i neugodnim, o posve sitnim ljudskim brigama. Na redu za riječ bio sam ja, kad li me ona nenađeno prekine riječima:

— Čujte! Kakvih sve stvari, grijeha, bolesti bijaše za vrijeme, dok je Isus boravio vidljivo na zemlji. Bili su zaista zli kad je čak davao ušao u njih, opsjeo ih, kako smo jučer slušali u evandeliju.

Pogledah je ispod oka i rekoh:

— Navikli smo, slušajući Kristove riječi da svoj pogled uvijek upremo iza sebe, u vremena prošlosti i u sebi izgovaramo — kakvi su sve ljudi bili u vrijeme, dok je Isus kao Bog i čovjek prolazio zemljom učeći i čineći dobro. Pomišljamo: bijaše tih slučajeva tada. Danas? — Ne! A to je obična, prosta zabluda, sotonsko zavodenje s ciljem, da u nama ubije budnost te ne vidimo kako i oko nas — danas, obilaze, na primjer, opsjednuti koji šire kraljevstvo sotone, navode na grijeh, šire tamu. Oni bliski nama, pa i najbliži. Čujte, na primjer, ovo. Iz našeg je vremena. Iz jednog našeg mjesta.

U jednoj kršćanskoj kući živi kćerka Jedinica, »ljetopica u svoje majke«. Od početka odgajana da bude netko i nesno. Odgajana da nadvise ljetoput svih oko sebe, uzdigne nos do neba, pljune Bogu u lice, zgazi bližnjega. Rasla je zapravo sa sotonskom pjesmom u duši... »neću da ti služim...« — A naučila je tome njezina rođena majka. To sje »malo božanstvo« razmazala je riječima, postupcima, upravljujući je na put života koji će joj pružiti radosti, veselja, snoplje užitaka. Rastući, djevojka je bila vitka kao konoplja, a podatna svemu kao rešeto. Cilj: postići sreću, sreću, naužiti se života za mladost, jer poslije... postaje se rob muža, obitelji, poslova. Zato, neka budu otvorena vrata zabave, veselja, plesa, kina, nogometnih utakmica, šetnji, društva, šale, smijeha... »Svijet je tvoj, dok si mlada,« govori majka, uživa kad vidi da je salijeću mladiću, da se jagme za nju, da je među njima kao lutka kojom se polgravaju.

No ta se vitka konoplja jedne noći savila i tužno sagnula glavu kao sazreli klas pšenice. Pred istom majkom, koja ju je gurnula na ulicu, tužno, zburnjeno, zabrinuto progovori:

— Marna, nije dobro! Začela sam...«

— Sto...? — zazučao je krik majke, kćerkine učiteljice. Zazučao poput crkvenih zvona što zovu na gašenje požara.

— Ne... ne...! tresli se prozori sobe od očajnog povika koji je zahvatio majku... Nije istina... ti ne razumiješ!*

— Mama... izgovori sa strahom kćerka. Ja osjećam, u meni se nešto miče, nešto živi...

Pogleda je majka od glave do pete, ruke joj zadrhtaše, oči joj se raširile. I vidi: sve znakove koji odaju ženu u stanju iz kog se rađa novi čovjek. Mrak joj legne na oči, na srce, uhvatil kćerku ispod ruke i podoše spavati. Nemirne obje. No, noć je prošla bez sna, a muka duše radala je sliku dana koji su imali doći. Mjesto, ljudi, priče, smijeh, razgovor, podvale, zlurado veselje nad »sudbinom« njezine ljetopice. Ni očekivala nije kako brzo će to biti. Jer susret je slijedio već sljedećeg dana. Susret s najboljom prijateljicom. I pitanje koje otvoril ulazna vrata u dušu. Pod uho, tiho:

— Čuj, šta je s malom...? Je li doista istina što se govori...?

— Sto... kriknula je ranjena lavica-majka.

— Pa.., da nosi... da će rodit...!

— Ne... neće, pa makar se rušilo nebo i sam Bog u njemu. Neće... čuješ li me...?

Vjetar je u krošnji jabuke šumio tih, tih, jedva pomičući lišće. Kao da se ruga i smije. I on. Ugursuz. A šutnju prekine kukavica... kuku... kuku... u obližnjoj šumi.

— Sutra ideš u bolnicu...

— Što? Marna... Zašto mama?

— Neću da rodiš... da sramotiš ovu kuću. Pokazat će ja tim prijavcima, da smo mi jače nego čitavo mjesto. Neću da rodiš, razumiješ. Hoću, da i dalje budeš lijepa, vesela, nasmijana djevojka kojoj nema ravnje u mjestu!

Riječi su parale uši, a su stajali zrak u sobi ustalasao se i učini joj se, da se otvara grob, dalek, nepoznat, u koji će zakopati grijeh i ras komadani leš nerodenog djeteta.

I stigoše u bolnicu. Kako li je bila hladna klupa na koju sjedoše! Ili im se to pričinjalo? Bog zna? Prolazili su ljudi, liječnici, sestre. Mala gužva, došaptavanje i glasni razgovori. Zabrinutost, uzdisanje i plač. Nježan. Prvi, drugi, Bog zna koji. Plać tek rodenih i onih što iz krevetića kao da zovu majku. Plać djece... Sve im to razdire dušu, njima dvjema punih čekanja. I vrijeme kao da se produljilo u vječnost. Klonulo su gledale u pod, a tada opet koraci. Brzi, sitni. I nečije tako tople riječi. Tepanje.

Podigao glavu, a to sestra nosi dijete. Malo, maleno. Jarmačno tek prije nekoliko časova rođeno. Približavala se brzo noseći dijete mami u sobu. Nešto kao da je bocnulo kćerku i poskoči da otvori vrata gdje su ležale porodilje. Začuđeno stane pred otvorom što je zjapio pred njom i na

trenutak pogleda dijete, sićušno na rukama sestre. Sesta se zaustavi i kao da je željela staviti dijete u njezine ruke, izgovori:

— Sto ne, kako je lijepo...? Ide mamo! da ga prvi puta vidi... — i uđe kroz otvorena vrata. Kvaka koju je kćerka držala u rukama kao da se prijeplila za ruku. Ne zatvoriti vrata, nego gleda... gleda. I vidi iscrpljenu majku još znojave kose, umor njezina lica, nemoc tijela. I prvi smiješak na licu, kad je kraj sebe osjetila svoje dijete! Stresla se, zapupila vratlma i natrag sjela na hladnu klupu. A u sobi porodilja ostaše začuđeni pogledi od te lupe. I na čas samo upitni muk.

Sve joj se zgodilo. To tjelesce s malim ručicama, zatvorenim očima, crvenim usnama, tako prodomnim glasicom. U duši je gledala toplo milovanje umorne majke, iscrpljene, znojne. O one suze u očima kao nanizane note u pjesmu zahvalnicu. Sve joj se to tako zgodilo da bi bila najradije pošla da se naruga toj majci i svima što ondje leže izgubivši mladost, ljepotu, svježinu. Ne, ne, samo to ne. I u neljudskoj uzbudnosti skoro izgovori riječi — radije smrt! No riječi se zaustavise u uznemirenu srcu. Riječi tih, nepoznate kao neotkopani grob... Ni slutila nije da će još ovu noć ležati u krevetu kao ove majke, ali posve drukčija. S bolovima, mukama, grčenjem, krvarenjem. Kao vojnik na fronti, ali ne od zadrivenih rana braneći slobodu, nego sebe. Svoj svijet, svoje nacrte, želje, htjenja. Dozvoliti će da bude ranjena, a neroden život uništen. Svjesno i hotimljeno, na zapovijed majke.

Odluka je bila ispunjena, želja izvršena, a ona je prenesena nemocna u sobu, u krevet. I dok je tako već dulje vrijeme ležala u krevetu, uhvati je na jednom plać, jer je osjetila kao da netko i kraj nje leži. Hladan, nepomičan, krvav. Pružila je ruku da ga uhvati, zadavi, odbaci mrtvog. Ali ispružena joj ruka dohvati plahfu i ništa više. U taj čas javi joj se strastvena želja — umnijeti! Jer sve je boli: duša, tijelo. Htjela je nekom Izreći svu bol i očaj, ali noć je bila duga, mračna, paklena. Tek drugi dan čula je riječi majke iz koje progovori sotona:

— Bit ćeš natrag djevojka, lijepa, mlada, zgodna...

A kad je izašla iz bolnice, osjeti — sve je laž! Jer i obično zrcalo u kući kao da joj se rugalo. I oni ljudi u mjestu, kad su saznali njezinu i majčinu tajnu, prstom su pokazivali kad je prolazila, a smijeh koji je čula u duši, smijeh nekog nevidljivog bio je bučan poput orkestra što neprestano svira koračnicu poruge.

Padala je kiša, kad se jedne nedjelje vraćala kući. Ne htijući, pogleda na Raspolo kraj kojeg je prolazila. I učini joj se da s križa, iz očiju Krista kapaju suze... Jeza joj preleti tijelom. Potrči da ne gleda. Da Krist ne progovori. Nije osjetila da je već davno On i njoj rekao... jao...

Ustala je moja sugovornica i tiše no inače rekla — zbogom!

Spuštene glave koracala je hodnikom vagona i kad je izašla na određenoj stanici njezina puta prinijela je rupčić ka očima...

Z A Š T O . . . ?

Ureduje: JURAJ GUSIC

Crkva među Papuancima Nove Gvineje

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

U ovoj misijskoj nakani molimo za Crkvu Papuazije, jedne od najmladih država svijeta. Njezinu je nezavisnost proglašila Australija 16. rujna 1975. i tako završila proces prema osamostaljenju, koji je započeo uoči II. svjetskog rata. Nova država ima nešto više od dva i po milijuna stanovnika, koji obitavaju u istočnom dijelu Gvineje i po obližnjim otocima. Nova Gvinea je, kako nam je poznato iz zemljopisa, na kugli zemaljskoj iza Groenlanda najveći otok. Na njemu je službeni jezik engleski, no u melanezijskom žargonu, a postoji i 700 dijalekata domaćeg jezika.

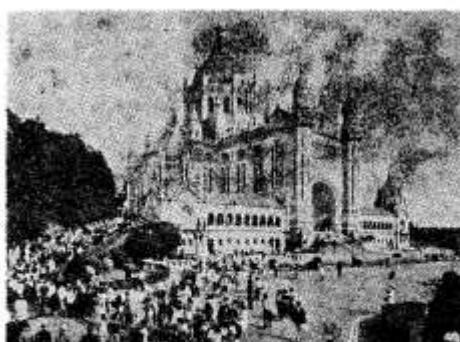
Gotovo 93% pučanstva Papuazije pripada kršćanskoj vjeri. Katolika imade 700.000 i oni sačinjavaju 31% cijelokupnog stanovništva. Katolička Crkva ima 14 biskupa, od toga 3 domaća, te s biskupima Salomonovog otočja čini jednu Biskupsku konferenciju. Domaćih svećenika ima 40, redovnika 96, redovnica 460 i 3.000 katehisti. Stranih svećenika ima 520, redovnika 900, redovnica istotliko.

S naviještanjem Evanđelja na Novoj Gviniji započeli su g. 1881. misionari Srca Isusova, a prije njih neki anglikanski misionari. Kasnije su kao katolički misionari došli i franjevci, maristi i neke druge družbe. Danas se misijski rad uza sve poteškoće, a njih naročito stvaraju velike udaljenosti, razvija veoma dobro i pruža mnogo nade. Kao glavni zadaci toga rada smatraju se: odgoj mlađeži za obiteljski život nadahnut na tradicionalnim i kršćanskim vrijednostima, školovanje i odgoj katehisti za rad po selima, promicanje domaćih duhovnih zvanja: svećeničkih i redovničkih. Program doista vrijedan za laganja!

Katolici Papuazije s ponosom ističu: »Naša je Crkva svjesna potrebe i da se razvija kao domaća.« To znači da s vremenom vodstvo u njoj preuzmu domaći sinovi, što je i opravdano. Dobar poznavalač tamošnjih prilika, jedan domaći intelektualac, misli da će do toga doći koncem ovoga stoljeća.

I mi se radujemo kao katolici što je katolička Crkva prisutna, živa, perspektivna u toj najmladoj državi svijeta, nama prostorno dalekoj, ali bliskoj po istoj vjeri. Svojom molitvom tijekom ovoga mjeseca misliti ćemo i moliti za Crkvu među Papuancima Nove Gvineje. Njezina stvarnost dokazuje nam također veliku istinu o univerzalnosti Crkve. Crkvu je Krist ustanovio za sve ljude, za sve narode. U njoj svi imaju jednak gradansko pravo, u njoj nema i ne smije biti stranaca. Ona je zajednička majka svijetu, svena majka Crkva, zajednički dom za svakog vjernika, bez obzira na njegovu narodnu, rasnu ili političku pripadnost.

Josip ANTOLOVIĆ

BAZILICA SV. MALE TEREZIJE, ZAŠTITnice MISIJA, U LISIEUXU

Muke zambijskih misionara

Ovaj put donosimo i treći dio pisma oca Luke Lučića od 21. travnja 1979., u kojemu nam naš misionar priopćuje o problemima s kojima se susreće tamošnji misionar u naše dane.

Već sam spomenuo da ovdašnji ljudi rado čitaju Svetu Pismo. S time u vezi želim iznijeti jedan problem koji veoma muči crnog čovjeka, od kojega on veoma pati i iz kojega izviru mnogi njegovi nemiri. Taj problem treba mu bezbroj puta rješavati, a da se nakon toga ponovo pojavi i ponovo započne mučiti njihove duše.

Iz Južne Afrike, s rasističkog područja, stigla je u ove krajeve ne Kristova Radosna vijest, nego žalosna vijest, koja se sastoji u krivom tumačenju Svetog Pisma. Prema tome tumačenju Afrikanci su potekli od drugog Noina sina, kojega je Noa prokleo, pa su stoga i svi Afrikanci takoder od Boga prokleti i zato moraju uvjek trpjeti i drugima služiti.

Ljudi to više puta natuknu. Razvesele se kad im se stvar lijepo rastumači. No ta misao kao nečastivi duh uvjek se ponovo vraća u njihove glave i uvjek iznova pritiže njihove duše. I na taj način davao nastojići da Božju Istinu iskrene i smuti jadne duše.

Covjek se čudi kako je to došlo do tih zabačenih ljudi Zambije. No kad se pogleda prošlost, onda biva sve jasnije. Još za vrijeme stare federacije ljudi su odavle odlazili na rad u južnoafričke rudnike i ondje pokupili i donijeli kući tu žalosnu priču. I to se raširilo kao neka rak-rana i zavuklo se kao otrov u mnoge duše.

Situacija je u Zambiji i dalje veoma loša i napeta. Rat u susjednoj Rodeziji silno je mnogo stajao Zambiju i to još uvjek nejenjava. Ekonomski zemlja stoji veoma loše, a ove godine i kukuruz — ta glavna hrana ovdašnjeg stanovništva — slabo je urođio, pa je zemlji prijetila glad. No zambijske su vlasti u Keniji kupile stotinu tisuća tona kukuruza, a platit će ga Evropsko zajednič-

OTAC LUČIĆ, (U BIJELOM) LIJEVO ISUSOVACKI ZAMBIJSKI PROVINCIJAL, DESNO NADBISKUP KASAME ILJA MUTALE, TE FRANJEVAC KONVENTUALAC, PROFESOR U MPIMI SJEMENIŠTU

ko tržište. Tako je i taj problem riješen. Ali sad je problem prijevoza tog kukuruza iz Kenije u Zambiju. Na sreću, rat u Ugandi ide kraj, pa će biti otvoren put preko Ugande i Tanzanije.

U susjednoj Rodeziji već je dosta misionara pobijeno. Rodezijiske vlasti gone rodežijsku gerilu po Zambiju, napadajući njihove logore. Pred sam Uskrs, u razdoblju od 36 sati, zambijsko tlo doživjelo je tri bombardiranja. Bilo je prilično mnogo mrtvih i ranjenih.

Evo, toliko za ovaj put. Već se pakujem za svoje putovanje, a još ni sam ne znam kako ću se probiti do svoje misijske postaje u Kabweu. Put je dugačak kojih 700 km, a prijevoz je nesiguran, jer je donedavna ovdje bio štrajk željezničkih namještenika, a autobusi su veoma rijetki i nesigurni. No u četvrtak se namjeravam prebaciti do Chinsalia, pa ondje ću čekati da se otisnem dalje prema cilju.

Zdravlje me izvanredno služi i dobro se osjećam. Nadam se da će to potrajati. Upravo je sada najpogodnije vrijeme za malariju, no ja se čuvam koliko mogu. Sunce sve više jenjava prema hladnom periodu godišnjeg doba, te je sada prekrasno vrijeme i klima.

Pozdravljam sve dobročinitelje misija i nasrdačnije im zahvaljujem za pomoć, koja nam je veoma potrebna. Za sve se molim da im Gospodin dade što više velikodušnosti i da ih sve blagoslov svojom obilnom milosti.

O. Luka LUČIĆ

Kapelanski posao oca Ivice

Otac Ivica Gerovac svršio je tečaj jezika činjanda i sad je započeo svoju kapelansku službu u Mumbwi. Odatle nam piše o svojim prvim kapelanskim poslovima 20. 5. 1979.

Stigao sam napokon u Mumbwu pa se pomalo sredujem i snalazim. Danas je šesta uskrsna nedjelja. Nedjeljom imamo ovdje u Mumbwi dvije mise, dok treću imamo u kojem selu.

Prva misa je za srednjoškolce i djecu, no bude na njoj i odraslog svijeta. Druga misa je za sve ostale vjernike. Kod svake misa skupi se do 200 duša. To je tek polovica onoga koliko bi inače stalo u klupe. A crkva nam je tako velika da bi u nju stalo i do tisuću dvjesto duša. Široka je 15 metara, a duga 30 metara.

Prva misa je na engleskom jeziku, a druga na jeziku činjanda. Ja sam obično imao prvu misu, a župnik drugu. No danas je bilo obratno. Bila mi je to prva prilika da spremim propovijed na jeziku činjanda. U Lusaki, naime, gdje sam redovito služio misu na tom jeziku u župi Kizito, običaj je da kod svake misse propovijeda katehist. Tamo sam od njega mnogo naučio.

Prije i poslije misе svijet se skuplja u skupine, pozdravljaju se i razgovaraju. Mnogi traže i nas misionare da se s nama pozdrave, porazgovore, da zatraže kakav savjet ili zamole koju stvar. To obično bude koja pilula protiv kašlja, glavobolje ili malarije. Jedna me starica molila sapuna, jer se takve stvari ovdje teško mogu kupiti. Dao sam svoj veliki sapun, zbog čega me ona bez kraja blagoslivljala. Nekolicini dječaka zavio sam velike rane. Nekima od njih rane su tako velike i gnojne da čovjek osjeti sažaljenje prema tim siromasima. Od srca hvala mojim dobročiniteljima, koji su mi na polasku u misije dali nešto lijekova, koji mi sada i te kako dobro dolaze.

Posve blizu crkve i župnog stana nalazi se samostan poljskih sestara. One su zapravo i započele misijskim radom u ovim krajevima. Sestre su tu otvorile školu kuhanja i šivanja. Dok još nije ovdje bilo crkve,

NA VJERONAUČNOJ POUČI

u njihovoј se školi služila sveta misa i svećenik je imao svoj stan.

Teren je ovdje veoma težak za misionare. Tijekom godina tu su se zbog toga mnogo mijenjali župnici i kapelani. Mnogi su morali napustiti taj kraj zbog zdravstvenih razloga. Župa je veoma velika i teška, a u njoj žive pripadnici raznih plemena i govori se raznim jezicima. Poganstvo je ovdje prilično jako. Ono malo vjernika što nam dolazi u crkvu većinom su doseljenici iz Rodezije ili, kako se danas zove, Zimbabwe. Nisu dobro primljeni od ovdašnjeg domaćeg stanovništva i zbog jezika i zbog toga što su kulturniji. A oni su nam jezgra katolicizma ovdje. To je ujedno i razlog što nam domaći svijet tako malo dolazi u crkvu. Iz same Mumbwe ne dolazi nam iz toga razloga gotovo nitko na nedjeljnu misu od domaćih ljudi, a gradić broji oko šest tisuća duša.

Sestre ovdje veoma lijepo rade. Vode i sada školu šivanja i domaćinstva. Ujedno se brinu i za žensku mladež. Imaju lijepu skupinu djevojaka u Marijinoj legiji. Jedna od sestara predaje u srednjoj školi, jedna sestra je sakristanka u župnoj crkvi, a sestra koja je već 50 godina u misijama, radi u bolnici koja ima stotinu kreveta. Tu je ona mnogog umirućeg pokrstila.

U ovdašnjoj srednjoj školi ima oko tisuću učenika i 42 nastavnika. Na toj školi ja predajem vjerouauk. Imam četiri dana po tri sata predavanja. Neke razrede spremam i za završni ispit.

Kako vidite, pomalo ulazim u svoj misionarski posao. Nadam se da će svladati razne početničke poteškoće i uspješno zaplivati misionarskim vodama...

Uzdam se u molitve i žrtve prijatelja misija, jer to je naš zajednički posao.

O. Ivica GEROVAC

Obred povratka mrtvaca u obitelj

Ovaj put donosimo opis jednog običaja plemena Šona, koje živi u Rodeziji i u Zambiji. Tako ćemo lakše razumjeti razne poteškoće na koje nailaze misionari u svome apostolskom radu. Članak je napisao Charle Mafurutu, koji i sam pripada tome plemenu. Ovdje prikazujemo poseban obred kako plemene Šona vraća svoje mrtve natrag u svoje obitelji.

Mnogi kršćani plemena Šona održavaju tradicionalne obrede po kojima svoga mrtvoga člana ponovo vraćaju u živu obitelj. Oni vjeruju da je to dio Božjega plana. Unaštoč crkvenoj zabrani ti obredi ipak još postoje.

Tradicionalni obred

»Kurova guva« — tako se zove taj obred — održava se šest do dvanaest mjeseci nakon smrti nekoga člana obitelji. On treba preminulom članu pomoći da bude oslobođen iz zemlje osamljenosti i da ga živi pošalju u mjesto predaka. Drugi veoma važan cilj toga obreda je da pokojnik dođe u vezu sa živima, napose sa svojom obitelji.

Prije nego što će održati spomenuti obred, obitelj pita za savjet gatara. Ljudi name vjeruju da je gatar sposoban da tumači želje preminuloga. Pokojnik možda treba nešto ili pak želi da neki određeni ljudi budu prisutni pri tom obredu. Možda su врачи stavlili u pokojnikov grob otrov, pa sada treba taj otrov neutralizirati. Ako je neki strani duh prouzročio smrt, onda ga prije tog obreda treba umilostiviti. U protivnom slučaju još će jedan član obitelji umrijeti.

Obitelj mora pitati gatara koji ljudi moraju jesti meso za vrijeme obreda. Pokojnik to može nekim zabrani, a drugima opet može dopustiti.

Pošto se obitelj posavjetovala tako s gatarom, poziva razne članove iz rodbine i obrednog prijatelja pokojnikova. Kad su se svi sakupili, jedan od njih prostre hasuru i stavi na nju proso. Tada mladi pokojnikov brat ili njegov najstariji sin prikaže to proso

pokojniku. Pri tome kaže da su se ovdje sakupili zato da bi njega ponovo vratili u obitelj, da je ovdje pripravljeno pivo za njega i da će se uskoro preseliti u mjesto gdje prebivaju preci, te da će tako biti oslobođen iz zemlje osamljenosti, u kojoj ne postoje nikakve veze između živih i mrtvih. Nakon toga žene vare pivo. Poseban vrč piva određen je za pokojnika. Kad najmlađi brat ili najstariji sin prinosi pokojniku pivo, moli ga da se vrati u obitelj i da se brine za nju.

Cijelu noć ljudi plešu, a onda ujutro kreću pjevajući na grob. Prije negoli su stigli do groba, obredni prijatelj ide natraške i škropi u smjeru groba i sam grob vodom koja je pomiješana s medinicom. Time se želi neutralizirati otrov što su ga врачи stavili na grob.

Nakon toga ubiju jednu životinju, pa njezinu meso isprže na vatru i podijele prisutnima na kori drveta. Tko ne želi jesti, mora ga se samo dotaknuti. Ljudi piju i plešu i konačno se razdu kućama. Kod kuće pojedu preostalo meso s gustom kašom. Oni koji su ostali kod kuće izrazuju dobrodošlicu onima koji se vraćaju s groba, pa se i oni pridružuju zajedničkom veselju jer vjeruju da se pokojnik ponovo vratio u obitelj.

Razlog tog obreda

Čini se da je glavni razlog tog obreda da se uskriji mrtvac i vrati svojoj obitelji. U slučaju ako obitelj nije obavila taj obred, pokojnik se ne bi mogao nikako vratiti u svoju obitelj, ali bi joj zato slao bolest ili čak i smrt kao opomenu da živi moraju za njega održati taj obred.

Drugi razlog je osiguranje zaštite predata nad obitelji. Prije nego je održan taj obred, obitelj je uvjerenja da njihov pokojnik luta mjestom osamljenosti, tame i bijede. Njima je pak nepodnošljivo da, recimo, njihov otac toliko pati i da se toliko muči. Stoga mu, eto, žele pomoći na taj način, a time ujedno osiguravaju i sreću svoje obitelji.

Crkva nastoji temeljito proučiti te običaje i onda ih očistiti od praznovjerja ili poganskog vjerovanja i to štovanje pokojnika povezati čvršće s vjerom u Boga, Gospodara živih i mrtvih. Razumije se da to ne ide brzo i lako, ali ljudi treba ipak postepeno odgajati u kršćanskom shvaćanju života poslije smrti.

Duh čuvar ili zaštitnik

Sestra Sofija Novotny poslala nam je krajem travnja ove godine dva članka u kojima su opisani neki običaji i neka vjerovanja domorodaca u Zairu. Ovdje donosim prema stariim običajima, te o duhu čuvaru članak o uređenju tamošnje upravne vlasti ili zaštitniku nekoga kraja i plemena.

U Africi je društveno uređenje feudalnog tipa. Zemlja je podijeljena u male »kneževine«, kojima je na čelu poglavica. On ima kao pomoćnike svoje dostojanstvenike. Pred narodom on uživa velik ugled i autoritet jer predstavlja na vidljiv način božanstvo.

Ako je neka kneževina velika, onda njenog poglavica ima svoje vazale, koji su mu dužni plaćati porez. A budući da je on vlasnik sve zemlje, ima pravo na dio od lova i od ribolova. Svaki njegov podložnik dužan je određeni broj dana obradivati njegova polja.

Pripadnici neke kneževine među sobom su tijesno povezani. Zemlja na kojoj žive baština je što su su je naslijedili od svojih preda, no s time su ujedno naslijedili od njih i društveno uređenje i vjerski život i običaje. Mladi ljudi odlaze u gradove na rad, no prije ili kasnije vratiti će se na svoju rodnu grudu. Mnogi se vraćaju na očinstvo kad dodu u mirovinu, jer tamo žele umrijeti.

Svaka od tih kneževina ima svoga posebnoga duha čuvara ili zaštitnika. Taj duh međutim, ne boravi u selu, nego ili u riječi ili u planini ili u nekoj stijeni. Duh čuvar naše kneževlje Nkulu Malemba boravi u vrućem sumpornom vrelu nekih 12 km daleko od Malembe. U blizini tog vrela borave dvije djevojke, koje su isključivo na službu duhu i nitko nema pravo uzeti ih sebi za žene.

»Kitobo« je osoba koja je posebno određena da se brine za kult duha čuvara. On je posrednik između duha čuvara i poglavice s njegovim narodom. Taj svećenik posreduje između duha čuvara i poglavice u slučaju kad nema kliše, zatim kad se u jezeru

SESTRA SOFIJA U DRUSTVU SVOJIH ĐAKA-KATEKUMENA KOJE JE PRIPRAVILA ZA KRSTENJE

nalazi premalo ribe, te u slučaju kakve epidemije i u slučaju rata. I svaki put kad poglavica mora donijeti neku važnu odluku obriatit će se za savjet duhu, ali uvijek preko posrednika, svećenika.

Evo na koji način se odvija to traženje savjeta od duha čuvara.

Prvi obred obavlja se noću. Poglavica u pratnji dvojice svećenika polazi noću na spomenuto vruće vrelo. Tijelo si mora od glave do pojasa namazati razmočenim brašnom od manioka. Na glavi nosi kapu od lavljje kože. Sva trojica idu na vrelo, pjevajući i moleći. U toj pjesmi navest će molbu zbog koje dolaze k duhu čuvaru. Kad dodu na vrelo, najprije će na brzu ruku sagraditi malu kolibu za duha čuvara. Za vrijeme molitve na samom vrelu treba da se dogodiovo: ako duh čuvar usliši njihovu molbu, voda će uskipjeti i oni će opaziti trag zmije koji ide iz vrela u kolibicu pripravljenu za duha. Ako se ne dogodi ništa, znak je da je duh čuvar odbacio molbu. U slučaju ako je duh čuvar primio molbu, jedan od svećenika požurit će u selo da javi radosnu vijest, jer će poglavica i svećenici dobiti odgovor i savjet što su ga tražili od duha.

Drugi obred obavlja se po danu. Sutradan će poglavica sa svojim dostojanstvenicima, svećano odjevenim, i sa narodom poći u procesiji na vruće vrelo. I sad se putem pjeva i moli.

Na vrelu će se se žrtvovati koza ili kokoš i donijet će hrane za duha čuvara.

Tko je taj duh čuvar? To nije božanstvo, jer ono je daleko, njemu se ljudi plemena Baluba mole, štuju ga, no vjeruju da se ono ne brine za njihove životne probleme.

Duh čuvar je, dakle, neko nadnaravno biće koje može činiti dobro i zlo, stoga se oni njega boje i prinose mu žrtve.

Naši kršćani još se nisu posve oslobođili tih poganskih vjerovanja ni običaja, pa prema tome ni straha od duha čuvara plemena. Još će trebati mnogo vremena dok ih Krist osloboди od poganstva. Molimo se stoga za njih da ih Kristova Radosna vijest što prije i što više prosvijetli i da Njemu otvore širom svoja srca i tako postanu uistinu slobodna Božja djeca.

— o —

Članku je sestra Sofija dodala i nekoliko redaka zahvale za primljene darove iz domovine. Piše:

U ove uskrsne dane dobro je misliti na Kristove riječi: »Evo, ja sam s vama do svršetka svijetal! Mi to ovdje dobro osjećamo u svojim nevoljama.

Hvala na daru. U koju svrhu ćemo upotrijebiti taj novac? Imamo ovdje oko 600 gubavaca, od kojih je 45 njih potpuno na našoj brizi. K tome treba dodati i cijelu bolnicu sestre Miriam, koja već četiri godine ne dobiva lijekove od države, nego ih kupujemo sami na naš račun, tj. na račun dobročinitelja. Te lijekove dijelimo besplatno naјsiromašnijima. Ekonomski situacija je takva da je gotovo nemoguće našim ljudima kupiti odijelo i hraniti i uzdržavati obitelj. Cijene neprestano skaču. Tako dugo dok smo ovdje, pomažemo koliko možemo. Ta Crkva se već od početka brinula za siromahe. Treba, dakle, da i mi svjedočimo za Krista i za njegovu ljubav na taj način.

Još jednom zahvaljujem svim dobročiniteljima na njihovoj pomoći. Ujedno se svima preporučujem u njihove molitve i žrtve da izdržimo u ovim kušnjama.

S. Sofija NOVOTNY

Nabavite knjigu Jurja Guslića »OD KOVAČA DO MISIONARA« u kojoj je prikazan život i rad pokojnog zambijskog misionara isusovačkog časnog brata Benedikta Fostača. Knjiga je u prvom redu namijenjena mladima, no i drugi će je rado i s užitkom pročitati. Cijena 55 dinara. Naručuje se: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

Mala misijska fotoreportaža iz Indije

SESTRE MIHAELA I JOSEFA DIJELE U MARIA POLLIJU GORKU I SLATKU MEDICINU

CETIRI BOGOSLOVA DOSLA SU PREKO PRAZNIKA U POMOC OČU ANTI GABRICU

SESTRA SILVINA MUŽIĆ KUPUJE NA SEOSKOM SAJMU POSUDE ZA VODU

nove knjige

HRVATSKE URŠULINKE je povijest, kultura, odgoj i apostolat, te duhovni život najstarijeg uršulinskog samostana u Varaždinu kao i razvitak drugih uršulinskih samostana u Hrvatskoj. Knjiga ima 320 stranica i dokumentirana je s mnogim člancima i fotografijama. Cijena: 200 d. Naručuje se: Sestre Uršulinke, Vlaška 75, 41000 Zagreb.

MUKA — deveti svezak iz djela Marie Valtorte: Pjesma o Čovjeku-Bogu. Cijena 200 d. Naručuje se: Josip Sukner, 41426 KRAŠIĆ.

LURD — Susret neba i zemlje. Opis ukazanja prema dokumentaciji R. Laurentin-a. Pridio i komentirao B. Nagy. Naručuje se: S. Dilber, Palmotićeva 33, 41000 Zagreb. Cijena 60 d.

VJERONAUČNA KNJIŽICA Izdalo Istarsko književno društvo sv. Ćirila i Metoda. Cijena pojedinoj knjižici 10 d., uz 10% popusta na narudžbu preko 50 komada. Naručuje se: I. K. D. Sv. Ć. i M., 52300 Pazin, Gupčeva 2.

SVESCI — br. 33 i 34 — Izdaje Centar za koncijska istraživanja, dokumentaciju i informacije KS. Zagreb, Marušićev trg 14. Cijena 100 d.

PRETPLATNICI GLASNIKA!

U sedamdesetoj godini njegova izlaženja na vrijeme namirite svoju pretplatu! Pokažite GLASNIK svojim priateljima i znancima! Mnogi će ga zavoliti i nabavljati. Svaki PRETPLATNIK traži novog PRETPLATNIKA!

BOG ME LJUBI! KAKVA RADOST! — Katekizam za predškolsku djecu. Kateheze za predškolsku djecu (priručnik za katehetu) i radna bilježnica za dijete. Cijena priručnika 25 d, a radne bilježnice 15 d. Naručuje se: Župni ured B. Srca Marijina, Jordanovac 110, pp. 169, 41000 Zagreb.

BIT ĆETE MI SVJEDOCI — II obnovljeno izdanje kratkog priručnika za krizmenike. Priručnik je sinteza najbitnijih istina naše vjere i kao takav prikladan za neposrednu pripravu za krizmu. Cijena 35 d. a ako se naruči više komada poseban popust. Naručuje se: Mirjam Šurjan, Vlaška 75, 41000 Zagreb.

MARULIĆ — Hrvatska književna revija br. 3 za svibanj i lipanj. Čitavi blok priloga u ovom broju — uz ostalo — posvećen je velikom hrvatskom pjesniku Antunu Gustavu Matošu, kojemu je, prigodom 65 obljetnice smrti njegove, bio posvećen i nedavno održani vokalno-instrumentalni recital u prostorijama Društva sv. Ćirila i Metoda. Cijena 30 d. Izdaje HKD sv. Ćirila i Metoda, 41000 Zagreb, Trg kralja Tomislava 21.

va». Kod toga je važno imati pred očima dvije stvari. Prvo, daleko je značajnije za dijete vaše vlastito ponašanje i vaš život negoli vaše riječi. Tjerati dijete npr. na Misu a sam ostati doma, loše je. Djeca upijaju od najranije dobi. Oni su oponašaci. Drugo, dijete tu treba jasno predočivati ljudske i kršćanske vrijednosti. Valja paziti kako se kod toga motivira. »To moraš činiti jer Isus zapovjeda«, nije dobar način. »Želiš li živjeti kao dijete Božje, to valja vršiti kako je i Isus vršio«, dobar je način. Razlika je između ova dva načina što se u prvom načinu pozivate na autoritet, što općenito može mlade odbijati, dok u drugom načinu donosite zadnji smisao čudoredne vrijednosti, a to je daleko dublje i općenito zanima i privlači. Važno je da dijete shvati da su sva njegova ponašanja redovito u odnosu i na službu drugima. Tako drugima iskazuje pažnju, ljubav i službu.

Važno je, dakle, dati dijete priliku da zaživi te vrijednosti. Važno je uvjek predočivati uzore kršćanskog života — da ih slijedimo. Nada sve je važno shvatiti da su u tome roditelji najjači i prvi graditelji ili rušitelji. Stoga je osnovna zadaća koju ćete održati svome djetetu: vaš vlastiti život, vaše čudoredno ponašanje, osobito vaš postupak s istim vašim djetetom. Naravno, komplikiran je i težak zadatak, ali neophoran i iznad svih pouka: život prave kršćanske majke! Tada neće biti bojazni da bi vaš sin slijedio neki manje vrijedan, pogotovo ne ateistički uzor.

zahvalnice

ZAHVALUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU. BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

- ...Presv. Trojstvu i bl. Leopoldu što mi je sin sretno položio ispite, što mi je umuk spašen iz velike životne opasnosti, za poboljšanje njegovog zdravlja i za mnoge milosti. — Marija Vuković, Pakrac
- ...Gospod Lurdskoj, sv. Ani i bl. Leopoldu za zdravije i mır u kući i za mnoge druge milosti. — Anica Švaganović, Mala Kopačnica
- ...svima svetima i Ivanu XXIII za uslišanu molitvu. — K. Z.
- ...i sv. Antunu za sretno položeni ispit. — Josip R. T.
- ...za sve milosti uz preporuku za moju dječu. — Zabrinuta majka, Vukovar
- ...sv. Josipu, Andelu Čuvaru i svima nebeskim zaštitnicima što su mi pomogli u životnim opasnostima. — Ruža Rukavina, Vinkovci
- ...Presv. Trojstvu, sv. Judi Tadeju i sv. Antonu za primljene milosti. — Janja Katašinčić, Drenovci
- ...za sretan uspjeh operacije. — Terezija Račić, Sice
- ...Gospod od brze pomoći za ozdravljenje. — Milkinčić
- ...za uspjeh u školi. — Mama Ana i kćerka Danica, Podr. Podgajci
- ...za primljene milosti. — N. N., Ugljara
- ...Gospod Lurdskoj i bl. Leopoldu na uslišanoj molbi. — N. N., Divoševci
- ...i Gospod od brze pomoći za crkveno vjenčanje, za rođenje i krštenje unuka. — Zahvalna baka, Slav. Brod
- ...Gospod od brze pomoći i svitim zaštitnicima za uslišane molitve. — Čitateljica, Sl. kirevcil
- ...i bl. Leopoldu na primljenim dobročinstvima. — S. M. Stefanija Krznar
- ...za uslišanu molitvu. — N. N., Popovača
- ...sv. Judi Tadeju, sv. Antonu i M. Klaudiji za ozdravljenje i uspjeh unuka u školi. — Marija Obsieger, Zagreb
- ...za pomoći u teškoj bolesti. — Dana Glavan, Zadar
- ...sv. Josipu i svim svetim zaštitnicima za milost što sam se rodila u pravoj kršćanskoj obitelji kao i za sve ostale milosti što sam ih primila u 77 godina svoga života. — U. K.
- ...i sv. Antonu za ozdravljenje unuka i za sve ostale primljene milosti. — E. G., Sv. Đurđ
- ...za primljene milosti. — Katica R., Rovinj
- ...sv. Bernardici, Petru Barbariću i m. Klaudiji za uspjeh u radu. — Marija Zdenka Sidonija F., Zagreb
- ...i sv. Josipu na primljenim milostima. — Marija Dragunić, Sibinj
- ...na primljenim milostima. — M. G., Zagreb
- ...za primljene milosti. — Marija Idaković, Jaruge
- ...pa za zagovoru biskupa Langa za primljene milosti. — N. N., Cvetković
- ...za primljene milosti. — Milica Japirko, Solin
- ...i sv. Josipu za zdravije moga brata. — Jelka Vrcibradić, Zagreb
- ...I Gospod Lurdskoj za uspješnu operaciju i za potpuno ozdravljenje kćeri. — Anica Franjić, Đakovo
- ...za ozdravljenje muža od teške bolesti. — Jelka Vitković, Novo Virje
- ...sv. Judi Tadeju i sv. Josipu što su mi pomogli u teškoj nevolji i poteškoći. — I. A.
- ...i Duhu Svetom na njegovim darovima. — Minić, Sveti Klara
- ...za uspjelu operaciju. — Ljubica Križan, Zagreb
- ...za primljene milosti. — Evelina
- ...sv. Josipu i Ivanu Merzu za primljene milosti. — Čitalac iz Začretja
- ...sv. Emeriku, bl. Leopoldu i Ivanu Merzu za primljene milosti u mom životu. — Ana P., Sv. Križ Začretje
- ...i sv. Antunu za primljene milosti. — V. B.
- ...bl. Leopoldu, Petru Barbariću i svima svetim zaštitnicima za zdravije i za sve milosti tokom života. — Ana Adičić i Antonija Targuš, Slavonska Požega
- ...za primljene milosti. — Loreta Žic, Rijeka
- ...i Petru Barbariću na uslišanoj molitvi. — Draga Bakšić, Cvetković
- ...za primljene milosti. — Cecilia Turk, Našice
- ...za uslišane molitve za uspjeh u školi moga unuka Pera. — N. G.
- ...i m. Klaudiji za posebni dar Božji. — J. A., Zagreb
- ...i m. Klaudiji za snagu u teškoj kušnji. — Biserka
- ...i m. Klaudiji što sam njezinim zagovorom spašena od smrti. — Vesna, Varaždin
- ...i m. Klaudiji za uspjeh dviju teških operacija mojega supruga. — Andelka Banović
- PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NJIHOVOJ ZAŠТИTI!**

Okrugli stol

• Svetom Platnu

Prigodom blagdana Srca Isusova i proslave 70-godišnjice izlaženja našega GLASNIKA posjetio nas je od 21. do 25. lipnja poznati stručnjak za Svetu platno isusovac P. D. Chianella. On je održao konferenciju za narod u bazilici Srca Isusova, a s predstavnicima našega katoličkog tiska tzv. »Okrugli stol«. Da bi naši čitatelji bili bolje upućeni o čemu je bilo govora, iznijet ćemo ovdje glavna pitanja i odgovore.

1. **Pitanje:** Jesu li otisci na Svetom platnu nastali čudesno, natprirodno?

Chianella: Pojedine činjenice ne bismo trebali smatrati za čudesne, ali sve za jedno uzevši jesu čudo. To je izvanredna konvergencija koja očituje čudesnu Božju ruku.

2. **Pitanje:** Što je s tzv. »testom ugljik 14«? Je li odobren? Ostvaren? Ako nije, zašto?

Chianella: Primjenom testa ugljika 14 može se dobiti sigurnost o starosti pojedinih arheoloških predmeta na po prilici 50 godina. Nije, koliko mi je do sada poznato, odobren, jer ga nije prihvatile Savojska kuća, koja je pravni vlasnik Svetog platna. Razlog je u tome što bi se za primjenu testa ugljika 14 morao uništiti veliki dio Platna. Svi su uvjerenja da će već za kratko vrijeme biti moguće dobiti istu sigurnost o starosti i drugim načinima bez uništavanja dragocjene relikvije.

3. **Pitanje:** Kako se danas svijet učenjaka odnosi prema Svetom platnu?

Chianella: Najveće zanimanje pokazali su za Svetu platno američki i engleski učenjaci. Amerikanci su dapače zatražili da se to Platno prenese na neko vrijeme u Ameriku, kako bi se što bolje znanstveno istražilo. Razumlje se da to Talijani nisu dopustili. Zato su Amerikanci donijeli čitav vagon najmodernejih instrumenata u rujnu prošle godine i primijenili najmodernejša sredstva da ispitaju to Platno pod svim znanstvenim vidicima. Plodovi tih radova još nisu objavljeni. Računa se da će to obrađivanje materijala trajati po prilici dvije godine. Tada će se mnoge tajne velike relikvije jasnije očitovati.

4. **Pitanje:** Da li je uistinu otisak na Platnu samo površinski ili ipak ulazi dublje u slojeve i vlakna Platna?

Chianella: Otisak je uistinu samo površinski na principu paljevine, slike, fotografije; nešto slično kao što »pegla« ostavlja otisak na platnu.

5. **Pitanje:** Da li postoje mrlje krvi na Platnu ili ne? Hemoglobin se iz krvi mogao raspasti i nestati, ali su atoni željeza neraspaljivi i dokaz njihove prisutnosti bio bi jak dokaz da su mrlje od krvi. Ima li tragova željeza na tim mrljama?

Chianella: Definitivan odgovor na to pitanje zasada još nemamo. Ali to je bio jedan od osnovnih problema 350 sindologa koji su raspravljali prošle godine na svom Velikom sastanku u Torinu. Tek pošto se objave najnoviji podaci, vjerojatno ćemo dobiti odgovor i na to pitanje.

6. **Pitanje:** Da li je istina da je desna ruka nešto duža nego lijeva i zašto?

Chianella: Ako se bolje pogleda slika, lako je uočiti da je desna ruka nešto duža. To se turnači time što su rimski vojnici natezali Isusovu ruku da »sjedne« na određeno mjesto na križu i pri tom je isčašili u zglobo.

7. **Pitanje:** Da li je Isus bio pribijen samo jednim čavлом na nogama ili je svaka noga bila pribijena posebnim čavлом?

Chianella: Činjenica što je jedna noga kao malo kraća i u koljenu savijena, pokazuje da je bilo pribijen jednim čavлом. Kad se ovaj izvukao iz nogu, jer je lijeva bila prebačena preko desne, ostala je ukočena kako je stajala prigodom same smrti.

8. **Pitanje:** Kakva je vjerojatnost da su otisci nastali u času Uskrsnuća?

Chianella: To je zasad samo jedna od različitih teorija, od kojih svaka ima svoje pozitivne i negativne razloge.

Iz simultanosti otlaka, tj. iz činjenice da su otisci nastali u jednom času, zaključuje se na vrlo veliku vjerojatnost Uskrsnuća.

9. Pitanje Od čega je Isus umro?

Chianella: Sigurno nije tome bio samo jedan razlog. Stručnjaci govore da je Isus za vrijeme svoje muke podnio tri infarkta: prvi za vrijeme užasnih duševnih muka u Maslinskem vrtu, drugi za vrijeme bičevanja, a treći je bio na križu. Jedan od elemenata Isusove smrti bilo je i zagušenje, jer onako osaćeni organizam nije mogao doći do zraka. Spominje se i embolija, koja nastaje kad organizam naglo izgubi mnogo krvi, što je kod Isusa bio slučaj.

10. Pitanje: Kakvo je u svjetu zanimanje za Svetu platno?

Chianella: Izvanredno! Danasnje doba je vrijeme slika, tehnike i znanosti, a Svetu platno baš u tom vremenu pokazuje tijelo Kristovo, i to

P. D. CHIANELLA PREDVODI »OKRUGLI STOL« O SVETOM PLATNU PRED IZASLNICIMA NASEG KATOLICKOG Tiska U ZAGREBU 25. LIPNJA OVE GODINE.

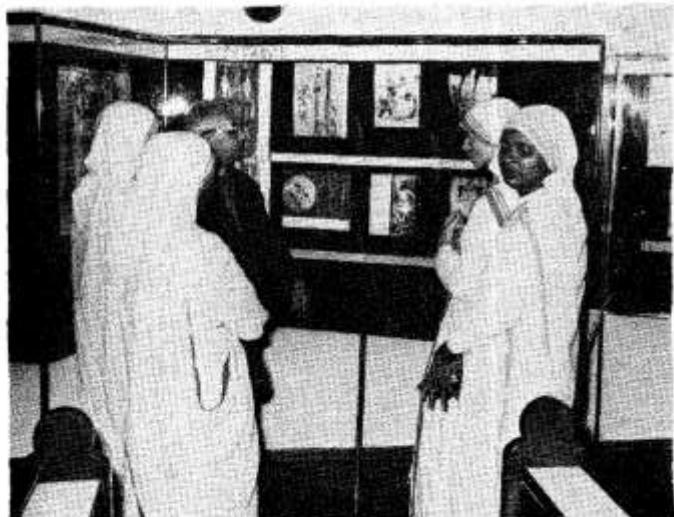
jezikom fotografije i najmodernejih tehničkih vizuelnih sredstava, a dobiva velike potvrde od najmodernejih znanosti, kao što je američka zrakoplovna kompanija NASA. Za vrijeme Svetе godine u Rimu bila je najzapanjenija upravo izložba Svetog platna. Osobito je mladež

impresionirana tom izložbom i slikama Svetog platna, jer sve to doživljuje kao neku osobnu objavu Kristovu. U Rimu postoji knjiga utisaka koja svjedoči o izvenrednom plodu onih koji dolaze da izbjegu upoznaju Svetu platno. Htio bih naglasiti da je među posjetiocima te izložbe bio i pokojni lenjingradski pravoslavni episkop Nikodim. On je naglasio upravo važnost Kristove osobe kao vrlo važan element sjedinjenja Crkava.

11. Pitanje Koje je stanošte zauzela Crkva prema Svetom platnu?

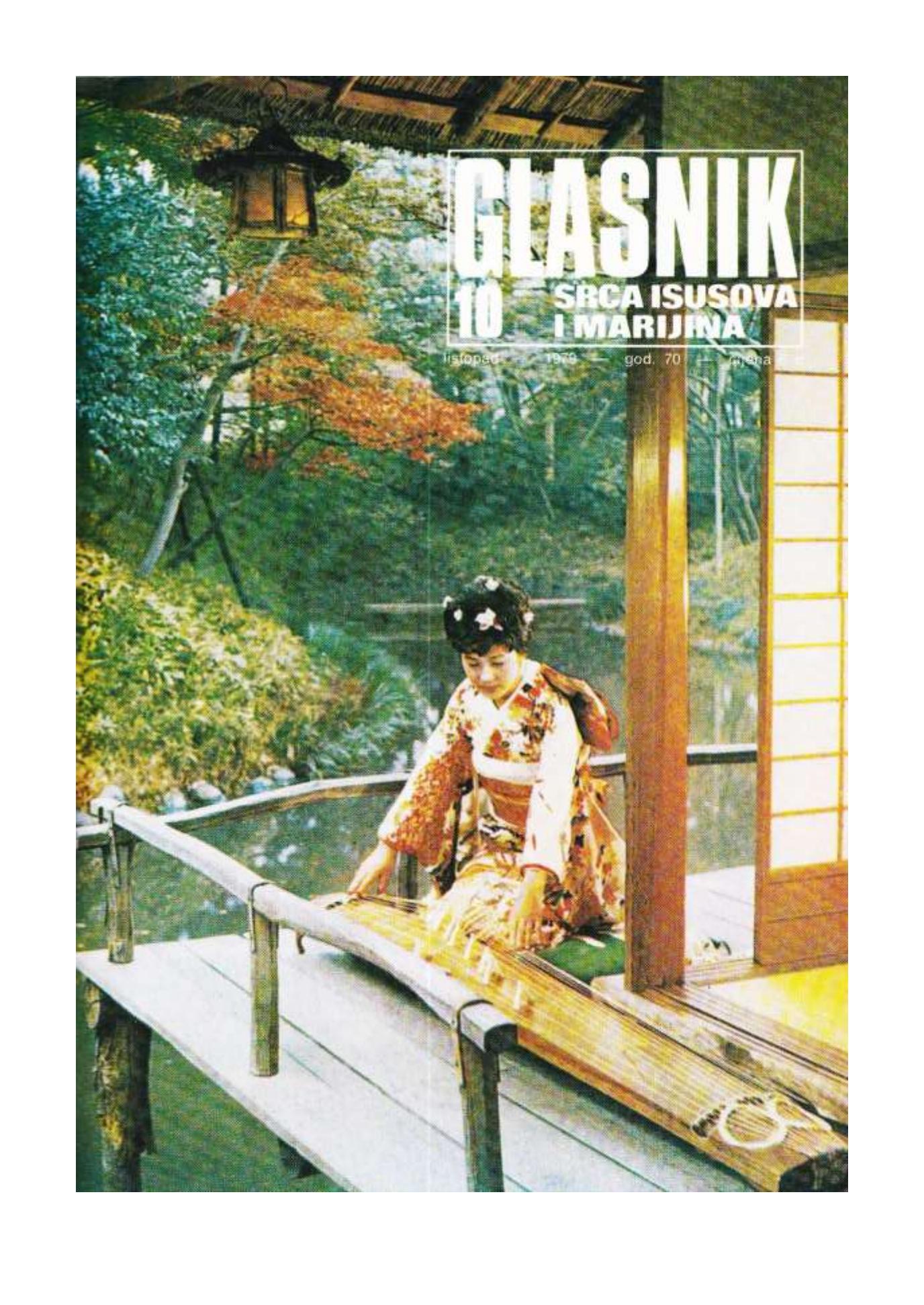
Chianella: Službeno nikakvo! To ne spada o polog vjere, nego u okvir pozitivnih znanosti i zato Crkva vjerojatno neće nikad nikoga službeno obvezivati da vjeruje u autentičnost Torinske platne. Ipak je vrlo karakteristično da su se 21 posljednji papye neslužbeno veoma snažno izjašnjavali o vjerodostojnosti te relikvije.

Peru BULAT

IZLOŽBU SVETOG PLATNA POSJETILA JE I MAJKA TEREZIJA PRIGODOM SVOG POSLEDNJEJEG POSJETA ZAGREBU.

GLASNIK
10 SRCA ISUSOVA
I MARIJNA

Istopeč - 1970 god. 70 - Cijena

Naslovna strana:
MLADA JAPANKA U MOLITVI

Na zadnjoj strani:
ISUSOVAČKI VRHOVNI UPRAVITELJ P. PEDRO ARRUE PRILIKOM PREDAVANJA U SJEMENIŠTU NA ŠALATI U ZAGREBU
(Snimio: Ivan KNAFELJC)

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Mirko Jurić, Palmotićeva 31, 41000 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 6 din. — Godišnja preplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Preplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnica plaćena u gotovu.

Isus na »badsudic«

Jednog dana pozvali su me da ponesem sv. Pricest bolesnici. Bila je to mlada djevojka, koja je tek započela studij na sveučilištu. Šest mjeseci prije toga primila je sveti krst i bila je jedina katolkinja u obitelji. Tu se dogodilo nešto veoma neobično: budistička revnost njezine obitelji nije se uopće protivila djevojčinim katoličkim predodžbama. Obitelj je poštovala njezin način mišljenja i dopustila je da je misionar privede Kristu ...

Pratio me mladić Fujitasan revan katolik ...

Već sam se htio uspeti na uzlazne stepenice kadli opazih kako se on sa zaprepaštenim izrazom lica vraća prema meni. Niti je on meni što rekao, a niti ja njemu. No kad smo se uspeli na četvrti kat, na kojem se nalazila bolesnica, shvatio sam izražaj Fujitasanova lica. Ukočio sam se od prizora što sam ga ugledao.

Na počasnom zidu uz Takomu nalazio se otvoren batsuda, obiteljski budistički-šintoistički šator. Njegova otvorena vrata bila su premazana zlatnim lakom, divno osvijetljena bezbrojnim svićećama, a sve je bilo okruženo tromim spiralama budističkog tamjana. Nedostajala je samo slika Bude... Na najdonjoj stepenici između ploča s imenima pobožanstvenjenih predra bilo je upravo mjesta za Presveto.

Pregledao sam brzim pogledom situaciju i opazio da nema nikakva drugog mjesto gdje bih mogao staviti svoju posudicu. Uz taj neobičan oltar ležala je naša bolesnica na podu. Nisam ni časak oklijevao, već sam intronizirao Isusa u središtu te obitelji. Odušljio sam ceremoniju što sam više mogao sa željom da Isus rasprši maglu i da nagradi tako dobru volju.

Pedro Arrupe »Taj nevjerojatni Japan.«

Ono što se dogodilo 2. rujna ove godine u NINU nadmašilo je sva očekivanja. Smatramo to pravim čudom! Da nam je netko prije 20 godina rekao da ćemo gledati stotine tisuća Hrvata katolika skupljenih pokraj Zadra oko 500 svojih svećenika, 1000 časnih sestara, oko svoga episkopata i oko brojnih delegacija bratskih katoličkih naroda — smatrali bismo ga naivnim i da pretjeruje.

Hvala Trojedinome Bogu i hvala Narodu. A onim entuzijastima u Zadru, koji su bili glavni organizatori i koji su se nadali preko nade, neka NIN '79 bude dokaz da Bog ljubi Zadarsku Crkvu, koja je još nedavno prolazila teške krize i klance jadićovce.

Ipak bismo htjeli upozoriti svakoga čitatelja ovoga broja da svakako pročita članak našeg uvaženog katoličkog laičkog ideologa profesora Grgeca. Potpisujemo svaku njegovu riječ, a osobito njegov zaključak:

— Vrijeme je da kao narod i kao pojedinci od velikih riječi i lijepih pjesama prijedemo na konkretna djela. Rodoljublje (i ljubav prema Crkvi — op. Urednika) se ne dokazuje samo uznositim govorima, budnicama i zdravlicama, nego u prvom redu djelima.

Očekujemo od Zadarske Crkve isti zanos i na provođenju onoga što je postavljeno u NINU kao konkretizacija svega slavlja: križ u svaku kuću — zajednička molitva u obitelji — nedjeljna sveta misa i — svakodnevna ispunjava vjere. GLASNIK im se u tom stavlja na raspolažanje. Jer i za ovo se traže oduševljeni pojedinci i skupni zajednički nastupi barem takvih kvaliteta i razmjera kao što su se našli pri organiziranju velikog slavlja kakvo nije zapisano u analima hrvatske katoličke povijesti.

Dakle — Riječ nek postane Djelo!

GOD. 70. LISTOPAD 1979. BR. 10

S A D R Ţ A J

ZATVORENICI I SVETO PISMO,	332
P. B. — — — — —	
OD RIJEĆI NA DJELA, R. Grgec — — — — —	333
HVALA NA PISMUI — — — — —	334
ISUSOVAČKI »GENERAL« — — —	336
OSTACI GOSPINE KRUNICE —	338
U LURDU OZDRAVLJAJU DJECA — — — — —	341
NEPREDVIDLJIVI SUSRETI ČOVJEKA S BOGOM, Ž. Brzić — —	342
POUČITI DIJETE O GRIJEHU — — —	344
KAKO, I. Fućek — — — — —	346
NAJVELIČANSTVENIJI SKUP —	346
NOVA GENERACIJA, M. Starčević — — — — —	350
»RODITELJSKI ZANAT« TREBA IZUČITI, Zdravko M. — — —	352
ULOGA KATEHISTA U ŠIRENJU EVANDELJA, M. Rusan — —	354
OZDRAVILA JE MALA ŠOROŠTIL, A. Gabrić — — — — —	355
UHVATILA ME SUNČANICA, S. Polgar — — — — —	356
NIŠTA JE NE MOŽE SLOMITI, S. Mužić — — — — —	357
PROBLEM DUHOVNIH ZVANJA, M. Okruglić — — — — —	358
PODIŽEMO CRKVU U BLIZINI LUSAKE, I. Dilber — — —	359
NOVE KNIGE — — — — —	360
ZAHVALNICE — — — — —	361
MISIJSKO GIBANJE NA IZLOŽBI SVETOGA PLATNA, — —	362

Zatvorenici i Sveti pisac

Moderno društvo traži uviđaj nova sredstva da bi osuđenicima, pošto opet steknu slobodu, pomoglo da započnu novi, ljepši život. Nekad su ih kažnjavali vrlo strogo i mučili. Danas se s njima postupa kudikamo ljudskije i pokazuje im se razumijevanje. Ide se za tim da »ozdrave« i da se osposobe za normalne građane, koji više neće učiniti kažnjiva djela. Puštaju se i na vikende da se u nedjelju navačer ili nakon praznika vrate u svoje domove. U kaznionice dolaze dobro-

voljci, koji nisu osuđeni, da s kažnjenicima prežive dan i da im kroz to vrijeme pomognu savjetom i vladanjem.

Na Zapadu imaju mnogi kazneni popravnji domovi i svoga svećenika. Duhovnici kaznionice se posebno školuju za taj posao. Moraju imati i sklonost za taj poziv, koji je vrlo težak i naporan.

Prvo sredstvo u rukama duhovnika je Sveti Pismo. Ono se sa zatvorenicima čita, razlaže se, navode se na razmišljanje. Mnogi su naime postali kažnjenci jer nisu

imali spoznaju o svojem višem pozivu i o velikim životnim istinama što ih daje vjera.

Duhovnik jedne kaznionice dolazio je u nju svake srijede. Priklučila bi mu se dva muškarca i tri žene. Skupilo se 12 osuđenika. Nakon uobičajenih pozdrava zapjevaše pjesmu. Nato duhovnik započeo čitati odломak iz Svetog Pisma. Izabroa je Isusovu usporedbu o milosrdnom Samaritanu. Slijedilo je tumačenje. Nakon toga je svatko nekoliko minuta za sebe razmišljao. Zatim glasno rekoše svoje misli: kako je plemenit bio taj Samaritanac, kako suosjećajan, nesebičan, kako je sve žrtvovao, za nepoznatog tuđinca, kako to čovjeka usrećuje ...

Među osuđenicima bio je i neki Rikard. Došao je prvi put, zaogrnut s dva kaputa jer je bila zima. Bio je duševno potresen i zato je na početku samo plakao u kutu. Jedva su ga nagovorili da sjedne s drugima u krug. Nasuprot njemu sjedio je osuđenik, koji je drhtao od zime, jer je imao samo hlače i majicu bez rukava. Usred razgovora Rikard je nenadano ustao, uzeo jedan od svojih kaputa i ogrnuo toga prozbeloga. Nato je opet sjeo.

Kroz nekoliko trenutaka nastala je tišina, a zatim su mu svi zaplijeskali i čestitali. To ga je potreslo. Nakon mnogo godina prvi put se osjetio poželjnim u društvu. Od tada je normalno sudjelovao u razgovoru.

Od riječi na djela

Piše: prof. Radovan GRGEC

Nedavno (od 17. do 21. lipnja) održan je u Rimu Simpozij evropskih biskupa s temom »Mladi i vjera«. Jednoga od predstavnika mlađih, koji je tu govorio o brzi njihove zajednice za najzabaćenije i najjudaljenije, zapitao sam: »A kako se brinete za najbliže?« Odgovorio mi je: »S njima je obično najteže.« Zaista, katkad su »domaći« neprijatelji čovjeku i zapreka njegovu poletu. Ipak, naša briga i ljubav prema najbližima bila je i uvijek će biti »testo naše ljubavi prema bližnjemu i prema čitavom čovječanstvu.

Rodili smo se i živimo u određenoj obitelji, narodu i sredini, koja je redovito po prirodnom redu stvari i po planu Providnosti mjesto na kojem se prvenstveno pokazuje i dokazuje briga i ljubav za bližnjega. To je, uostalom, i najteže jer je lakše ljubiti »riječju i jezikom nego djelom i istinom«. Govoreći o ljubavi prema onima najjudaljenijima, često ostajemo samo na riječima. Katkad želimo pobjeći od sebe u daleke egzotične zemlje. Zaboravljamo da, kamo god otišli, nosimo sebe sa sobom.

Teško bi se moglo reći da ljubi čovjeka onaj tko u vlastitoj obitelji, u svagdašnjem životu, neprestano poka-

zuje svoju mrzivojlu, sebičnost, nestrpljivost i kivnost, tko se tu ponaša kao mali tiranin. Baš tu, u malim stvarima, »podnoseći težinu dana i žegu«, možemo pokazati svoju vrijednost i veličinu.

Kao što je prirodno da ljubimo članove svoje obitelji, drugove i susjede, tako je i prirodno da ljubimo i svoj narod i domovinu.

Razne proslave, manifestacije i jubileji treba da tu ljubav probude i prodube. Jedna takva manifestacija bila je i nedavna proslava Branimirove godine u našem drevnom Ninu.

Ipak, sudjelovanje u vanjskim manifestacijama kojima se slave vjerski i racionalni jubileji, pjevanje pobožnih i rodoljubnih pjesama, prigodničarsko nazdravljanje uz malo »pol-litrike«, sve to nije dovoljan dokaz naše ljubavi prema domovini jer i domovnu valja ljubiti ne samo riječju i jezikom nego djelom i istinom.

Nažalost, skloniji smo tome da rodoljubi budemo na riječima, a djela su nam često drugačija. Svakako bi jedan od konkretnih dokaza našeg rodoljublja trebalo da bude radanje i odgajanje što većeg broja djece. Lijepo misli o planiranju porodice iznosimo katkada tako kao da bis-

mo htjeli istaknuti kako broj djece nije važan. Ne varajmo se! Za nas Hrvate, koji se i selujemo iz domovine i polako izumiremo, i broj rođene djece vrlo je važan, gotovo sudbonosan. Danas, kad se abortus i kontracepcija posvuda smatraju razumljivim i normalnim postupcima, potrebna je zaista velika hrabrost da se čovjek u tome ponušta drukčije od većine svojih suvremenika u »civiliziranim« zemljama. Onima koji se bore za svoj komfor i standard, za svoje vile i automobile, izgleda smiješan (ako ne i lud) onaj koji se svojim radom i žrtvom, svojim napornim danima i nemirnim noćima boriti da rodi, odgoji i osposobi za život što veći broj djece.

Vrijeme je da kao narod i kao pojedinci od velikih riječi i lijepih pjesama prijedemo na konkretna djela. Rodoljublje se ne dokazuje samo uznositim govorima, budnicama i zdravicama, nego u prvom redu djelima. Krajnje je vrijeme da to shvatimo. Inače, moglo bi se dogoditi da nas jednoga dana nestane kao da nas nikad nije ni bilo.

hvala na pismu

GOSPINA KRUNICA

»Velečasni oče! Evo šajem Vam dvije pjesme, što ih je prije nekoliko godina izdiktirala slijepa žena iz Orovanca kraj Pitomače. Vera Kovač je duša svih pobožnosti u njihovoj lijepoj crkviči. Zna napamet ne samo krunice, nego i mnoge litanije i druge molitve; zna lijepo pjevati i tako nedjeljom, blagdanima i u dane proštenja vodi molitve i pjevanje. Mnogo razmišlja o onome što čuje u crkvi i svoja razmatranja stavlja u pobožne stihove. U ovoj zahvaljuje Majci Božjoj za divni dar krunice, koju mogu moliti svil, pa i slijepi, koji se ne mogu poslužiti molitvenikom.«

Draga naša Majčice, vječna Tebi hvala, što si nama s krunicom ključ do neba dala.

Krunica je nama zlatni most do neba, po njoj dobivamo sve što god nam treba.

Krunica je nama odmor poslije boja, molit će je uvljek, mila Majko moja.

S njom si uz nas, Majko, svih milosti puna, što Te rajska kraljica ponajlepša kruna.

I dvanaest Te zvijezda, mila Majko kiti, o Majčice naša, u pomoć nam hiti.

Mirisava ruža, Ti lijiljane bijeli, o da cijeli svijet Te krunicom veseli.

Ljubičice plava, Ti mirisni cvijete, po krunici k Tebi, naše misli lete.

Kad nas stignu boli u toj suznoj dolji, dobra slatka Majko, Sinka za nas moll.

Pa kad jednom dodu gorki smrtni časi, Majčice Ti dobra, dodi pa nas spasi.

Svima nam pomoći sretno stić do raja, do majčinskog Tvoga toplog zagrljaja.

Da gledamo Tvoje to prekrasno lice i pjevamo sretni pjesme zahvalnice.

Stjepan ŠIMETA

BAKINA MOLITVA

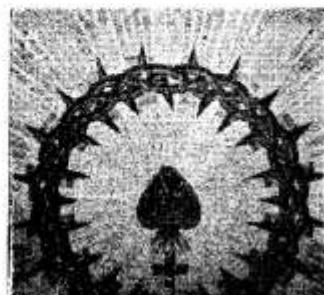
»O Srce mog Isusal Vije kom Ti bila hvala! Jer koliko sam u životu uvrijediti Tebe znala. Ali Ti oprštaš tolike grijeha moje, i još više mi šalješ milosti svoje! Zato Te žarko molim: primi molitve moje i jednom me pozovi na gozbu da vidim ranjeno Srce Tvoje.«

Neka ova molitva bude poticaj Vašim mlađima koji rado čitaju GLASNIK!

ZAHVALA SRCU ISUSOVU

»Iako neću znati napisati što želim reći, napisat ću kako znam.

Ta predraga i preljubljena Srca Isusa i Marije, koja veoma ljubim od svoje mладости. Velika im hvala što su nas potakla da njima posvetimo našu obitelj 26. prosinca 1945. Od onda pa do danas krijepe nas i jačaju dijeleći s nama radost i žalost u svim teškoćama života. Neka nam oproste za neugodnosti što su uz nas doživjela. Hvala im što su nas krijeplila u teškim časom.

vima majčinstva i očinstva. Hvala im za hrabrost svete vjere da smo mogli 11 djece roditi i kršćanski odgojiti. Najstariji ima 38 godina, a najmlađi 14. Imamo četiri udate kćerke, tri oženjena sina i, hvala Bogu, 21 živo unuče i jedno pokojno. Četiri sina su još neoženjena.

Hvala Velikom Bogu stvoritelju što je nama povjerio tolike živote; u ovoj godini djeteta od srca Mu hvala za zdravlje i život naše brojne djece i unučadi. Isto bih htjela reći i svima mlađima:

da je divno živjeti pravim životom, a to je moguće pod okriljem presv. Srca Isusova i prečistog Srca Marijina. Molimo se za mlade da ih Bog blagosloví i da ih jača i tješi. Kako je utješno znati da nisu sami! Neka znaju kako je divan Bog: svuda se vidi ruka Božja! U mirisu i boji cvijeća, slasti voća i hrane, pjevu ptica, u silini mora i oluji, a najviše se očituje u divnom blju čovječjem, pa neka prihvate taj Božji dar. Neka znaju: kad je On dao usta, dat će i kruha! Samo hrabro!*

N. N.

Mnogo ste toga rekli, draga majko, i srdačna Vam hvala za Vaše veliko životno svjedočanstvo ne samo u ime Uredništva našega GLASNIKA nego i u ime svete naše vjere i našega naroda! Živjeli!

OBLACI

-Nedjeljno popodne, Oblaci su se nadvili nad Marijom Bistricom. Sprema se kiša. Mala skupina mladeži polazi na put: prema Zagrebu, pješke. Jedva su propješačili trista metara od Svetišta, kad se na njih sručio pljušak. Postavljaju pitanje da li da nastave put ili da se vrate. Nisu se dalli smesti, pristali su na žrtvu. Kiša je padala po zagorskim putovima i po njihovim ledima, ali oni su željeli nešto žrtvovati. Kada su sretni stigli na

kraj svoga puta, jedna hodocasnica, ovako je govorila:

— Možda bi nam bilo lijepše da smo pošli autobusom, ali sigurno bismo bili manje sretni! Gotovo da smo zaboravili na žrtvu, uspavaljali se, ulijenili, a takve najlakše napada grijeh. Ova žrtva je naš znak zahvalnosti Mariji Majci, za nebrojene zgovore i pomoći.

Sjetio sam se tog trenutka svih misionara u džunglama, močvarama i pustinjačama, na ledenjacima, koji u potrazi za dušama prevaleju kilometre i milje za Isusa, u ime Crkve. Njihov rad i rad tolikih heroja svakodnevnog života, stapa se u velebnu zahvalnicu Bogu.*

Branko K.

S ovako kratkim životnim zapažajima i crticama, Branko, javi se češće.

MARIJA BISTRICA, MAJKA SVIH MARIJANSKIH HRVATSKIH PROSTENISTA

JUBILEJ GLASNIKA

»U godini jubileja dragoga mi GLASNIKA slavim i ja 55 godina braka i 60 godina kako primam dragi Glasnik Srca Isusova i Marijina. On je moja potpora i snaga! Imala sam dvanaestero djece, koje sam sve sretno podigla na noge i koji su sada svi zaposleni i smješteni te lijepo i pošteno žive na svojim mjestima i u obiteljima. Čestitam jubilej! Oh, kad bi ljudi znali kako čudesne stvari donosi u kršćanske obitelji naš divni GLASNIK! Hvala Vam ako ovo objavite. Vaša vjerna čitateljica.

Katica KUŠANIĆ, Podsused

Hvala na čestitki! I Glasnik Vama čestita Vaša oba Jubileja!

Isusovački »General«

DANASNI ISUSOVACKI GENERAL SIGURNO JE JEDNA OD NAJMARKANTNIJIH LIČNOSTI POSLJE — KONCILSKIE CRKVE.

Rođen 14. studenog 1907. u gradu Bilbao u Španjolskoj gdje mu je otac bio arhitekt i suočnivač časopisa (revije) iz Bilbaoa »La Gaceta del Norte«, nakon svojih bakalaureatskih (akademskih) studija u rodnom gradu počeo je Medicinski fakultet isprva u Valladolidu, a zatim u Madridu.

Ušavši 15. siječnja 1927. u Družbu Isusovu, mladi je Arrupe bio primoran napustiti domovinu dne 13. veljače 1932. uslijed izgona svih isusovaca iz Španjolske. Studije je nastavio u Marneffe (Belgia), a kasnije u Valkenburgu (Holandija) na Teološkom fakultetu i tamo je godine 1936. zaređen za svećenika. Iste godine sudjelovao je u Austriji na Internacionalnom kongresu eugenike (rasne higijene), i to sa željom da se usavrši u medicini i psihijatriji, a zatim se preselio u USA, gdje je godine 1936—1937. dovršio posljednju godinu teološkog studija na Univerzitetu Saint Louis (Kansas).

Svoje obrazovanje kao Isusovac dovršio je »trećom go-

dinom novicijata« 1938. u Clevelandu (Ohio), gdje je imao prilike da se posveti duhovnoj brizi za španjolske emigrante i Amerikance španjolskog jezičnog područja.

U lipnju 1938. oputovao je u Japan u misiju. Slijedilo je novo proučavanje jezika i japanske povijesti od 1938. do 1940. I nekoliko mjeseci rada na periferiji Tokija u socijalnoj ustanovi koju je organizirao Isusovački univerzitet »Sophia«. Godine 1940. imenovan je župnikom u mjestu Yamaguchi, a za vrijeme drugog svjetskog rata bio je 35 dana u zarobljeništvu.

U ožujku 1942. bio je superior okruga Yamaguchi, učitelj novaka i rektor samostana novicijata u Nagatsuka, u predgrađu Hiroshima. Tako je došlo i do toga, da je 6. kolovoza 1945. u jutro doživio strahovitu eksploziju atomske bombe, koju je uspiješno opisao u nekoliko svojih knjiga. Koristeći se svojim medicinskim znanjem, organizirao je u svom novicijatu bolnicu za izvanredno stanje, te

se uz pomoć novaka posvetio pomaganju žrtvama atomske bombe.

U ožujku 1954. imenovan je viceprovincijalom Isusovaca u Japanu, a u listopadu 1958. provincijalom. Za vrijeme njegova upravljanja isusovci su u Japanu napredovali do gotovo 300 članova s pripadnicima iz 30 raznih načina.

22. svibnja 1965. XXXI generalna kongregacija izabrao ga je apsolutnom većinom glasova za generalnog superiora, tj. generala reda koji je osnovao sv. Ignacije Loyola.

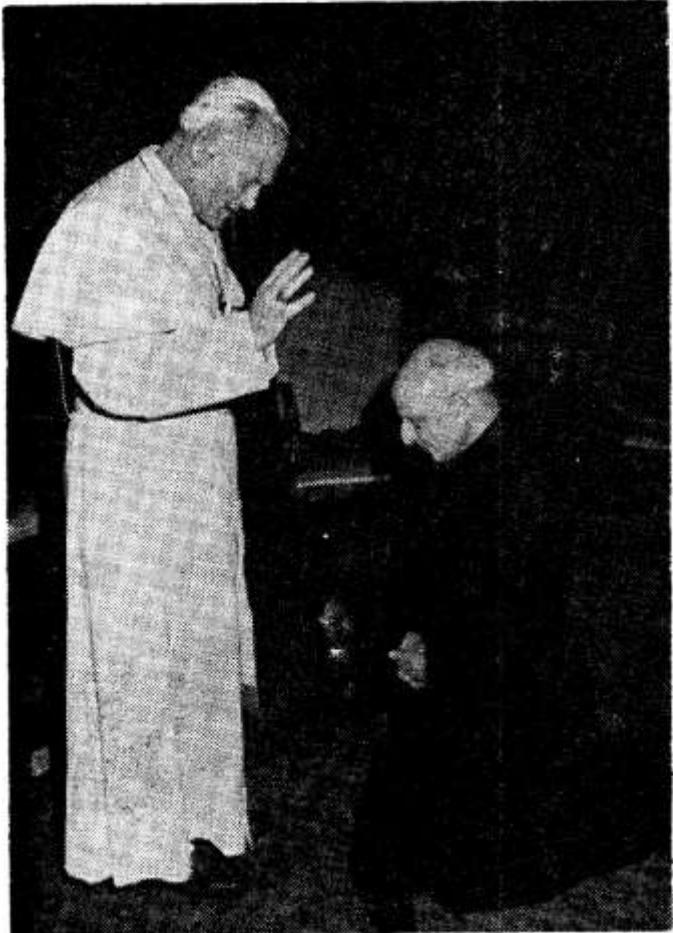
Kao generalni superior Isusovaca otac Arrupe je prisustvovao četvrtom zasjedanju (1965.) II. vatikanskog koncila i internacionalnim sinodama biskupa koje su se održavale u Rimu godine 1967. 1969. 1971. i 1974. a nedavno bio je ponovno izabran, i to po peti put, za predstavnika Unije generalnih poglavara muških družba na Sinodi koja je održana 1977. god. Od god. 1967. također je predsjednik Unije generalnih poglavara, na kojoj je dužnost nedavno bio ponovno potvrđen. God. 1974-1975. predsjedavao je XXXII. generalnoj kongregaciji Isusovačkog Reda.

Za vrijeme tih godina upravljanja kao generalni poglavari, otac Arrupe posjetio je svoju braću Isusovce na gotovo svim stranama svijeta. Tako je npr. god. 1976. putovao u Aziju, Afriku, Sjevernu i Južnu Ameriku i u mnoge evropske zemlje. Učestvovao je također aktivno predavanjima i svečanim govorima na Internationalnom euharistijskom kongresu u Filadelfiji u kolovozu prošle godine.

Otec Arrupe publicirao je nekoliko knjiga. Na japanskem je izdao prijevod djela sv. Ivana od Križa; tri knjige o sv. Franji Ksaverskom, velikom apostolu Japana, pet o Duhovnim vježbama, jednu o komunizmu, jednu publikaciju u kojoj je u obliku pisama prikazao mladima Kristovu nauku, te još jednu sa naslovom »Ecce homo«, u kojoj se prikazuje Kristov lik. Na španjolskom jeziku publicirao je »Este Japon increible«, s podnaslovom »Memorias del

P. Arrupe« i »Yo vivi la bomba atomica«. God. 1972. pojavila su se, također na španjolskom jeziku, još dva sveska: »Ante un mundo en cambio«, gdje se govori o Crkvi i o društvu današnjeg svijeta koje je u potrazi za Kristom, i »Nuestra vida consagrada«, gde se direktnije dotiču problemi redovničkog života. Međutim, nije lako nавesti veliki broj govora, predavanja, intervenata, pisama itd., objelodanjenih na raznim svjetskim jezicima.

O. ARRUPI KLEĆI PRED DANASNJIM PAPOM KOJI GA BLAGOSLIVA A S NJIME I CIJELU DRUŽBU ISUSOVU. JEDNOSTAVNA SLIKA S MNOGO SADRŽAJA I SIMBOLIKE: DRUŽBA ISUSOVA I DANAS ZELI BITI STO POSTO VIJERNA PAPI

Uloga braća Isusovaca

»Uloga Braće je nedodmjestiva kako za nutarnji i zajednički život Družbe tako i za njezin apostolat... Kako onda dublje razumjeti vrijednost posebne uloge koju predstavlja Brat Isusovac u apostolskoj zajednici kojoj pripada?«

1. KOINONIA, to jest zajedništvo, potpuno dijeljenje, bezuvjetno prihvatanje svega, ili bolje svih... Očito, to je dimenzija po kojoj mora živjeti svaki Isusovac; no ova je dimenzija snažno podcrtane poslanjem koju po svom posebnom zvanju pomoćnika i Isusovac nesvećenik nosi u sebi kao nešto što mu je vlastito i prema čemu mnoga Braća stvarno žive. A koinonija je ovo: trajno darovati cijeli svoj život, darovati ga 24 sata na dan, da zajednica opstoji i raste.

2. DIAKONIA — Izražava još snažnije suradnju koja bitno karakterizira zvanje Isusovca nesvećenika. Ova se suradnja očituje često u djelima tehničke naravi: po tim djelima pomažu oni članove zajednice, koja kao i svaka druga ljudska zajednica ima svojih zahtjeva, da mogu sve što im je potrebno za osobni život u zajednici. No to služenje mora biti vezano i direktno za apostolat pripravljajući je za nj, sudjelujući u njemu ili upotpunjivajući zajednicu u njezinu apostolatu.«

Pedro Arrupe,
general Družbe Isusove

Hiroshima

ŠKOLSKA ZADAĆA

Japanski sveučilišni profesor Irata Osada pošao je tragično prve atomske bombe u Hirošimi. Učenicima u tom gradu, koji su preživjeli eksploziju, podijelio je školske zadaćnice, zatraživši od njih da napišu što su proživiljavali u onim strašnim časovima. Evo nekoliko izvadaka!

Ikuko Wakasa, djevojčica kojoj je tada bilo pet godina: S užasom pišem o ovoj temi, ali me je učitelj zamolio. Ujutro 6. kolovoza ostale smo u vrtu moja sestra i ja da se igramo »gospoda«, a otac je u sobi pisao. Mama je u kuhinji spremala stol poslije doručka. Odjednom sam čula zujuće aviona, i pomislivši da je japanski, povikala sam:

— Pogledaj, avion!

U času, kad sam podigla oči u visinu pojavila se bijela svjetlost, i zelena stabla kao da su izblijedjela. U taj čas čula se strašna buka, iznad nas lomilo se sve i rasulo se na sve strane. Izbezumljena sam pobegla u vrt... Ispred susjedove kuće ležao je neki čovjek toliko opečen, da ga nismo mogli prepoznati. Unijeli smo ga u kuću,

napravili mu krevet. Tijelo mu je na očigled otjecalo i povećavalo se tri puta. Usput je postajalo smeđe i međano. Međutim se mama osjećala sve slabijom. Doktor nam je rekao:

— Usred požara i u potrazi za bratom udisala je otrovni plin!

SNOP PLAVIČASTO-BIJELOG SVJETLA

Hirato Ito je imao 17 godina, kad je napisao slijedeći opis u travnju 1951. godine. Umro je 1. prosinca iste godine od atomske bolesti.

— Ujutro 6. kolovoza majka je časkala s vlasnikom hotela, a kraj nje se nalazio moj malo brat, dijete od 14 mjeseci. Ja sam se u to vrijeme igrao s mačkom. Odjednom je kroz ulazna vrata uletio snop plavičasto-bijelog svjetla... Kad sam došao k svijesti, bio je mrak. Bio sam odbačen na drugu stranu predvorja, i našao se pod gomilom ruševina dvaju kataova jednoga hotela... Zažmatio sam i potpuno smalaksao misleći da moram umrijeti.

Odjednom začuh kako me zove majka. Na njezin glas otvorio sam oči i primijetio da se približava plamen. Počeo sam očajnički zazivati. Znao sam, ako se ne uspijem osloboditi za nekoliko minuta, bit će živ spaljen. Majka me izvukla iz upaljenih dasaka i tako spasila...

Sve se izmijenilo. Dokle god mi je sezao pogled, sve su kuće bile srušene i u plamenu. Prolazili su ljudi crvena, spaljena tijela vičući očajnički. Ostali su bili mrtvi. Ni je se moglo naprijed od mrtvih tjelesa — 70.000 mrtvih, 65.000 ranjenih — ruševi-

na i teških ranjenika, koji su jecali. Većina spaljenih ljudi bacala se u rijeku Kyobashi, urličući od bola. Kako su bili preslabi da bi mogli plivati, zavikali bi »u pomoć! i potonuli. Ta rijeka bistrih valova nosila je stotine mrtvaca.

PLAVO NEBO POSTALO JE BIJELO

— I eto, sutradan ujutro — pričovljeda druga neka djevojčica — kad smo bili skupljeni u predvorju škole, došlo je do naglog, strašnog bljeska i eksplozije. Oko nas je bilo tamnožuto svjetlo takve jačine da nismo mogli otvoriti oči. Bacila sam se na pod...

Kad sam podigla glavu, vidjela sam kako ljudi bježe... Bježala sam i ja... Gledala sam jednoga čovjeka. Bio je invalid, a činilo mi se da ima tešku vrtoglavicu, potpuno je malaksao... Legao je na daske pokrivene prljavom plahptom...

Vani se kretala čitava procesija žrtava vatre. Ljudi su bili gotovo goli, a tijela im žarkocrvena od opekotina. Koračali su polako i od vremena na vrijeme po jedan bi pao iznemogao na zemlju... Plavo nebo postalo je bijelo...

DR NAGAI TAGASHI

U to vrijeme kojih 700 metara od središta eksplozije nalazi se mladi katolički liječnik i sveučilišni profesor Japanac Nagai Tagashi.. Bolnica je nekako izdržala prvi pritisak... Ali sila eksplozije

OSTACI GOSPIJE KRUNICE U HIROŠIMI

bila je tolika da se u bolnici sve kidalo — i dr Nagai dobije ranu na svojoj desnoj strani. Za nuždu se sam poveže. Krvareći trči stepenica ma da uzmogne spasiti druge.

Nedugo zatim poče prema bolnici teći procesija nesretnika — ljudi kojima je eksplozija spasila udove, kosu, uništila čitave dijelove tijela. Majke donose djecu govo bez glave, djeca vuku svoje nesretne roditelje.

Nema lijekova. Požar se približuje bolnici. Zato je dr Nagai dao prenijeti bolesnike na brdo iznad bolnice. Od umora pada u nesvijest. No volja dra Nagala i njegova lju-

bav već ga drugi dan vode bolesnicima. Kroz puna četiri dana i četiri noći on ne odlaže sa svoga položaja, ne prestano u grčevitu radu i pomaganju bližnjemu.

Napokon ga liječnici 11. kolovoza prisile da ode kući u Urakami. Došao je do mjesta gdje je bila crkva, ali nije više nije bilo. Dode do svoje kuće — prvi put nakon eksplozije — i tu nađe samo hrpu pepela i razvalina. Poče rukama čepkatati po preostacima svoga doma i nađe na nekoliko pougljevljenih kostiju ljudi Midore — svoje supruge.

Nato nađe i ostatke NJEZINE KRUNICE i željezno ti-

jelo njihova kućnog raspe...
la...

JA ĆU TU STANOVATI...

Učenjaci su tvrdili da zemlja koju je spalila atomska bomba ne može biti rodna prije kojih 70 godina. Zato se ljudi nisu usudili natrag u grad.

Dr Nagai je izjavio: Ja ću prvi tu stanovati!

Pokraj nekadašnje kuće uređi sebi mal stan: dva kamenita bit će mu ognjište, jedna boca bez grla vrč za vodu. Kad su mu ponudili unosan posao, reče: »Ne mogu ostaviti Urakami. Želim s preostalim stanovnicima podići

HIROSIMA I ATOMSKA BOMBA NERASKIDIVO SU POVEZANE S FATIMOM. VEC 1917., I TO 13. LISTOPADA, GOSPA, IGRAJUCI SE SA SUNCEM TOM NAJVECOM ATOMSKOM BOMBOM, POKAZALA JE PRED 70.000 LJUDI DA JE U NJEZINIM RUKAMA SUDBINA SVIJETA. ODNOŠNO U NASIM U KOLIKO POSLUSAMO FATIMSKU PORUKU...

Iznova to naselje. Kako da ja odem na bolje, dok ostali žive pod ostacima i ljenkom? I zato, kad vidim kako se tu i tamo dižu kuće, kolika je to za mene radost — jer vidim da moje mjesto opet počinje živjeti.

Na proljeće 1947. godine mora u postelju, jer više ne može predavati na sveučilištu. Tako je slab..

— Kako da sada pomogne svome narodu?

Zna što će! Pisat će. Po danu nema mira. Neprestano dolaze ljudi da ga vide; dolaze čitave škole. Vode ih profesori i učiteljice da miladim japanskim dušama pokazuju slavu Japanske zemlje.

Ali noć je njegova: tišina tjeera umor — i on piše. Kroz četiri godine napisao je 14 knjiga. Japan ih je upravo razgrabil. Kad je ujutro u knjižarama Tokija izšla njegova knjiga »Lanac krunice«, navala je bila tolika da se navečer nije više moglo dobiti njedan primjerak. Postao je najpoznatiji i najobjavljeniji sin svoje zemlje.

Svaki dan moli sa svojom djecom i još nekim drugima jutarnju i večernju molitvu. Svaki dan izmoli i sva tri dijela svete krunice. Pune sanduke krunica razdijelio je dječici Nagasakija. Dao je na svoj trošak podići spomenik dječici koja su bila spaljena od atomske bombe.

PRVI GRADANIN ZEMLJE

Godine 1949. dade mu ministar za socijalnu skrb Javno i službeno priznanje za knjigu »Oproštaj od djece«. Te iste godine 28. lipnja pođi ga JAPANSKI CAR — a to je bila nečuvena stvar u povijesti Japana.

»Zbog njegove neusporedive brige za duhovno i materijalno dobro domovine« — 24. prosinca imenuje ga japanska vlada s japanskim parlamentom PRVIM GRADANINOM ZEMLJE. A 1. lipnja 1950. šalje mu car, na prijedlog parlementa, srebrnu čašu kao znak narodne zahvalnosti. Japanci slave svake godine njegov spomen-dan.

Oko 10 sati navečer 1. srpnja počeo je moliti: »Isuse, Marijo i Josipe, vama izručujem dušu svoju!« Njegov 17-godišnji sin Seichi pruži mu križ. Uze ga i stavi na svoja prsa. Držeći u riječi križ, a u desnicu svetu krunicu, tiho zamoli:

— Molite!

I mirno preminu. Imao je tada 43 godine. Na njegovu grobu stoji natpis, koji je sam sastavio: »Bio sam obični sluga. Izvršio sam svoju dužnost.«

DANAS GOSPINA CRKVA

Na mjestu grozne katastrofe sagradili su katolici Japana i čitavoga svijeta crkvu na čast Majci Božjoj Kraljici Mira.

Crkva je posvećena baš 6. kolovoza 1954., na devetu godišnjicu eksplozije. Na zvoniku crkve napisane su ove riječi:

»Ova je crkva podignuta na spomen svih onih koji su stradali kao žrtve prve atomskе bombe bačene na grad Hirošimu, kao simbol mira među svim narodima i kao opomena da krenu prema jednom i pravom putu koji dovodi do mira s Bogom i ljudima.

Ovaj put nije laž, nego istina, nije osveta, nego pravednost, nije mržnja, nego

ljubav. Stoga se svi koji uđu u ovaj hram pozivaju da se pomole za vječni pokoj umrlih i za mir među živima na ovom svijetu.«

Crkvu su izgradili katolici čitavoga svijeta, a osobito su mnogo pridonijeli njemački opustošeni gradovi: grad Bohum darovao je četiri zvana. Na najvećem — Majke Božje! — čitamo: »Čelik, osnovna tvar za rat, zove na rode na mir.«

Ostali gradovi darovaše: Aachen — krstioniku, Bonn — tabernakul, Düsseldorf — crkvena vrata, Altötting, Keksfest i Aachen — crkvene prozore, katoličke žene iz Fulde — monstrancu sa simbolima mira.

Na orguljama je pribijen njemački, japanski i latinski natpis: »Colonia et Hiroshima eadem gravi sorte junctae mundi pacem colunt orantes atque operantes — Köln i Hirošima udarene jednakom sudbinom, poštuju mir u svijetu, moleći i radeći za nj.«

ATOMSKA ERA ČOVJEČANSTVA

I tako je u užasnom svjetlu, stotinu puta snažnijem od sjaja sunca, u strašnoj katastrofi jednoga grada i naroda, započela atomska era čovječanstva.

Da ona ne postane tragična era, može pomoći Blažena Gospa. I mi!

Ne samo tako da iščeprakmo krunice iz pepela naših savjesnosti. Nego osobito da ostanemo na garištu. Kod kuće. U svojoj domovini. I da ne bježimo za boljim plaćama i ugodnostima života u tudištu. Isplati se žrtvovati poput Nagai Tagashia i ne iznevjeriti svoj kraj. Iz pepela raste novi život...«

U Lurdru ozdravljaju djeca

U ovoj godini djece dobro je sjetiti se da se Marija ukazivala djeci da bi svijet preko njih primio Božju poruku. No na Marijin zagovor djeca su i ozdravljivala.

Ruth Granston, novinarka protestantske vjere, proboravila je nekoliko godina u Lurdru, razgovarala s lijećnicima koji pregledavaju bolesnike čim stignu u Lurd i nakon ozdravljenja, ako se ono dogodi. Opisala je više slučajeva od najpoznatijih ozdravljenja djece. Jedno od njih zabilo se na malom Gerardu Baillie.

Gerard, osmogodišnji dječak, živio je od svoje pete

godine u Zavodu za slijepu djecu u Arrasu u sjevernoj Francuskoj. Oslijepio je u svojoj drugoj godini te je o-tada prepoznavao ljudi samo po glasu. Očinji vid izgubio je prigodom jedne operacije: unutarnje očne šupljine su se degenerirale te su oba očna živca potpuno nestala.

Roditelji su ga doveli u Zavod za slijepu djecu u Arras s ovom dijagnozom dr Bauta, očnog specijaliste: »Obostrana optička atrofija. Neizlječivo slijep.«

Majka djeteta bila je posve skršena. Usrdno je i neprestano molila da bi njezin sinčić mogao provoditi normalan život.

U rujnu 1947., mjesec dana nakon što je dr Bizaut slučaj proglašio neizlječivim, dovela je mati dječaka s hođašćem u Lurd. Okupao se u piscini, bili su u procesiji gdje se bolesnici blagoslivljaju Presvetim Sakramentom, i nije se ništa dogodilo. No kad su se sljedećeg dana penjali na Kalvariju, odjednom se dječak počeo sagibati i skupljati drvca sa zemlje i pružati ih majci. Pogledao je mamu i oduševljeno rekao:

— Mama, kako si lijepa!

Odveli su ga očnom specijalisti u Tarbes dru Campsu, koji ga je temeljito pregledao i napisao: »Dječak boluje na obadva oka od optičke atrofije. Ne može vidjeti, odnosno ne bi zapravo smio vidjeti.« A ipak, Gerard vidi, premda ne najbolje.

Vraćajući se autom u Lurd, opažao je na planinama nedavno pali snijeg i divio se toj ljepoti. Opažao je i druge automobile na cesti i navaljivao:

— Hajdemo ih preticati!

Sestra Agneza, poglavica

Zavoda slijepih u Arrasu, opisuje svoj prvi susret s dječakom nakon što je progledao:

— Kad sam stupila u sobu u kojoj je bio Gerard s majkom, potrcao je prema meni, raširio ruke, zagrlio me i poljubio... Kad su dolazile sestre, jedna za drugom, svaku je nazvao njezinim imenom, prepoznavajući svaku po glasu. Jednoj je sestri rekao: Vi nosite naočale! Nisam to znao!

A kakav je tek bio susret njega koji vidi sa slijepim drugovima! Kad su ga okružili, sve ih je izgrlio. Jedni su od radosti pocrvenjeli, drugi su se smijali, a neki su plakali. Čovjeku se srce trgało gledajući te slijepе oči kako plaču. Svi su ga pitali:

— Ti dakle vidiš! Kako je to kada čovjek vidi?

Njemu je to bilo teško protumačiti. Dana 14. srpnja 1948. po drugi put su Gerarda pregledavali u Medicinskem birou u Lurdru. Dr Smith, specijalist iz Glasgowa, potvrdio je dijagnozu dr Campsa: »To dijete boluje od Chorioretinisa na oba oka s optičkom atrofijom. On upravo ne bi mogao vidjeti.«

Godinu dana kasnije liječnička komisija u Parizu izjavila je da se to ozdravljenje ne može protumačiti nikakvim prirodnim zakonom. Biskupska komisija se ustručavala slučaj proglašiti čudom, jer dječak nije munjevit, odjednom ozdravio, nego malo po malo. Uz to nije mogao nakon ozdravljenja savršeno vidjeti. Nosi očale od 6 do 10 dioptrija.

Majka je molila da joj sin tako ozdravi da bi mogao normalno živjeti. Mati i sin su uvjereni da je Lurdska Gospa načinila čudo.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Nepred- vidljivi susreti čovjeka s Bogom

Valjda ništa nema u životu čudesnije i neshvatljivije od nepredvidivih susreta čovjeka s Bogom. Svojom tajanstvenom milošću Gospodin prati čovjekove korake, odjednom se javlja kao bljesak munje, te prisiljuje čovjeka da padne na koljena pred njegovom prisutnošću.

JEFTINA ISPRIKA

Mnogo puta se jeftino opovrgavamo za svoju neprektnost i neangažiranost u svjedočenju za kraljevstvo Božje ispricom da su uši svremenog čovjeka gluhe na riječi Božje. Kardinal Suenens osvrće se baš na taj izgovor i različito otkriva njegovu nepravdanost:

— Zar mislimo da su u Kristovo doba ljudi svi od reda bili spremni slušati riječ Božju? Bilo je sigurno i takvih, ali su oni bili rijetki,

budu spremni slušati evangelijsku poruku. Zašto? Radi se o poruci koja nadilazi njihov razum, koja iz temelja mijenja njihov mentalitet i način njihova mišljenja i osjećanja. Preokreće njihovu ljestvicu vrednovanja svih vrijednosti koje su obožavali i u koje su utonuli. Radi se o neočekivanoj i nezamislivoj radosnoj vijesti. Bog — Ljubav — zajuđen je u čovjeka do neomeđenih granica darivanja sebe, svoga ljudskog života na žrtveniku križa da spasi i usreći čovjeka. Za uzvrat taj Bog traži samo ljubav. Ali ljubav sličnu njegovoj!

ČUDESNI BOŽJI ZAHVATI

Valjda ništa nema u životu čudesnije i neshvatljivije od nepredvidivih susreta čovjeka s Bogom. Svojom tajanstvenom milošću Gospodin prati čovjekove korake, odjednom se javlja kao bljesak munje, te prisiljuje čovjeka da padne na koljena pred njegovom prisutnošću. Giacomo Neroni, glavno lice u romanu Morrisa Westa »Davolov odvjetnik« opisuje taj iznenadni obrat kako je od nevjernika postao vjernik ...

— Kako sam opet užvjerio? On to jedini zna. Vjera ovise o slobodnom izboru, u kojem Bog sudjeluje svojom milosti. Pipao sam rukama u tami i ništa nisam našao. Molio sam ga, njega nepoznatog, i on mi nije odgovarao. Noću sam plakao što sam izgubio. Uzaludne suze, besplodna muka. A zatim, jednog dana, On je bio preda mnom. To se valjda zabilo u nekoj osobitoj zgodbi, i ja bih trebao reći: kada, gdje, pod čijim utjecajem se dogodilo moje obraćanje. Ali ništa od svega toga ne znam, jedno-

isključimo li trenutke kad je Krist činio velika čudesa i kad ih je na neki način prisilio da otvore oči svoga duha i da progledaju.

Zar su ljudi bili spremni slušati Kristovu poruku u vrijeme sv. Pavla? Slično kao i u Kristovo vrijeme ... Djela apostolska nam pišu kako su reagirali kad je Pavao govorio Atenjanima pred areopagom i spomenuo uskrsnuće mrtvih: »Jedni se počnu rugati, a jedni govoriti: O tome ćemo te slušati drugi put.« (L7, 32).

Krist i apostoli govorili su ljudima ne čekajući da oni

stavno: On je bio tu. Znao sam da je tu, da me je stvorio, da me ljubi. Bez ikakvih riječi, bez znakova, bez gromova. Imam Oca, i On mene priznaje, svijet je kuća koju je On za mene stvorio. Radio sam se kao katolik, ali nikad do tada nisam shvatio što je »dar vjere«. I od tada mi je jedino preostalo da kažem: Evo mi Vodi mi Učini sa mnom što god hoćeš? Ali me više ne ostavljam! Molim Te...

MOLITVA NIJE BLEBETANJE

Mnogo puta čujemo tužbe pojedinaca kako im je molitva teška, dosadna i jednolič-

na. Možda se takvi nisu nikad ni potrudili ozbiljno da nauče pravo moliti. Molitva sigurno nije papagajsko ponavljanje malih molitvica iz djetinjstva. To je osobni razgovor čovjeka s Bogom. Ako u molitvi nije prisutno naše osobno »ja«, onda ona postaje prazno i bezvezno blebetanje.

U talijanskoj katoličkoj reviji »Rocca« bila je svojedobno objavljena molitva koju je svakodnevno molio senator Robert Kennedy, a koja svojim sadržajem snažno potresa čitaoca i pokazuje nam divni uzrok duboke osobne molitve.

»Bože, ja se potpuno predajem u Tvoje ruke. Okreći i preokreći ovo malo llovače

ROBERTOV BRAT JOHN KENNEDY, PRED-
SJEDNIK AMERIKE, U MOLITVI.

kao što je prevrće lončar. Daj joj oblik, a zatim, ako hoćeš, razbij je kao što je bio razbijen život moga brata Johna. Traži, naredi što hoćeš da učinim. Uzdignut, ponizen, progonjen, neshvaćen, okrivljen, neutješen, bolestan, nekoristan za bilo koga, ne preostaje mi drugo nego po primjeru Tvoje Majke reći: Neka mi bude po Tvojoj riječi!

HRVATSKI UMIJETNIK JOZA KLIAKOVIC POKAZAO JE NA SLIKOVIT NACIN KAKO SE MOLITVA ODRZALA U NASIM OBITELJIMA: KAD OČEVI SKLAPAJU RUKE SVOJOJ DJECI, ONDA TAKVU MOLITVU DJECA NE ZABORAVLJAJU

Prije svega daj mi ljubav. Ljubav prema križu, ali ne prema herojskom križu, čije podnošenje bi moglo poticati u meni ljubav prema samom sebi. Daj mi da ljubim one proste križeve koji su mi zapravo odvratni. One križeve koje susrećemo svakog dana u protivljenju, zaboravu, neuspjehu, nepravednim sudovima, hladnoći, odbacivanju i preziru od strane drugih, u tjelesnim slabostima i manama, u tamni razuma, kao i u šutnjil i suhoči srca. Samo ćeš onda znati da Te ljubim. To mi je dosta, makar to meni i ne bilo poznato.«

Moja djevojčica od 7 godina više puta me pita o grijehu. Ja sam joj protumačila kako sam znala da je grijeh veliko zlo, uputila sam je u to da ima težak i laki grijeh i na primjerima sam joj prikazala kako Bog kažnjava grijeh. Nakon nekih njenih prestupaka rekla sam joj: »Eto, sad si sagriješila.«

Ona već dobro zna 10 zapovijedi Božjih. Ja je opomnjem da bude dobra. Koji put ne znam pravo što da joj kažem.

Majka iz K.

Nije, gospodo, lako djetetu govoriti o tim stvarima: o kršćanskom vrednovanju grijeha i o kršćanskoj ljubavi. Prije svega potrebno je postaviti neke temeljne pojmove, znati ispravan način, a izbjegavati neprikladan govor o grijehu.

Što je grijeh? Možemo reći da su grijeh naša iznevjerenja Božjoj ljubavi; Bog se oko nas trudi, on nas zove, privlači nas, dariva nam se,

a mi od njega bježimo. Grijeh je ozljeda ili narušavanje ispravnog suživota među ljudima, onog ljudskog zajedništva koje je Bog u svojoj ljubavi htio s nama i među nama učvrstiti u Kristu Gospodinu. Grijeh je još i svako zlo koje činimo i kojim vučemo prema zlu drugu ili ih oslabljujemo, pa se tako moć zla širi u svijet i vrši svoj utjecaj, dok Božji planovi, planovi njegova kraljevstva i dobrote os-

taju ili neispunjeni ili se krese. Tako grijeh ima i zajedničarsku dimenziju.

To je o grijehu općenito. Veoma je, sada, delikatno pitanje: kako to djetetu protumačiti? Dijete nikad ne treba učiti čitav niz ili listu nedostataka i prestupaka: ako učiniš ovo ili ono drugo, sagriješit ćeš. Ne smijemo, naime, djetetu učijepiti osjećaj grešnosti, jer je opasnost da takav osjećaj u njemu stvori psihozu grijeha, pa da ono svagdje vidi grijeh. U djetetu treba radije poticati i razvijati osjećaj odgovornosti. Nije odgojno govoriti mu, na primjer: »Ako to učiniš, Bog će te kazniti.« Ne valja stavljati grijeh u odnos s kažnjavanjem, jer takvo izražavanje prikazuje Boga djetetu odbojnim.

Izrazi kao: Stidi se! Sakrij se! Doći ćeš u pakao. Grijehom vrijedaš Boga. Bog sve vidi. Bog te gleda... opasni su. Psihološki gledano u djetetu se rada misao da ga Bog više neće gledati, da je Bog neki svemoćni policijac koji samo bilježi prestupke. Grešnik zapravo bježi od Boga, a ne Bog od njega.

Isto tako nije dobro govoriti djetetu o razlici između smrtnog i lakovog grijeha, pa još navoditi i primjere. Vrednovati težak subjektivan grijeh toliko je delikatno i teško da to dijete sigurno nije kadro shvatiti ovako još psihički i umski nerazvijeno i nezrelo. Isto tako nije dobro neko pomanjkanje djeteta stavljati u izravan odnos s Bogom: »Eto, sad si sagriješila.« Mogli ste radije upitati svoju djevojčicu: »Jesi li učinila onako kako bi učinio Isus?« Ili ovako: »Jesi li se ponijela onako kako to od

Poučiti dijete o grijehu - kako?

Piše: IVAN FUČEK

tebe očekuje Isus, on koji ti je prijatelj i koji te toliko voli?»

Nažalost, gospodo, vaš je govor o grijehu bio negativan: govorili ste upravo kako se ne bi smjelo govoriti djetetu o grijehu. Ali, vi ste imali najbolju volju. Svi smo više-manje bili tako odgojeni. U takvom odgoju je opasnost da čovjek nikad pravo ne pride Bogu, da dobije krivu predodžbu o njemu kao o onome koji samo kažnjava. Opasnost je da onda dijete nerado molj, a kad odraste da se od takvog Boga udalji i da ga napusti. Postoji nemila pojava danas u svijetu da se djeца čak iz najboljih kršćanskih obitelji udaljuju od Boga. Nerijetko je razlog tome što su roditelji djeći ucijepili prevelik osjećaj grešnosti, pa je Bog čovjeku postao težak. Takav Bog ne privlači nego straši.

I zato o grijehu treba djeći govoriti pozitivno. Bog nas ljubi. Krist Gospodin nam je pokazao kako se voli bez mjere. Bog sve ljudi voli kao svoju djeцу i svi smo u Bogu jedna obitelj. Kad ne vršimo sve ono što Bog od nas očekuje, to je stoga jer smo ga malo zaboravili, malo smo se od njega udaljili ili čak pobegli. Mi smo ti koji se od Bo- ga udaljujemo i od njega bježimo a ne Bog od nas. A udaljujući se od njega, udaljujemo se od čitave Božje obitelji, a to je Crkva. Može se djeći lijepo govoriti o grijehu a da se taj tako apstraktan pojam »grijeh«, da se ta riječ odmah na početku uopće i ne spomene.

Dječa vrlo dobro shvaćaju: kad netko više ne želi ništa znati o Bogu, kad ga

Bog više ne zanima i kad mu okreće leđa da je to čovjek koji vrijeda Božju ljubav, lako mu Bog uvijek daje želi dobro. Ali takav stav prema Bogu dijete nikad ne zauzima. Rješenje, dakle, nije u tome da se govoriti o grijehu, nego da se vrši dobro, i to na konkretnačin.

Isus nam je dao primjer kako se može činiti dobro. Kad ne vršimo dobro koje bismo morali izvršiti, onda griješimo. I dijete veoma dobro shvaća da je često egoist, jer misli samo na sebe. Ono shvaća da nije na svijetu samo, nego da je odgovorno i prema drugima. I zato je bolje govoriti »o grešniku« negoli »o grijehu«. Grijeh, naime, nije neka stvar, nego neko čovjekovo zlo ponašanje. A svi smo grešnici jer su naši odnosi prijateljstva s Bogom često ometani našim zlim ponašanjem, našim unutrašnjim stavom nevjernosti. Dječa shvaćaju svoje stavove nevjernosti, napose u egoističkom ponašanju prema drugima.

Je li, nadalje, potrebno tako malo dijete učiti napanet 10 zapovijed Božjih? Deset zapovijedi, bez sumnje, jesu vodič. One sadrže apsolutne vrijednosti i apsolutne čudoredne norme. Ali u konkretizaciji moramo uteći u obzir i povjesne okolnosti. Pa zato, umjesto da se govoriti o zakonima, bolje je govoriti o susretu s Bogom, o odnosu s Njime, o Savezu s Njim, o prijateljstvu s Bogom.

Krist Gospodin je utjelovljeni Savez između Boga i nas ljudi — novi i vječni Savez. On nam nije ostavio listu grijeha ili zakona, nego

je sve zakone i sve naše čudoredno ponašanje sažeо u jednu jedinu normu: ljubiti Boga i bližnjega kako je On sam to činio. A ta ljubav pretpostavlja osobni odnos nas ljudi s Bogom, kao i osobni odnos među nama ljudima.

Svakako je važno uočiti da mi opća opažanja o grijehu, svoj grešan stav ili grešno ponašanje ne prepoznajemo iz nabranja grljeha, nego iz zahtjeva živoga Boga, koji nas neizmjerno voli. Svi su ti zahtjevi učijeljeni u našu ljudsku narav: ona nam očituje kakvi moramo biti. U svakom je slučaju veoma važno da dijete doživi Boga kao onoga koji nas voli, koji nam uvijek želi dobro, koji je sve za nas učinio, pa je i sam postao čovjekom da bi nas zorno svojim primjerom poučio kakve treba da zauzmemo stavove prema ljudima i stvarima, kakve moramo imati osjećaje da budemo plemeniti i ispravni, kakva treba da su naša ponašanja.

Vi svoju djevojčicu opominjete da »bude dobra«. Ali »biti dobar«, »činiti dobro«, to su preopćeniti izrazi. Štoviše, nije ih djitetu potrebno ni reći jer takve opomene redovito svršavaju time da se jedva što učini ili posve ništa. Trebalo bi dijete radije poučiti što konkretno znači ljubiti Boga i bližnjega, pa ga uputiti da prakticira dobro na sasvim stvaran način: u kući, na vjeronauku, na misi, kad se igra s drugom djecom. Trebalo bi dijete uputiti da se pita: što mogu učiniti da kod kuće bude bolje, da mama bude zadovoljnija, da među djecom ne bude sva-

(nastavak na str. 360)

NAJVELIČANSTVENIJ

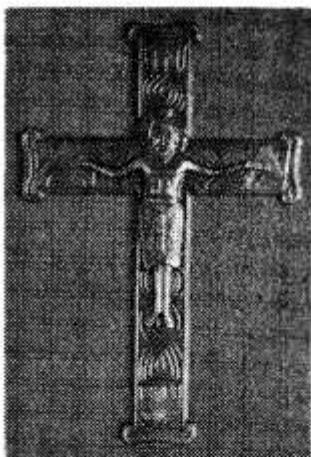
Nin 2. rujna 1979! Po riječima jednog uvaženog — a veoma kritičnog — našeg Isusovca, to je bilo najveličanstveniji skup Hrvata katolika u čitavoj našoj povijesti.

Drugim riječima: nikada nije bilo na okupu toliko mnoštvo, tako bogata raznolikost ne samo nošnje nego i uzrasta, spola i regionalnih osobitosti hrvatskih katoličkih kao toga dana u starodrevnoj prijestolnici kneza Branimira!

Vrhunac je bio liturgijskoj pjesmi OČENAŠA, koja je bila odjek čitave Lijepe naše domovine i zahvala za tu najljepšu zemlju na svijetu, za našu povijest i za našu vjernost.

»Svijest, povijest, kultura, jezik, domovina« — katolička naša vjera: sve se to ne ostavlja i ne zaboravlja! To je tako veliko i sveto kao vlastita MAJKAI! I još veće i svetije!

SKUP HRVATA KATOLIKA U ČITAVOJ POVJESTI

Križ... je doduše uklonjen iz naših škola, bolnica i sudnica... Odlučujemo da ćemo križ Isusov staviti u svaku našu kršćansku katoličku kuću.

IMA NAS NEKOLIKO MILIJUNA

»... Kažu da nas ima ovde danas više od 150 tisuća. Ali ja kažem: ima nas više. Ima nas nekoliko milijuna, jer svih su hrvatski katolici duhom danas ovdje.

Ne samo hrvatski katolici u domovini nego i naši iseljenici vjernici Hrvati po svim kontinentima svijeta (računa se da izvan domovine ima 3,200.00 Hrvata — opaska uredništva) — danas s nama mole.

Danas je u nama ovdje na ovom posvećenom tlu Nina, u blizini prastare naše hrvatske crkve Sv. Križa, svjedočila svoju prisutnost Crkva koja već živi trinaest stoljeća u životu biću hrvatskog naroda kao trajni svjedok njegove povijesti i odgojiteljica njegove savjesti.

Ista je to Crkva iz vremena Trpimira, Branimira, Jelene, Tomislava, Krešimira, Zvonimira, ista je tao Crkva kojoj je u vrijeme Branimira stajao na čelu Petar u osbi pape

Ivana VIII., a danas joj stoji na čelu Petar u osbi pape Ivana Pavla II.«

Hrvatski Metropolita Franjo Kuharić u zaključnom programskom govoru.

POZDRAV NA »GRGURU«

»Sve vas, braće svećenici i redovnici, ministrianti, mlađi naši, ljepotani u narodnoj nošnji, barjaktari, medicinske

OKO TISUCU ČASNIH SESTARA

sestre, službe brojne i raznolike i sve ostale što ovo mjesto »Grgur« zvano, slavljem danas oživiste, u pozdravu grlim.

Hvala vam svima u ime svih biskupa hrvatskih što Crkva jeste i ovdje jeočitovaste.

Hvala vam za trud i velikodušnost. Hvala vam za odaživ, sudjelovanje brojno.

Nin nije završetak, već novi poticaj i početak isповijesti, življenja i svjedočenja vjere da budemo i odsad što dosad smo bili: Hrvati katoli-

CRKVICA U NINU

ci, vjerni Bogu u Katoličkoj Crkvi.«

Iz pozdravnog govora zadrskog Nadbiskupa Marijana Oblaka na otvorenju glavnog slavlja 2. IX.

BRATSKOJ HRVATSKOJ

»... Upućujem srdačne pozdrave Crkvi u bratskoj Hrvatskoj koja ove godine slavi 1100 godina svoje vjernosti

KARDINALI, NADBISKUPI I BISKUPI

PAPINA PORUKA NINU

»... Da se dostoјним споменом обilježi presretni i značajni dogadjaj, koji je, dobro znamo, već dugo vremena od tada bi LJUBLJENOM HRVATSKOM NARODU od velike koristi.

Upravo se ove godine navršava tisuću i stotinu godina, kada se dogodila sigurna i utvrđena izmjena pisama između pape Ivana VIII., Našeg Predšasnika, i presslavnog muža Branimira, kneza

odlučio da pošalje Pismo tom Našem Predšasniku da, »čitavom dušom« pristajući uz Rim, obnovi vjernost naroda i ispovijedi i potvrdi.

I zato je te iste godine spomenuti Veliki Svećenik, veoma obradovan, za vrijeme sv. Mise na blagdan Uzašača Gospodnjega tim sinovima Hrvatske podijelio Apostolski blagoslov, i dne 7. lipnja napisao dva pisma, da sračno čestita njima, koji obnoviše veze sa Zapadnom Crkvom.

Ivan Pavao II
u pismu kojim Papa imenuje kardinala Šepera svojim legatom u Rimu

katoličkoj vjeri, što se očitovalo godine 879. razmjenom pisama između hrvatskoga kneza Branimira — koji je imao svoju prijestolnicu u Nišu kod Zadra — i pape Ivana VIII.

Hrvatski i poljski narod bliski su i srodnici po svome porijeklu, slični svojom poviješću i neslomljivom vjernošću svetoj katoličkoj vjeri i Rimskoj Crkvi. Također jednako štuju Presvetu Djesticu Mariju kao svoju Gospu i Kraljicu.

Čestitam Hrvatskom narodu i Crkvi u Hrvata želeći da se pod zaštitom Presvete Djevice Marija razvija u svakom pogledu, a nadasve da ustraje u vjeri i nepokolebljivoj vjernosti prema Kristu.

Stjepan kardinal Wyszynski, primas poljski i nadbiskup Varšave

PET STOTINA SVEĆENIKA

hrvatskog, i to u vrijeme žalosnog rascjepa Istočne Crkve i Zapadne, poslije kojeg Hrvati za kratko vrijeme potpadoše pod državnu i crkvenu zaštitu Bizanta.

Baš knez Branimir bio je taj koji je — naslijedivši na upravi Zdeslava — pridonio da taj narod sačuva Katoličku Imitate, kada je sam osam stotina sedamdeset devete godine

Ureduje: M. STARČEVIĆ

Zaposlenje

Danas je teško doći do zaposlenja. Kad svrše godine dugog školovanja, mnoge mlade ljudi zahvati strah. U školsko dvorište više ne spadaju, a svjedodžba, makar kako bila odlična, ne otvara im vrata sigurne budućnosti.

«Napustili smo školski prag, a svijet nam nije otvorio svoja vrata. Počinjemo život na koji nas nitko nije spremao» — rekao je razočarano jedan mlađi pod sudskom istragom.

To je bolan doživljaj i trenutak teškog iskušenja. Sanje o lijepoj i sigurnoj budućnosti padaju s očiju kao opojne maglene zavjese. S njima se ruše i mnogi ideali, a život se pokazuje okrutnim i dvojilčnim.

Zlatna sestra

Ankica, koju su od djetinstva svi zvali Anita, nakon završenih studija nije uspjela otkriti nevidljive niti i tajne kanale kojima se dolazi do radnog mesta. Veoma vrijedna i zgodna, mnogo puta povaljena i nagrađena, u svemu prva i voljena, a na kraju nezaposlena. Susjedi i znanci čudili se, prijatelji se izgubili, roditelji ušutjeli, a ona se sama u nešto udubila, ali nitko ne zna što smjera. Odlučila je prihvati makar kakav posao, samo da ne bude roditeljima previše na teret, jeriza nje nadolaze još mlađa seka i braco. Upisala se u nekakav dopunski tečaj i zaposlila u rodilištu. S prvom plaćom vratila joj se na lice stara vedrina. Zasluzeni dinar, zasluzeni ponos.

«Glavno da radim i da nisam na teret drugima» — odgovarala bi kolegicama. Nije prošlo mnogo vremena, a već je sve bolničko osoblje poznavalo Anitu. Zvali su je «zlatna sestra» i svak ju je volio.

Nova tajnica

Napokon su Anitini prsti napipali neku nit koja bi je imala dovesti u ured velikog poduzeća za vanjsku trgovinu. Bolju plaću nitko ne odbija, a njoj je zaista i potrebna. Napokon, to je i studirala. Zadnji tjedan pred odlazak iz rodilišta brinula se za svoju nekadašnju školsku kolegicu Veru, koja se mlađa udala i već, eto, rodila, ali se mora dulje oporavljati jer je veoma oslabila. Muž joj je češće dolazio, gledao dijete i nju darivao cvijećem. Jednog dana došla je Anita zadnji put. Oprostila se s Verom i bolničkim osobljem svoga odjeljenja, a potom otišla u drugi dio grada. Ušla je u jednu veliku, modernu zgradu, iz koje se stalno čuje tipkanje na strojevima i zujuće telefona. Još istog dana prošao je uredima šapat:

«Drug Lisan ima novu tajnicu. Mogla bi mu postati i druga žena!»

Zvečka

Za Anitu je to bila velika promjena. Nastojala sa svima smiješiti, biti uljudna i uslužna, a u radu vlijedna, točna i savjesna. Najteže je podnosila smrad od duhana, pa se jednom čak potužila, rekavši da je u bolnici ljepeš jer se ne puši.

»E pa nisi novorođena beba, ako si novopečena tajnica« — narugala joj se jedna dama sivoplavih uvojaka kao dim od cigarete, ljubičastih usana, plavih očnih kapaka,

a trepavica crnih i tako velikih da bi se i muhe na njima lako sunčale. Prava spodoba iz cirkusa, osobito kad bi napučila usnice i tanki mlaz dima puhalo u svoje duge, požutjeli prste. Zvali su je Zvečka, jer kad bi se kretala zvečkali bi na njoj kojekakvi kolutici, rincice, naušnice, narukvice, kao da je prva dama sultanova harema.

Mreža

Anita je tipkala brzo i bez pogreške, odlično je znala engleski, u svemu uredna, točna i savjesna, a svojoj ljeti poti nije trebala ništa dodavati. Drug Lisan je bio njome oduševljen. Počeo je dulje ostajati u uredu, rijede je izlazio, a često je imao neki posao koji Aniti treba potanko rastumačiti. O ženi i sinčiću već dugo ništa ne govorili.

Anita je pomalo počela primjećivati da se oko nje plete mreža tanahnih, zlačnih, nevidljivih niti koje bi se poštoto htjele utkati u tkivo njezinog srca. Jednog dana sve su te niti najednom pocrvenile, zažarile se kao da je njima poteckla električna struja, digao se napon, počele su prštati varnice, spremao se požar.

Same tako!

»Anita, ja mislim ozbiljno, sasvim ozbiljno! Ja uvi-

dam da sam teško pogriješio što sam se ženio prije nego sam tebe upoznao. Vera nije za mene više ništa. Ja ljubim samo tebe... Za dijete će lako plaćati, a mi ćemo otici u inozemni sektor našeg poduzeća. Tamo su još bolje plaće i kulturnija sredina. Sve ću učiniti da budeš sretna. Anita, vjeruj mi!«

»Varate se, druže šefe! Ništa vi ne možete učiniti za moju sreću. Sva vaša ljubav rasplinula bi se na vatri mržnje i prokletstva jedne odbaćene žene i sledila pod suzama dva velika, plava, djetinja oka, sasvim nallik na vaše! Vi zaboravljate da se ljubav i sreća ne grade na nevjeri, prokletstvu, mržnji i suzama!«

»Anita, nemoj tako...«
»Samo tako, druže šefe, i nikako drukčije!«

Valentin M.

Piše: Zdravko M.

»Roditeljski zanat treba izučiti

Jedne nedjelje popodne kad nije bilo nikakve nogometne utakmice, posjetio sam obitelj Ante i Zlate N. Njihov je sin Darko slavio rođendan. Dječak je navršio šestu godinu, pa će u jesen u školu.

Došli su i drugi obiteljski prijatelji te je kuća bila puna ljudi. A današnje stanove u neboderima nije ni teško napuniti. Udu li tri valjana čovjeka, za četvrtog ne ostane više ni zraka.

Prvo je bilo čestitanje i čašćenje, a onda kako već biva među ozbiljnim ljudima. Riječ po riječ i razvio se razgovor. Djeca su sašla s Darkom u dvorište i nabijala crvenu loptu što sam je poklonio slavljeniku.

«Teško je danas dicu gojiti. Bože moj! Nije to ko kad

smo mi bili mali», reče plečati Ilija, Darkov kum.

»Pa i ne može se danas ko u stara doba. Eno, ja vidim po svojizim. Meni je bilo dosta da otac rekne: 'to ti je to, to ti je tako' i bilo je gotovo. A ovi moji hoće sa mnom raspravljati. I ne daju čoviku pravo ni u čemu. A svasta i pitaju. Ne znam samo odakle im sve to u glavu? Hoće i da se igram a njima, da ih zabavljam. Prijedoraju mi da me nikad nema kod kuće. A da će ja biti kod kuće? Vi zнате moj posao. Da ne odem kamionom, ne bi im bilo ni kruha ni gaća. Pa i nema me po pet, po šest dana. Vidim i sam da ne valja, ali kako će?«

Tek što je Jozo, susjed s istog kata stao, prihvati lučki radnik Luka: »Sve još ide dok su dica mala. Ali kad ponarastu...! Eno mojizih: Sin ugazio u šesnaestu, a kćerka u trinaestu. Što god ja reknem, 'em tata ti ne razumiš, em tata ti ne znaš, danas nije tako, danas je ovako...' Pa što će? Šutim. Boj je nego da se ljudi m. Dignu mi onda živce, pa psujem da se kasnije i samog sebe stidim. Od škola velikih nisam da bih im znao odgovoriti, nije mi vala ni žena, a to mlađe danas svasta čuje, svasta uči i što bi trebalo i što ne bi trebalo. Ako popustim, ne valja. Ako zabranim, oni opet učine po svome.«

Ne bi Luka valjda ni stao, da mu ne upadne u riječ žena:

»Ajde, Luka, što uvik samo na dicu. Ko da su tuda boljal. Siti se, da smo i mi bili i dica i mlađi. Neka ih! Kad im dodu brige i posao, proći će ih vitrenost!«

»Ne može to tako, Jele! — upadne plečati. Jest ono:

'bez vitrena dleta nema ni vatrene čovlja', ali se vitrenost mora pod čaćinom komandom izvitrit. A tko danas komandira svojoj dici?«

»Tko će im komandirati, moj Ilija? — javila se Jozina Kata kao da je to puno i ne zanima. »Vi muški od dice digli ruke kao da nisu vaša. Niti ste kada kod kuće, niti vas briga kako dica uče, ni idu li u crkvu... Ništa! A diće vam dica u crkvu kad vi prvi ne idete! Eno ti, pitaj popa tko mu je u crkvu. Vaši samo žene i dica. Vi se bojite čuti Evandelje! Pametni ste samo kad nešto ne valja, a onda udri po ženama i po dici.«

»Ajde, Kato, nemoj karati muža. Svi su ti muški isti!« — prekine je Darkova mama, noseći kavu na stol. »Niti valju muški, niti mi ženske. Volim ti po duši, svi smo mi zatajili.«

»A što vi na sve ovo, župniče? Mi kao neškolovani ljudi ne znamo ni razgovarati, nego se samo karamo. Slušaju li dica vas na vjeronauku? Jesu li bar kod vas čemu? — upita Darkov tata Ante. Malo je bio pri vinu, jer hoćeš-nećeš, danas slavi sinov rođendan.

»Jeste vi ljudi načeli temu, i to pravu. Volio bih da je i dovršite! A ja mislim ovako: djeca su vaša. Kod mene ili u školi su takva, kakvom ste ih vi učinili. Ni bolja, ni gorila!«

»Nu, župniče, pravo velite! Tako i ja mislim. Kako ih gojimo, tako ih imamo. Ne može ni pop od lopova učiniti čovika. Nije ni Isus mogao od Jude!, — slavodobitno će plečati.

»Ma čekaj, Ilija, tko je nas ikad učio dicu gojiti? — hra-

pavim će glasom Luka. »Što ja nisam sa svojim pokušao, pa što sam dobio? Nije da su loši, ali ne valjaju! Sto put im kažem: Čuvajte se lošeg društva, ne idite s onima koji psuju, pazite da vasko ne zavede na kradu, bude uvečer na vrijeme u kući, pomožite materi, učinite, hajte u crkvu... ali opet odu s društvom, vide svašta... Nisam dovoljno pametan.«

I tako bi se razgovor vratio opet na početak: Nitko ništa ne zna, nitko ništa ne može, sve nek ide svojim tokom. Samo bi se ton povisio, jer vino glas jača, a pamet slabla. Međutim je netko pozvonio na vrata.

Predugo bi bilo da iznosim sav razgovor potanko, pa evo samo ukratko: vremena se mijenjaju i roditelji se teško snalaze. Teško im je djecu razumjeti, teško im se prilagoditi. Morali bi s djecom živjeti, razgovarati, slušati ih, svaki dan pronaći nešto novo, jer je svaki dan drugačiji i s drugim zahtjevima. Dobra volja, zdrav razum i prirođena ljubav prema djeci nisu dosta. To su samo nužni preduvjeti da bi roditelji bili i dobri odgojitelji. Oni moraju čitati, pitati, tražiti, razgovarati, moliti... Većina ih premašuje psihologiju djeteta i teško se uživljava u njegov svijet. Ne znaju djeci pomoći baš kad im je najpotrebnije.

A ipak, u tom poslu ne može ih nitko valjano zamijeniti ni dovoljno nadoknaditi. Mladići i djevojke morali bi se ozbiljnije spremiti za brak i roditeljski zadatak. Ima danas dobroih knjiga, stručnih ustanova i pojedinaca, pouzdanih psihologa i pedagoga. Svi nam oni stoje na raspolagan-

nju i lako ih nade tko ih traži.

Nema razloga za stid kad treba pitati za savjet. Krivi potezi u odgoju ionako se ne mogu sakriti. Treba učiti, treba razgovarati! Razgovarati moraju najprije supruzi međusobno. Ne samo kad su djeца bolesna, kad nešto zapinje u školi, kad učine kakvu nepodopštinu. Tata vidi djetete uvijek drukčije nego mama, a mama drukčije nego tata. No važno je da mama zna kako ga gleda tata, a tata da zna kako ga gleda mama. Istina o djetetu bit će negdje u sredini. Zatim roditelji jedne zgrade ili susjedstva, pa i šireg, morali bi razgovarati o svojoj djeci. Jer nitko ne može svoju djecu izolirati od drugih. Nitko, doduše, ne može mjesto nas rješavati naš problem, niti mi možemo rješavati tudi, ali si međusobno možemo mnogo pomoći. Točno je da djeca pripadaju samo svojim roditeljima, ali ona su ujedno i zajedničko dobro svih nas. Kako ljudi od njih učinimo, takvu budućnost ćemo imati. Lako je reći: što me se tiču tuda djeca! Ali time smo ujedno rekli da nas nije briga ni za našu. Naša će djeca biti onakva kakva su i susjedova, a susjedova kakva su i naša. Djeca vrše međusobno veći utjecaj nego mi to slutimo.

Zašto je zaista nemoguće da se roditelji nađu i porazgovore, da iznesu svoje mišljenje i čuju tuđe, da iznesu svoja iskustva i saznanju tuda, da zajednički potraže najbolje rješenje za svoju djecu. Ti problemi su svima uglavnom isti!

Žalosno je što nemamo povjerenja jedni u druge, a još je žalosnije što to nepovje-

renje prenosimo na svoju djecu. Tako mjesto da gradimo mostove koji bi nas spajali mi kopamo ponore u koje sami upadamo.

Roditelji moraju živjeti s djecom, a ne pokraj djece, ako žele zadobiti njihovo povjerenje. Ne smiju govoriti samo o svojoj prošlosti, kao da ih budućnost ne zanima. Ta sva su njihova djeca okrenuta budućnosti! Ne smiju o sebi govoriti kao da nikao nisu pogriješili. Tako u očima djece postaju nedostizivi ideal, a nedostizivo djecu ne privlači. Ne smiju govoriti o sebi kao da su uvijek ispravni, a djeca vide da se opijaju, da psuju, lažu, mrze, zavide, svadaju se i zlo smisljavaju, i nakon svega htjeli bi da ih djeca poštaju. Takvi roditelji u duši svoje djece izazivaju prije strah nego poštovanje, prije prezir nego ljubav. Nema auktoriteta gdje nema sklada između riječi i života!

To je bio sadržaj našeg razgovora toga popodneva na Darkov rodendan. Idući kući, razmišljao sam u sebi:

»Bože moj, kako je naš čovjek pametan! Kad bi samo bilo manje naglosti, više strpljivosti; manje lažnog stida, više otvorene iskrenosti; manje zlurade sumnjičavosti, više bratske dobrohotnosti; manje tvrdoglavosti, više uvidnosti; manje umišljenosti, više jednostavnosti; manje zamjeranja, više oprštanja! Niti bi tko kome mater kleo, niti sudom prijetio. Niti bismo se šutke mimoilazili, niti gundajući prokljinjali. Bili bismo ljudi, više ljudi, sretni što smo ljudi. Bili bismo jaki i bez straha za budućnost!«

A sve to moraju djeca učiti već od svojih roditelja. A kako će, kad ni roditelji nisu dovoljno izučili »svoj zanat?«

Urednje: JURAJ GUGIĆ

Uloga katehisti u širenju evangelija

MISIJSKA NAKANA

Tijekom ovog mjeseca prikazujemo svoje molitve i žrtve, dobra djela i zasluge, posebno na nakanu da katehisti što uspješnije prenose i ulijevaju misionarsku revnost djeci, mlađeži i odraslima.

Katehisti u misijama jesu osobe kojima Crkva povjerava da druge poučavaju u vjeri, katehiziraju. To nisu uvijek, ali najčešće jesu, oženjeni ljudi. Oni su velika pomoć misionarima u širenju vjere. No imaju razne poteškoće u svojoj službi. Evo nekih, iz koji se vidi položaj katehisti.

Biskup iz Saigona mons. Nguyen Van Binh, podsjetio je na Slnodi 1977. godine (koja je raspravljala upravo o katehezi), kako je otežano poučavanje vjere u njegovoj materijalizmom prožetoj sredini.

Mons. Patrik D'Souza, biskup Benaresa u Indiji, ističe da katehist mora dobro poznavati hinduizam kako bi mogao uspješno navješćivati evangelije, a da ne povrijedi hinduiste.

Jedan misionar Obale Slonove Kosti u Africi govori o katehistima u svojoj zemlji:

Kod jednih prvotni žar s godinama spasne, drugi traže bolju službu i plaću, dok se ostali povlače zbog bračnih problema.

Vidimo da katehistima ponekad nije baš lako širiti radosnu vijest spasenja. Zato molimo ovaj mjesec ne samo da katehisti ustraju u svojem plemenitom poslu širenja vjere, nego da utječu i na druge — konkretno na djecu, mlađež i starije, te da i oni usvajaju apostolski duh i žar i tako se uključe u širenje vjere.

Evo, na primjer kako to čine sestre redovnice kod Indijanaca u Ekvadoru u Srednjoj Americi. Sestre provode nekoliko tjedana kod urođenika, u njihovim obiteljima, i daju im prve pouke u vjeri. A onda nastoje da Indijanci sami nastave ono što su one započele. Zato se izabranima daje temeljiti tečaj vjerske pouke i odgoja i tako ih se osposobi da sami budu prenosoci i širitelji vjere spasenja — katehisti.

Što više budu katehisti ispunjeni Kristovim apostolskim duhom, to će biti sposobniji taj duh prenosići drugima. Jednako kao i mi: što budemo potpuniji kršćani, to više ćemo revnovati i moliti da i drugi postignu velike milosti koje nam daje kršćanska vjera. Pokušajmo mi sami u svojoj sredini biti kao katehisti, ne baš službenim poučavanjima, nego prikladnom riječju, pobudnim primjerom vlastitog života. Tako ćemo više shvatiti poteškoće katehisti te spremnije i konkretnije moliti za njih.

O. Mato RUSAN

GOSPINA SPILJA U KUĆI SESTARA MISIONARKI LJUBAVI U RIMU

Ozdravila je mala Šorošoti

Nakon poduljeg vremena ponovo nam se javio otac Ante iz Maria Poljija, poslavši nam svoju suradnju za misijsku rubriku. Pisao nam je 17. srpnja i poslao članak o nekoliko ozdravljenja po Gospinu zagovoru.

Mala Šorošoti ozdravila je po zagovoru drage Gospe Sinjske. Tu su mi vijest jučer donijeli razdragani njezini roditelji Čamu i Šohoćori.

Oni su pokršteni tek prije 2-3 mjeseca. Zadnje nedjelje bila je blagoslovljena nova kapelica u njihovu selu. Posvetili smo je Gospo Sinjskoj. Njezina krasna slika resi kapelicu.

Ove nedjelje katehist Obiram nije mogao do sela. U selu jedva tko zna čitati, no nedjelju oni neće propustiti. Svi su se skupili, i kršteni i katekumeni, pa su iz katekizma polako izmolili sve molitve i otpjevali nekoliko pjesama.

Čamu je na kraju stavio pred sliku drage Gospe čašu vode. Vodom se dotakao slike, donio je štapiće mirisnog drveta sandala, dvije voštane sviljeće. To je zavjet za njegovu malu bolesnu kćerku Šorošoti. A jest ona i lijepa i draga kao mala lutka. No danas jednostavno gori od groznice. Položili su je pred oltar i onda sa živom vjerom poškropili je tom vodom, posvećenom doticajem Gospine slike. Podigli su je na ruke i — dali je Gospo. »Šorošoti tomari, o go Ma! — Šorošoti je Tvoja, o Majko!«

I ona, draga Sinjska Majka, naučna na ljubav, na živu vjeru tolikih majki, dodala je još jedan dokaz svoje majčinske ljubavi. Presretna majka Šohoćori privinula je svoje srcu zdravcu zdravcatu malu Šorošoti. Vjera, živa vjera...

Poslije Čamua eto i Sunila i Bomkima na misijsku postaju. Dolaze iz naših najudaljenijih sela. I oni su novokrštenici. Lani o Uskrstu primili su sveto krštenje.

Puno je bolesti po svim selima. Od sestara će uzeti neke lijekove. Ali došli su da se posebno zahvale u našoj crkvi. I oni mi radosno pričaju kako ih je draga Gospa uslijedila.

Bomkim je u svome selu jedini pokršten, dok su ostali još katekumeni. On se nuda da će za Božić mnogo obitelji biti pripravno za sveto krštenje. Veći on: Revni su i dnev-

MALA OKREPA NAKON BLAGOSLOVA KAPELE U SELU ADGORI

no se mole. Mole zajednički osobito za bolesnike. — I oni, pa, dakako, i Bonkim.

Susjedova mala Imala je strašan čir. Boili su bile nesnosne. Kušali su razne lijekove. Na kraju su učinili zavjet Gospo, stavili su na čir krunicu, i čir je pukao, a mala ozdravila. Sve to reče mi s veseljem Bonkim.

U obitelji mladog Šunila takođe je bilo bolesno dijete. Doktori su izgubili nadu. Ali ne Šunil i njegova vrijedna žena. Svaki dan oni mole krunicu. Pozvali su i susjede na molitvu. Došli su i hindu-prijatelji i rodaci. Donijeli su Gospinu sliku, žarko se molili i svojom vjerom isprosili su zdravlje; i malom tjelesno zdravlje, i svima živu vjeru još više učvrstili.

Sretni su bili i Čamu i Bomkim i mlađi Šunil. O svojoj sreći da vam i ne govorim, o svećeničkoj sreći: vidjeti tu živu vjeru dragih naših novokrštenika. Gospo draga, hvala Ti na majčinskoj dobroti! o. Anate Gabrić

NE SAMO NA GANGESU NEGOTINA NA NJEGOVIM BROJNIM KANALIMA ODVJIA SE VEOMA ZIV PROMET

Uhvatile me sunčanica

Otar Stjepan Polgar ponovo se javio pismom od 15. srpnja 1979. U njemu javlja o svojim nevoljama, zatim o nevoljama tamošnjih ljudi, o tome kako je svršio gradnju jedne kapelice i kako se spremala svečanost za blagoslov te kapelice.

Kapela u Hogolkuriju uglavnom je svršena. Treba dovršiti samo još verandu i neke druge manje radeve. Blagoslov te kapele obaviti će naš biskup iz Baruipura, otac Linus Nirmol Gomes, u nedjelju 22. srpnja u deset sati prije podne. Nadamo se da će na tu svečanost doći mnoštvo ljudi ne samo iz raghabpurske župe nego i iz okolnih župa, pa čak i iz Kalkute.

No moram vam reći da je ove godine od sunčanice umrlo na stotine ljudi. Ta velika vrućina i na mene je djelovala. Otprilike prije tri tjedna pošao sam, kao obično, nadgledati gradnju spomenute kapele. Na gradilištu bio sam u sjeni. Oko pet i po sati popoču ne htio sam poći kući u Raghabpur, i moj glavni zidar upita me hoće li poći kući. Kad sam ustao s mjesta gdje sam sjedio, osjetio sam da nisam baš čvrst na nogama. Stoga mi je on dao dva radnika da me prate do kuće, a onda se i sam odlučio da pode se mnom. Naslonio sam se na tu dvojicu ljudi. Kad smo prelazili preko jednog drvenog mosta, koji je sa strane imao kao potporanj bambus, radnik koji je išao iza mene malo jače je pritisnuo taj bambus, pa je konopac popustio. Srećom je moj glavni zidar bio uz mene i pomogao mi je da prijedem na drugu stranu mosta. Nakon toga osjećao sam se veoma slabim, pa sam odmah sjeo na zemlju. Donijeli su vrč vode i izlili ga meni na glavu, jer me je uhvatila vrućina.

Na tom mjestu našli su se neki hindusi. Kako sam gotovo svaki dan onuda prolazio, ti su me ljudi već poznavali. Jedan od njih donio je hasuru da na nju sjednem. Drugi nam je donio lampu, da moguemo nastaviti put prema Raghabpuru. No moj glavni zidar reče mi da ne smijem prelaziti preko podu-ljeg mosta jer bih mogao pasti u kanal pun blatne vode. Stoga smo krenuli prema Nepai-

RIBOLOV NA JEDNOM GANGESKOM KANALU

ganju. Na pola puta susreli smo nekog čovjeka koji nam reče da u Nepalganju možemo dobiti rikšu (To je trokolica, tricikl). I tako od Nepalganja do Radhabpura stigemo rikšom. Bilo je već devet i po sati kad smo stigli do misijske postaje. U kući su već večerali, dok je sam župnik pošao na počinak. No prije toga poslao je dva bogoslova da vide što je sa mnom. Rekao sam župniku da plati rikšu i da dade nešto novaca onima koji su me pratili da bi u Epaiganju mogli kupiti nešto hrane.

Nakon toga čitav tjedan nisam išao u Hogolkuri. Kasnije je moj glavni zidar došao k nama u Raghabpur i po novac i po naputke, jer sam ja toliko oslabio da mi župnik nije dopuštao da izadem. No prije blagoslova kapele svakako moram još jednom poći u Nepalganj da vidim da li je sve u redu.

Nažalost, ponovo me pohodila nova kušnja. Uhvatila me jaka, vrlo opasna malarija. U nesvesnom stanju bio sam autom prebačen u Kalkutu, u naš Kolegij sv. Franje Ksaveria, u kućnu bolnicu. Tri dana nisam mogao služiti svetu misu. Nakon tjedan dana vratio sam se kući. Mogao sam već ispunjavati, služiti svetu misu i držati propovijedati. Malo mi je neugodno zbog tih mojih neprilika, jer sad baš treba sve pripraviti za svečanost blagoslova te nove kapele.

Kišna sezona nikako da se pravo razvije, pa će zbog toga biti veoma teško za sađenje riže. Mi si nastojimo pomoći koliko nam je moguće, pumpama. No ni to nije lako jer je gorivo za dizel motore veoma skupo. Što ćemo! Svi smo mi u dolini suza, te kroz kušnje i patnje putujemo prema lijepom nebu.

O. Stepan POLGAR

Ništa je ne može stresiti

Sestra Silvina Mužić nije se već prilično dugo javila. Napokon nam je pisala 19. srpnja. U tom pismu iznosi malo zavijeno razlog zašto nije pisala. Spominje da je bila na operaciji oka i da operacija nije uspjela, pa je tako izgubila jedno oko. Možemo lako zamisliti što to znači za osobu koja je inače godinama bila tako aktivna na apostolskim pothvatima, a sada se odjednom i zbog godina i zbog te kušnje mora ograničiti na poslove kod kuće. No čujmo je što ona sama piše!

Sve mi koje smo došle iz Europe već smo u godinama, a ne možemo se nadati novoj pomoći koja bi nam odanđe došla. No, hvala Bogu, ovde imamo prilično mnogo zvanja. Sad imamo 14 novakinja i 4 postulantice, a već nam se javilo nekoliko djevojaka koje još nisu svršile školu. Naša Kongregacija ne prima sve djevojke koje se javi, nego samo one koje su u školi prošle s odličnim ili veoma dobrim uspjehom.

Što da vam kažem o samoj sebi? Ne mogu već puno raditi. Noge me ostavljaju, pa ne mogu više obilaziti sela. Sad radim kod kuće. Kad sam umorna, sjednem pa nešto šivam. Gotovo svakih pet minuta dode mi Isus u pohode u liku siromaha. »Ma go, glas dan sam!« Ustani, Silvino, i podvori ga. Opet čujem: »Ma, ma go, hladno mi je! Dajte mi kakvo odijelo!« Opet ustani, Silvino, i traži kakvo odijelo da odjeneš sirotinju. Onda sam za koji čas mirna, kad se ponovo čuje: »Ma go, pomozi, imam groznicu, gleva me boli, a nemam novaca za lijek ili za hranu...«

I tako cijeli dan prolazi, i dan za danom, a Isus neprestano kuca na vrata. Nema vremena na ovom svijetu za počinak.

Naše sestre su dobre i puno obilaze sela, posjećujući sirotinju i bolesnike. Pa i škole su nam pune dječice. Četiri sestre rade samo u školi, dok dvije rade kao katehiskinje. Jedna sestra ima samo taj posao da preuređuje odijela što ih dobijemo u paketima tako da pristaju našoj dječici.

Kako vidite, posla ima dosta i dok nam služi zdravlje, sve ide pomalo naprijed

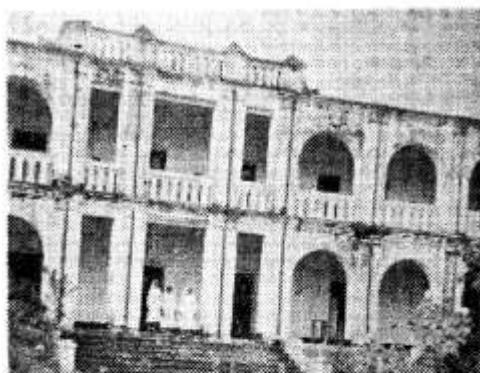
Moja operacija na oku slabo je prošla. Dobro sam platila: izgubila sam jedno oko. No hvala dragom Bogu, jer se ništa ne događa bez Njegove svete volje.

Puno vam se preporučujem u vaše molitve da uzmognem strpljivo nositi svoj kri i do kraja se žrtvovati za Boga i neumrlu dušu.

S. Silvina MUŽIĆ

NA VELIKE BLAGDANE VJERNICI DOLAZE U CRKVU U GAIBIRU UZ PRATNU BUBNJAVA I SVIRKE

SAMOSTAN SESTARA KERI SVETOGA KRIZA U GAIBIRU
GDE ZIVE I DJELUJU SESTRA SILVINA I SESTRA EMERIKA

21. listopada

slavi se

MISIJSKA NEDJELJA

Ne zaboravimo moliti i žrtvovati se za sve misije, napose za naše misionare i misionarke

Problem duhovnih zvanja

Naša zambijska misionarka Monika Okrugić napisala je 23. srpnja podulje pismo, u kojemu opisuje svoj rad i probleme s kojima se susreću u biskupiji Mansa što se tiče duhovnih zvanja, bilo svećeničkih, bilo redovničkih. Iz tog pisma uzimamo glavne dijelove.

Mogu reći za sebe da svoj posao ovdje u misijama veoma volim. Bude ponekad prično teško i naporno, ali kad znam da u svakom čovjeku vidim Krista, onda mi taj napor prestaje biti napor.

U Zambiji doista su nemiri, napose oko Lusake, no mi smo ovdje u Mansi mirni kao da se nalazimo u drugoj državi. Znam da ni u susjednom Zairu nije ružičasto. No i mi sad osjećamo neke promjene. Prije smo dobivali pakete s polovnom robom bez ikakva problema, a sada moramo ići u Ndolu na carinu i tamo nam otvore pakete da vide što je u njima. I na tu robu sad plaćamo carinu. Prije sam ja tu robu prodavala po veoma niskoj cijeni, pa sam onda s darovima iz domovine mogla prikupiti godišnje oko tisuću kwača za sjemeništete. Sad ne znam kako će to ići.

Ovog ljeta spremamo se za ređenje dvojice novih svećenika. Trebala su biti trojica ali jedan se, izgleda, predomislio. Već je za ređen za đakona i tražio je godinu dana za razmišljanje.

Naši dobri Hrvati iz Toronto poslali su mi tri kaleža kao dar za te mladomisnike, sad im moram pisati da će ovaj put biti samc dvojica ređeni. Ne znam što će ti naši dobročinitelji smisliti za slijedeću godinu.

A naše sestre milosrdnice ili »Sister's of Mercy«? Početkom godine dobili smo šes molbi za ulazak u tu redovničku družbu. Ozbiljno su obećale da će stupiti u samostar i poslale su svoje dokumente četiri njih Njihov ulazak u samostan odobrili su i otac i majka i cijela rodbina. U dan kad su trebale doći samo se jedna pojavila na vratima. Se sobom treba da donesu samo vestu i cipele dok sve drugo dobiju kad počnu postulanturu. Dan nakon toga došla je druga i reče da

UCENICE JEDNE MISIJSKE ŠKOLE SLAVE DAN NEZAVISNOSTI SVOJE DOMOVINE ZAMBIJE

je čekala kolegicu jer su iz istog sela, pa da bi zajedno putovale. Ona, međutim, nije došla, pa je i ova zakasnila zbog nje.

Tako su njih dvije započele svoju redovničku pripravu, dok druge dvije uopće nisu došle. Kod nas ovdje je naime, roditeljima veoma teško žrtvovati kćerku da se posveti Božjoj službi. Jedna je došla da kaže kako je otac bolestan i da će brzo umrijeti, a majka da neće ni čuti da je ostavi. To je stvarno istina. Otac je bio sretan kad je čuo da mu kćerka želi postati redovnica, ali majka hoće da joj kćer pode u grad i da se tamo zaposli pa da njoj šalje od svoje plaće određenu svotu za uzdržavanje.

Prošle godine pisala sam o Gertrudi. Ona je bila ovdje godinu dana. Nakon godinu dana idu kući na dva tjedna i poslije toga započinju novicijat. I Gertruda je došla od kuće u civilnom odijelu da kaže sestri poglavarici da se ne može vratiti u samostan.

Tako sada imamo u toj družbi pet novakinja u drugoj godini novicijata, jednu u prvoj godini i dvije postulantkinje.

Kako vidite, teško se ovdje rađaju nova duhovna zvanja. I zato je potrebno mnogo moliti na tu nakanu.

Monika OKRUGIĆ

Podiženo crkvu u blizini Lusake

Poznato nam je da je Zambija izložena napadajima rodezijskih vojnika zbog toga što je pružila utočište borcima za oslobodenje Južne Rodezije ili Zimbabwe od vlasti bijele manjine. Takvo stanje uzrokuje u zemlji veliku nesigurnost jer su se po čitavoj zemlji počele povlačiti lopovske bande, koje provaljuju u trgovine i u automobile te odnose sve do čega dodu. Uza sve to naši misionari i dalje nastoje što bolje obavljati svoje dužnosti. Nešto o tome piše Ilija Dilber u pismu od 22. srpnja.

Svima vam je dobro poznato da smo ovde u Zambiji podigli dvije lijepo crkve uz vašu pomoć: onu u Mumbwi u čast Kristu Kralju, i drugu u čast Majci Božjoj u mjestu Ćibombo. Sad podižemo veliku crkvu u blizini grada Lusake. Gradnju te crkve započeli smo početkom prošle godine. Budući da je crkva veoma velika, jer će ispod nje biti kripta, a uz samu crkvu kuća, to posao ide prilično polagano. Poteškoća je i s nabavom građevinskog materijala, pa i to oduljuje poslove. No nadamo se da ćemo je svršiti za oko dva mjeseca.

Tu crkvu dao je podići lusački nadbiskup, no i mi smo u nju uložili dio darova iz do-movine, pa je ona dijelom i naša crkva. Kad bude gotova i kad bude određen datum njezina otvorenja, javit ću vam i onda ću vam potanje opisati i samu crkvu i svečanost otvorenja.

Poznato vam je u kakvoj se nesigurnosti ovđe nalazimo i mi misionari i općenito ovdašnje stanovništvo zbog boravka boraca za slobodu Zimbabwe. No u toj situaciji nastoje iskoristiti priliku za pljačku razne razbojničke bande. I mi smo imali provale u našu kuću. U dva mjeseca bilo je devet provala. Sad sam postavio na sve prozore novicijata debele željezne rešetke, pa smo kolikotoliko zaštićeni od provala.

Jedne noći pokušali su mi lopovi ukrasti moja kola. Nisu u tome uspjeli, pa su pokušali skinuti bar prednja stakla na autu. Ni u tome nisu uspjeli jer su psi počeli žestoko lajati. Kad ni u tome nisu uspjeli, razbilli su mi stakla na autu.

Takve provale nisu samo kod nas. Ima ih po cijeloj Lusaki svaki dan. I naš otac Ivica Gerovac bio je žrtva tih lopova. Došao

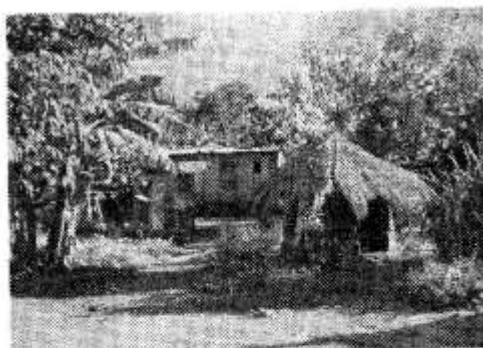

BRAT ILIJA POHODIO JE OBITELJ JEDNOG OD SVOJIH RADNIKA

je on iz Mumbwe jedne nedjelje popodne k meni i tu je prenoćio. Ujutro sam mu natrpao vreću odjećom da je podijeli sirotinji. Otišao je od mene u Lusaku da tamо obavi neke poslove. I dok je on obavljao te poslove, lopovi su mu provalili u auto i iz njega sve pokrali, pa i vreću s odijelima.

Molite se za nas da nas Gospodin čuva od većih opasnosti i da i u tim okolnostima uzmognemo raditi za Božje kraljevstvo.

Br. Ilija DILBER

KUĆICE RADNIKA BRATA ILIJE

Ako još niste pročitali knjigu »MAJKI ODVAČENIH«, u kojoj je opširno opisan život i rad Majke Terezije i njezinih sestara, učinite to što prije. Cijena 100 din. Narudžbe prima: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotičeva 31.

nove knjige

Sredinom lipnja izšla je iz tiska knjiga Jurja Gusića »NISAM LI I JA POZVANA?«, u kojoj su obrađena ženska redovnička zvanja. Najprije je riječ općenito o redovničkim zvanjima, a onda su ukratko prikazane razne redovničke družbe koje djeluju u našoj zemlji. Na kraju su dodane i adrese svih družbi. Knjiga je namjenjena u prvom redu djevojkama koje osjećaju da ih Bog zove u svoju službu, zatim mladim redovnicama, napose onima koje možda osjećaju poteškoće na početku svog redovničkog života. Tekst je popraćen s 35 slikama, a naslovna stranica je u četiri boje. Cijena knjizi je 100 dinara. Na deset i više primjeraka dobiva se popust od 20 posto. Narudžbe prima: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

Listopad je Gospin mjesec. Zelite li taj mjesec doista proživjeti s Gospom, u tome će vam mnogo pomoci knjiga Jurja Gusića »S GOSPOM K VRHUNCIMA.« Ta knjiga obogatit će vašu ljubav prema Isusovoj Majci. Cijena joj je svega 40 dinara. Narudžbe prima: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

Za Misijsku nedjelju dobro će vam doći misijske knjižice »PREZADNJI LJUDOŽDERI«, cijena 20 din., i »TAJNE AFRICKE D2UNGLE«, cijena 6 dinara. Objete knjižice naručuju na adresu: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

TETA NIKOLAJA

»Svu svoju ljubav razdala sam Hrvatima...«

Ove riječi o sebi izrekla je blakopokojna Nikolaja Mall, katoličkom Zagrebu poznata pod imenom »Teta Nikolaj« (+ 14. ožujka 1973.). Inače Slovenka iz Škofje Loke.

Davno prije Drugog vatskanskog sabora svom se dušom posvetila laičkom apostolatu i već tada vršila neke djelatnosti koje danas obavlja naš zagerbački Karitas. Po zagrebačkoj periferiji neumorno je tražila izgubljene ovce, zalazila u barake i sirotinjske nastambe, dijelila pomoć, okupljala oko sebe djecu, oduševljala ih za primanje svetih sakramenata, dijelila katolički tisak, itd. A valja naglasiti da u to vrijeme zagrebačka periferija nije imala nijedne crkve.

Ne smijemo zaboraviti tetu Nikolaju i Njezin požrtvovni rad. Zato molimo sve njezine bliske štićenike, sve one koji su bili s njom u vezi, sve one kojima je ona slala svoja pisma ili imaju na nju kakvu uspomenu, fotografije i sl., neka nam se s točnom adresom što prije javi na adresu: Karitas, Kapitol 31, 41000 Zagreb.

KNJIGA ZA OBITELJ:

Dnevnik Ane Marije, cijena 40 d

Riječ bračnim kandidatima, cijena 5 d

Djevojko, znaš li ljubit? cijena 40 d

Marija i obitelj, cijena 30 d
Obitelj među kamerama, cijena 35 d

Roditelji — veliki graditelji, cijena 80 d

Naša obitelj molj, cijena 20 d
Rastavljeni, cijena 50 d

Molitvenik »Srce Isusovo spasenje naše«, cijena 80 d
Molitvenik »Srce Isusovo ufanje naše« s velikim slovima 60 d

Knjige se naručuju:
S. Dilber, Zagreb,
Palmotićeva 33 pp. 699

(nastavak s 345 str.)

de, u čemu bi se ja morala promijeniti da drugima bude bolje, kome mogu pomoći i u čemu?

Mnogo će, dakle, pridonijeti ako dijete upućujete na mnogovrsna djela ljubavi, koja ćete sami pokazivati primjerom. Roditeljski primjer jači je od svih pouka.

DŽEPNI KALENDARIĆ naskoro izlazi iz štampe. Kalendar je u čvije boje: nedjelje i blagdani u crvenoj boji. Korice u četiri boje! Cijena je šest dinara. Tko naruči deset komada i više dobiva 10% popusta, tako da je stvarna cijena ispod pet i pol dinara. Naručuje se na adresu: Stjepan Dilber — Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb — pp 699.

zahvalnice

ZAHVALUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

... i Majci Božjo, Lurdskoj što mi je sin položio veliku maturu. Preporučam ga da dobije zaposlenje. — K. A. Francuska
... i Gospod od brze pomoći za primljene milosti. — Anica, Đakovo
... Gospod od brze pomoći i svima svetima za sretno položen ispit. — Zahvalna baka
... Gospod od brze pomoći i sv. Antu za primljene milosti. N. N., Bartolovci
... Gospod od brze pomoći, sv. Nikolai Taveliću i svetim zaštitnicima za zdravlje te za višestruko uslišenje i primljene milosti. — Anda Sedlić, Njemačka
... Gospod Lurdskoj i svima svetim zaštitnicima za primljene milosti uz preporuku za ostvarenje mojih želja i nakana. — Antonija Štimac, Slovenija
... za strpljivost u teškoj bolesti. — M. S. K.
... za ozdravljenje. — Jelena Đarić, Garešnica
... i dušama u čistilištu za sve primljene milosti. — Ljubica Novosel, Desinec
... i bl. Leopoldu za ozdravljenje. — M. L., Kalinovac
... što sam na dan Srca Isusova položila značajan ispit — Srcu Marijinu za moći zagovor i stalnu zaštitu — dobroj m. Klauđiji za uslišane molitve — sv. Antu i bl. Leopoldu za očinsku pomoć u nevolji. — B. M., Zagreb
... sv. Josipu, sv. Antunu i svim svećima što je moj sin Branislav u teškoj prometnoj nesreći kod aerodroma u Dubrovniku ostao živ i neozlijeden. — Lucija Milosavljević, Niš
... Gospod Stenjevečkoj, sv. Josipu i Ivanu Merzu za primljene milosti. — J. L., Zagreb
... bl. Leopoldu, Petru Barbariću i m. Klauđiji za zdravlje djece i za druge milosti u životu. — A. S.
... sv. Antu i bl. Leopoldu na primljenoj milosti. — S. J., Pučišće
... na primljenim milostima. — Ivka Martinčić, Bakar
... i Gospod od brze pomoći za sretnu operaciju mojega djeteta i za druge primljene milosti. — A. K., — Sv. Đurad
... Gospod od brze pomoći, sv. Petru i sv. Antu za primljene milosti. — Snježana Đačić, Đakovački Selci
... i Petru Barbariću za pomoć u teškoj potrebi. — Klarić, Zagreb
... Presv. Trostvu, sv. Obitelji i sv. Elizabeti za ozdravljenje od teške bolesti. — Jelža Bujan, Letičani
... za sve primljene milosti u mom životu.
— Katica Kusanić, Podsused
... sv. Judi Tadeju, sv. Roku i svim nebeskim zaštitnicima za sretan porod unuke, za zdravlje obitelji, unuka i prounuka, i za mnoge druge milosti. — Zahvalna majka baka i prabaka Vlatka
... Gospod Lurdskoj, sv. Antunu i bl. Leopoldu za sretnu operaciju muža, za pomirenje i za sve druge milosti. — Zahvalna majka, Vinkovci
... i Gospod od brze pomoći na uslišanoj molitvi. — Franca Hrupek, Jalkovac
... Gospod od brze pomoći i sv. Antunu na sretno položenom ispitu. — Srednjoškolka Ana, Osijek
... i Petru Barbariću što mi je sin Vladimir sretno položio ispit a unuk Mirko sretno prošao u prometnoj nesreći. — Matilda Harnjak, Subotica
... za zdravlje i primljene milosti uz preporuku za obitelj. — K. V., Vela Luka
... za snagu na životnom putu i za mnoga druga dobročinstva. — Marija Donkić, Vrbanj
... Gospod od brze pomoći i sv. Josipu na svim primljenim milostima. — N. N., Draganić
... Bolovana sam na grlu. Više puta bila sam kod liječnika, ali bez uspjeha. U svojim molitvama preporučila sam se Srcu Isusovu i nakon toga osjećam da mi je mnogo bolje i da je moja molitva uslišana. — Vera Malečić, Beljevina
... sv. Josipu, Petru Barbariću i svima svećima na uslišanim molitvama i primljenim milostima. — Obitelj K., Sarajevo
... o. Piju, biskupu Langu i Petru Barbariću za mnoge primljene milosti. — Danica Ladić, Opatija
... sv. Josipu, sv. Luciji i bl. Leopoldu za sve primljene milosti. — P. R., Mošćenička Draga
... U mojoj starosti i slabosti nisam moglaći u crkvu. Puno sam se molila Presv. Srcu da me malo ojača. Ta mi je molitva uslišana i opet svake nedjelje idem u crkvu. — Anica Abramović, Skrad
... za primljene milosti i dobročinstva, osobito za svoje i sinovo ozdravljenje. — Anica Kaluder, Habjanovci

**PREPORUČUJEM SE I NADALJE
NJIHOVOJ ZASTITI!**

Misija gibanje na izložbi Svetog Platna

Otkako je 17. travnja ove godine u kapeli pokraj bazilike Srca Isusova otvorena izložba originalnih fotografija Svetog platna, tu je izložbu posjetilo (do 5. kolovoza) 11.000 vjernika od kojih su mnogi došli u 116 autobusa.

— Do Male Gospe 16.000 u 215 autobusa.

Prvih dana izložbe, tj. u drugoj polovici travnja, svaku večer dolazili su uglavnom Zagrepčani. Pregledavali su pojedine slike, slušali predavanja, gledali dijapositive i sudjelovali u živim diskusijama. Među njima su bili brojni intelektualci i ljudi posebnih profesija.

3. svibnja došla je prva skupina hodočasnika izvan Zagreba. Bili su to vjernici iz Kiseljaka u Bosni na povratak iz Rima sa svojim župnikom fra Ilijom.

3. svibnja: skupina mladeži iz Župe Rudež.

9. svibnja: pod vodstvom svoga odgojitelja P. J. Šimića skupina treće i četvrtoskolaca koji žive u sjemeništu na Šalati. Nakon razgledavanja izložbe i tumačenja imali su svoju posebnu misu u kapelici Svetog platna.

13. svibnja: skupina hodočasnika iz Garčina pokraj Slav. Broda na čelu sa svojim župnikom S. Starešinom. Autobus je parkirao pred crkvom.

19. svibnja: pod vodstvom fra Gordana došla su pogledati izložbu tri puna autobusa hodočasnika iz Bjelovara. Bilo ih je 135. Nakon razgledavanja izložbe svi su se našli na grobu dra Ivana Merza, apostola hrvatske katoličke mladeži.

20. svibnja: vesela skupina od 70 djece iz Župe Vukovina sa svojim župnikom g. Slavkom Šagudom. Iako su to bila uglavnom mala djeca, u najvećoj ozbilnosti pregledala su slike, slušala predavanja uz dijapositive i veselo se vratila u svoje Turopolje doživjevši na poseban način povijesni lik Kristov.

22. svibnja: prvi i drugi

razred sjemeništa na Šalati sa svojim odgojiteljima P. Knafeljcom, Fridlom i svojim magistrom. Svega 60 njih.

26. svibnja: pun autobus hodočasnika iz Radoboja u Hrvatskom Zagorju, na čelu sa svojim župnikom g. Franjom Mezakom.

27. svibnja: oko 9 sati prije podne prispio je autobus iz Bebrane pokraj Slav. Broda na čelu sa svojim župnikom g. I. Golecom.

3. lipnja: skupina studenata s Kaptola. Među njima dvije liječnice i jedan liječnik.

6. lipnja: na svom putovanju kroz Hrvatsku posjetilo je izložbu, baziliku i grob dra Merza 39 svećenika iz Prekomurja u Sloveniji. Služili su u kapelici Svetog platna svetu misu na slovenskom jeziku kao zahvalnicu za milost svećeničkog redenja.

9. lipnja pohodila je izložbu poznata i draga Majka Teresija sa svoje četiri sestre koje su došle u Zagreb. Upozorila nas je posebno na slete rane u zapešću Isusovih ruku, spominjući jednog stigmatičara koji ih nosi također na istom mjestu na kojem su označene na Svetom platnu.

9. lipnja: skupina iz Kostajnice na čelu sa svojim župnikom.

10. lipnja: skupina djevojčica iz Varaždina sa sestrama uršulinkama.

16. lipnja: autobus hodočasnika iz Petrinje, na čelu sa svojim župnikom drom Antunom Bogdanom.

17. lipnja: autobus vjernika s Grobnika i njihov župnik Nikola Barić.

18. lipnja došlo je 66 djece iz župe Banija u Karlovcu sa svojim župnikom g. Viktorom Štimcem. Vrlo lijepim pjevanjem izrazili su svoju pobožnost. Iako su to bili uglavnom »osnovci«, za njih je bila izvanredna, živa i plastična kateheza o Kristu.

Na blagdan Srca Isusova 22. lipnja izložba je bila cijeli dan otvorena, pa ju je pregledalo do 500 osoba, od toga pet grupa uz dijapositive i predavanja.

23. lipnja navečer u 19,30 održao je posebnu konferenciju o Svetom platnu stručnjak iz Rima P. D. Chianella. Govorio je talijanski, a o. J. Antolović je prevodio na hrvatski. Nije to bilo neko sistematsko predavanje, nego zapravo odgovori na pitanja, koja su zanimala one koji su već dobro upoznali Svetu platnu iz samostalnog ili zajedničkog razgledavanja.

24. lipnja — dan vanjske proslave blagdana Srca Isusova i 70-godišnjice izlaženja Glasnika. Toga je dana Izložbu posjetilo oko 2000 osoba u većim i manjim skupinama. Održano je 7 predavanja uz dijapositive. Među vanjskim župama treba istaknuti dva autobusa iz Pregrada ne čelu sa župnikom g. Brankom Ivanjkom, zatim jedan autobus iz Garešnice sa župnikom g. Milanom Osrećkim, dva autobusa iz Vratnišca sa župnikom g. Ljudevitom Balentom, autobus iz Dekanovca sa župnikom g. Nacom Hrastićem, iz Gornje Rijeke sa župnikom g. Gustavom Kuzmićem.

25. lipnja održan je »okrugli stol« sa predstavnicima našega tiska. Tom prilikom je stručnjak iz Rima P. Chianella odgovarao na pojedina

BROJNI AUTOBUSI DOVOZILI SU TISUĆE HODOČASNIKA NA IZLOŽBU SVETOG PLATNA.

pitanja urednika i referirao kako stoji stvar istraživanja Svetog platna poslije velikog sastanka sindologa u Torinu prošle jeseni. Sve je još u velikom ispitivanju onoga materijala kojega su skupili prigodom izložbe u Torinu, a konačni će rezultati biti objavljeni kroz dvije godine.

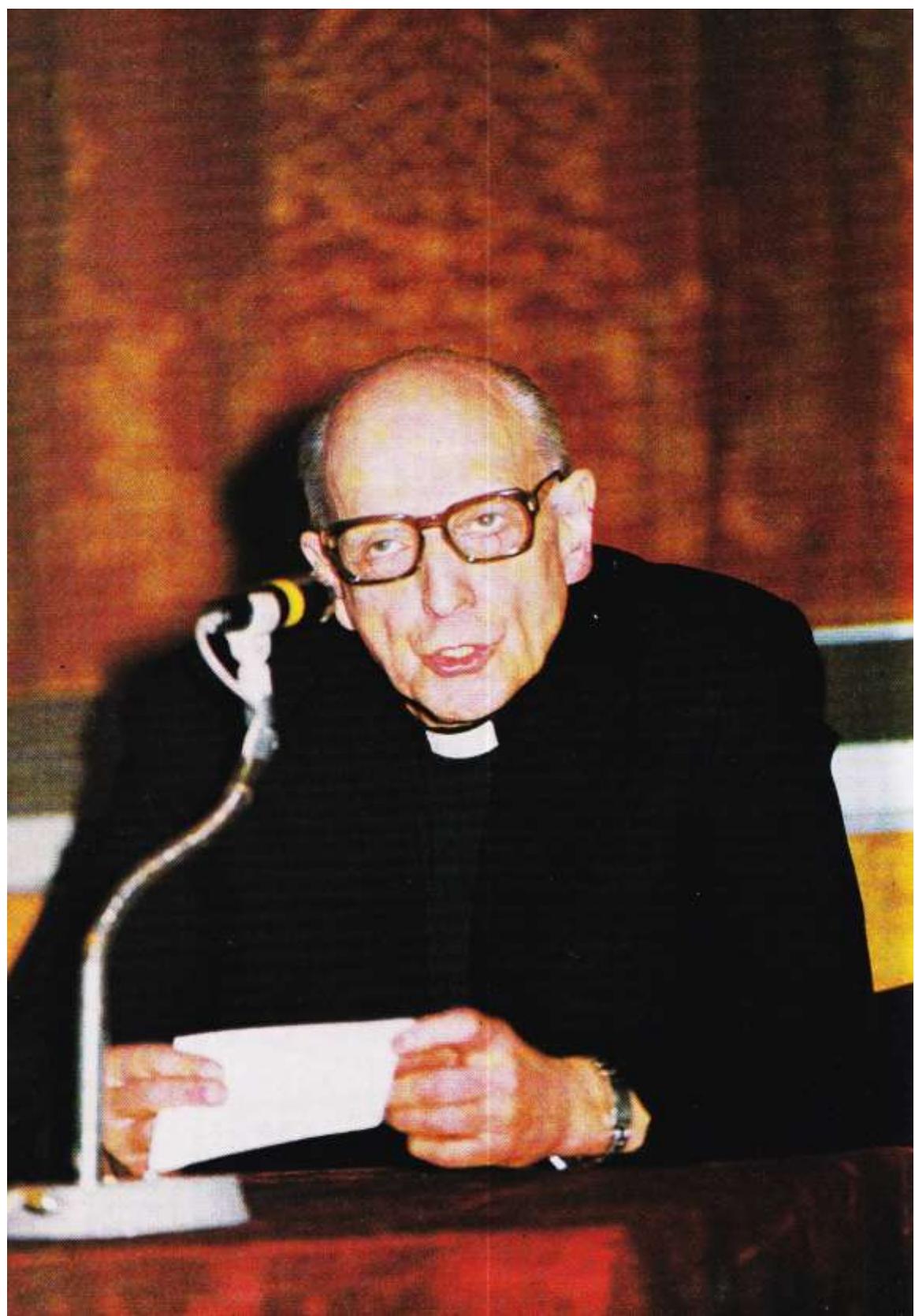
Kao što se iz spomenutih činjenica vidi, izložba je pobudila ne samo velik interes za Svetu platnu nego i pravo misijsko gibanje prema osobi Isusa Krista. Velika večina, koja je pogledala te slike i

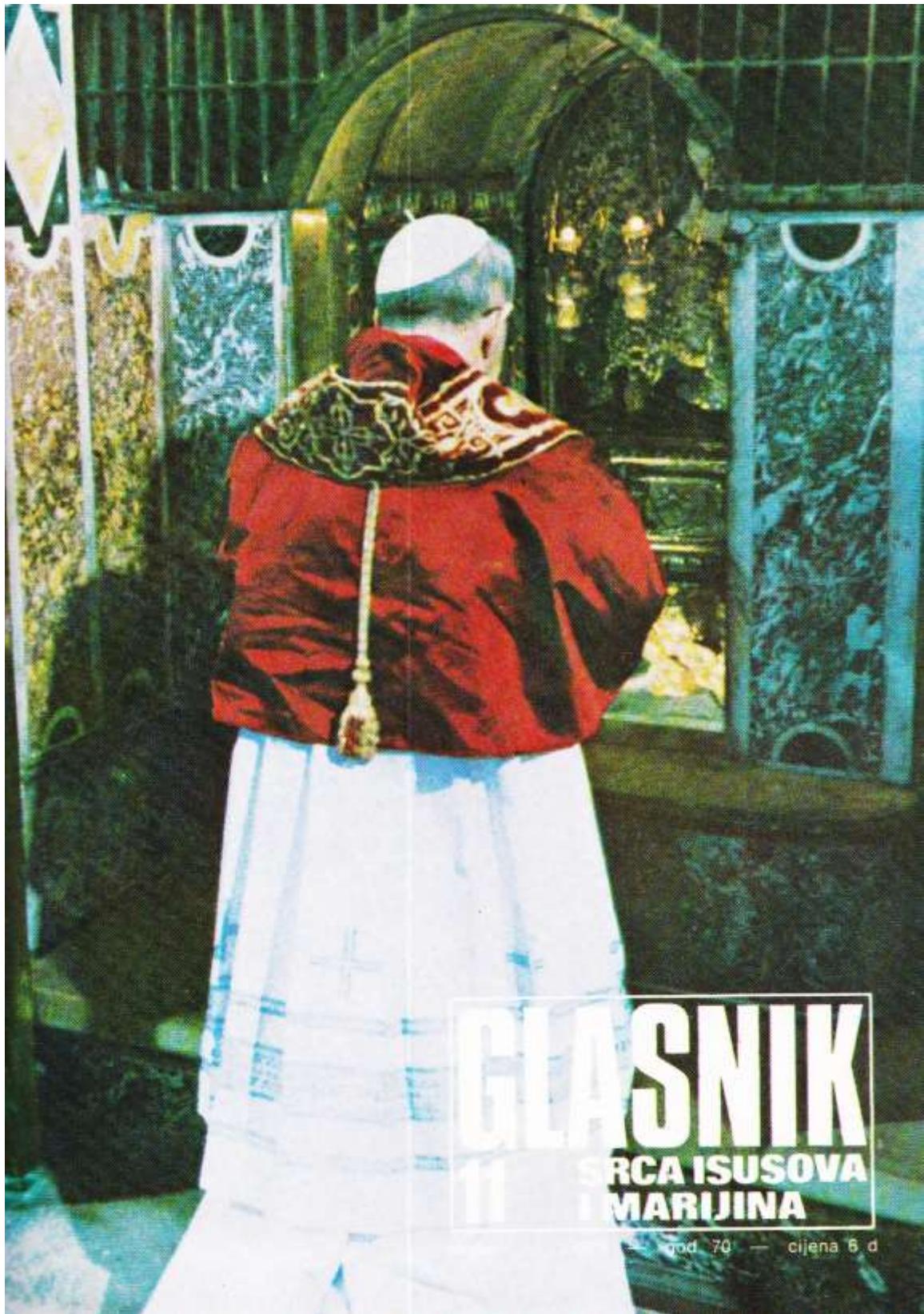
doživjela cjelokupni program izložbe, ima osjećaj koji je doživio i francuski akademik i pisac Paul Claudel: »To nije slika, to je prisutnost!«

Mnogi mi govore: — Po toj izložbi srelj smo Krista i nikad ga nećemo zaboraviti!

Uredništvo našega GLASNIKA veoma je sretno što je uspjelo dati taj dar našem narodu prigodom 70-godišnjice njegova izlaženja te poziva sve svoje čitatelje i prijatelje da pogledaju tu manifestaciju Ijubavi Isusova Srca.

Pero BULAT

SNIK
RCA ISUSOVA
MARIJINA

— god. 70 — cijena 6 đ

Naslovna strana:

PAPA OD 33 DANA IVAN PAVAO I. U MOLITVI

Na zadnjoj strani:

SVETI IVAN APOSTOL PISE OTKRIVENJE

(Naslikao: Ivan VEĆENAJ)

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafelj, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41000 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisak »Plamen« Slav. Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Pretplatu šaljite poštanskom uplatnicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnina plaćena u gotovu.

Lahor i vihor

Kad je kardinal dr Franjo Šeper prije godinu dana prelazio granicu naše zemlje, rekao mu je jedan carinik, gledajući njegov pasoš i vidjevši da je on visoki funkcioner Vatikana:

— Umro je sadašnji papa!

Dok je kardinal prelazio »ničjom zemljom« nije mogao to ozbiljno uzeti. Pomislio je kako je naš carinik pomiješao Pavla VI. s novim papom Ivanom Pavlom prvim. Zato, čim je pružio pasoš talijanskim carinicima, zapitao je o čemu se to govori?

— Jest, potvrdio je talijanski carinik, umro je sadašnji, novoizabrani papa Ivan Pavao I.

— Impossibile! Nemoguće! — izustio je tih kardinal.

Tako smo svi uskliknuli, kad smo čuli tu novost. A još više kad smo se zamislili da se i opet trebamo ogledati za novim čovjekom.

Duh Svet je izvanredno pogodio, kada je,iza već umornog i iscrpljenoga Pavla VII., dao za papu čovjeka osmjeha i vedrine. Ali, zašto nam ga je uzeo upravo u času, kad se od Ivana Pavla I. najviše očekivalo? Zašto?

Prije godinu dana nismo mogli ni slutiti odgovor. Danas, iz veće udaljenosti, možemo već davati sigurne prognoze.

Duh Sveti pružio je,iza pape Pavla VI. i Talijana i Zapadnjaca šansu da izaberu prelaznog papa, kako bi lakše mogli podnijeti papu Netalijana i čovjeka Istočne Evrope, da bi s njim započeo uistinu novu eru u životu Crkve, u kojoj nećemo samo hramati za drugima, nego u kojoj će papa postati uistinu ono čime toliki već danas proglašiše današnjeg pape:

— Svijet je dobio vođu!

Bio bi preveliki skok između Pavla VI. i sadašnjeg pape Wojtyle. Svijet i Crkva ga ne bi možda mogli shvatiti i razumjeti. Morao je doći blagi, jesenski povjetarac s kratkotraјnim »jesenskim ljetom« pape Lucianija, da prelaz ne bude previše opor i upadljiv. Ivan Pavao I. bio je balzam za rane koje će nastati u rađanju nove Crkve za sadašnjeg pape, koji ima sasvim drugačiji stil i rada i shvaćanja od zapadnjačkoga.

Zar samo drugačiji stil? Mjesto lahora zapuhao je ciklon, monsun! A kad se radi o ciklonu i monsunu nije u pitanju samo promjena stila: na pomolu su veliki događaji u životu Crkve i svijeta.

P. B.

GLASNIK

SRCA ISUSOVA I MARIJINA

GOD. 70. STUDENI 1979. BR. 11

S A D R Ž A J

SAMCI, P. B., — — — — —	368
OPĆINSTVO SVETIH, R. Grgec	369
HVALA NA PISMU — — — — —	370
MEDU ZRTVAMA POZARA U BEČU I ŽUPNIK NIKOLA BOGDANIĆ, A. Bošnjaković — — —	372
UMRO JE MATO SUSIĆ, Z. Vuletić — — — — —	373
U STAROSTI SVE BLIŽE PONIZNOSTI — — — — —	374
PRIJATELJIMA STARACA, E. M. Walker — — — — —	375
JEDNO IDEALNO OSTVARENJE OCINSTVA, P. S. — — — — —	376
ČEGA ĆU SE JA STRASITI UOČI SMRTI?, Z. Brzić — — — — —	378
PRAVEDNIK ŽIVI OD VJERE, B. Horvat — — — — —	380
KRŠĆANSKA SUZA — — — — —	382
PROVODIM SE! PA ŠTA?, I. Fuček — — — — —	384
NOVA GENERACIJA, M. Starčević — — — — —	386
ZLOBA I NISTA VIŠE, S. D. — MISIJSKI ODGOJ U LATINSKOJ AMERICI, M. Rusan — — — — —	388 390
OTROVNICA MI JE PALA NA RUKU, A. Gabrić — — — — —	391
BLAGOSLOV KAPELE U HOGOLKURIJU, S. Polgar — — — — —	392
BRAT ILIJA SAGRADIO JOŠ JEDNU CRKVU, I. Dilber — — — — —	393
O UDAVU I DRUGIM NOVOSTIMA IZ LITETE, E. Verlić — — — — —	394
KULT POKOJNIKA KOD PLEMENA BALUBA, S. Novotny — — — — —	395
NOVE KNJIGE — — — — —	396
ZAHVALNICE — — — — —	397
SVETO PLATNO NA ISTOKU, P. Bulat — — — — —	398

Ovaj broj GLASNIKA želi nas upozoriti ne toliko na našu vječnu usmjerenošć koliko na način kako se ona postizava. I to po različitim čitateljima i priateljima GLASNIKA, uglavnom običnim i prosječnim ljudima u očima svoje okoline, a velikim u Božjem Srcu.

Zašto to činimo?

J. Cronin opisuje ovaj razgovor misjonara na smrtnoj postelji i jednog prijatelja nevjernika:

— Ja sam duboko razmišljam o onome što se nalazi iza ovog života. Ali ako tako nešto postoji, bit će mi vrlo ugodno da uživam i tamo u vašem prijateljstvu.

I pored dugog iskustva otac Francis nije odmah shvatio sav značaj te primjedbe. On se osmehnu, ali ne odgovori ništa. G. Chia je bio prisiljen uz velik osjećaj neugodnosti da bude direktan.

— Moj prijatelju, često sam govorio: postoje mnoge religije i sve imaju svoje vratnice koje vode u kraljevstvo nebesko. Sad mi se čini da imam izvanrednu želju da udem kroz vaše vratnice.

Mrtva tišina. Povijesna figura oca Francis ukoči se sasvim.

— Ne vjerujem da ozbiljno mislite.

— Jednom prije mnogo godina, kad ste izlijecili moga sina, nisam ozbiljno mislio. Ali onda nisam bio sasvim svjetan vašeg života... strpljivosti, mira i hrabrosti. Dobrota religije najbolje se procjenjuje po dobroti njenih sljedbenika. Moj prijatelju, vi ste me osvojili svojim primjerom.

Ako ovaj broj GLASNIKA omogući barem jednom čitatelju da doživi nešto slično što je otac Francis doživio, on će posetići svoju svrhu. Ali zašto ne bismo svi krenuli primjerom njegova života... vjere, strpljivosti, mira i hrabrosti. Onda ćemo s njime moći reći na smrtnoj postelji:

— Zbog ovog jedinog trenutka osjećam da moj život nije bio bezvrijedan.

Samci . . .

Samci su oni koji nisu oženjeni, ili su već udovci, udovice, a možda i odijeljeni od svog bračnog druga. Njima možemo mirne duše pribrojiti i takve oženjene koji se osjećaju zapušteni i osamljeni.

Broj samaca u suvremenom industrijskom društvu neprestano raste. Žene imaju redovito svoje zvanje i svoju plaću i zato nisu prisiljene udavati se pod svaku cijenu za volju nužnog kruha. U USA je 30% neoženjenih ili neudatih osoba. U životu

društva i država oni sigurno imaju veliku ulogu.

Samcima treba posvetiti više pažnje. Treba im pokazati da njihov položaj nije bezzadan i da mogu mnogo dobra učiniti ako iskoriste svoje talente, naravne sposobnosti i izobrazbu.

a) Samac može lakše žrtvovati vrijeme za Crkvu, jer ga ne veže briga za obitelj.

b) Samac je također i nartnje manje razdijeljen, kako već sveti Pavao Ištice: ne traga ga bračne brige od dužnosti njegova zvanja i poziva.

c) Neki profesor sociologije je zato napisao: »Diplomirao sam. Tri ili četiri godine bit ću zaposlen da zaslužim nešto novaca. Nato ću studirati viši stupanj. Kad bih se oženio, ne bih mogao tako planirati. Zato je za mene bolje što sam neoženjen.«

d) Neoženjen čovjek je više slobodan u povezivanju s ljudima, jer ga ne priječi možebitna ljubomornost bračnog druga; lakše se zbog toga posvećuje drugima.

Crkva je oduvijek visoko cijenila samačko stanje Bogu posvećenih djevica i udovica. Imale su posebnu službu dijakonisa, pomagale su bolesnicima, brinule su se za siromahe i za kuću Božju.

No treba vidjeti i opasnosti samotnog stanja: izvljavanje, uživalaštvo, sebičnost, skupa putovanja i izleti, svojeglavost. Sve to vodi u osamljenost i zapuštenost.

Samci moraju gajiti socijalne kreposti: prijaznost, uslužnost, dobrotu srca. Blago onima koji su čista srca — vrijedi posebno za neoženjene. Blago onima koji imaju oko, uho, srce za najmanje, jer će primiti plaću od samega Krista: »Sve ste to meni učinili . . .«

Blago samcima koji nađu u Isusu svojega najboljega, najbližega prijatelja, koji s njim žive, rade i vesele se, jer primaju veliku plaću — ljubav. I blago onima koji samcima otvore vrata do Isusa.

P. B.

Općinstvo svetih

Piše: prof. Radovan GRGEC

Gilbert Cesbron, nedavno preminuli francuski romano-pisac kršćanskog nadahnuća, završava jedan od svojih posljednjih romana »Don Juan u jesen« veličanstvenom vizijom solidarnosti u svjetlu kršćanske Istine o općinstvu svetih. Nažalost, na tu Istinu često zaboravljamo. Zaboravljamo i na solidarnost. Sjetimo je se katkada tek u povlaštenim trenucima, kao što su npr. naše jubilarne manifestacije, kad nas val odusevljenja znade ponijeti u visline i kad nas preobrazi svijest o jedinstvu.

Blagdan Svetih Svetih i Dušni dan na poseban nam način govore o općinstvu svetih. Svi mi pripadamo velikoj zajednici živih i mrtvih kršćana, u kojoj vlada zakon solidarnosti i uske povezanosti. Prvi su se kršćani zvali svetima, a svi kršćani, pa naravno i današnji, pozvani su na svetost. To nepregledno mnoštvo nekadašnjih i sadašnjih kršćana, povezano vjeronom, svetošću i ljubavlju, zovemo općinstvo svetih.

Smrt ne rastavlja onih koji se ljube. Ta ljubav u Bogu, koji je »sve u svima«, bili oni na zemlji, u čistilištu ili već u nebu, vječna je i neuništiva.

Vrijedno je stoga moliti se i žrtvovati se za žive i za mrtve, pa i njima se moliti, naročito ako se radi o našoj braći za koju nam Crkva svojim autoritetom jamči da su u nebu, tj. ako ih je službeno proglašila svetima i odobrila njihovo štovanje. Sveci su za nas primjer života i uzor naslijedovanja, ali isto tako i zagovornici, pomoćnici i posrednici kod Boga. Ni njihovo razborito štovanje nije nikakvo Idolopoklonstvo ili praznovjerje, nikakva »liturgijski i biblijski neutemeljena« pučka ili privatna božnost, koja bi nas odvlačila od onoga što je najvažnije, a to je štovanje Boga. Mi naprosto znamo da je pravedno i korisno tražiti posredništvo od naše braće koja su već ovđe bili prijatelji Božji, a sada su s Bogom još uže povezani. Kao što nam svojim primjerom pomažu na putu kreposti, tako nam i svojim zagovorom pomažu u našim duhovnim i tjelesnim nevoljama i potrebama.

Imajmo sve to na pameti kad se spominjemo naših pokojnika. Oni koji vjeruju u osobni prekogrbojni život, u uskrsnuće tijela i općinstvo svetih, znaju da se pokojni-

ma život »mjenja, a ne oduzima«. Drugi se pak često ne mogu nikako pomiriti s mišljem o trajnom rastanku s onima koje su ljubili. Neki se utječu spiritizmu, raznim teorijama o reinkarnaciji, alkoholu ili drogi da bi zaboravili na vlastitu tugu i očaj. Kršćanin, narepotiv, morao bi biti optimist ili, bolje reći, realist. On zna da rastava duše i tijela, čime su pojavu smrti tumačili mnogi, nipošto ograničeni filozofi, nije kraj ni uništenje našega osobnog života. Svi smo mi pozvani da jednom uđemo u puninu života, da uskrsnemo na život.

Ljudski život, koji nekima možda prolazi sporo, prode vrlo brzo, u trenu. Svi ćemo mi jednom onamo »kud za vazda gre se«, kamo su već otišli naši mil i dragi. Netko prije, netko kasnije, ali svi dovoljno brzo. I oni koji ma je pod udarcem udesa ili krvnika tok života nasilno prekinut probudit će se u svjetlosti. Ljudska svijest, potonula u tamu smrti, uskrnut će jednom u punini svoje osobnosti. Važno je samo da nas odlučni čas nađe spremne, spremne za život.

hvala na pismu

JANKOVCI

»Evo šaljem fotografije o misijama u Jankovcima, ako to želite za Glasnik. Misije su trajale 15 dana. Najprije u filijali Novi Jankovci osam dana, zatim u župi Stari Jankovci — osam dana. Intenzivna priprava na misije trajala je 13 mjeseci. Oko 400 osoba je obavilo prve petke i subote kao pripravu na svezte misije. Odaziv je bio odličan. U misijama je sudjelovalo na zadovoljavajući način 80% župe. Svaki dan je na misiskom programu sudjelovalo 1000 osoba (djeca, omladine, odraslih). Za vrijeme svetih misija (premda prvih dana nema ni ispovijedi ni pričestii) podijeljeno je 8000 pričestii. O. Zvonko Majić bio je glavni propovjednik i poučavao je posebno omladinu. O. Božidar Ipša, glavni ispovjednik, pohadao je bolesnike, propovjedao. O. Danko Litrić vodio je misiski program za djecu i prikazivao filmove.«

A. Asić, župnik

Ono što sam Vam osobno odgovorio, to i ovdje pišem: Ne čudim se uspjehu svetih misija, jer je 400 osoba obavilo prve petke i subote kao pripravu. Velika snaga se skriva u pobožnostima prvih petaka i subota: trebali bismo se braniti svim mogućim sredstvima od onih koji te pobožnosti podcjenjuju i ironiziraju. Ti nisu upoznali ni Božje Srce ni hrvatski narod.

POTRESENA DO DNA DUŠE

»I ja sam bila 11. kolovoza s našim hodočašnicima kod vas u Palmotičevoj ulici na Vašem predavanju i izložbi. Možda vam se javlja više duša i zahvaljuju Bogu i vama na milosti koja potresa do dna duše — gledajući projicirane slike uz predavanje. Taj posjet toj izložbi bio je kruna našeg putovanja i hodočašća. Svi smo u autobusu, putujući dalje prema kući, iz dubine srca i duše molili i pjevali naše male krunice: »zlatnu« i »ranama Isusovim«. Osjećali smo se kao kad bdijemo u crkvi u večer Velikog četvrtka.«

Hvala vam na trudu, jer sam vidjela da imadete grupu iza grupe. I dao vam Gospodin i dalje dobro zdravlje (i grlo) da još mnogo naših dobrih ljudi dođe, vidi i doživi blizinu Božju, uz riječi »Gospodin moj i Bog moj», kao što i meni nije ništa drugo bilo u srcu i mislima.«

Teta Mirjana

ZLATNI PIR

»U našoj župnoj crkvi sv. Jurja u Đurmancu (Hrv. zagonje) slavili smo 50-godišnjicu braka Stjepana i Marije Posilović. Obrede je izvršio njihov sin Pero, dakon, sada već svećenik i mladi sin Ivo, bogoslov, uz brojnu obitelj od 6 sinova i 3 kćerke i jedanaest unuka. Mi slavljenici bili smo pretplatnici Glasnika Srca Isusova i Marijina. Za mlađih dana raspačavao sam mjesečno 30 Glasnika, 10 do 20 kalendara Srca Isusova. Ovom prilikom čestitamo našem dragom Glasniku 70. godišnjicu, da i nadalje širi među hrvatskim katoličkim narodom duhovnu hranu.«

Stjepan Posilović

I Uredništvo Glasnika čestita Vama zlatni pir, a ujedno Vam zahvaljuje na vjernosti i dobrim željama za Glasnik. Dao dobri Bog obilje milosti Vašoj djeci, a druge potaknuo Vaš primjer da slijede Božji put u svojem životu.

BLAGOSLOV DJECE U ŽUPI JANKOVCI ZA VRIJEME MISIJA

SLAVLJENICI IZ DURMANCA ...

MARIJA

Imam 16 godina, vrlo sam povučena i dobre naravi. Djetinjstvo je moje bilo teško, ali sada baš nije. Moj problem je u tome što ponekad zaspim a da se ne pomolim Bogu. Ujutro kad se dignem, tad mislim u sebi: — Bože, kakva sam ja grešnica, nisam zaslužila drugo nego da me strpaš u pakao! Kada čujem riječ pakao, kao da me groznica hvata. Strašno se bojim pakla i Božje kazne. Molim vas pomožite mi. Odgovorite mi ja vas molim, iako ni to nisam zavrijedila. Bit ću vam zahvalna za cijeli život.

Očajna Marija

Da riješiš svoj problem puno si učinila što si se usudila napisati ovo pismo na uredništvo Glasnika. I uvjeren sam da će već to urođiti izvjesnim olakšanjem. Ali trebaš učiniti još jedan korak: pogledaj u okolici gdje živiš dobroga i ozbiljnog svećenika i s njim se mirno porazgovori. Na način Ispovije-

di, ili jednostavno da ga zapitaš za savjet. Uvjeren sam da ćeš svoj očaj pretvoriti u radost, jer će Ti on pokazati da je Bog ljubav.

O TORINSKOME PLATNU

Mnogo sam slušao govoriti o Torinskom platnu. Gledao sam razne dijafilmove, slike, čitao u katoličkoj štampi i slušao sam mišljenja i komentare s toga područja i stručnjaka, i onih koji su koliko-toliko upućeni u ovu stvar. Našao sam se u šumi raznih mišljenja i želio sam da donesem sebi neki zaključak. Često puta sam se našao kao na nekoj raskrsnici mišljenja i misli u dilemi, gdje je prava stvarnost i autentičnost mišljenja, gleden Torinskoga platna.

Pet kolovoza ove godine posjetio sam Izložbu Sv. platna u Palmotićevoj ulici u Zagrebu. Proširio sam svoje

spoznanje o Sv. platnu. Moram priznati da sam dobio neke nove spoznaje o Torinskome platnu, za koje do tada nisam znao. Lijepo izlaganje o Bulata, popraćeno dijafilmovima, ne može a da ne pobudi veliku pažnju kod slušalaca. Svaka slika za sebe puno mi je govorila o muci Krista Gospodina. Nakon svoga prisustvovanja toj izložbi s nekim jasnijim pojmovima i boljim svjetлом gledam na Kristovu patnju i njegovu muku. Nisam očekivao da će takav utisak i lijep dojam na mene ostaviti ta izložba. Za vrijeme izlaganja o Sv. platnu u meni se zbio jedan proces, sukob ideja i misli, s onim što sam čuo prije u vjeroučnoj klupi. Prije sam čuo govoriti o patnji i smrti Kristovoj pomalo idealizirano, govorilo se dosada u pričama i fabulama, dok sam ovom zgodom doživio samu stvarnost i uživljavanje u tok Isusova svršetka života. Dakle, osjetio sam rast i zrenje procesa mišljenja, s infantilnoga prijašnjega shvaćanja na ozbiljnije i zrelijije shvaćanje. Sat prisustvovanja toj izložbi za mene je značio duboko razmatranje i uranjanje u muku. Sagledao sam stvari u njenoj dubini i širini, i ono što sam vidio moći ću autentičnije i vjerdostojnije svjedočiti i prenositi onima s kojima budem dolazio u susret. Izložba i njen aranžiranje, može se reći, na velikoj su visini. Zajedno bi bilo da ovako nešto na velikoj visini organizirano ostane za mnoge nevideno. Posjet sa naše strane, da podemo i vidimo ovu izložbu, bila bi najveća plaća, nagrada i dar za one koji su je organizirali.

Ivan Ravlić

Među žrtvama požara u Beču i župnik Nikola Bogdanić

Rođen je u Viškovcima 8. 3. 1931. Zaređen za svećenika u Đakovu 29. 6. 1955., gdje odmah postaje kapelanim. U rujnu godine 1956. dolazi za župnika u Bapsku (kraj Iloka). Tu ostaje 23 godine. Umire u Beču 28. 9. 1979.

Nakon njegovoga župnikovanja u Bapskoj ostaje veoma lijep novi župski stan, i produljena i u nekoliko navrata uređivana župna crkva sv. Jurja.

Posebna mu je briga i ljubav, napose zadnjih godina, bila crkva Bl. Dj. Marije na groblju u Bapskoj, sagrađena oko godine 1200. On je osobno izdavač razglednica ove i župne crkve. Isto tako i monografije crkve Bl. Dj. koja je na groblju. Kad je Regionalni zavod za zaštitu spomenika kulture iz Osljeka, uz izvjesni udio samih vjernika, godine 1976. i 1977. obnavljao ovu prastaru crkvu, župnik je bio duša, a ne rijetko i

ruka u tim radovima. Ove je godine obnovio stepenice Kalvarije koja vodi prema Gospinom bunariću u dolu. U sakristiji ove drage crkve mogla se vidjeti sjekira i kosa — orude kojim je sam župnik krčio šikaru unaokolo i kosio travu da tako uvijek okolo crkve bude sve u redu.

Iznenadio se koliko je vjernika bilo na Veliku Gospu na Misi u crkvi Bl. Djevice na groblju. Na Malu Gospu, kojoj je posvećena ova grobljanska, u predtursko i tursko doba župna crkva, bilo je toliko prisutnih koliko on još, kako se čini, nije za svog vremena ovdje vidi. Utješen ovim slavljem kod »Fruškogorske Gospe« krenuo je na svoje posljednje marijansko hodočašće u Čenstohovu da završi svoj život u Beču, u nesreći koja je zadesila hotel u kojem je ta skupina hodočasnika na povratku iz Čenstohove prenočila.

U velikom požaru što se u petak 28. rujna oko 5 sati ujutro dogodio u bečkom hotelu »Am Augarten« poginulo je 25 osoba, među kojima 15 hodočasnika koji su se vraćali iz Čenstohove. Istra ga je utvrdila da je zapaljeni tepih oslobođio otrovne plinove tako da su oni koji su pokušali da se spasu silaskom niz stepenice, ubrzo našli smrt uslijed gušenja. Među postradalim nalazila su se dva svećenika: Dominikanac O. Aurelije Stein i župnik Nikola Bogdanić kao i suradnica našega Glasnika D. Ražem. I opet se potvrdilo da Božji putevi i planovi nisu naši putevi i planovi. Trebamo se pokloniti Onome koji »sve pokreće na dobro«.

POKOJNI ŽUPNIK IZ BAPSKE NIKOLA BOGDANIĆ STOJI POD KRIZEM OPKOLJEN SVOMIM MINISTRANTIMA I MISIONAROM O. Z. MAJICEM.

Na početku ove godine preplatio je 114 svojih župljana na Glasnik Srca Isusova i Marijina. Neka je i to rečeno da je, to je bio njegov način, da je preplatu odmah i podmirio.

Odlazeći na hodočašće u Čenstohovu sve je predviđao: kako će još posve na vrijeme stići kući i započeti vjerouau kojega je on inače revno držao. Nadao se također da će moći u miru obaviti »Tjedan Srca Isusova«, prvi petak i sve oko njega. Trebao je početkom tjedna započeti najprije ispojed djece, a onda dalje po redu, da tako sam prvi petak bude kao malii blagdan Srca Isusova s puno onih koji će biti na sv. Misi i primiti sv. Pricaest. Dekan ovoga dekanata, župnik župe Bapska, preč. Nikola

BISER SRIJEMA PROSTENIŠNA CRKVA MAJKE BOŽJE U BAPSKOJ KOJU JE OBNOVIO POKOJNI ŽUPNIK.

Bogdanić nije došao da to proveđe. Vjerujemo da su Bl. Djevice koju je toliko štovao i Presv. Isusovo Srce, za koje je toliko revnovao bili uz njega u onim zadnjim teškim časovima.

Presveto Srce Isusovo bilo mu nagrada i Bl. Djevica utjeha.

Antun BOŠNJAKOVIĆ

Umre je Mate Sušić

MATO SE NIJE DIJELIO OD SVOGA ROZARIJA ...

U selu Zvirovići, župa Studenci kod Ljubuškog, dana 13. prosinca 1978. g. umro je Mate Sušić, stalni čitalac Glasnika Srca Isusova. Mate se rodio 1931. g. u siromašnoj obitelji, ali se razvio u zdrava i jaka momka, kao iz kamena isklesana. Redovito je uzet u vojsku, i to u inženjeriju, gdje se često mora izlagati i težim vježbama i na suhu i na vodi. Nakon povratka iz vojske za godinu dana osjetio je slabost, noge su otukzale, šlagiran mu je donji dio tijela. Tražio je liječnika i kod pravih i kod »krivilih« liječnika, ali liječka nigrdje. Kao vjernik tražio je liječka i od Boga. Išao je nekoliko puta k sv. Ivanu kod Jajca. Bolest je sve više osvajala, a Mate je uvijek mislio da će ozdraviti. Želio je jedne godine poći i u Lurd, ali mu je to bolest onemogućila. Godine su prolazile, bolest je bila sve teža, tijelo se sve više grčilo, ali ono što je kod Mate bilo veliko i neslomivo, jest njegova vjera. Uvijek je bio nasmijan, raspoložen, vedar, da su se svi čudili i pitali otkud mu takva vjedrina. Mate je sam odgo-

varao: — Ja sam sretan, vjerujem čvrsto u Boga i u Nebeskog Majku, imam mnoštvo prijatelja koji me vole i posjećuju, sestra i majka su uza me i čine mi savršenu uslugu.

Mato je bio živ primjer vjernika, koji po primjeru Kristovu veselo trpi i nuda se Božjoj utjehi. Bio je i prigoda mnogima da pokaže svoju kršćansku ljubav prema onima koji pate. Dok su se njegovi vršnjaci oženili i djecu rodili, po svijetu pare zaradivali, Mato je ležao nemoćan u krevetu i molio. Nikad se ne njemu nije moglo primjetiti da on zavidil drugima, prihvatio je svoj križ, zagrljio ga i junački nosio. Nijedan njegov vršnjak, makar djecu radio, kuće izgradio, pare stekao, ne reče »Ja sam sretan«, a Mato to reče ne jednom, nego više puta. Zato je pok. Mato zasluzio da se njegovo ime upiše i u Glasnik Srca Isusova, koji je kroz cijelo svoje teško bolovanje rado čitao i u njemu našao dio snage da ustrajno nosi svoj križ do kraja. Neka mu je vječni pokoj!

Don Zvonimir VULETIĆ

U starosti sve bliže poniznosti

Pred vas u zadnjim godinama života, vas u obiteljima, u staračkim domovima ili posve osamljenima — danas će GLASNIK staviti jedno pitanje:

— Kojom ste krepsti dnevno neodjeljivo povezani?

Slažemo se s odgovorom:
To je poniznost!

Na zalazu života prihvatanje poniznosti ima svoje stupnjeve. Na prvom mjestu je priznavanje godina starosti. Slijedi priznanje slabljenja sposobnosti rada. A nastupa kao posljedica toga ovisnosti i gubitak vlastite slobode.

Kroz sve te stupnjeve napredovanja starosti provlače se sve mogućnosti za stjecanje poniznosti, krepsti u najbližem srodstvu s istinom.

— Koliko vam je godina? To pitanje nerado se čuje, no još teže se daje odgovor. Tko u »visokim« godinama ne taji svoje godine života, taj već ima temelj staračke poniznosti.

Taj je i blizu tome da prizna narevno oslabljenje sposobnosti i rada. I onda, kad ih nitko ne pita za godinu rođenja, ipak neizbjegljive su prilike da se ponize... a svjesni su malo-pomalo da nisu više u stanju obavljati teže poslove, da nisu ravnili mladima u energiji. Brže i lakše zamara ih svaki posao u novom stanju života. Vid, sluh slabi. Noge u hodanju su sporije. Srce, pluća i dru-

gi organi zahtijevaju više njege dijetom, lijekovima, odmaranjem. Pamćenje gubi oštrinu, a razum bistrinu i brzinu. I bolesti vrebaju na starost, malo ih je koji ih umaknu...

Sve ovo doživljavanje vodi do najtežeg, a to je ovisnost i gubitak osobne slobode: valja stalno primati pomoći od drugih; treba se često pokoravati, moliti za zaštitu i usluge...

U starosti sve odmliče, a Bog se primiče.

Zapažanje je starih da se drugi, mladi, obilno koriste njihovim uspjesima, iskustvima, znojem i trudom. Sa svim stvarima što su privredili, dok su bili u snazi života, bilo fizičkim ili intelektualnim radom i zaslugama, koriste se mlađi, a da ne znaju više reći ni »hvala«. Često je sve važnije na redu nego li starima i ne-

moćima osigurati pristojan život u boljim danima. Nema vraćanja duga zahvalnosti u ravnodušnoj okolini.

A one nepravedne optužbe, ona lažna osumnjičenja i zapostavljanja, ismijavanja, sve su to predmeti učenja u školi poniznosti. Ovisnost i gubitak slobode rada i kretanja najteži su ispliti u toj visokoj školi.

U tihom staračkom hodu malenim putem poniznosti pred Bogom i drugima, sve će postati jasno ako imamo na umu vlastite slabosti i pogreške prošlosti. Što je veća poniznost priznanjem vlastitih slabosti, to je jasniji uvid u vlastiti duhovni život. Jer, kad se poniznost useli u dušu, rastjeruje svako zlo. Svagda pobijede poniznost kao sigurna saveznica svake istine — kao što sunce pobijeduje tminu noći.

MC

Prijateljima staraca

Blagoslovjeni koji razumiju
moj spori korak i drhtavu ruku.

Blagoslovjeni koji već znaju
da mi uši s mukom razabiru riječi.

Blagoslovjeni koji kao da prihvaćaju
moj oslabljeni vid i tromi duh.

Blagoslovjeni koji su odvratili oči
kad sam jutrom prevrnuo svoju kavu.

Blagoslovjeni koji se sa smješkom
zaustavljaju da bi trenutak
pročavrljali sa mnom.

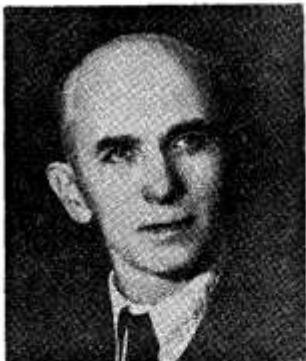
Blagoslovjeni koji nikad ne kažu:
»Danas ste to već dva puta ispričali.«

Blagoslovjeni koji gledaju u meni
biće dostoјno ljubavi i poštovanja
a ne napuštenog starca.

Blagoslovjeni koji pogadaju
da nemam više snage nositi svoj križ.

Blagoslovjeni koji svojom ljubavlju
zaslađuju dane što im još preostaju
na ovom posljednjem putu k Očevoj kući.

Ester Mary Walker

ZELIO JE OSTATI ANONIMAN I ZATO
PRIJADA SVIMA NAMA...

Umro je u suncu, sunčanog dana, Majčinog sunčanog mjeseca svibnja. Bio je to doista idealni kršćanski otac, bio je čovjek sunca. I ovog svemirskog i onog nadzemaljskog, Božanskog. Kako je volio sunce, to je bio pojam. Uvijek je znao govoriti: »drago nebesko sunaše«. Dok je ležao u ljesu, sunce ga je na svojem i na njegovom zalistu obasjalo, upravo zagrlilo. Obasjalo je njegovu glavu plamtećom aureolom. Da, njegovo ljubljeno sunce ispratilo ga je na njegov zadnji put. Zacijselo ga je na ulazu u vječnost obasjala i svjetlost Očeva, Božje Sunce. Njegova kćerka mi je jednom u pismu napisala: »I da se stotinu puta rodim na svijet, htjela bih da upravo on bude moj tata, upravo takav kakav je bio, siromah do kože, ali bogat dušom do neba...«

BRIGE U ZELENU TRAVU

Ideal mu je bio Svevišnji nebeski Otac. Uspio je ostvariti na zemlji ideal očinstva, koje je proslijevalo kao svjetla predivna zraka Iz Božjeg Očinstva. Iz Očinstva nebeskog Oca uviralo je u

Jedno idealno ostvarenje očinstva

pobožnoj molitvi. Kad je molio, činilo se kao da je sav utrošio u Božji Bitak, kao da ništa drugo ne postoji. Zato je najradije molio u vrijeme kad ga nitko i ništa ne može smetati, kad je mogao biti sam sa svojim Bogom. Negdje piše da svaka duša nalazi onakvog Boga kakav joj najviše odgovara. On je nalazio u Bogu svoga ljubljenog i nedostiživog Oca. Zato je Bog Otac obilnim blagoslovima blagoslivljao njegovo očinstvo. A za njega je očinstvo bilo dragocjeni Božji dar, za koji je bilo vrijedno na zemlji živjeti, boriti se, patiti i — umrijeti.

NADIMCI LJUBAVI

Svoje očinstvo ostvario je u potpunosti, savršeno, idealno. Svako njegovo dijete u jednakoj mjeri osjećalo se i smatralo njihovim ljubimcem. Nijedno se nije osjećalo zapostavljeno ili manje vrijedno, manje ljubljeno. A dogodila se samo po sebi jedna mala, ali ipak vrijedna, zanimljivost. Prvo svoje dijete, koje je poljubio kad je postao otac, poljubio je također jedino i na samrti, prije nego je njegovo predobro očinsko srce prestalo kucati. To je bila kćerka koja ga je posljednjih godina u ime sve ostale djece, kojima to nije bilo moguće, djetinjom ljubavlju njegovala, posluživala, dvorila, točnije: sva je samo za njega živjela.

Jedini je kćerku nazivao „moja ptičica“ jer je lijepo pjevala. A najmlade, sedmo dijete zvao je „moja princeza“. Jedna kćerkica umrla je u najranijem djetinjstvu kao „sandelak“. Često je u bolesti znao uzdahnuti: »Svi su mi živi, samo Zlatice nema, nema sandelak!«. Prvenac sin

bio je njegov ponos i na njega je, kad je odrastao, pomalo i postepeno prebacivao brigu za ostalu djecu. Kao stručni odgojitelj učio ga je kako treba s djecom postupati, kad on to više ne bude mogao vršiti. Sin je upijao njegovu nauku, nebesku pedagogiju i postao je doista kasnije u životu kao njegov otac. Drugog je sina nazivao »mrvičić«, jer je doista bio i ostao vrijedan i marljiv kao mrv. Treći mu je sin bio »zlatni vjesnik«, jer mu je donosio sve moguće vijesti, a njega je to posebno radovalo.

PEDAGOG OPĆE PRAKSE

Bio je ne samo ideal otac, nego u pravom smislu također idealni odgojitelj kakva se teško može među roditeljima i stručnim odgojiteljima naći. Nisu mu smetale, nisu ga uzrujavale i ljutile mane, prekršaji, »grijesi« njegove djece. On je znao da djeca nisu ni andeli ni sveci, te je sve njihove nestlašuke i prestupke prihvaćao s najvećom mirnoćom i razumijevanjem. Upravo zbog toga njegova su djeca rado prihvaćala njegove pouke, opomene, upute, koje je on iz njihovih pogrešaka i prestupaka mudro i vješto znao izvesti. On je djecu učio u pričama, pa im se to duboko utiskivalo u srce. Prenosio im je na vrlo zgodan način spoznaje i doživljaje iz svoga života te im na temelju toga davao smjernice i upozorenja za život. Savršeno je umio djelovati na djecu da su dragovoljno i rado priznавala svoje prestupke i pogreške. Jedva su čekala da »odterote« pred tatom svoja srca. Jedan sin i kćerka prenijeli su tu metodu s veli-

kim uspjehom na svoju djecu. Djeca su osjećala da tata za njih živi i u njima uživa. Dok još nije dulje vrijeme ostajao na terenu, navećer bi djeci, koja su već bila u krevetu, pripovijedao dogodovštine iz svoje službe upišući vješto u pripovijedanje pouke i savjete, dok ih nije svojim topnim baritonom jednoga za drugim »uspavao«. Kad bi drugu večer nastavio pripovijedanjem, počeo je od onoga koji je najmanje čuo, tj. koji je prvi zaspao.

Kad su djeca jedan za drugim počela pohađati školu, on je s njima čitao, s njima je zajedno učio. Još pred smrt znao je napamet pojedine pjesmice koje je naučio s djecom, dok su pohađala školu.

Kad god bi se vraćao s puta, čim bi stupio na prag, djeca bi se povješala na njega kao grozd te je mama morala »uredovati«, a on se nimalo nije zbog toga srdio, nego bi, naprotiv, bio savretan da ga ima tko tako radosno i srađeno dočekati.

EVO KAKO UMIRE PRAVEDNIK

No njegova duhovna veličina i izgradenost, njegova istinska pravednost i svetost očitovala se u pravom svjetlu tek u njegovoj dugo i teškoj bolesti, trpljenju i patnji. Kćerka, koja je u to vrijeme bila uz njega, može posvjedočiti da je bio pravi umjetnik u bolovanju i trpljenju. Nikad se nije potužio, nikad jadikovao, nikad prigovarao. A bio je zapravo posve nemoćan te bez tude pomoći nije mogao baš ništa. Bio je bez zahtjeva, vrlo skroman u hrani, a iskreno zahvalan za svaku sitnicu,

koju mnogi drugi ne bi ni primijetili. Stalno mu je na usnama bio blagi smiren osmijeh i riječi tople zahvale dragome Bogu. Znao je u trpljenju i patnji biti radosan i sretan, što današnji kršćanski svijet ne zna biti ni uz najveće obilje i zdravlje.

Za njegovu smrt moglo se doista reći: »Evo, kako umire pravednik...« Usnuo je 20. svibnja 1979. u 13,30 sati. Duboko smirenim, divnim i Bogu odanim snom svetosti. Nakon devedeset godišnjeg životnog putovanja stigao je sretno do cilja. Nakon sretne izvršenog zadatka očinstva primio je od Boga Oca zaslужenu nagradu.

Sprovod je bio veličanstven. Mnoštvo ljudi, vlijenaca i cvijeća ispratilo ga je do groba. Sprovod je vodio mjesni župnik u pratnji dvije svećenika. Održao je divan govor, možda i ne sluteći kako su njegove divne riječi izražavale još divniju stvarnost. Ganutljivim riječima osvijetlio je ljepotu, čar i čast njegova očinstva... Bila je to neke vrste nadoknada i zadovoljština za uvere i poniranja što ih je za života zbog svoga očinstva primao i doživljavao. Ali on je sve te uvrede i pogrde davno oprostio. Radost koju je uslijed tog oproštenja u duši doživio izrazio je u jednom pismu ovim riječima: »A moja je duša nakon iskrenog oproštenja svih uvreda zabilistala sunčanim sjajem...«

Usudujem se završiti ovim riječima: »I njegovo će idealno ostvareno OČINSTVO blistati kroz svu vječnost ukrašeno sjajnim draguljima njegove brojne i uzorno odgojene djecel.«

P. S.

nade i poticaji

Piše: Žarko BRZIĆ

Čega ću se ja strašiti uoči smrti?

»Za sova o pusta predvečerja kadikad me saleti pitanje: Čega ću se ja strašiti uoči smrti? Priznajem svoju slaboću, svoju sebičnost: strašit ću se i pri samoj pomisli na svijet neznan, na neki možda život,iza kako mi je već posljednja celula tijela utrnula.«

Josip Draženović,
Memento mori ...

NESHVATLJIVOI

U uzbudljivoj knjizi »Drama u svemiru« u dalekim prostranstvima vasioni sve-mirci proučavaju ono što se zblvalo na našoj Zemlji u drugoj polovini dvadesetog stoljeća.

— Stanovnici Alfa Centauri skupljali su po čitavom planetu dokumentaciju o životu ljudskog roda. Našli su veoma mnogo zanimljivih podataka. Čudili su se, doduše, koječemu, ali jedno im je ipak bilo neshvatljivo. Izračunali su da su sve države svijeta trošile godišnje 200 milijardi dolara za naoružanje — za puške, topove, tenkove bojne brodove, bombardere, atomske i hidrogenske bombe.

Dvije stotine milijardi dolara! Došljaci s planeta izračunali su da bi se tim novcem svake godine moglo izgraditi 80 milijuna kuća, sašiti 10 milijardi odijela, ispeći 2 bilijuna kilograma kruha ili kupiti 3 bilijuna litara mlijeka... A koliki su roditelji s tugom u očima gledali

svoje dijete, kojemu nisu mogli pružiti šalicu mlijeka dnevno!

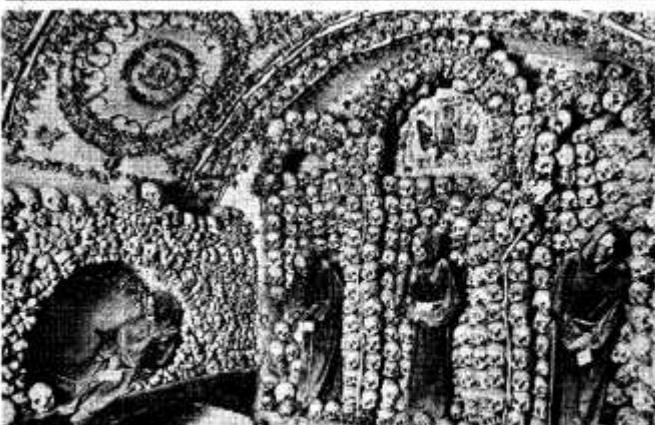
Ljudi ovoga planeta bili su željni kruha, potrebnii odjeće, obuće, stana i boljeg života. očituju veliko zanimanje za duhovni život, za razmatranje, za nadnaravne vrednote. Ali — sve je to daleko od odluke potpunog doživotnog predanja, kojim bi bio prožet svaki djelič njegova života!

BOG STVARA ORIGINALE

Često smo iznenadeni nastupom bližnjega. Mnogo puta nam ide na živce njegovo vladanje, rezoniranje, zaključivanje. Imamo svoje vlastite sudove i mjerila koja smatramo sigurnima i nepogrešljivima. Oštromna zapažanja Annette di Rocca sile nas na suzdržljivost i na ispravak naših mišljenja.

— Kako bi bilo divno kad bismo tu raznolikost među ljudima ljubili, kad ne bismo druge mjerili svojom mjerom. Strahopštovanje pred tim tajanstvenim svijetom bliž-

STOTINE MILIJARDI DOLARA ZA NAORUŽANJE PLATILI SU MILIJUNI SVOJIM GLAVAMA I NESHVATLJIVOI

NE MUCI ČOVJeka SAMO BOL I SVE VEĆI RASAP TIJELA ...

njega, koji je Božji svijet, morao bi nam dati onu divnu distanciju koja nije ukočenost ni bezobzirnost, nego klanjanje. Ostavimo stvaranje takvo kakvo jest. Bog želi imati originale, pojedinačne, potpuno različite tipove, koji odgovaraju njegovoj božanskoj raznolikosti. Njegova čudesna moć daje svakom čovjeku specijalne osobine. Krećući se posve slobodno u širokom području zapovijedi, čovjek mora biti original. Zar sveci nisu sami originali? I oni koji su po ljubavi i nastojanju jedno, opet nisu jednakl. Ni vrlo srodone duše neće dati iste rezultate. Plod jele neće se nikada pretvoriti u plod hrasta, premda crpi snagu iz istog tla, lomi ih ista bura, grije isto sunce. I najsličnije duše imaju različitu podlogu. Svatko neka bude ono što jest. Gospodin Bog, čija je ljepota beskrajno bogata i šarolika, ne poznaje šablonu i serijsku proizvodnju. Svaka je duša umjetničko djelo izvanredne ljepote. Ona će pos-

tati ono što njezina sloboda odabere ...

SLIČNI MRAVIMA

Koncil je dobro uočio temeljni muk čovjekove egzistencije kad veli u uredbi »Crkva u suvremenom svijetu«:

— Ne muči čovjeka samo bol i sve veći rasap tijela, nego ga također, dapače još više, muči strah od ugasnula za vazda. (18) — Taj vječni kamen spoticanja prisutan je u životu svakog čovjeka.

O istom problemu raspravlja s vodom otpora, materijalistom Lupom:

— Upravo se u tome razlikujemo ja i ti — reče Giacomo Nerone tiše. Ti tvrdiš da osobno nisi važan. A ja kažem da sam i te kako važan. Svemu onome što mi se dešava ja pridajem vječnu vrijednost: jer odvijeka postojim u Božjoj misli. Ja slijep, ništav, nespretan i slab: bio sam, jesam i biti ću ...

— I vjeruješ li ti u to stvarno? — Ispitivale su ga

AKO NEMA BOGA NIŠTA NEMA SMISLA: NI ŽIVOT, NI SMRT ...

Giacomo Nerone u romanu »Đavolov odvjetnik« raspravlja s agnostikom liječnikom Neyerom o smislu ljudskog života pa mu na koncu vodi:

— Ako nema Boga, ništa nema smisla: ni život, ni smrt, ni zadovoljavanje za grijeha. Slični smo mrvima koji su neprestano zaposleni, a nikamo ne idu. Jedini umiru, a drugi preko njihovih leševa prolaze. Ali ako, naprotiv, Bog postoji, onda je sve to važno. Onda svaki život i svaka smrt ima svoj smisao ...

Lupove oči poput dva bodeža.

— Da, stvarno!

— I za to si spremam umrijeti?

— Čini se da jesam.

Lupo odbaci cigaretu i zgaži nogom opušak. Zatim ustane i reče:

— To je monstruozna ludoš!

— Zatim — odvrati Giacomo Nerone. — I znam da ona traje već dvije tisuće godina. Zanima me hoće li tako dugo potrajeti vaša?

Pravednik živi od vjere

Početkom ove godine u župi sv. Juraj u Trnju iz Donjeg Hrašćana napustio nas je u hodu ovog vremena časni starac, uzoran muž i otac obitelji — japica Dominik Kolaric. S njim smo zajedno pokopali i dio povijesti Međimurja, te usnule »fiolice« (ljubice) između Mure i Drave, koje je pokojnik kao jednog od najljepših dijelova »Lijepa naše« neprestano u svom srcu nosio, za nj će borio, trpio i radio.

Rodio se 4. kolovoza 1897. u obitelji sa sedmoro djece. Već u najranijoj mladosti bio je zapažen kao bistar i nadaren dječak. Želju je imao biti svećenik, ali siromašne obiteljske prilike nisu dozvoljavale, pa je izučio tkalački zanat u kojem je krasno radio na opće zadovoljstvo mušterija.

Kao 19-godišnjak odlazi u Prvi svjetski rat. Prolazio kroz mnoga mjesta Češke, Austrije i Italije. Teško se razbolio te dolazi u bolnicu u Innsbruck, u grad, u kojem će točno 46 godina kasnije samo stotinjak metara od navedenog sanatorija, njegov sin svećenik dr Juraj Kolaric, na teološkom fakultetu nastaviti studij i postići naj-

viši akademski stupanj.

U brak stupa 1919. te sa svojom ženom Lucijom rada i odgaja devetero djece. Mudrost ovog mladog muža i brižnog oca ne napušta. On se potpuno vjerom oslanja na Boga. Tako odgaja i svoju brojnu obitelj, pravo činski u divnom strahu Božjem. S njima on dnevno moli, a nedjeljom sve ih predvodi na Misu, koju nije nikada propustio, premda je morao ići šest kilometara do župne crkve, u kojoj je bio skoro kroz cijeli život odbornik.

Bio je seljak i na toj grudi on upotrebljava sve svoje gospodarsko umijeće, ali se njegovi pogledi na tome ne zaustavljaju. On vjeruje u onu Psalmistovu: »Gospodnja je zemlja i sve na njoj.« Trebalo je doživjeti kako je on molio blagoslov za plod sva ga truda i svojih ruku, ali kako je opet s iskrenom zahvalnošću primao iz Božje ruke svaki dar.

Premda veoma marljiv — naš Japica — nalazi vremena i za bogaćenje svoje duše. Rado i puno čita i prati mnoge naše vjerske i kulturne časopise. Posjedovao je čak i knjižnicu svih izdanja »Hrvatskog književnog društva sv.

Jeronima.« Ne samo da je marljivo čitao, nego se daje i na pisanje te postaje seljački pisac. U rukopisu nam je ostavio ova djela:

»Kronika Donjeg Hrašćana« 2 sveska

»Moja biografija«

»Svatovski običaji Međimurja«

Tako obogaćen duhom, vješt u svim poslovima gospodarstva, postaje zapažen među mještanima, kojima on svima, svojim gospodarskim i poljoprivrednim umijećem, rado pomaže. Nikada mu nije bilo teško čak i noću ustati kad god bi netko pokucao na njegova vrata. Divno vodi stare međimurske svatovske običaje na kojim svojim pobudnim govorima ostaje svima u dugom i dragom sjećanju, a što rado prenosi i na mladi naraštaj.

On se marljivo uključuje i u aktivni život sela. Postaje inicijator elektrifikacije sela, a dugi niz godina bio je tajnik i blagajnik Mjesne zajednice.

Citav svoj život i sve životne prilike uvijek je spajao s dubokom vjerom. Nikakve promjene njega nisu pokolebale, jer vjeruje Isusovim riječima: »Ja sam s vama u sve dane...«

Dolazi i starost. No ona ne pravi nekih naročitih potreškoča ni njemu ni njegovim ukućanima. Ono što može rado čini i još uvijek pomaže u kućnim i gospodarskim poslovima svojim savjetom i primjenom.

Nagla i nenadana bolest baca ga u krevet, ali i u posljednju njegovu agoniju života. Da, bilo je potrebno završiti trku da ostvari Isusove riječi: »Ako pšenično zrno pavši na zemlju ne umre, ostaje samo, ali ako umre

donosi obilat plod.* Odmah je pozvao svećenika, te primivši sakramenat bolesničkog pomazanja i svete poputbine, gotovo proročanski naviješta:

— Ve je dobro (sad je dobro)! Ne bu dugo.

Bolest, upala pluća, postaje sve teža, ali naš pokojnik sve to strpljivo podnosi. Njegova bolest pretvara se u hvalospjev Bogu: »Tak je Bog štel«, nek se vrši njegova sveta volja, slava i čast Ocu nebeskom...

Zaželio je primiti svetu pričest i na sam Božić, jer je bio u bolnici. Sam je rekao: — Kad ja ne mogu Isusu, htio bih da Isus dode k meni... Primivši svetu pričest izreče svoju životnu mudrost. Pruža svoju ruku, otvara dlan koji je malo podrhtavao i progovara:

— Evo kao na danu gledam cijeli svoj život. Šta sve nije prošlo, što sve nije prehajalo — ali sve prolazi, samo Bog ostaje.

To je bio negov zaključak života i velikog životnog iskustva. Ali i Bog jo bio jedini s njim u času njegove smrti da bi ga konačno 9. siječnja 1979. primio kao svog vjernog i uvijek budnog slugu. Bog postaje njegovo milosrđe i praštanje, ali i njegovo spasenje.

Svaki pohod njegovom grobu budi mi pomisao da život moramo obogatiti vječnim vrednotama i da kroz život, uza sve životno angažiranje i planiranje, treba sticati neprolazno blago.

Neka se moli i zagovara naše očeve da mudrošću Božjom vode svoje obitelji!

Blaž HORVAT

Radio Vatikan - Papin radio

Prijenos na hrvatskom jeziku:

DNEVNO: u 19,15 sati

- na srednjem valu: 196 m — 1.530 kHz
- na kratkim valovima: 41 m — 7.250 kHz
49 m — 6.105 kHz

Iz sadržaja prijenosa:

- vijesti o Svetom Ocu i sveopćoj Crkvi;
- vijesti iz domovinske Crkve;
- tjedne rubrike: mladi, bolesnici, kateheze, naši izvan domovine, vjerski tisak...

Na istim valnim dužinama:

DNEVNO: — u 7,30 sati sv. misa na latinskom jeziku

- u 20,45 sati Gospina krunica na latinskom jeziku.

• Javljamo svim sudionicima u prometu da je u 1977. godini
zbog prevelike brzine

**POGINULO 599 VOZAČA
UZ NJIH SU IZGUBILI ZIVOTE JOS 813 OSOBA**

U ovoj 1978. godini broj poginutih na cestama već sustiže
prošlogodišnju bilancu smrti.

GODINA JOS UVIJEK TRAJE

PROMETNO ODGOVORNOST
IZDABRUTE SRPSKE BRZINE
PROSINAC 1978. G.

KRŠĆANSKA SUZA

Plakati — to je ljudski. Suosjećati — to je ljudski i kršćanski. Plakati, proklinjati i očajnički stajati uz pokojnika — nije ni ljudski ni kršćanski. Sveti Pavao nas opominje da se ne žalostimo kao oni koji nemaju nade. I zato, potreseni zbog nestanka, tješimo se nadom, ali ne nadom koja je obojena nestvarnom iluzijom, nego stvarnošću da ćemo se ponovno sresti i da ćemo ponovno biti skupa u sretnom i vječnom nadsvijetu.

Kao mladić živio sam godinama posve čisto. Jedan dogadjaj me je oborio. Odonda padam. Uvijek sam bio sklon djevojkama. S mnogima sam pokušavao hodati, ali nisam imao sreće. Sada hodam s jednom ateisticom. Pošli smo daleko.

Bez djevojke više ne mogu, iako na brak ne mogu ni sliti: nesvršena vojska, tek započet studij, stambene nemogućnosti. Ipak je osnovni razlog u tome što nisam našao na pravu djevojku.

Znam da ovo što činim nije najbolje, ipak ne mislim s njom ići do kraja. Ja mislim da sam u tome čvrst i da sve u svemu mnogo ne grijehim, jer nikome ne nanosim zla, dok konačno ne nadem pravu djevojku.

Što vi kažete na to? Ja smatram da puno ne grijehim.

B. S. Sarajevo

Tvoj mnogostruki neodređeno izneseni problem je tipičan danas za mnoge mladiće i djevojke. Imao si hrabrošti iznijeti ga, dok drugi šu-

te. Ali odmah treba da reknete: ne radi se tu samo o šestoj Božjoj zapovijedi ili o mladenačkoj predbračnoj čistoti. Pitanje zahvaća u cje-

Provodimo se! Pa Što onda?

Piše: Ivan FUČEK

lokupnu tvoju ličnost. Neki elementi koje si iznio snažno zadiru do u srž tvoje osobnosti. Valja ih stoga promotriti u širem kontekstu nego li je samo zabrana: ne grijehi bludno!

Nema sumnje, mnogi mlađi danas naprosto nemaju uvjeta za sklapanje perspektivnog braka. »Tek započeti studij, stambene nemogućnosti« i mnogo drugih razloga ne dopuštaju im da na vrijeme sklope normalan brak. Nije jednostavno pronaći ni pravog životnog druga. Okolnosti ove naše civilizacije takve su da su »čist mladić« i »čista djevojka« neka basna iz davnina pa mi u tom smislu reče neki mladić: »Želim li naći nevinu djevojku, moram poći u dječji vrtić da je tamо nađem«. Taj pretjerani sud ipak pokazuje teškoće u kojima se mlađi nađaze ako žele ostvariti idealniji brak.

Ovdje je važno skrenuti pozornost na nekoliko momenata. Veliš da si kao mladić živio »godinama posve čisto«, ali da te je oborio neki »događaj«, pa da »odonda padaš«. Dalje veliš da bez djevojke više ne možeš. Time si taknuo jedan važan psihološki zakon sve većeg zarobljavanja tvoje volje, o tome — na temelju svog iskustva — govori sv. Augustin u »Ispovijestima«: »Moju je volju držao u ropstvu neprijatelj i od nje mi je skovao lance i u njih me sapeo. Jer iz pokvarene volje rodila se požuda, i dok sam robovaо požudi, rodila se navika, i kako se nisam opirao navici, rodila se nužda. I kao kakvim karikama međusobno povezanim — zato sam to i nazvao lancem — držalo me sapeto kruto ropstvo. I toliko sam se bojao da se

ne riješim svih okova koliko bi se trebalo bojati da ne osstanem u okovima.“

Augustin je do kraja iskren. Dakle, u svim takvim porocima proces je slijedeći: najprije je želja, koja rađa pokvarenu volju, zatim požuda, pa nastane navika, napokon navika roditi nuždu. Tako i kod tebe vidim trostruki životni pad: najprije si pao nekim činom, čime se u tebi porodila zla volja, koja je rodila opetovane padove. Možda si govorio sebi kao toliki: »Još samo jednom«, ali nije bilo jednom. Požuda je u tebi sve više zauzimala maha. Ti si joj počeo robovati. Pomaže se iz požude porodila navika. A sada ti se možda čini kao da si na to prisiljen. Navika rada nuždu, pa se naizmjenično u stanju da radije požudu zadovoljš negoli da se protiv nje boris, točno prema Augustinovu priznanju: »Volio sam je (tj. požudu) zasiliti nego ugušiti.« I zato si sada u okovima, sapet, zarobljen, pa misliš da se i nije moguće više nadvladati. Do toga si pomaže stigao: ne boris se niti ti je stalno do borbe. Što bi mi odgovorio kad bih te upitao: reci mi kad si se zadnji put ozbiljno opro naletu požude? Nisi li je sam svjesno podržavao?

Ali ovdje je veoma važno naglasiti da se kod tebe odvija isti proces i na drugom području. Najprije si samo bio »sklon djevojkama«. Kasnije si popustio sklonosti. Isao si »daleko«. I tako je i ovdje zla volja porodila požudu, požuda naviku, navika nuždu: »Bez djevojke više ne mogu«, priznaješ. Bez obzira, ovaj trenutak, na moralnu kvalifikaciju tvojih postupaka, želim svratiti pozornost na tvoju psihu, na tvoj unutrašnji svijet; ti se tim načinima ne-

vjerovatno kvariš sve dole da postoji prava opasnost da te navike i nužde prenesu u kasniji život. Pa kao što sada ne možeš »bez djevojke«, tako kasnije nećeš moći »bez drugih«, mada ćeš kod kuće imati ženu. Tu negdje leže bitni razlozi današnjim brojnim bračnim katastrofama.

Pridolaze i druge zle posljedice: tupost za religiozne i etičke vrijednosti, nesposobnost za duhovno, nemogućnost velikodušnosti i iskrenog angažmana za druge, jer se živi za egoizam. Tvoj osjećaj da nije »najbolje« to što činiš, nešto ti kaže, on te ipak opominje. Ali taj je osjećaj već otupio i ne govori onako jasno kako bi po svojoj prirodi morao govoriti; on bi morao alarmirati. Radi se zapravo o teškom izobličenju karaktera i moralne ljestnosti u tebi.

Jasno je, dok si u tom raspoloženju, nije ti moguće ići na sakramente: traži se obraćenje. A nije li i ostala religiozna praksa — kao molitva, misa nedjeljom i blagdanima i slično — došla u pozadinu? A što je s vjerom? »Vjera bez djela«, zar ne umire u tebi? Osim toga, zatvaraš se u svoj krug, napuštaš društvo pravih prijatelja, sve manje si osjetljiv za druga područja života — kulturu, studij, plemenite načine razonade — dok sve više samoga sebe senzibiliziraš za erotsko i seksualno, pa dolaziš do uvjerenja da bez toga ne možeš biti. Dotle nema nikakve nade da se digneš.

Kažeš da ne misliš s njom ići do kraja, jer da si u tome »čvrst«. Ne vidiš li da si izgubio svaku čvrstoću? Ne stavljаш li se u okolnosti gdje je samo sitnica potrebna da se i na tom trećem području

totalno srozaš? Jedan pad izaziva drugi, izaziva ponavljanje kao i u prva dva slučaja. Zla volja je već tu. Ona rada specifičnu požudu u tom vidu, pa naviku, pa nuždu. Stvarna je, dakle opasnost da se vežeš i trećim lancima poroka. A time će vjernost tvojoj zakonitoj ženi u budućnosti biti još više ugrožena. Time se gubi smisao za vjernost budućem bračnom drugu, za odanost, iskrenu i pravu ljubav, gubi se smisao za djecu, smisao za žrtvu — bez koje nema čiste i uredne bračne ljubavi... A opasnost je da se porode mane i na drugim područjima: psovka, alkoholizam, sve dublja ateizacija srca do potpunog odbacivanja vjere.

I nakon svega toga kažeš da sve u svemu mnogo ne grijesiš. Imaš li pravo tako misliti? Ne vidiš li svoj mnogostruki pad? Veliš da »nikome ne nanosiš zla«, a zar ga ne nanosiš sebi? Ne nanosiš li ga svom budućem bračnom drugu time što se ne čuvaš čistim? Ne nanosiš li ga svom braku jer se tako uvježbavaš u buduću nevjero? Nanosiš zlo i svojoj budućoj djeci, jer će to biti djeca mogućeg budućeg prelijubnika, svakako, oca s lošom seksualnom prošlošću: mnogo toga može prijeći na potomstvo, mnoga sklonost prema sličnim slabostima, druga opterećenja... A ti misliš da »nikome ne nanosiš zla«. Ovdje nisam ništa rekao o svima onima s kojima si na sličan način postupao.

I nakon svega toga ti još misliš »naići na pravu djevojku«. Imaš li pravo na nju? Iz svega se vidi da se ne misliš mijenjati, jer kažeš da sve to što činiš »čini ti se da nije najbolje«, čak i posve ot-

(Nastavak na 396 str.)

Srce

U 7. stoljeću prije Isusa Krista spremao se babilonski kralj Nabukodonozor da osvoji malu Judeju, a narod da odvede u ropstvo. Bila je to kazna za grijeha. Tada Bog pozva Jeremiju, čovjeka iz Anatota, u proročku službu, da odvratni narod sa zlog puta. Kao prorok, Jeremija je doživio razorenje Jeruzalema i hrama i ropstvo kao tešku tragediju svoga naroda. Upoznao je kraljeve i narode, vojske i robe. Od svega mu je najveća tajna ostalo ljudsko srce, pa je to sažeto ovako izrazio: »Srce je ljudsko podmuklje od svegala Jedva popravljivo, i tko da ga pronikne!« (Jer 17, 9)

Rimljani Publie Sireli živio je šest stoljeća poslije Jeremije. Kako je živio i što je doživljavao ne znamo, ali se pamti njegova izreka: »Najveći čovjekov neprijatelj je njegovo srce!«

Izrek o ljudskom srcu ima u svim narodima i kultura-ma, no malo se tko njime hvali. U Africi kod Bantu crnaca čuje se i ovakva izreka: »Zlo srce ždere svoga gospodara!«

Nedohvat- Ijivo

Čudno je, dakle, to ljudsko srce! A ipak, svi znamo da se ne radi o onom malenom mišiću u našim grudima, nego o cijeloj tajanstvenoj čovjekovoj nutriti, o njegovoj nedohvatljivoj i nespoznatljivoj srži, uvijek i u svemu prisutnoj i djelotvornoj, odakle ključa ljubav ili kipti mržnja.

Veli se da čovjek ima razum da misli, a srce da ljubi. Francuzi pak vele da »srce drži razum uvijek za budalu«. Njihov veliki misilac Pascal otmjenjije je to izrazio ovako: »Srce ima svoje razloge koje razum ne shvaća.«

Zaista, često mislimo više srcem nego glavom. Srcem su nam ljudi dragi ili odvratni, stvari vrijedne ili nevrijedne. Uza što nam srce prine, ono ćemo braniti umerom i mišicom. Po srcu nam je netko prijatelj, netko neprijatelj. Srcem se odabiru planovi i vodi politika. Srce je ili svjetlo ili mrak razuma.

Glavni zadatak

Glavni zakon srca je ljubav, a ona je, vele slijepa. Ako je srce sebično i ne-povjerljivo, ni razum ne nalazi put mira. Svi »okrugli« i »zeleni« stolovi svršavaju neuspjehom, a sve mudre deklaracije ostaju samo prazne fraze, jer srca nisu našla povjerenja. Ljudi se ne ljube! To je glavni razlog razdora i ratova! Badava se govori o miru dok srce mrzi. Dok se ono ne smiri, svi će ugovoriti krhki i ravnoteže klimate, a čovječanstvo nesigurno kao u krateru pritulenog vulkana.

Mir, radost i sreća više su stvar srca nego uma. Zvalo se neko društvo kršćansko ili ateističko, socijalističko ili kapitalističko, marksističko ili maoističko, ono je uvjek težak bolesnik ako mu srce nije zdravo. Tek kad ozdravi srce, čovjek u svome središtu, u svojoj srži, ozdravit će i društvo. Zato je prvi i glavni zadatak na ovom svijetu: Odgojiti ljudsko srce!

Kralj David je to dobro spoznao i nad svojim grijehom zabugario: »Čisto srce stvari mi, Bože, i duh postojan obnovi u meni!« (Ps 50,12) A po proroku Ezequiju Bog poručuje: »Poškropite vas vodom čistom, da se očistite. Očistit će vas od svih vaših nečistoća i od svih kumira vaših. Dat ću vam novo srce, nov duh udahnut ću u vas!« (Ez 36, 25-26)

Zdravko M.

Kamo ideš?

Gledaj kamo ideš! Kamo te taj put vodi.

Priča se kako je neki prijatelj čovjek putnik izbio na cestu. Opazl dvojicu drugih putnika, pozdravili ih i upita koliko imaju do mjesta T. »Pet kilometara«, odgovorile su oni. »Mogu li i ja s vama?« — »Možeš.« I tako oni idu, idu... No našem se pridošlici učinilo to već malo predugo, pa će upitati: »Pa koliko će to još biti do T.?« — »E, sad će biti deset kilometara.« Oni su, naime, išli iz T., a on je želio ići u T., ali on ih nije upitao ni odakle idu, ni kamo idu, nego samo: mogu li s vama... Mnogi tako u životu neosobiljno čine. Osobito se to među mladima događa. Lijepo je, ugodno je ići s drugima, živjeti kao što i oni žive, bez obveza, i »predarsuda«, u »slobodi« i »radosći«, a ne pitaju i ne gledaju kamo idu oni koje slijede, kamo vodi njihov put... A vodi od Boga, od njegovih zapovijedi, vodi u propast. A ako se jednom nađu daleko od Boga, izvan sreće i mira, natovaren preteškim teretom, kojega se teško riješiti?... Ili u — propasti? Razum treba da vodi čovjeka, a ne osjećaji ili — primjer drugih.

Zakoni?

Nevjernici tvrde da se sve u svijetu događa nužno po zakonima. Iznimke nema, zato nema ni čudes, jer zakoni su nužni, a čudesu bi bile iznimke zakona. To je nemoguće! Čudesu nema. Ni materijalnih ni moralnih!

Victor Hugo, francuski književnik, pjesnik, sarkastički izjavljuje: »Revolucija je sve izmjenila, ali nije izmjenila srca ljudska.«

Izmjeniti ljudska srca! Tko to može? To bi bilo čudo! A eto, čudesu nema! Pa ipak! Krist čini i takva čudesu. Bezbrojna ih je učinio:

Najjači je zakon — održanje vrste nagonom. A koliki kršćani prkose tome zakonu!..

Zakon srca glasi — osvetiti se. A koliki kršćani praštaju i svom ubojici?

Zakon pohlepne zapovijeda — grabi sebi! A koliki kršćani dobrovoljno se odriču svega...

Francuzi vele: »Sve skupine vrijedi ništa ako nema ovog jednoga: ljubiti!« A to postizava samo Krist. Jer On je ljubav i zapaljuje srca ljubavlju. On je osnovao kraljevstvo ljubavi — čega nikad nije bio nikada nitko sposoban ni pomisliti!

Što je onda Krist?

Križ

Prigodom svečane zadušnice u bazilici sv. Petra u Rimu, za pokojnog Papu Pavla VI. sadašnji je papa Ivan Pavao II. pronašao temelj ljeđnica Pavla VI. u tajni Kristova križa.

»Pavao VI. je kao papa prihvatio križ u njegovoj punini, noseći ga u srcu i u vršenju svoje službe. I njemu nisu bili tudi ni napadaji, ni pljuvanje, već ih je kao učitelj i branitelj istine morao i te kako podnosit. Nisu mu bile strane ona žalost i tjeskoba o kojima govori Psalmista u 114. psalmu. Sve je to veliki Papa svladavao molitvom i vjerom, koja ga je učinila Petrom naših dana.«

Kad ni papinska služba ne može biti bez križa, ludo je zamisljati bilo koji ljudski i kršćanski život bez tog znaka Kristova! Križ nije prokletstvo, nego često znak Božjeg blagoslova.

Zloba i ništa više

Dobro se razdano kad se Martin Martić probudio. Sanjao je nešto lijepo i prijatno. Osjećaj radosti, koji mu je san donio, razlio se po Martinovu srcu kao med po staklenoj posudi. Nije otvrao očiju, žečeći što duže zadržati taj radostan osjećaj u duši. Tek kad vik stade na jednoj većoj stanicu, još uvijek u tudini, od buke, koju je stvarao probudeni život vani, Martin rastvorili oči, otvorili prozor, a svježi zrak, pun proljetnog mirisa, sasvim ga razbudi i otjera iz duše slatke sanje. Potpuno razbuden zurio je kroz prozor van sve dok ne ugleda pored pruge kućicu sličnu njegovoj. To mu odvede mlađu tamo kamo je pošao.

— Hvala Bogu, još malo i bit će kod svoje kuće. Bože, kako me to raduje. Već dvije godine nisam vidio ni žene ni djece. Bože, kako će se oni tek obradovati? Žena? Mali Tomislav? — I nasmija se Martin. Nasmija se glasno i radosno, osjećaj blaženstva svega ga obuze. Pomisao da će brzo vidjeti svoje najmilije i da im se vraća zauvljek, ispunji ga neizrecivom srećom i radošću. Već sedam godina kako je otišao od kuće u tudi svijet za koricom kruha. Kroz tih sedam godina bio je svega tri puta kod

kuće, i to veoma kratko. Radio je i dan i noć da izvuče obitelj iz bijede. To je već prve godine postigao, a sada treba sazidati veliku i novu kuću da u njoj može udobno živjeti sa svojom ženom i petero djece.

Samo još to, i od Boga zdravlje, i ništa više. — Naglas je uskliknuo Martin razmišljajući o tome u kupeu drugog razreda brzog vlaka.

Martin Martić bio je skroman i dobroćudan čovjek. Miran i povučen, iako zgodan muškarac, srednjih godina. Srednjeg stasa, ali razvijenih pleća, koja su nosila lijepu mušku glavu. Uz to bio je marijiv i štedljiv. Pazio je na svaku paru, ali opet nije škrario. Kad je prvu plaću u Njemačkoj primio, začudio se velikoj svoti novca, ali to ga čuđenje nije odvelo u birtiju, kao mnoge njegove zemljake, nego u malu soblicu gdje je stanovao, i тамо rasporeadio svaku marku razumno. Trebalo je još tri puta toliko da bar koliko-tolikо izvuče obitelj iz bijede koja se duboko ukorijenila. I kad je podigao obitelj na noge, počeo je štedjeti novac za kuću. I ušedio je. Sada ide da tu kuću sagradi i u njoj ostane živjeti sa svojom familijom. Već je prije godinu dana kupio zemljište nasred sela i salio temelje novoj kući. Imao je muke, ne s novcem, već sa Matukom koji mu je na sve moguće načine omotao taj pothvat. Zbog čega i zašto, nije Martin znao. Samo, omotao je. I kada su majstori salijevali temelje, Matuka je došao i rekao:

— Možda do temelja, ali nećete od temelja. — O svemu je tome razmišljao

Martin Martić sve do granice, a od granice počela rasti želja za ženom i djecom, posebno za ženom. Volio je Martin ženu iznad svega. Koliko zbog ljepote, toliko zbog dobrote. Iako je izrodila petero djece, ostala je mlada i lijepa kao djevojka. Poslije svakog poroda bivala je sve mlada i ljepša. I privlačnija. Oči su joj titrale, velike, crne, malo tugaljive, kod susreta sa zgodnim muškarcem, i to je smetalo njenu mužu. To nije bilo nikad namjerno, tog se ona čula, taj pogled zavodljiv i neodoljiv, kod nje je bio prirođen. Pred tim pogledom mnoga su srca pada i lomila se u svojim htjenjima dok je ona ostajala uviјek nepristupačna i nedohvatljiva. Uviјek posve privržena mužu i djeci svojoj. I to je njen muž sve znao i shvaćao dok su skupa, ali čim bi bili daleko jedno od drugog radala se ljubomora u njegovoj duši, snažna i trajna, kojoj se nije mogao oduprijeti ničim na svijetu. Ta mu je ljubomora zadavala neizrecive duševne болi i patnje, a od onoga časa kada je prije dvije godine, dok je bio na dopustu, čuo u Dangubinoj birtiji razgovor vezan za nju, ljubomora ga počeo goniti u ludilo.

Na željezničkom kolodvoru Martin je zatekao Matuku s doratom. Čekao je sina iz Njemačke, ali nije došao. Ugleđavši Matuka Martina, zlobno se nasmija, a onda mu pristupi.

— Tebe biva nema ko čekati, a ja čeko i ne dode — bez pozdrava dobaci Martini.

— Nisam nikom ni javio da dolazim — tiho će Martin.

— Ma, da si i javio brate, ne bi ti imao tko doći — otpuštajući kolane konju mrmlijao je Matuka.

— Možda ne bi, a možda i bi.

— Ma, ne bi brate, ne bi. Već natovari kufer na moje kljuse, pa ajmo skupa za društva. Putom ćemo o sve-mu.

— O čemu, Matuka? Možda o onome što smo pričali prije dvije godine u Dangubinoj birtiji?

— De, mani se, Martine, čorava posla. Već je sunce na prihodu, ajmo. — Skrene Matuka razgovor na drugo, i sam uze Martinov kofer te ga stavi na konja. Šutke krenuše. Matuka pred konjem, a Martin za konjem. Tek kada se počeše penjati uz usku stazu, koja se na okuki odvaja od glavnog puta i Crnog potoka, Martin progovori ne mogavši više izdržati.

— Matuka, de sunca ti, što si htio kazati kad si u Dundinoj birtiji kazao: »Šuti dje-vom, šuti nevom, sabur, sabur dok u kabur, a on se može provoditi kako hoće.«

— Ajde bolan, Martine, ne budali. Zaboravio sam što sam jutros ručao.

— Nisi ti zaboravio, nisi. Možda si imao i pravo. Nije ni moja žena kako treba i valja. Čuo sam ja o njoj svašta.

— Pa kad si čuo, što pi-taš? — prekinu Matuka Martina, omota ular oko konjske glave i protjera konja ispred sebe da je bliže Martina.

— De, de crko. — Udari konja po sapama, a onda se okrenu Martinu pogleda ga pri-jekorno kao da mu je želio pogledom kazati: jadniče.

— Pitam tebe kao istinita čovjeka, eto što pitam? — Opet će Martin.

— Šta si vidio, šta si vi-dio, govor, šta si video?

— Vidio sam brate, da ti kažem kao da se ispovije-dam, video sam, bolje istinu kazati nego lagati, video sam ne znam kako bih ti kazao, video sam Brku.

— Gdje si ga video? Govo-ri, gdje si ga video?

— U tvojoj kući, brate?

— Kada?

— A kada? Vazda. Svijet priča svašta. Koliko ima ka-kok nisu bio kod kuće, koliko?

— Dvije godine, ravne dvi-je godine.

— Eto vidiš, a svijet priča da je noseća.

— Noseća? — vrismu Mar-tin i zanijemi. Više nije pro-govorio. Nijem i slomljen bu-ljio je ispred sebe odmahujući rukom Matuki da se gubi. Kada se Matuka udaljio, iz-vadio je Martin bocu konjaka iz torbe i stao pit. Tek u mrak stigao je u Dangubinu birtiju, sasvim pijan. Matuka je, međutim spratio kofer kod Dangube i produžio kući, ne rekavši nikom ništa, ne rekavši čak ni Dangubi čiji je kofer.

— Meni muštuluk, a tebi kuluk, došo ti čovjek eno ga u Dangubinoj birtiji. — Tek tamo iza večera dođe poljar Macan javiti Martinovoj ženi da joj je stigao muž. Žena je od sreće posrnula preko praga i od radosti na glas zapla-kala.

— Hvala Bogu, hvala Bogu — plakala je i radosno vika-la.

— Nešto s njim nije u re-du. Pijan je i samo šutl, časti i plače.

— Macane? — ushlapiri se žena.

— Ne mora ništa biti, ali čudno se ponaša. Riječi nit-kom, samo pije i plače.

— Plače?

— Plače i škripi zubima. Čim ja tebe spomenem, za-škripi.

— Isuse! — zavapi žena.

— Možda te netko opanj-kao, tko zna?

— Kome moja sirotinja smeta, bolan Macane?

— E, kome smeta?

— Pa ti znaš da sam žena poštena?

— To zna sve selo, ali vrag ne spava, draga ženo.

Sat dva poslije pola noći ušuljao se Martin u kuću svoju, nitko ga nije video. I sve što se kasnije dogodilo nije trebalo ni nekoliko minuta. Uzeo je sjekiru koja je stajala iza vrata i sasjekao ženu na sto komada.

Sutra dan našli su i Martina mrtva u Dundinoj šumi. Sam sebi zabio u srce nož koji je bio u Njemačkoj kupio da njime reže kruh djeci.

Prekosutra dan na temelji ma nove Martinove kuće, uz dva mrtvačka sanduka, stajalo je petero siročadi žute i ukočene kao voštane svijeće. Nisu umjela ni plakati. Nijemo su buljila kao da je sve u redu, samo je Lucija grilila sad jedan sad drugi ljes, je-cala i naricala vlčući: »Nano, mamo, naša draga mamo, ne-moj od nas otići.«

Od bola, tuge i užasa ni velečasnji župnik nije mogao moliti posmrtnе molitve. Ni-jemo se oprostio od Martina i njegove žene kao i čitavo selo. Samo je prakaratur Matuka glasno tugovao, ali bez suza, tuge i kajanja. Drugačije nije ni mogao, jer u nje-govoju duši pobedu je slavila zloba.

S. D.

Uređuje: JURAJ GUSIĆ

Misijski odgoj u Latinskoj Americi

MISIJSKA NAKANA ZA STUDENI 1979.:

Pod Latinskom Amerikom razumijevamo svu Ameriku južno od Sjedinjenih Američkih Država, dakle tzv. Srednju i Južnu Ameriku. Tu su velike države Meksiko, Brazil, Čile itd. A zovemo je Latinska, jer se u tim državama govoriti jezicima koji su se razvili od latinskog jezika; konkretno španjolskim i portugalskim jezikom. To ogromno područje ima preko 300 milijuna stanovnika, a svećenika tek nešto više nego npr. Francuska, koja ima jedva 60 milijuna stanovnika.

U čemu je problem i značenje nakanе na koju ćemo se posebno moliti ovaj mjesec? Stanovništvo je u najvećem dijelu katoličko (90%). Red bi bio, dakle, da i Latinska Amerika šalje misionare u druge nekršćanske zemlje. Medutim, zbog velike nestašice domaćih svećenika još uviček Evropa i Amerika šalje u Južnu Ameriku misionare.

I oni sami uvidaju taj problem. Zato Misijski kongres za Latinsku Ameriku održan 1976. u Brazilu, poziva na misijski duh i

djelovanje: »Vrijeme je da Latinska Amerika suraduje u širenju evangelja po drugim krajevima. To što smo kontinent s najvećim postotkom kršćana jest i povlastica i odgovornost. Latinska Amerika mora biti vjerdostojno misionarska i kod kuće i kod drugih.«

Kristov namjesnik Papa Pavao VI. reče na misijsku nedjelju g. 1977.: »Ne samo buduće misionare muževe i žene, nego jednako sve svećenike, redovnike, sjemeništare i svjetovnjake treba odgajati u misijskom duhu.« Te buduće misionare, ističe papa, treba nadahnuti dubokim osjećajem za cijelu Crkvu i spremnošću na velikodušno služenje.

Sigurno da to osjećaju vode Crkve i svjesni vjernici u Latinskoj Americi. Na Misijskom kongresu g. 1977. u Meksiku zaštučeno je: »Spasenje svih ljudi — zadatak je čitavog Meksika. To načelo nastoje sada proširiti: spasenje svih ljudi jest zadatak (dužnost) svih kršćana u Latinskoj Americi. Zato je isti kongres zaključio da se uz znamenito svetište Gospe Guadalupske u Meksiku osnuje centar za misijsko oduševljavanje tog dijela svijeta. Takođe se ozbiljno nastoje odgajati misijska zvanja među laicima, dokako ne zanemarivši svećenička i redovnička misijska zvanja.

Sv. Otac Pavao VI piše u dokumentu o navješčivanju evangelja (citirano po smislu): Nije dosta samo širiti kršćanstvo po raznim zemljama, nego treba postići da ljudi zahvaćeni evangeljem mijenjaju svoj način mljevenja, shvaćanja raznih vrednotu i svoj život, ukoliko je protivan riječi Božjoj i planu spasenja (Ev. nunt. br. 19).

Da bi netko mogao širiti evangelje, treba da ga je već sam upoznao. Ali je također istina i ovo: ako netko drugima donosi svjetlo evangelja, to dublje će i njega samoga zahvatiti to svjetlo i prožeti njegov život. Tako će i Latinska Amerika prožeti kršćanstvo (koje je često površno) i evandeoski duh što više ga bude širila među druge.

Na kraju ovih razjašnjenja jasnije nam je za što ćemo posebno moliti kroz ovaj mjesec: Da se misionarski duh koji zahvaća Latinsku Ameriku sve više širi i među pasirima i među vjernicima; iz čega će biti konkretni plod: da i iz Latinske Amerike polaze misionari širiti evangelje spasenja u druge krajeve.

O. Mato RUSAN D. I.

Otrovnica mi je pala na ruku

Misionarski život krije u sebi mnoge radošosti, ali i mnoge kušnje, pa i mnoge opasnosti. Otac Ante već nam je mnogo puta pisao o svojim radoštima, a diskretno i o kušnjama. Ovaj put opisuje nam kako se našao u jednoj velikoj opasnosti. No čujmo što on sam o tom govori u članku što nam ga je poslao u drugoj polovici srpnja.

Na ruku mi je pala ljutā otrovnica »bo-ra«. Pala je sa zastora na prozoru, baš uz ormara s kojeg mi je lanjske godine jedna pala na glavu.

Nakon strašne vručine počele su trop-ske kiše, pa i zmije traže suha mjesta. Upravo je nevjerojatno kako se penju na stabla, na ravne i skliske bambuse i na ravne zdove kuća.

Zastor prozora bio je podignut i zamotan. Ja s jedne strane vučem i razgovaram s katehistom, kadli on zavika: »Šap, šap! — Zmija, zmija!« I prije nego što sam se mogao okrenuti, šarovka je sa zastora skočila na moju ruku. Iako se čovjek malo-pomalo priuči i na tu nevolju, zmija ostaje zmija, pa i Ante ostaje Ante! Kosa se malo naježila, no srce nije prestalo kucati. Zavitlah rukom i šarovka odleti prema zidu i sruši se na pod. Podiže glavu i poče je njihati amo-tamo. Ali prije nego što je mogla opet zaskočiti, zatukao sam je štapom.

Opasne su te zmije, no dobri naši Anđeli Čuvari paze na nas. Uz nas su i vaše molitve i žrtve. Koliko puta valja po noći kroz blato i vodu bosonog. Moram ipak priznati da po koji put štošta i zagrize.

Kad sam se na blagdan sv. Ante vraćao iz sela Piprekhalija, morali smo preko isušenih rižnih polja. Od silne suše polja su popucala. U tim rupama ima dosta zmija. U toj vručini i one vire van i tu je opasno da čovjek na njih stane. Kad smo se Geno i ja približili selu Sat Nomeru, osjetih žestok bol u velikom prstu desne noge. Od boli zaskočih. Geno me uhvatio za ruku. Prst je počeo crveniti. Goril kao vatrica. Pre-

U DRUSTVU NAJMANJIH I NAJDRAŽIH. MNOGI NASI MALIBANI STRADAJU OD ZMIJSKOG UJEDA

NAŠ BISKUP BLAGOSIVLJE NASE MALE I VELIKE VJERNIKE SA MOLBOM DA IH GOSPODIN BOG ĆUVA OD UJEDA FAKLENJE ZMJE

gleđali smo one pukotine da vidimo ima li gdje koja zmija. Nismo ništa mogli naći. Za jedno se pomolismo. Ja sam križem blagoslovio desnu nogu, i mi mirno nastavimo put. No boli kao da su sve veće. Ne samo prst, nego i nogu je počela oticati. Onda ja pomislih na tolike dobre suradnike i suradnike koji će se sigurno danas, na dan sv. Ante bar kojim »amenom« sjetiti oca Ante u Bengaliji. A da vam istinu reknem, i dragom mom sv. Anti sam malo »namignuo« i rekao da zmije ipak ne bi smjele tako što raditi baš na dan sv. Ante, i to još Antima! I tko će, ako neće sv. Ante... svom Anti... Vratio sam se ja zdrav i veselo u Maria Polli, hvala svetom Antu! I prst i nogu, sve se putem smirilo, i ja, čim sam stigao, mogao sam odslužiti svetu misu za sestre, dječicu i župljane koji su u crkvi čekali. Dakako da sam se i svih vas sjetio kod oltara...

O. Ante Gabrić

Blagoslov kapele u Hogolkuriju

U svom pismu od 8. kolovoza javlja nam otac Polgar iz Raghabpura kako je prošla svečanost otvorenja i blagoslova nove kapele sv. Josipa u Hogolkuriju, za čiju se gradnju on brinuo. Pismo je upravljeno svim dobročiniteljima koji su pomogli svojim pri-lozima podići tu kapelu.

S gradnjom kapele u selu Hogolkuriju započeli smo 1. svibnja ove godine. Morali smo žuriti da svršimo sve do početka kišne sezone, koja počinje oko sredine srpnja. Gradnja je traja blizu tri mjeseca, točnije, cijeli mjesec svibanj, lipanj i tri tjedna mje-seca srpnja. Bilo je tu zaposleno od početka 12 radnika i nekoliko zidara. Većina gra-devnog materijala bila je već prije pripravljena. Trebalo nam je još nabaviti cement, prozore, vrata, drvo za krov, azbest za krov. A to je trebalo tražiti ili u Raghabpuru ili u drugim mjestima. Da gradnju završimo do određenog roka, na kraju smo morali uzeti i nekoliko radnika muslimana. I uspjeli smo kapelu dovršiti doista na vrijeme.

U nedjelju 22. srpnja blagoslovio ju je naš barulipurski biskup otac Linus Nirmol Gomes. Na tu svečanost skupilo se mnogo stanovnika Hogolkurija, a došlo je i nešto gostiju iz Kalkute i Diamond Harboura.

Ljudi su dočekali biskupa u obližnjem selu Đajonpuru te su ga dopratili do nove kapele sv. Josipa uz svirku trublje, harmo-nija, cimbala i bubenjeva i uz prasak neopasnih bombi. Pred kapelom su mu prema svome običaju oprali noge i onda je započeo blagoslov kapele.

Tom zgodom mnogi su se vjernici željeli ispovjediti, pa smo tako i biskup i nas dvojica svećenika sjeli na stolice i ispovjedili su se redale oko jedan sat. Nakon toga bila je svećana misa, koju je služio sam biskup. On je držao i lijepu propovijed.

Tom zgodom bilo je i jedno vjenčanje. Biskup je vjenčao jednog mog radnika s dje-vojkom iz Hogolkurija.

Poslije mise vjernici su opet ovjenčani i biskupa i svećenike i ostale uzvanike pre-ma bengalskom običaju. Onda su slijedili

BISKUP LINUS NIRMOL GOMES SVEĆANO OTVARA NOVU KAPELU U SELU HOGOKURIJU. DO NJEGA DESNO STOJI OTAC POLGAR, GRADITELJ TE KAPELE

zahvalni govor na bengalskom jeziku. Kad je sve to bilo gotovo, trebalo je nahraniti goste. Sami seljani Hogolkurija pobrinuli su se da pogoste one iz drugih mesta. Pogostili su ih prženom rižom i nekim poslasticama.

Za biskupa, svećenike i druge odlične uzvanike priredio je ručak jedan bogatiji gazda, Šontoš Bor, u svojoj kući. Bilo je tu riže, dvije, tri vrste ribe, pa čak i pečenica, koju oni ovdje nazivaju »kršćanskom«, te razno povrće. Za časne sestre i druge ugledne gospode sve je bilo uredeno u kući našega katehistika Šušila Patro.

Neki su se bojali da bi moglo biti nekih neugodnosti tom zgodom. Međutim, hvala dragom Bogu, biskup je veoma mirno i razborito govorio u crkvi. Sad svi znaju da je to njihova crkva, podignuta darovima seljana i svećenika i samog biskupa, kao i darovima mnogih dobročinitelja iz naše domovine i iz Australije. Stoga smo svi s blisku-pom od srca zahvalili Bogu na tom lijepom daru.

Imena mnogih dobročinitelja uklesana su u mramornu ploču na ulazu u kapelu. A ovde od srca zahvaljujem svim onima koji su mi pomogli bilo molitvom i žrtvom, bilo pri-lozima da smo mogli podići tu kapelu u čast sv. Josipu.

Čim prestanu monsunske kiše, čeka me nov posao: gradnja kapele u mjestu Šalpu-kuru. Bit će iste veličine kao i ova u Hogolkuriju. Tamo nemamo još pripravljenog materijala, pa će biti mnogo više brige i posla. No sve to povjeravam brizi Božje pro-vidnosti i molitvama i velikodušnosti naših dobročinitelja.

O. Stjepan POLGAR

Brat Ilija sagradio još jednu crkvu

Koliko god su teške prilike u Zambiji, naš misionar časni brat Ilija Dilber uza sve poteškoće ustrajno obavlja svoj posao. O tome nam govori i u pismu od 28. srpnja ove godine.

Kako sam već prije pisao, sada gradimo veliku crkvu u predgrađu grada Lusake. Ta gradnja lijepo napreduje. Neko vrijeme morali smo prekinuti taj posao jer me je nadbiskup zamolio da počnem graditi kuću matice za domaće časne sestre »Služavke Blažene Djevice Marije«. Najprije smo morali očistiti teren za gradnju, a onda podići zidanu ogradu oko mjesta gdje će se nalaziti taj samostan. Bio je to velik posao, na kojem smo morali zaposliti oko 50 radnika. Taj zid je visok oko 2 metra, a dugačak je 586 metara. Na vrhu zida postaviti ćemo razbijeno staklo zaliveno u beton, da tako otežamo lopovima preskakivanje zida.

Sad smo se ponovo vratili k poslu na crkvi da je što prije završimo. Nadam se da ćemo je dovršiti za mjesec i po. Kad će biti otvorene i blagoslov crkve, ne znam. Kripta je već gotova i sad uređujemo zidove u samoj crkvi.

U međuvremenu podigli smo zid u predgradu Lusake Materu na mjestu gdje se ima graditi nova crkva. Zid je dugačak 280 metara.

Istog dana primio sam za našu ovlašćujuću sirotinju sedam paketa robe iz Zagreba i osam paketa iz Sarajeva. No moram sve to čuvati od provalnika da mi se ne dogodi ono što se dogodilo našem ocu Ivici Gerovcu, komu su lopovi iz auta odnijeli u samoj Lusaki usred bijela dana sve što je imao u autu dok je on obavljao razne poslove. Već su pokušali provaliti i u moje spremište, ali ja sam sve vrednije stvari sakrio dublje u kući. Na zgradu našeg novicijata stavio sam na sve strane svjetiljke, koje gore cijelu noć. Postavio sam i sirenu za uzbunu. Ako bi lopovi provalili u bilo koji dio kuće, na svim stranama može se dati uzbuna tom slijenom.

Ekonomsko stanje u zemlji je tako loše da već ne možemo dobiti nigdje ni kruha. Već sam se stoga privikao na »nešmužganice«, koju jedem umjesto kruha. Uzmem neš-

NOVA CRKVA U PREDGRADU LUSAKE. IZGRADIO JU JE
BRAT ILIJA SA SVOJIM RADNICIMA

to juhe u vrećicama i priredim si ručak: malo juhe, malo nšime i što ćeš bolje!

Koliko god mi moj posao donosi radosti, bude ipak i časova razočaranja zbog radnika. Nije lako imati na brizi oko 50 radnika. Treba s njima imati mnogo strpljenja. Koliko se za njih brinem! Redovito im svaki dan nabavljam brašno za nšimu, a to znači svaki drugi dan treba nabaviti vreću brašna. A nakon isplate svakome sam dao mali dar uz redovitu plaću. I pomislite, među tim ljudima našlo se nekoliko lopova, njih četvorica koji su me potkradali. Štoviše, jedan od njih me je tužio uredi za zaštitu radnika da sam ga otpustio s posla bez razloga, da mu nisam platio odmor od 14 dana i da ga nisam unaprijed obavijestio da ga namjeravam otpustiti. U uredu su, međutim, odbili njegovu tužbu i uzeli mene u zaštitu. A malo nakon toga policija je tog istog čovjeka uhvatila zbog krađe povrća časnim sestrama, koje je onda odvozio na prodaju.

Čovjeka takve stvari bole, ali zbog nekoljicine njih ipak ne može reći da su svi radnici takvi i da su nezahvalni. Većina njih je veoma vjerna i prirvrena. Ta znaju da im dajem i više nego što sam im po pravdi dužan dati.

IIIJA DILBER

DOK SE OVOG MJESECA SJEĆAMO
SVOJIH POKOJNIKA, NE ZABORAVIMO
SE POMOLITI
I ZA NAŠE MISIONARE KOJI SU ŽIVOT
ŽRTVOVALI ZA KRISTOV
KRALJEVSTVO

O udavu i drugim novostima iz Litete

Nakon duljeg vremena primili smo pismo sestre Emice Verlić iz leprozarija Litete u Zambiji, u kojemu nam opisuje kako teče život u toj bolnici i oko nje. Pismo je poslala 4. rujna 1979.

Već dugo vam se nisam javila. Znate onu narodnu: »S kim si, onakav si.« Pa sam se, eto, i ja pomalo ugledala u svoju okolinu u kojoj živim.

Ziva sam i zdrava kao riba i da vam je samo vidjeti kako mi ovdje u Liteti živimo! To je i bolnica za gubavce, ali i džungla. Velim džunglu, jer su prošli mjesec naša dva radnika u sklopu naše bolnice ubili grdosiju od zmije, pravog pravcatog udava. Bio je dugačak oko pet metara, a debeo kao ljudska noga iznad koljena. Kad su ga ubili, dovukli su ga do pred bolnicu. Još se trzao. Naši bolesnici i osoblje bolnice nagrnuli su da ga vide. A ja sam požurila po fotografski aparat i slikala sam tu grdosiju i znatiželjne promatrače. Kad već možete na slici vidjeti kako to čudo izgleda, žao mi je što ga ne možete i kušati. Naime, drugi dan su udava ogulili i onda — navali, narode, na to meso. Hvala Bogu, mene nije nikto ponudio ni počastio tim zalogajem. Mislim da bih ipak lakše pojela miša nego to meso.

Ima i drugih novosti. Otvorili smo mali porodični odjel s četiri kreveta. Tu radi domaća primalja. Imamo tri domaće bolničarke. Sve su počele raditi koncem prošle godine. Nastanili su ih u sestarskoj kući zajedno s nama. Sve imaju djecu, premda nisu udate. Otada je kuća postala tako prometna od jutra do kasno u noć da nismo imale nikada mira. Nakon mnogih molbi i žalbi doktoru i upravitelju konačno su nama bjelkinjama dodijelili posebnu malu kućicu s dvije sobe, kuhinjom i kupaonicom te sobom za dnevni boravak, odnosno sobu za primanje gostiju. Morale smo krampati, jer je oko te kuće bilo sve obrasio dračem. Mravi su izjeli sav strop. Bolnica nam je dala popraviti taj strop i okrečiti sve prostorije, a nabavila nam je i najnužniji namještaj. Ostalo smo si morale same nabaviti svojim novcem. Brat Ilija Dilber nabavio nam je žicu za ogradu oko kuće, a prijatelji iz sjemeništa u Mpimi napravili

GOLEMI UDAY ŠTO SU GA U VRTU BOLNICE U LITETI UBILA DVA RADNIKA

su nam željezna vrata na ulazu u naš vrt. Onda smo same oko kuće iskrčile svu šikaru i tu smo uredile dva velika vrata za povrće, a ispred kuće za cvijeće. Dio hodnika dale smo pregraditi. Jedan poljski misionar kupio nam je i dovezao vrata i stavili smo ih na taj dio pregrađenog hodnika. Tu smo smjestile našu kapelicu. Pred blagdan Srca Isusova došao nam je iz Lusake generalni vikar nadbiskupije i blagoslovio nam je tu kapelicu, a na sam blagdan Srca Isusova imale smo tu svetu misu i doble smo Presveto. To nam je najljepša nagrada za sav trud. Uglavnom smo sve same radile, i to od 4 sata popodne pa do noći. Radnike nismo mogli plaćati jer nam je novac trebao za kupovanje stvari.

Veoma smo blizu bolnice. Radosne smo što sad imamo svoj mir. No dok smo si tako uređivale taj svoj novi stan, posao u bolnici nije nam se smanjivao. Svaki dan radimo od jutra do četiri sata popodne, a onda kad dodeš kući, ne znaš čega bi se najprije prihvatio. Vrtove treba obradivati, zalijavati, plijeviti. Ovdje, naime, nema kiše od travnja do listopada, pa stoga treba sve zalijavati, ako želimo da imamo povrće i cvijeće. Treba i dvorište držati u redu, pa onda moramo si kuhati, prati rublje, pospremati kuću. Dok u sestarskoj kući država plaća dva radnika, od kojih jedan radi u kući, a drugi u vrtu, nama to ne daju. Želimo li imati radnika, moramo ga same plaćati. Za to nam je džep previše plitak.

Pomolite se za nas i za naš rad! Drugi put reći ću vam nešto i o našim bolesnicima.

S. Emica VERLIĆ

Kult pokojnika kod plemena Baluba

Prijatelje mislja sigurno zanimaju i razni običaji ljudi među kojima djeluju naši misionari. Tako će lakše upoznati s kakvim se poteškoćama susreću oni u naviještanju Evanđelja. Sestra Sofija Novotny u ovom članku, poslanom krajem travnja ove godine, opisuje kako pleme Baluba u Zairu štuje svoje mrtve.

Kult mrtvih ili kult preda raširen je po cijeloj Africi, pa ga stoga susrećemo i kod plemena Baluba.

Crnci žive stalno u saobraćaju sa svojim pokojnicima. Čvrsto su uvjereni da duše mrtvih imaju velik utjecaj na sve, pa i one najmanje čine i dogadaje svagdašnjeg života. Štoviše, oni su uvjereni da duše pokojnika znaju više i da su vještije i sposobnije nego što su ti ljudi bili za vrijeme svoga zemaljskog života. Stoga ih zazivaju i mole im se u svakoj potrebi i poteškoći, jer su uvjereni da ono što ne mogu učiniti živi, mogu učiniti njihovi mrtvi. Duša mrtvog štiti život u svakoj potrebi i pogibli. Stoga se njoj ribar moli i zaziva je kad polazi na ribolov. Mrtvi se zazivaju i onda kad se obrađuje zemlja da što bolje urodi i dade što bolju žetvu. Mrtvi mogu navještati sreću i nesreću. Tako su, na primjer, glas sove noću ili lajanje divljeg psa predznak nesreće. Na protiv, ako čovjek nađe na glijive, to je znak sreće. Glijive se beru tiho, bez riječi, s velikim strahopočitanjem.

Pogreb mrtvih — Nekoć su u ruku mrtvaca stavljali bisere kojima će on platiti prijevoz preko rijeke veslaču koji prevozi u selo mrtvih. Ženi nerotkinji stavljali su za njezinu sramotu u ruku komad drvenog ugljenja, da tako i na drugi svijet nosi svoju sramotu.

Kako se živi u selu mrtvih? Izgleda da se živi normalnim životom, kao i ovdje. Dobri ostaju dobri, a zli ostaju zli i stoga mogu činiti zlo ljudima na zemlji. Duša mrtvaca osvetit će se svakome koji mu je za života učinio nešto nažao. Zato im crnci prikazuju žrtve da ublaže njihovu srdžbu.

Mrtvaca nose na njegov zadnji počinak trčeći. A to čine zato da mrtvacu samom zametnu trag do sela, da bi mu onemogućili povratak u selo. Nad otvorenim grobom najbliži rodak mrtvačev pita prisutne da li po-

kojnik nekome što duguje. Ako duguje, onda će članovi klana namiriti sve njegove dugove.

Nekad su mrtvace nastojali zakopati na skrovito mesto, jer su ih inače vrati otkopali te od njihovih kostiju i kože pravili razne privjeske za vrat kao zaštitu od zlih duhova. Ako su mrtvaca pokopali na skrovitu mjestu ili ako je umro daleko od svoga sela i tamo pokopan, onda su rođaci običavali užeti od njega nopte i nešto kose. To su onda ukopali na ulazu u njegovo selo. To ima predstavljati samog pokojnika. Na tome mjestu ili na samom grobu obavlja se onda posmrtni obred »libacije«. Po grobu izljevaju palminovo vino ili domaće pivo, a stavljuju i posudu s jelom.

Kao što mi u Evropi nosimo crninu u znak žalosti za svojim pokojnikom, tako i crnci imaju svoje običaje. Nekad se nisu prali po dva do tri mjeseca kad bi 'm umro netko u klanu ili u obitelji. Zatim, nisu rezali kose, bili su obučeni samo do pojasa. Sad je, međutim, civilizacija toliko na njih utjecala da su napustili te običaje, koji nisu bili uvijek baš higijenski.

Crnci vjeruju u reinkarnaciju. To jest, oni vjeruju da se pokojnik može ponovo roditi. Ako bi u obitelji umrlo dijete, tada će slijedeće dijete koje se rodi dobiti ime pokojnog djeteta, jer roditelji vjeruju da im se dijete vratilo kao novorođenče.

Ako bi majka rodila defektno dijete, roditelji bi ga čuvali tako dugo dok se ne uvjere da se njegovo zdravstveno stanje ne može poboljšati. Tad bi ga jednostavno uzeli i bacili ili u rijeku ili kakvu jamu. Prije nego što ga bace, molit će ga da im oprosti taj čin, te ujedno mole dušu djeteta da im se za to ne osveti. Kažu duši djeteta da to čine »za djetetovo dobro«, da mu time omoguće kako bi se vratilo na ovaj svijet u boljem tijelu. Kad bace dijete, roditelji odu s tog mesta a da se i ne okrenu, i to odu brzim korakom, jer se boje duše djeteta.

Hvala Bogu, taj barbarski običaj više se ne vrši kod plemena Baluba. Duh Evanđelja ipak je već toliko prodro u to pleme da je bar na tom području raspršio njihova kriva shvaćanja. Sada roditelji prihvataju dijete onakvo kakvo im se rodilo.

S. Sofija NOVOTNY

nove knjige

MAKSIMILIJAN KOLBE — napisao Yves Ivonides. Knjiga ima 240 stranica, 80 d po primjerku. Djelo je rađeno na temelju brojnih dokumenata, a može oduševiti mnoge čitatelje: svećenike, redovnike i obične vjernike, jer opisuje život svećenika, redovnika i kršćanina kojemu je ljubav prema Bogu i bližnjemu bila prvo i jedino načelo života.

PRAPOVIJEST SPASENJA — 1977. godine tiskana a ima 304 stranice i stoji 120 d.

PRAOCI IZRAELA — Izdana 1978. godine, ima 232 stranice i stoji 100 d.

IZLAZAK — Izdana 1979. godine, ima 416 stranica i stoji 150 d. Sve tri knjige napisao je franjevac konvencionalac dr Celestín Tomić, koji želi spasosnosnu poruku Objave približiti što je moguće širem sloju vjernika da im pruži pouzdano tumačenje svetih tekstova. Sve ove knjige možete nabaviti na adresi: Uprava Veritasa, Miškinina 31, 41000 Zagreb.

DUBROVNIK — JEDNA VRATA PREMA ZAPADU. Napisao Ivo Gugić. Knjiga obrađuje važnija poglavja iz dubrovačke kulture i crkvene povijesti. Deset ilustracija na finom papiru. Cijena 80,00 d. Naručuje se na adresu: Ivo Gugić 58220 Trogir.

IZ POVIJESTI KARLOVAČKE ŽUPA (Banja — Centar — Dubovac — Hrnetić — Ka-

mensko — Švarča). Pripremili karlovački župnici. Knjiga ima 224 stranice s mnogo fotografija. Cijena 90 d. Naručuje se kod: Rkt župa Majke Božje Snježne, 47000 Karlovac, Boškovićeva 36.

KATEHEZA ŽIVOTNIH DOBI — napisao J. Colomb. Zagreb 1979. Prvi svezak novopokrenute katehetske biblioteke »Orlentacije«. Jedno od temeljnih djela iz područja suvremene kateheze. Djelo za svakog katehetu i pastoralnog djelatnika. Cijena 180 d. Naručuje se na naslov: KATEHEZA, Vlaška 36/I — 41000 Zagreb.

MARULIĆ — Hrvatska književna revija - srpanj, kolovoz 1979. Toplo preporučujemo ovaj naš kulturni časopis i citiramo odlomak iz uvodne riječi: »lako su u ovom broju

izostale neke redovite rubrike, nadamo se da će se i u njemu naći za svakog ponešto. Čitajte nas, sokolite nas, kritizirajte nas, pratite naš rad, ali nam i pomozite, kako bi »Marulić« mogao i dalje vršiti svoje poslanje i kao časopis religioznog usmjerenja, i kao čirilo-metodski (jeronominski) časopis i kao hrvatska književno-kulturna revija.

(Nastavak s 385 str.)
vorenio kažeš: »Ja smatram da puno ne grijesim.« Što bi onda uopće značilo »puno« sagrijesiti? Jedno ti moramo reći: ti se moraš promjeniti i početi živjeti po Evandelu. Ne možeš se — ti kršćanin — ponašati i živjeti kao toliki mladići koji nemaju vjere. Očito je da ti savjest nije mirna: budi drugi i slijedi svoju savjest prosvjetljenu vjerom!

DUHOVNE VJEŽBE ZA SVEĆENIKE U OPATIJI u studenom i prosincu

4. do 10. studenoga, 5 dana, vodi o. Slavko Pavin
12. do 16. studenoga, vodi o. Franjo Cerar
19. do 23. studenoga, vodi o. Franjo Cerar
10. do 14. prosinca, vodi o. Franjo Pšeničnjak

Molimo da se unaprijed najavite na adresu:

I S U S O V C I
Rakovčeva 12
51410 OPATIJA

Izišao je DŽEPNI KALENDARIĆ za 1980. godinu. Nedjele i blagdani u crvenoj boji. Korice u četiri boje. Cijena je 6 dinara. Tko naruči deset komada ili više dobiva 10% popusta. — Naručuje se na adresu: Stjepan Dilber — Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb — pp 699.

Radi znatnog povišenja poštarine, papira i grafičkih usluga prisiljeni smo da za slijedeću 1980. godinu povisimo cijenu Glasnika za 1 dinar po komadu. Tako će slijedeće godine Glasnik stojati 7 d po komadu ili 84 d godišnje. Oni, koji primaju deset komada ili više imati će uobičajeni popust od 10%.

zahvalnice

ZAHVALUJUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

...na primljenoj velikoj milosti. — Zahvalni otac, Zagreb
...i sv. Antunu za primljene milosti. — Katica Hasanek, Varaždin
...sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću za brzo ozdravljenje. — S. M., Zenica
...Gospri Lurdskoj i bl. Leopoldu za zaštitu na putovanju. — Baka Anka, Novoselci
...sv. Josipu i svima svetima za uslišane molitve i za primljene milosti u 70 godini života. — Jela Jurišić, Dolina
...za sretnu operaciju na očima a m. Klauđiji za primljene milosti. — V. K., Zagreb
...za sve milosti i pomoć u 60 godini mojega života. — Amalija Androlić, Kutina
...Presv. Trostvu, sv. Antunu i svima svetima za zdravlje i za uspjeh djece u školi. — J. M., Vladislavci
...što su mi pomogli da očuvam vjeru i poštjenje, što su me spasili u prometnim nesrećama i drugim neprikilama. — Zorka Radetić, Split
...za mnogostruku pomoć u mnogim bolestima i za sretnu operaciju. — Elizabeta Juzbašić, Bošnjački
...za hrabrost sv. vjere da smo mogli jednaestero djece roditi i kršćanski odgojiti. Najstariji sin ima 38 godina a najmlađi 14. (4 kćeri udate, tri sina oženjena). 4 neoženjena. Hvala za 21 unuče živo i jedno pokojno. Hvala velikom Bogu i Stvoritelju u ovoj godini djeteta, što je nama povjerio tolike živote; od srca hvala za zdravlje djece i unučadi. — A. B., Samobor
...za primljene milosti. — Mica Briljan
...i m. Klaudiji za pomoć u molitvama. — Dragica Reisinger
...i m. Klaudiji za sve dobro što je učinila našoj obitelji. — Silva i obitelj
...i m. Klaudiji za pomoć. — Stjepan Benić, sveć.
...i m. Klaudiji za ozdravljenje od teške bolesti. — S. Benjaminina Đud
...i m. Klaudiji za ponovnu veliku milost. — B. M., Zagreb
...sv. Anti i m. Klaudiji za sretan uspjeh u školi i povratak u domovinu mojega sina. K. T., Varaždin
...i m. Klaudiji za pomoć. — N. N.
...i m. Klaudiji za pomoć. — Obitelj Željko
...i m. Klaudiji za sretno rođenje sinčića. — N. N.
...i bl. Maksimilijanu Kolbeu za primljene milosti. — Josipa Gabrić, Subotica

...bl. Leopoldu i Kardinalu za sretan uspjeh operacije. — Antun Volarić, G. Desinec
...i Ivanu Merzu za sve primljene milosti u životu. — Katica Petić, Gorjani
...Gospri od brze pomoći, bl. Leopoldu i Angelima Čuvarima za primljenu milost. — Citateljica iz Vukovara
...i sv. Antunu za ozdravljenje, na položenim ispitima, za nadene stvari i na zaposlenju. — M. O., Osijek
...Gospri Trsatskoj i bl. Leopoldu za ozdravljenje muža i na uslišanim molitvama. — A. P., Gruda
...i Majci Božjoj Bistričkoj za sretnu operaciju, za ozdravljenje i za primljene milosti. — N. P., Dubrovnik
...i Gospri Lurdskoj uz preporuku da sin sretno prode u školi. — K. A., Francuska
...na velikoj milosti uz preporuku za obitelj. — Milka Frković, Čazma
...maloj sv. Tereziji i Petru Barbariću za mnoge milosti. — Ana Marković, Črnkovci
...bl. Leopoldu, Petru Barbariću i dušama u čistilištu na primljenim milostima. — Obitelj Z. P., Kaptol
...i Gospri od brze pomoći za spas u prometnoj nesreći, za ozdravljenje unuka od teške bolesti i za sretno zaposlenje. — Citateljica iz Kupline
...za uspjeh u školi. — Mama Ana i kćerka Danica, Podr. Podgajci
...bl. Leopoldu i svima svetima za ozdravljenje. — R. N., Draškovec
...Gospri Lurdskoj i sv. Antunu za ozdravljenje od teške bolesti. — Marija Gorjanac, Barki Breg
...sv. Anti i sv. Nikoli Taveliću na primljene milostima. — Anto Matić, Ivančev
...sv. Obitelji i sv. Tereziji od maloga Isusa na uslišanoj molitvi — H. T., Visoko
...za strpljivost u teškoj bolesti. — M. S.K.
...za ozdravljenje — Jelena Đarić, Garešnica
...i dušama u čistilištu za sve primljene milosti. — Ljubica Novosel, Desinec
...i bl. Leopoldu za ozdravljenje. — M. L., Kalinovac
...sv. Anti i bl. Leopoldu na primljenoj milosti. — S. J., Pučišće
...na primljenim milostima. — Ivka Martinić, Bakar

**PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZAŠTITI!**

Sveto Platno na istoku

Priredio: Pero BULAT

Što se dogodilo sa Svetim platnom koje su našli u grobu poslije Uskrsnuća? Sutnja je potpuna. Predaje i legende se miješaju, iako su međusobno povezane tankom niti. U razmaku od dva stoljeća nije lako razlikovati istinito od lažnog, premda razlozi doba cvjetanja legendi, kao i nepoznatih predaja, mogu biti prihvativiji.

Pripovijeda se da je Nikodem uzeo i zadržao kod sebe i čuvao Svetu platno s drugim relikvijama muke Isusove u Pelli, gradu pod vlašću Agripa, te da je drugom prilikom ponovo vratilo Svetu platno u Jeruzalem.

Ondje je ono, prema riječima Pingonija, ostalo dok nisu križari oslobođili Palestinu i dok su ga čuvali kraljevi Jeruzalema.

Iz neke druge usmene predaje saznaje se da je oko 400. godine sveti Jeronim, koji je osamlijen živio u Betlehemu, predavši se proučavanju Svetog pisma, pričao nekim pobožnim ženama da se Svetu platno nalazilo s ostalim relikvijama muke Isusove u jednoj crkvi Jeruzalema na brdu Sionu.

Baronius, učeni tumač kršćanske predaje, tvrdi u svojim »Analima« — i to bez ikakve ografe — da je sve orude muke Kristove, kao i relikvije Njegova ukopa, ostalo među kršćanima koji su ih častili kao trofeje po Kristu izvojevane pobjede, kao trajna vrele milosti i čuda.

Da li se Svetu platno nalazilo među relikvijama muke koje su se s križem vratile svetoj Jeleni, majci cara Konstantina? Nije nam to poznato. Znamo samo da su kršćani mogli iskazivati javni kult spomenutim relikvijama poslije Milanskog edikta

313. godine.

Više se možemo pouzdati u neke izvore koji, iako baš nisu neosporni, predstavljaju stanovit stupanj vjerodostojnosti. Do II. stoljeća Svetu platno bilo je predmet osobitoj interesa za kršćane koji su čuvali uspomenu same osobe koja je imala Svetu platno poslije Uskrsnuća (Vaccari Savio).

U pripovijedanju »Acta Pilati — Pilatovi spisi« iz II. stoljeća, koji obavještavaju o istrazi što ju je Pilat poveo u pogledu Isusova uskrsnuća, govori se o Svetom platnu i o grobnim plahnama vrlo opširno. Ti »Pilatovi spisi« uživali su kod kršćana onog doba veliki auktoritet i citirali su ih: Justinijan u II. vijeku, Tertulijan u III., Eusebije u IV., Orozije u V., te Grgur Turonski u VI. stoljeću.

MOZARAPSKA

LITURGIJA

U zaključku Uskrsne subote mozarske liturgije iz VI. i VII. stoljeća čitamo:

... Petar dođe s Ivanom do groba i vidje »recentiaque in linteaminibus defuncti resurgentis vestigia — svježe tragove na platnu od mrtvaca koji je uskrsnuo.«

Što treba razumijevati pod »vestigia«? Tumačenje koje leksikoni daju riječi je slijedeće: trag nogu, trag, znak prepoznavanja, znak po kojemu se nešto može prepoznati. U »Vodiču« znači: otkriva.

Bez sumnje da su »resurgentis vestigia« otisci Uskrslog i znak za njegovo prepoznavanje na platnima.

Mozarska liturgija (službeno se upotrebljavala od druge polovice XI. stoljeća, a bila je u VII. stoljeću upot-

Konačno je izšla na talijanskom jeziku knjiga »La Sindone e la scienza - Sveti platno i znanost«, u kojoj su skupljena sva predavanja i saopćenja Drugog međunarodnog kongresa u Torinu početkom listopada prošle godine. U njoj se iznose unutarnji kriteriji za autentičnost Svetog Platna. Mi ćemo u ovom broju Glasnika Izmljeti nekoliko povijesnih podataka koje navodi poznati sindolog liječnik Judica Cordiglia.

punjena) donosi očito svjedočanstvo o »grobnim platnima« Kristovim, a napose o Svetom platnu. U njoj se nalazi najstariji odломak, koji govori o »otiscima«.

Galikanska liturgija, upotrijebljena u Francuskoj prije Karla Velikog, poziva se na mozarapsku, te ona također u uskrsnoj misi ističe »trago-ve« uskrslog Krista.

Imamo još jedno svjedočanstvo velike vrijednosti, a koje potječe iz VIII. stoljeća. To je svjedočanstvo sv. Ivana Damaščanskog, koji u opštem popisu svetih predmeta uvrštava Svetu platnu među štovane relikvije kršćanstva svoga vremena.

Prema nekom dokumentu krajem XI. stoljeća, koji su povjesničari pripisali Aleksiiju Komnenu, izgledalo bi da se u VII. stoljeću u svetim mjestima poštovalo neko platno dugačko »više od osam stopala«, na kojemu je bio utisnut Isusov lik.

Juraj, metropolit iz Nikodemije, na završetku homilije na »sveti dan Velikog petka« prikazuje dovršen popis najvažnijih relikvija kršćanstva, među koje je uvršteno Svetu platno i grob. Budući da je spomenuo grob, izgleda da se Svetu platno, kad je on o njemu izvještavao, još nalazilo u Jeruzalemu.

PISMO SV. BRAULIONA

Braulion, biskup Zaragoze, (626.), u svom pismu upozorava kako treba imati u vidu, što se tiče prvih vremena kršćanstva, da su se u onom periodu doznale mnoge stvari koje se nisu nalazile u zapisima. I navodi primjer platna i ubrusa kojima je bio omotan Gospodin.

On se poziva na odломak

Ivanova evanđelja, razumijevajući pod »platnima« sigurno i Svetu platno, ostavljajući »sudariju« njegovo specifično ime »sudarij — ubrus«.

I biskup to razjašnjava dodajući: »Sveto pismo pripovijeda da se pronašlo »grobno platno«, ali ne kaže, međutim, da je ono sačuvano. Pa ipak se ne mogu smatrati praznovjernima oni koji vjeruju u autentičnost Svetog platna, jer ne mogu da vjerujem da bi ova briga oko sačuvanja Platna bila uzmanjkala kod učenika koji su — kako znamo po Svetom pismu pronašli »platna«. Unatoč šutnji evandelja što se tiče Svetog platna, koje je nadeno u Isusovu grobu nakon njegovog uskrsnuća, preda je njegova očuvanja bila je živa i nepromjenjiva kao da ga je Evanelje potvrdilo.

SVETO PLATNO U CARIGRADU

Epifanio, monah Agiopolita, koji je živio u XI. stoljeću, u svom »Opisu Svetog grada i svetih mesta« piše da su u Konstantinovoj bazilici na Golgoti spremljene relikvije Muke, a među njima i Svetu platno.

U XII. stoljeću Svetu platno nalazi se u Carigradu i to potvrđuje Nicolo Mesarita, upotrebljavajući istu opisnu terminologiju koju je već upotrijebio i Juraj Metropolit iz Nikodemije.

Kako je Svetu platno došlo u Carograd? Nije nam poznato. Sigurno znamo da se 1171. nalazilo u ovom gradu, a Vilim iz Tira priča da je sačuvano u »Bucoleonu«, jednoj vrsti kapele, u kojoj su se čuvale relikvije Muke.

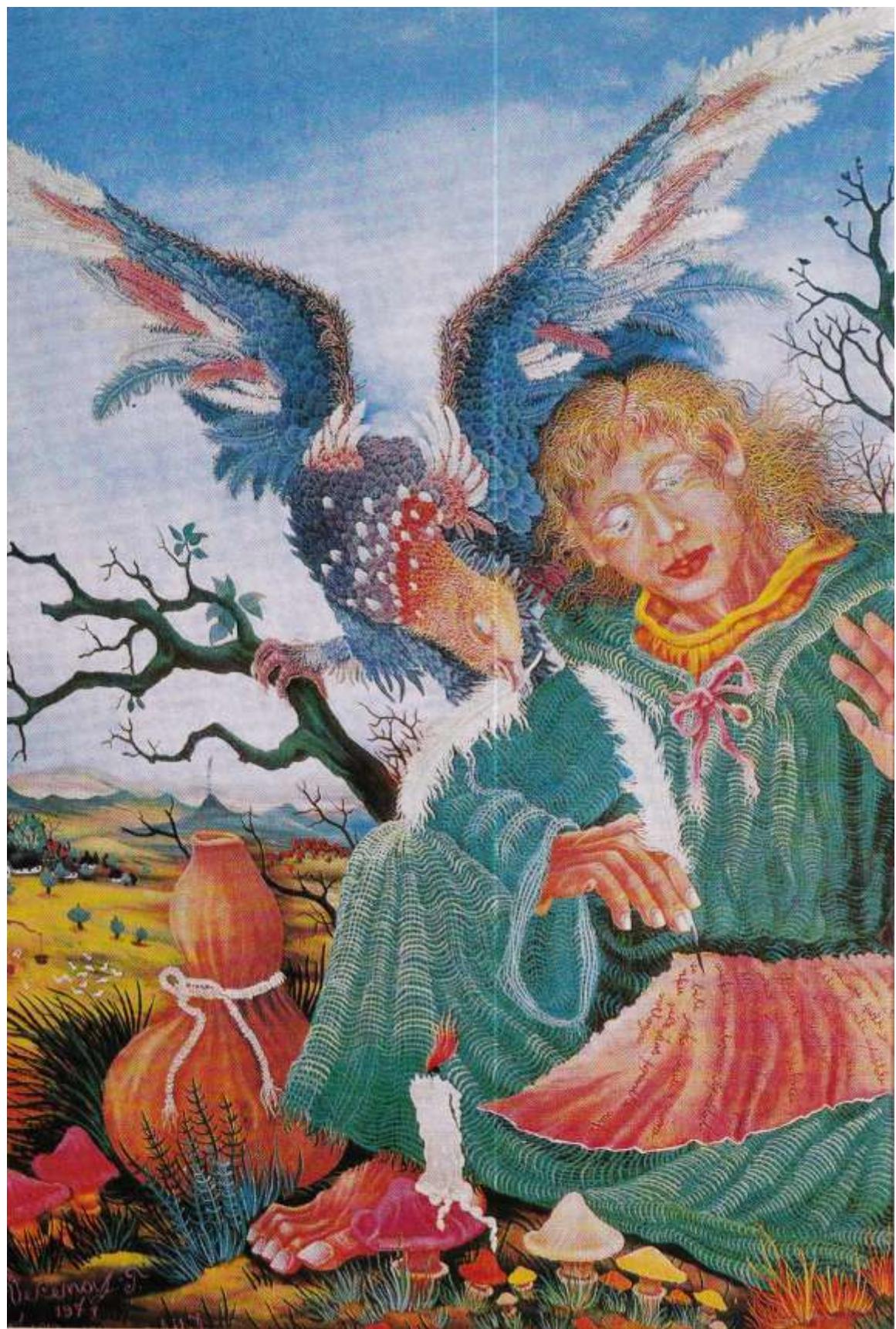
Hodočasnici koji su u XII. stoljeću posjećivali Carograd potvrđuju istu stvar. Drugačije ne svjedoči ni Robert di Clary u svojoj »Estoire« IV. krizarske vojne iz 1204. godine. On izvještava da je »među starim manastirima tamo bio manastir sv. Marije od Blakernas, gdje se nalazilo Svetu platno, u kojem je bio umotan naš Sire (Gospodin), a koje platno se danas izlaže uspravno tako da bi se dobro mogao vidjeti lik našeg Gospodina«.

Međutim, ne zna nitko, niti Francuz, gdje je platno nestalo kad su zauzeli grad.

Nicolo Idrutino pripovijeda da su Francuzi, zagospodarivši Carigradom, odstranili ne samo carska blaga, već i crkvena, te tako ušli u riznicu Velike palače, gdje su se nalazile velike relikvije Spasiteljeve, koju su opljačkali. Pisac ne kaže međutim da su relikvije nestale, što više, dodaje da ih je poslije pljačkanja vidi vlastitim očima.

Što se dogodilo sa Svetim platnom i kako je ono prešlo iz Istoka na Zapad ili, bolje rečeno, u Francusku? Otvara se novi period misteriozne šutnje. Oko te šutnje, da bi se protumačila, bilo je raznih hipoteza, više ili manje prihvatljivih.

Naslovna strana:
**BETLEHEMSKA ZVONA
NAVJEŠĆUJU DA DOLAZI
BOZIC**

Na zadnjoj strani:
**ZALOSNA STVARNOST NA
KRAJU »GODINE DJETETA«:
DJeca i nadalje iz smrznute
sobe gledaju čeznutljivo kroz
smrznuti prozor u smrznuti svijet**

Izdaje: Hrvatska pokrajina Družbe Isusove — Uredničko vijeće: Josip Antolović, Pero Bulat, Juraj Gusić, Miro Jurić, Ivan Knafeljc, Rudolf Koprek, Antun Trstenjak. — Odgovorni urednik Miro Jurić, Palmotićeva 31, 41000 Zagreb, pp. 699 tel. 441-636. — Tisak «Plamen» Slav, Brod, Omladinska 24. — Korice: Grafički zavod Hrvatske. — Cijena pojedinog broja 6 din. — Godišnja pretplata 72,00 din. — Skupne narudžbe od deset primjeraka na više dobivaju 10% popusta. — Preplate šaljite poštanskom uplatničicom na adresu: Uprava Glasnika 41001 Zagreb, pp. 699. — Rukopise ne vraćamo. — Poštarnina plaćena u gotovu.

»Godina djeteta«

Molim vas: prije nego započnete čitati ove retke, dobro pogledajte posljednju vanjsku stranicu Glasnika. Prepoznat ćete žalosnu stvarnost što je ostavljamo na kraju razdoblja koje gordo nazvamo »Godina djeteta«.

Djeca u smrznutoj sobi gledaju čeznutljivo kroz smrznuti prozor u smrznuti svijet. Ti su prozori sklepani vrlo primitivno. Više su slični zatvorskim nego onom što bi trebali biti: okna obiteljskog doma sretnih roditelja i vesele djece ...

Napričovjedao se svijet ove godine o djeci; nadeklamirao se kako bi djeci trebalo dati i ptičjega mlijeka. A na kraju godine bilanca je očita: ostavljamo i nadalje djecu smrznute duše i srca u smrznutim uvjetima života. Bez ljubavi i topline — u gladi, bijedi i tami ...

Dijete i nadalje nema pravo na rođenje — jer će ga i ubuduće progoniti kao divlju zwijer. I to vlastite majke i očevi još prije rođenja.

Djeca će i dalje živjeti bez ljubavi u nesigurnim i necjelovitim obiteljima koje su u stalnoj opasnosti da se rastave ...

Djeci će se i nadalje onemogućivati vjerski odgoj uskraćujući im mogućnost spoznati pravu istinu o svijetu, Bogu i vječnosti.

Ponovo je jasno i sigurno jedno: ukoliko itko daje kakvu šansu djeci, to je sigurno i jedino Betlehemsko Dijete i oni koji to Dijete žele i mogu dati djeci. Zato nije nikada bio poželjniji zvuk betlehemske zvona (čiju sliku vidite na prvoj stranici ovoga Glasnika), i nikada djeca nisu više čeznula za njima (tu čeznju vidite na licu djece s posljednje stranice) kao sada, upravo na kraju onoga što lažno nazvamo »Godina djeteta«.

Emanuele, prijatelju malenih!

Ti nado djece svega svijeta, što milosti ih izbavljaš:

O dodi, dodi sa neba, Dijete Nebesko, i spasi djecu zemaljsku!

Advenat nosi Nadu djeci koju je »Godina djeteta« ostavila bez nade!

P. B.

GLASNIK

SRCA ISUŠOVA I MARIJINA

GOD. 70. PROSINAC 1979. BR. 12

Na kraju jubilarne 70-godišnjice izlaženja GLASNIKA u prvom redu zahvaljujemo Božjem Srcu i Srcu Majke Marije za nebrojene milosti koje smo dobivali tokom čitavoga vijeka GLASNIKA, a osobito tijekom 1979. godine. Božja je ljubav »zbilja« u razmjerno kratko vrijeme svoje obilne darove da ostajemo začudeni koliko nas voli.

Prije svega: tiraž nam GLASNIKA polako, ali sigurno, raste, a s tim i povjerenje našega naroda. Naši čitatelji i svećenici osjećaju da GLASNIK želi biti blizak običnom, jednostavnom čovjeku koji ide u crkvu. Pokazuje mu ono što je danas lijepo u Crkvi, ali što je i bitno povezano s našom tradicijom, našim čovjekom i našim mentalitetom.

A što da kažemo o Izložbi originalnih fotografija Torinskog platna, koju smo organizirali najviše zato jer na divan i plastičan način pokazuje dokle je dolazila ljubav Isusova Srca? Sa svih strana čujemo riječi zadovoljstva i radosti. Do danas — 4. studenog 1979. — to znači za manje od šest mjeseci otako je Izložba otvorena, posjetilo ju je oko — 20.000 osoba, od kojih su mnogi došli u 266 autobusa. O samoj Izložbi želimo reći da se ona nastavlja i dalje, da ćemo učiniti sve što se može kako bi se obogatila sadržajem i novim dokumentacijama.

Pomozite nam zahvaliti Isusu i Mariji! Najbolja zahvala bit će vjernost GLASNIKU i pribavljanje novih čitatelja. Ostanimo i nadalje u Kristovoj ljubavi, osobito svakog prvog petka kada se u 19 s. prikazuje redovito sveta misa u Hrvatskom narodnom svetištu Srca Isusova za sve GLASNIKOVE čitatelje i dobročinitelje.

S A D R Z A J

MLADI I BRAK, V. V. — — —	404
ČEKAJUĆI SPASITELJA, R. Grgec — — — — —	405
ISUS — OČEKIVANJE SVIJU NARODA, A. Weissgerber — —	406
NIJE ŠALA BAVITI SE — BEBAMA, H. B. — — — — —	408
HRVATI NA MARIJANSKOM KONGRESU U ZARAGOZI, A. Katalinić — — — — —	410
GLASNIK U MEDIMURJU, P. B. — — — — —	412
SVJEDOČANSTVO DJEVOJKE, Ž. Brzić — — — — —	414
MOŽE LI NAM SE BRAK JOS ODRŽATI?, I. Fuček — — — — —	416
PUTOVANJE NADE I MIRA PAPE IVANA PAVLA II., P. Bulat — —	418
NOVA GENERACIJA, M. Starčević — — — — —	422
STAKLENE OČI, A. Vidovečki —	424
MOLIMO ZA OBNOVU I PROCVAT CRKVE U KINII, M. Rusan —	426
ZAZIVAO SAM SURADNIKE I SURADNICE, A. Gabrić — —	427
GLASI IZ SENEGRALA, J. Kostanjevec — — — — —	428
NAKON GODINU DANA MISIONARSKOG ŽIVOTA — — —	430
DVIJE MLADE MISE, M. Okruglić — — — — —	431
NOVE KNJIGE — — — — —	423
ZAHVALNICE — — — — —	433
IZLOŽBA SE NASTAVLJA, P. Bulat — — — — —	434

Mladi i brak

Po cijelom svijetu opažamo osim drugih kriza, također i krizu braka i obitelji. Sve više otkrivamo da je većina drugih kriza upravo posljedica neuredenoga obiteljskoga života. »Obitelj je, zapravo, škola za obogaćivanje čovječnosti« — ili za njegovo osiromaćenje.

Zato svuda pokušavaju mladima pomagati u pripravi za brak. Budući da to ne čine dostatno drugi. Crkva želi priskočiti u pomoć, osobito ondje gdje se govori samo o narnim temeljima obiteljskoga života. Crkva se drži na putku Koncila da »svi podupiru mlade ljude u obitelj-

skom, socijalnom i apostolskom životu.« Ali još više želi naravnim temeljima i pravilima obitelji dodati i Kristovo bogatstvo ženidbe kao sakramenta.

Razumije se: mladi će cijeniti ženidbu kao sakrament ako vide kako oženjeni kršćani uistinu po sakramantu i žive. »Kršćani... neka vrednote braka i obitelji uskajno objavljiju... primjerom svoga vlastitoga života.«

Kod pouke o pripravi za brak moralo bi se posebno govoriti i razlagati o činjenici nerazrešivosti braka, o kojoj mladi uistinu nigdje drugdje ne mogu čuti osim

u crkvi, ili još bolje, u vjerski izgrađenoj obitelji.

Usporedno s tom pripravom trebalo bi najprije pomagati mladima da razviju osobnu vjeru, jer je jedino ona uvjet za razumijevanje ženidbe kao sakramenta a posebno onoga života koji struji iz Kristova Srca, toga izvora svih sakramenata.

Dogmatska konstitucija o Crkvi lijepo i kratko sažima najbolje i najvažnije vidike sakramenta ženidbe: »Kršćanski bračni drugovi, djelovanjem sakramenta ženidbe, kojim naznačuju i imaju dio u misteriju jedinstva i plodne ljubavi između Krista i Crkve, uzajamno se pomažu da postignu svetost u bračnom životu i u primanju i odgoju djece, i tako imaju u svojem životnom položaju i u svojem staležu svoj posebni dar u Božjem Narodu. Jer iz te ženidbene zajednice proizlazi obitelj, u kojoj se radaju novi građani ljudskog društva, koji po milosti Duha Svetoga postaju po krštenju sinovi Božji, da tako Božji narod može strajati kroz vječove. U toj Crkvi koja bi se mogla nazvati kućnom, roditelji moraju biti za svoju djeцу riječju i primjerom prvi vjesnici vjere, i njegovati zvanje prikladno za svakog pojedinoga, s osobitom brigom za ono sveto.«

Skoro svaka riječ u toj poruci ima svoju težinu i ukratko tumači što to znači da je ženidba sakramenat i da je za život u braku nužno potrebna živa, osobna vjera.

V. V.

Čekajući Spasitelja

Piše: prof. Radovan GRGEC

Svijet smo ispunili svojom patnjom i očajem, ali i svojom nadom i čežnjom. Ljudski stvor, vapeći za oslobođenjem i uskrsnućem, očekivao je oduvijek Spasitelja.

Kad se ispunilo vrijeme, Spasitelj je došao. »Mudri« ovoga svijeta često nisu bili toliko pametni i hrabri da ga prepoznaјu i priznaju.

U crkvenoj godini redaju se pred našim očima najvažniji događaji iz povijesti spasenja u prirodnim ritmovima svagdašnjega života. Ona je svojevrstan dijalog vremena i vječnosti. Započinjemo je sjećajući se iščekivanja Spasitelja i njegova dolaska u našu povijest. To je vrijeme Adventa ili Došašća.

Iesus Krist se rodio kao siromašno ljudsko dijete u određenoj sredini i u određenom trenutku povijesti koјi i naša civilizacija, direktno ili indirektno, priznaje centralnim događajem povijesti, dijeleći je na vrijeme prije Krista i na vrijeme poslije Krista.

Advent nas zove da probudimo svoju čežnju za oslobođenjem i svoju vjeru u Spasitelja. Nije to nikakva neodređena vjera u bolju

sutrašnjicu čovječanstva. Spasitelj svijeta nije nalik na popularne pomodne modele i idole naših ekrana i estrada, naših borilišta i zabavista. Doduše, katkada u listu najpopularnijih »zaluta« majka Terezija ili Maksimilijan Kolbe, koji papa ili biskup iz trećeg svijeta, ali je ta lista obično odraz našeg obožavanja uspjeha, imanja i blagostanja.

Ipak, naši suvremenici, a naročito mladi, čeznutljivo i grozničavo traže oslobođenje u skladu s evandeoskom ljestvicom vrednota, makar toga i nisu uvijek svjesni. Čekaju svojeg »Godota«; o tom iščekivanju i čežnji govoru na osebujan način i drama suvremenog dramskog pisca Samuela Becketta. Iščekuju i traže svojeg Oslobođitelja i Spasitelja. Nažalost, često krvim putovima i stranputnicama. Vjerujemo da će ga ipak naći, prepoznati i priznati.

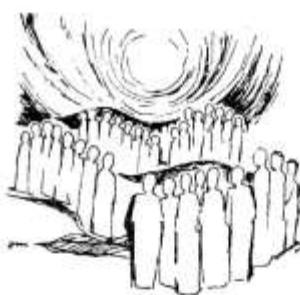
Oni koji vjeruju u Isusa Krista, Boga i čovjeka, znaju da je Isus povijesti i Krist vjere ista osoba. On je pobednik nad smrću, trajno živ i prisutan među nama. To je

i onaj isti prijatelj našega djetinjstva i mladosti, Spasitelj kojemu smo nekada pjevali na zornicama i o kojemu smo učili u katekizmu.

I naša djeca moraju upoznati i priznati toga Spasitelja. Potrebna nam je više nego ikada čvrsta i živa vjera. Sjetimo se toga u ovo predbožićno vrijeme tjeskobnoga i radosnoga iščekivanja.

Ne zaboravimo da vjera naše djece ne ovisi prvenstveno o tom kako su pisani naši katekizmi ili o metodama katekizacije, nego o tom kako mi vjerujemo i živimo. Ako je u ozračju u kojem živimo Spasitelj svijeta nepoznanica, stranac ili čak neugodan uljez, tj. ako roditelji i odrasli žive kao da ga ni nema, djecu je vrlo teško poučiti i odgojiti u vjeri bilo kakvim katekizmima ili metodama. Nadamo se da u hrvatskom narodu još uvijek postoje žarišta pravoga vjerskog i obiteljskog života. U tom ozračju ostaje živa i vjera u Spasitelja koji je pred dva tisućljeća ušao u našu povijest i koji dolazi u naša srca ako su spremna da ga prime.

Isus - očekivanje sviju naroda

Solidnim i dubokim razmatranjem neka čitatelje Glasnika uvede naš suradnik u veliki Advent prije Kristova rođenja. I današnje čovječanstvo proživljava taj Advent.

Kad je patrijarh Jakob ležao na samrtnom logu, Izreče nad svojim sinovima proroštva o budućnosti dvanaest plemena Izraelovih. Najslavniji je onaj mesijanski blagoslov što ga Izreče nad Jedom:

»Od Jude žezlo se kraljevsko ni palica vladalačka uzeti neće, dok ne dođe Onaj kome

pripada, kome će se narodi pokoravati.«

Judino žezlo vladalo je nad Izraelom, osim u onih 70 godina babilonskoga sužanstva, od Davida do posljednjega judejskog vladara Antigona, koga je 37. godine prije Krista ubio tudinac Herod, zvan »Veliki«, i tako preoteo žezlo Judino. Ispunilo se, dakle, vrijeme proroštva označeno i došao je čas da se pojavi iščekivanje sviju naroda — Kralj nad kraljevima i Gospodar nad gospodarima. On je onaj koji ima doći, kako je vjerovao starozavjetni Izrael, da kao »lav iz Judina plemena i izdanak Davidov« primi »prijestolje Davidovo i vlast kućom Jakovljevom dovjeka. I kraljevstvu njegovu neće biti kraja«, kako arkandeo napisao Mariju u Nazaretu.

NOSTALGIJA ZA KRISTOM

Da je Krist bio očekivanje Izraela, to je jasno iz mesijanskih proroštava i iz povijesnih zapisa u početku kršćanske ere. I Tacit i Svetonije zapisale nam kako je sав Istok bio prožet očekivanjem Kralja iz Judeje.

Druzi nam zapisi pokazuju da su to očekivanje raširili među istočne narode raspršeni Židovi, crpeći tu vjeru iz proročkih knjiga Biblije. Toboljina molitva pokazuje da je Bog imao s raspršenjem Izraela upravo namjeru da bi razglasili objavu pogani: »Hvalite ga, sinovi Izraelovi, pred poganim, jer vas je on među njih rasuo...«

No kako se Mesija može nazvati čežnjom svih naroda, kad većina svijeta nije znala za proročku poruku o njemu?

Kako je Izaija mogao reći da će »Jišajev Izdanak, dignut kao stijeg narodima, pući

željno tražiti,« da »otoci žude za njegovom naukom?« Mogao bi netko reći: Kad čuju za njegovu divnu nauku i poruku, zaželjet će Krista i očekivat će njegov drugi dolazak na koncu povijesti. Dakle, očekivanje nakon spoznaje i vjere u Krista.

No, izrazom »očekivanje naroda« kazuje se nešto što bismo modernim jezikom nazvali nostalgijska za Kristom su u dubinama duša, ona nesvesna težnja skrivena u najplemenitijim čežnjama ljudskoga srca, a samo ih Krist može ispuniti kao Put koji vodi k Bogu, kao Istina koja objavljuje Boga i kao Život koji daje Boga. I ne znači za Krista, religiozna je duša čovječanstva čeznula i stalno čezne za njim.

SLUTNJE PRIMITIVNIH NARODA

U davnini kamenoga doba, u kom još i danas žive neka plemena na rubovima civilizacijskih tokova, ljudi su uz mnoštvo duhova, čovjeku dobrih i zlih (animizam), vjerovali u vrhovnoga Duha, tvorca i svemira i duhovnog carstva. Njemu oni pod raznim imenima pripisuju stvaranje i upravu svijeta, dok nižim mitološkim duhovima pripisuju niža djelovanja u prirodnim pojavama.

Bio to negda grčki Zeus ili rimski Jupiter ili germanski Votan ili slavenski Svevid ili indijski Brahma ili kineski Šang-ti, on je zapravo jedini nosilac apsolutne, vječne, izvorne stvarnosti, od koga postoje stvorena sva druga božanska i zemaljska bića.

No još više osjećaju ti primitivni narodi kako o vrhovnom Božanstvu ovise i fizički i moralno. Zato mu se

mole, žrtvuju mu, zahvaljuju za plodine lovine, a kad sagriješe, traže s njime pomirenje kroz žrtve pomrnice. Od stranih naroda dugo su skrivali vjerske tajne svoga plemena, dok ne zadobioše neki učenjaci njihovo potpuno povjereno te im otkriše najčuvenije tajne vjere o vrhovnom Biću. Svojoj djeci otkrivaju ih tek u pubertetu nakon brižne pripreme za brak (inicijacija); pri tome ih uvođe u moralno poštivanje života i bračne vjernosti.

Najprimitivniji narodi zemlje pokazuju jak monoteizam (jednoboštvo) i monogamiju (jednoženstvo) kao visok dojem svog religiozno-moralnog života, iako su tu religijsku jezgru okitili mnogim mitološkim elementima. Kod njih je naročito raširena jaka predaja o zemaljskom raju u kom je prvi par ili prva skupina ljudi teško uvrijedila Boga pa su bili kažnjeni smrću. Zaveo ih je zao duh, ko ga opisuju u liku raznih životinja. Na smrt ne gledaju tragično, jer su uvjereni da im duša ide k Bogu. Krasna je poslovica kod Bambuti-crnaca u Gabonu; za smrt kažu: »Umrijeti, to znači reći Ocu: Tu sam!«

Kod primitivaca nalazimo, dakako odbacivši maštovitu mitologiju i magijske obrede, onu jezgru religije za koju piše poslanica Hebrejima: »A bez vjere nemoguće je ugrediti mu (Bogu), jer onaj koji želi pristupiti Bogu mora vjerovati da postoji Bog i da nagrađuje one koji ga traže.«

Iako primitivci, ne poznavajući prirodnih znanosti, mnoge pojave u prirodi predaju raznim duhovima, koriste ne dobrima, štetne zilma, ipak postanak svijeta i čov-

jeka te stvar svoje moralne savjesti pripisuju samo vrhovnom Duhu kao izvoru i uviru svoga postojanja. Žrtvujući mu najbolje od plodova i lova, priznaju ga svojim gospodarom, a tražeći pomirenje savjesti pomirnim žrtvama za grijeh, izražavaju, i ne znajući, čežnju za onim Jaganjcem koji će svojom žrtvom pomiriti čovjeka s Bogom sklajući s nas grijeha koje nikakve druge žrtve ne mogu izbrisati.

Daleko od Božje objave o Kristu oni ne znaju da im Spasitelj otvara put k Ocu, ali tražeći iskreno Boga kroz simbole svojih mitova i žrtve svoga kulta, brzo prihvataju objavu o Spasitelju kad im je donesu misionari.

TRAGANJE VELIKIH POVIJESNIH RELIGIJA

Što je čovječanstvo dalje išlo u svoju povijest, više se kvarlo religiozni i moralni život naroda, a najviše u središnjima visokih gradskih civilizacija. O toj pojavi govorim nam i davnji spomen o rasusu naroda kod gradnje babilonske kule.

To su ratničke i robovske civilizacije velikih dolina Tigrija i Eufrata, Nila i Inda, Jang-cekijanga i Gangesa, gdje se sakupila moć nekih starih naroda pa zavojštiše na slabije susjede. S brončanim i željeznim doba započelo je doba imperijalizma moćnih carstava, ali i nagomilnog mnogoboštva i magije. Lord Vooles opisuje nam u II. svesku »Povijest čovječanstva« (izdanje UNESCO) kako je Egipatsko carstvo imalo oko 400 bogova, a Babilonsko čak preko 3000 kumira.

U tu kruzni religiozna duha šalje Providnost svoje

»proroke poganstva« koji nisu, doduše, opskrbljeni ne-prevarljivom autentičnom Božjom objavom, ali pod utjecajem Duha u sebi podižu duhove boljem religioznom shvaćanju i življenju. Pojavljuju se nekako u isto vrijeme kad i veliki proroci Izraela: od 8. do 6. vijeka Azija je majka velikih povijesnih religija usred najjačih civilizacija tadašnjega svijeta.

Kad se odbace zablude, kad se probere ono zrne Istine, onda se može kazati ono što je napisao Klement Aleksandrijski za grčku filozofiju da je bila »odgojiteljica za Krista«. No to vrijedi i za ostale zrake Istine u drugim religijama Ijudskoga porijekla. Svuda nailazimo da ona »semina Verbi« tj. sjemenja Riječi poslijana u iskrene ljudske duše, koja su, tapkajući kroz duhovne magle i tmine, ipak ljudi nalazili kad bi tražili najvišu Istinu o postanku svemira i smislu Ijudskoga života, napose prekogrobnoga života.

Nesvesno su tražili Onoga koji nam je došao kao Put, Istina i Život. Već su nekako predosjećali tople zrake Sunca koje će zasjeti u betlehemskoj staji da obasja noć ovoga svijeta svjetlošću nebeske mudrosti po utjelovljenju Božanskoga Logosa. Sin Božji dolsta je bio očekivanje sviju naroda. To je još i danas, jer mnogi narodi još žive u starom adventu ne znajući za dolazak »Sunca s visinom«. Velika je zadaća Crkve i svih njenih vjerovjesnika da punom snagom naviještaju Krista svemu svijetu, da bi se očekivanje pretvorilo u rasvjetljenje, nadu i život s Bogom.

Antun WEISSGERBER

Nije Šala baviti se - bebama

Velika glava s malim ilcem i debelim obrazima, velike i okrugle oči, debele, kratke ruke i noge, okruglasto tijelo, elastično i mekano kao se prihvati: što je to? Naravno beba!

Zanimljivo, i životinjama je tako nešto milo i sasvim male životinje ovako izgledaju: psić ima isto tako debelu glavu kao ljudska beba i kao...

Konrad Lorenz, koji je proучavao njihovo držanje, naziva to »dječjim obilježjem« te pokazuje kako odrasle životinje reagiraju na životinje s takvim proporcijama: ne samo da ih ne napadaju, nego ih nastoje zaštiti. I to samo ako one imaju odgovarajuće tjelesne proporcije.

Čovjek slično reagira: već djeca osjećaju prema beba-magon da ih štite i nježuju. Zato i tvrtke izrađuju igračke, lutke s velikim glavama da probude dječji instinkt.

Ono što u najnježnijoj dobi već privlači dijete k majci — koliko to čudno zvučilo — do danas još nije istraženo. Naslućivanja se protežu od nekoga mističnog, prirodenog nagona sve do dresure prema čovjeku koji daje hranu. Beba traži tjeles-

nu blizinu, koja pruža toplinu i zaštitu, i drži se čvrsto refleksom grijanja i priljubljivanja, koji je kod mnogih životinja još jače izgrađen. Ustima traži na slijedećem izvor mlijeka.

Opažanja američkih učenjaka pokazuju da dojenčad, kad ih majka primi, prestaju vikati, jer ih jednoličan tok

TKO DA IH NE VOLI U NJIHOVOJ LIJEPOTI I NEVINOŠTI!!

tak kucaj majčinog srca smiruje. Ona to čuju kad pritisu svoju glavu na grudi svoje majke.

Profesor Salk, izumitelj seruma protiv dječje paralize, prenio je u dvoranu novorodene dojenčadi, preko jastučnih slušalica, mirni kucaj jedne žene. Djeca koja su se derala, smirila su se,

gleđala su zadovoljno, a mnoga su zaspala. Zatim su na magnetofonu prenijeli kucaj srca jedne uzrujane žene, koji nipošto nije bio glasniji, pa su sva djeca postala nemirna, a ona koja su spa-

KRUTA SUDBINA MILIJUNA: MJESTO DJETINJSTVA ROBOVANJE...

vala, probudila se, i nastala je dreka. Da, ispostavilo se, ako srce uzrujane majke brže kuca, da i srce dojenčeta ubrza svoje djelovanje. To nam objašnjuje zašto su afrička dojenčad, što ih majke na ledima u platnu nose, daleko manje »nervozna« nego evropska.

Pokušali su sistematski istraživati razvitak govora kod dojenčadi. Švicarski liječnik dr M. S. Herzka izdao je knjigu o tom kako se može pratiti na priloženoj gramafonskoj ploči razvitak govora kod dojenčeta od prvog do devetog mjeseca.

U prvom mjesecu čuje se od djeteta jaki »a« glasovi prije jela, a poslije jela zadovoljni grljeni glasovi. U drugom mjesecu i na počet-

ku trećeg čuje se jaka drena prije jela, a poslije jela dijete izgovara različite »o« vokale, ili tih uzdiše ako je umorno. To nije preglasno vikanje, koje raste i opada, i lako ga se razlikuje od vike zbog gladi. U to vrijeme dijete daje od sebe i glasove od užitka, koji predstavljaju neku primitivnu zabavu, ako se izgovaraju ovakvi »erre« glasovi. Pošto se najprije tih smiješilo, smije se kasnije nečujno, a na koncu drugog mjeseca također i glasno i klikčući. Često više bez pravog razloga, gotovo redovito navečer. Dode li tko, ili ako upali svjetiljku, odmah se ono smiri. Ako je samo, govorka i pri tom se kopra.

Nakon tri mjeseca izgova ra glas »ch« i »rzz«, »h«, »m«, »b« ili glasove nalik na

»v«. Prolijeva suze kad više, diže glavu kad leži na trbu hu, otvara šaku i gleda je, naslanja se već na podlakte i oči upire u jedan predmet. U četvrtom mjesecu glasovi budu češći i jasniji, stvara slogove kao »ga-ga ga«, »ma-ma«, a nešto kasnije i »ba-ba«. Često dijete kukuriće raznim glasovima. Vježba se često u hvanjanju te hvata odrasle za kosu.

U petom mjesecu počinje jesti žlicom i pitim iz čaše, zna sjedjeti i okreće se s trbuha na led, stavljaju i igračke u usta i igra se nožnim prstima.

U šestom mjesecu počinje jači interes za okolinu.

U sedmom mjesecu reagira na šuštanje i opaža kad mu se nešto kaže. Pišti i smije se, te se uči mamu zvati, lupa igračkama na šip-

ke dječjeg krevetića i posiže rukama za svim što može dohvati. Sve ga interesira i dobivamo dojam da je postalo pametnije i da ima toplice veze prema ljudima iz okoline.

Od osmog mjeseca dalje više i brblja opet mnogo, osobito kad odrasli govore. Dere se ili zamjerava kad želi nešto imati, pregledava donji dio ograde, tu se zauzavlja, a u automobilu pro matra okolinu i ponavlja riječi drugih.

U devetom mjesecu više glasno, energično, ponajviše — mamu. Ako se otac pojavi, kaže »tata«, »tata«. Zna također očitovati kad se jedo odnosi. Po stanu zna pu zati okolo, sjeda bez pomoći drugih i prepoznaće strane ljudi, eventualno urličući jer su strani.

S deset mjeseci zna igračke bacati na pod i dati znak pri oproštaju, zna već i po koji korak slobodno hodati, umjesto kaše jede tvrdu hranu.

Svaka mati i svaka dojilja zna da postoji velika razlika među djecom, da se točno vrijeme tjelesnog i duševnog razvitka djeteta ne može točno postaviti. No ipak se način razvoja običava odvijati po ovom zakonu: što se više bavimo djetetom, više ćemo opažati i više ćemo iz njega »izvući«.

I razvitanje inteligencije ovi si o pažnji koju posvećujemo djetetu. Posebno se to tiče dojenčeta i djeteta u prvim dječjim godinama. Psiholozi za djecu nas uvjeraju da se ono, što se u toj dobi zanemari, kasnije jedva još može nadoknaditi.

Svakako, nije šala baviti se — bebama!

H. B.

ZENA JE NAJVEĆA I NAVIŠE VRIJEDNA POSTOVANJA KAD JE MAJKA.

HRVATI NA MARIJANSKOM

Dobro nam je poznato da su u prvoj polovici listopada održana u Zaragozi, u Španjolskoj, dva internacionalna kongresa na kojima se govorilo o bl. Dj. Mariji: VIII. mariološki (znanstveno-teološki) i XV. marljanski (za Božji narod). Sjećamo se da su slični kongresi bili održani u Zagrebu, godine 1971.

VELIČANSTVENI EL PILAR

Crkva Naše Gospe od Pilara (»od Stupa«), najveća je crkva u Španjolskoj. Svojom veličanstvenošću može se natjecati jedino s trima najvećim rimskim crkvama. Imala 11 kupola i 4 zvonika, ukrašena je slikama velikog španjolskog slikara Goye. Najveća dragocjenost u crkvi jest mali kip Djevice od Pilara, koji stoji uzvišen na mramornom stupu. Stari anali kažu da se tu, godine 40., ukazala Gospa, dok je još živjela u Jeruzalemu, svetom Jakovu apostolu. Čuo sam, dok sam bio tamo, u jednoj propovijedi, da nema Španjolca koji — dok je još bio dijete — nije poljubio plašt podno Gospinog kipa. Razumije se, ukoliko mu je bilo moguće doći u Zaragozu. Dan Djevice od Pilara, 12. listopada, službeni je blagdan u čitavoj Španjolskoj, a slavi se i po čitavom svijetu gdje se govori španjolski, jer Gospa od Pilara nosi ne samo naslov Kraljice Španjolske, nego i Kraljice de la Hispanidad, tj. španjolskog svijeta, kulture.

BABJAKTAR GOSPE SINJSKE PRED GOSPOM OD PILARA: DVA MJESTA I NACIONA KAKO SE GOSPA UTKALA U TKIVO HRVATSKE I ŠPANJOLSKOG BICA.

NAJDRAŽESNIJA POBOŽNOST

Čovjek bi satima i satima promatrao kako se ministrianti, u bijelim nabranim košuljicama i crvenim suknjicama, vješto uspinju stubicama prema Gospinu kipu vodeći sitnu dječicu da poljube Gospin plašt. Čine to vrlo vješto, rutinirano, ali isto tako pobožno i s najvećom

ozbiljnošću. Sitnu dječicu od nekoliko mjeseci nose u ruci, kleknu pred Gospinim kipom i glavicu djetešca prislonje uz Gospin plašt. Dječicu od nekoliko godina vode za ruku, pouče ih kako će poljubiti Gospin plašt, onda se okrenu prema fotografu, sklope djetetu ručice, malo se udalje. Škljoc! Odu. Već dolazi drugi ministrant s drugim djetetom. S onom

KONGRESU U ZARAGOZI

djećicom od nekoliko mjeseci, fotografiraju se ministri, držeći ih u naručju. Nitko od odraslih ne uspinje se prema Gospinu kipu, osim biskupa, pa i oni samo kad dođu u skupini. Odrasli ljube podnožje Gospina stupa, i to otvara, iza oltarne pregrada.

NARODU SRCE POIGRAVA

Na dan Djevice od Pilara, 12. listopada, u 10 sati, bila je svečana hrvatska Misa, jer smo mi od stranih hodocašnika sačinjavali najbrojniju skupinu. Prije Mise je nadbiskup Kuharić svečano predao Gospo skupocjeni plasti, dar Hrvata. U 12 sati svečana španjolska Misa. Prije Mise uspeo se prema Gospinu kipu španjolski kralj i poljubio ga. Isto tako i kraljica. Po mom sudu, u bazilici je bilo tada najmanje deset tisuća vjernika. Ono što sam poslije podne doživio na velikom trgu pred bazilikom bilo je za mene pravo otkriće. Nesloviniv katolicizam španjolske narodne duše izbio je spontano, nesuzdrživo, plameno, na javu. Pučko veselje! Na samom trgu bar trideset tisuća ljudi prisustvuje priredbama. Trgom dominira Gospin kip (kopija) u mnoštvu najluksuznijeg cvijeća. Nikad nisam vidio toliko cvijeća skupljenog na jednom mjestu. Čitav brežuljak! A ispod svakog buketa čita se tko ga je poklonio: taj i taj grad, taj i taj stalež, ta i ta ustanova. Zastupan je čitav narod, sve skupine.

U svetištu, na trgu, u neposrednoj blizini bazilike, kretala se masa od bar pola milijuna ljudi. Mlađe u aragonskim narodnim nošnjama davala je čitavom slavlju posebni čar.

VJEĆNO-MARIJANSKA EPOHA

Kad smo spoznali što El Pilar znači za španjolski svijet, i kad smo čuli predavanje glasovitog francuskog i svjetskog mariologa Laurentina, predavanje s naslovom »Guadalupa — teološko proročstvo za Latinsku Ameriku«, onda smo uvidjeli da u sferama španjolskog jezičnog svijeta vlada vječno-marijanska epoha. Kao što je Marija ušla u srce španjolskog puka, tako su njom zadahnuti i vrhunci španjolske kulture. Doživljavali smo to promatrajući u Madridu slike Velasqueza, Murilla, El Greca, Goye. Učvrstili smo se u tom uvjerenju dok smo krstarili aragonskim terenom, kad smo posjećivali prastare gradiće natprane povijesnim umjetničkim blagom. Daroca, Veruela, Tarazona itd. sa svojim velebnim katedralama, utonulim u kamenе čipke, vjekovna su zanosna pjesma Božjoj i našoj Majci — Mariji.

Ante KATALINIĆ

MOLITVA ZA DAR ŽIVOTA

Gospodine, ti si mi dao neprocjenjivi dar života. Radujem se tomu daru i zahvaljujem ti za njega. Želim da moj život bude neprestana hvala tebi i ujedno pomoći braći ljudima, koji taj dar života ne znaju pravo cijeniti.

Žarko te molim za braćne drugove, koji ne žele biti prenosoci života, kao i za očeve i majke, koji su u napasti, da začeti život nasilno ugase. Prosvijetli ih svojim Svetim Duhom, da upoznaju veličinu očinstva i majčinstva, po kojem su tvoji suradnici u stvaranju novih života. Daj da postanu svjesni teške odgovornosti, ako tu su radnju uskraćuju.

Pošalji svoje svete Andrele, da od njih otjeraju zloga duha, a zagovorom presvete Bogorodice umnoži im vjeru ufanje i ljubav.

Po zaslugama života, muke i smrti tvoga Sina, Gospodina našega Isusa Krista, primi i usliši ovu našu molitvu. Amen.

Imprimatur — Biskupski Ordinarijat — Đakovo, broj 1774/79.

GLASNIK u Medimurju

Skoro sve medimurske župe primaju velik broj GLASNIKA. Netko bi se tome možda začudio i zapitao: — Zašto?

— Znak je to da i GLASNIK posjeduje nešto od onoga što resi stanovnike toga ubavog dijela naše domovine. Naime i on je, poput njih — lijep, topao, neposredan, priprist i pobožan. Zna se: svoj k svome!

Ako se i vi želite u to uvjeriti, krenite, možda, u Malu Suboticu u Donjem Medimurju.

— Zašto baš u Malu Suboticu?

— Razlog je jednostavan: od svih seoskih župa u Hrvatskoj to je župa u koju dolazi najveći broj GLASNIKA. Sada ulazi u 320 obitelji. Uzmite da u čitavoj župi ima nešto oko 1000 obitelji, onda vidite da su GLASNIKU otvorena širom vrata u svaku treću kuću te župe. Dodajte tome još i onih 103 GLASNIKA koje primaju župljani novoosnovane župe OREHOVICA — ova je nastala diobom od Male Subotice — tada ćete razumjeti da je GLASNIK uistinu postao neš-

GLASNIK ŽELI BITI VJERAN PRATILAC
OVIM NASIM VIERNICIMA KOJI SE
NEDJELOM ZURE OSOBITO NA RANU
MISU, KOJA ODSE NAROCITOM TOP-
LINOM U MEDIMURJU.

to njihovo, nedjeljivo od njihova vjerskoga života. Neka kaže tko što hoće, ali je istina da medimurskom srcu odgovara Isusovo Srce!

Našli smo se pod starim boltama župnog stana u Maloj Subotici: domaći župnik D. Vukalović i grupa čitatelja i prijatelja GLASNIKA koje je na brzinu skupio iz susjedstva. Odmah se osjetilo ono neposredno, pravo medimursko raspoloženje: otvorenost, vedorina, smijeh, šala, ali i jedna mjera ozbiljnosti i zauzetosti za duhovno dobro vlastitih obitelji i čitave župe. Župnik prijavlja:

— Dakle, u mojoj župi svaka treća kuća prima Glas-

nik Srca Isusova. Ljudi se uglavnom za Božić preplate za cijelu godinu dana tako da nemam s tim previše briže. Nastojim novac što prije poslati vama u Zagreb, jer znam da sve odmah morate plaćati. Gužva je samo kod preplate. Za mene kasnije nema problema. GLASNIK raspačavaju djeca iz osmogodišnjake ili po koja zauzeta osoba iz pojedinih sela. Prema onom dobru što čini taj časopis u mojoj župi — a vrijedi kao jedan vrlo dobar i aktivan kapelan — uistinu je minimalan trud i briga što ih moram posvetiti GLASNIKU.

Prisutni su navezivali svoja razmišljanja koja su se kretala u istom životnom isprobrenom krugu:

— Vollmo GLASNIK jer je naš. Jer je pučki pisan. Baš za nas koji idemo u crkvu. U njemu mogu sve razumjeti.

— Osobito rado pročitamo pisma naših misionara. Kad otvaramo GLASNIK, kao da dobivamo osobna pisma za našu obitelj od o. Gabrića i majke Terezije. Zato ga i cijelogla pročitamo. Često od korica do korica.

— Najviše ga čitam nedjeljom poslije podne ljeti, a zimi navečer pokraj toplice. Tko u ljeti poslije podne nije na ulici i ne razgovara sa susjedima, zna se — čita GLASNIK.

— Ja ne idem na parlament (ulicu), nego si ga kod kuće čitam...

— Onaj čas kad dođe, takva posla nema da Glasnik ne bih pregledao. Barem naslove...

— Sinoć smo čitali zajednički. Mladi starijima. Tako imamo svi koristi. Stariji ljepe slušaju bez muke, a

mlađi, čitajući, bolje zapamte što su drugima čitali.

— Ja čitam najradije zahvalnice. I to zbog toga što znam da su iz života, da su istinite. One me potiču da se i ja uzdam u Srce Isusovo i pomoći Majke Božje Bistričke.

— Nije najmanji razlog što redovito uzimam GLASNIK ni taj što je on najjeftiniji i nama najljepši. Danas je teško doći do svakoga dinara, pa zato rado kupujem što je dobro a jeftino.

— Osobito nas je zanimalo što ste pisali o Svetom platnu. Veoma nam je drago da smo i sami mogli otići u Zagreb i vidjeti onu izložbu.

— Volim GLASNIK jer u njemu nalazim hrano za svoj duhovni život. I mislim da je on najbolji odgojitelj moje brojne djece. Njemu imam zahvaliti što su mi sva dje-

i mamica najprije nekamo skrili i nema ih... Znam, čitaju. A mi mlađi tek onda možemo doći na red, kad ga oni pregledaju...

Slično osjećaju i govore i župljeni novoosnovane župe Oreohovica na čelu sa svojim župnikom S. Novinšćakom.

Opet naglašujem: Mala Subotica prima najviše GLASNIKA od svih župa u Hrvatskoj. Ali za njom mnogo ne zaostaju ni druge župe Gornjeg i Donjeg Međimurja.

Zupa Belica prima 50 primjeraka mjesечно, Draškovec 57, Kotoriba 91, Podturen 102, Donji Vidovec 103, Sv. Juraj u Trnju 130, Goričan 130, Čakovac 93, Macinec 52, Ne-

OKRUGLI STOL CITATELJA GLASNIKA KOJI SU SE NA BRZU RUKU SKUPILI OKO SVOGA ZUPNIKA U MALOJ SUBOTICI viđ. D. VUKALOVICA i GLAVNOG UREĐENIKA.

ca, hvala Bogu, krenula kršćanskim putem u životu. Čitamo ga zajedno i onda razgovaramo o onom što smo pročitali.

— Kad GLASNIK dode, to je mala fešta u našoj kući. Samo vidiš da su se japica

delišće 63, Selnica 92, Sv. Juraj na Bregu 43, Vratiljinec 80 itd.

Nije li to jedan od razloga bujnijeg vjerskog i narodnog života u Međimurju?

P. B.

Za Božić snižene cijene!

Želite li za Božić ili Novu godinu razveseliti svoje bližnje, nabavite im za dar koju od ovih knjiga, na koje dajemo osjetan popust ovom zgodom:

Zivotni put jednog misionara, treći dio — 100 din

Majke odbačenih, život i djelo Majke Terezije — 80 din

Roditelji veliki graditelji — 65 din

Božji putovi — duhovne vježbe — 60 din

Od kovača do misionara — 45 din

S Gospom k vrhuncima — 30 din

Predzadnji ljudižderi, misisika knjižica — 20 din

Blagdanska jutarnja zvona — 30 din

Srce Isusovo i suvremeni apostolat — 65 din

Srce Isusovo u suvremenom svijetu — 35 din

Obitelj među kamerama — 30 din

Biskupi svjedoče za Kristovo Srce — 20 din

Kardinal Bea — Duhovni dnevnik — 70 din

Za sve ove knjige narudžbe prima: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmoticeva 31.

nade i poticaji

Ureduje: Žarko BRZIĆ

Proslavljeni engleski pilot iz Drugog svjetskog rata Leonardo Chesire, koji je bio izabran za službenoga promatrača kad su Amerikanci bacili atomsku bombu na grad Nagasaki, zgrozio se nad strahotama pustoši što su je proizveli toga tragičnoga dana. Obratio se i ciljeli svoj život posvetio zbrinjavanju ratnih vojnih invalida osnivajući po cijelom svijetu brojne domove za unešrećene i bačene na rub društva. U svojim spisima Leonardo priča kako je hrabrim svjedočanstvom jedne

djevojke započeo njegov put k vjeri:

— Pri koncu rata u dubini svoje duše došao sam do uvjerenja da postoji Bog. Bili smo u nekoj gostionici i stupili u diskusiju s jednom djevojkicom o Božjoj opstojnosti. Rekao sam kako je to jedno te isto: ono što ljudi govore da je Bog, to je naša savjest, naš moralni osjećaj. Djevojka je odgovorila:

— Ne, Bog je osoba. I sam dobro znaš da mora biti tako.

Da sam to čuo iz ustiju jednog svećenika, brzo bih

DJEVOJKA JE ODGOVORILA: »BOG JE OSOBA I SAM DOBRO ZNAS DA MORA TAKO BITI!«

Svjedočanstvo djevojke

»Tko od ljudi može spoznati Božju namisao i tko će se domisliti što hoće Gospodin? Plašljive su misli smrtnika i nestalne su naše namisli. Jer propadljivo tijelo tlači dušu, i ovaj zemaljski šator pritiskuje um bremenitim mislima. Mi jedva nagadamo što je na zemlji i s mukom spoznajemo i ono što je u našim rukama: a što je na nebuh tko će istražiti?«

(Mudr 9,13 - 15)

na to zaboravio. Ali kad sam čuo od jednoga laika, od jedne djevojke, duboko me potreslo u nutrini moga srca. Doista, razmišljao sam: ...ako je tako, ako je istina da Bog postoji, iz te istine izviri ozbiljne posljedice za moj život. Neka budu kakve god hoće, pripravan sam ih privatiti... Dugo vremena nisam o tome nikome govorio, ali sam to sjeme vjere brižno njegovao u svom srcu.

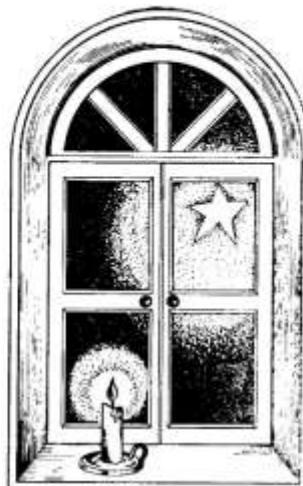
SVETAC BUDUĆNOSTI

Uvaženi teolog Henri de Lubac pokušao je odgovoriti na pitanje kakve će značajke po njegovu mišljenju imati svetac budućnosti u našoj Crkvi. Vrlo su zanimljivi njezini sudovi i nagovještaji:

— Ne može se nitko između nas odvazići da s punom ozbiljnošću opiše osebujne značajke koje će obilježavati svece budućnosti. Tome nasuprot nije naročito teško nabrojiti niz značajki koje oni neće posjedovati...

Oni neće biti ideolozi. Neće sigurno nastojati da se predstave ili potvrduju u nekom novom »tipu svetaca« ni u svećeničkom ni u laičkom tipu. Ako svjetu donešu nešto novo, ako mu otvore do sada nepoznate perspektive, to neće učiniti pomoći rječitih, otrcanih fraza o potrebi da se nešto novo stvoriti i otkriti.

Ako se budu držali crkvene predaje, to neće ocijeniti kao neku nezrelu potrebu osiguranja niti će za njih to biti teret nego snaga. Možda će neki od njih biti reformatori, možda će se morati poslužiti strogošću, no neće biti obnovitelji po svakom ciljenu. Njihova strogost neće ni u kojem slučaju biti

I SVECI BUDUĆNOSTI ĆE IZARAVATI SVJETLO U TAMU NAJAVLJUJUĆI ZVJEZDU ADVENTA I RODENJA KRISTOVA

negativna, a njihovo obnoviteljsko djelo neće biti sazidano na nekom jetkom sjećanju na prošlost. Oni neće na lakovislen način pasti pod utjecaj krvih i sputavajućih suprotnosti između ljubavi Božje i ljubavi prema bližnjemu, između molitve i rada, između unutarnje duhovnosti i odnosa prema svijetu, kako to konstruiraju ljudi bez iskustva i poznavanja povijesti.

BEZ BOGA?

Nema veće pustoši od one koja nastaje u duši kad se izgubi milost vjere. Vojni dezerter Giacomo Nerche u romanu »Davolov odvjetnik« od Morrisa Westa opisuje u svojim intimnim bilješkama strahovitu muku i tjeskobu koju čovjek osjeća u tami nevjere, i kako je težak put natrag k Bogu.

— Kako se od nevjere dolazi k vjeri? Izaći iz grijeha, lako je: kajanjem. Rasipni sin vraća se Ocu jer Otac još postoji, veza s njime nije raskinuta. Ali u nevjeri

nema ni Oca ni veze. Kao da dolazimo od ništavila i idemo prema ništavilu; naša najplemenitija djela i čini nemaju značenja. Ja sam nastojao služiti ljudima i doista sam im služio, ali što su ljudi i što sam ja?

... Pokušavao sam zatim zaključivanjem naći svoj prvi uzrok, kao što bi se našlo — razmišljanjem — moglo uvjeriti da ima oca. Ali tko je moj Otac, kako mu je ime, ljubi li me ili me je zauvijek zaboravio? U meni je vladao jezoviti strah, i kad na to mislim, još i sada makar sam ponovo stekao sigurnost — tresem se i znojim i očajnički molim: »Čuvaj me, Bože, ne daj da se od Tebe udaljim! Ne sakrij se nikada mom pogledu, jer je užasna tama Tvoje nenazočnosti...!«

Iskusio je to u svom vlastitom životu veliki pisac našega stoljeća i obraćenik Paul Claudel koji reče: — Kad bi mladost znala kako je teško pronaći put k vjeri, sve bi učinila da je ne izgubi.

CUVAJ ME BOŽEI DOBI DA ME SPAŠISI

Izgleda da ćemo se rastaviti kao što i drugi rade. Oženili smo se prije pet godina. Stekli smo lijep stan. Imamo svako svoj auto. Radimo. Dječak je divan, ali pokazuje neke zabrinjavajuće simptome: trza se na svaki šušanj, straši se tame i drugo. Istrom mu je devet mjeseci. Porod je bio težak. Muž bi želio još djece, ja ne želim.

Često se svađamo. Među sobom si mnogo predbacujemo zbog roditelja — ja ne trpim njegove, a on moje roditelje. Predbacujem mu druge veze, a on me optužuje za ljubomoru i uzvraća mi prigovorima o nekim mojim vezama, kojih ja nemam.

Prije braka smo se toliko voljeli. Sada smo jedno prema drugome hladni, na trenutke sve do mržnje. Možemo li iz toga izaći? Može li nam se brak još održati?

Andrea

Može li nam se brak još održati?

Piše: Ivan FUČEK

Nažalost, gospodo, mnogi današnji brakovi upali su u tešku situaciju. Vi ste samo jedan slučaj među tolikima. A nije li vam upravo brak najveća vrijednost koju imate? Sakramenat ženidbe nosi sobom nerazrješivost. Vi ne možete više natrag. Brak je Imperativ vaše ovozemne sreće, života čovjeka dostažna, punovrijednog člana društva i društvene sredine. I stoga valja sve podnijeti i poduzeti, ne samo da se brak održi, nego da se razvije i rascvate u pravu obiteljsku liturgiju, u kojoj kao muž i žena niste sami, nego imate uza se koncelebrante: djecu. Žalosne ruševine nastaju onda kad svatko živi za sebe voden egoizmom, a ne živi jedno za drugo i oboje zajedno za djecu.

U malo godina mnogo ste toga privrjedili, ali česte svade... Zar na cijelinu braka ne spadaju razne poteškoće, nesporazumci i krizne situacije? Rješenje nije u svađama, u cijepanju, u rastavi, u bijegu jednog od drugog, u ljubomori, mržnji i hladnoći, nemaru. Krize valja prebroditi, poteškoće mirnim dijalogom razriješiti; poslije olujnih dana nastupaju vedići! Život sobom donosi križ, točnije, mi smo uzrok križa i patnje. Ali ako se pouzdajete u milost sakramenta ženidbe, križ vam se pretvara u izvor spasenja i posvećenja.

Donijeli ste u ljubavi na svijet dijete. Možda, malo kašno. To je Božji blagoslov, radost vaše ljubavi, spojnica

koja vas povezuje. Naravno, to je i briga, ali draga: zato ste se i uzeli: roditelji ne samo da moraju raditi nego i odgajati djecu. Vaš dječak ne smije ostati sam — jedinac. Život će mu se brzo pretvoriti u kompleksne, dijelit će sudbinu današnjih jedinaca, koji imaju najmoderne stanove, ali su u njima sami, dok su roditelji na poslu; za dijete nemaju vremena. Zidovi mogu biti zlatni, no dijete se u njima doživjava totalno ostavljenom i otudeno, pa kad dode do predadolescentnog doba (od 12. do 14. godine), pogotovo u adolescentno (od 14. godine dalje), ono bježi od kuće, drogira se, upada u seks — a sve zbog otudnosti, jer je osamljeno i jer nema nikakvih pravih kontakata s roditeljima (roditelji nemaju za nj vremena).

Vaš dječak nikad ne bi smio doživjeti roditeljsku svadu: to rada teškim traumama, čak i prije pete godine života. Svi vaši postupci talože se u djetetu. Ako se mali trza, straši, nije li to već posljedica neke vaše preoštreti riječi, nekog povišenog tona, nečeg što je palo u dječju psihu, a nije smjelo pasti? Od rođenja do pete godine stvaraju se dobri ljudi ili propalice, kažu stručnjaci, a sve to postupcima roditelja i okoline! Od tih naslaga se kasnije živi.

Zašto se svadate? Jer niste naučili osnovnu lekciju da brak bude čvrst i sretan: niste se naučili svladavati. Mnogo toga u bračnom životu, kao uopće u životu treba zatomiti, pregristi, na mnogo toga zašutjeti, kao da se ništa ne vidi ni ne čuje, u mnogo slučajeva valja potisnuti svoju gordost i ego-

izam. Svakako, nikad se ne bi smjelo reagirati tako da bračni drug ožalosti svoga partnera. To je zahtjev bračne zajednice: samo tako se ona može sačuvati i napredovati. Ljudsko ispravno pozitivno iskustvo govori da je brak divan kad bračni parovi znadu odstupiti od svoga, kad se znadu odreći, zatajiti, svladati i u radosti — praštajući jedno drugome ići naprijed.

Nadalje, ima među vama stvari koje svakako treba zagnjeti do dna i nastojati ih riješiti u obostranoj ljubavi i razumijevanju. Prije svega, treba zauzeti nov stav prema roditeljima: ako je bilo zbog čega stav prema roditeljima bio negativan, Evandje kaže da valja oprostiti pa čak i neprijateljima. Ali ne samo apstraktno oprostiti, nego konkretno i pozitivno pokazati da su vam roditelji najbliži i najdraži, napose, roditelji vašeg bračnog druga. Što će biti od odgoja djece ako neprijateljstva i dalje budu na dnevnom redu, ako djeca čuju i kojekakve nedolične izraze i psovke? A što će biti i od vašeg jedinstva u braku, ako se taj problem ne riješi? U tim stvarima je nužno sebe poniziti, preskočiti, ili, ako hočete, nadvisiti, prema Evandelu: »Udari li te tko po desnom obrazu, okreni mu i drugi« (Mt 5, 39).

Drugim riječima, među vama i roditeljima treba da vlada mir, radost, razumijevanje i sve ono što unosi ovaj duh Evandje, svjež kršćanski način ophodenja. Radi se o svladavanju, o velikodušnom praštanju, o tome da neugodnu stranicu knjige okreneš i zaliđeš, prijašnje spise staviš na policu i poč-

neš sada nešto posve novo, kršćansko, Božje. To je i samo to je način za sva područja na kojima se razilazite i gdje se još niste našli, gdje nastaju problemi, a ne bi smjeli nastajati.

Jedno drugome predbacujete »druge veze«. Radi se, znači, o nekim konkretnim osobama, o nekim konkretnim nepravilnim ponašanjima prema njima, odnosno, o nepravilnom ponašanju prema bračnom drugu zbog tih osoba. Očito je da to ne smije biti, da to u korijenu nagriza vaš brak. Jasno je da s najvećom pomnjom valja odstraniti svaku priliku za sumnju ili ljubomoru, koja može imati temelja. Fini osjećaj jednog prema drugom neka vam bude kompas, magnetska igla koja pokazuje kako se valja odnositi s osobljem na radnom mjestu, koje dolazi u stan, s kojim se bilo kako susrećete.

Ako taj fini osjećaj ne bi bio dostatan, tada valja prihvatići o tome zdrav sud onih koji će nepristrano prosvititi ispravnost ili neispravnost određenog ponašanja. Uvijek je opasnost da osjećaji polete prema osobi s kojom se danima, tjednima i godinama bude na istom radnom mjestu, koja može pokazivati prvilačne kvalitete i veće od onih u bračnog druga, ali koja tada među bračne drugove ulazi kao razrazdvojnica ili razdvojnik. To u temeljima ruši mnoge bračeve. Partneri nisu u pravo vrijeme znali obuzdati svoje osjećaje, pa su afektivno nezrelo pošli putem nevjere. Kako je to područje veoma osjetljivo, tu ne smije biti nikakvih sjena, pa tražilo se najteže odricanje.

(nastavak na 425 str.)

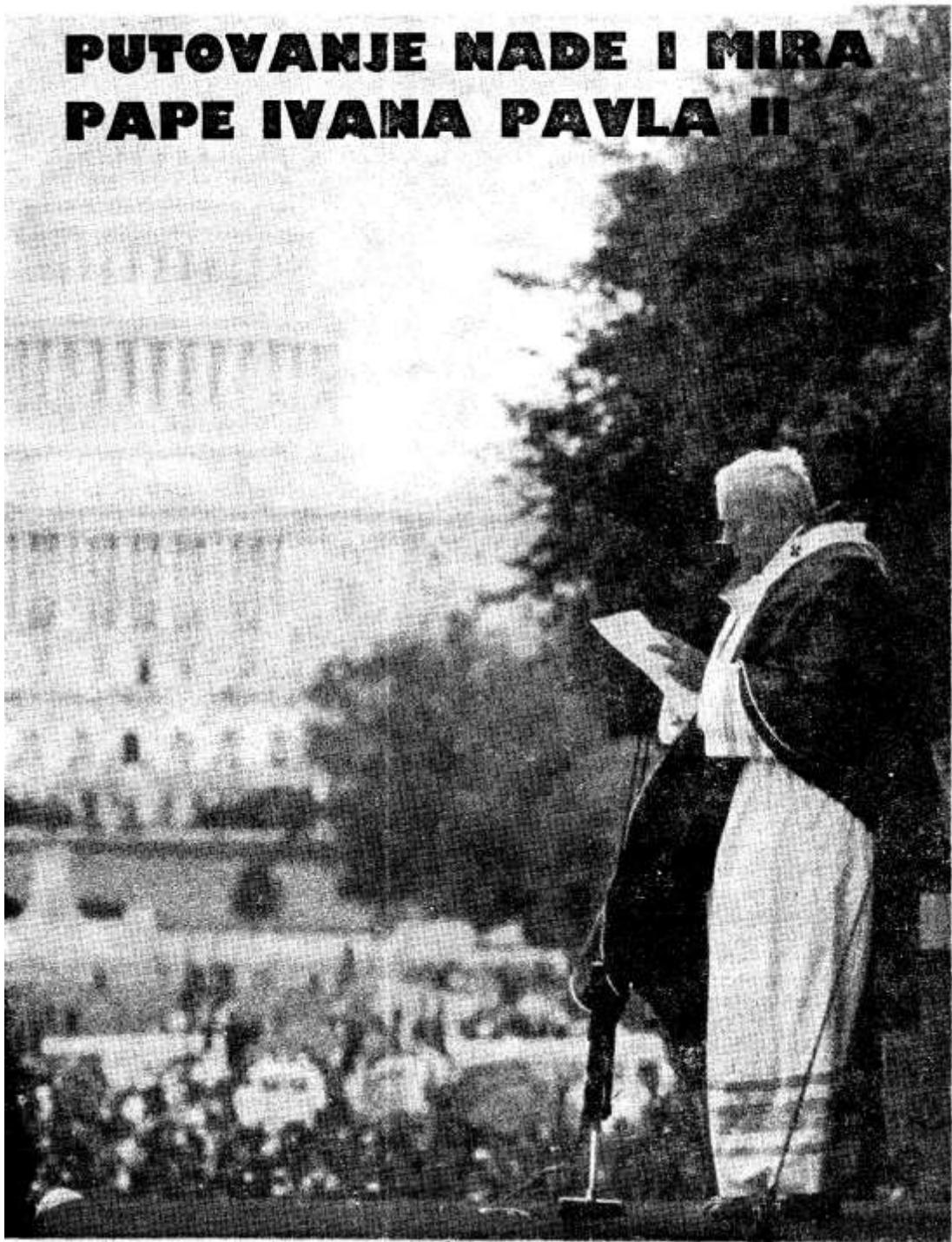

(Slika gore) BOSTON, JEDAN OD AMERČKIH GRADOVA KOJI NOSE PEĆAT NAJKATOLIČKIJIH U USA, PRVI JE POZDRAVIO NOSIOCA NADE (Dolje lijevo): U SJENI NEBODERA IVAN PAVAO II. NIJE GUBIO POVJERENJE U SNAGU I SIGURNOST SVOJE PORUKE.

(Dolje desno) I TAJ DJEĆAĆI JE NA SVOJ NACIN DOPRINIO OBOL ZA IZVANREDNU DOBRODOSLICU KOJU JE CHICAGO ISKOZAO PAPI. (Slijedeća strana) POVIJESNI ČAS SUSRETA PAPE S PREDSTAVNICIMA WASHINGTONA. PAPA DRŽI GOVOR PRED KAPITOLOM, CENTROM I SIMBOLOM AMERIKE.

PUTOVANJE NADE I MIRA PAPE IVANA PAVLA II

Milijuni su ga dočekali u Irskoj. Govorio je desecima milijuna u Americi. Nastupio je na Generalnoj skupštini Ujedinjenih Naroda. Ono što nitko još do sada nije učinio: Prodrio je u Bijelu kuću... Što se to dešava s Papom? Kuda nas on vodi? Kako će to svršiti?

Iznesimo najprije nekoliko karakterističnih izjava što ih je taj »Pastir svijeta« posljao u Americi!

— Trebao bi Iz života i naroda i država zauvijek nestati svaki oblik fizičkog ili moralnog mučenja i potlačivanja u bilo kojem političkom sistemu ili državi.

— Zar treba mlada generacija od nas preuzeti nelzbježnu baštinu trke u naučujući?

— Prvi oblik »sistematiskog ugrožavanja« ljudskih prava povezan je s podjelom materijalnih dobara. Papa je oštro kritizirao »užasnu nejednakost i nepravdu među ljudima i skupinama...«

— Druga vrsta »sistematiskog ugrožavanja« ljudskih prava ima svoj temelj u »različitim oblicima nepravde na duhovnom području«. Ovdje su u pitanju prava savjesti, osobnog uvjerenja, svjetovnog nazora, vjere...

— Ujedinjeni Narodi ne smiju razočarati nade čovječanstva!

— U Harlenu, crnačkom centru New Yorka, Papa je pozdradio crnce i uputio im riječ radosti: »Krist je svjetu donio radost, i u svakom pravom značenju radost je vlastita oznaka kršćanske poruke i trajno prateći motiv Evandelja.«

— Amerikancima skupljennima u Yankee-stadionu Papa je doviknuo: »Siromašni Sjedinjeni Država i cijelog svijeta vaša su braća i sestre u Kristu. S njima trebate postupati kao s gostima za vašim stolom... Premalo je siromaslma prepustiti mrvice od gozbe.«

— Latinoamerikancima je rekao: »Razbijajte začaranji krug siromaštva i neznanja koji je još uvijek sudbina mnoge braće i sestara. Razbijajte predrasude koje još postoje, unatoč svemu napretku, u odnosu na stvarnu ravнопravnost u školama i na radnim mjestima. Uklonite sumnjičenja u koja upadaju oni koji nemaju dovoljno hrane i rada.«

— Pred milijunom ljudi u Philadelphia pozvao je Ameriku da čuva svoju slobodu od »današnje razuzdanosti.«

Istakao je da je »stvarno slobodan onaj čovjek koji svoje ponašanje oblikuje na odgovoran način prema zah-tjevima objektivnog dobra.«

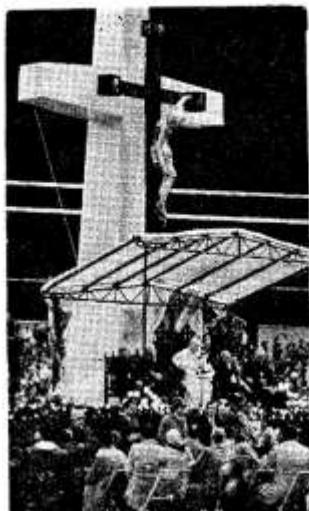
— Nasuprot sumnjivim pojavama nekih i »časnih majki«, koje traže svećeništvo za žene, Papa je naglasio da svećenička služba ostaje kao i do sada pridržana samo za muževé, ali to ne znači »isključivanje žena iz svetosti ili poslanja Crkve.«

— Vrlo je jasno i otvoreno Istakao američkim svećenicima obvezu celibata »bez obzira s kojim se teškoćama susretali i kojim napastima bili izloženi.«

— Papa je hrabrio ukrajinske katolike i potvrdio da »ukrajinska Crkva ima, kao i druge istočne Crkve, pravo i dužnost da u skladu s naukom Koncila čuva svoju crkvenu i duhovnu baštinu...«

U OVU TVRDAYU KUCE, SJEDISTU PREDSEDJENIKA USA, NIJEDAN PAPA NIJE PRODRO PRIJE IVANA PAVLA II. DOČEKALI SU GA — NE SLUŽBENO, NE PROTOKOLARNO, NEGO PRITELJSKI KAO PRAVOGA — OCA!

VELIKI POHOD IVANA PAVLA II. KROZ AMERIKU BIO JE NAVJESTAJ PORUKE ONOGA KOJI JE UMRO NA KRIZU DA SPASI COVJEĆANSTVO.

Ja nisam mogao zaboraviti bezbrojne mučenike Ukrajince iz prošlih i najnovijih vremena.

To su samo iskre onoga čime je taj veliki hodočasnik u svetištu Božjega narođa rasvjetlio milijune običnog puka, velikane i mogućnosti svijeta, preko neposrednog kontakta, preko televizije, novina i drugih sredstava društvenog priopćavanja.

ALI ON JOŠ NIJE REKAO SVE

Papa Wojtyla je duboko svjestan svih opasnosti koje reže na njega od prvog časa njegova pontifikata i s političke i s vjerske strane, i od onih koji dišu svjetskim duhom i od onih koji udišu miris tamjana.

Čim su ga kardinali izabrali za Papu, dočekan je govorim receptima: iznenadjenje, nepovjerenje, oštro promatranje svake riječi i svakog pokreta.

Ali On ipak nije htio osta-

ti u anonimnosti i zatvorenoj tajanstvenosti.

Kroz godinu danā prilično je otvorio svoje srce, očitovalo se svjetu i Crkvi tako da se već danas zaklinju na njega mnogi od onih koji su ga još jučer smatrali uljezom na papinski prijesto poslije 450 godina.

— Nijednoga papu Talijana ne bismo toliko zavoljeli koliko smo oduševljeni za njega — rekao mi je jedan Lombardijac. On je pravi čovjek!

Jest! To je dobro rečeno: Čovjek! Jak, duboko ukorijen u svoju rodnu grudu. Zdrav, mišićav, opaljen vjetrom s vječnoga snijega na Karpatima. Inteligentan, obrazovan, sposoban govoriti svim jezicima Evrope od Gibraltara do Urala. Prošao je školu života: radnik, student, glumac, pjesnik, športaš. Vrlo je osjetljiv za ljudsku ljubav. Stil mu je direktni, neposredan, topao: grli djecu gdje god je samo može zgrabit.

Ivan Pavao II. ne boji se mnoštva. On ga traži, stoji pred njim, obavlja ga svojim željnim i povjerljivim pogledom, oduševljava ga i zanosi.

Nije se sakrio u tajanstvenu i raskošnu izolaciju (osamlijenost). Osobno je pregledao sva »ministarstva« papinske kurije i razgovorio se i s najnižim službenicima.

Ne pazi na protokol: poziva bez formalnosti da prisustvuju njegovoj misi ili da s njim blaguju za istim stolom. Nikada se ne žuri da svrši svoje susrete i audiencije. Kad počne govoriti spontano i slobodno, onda je najsnažniji, najoriginalniji i najjači.

Meksiko, Guadalajara, Chica-

go, Dublin, Albano, Asiz, Loretto — kao i one župe koje je obišao pri nedjeljnim posjetima u gradu Rimu — jednoglasno govore da možemo imati skrajne povjerenje prema njemu. Ali takoder upozoraju da On još »nije bacio sve svoje adute na stol.« Nije ni čudo: tek je prošla godina dana otako je smjelo pozdravio Rim i Svet najkršćanskijim pozdravom: »Hvaljen Isus!«

ZANIMA GA BUDUĆNOST

Jest, pontifikat Ivana Pavla II. tek je započeo. Ne žurimo se praviti već sada bilo kakve bilance i tražiti rezultate. On ide na dugu prugu. Treba imati smionosti s njim gledati ne toliko u prošlost, nego u budućnost. S povjerenjem: s njim ćemo je najbolje uočiti, s njim ćemo je najbolje izgraditi da bude bolja, ljepša, pravednija, čistija, pobožnija, bogatija, nego sadašnjost.

U neposrednoj budućnosti života Crkve tri su događaja koji će dobrano osvijetliti i okarakterizirati Papu iz Bižele Hrvatske. Prvi će biti u studenom za kada je pozvao u Rim — prvi puta u povijesti — kardinalski zbor iz čitavoga svijeta. Ne zato da ga kardinali slušaju, nego da ga savjetuju. Vrlo je važan i sastanak u sljećnju s biskupima Nizozemske kako bi među njima uspostavio jedinstvo. To je takoder »premijera« u povijesti Crkve modernih vremena. A u listopadu 1980. čeka ga sinoda biskupa, koja će raspravljati o vrućem i teškom problemu obitelji u Crkvi i u svijetu.

Pratimo ga: molitvom i slušanjem Radio Vatikana!

Pero Bulat

Ureduje: M. STARČEVIC

Poziv

I poziv na brak je zvanje. I taj poziv moramo slijediti s punom sviješću odgovornosti. Danas običavamo često govoriti o krizi zvanja, misleći pri tom na svećenička i redovnička zvanja. Govorimo i o krizi obitelji. Mislimo li na to da se zapravo radi o jednoj te istoj stvari? Naša je mlađež danas uzdrmnana. Pripadnici i kratkotrajne obvezne mladi prihvataju bez većih teškoća, no boje se donijeti odluku koja će karakterizirati čitav njihov život, bilo da stupanjem u brak reknu odlučni »da« doživotne vjernosti svom bračnom drugu, bilo da odabiranjem svećeništva ili redovništva reknu doživotni »da« Gospodinu. Premalo velikodušnosti i odvažnosti!

Nije li i kod nas slična situacija kao u tolikim zemljama gdje je nagao porast materijalnih uvjeta života izvršio negativan utjecaj na mладog čovjeka, oslabio njegovu volju, omlitavio njegov značaj?

Duhovne vježbe

Uloga

»Stvoren sam da nešto učinim i da postanem netko. Zauzimam svoje mjesto u Božjim planovima i u Božjem svijetu: mjesto koje nije niti drugi zauzeo. Malo je značajno jesam li bogat, siromašan, cijenjen ili preziran od ljudi. Bog me poznaje i zove me po imenu. Bog me je stvorio da mi dadne neku službu, sasvim odredenu: povjerio mi je posao koji nije povjerio nikom drugom. Može se dogoditi da ga nikad ne upoznam u ovom životu, no bit će mi objavljen u drugom. Na neki način ja sam potreban u njegovim planovima, na svom mjestu, kao i jedan andeo na svom. Doista, ako ja nedostajem, On može izabrati nekoga drugog, kao što je mogao iz kamenja načiniti djecu Abrahamu. Ipak ja imam dio u tom velikom djelu; karika sam na lancu, veza između drugih osoba. Činit ću dobro, vršit ću Njegov posao. Bit ću andeo mira, propovjednik Istine na mjestu koje mi je On označio, pa makar ja to i ne znao, samo da slijedim Njegove zapovijedi i da mu služim u svom zvanju.«

Stjepan KUZMIĆ

Već više godina obavljaju se u nekim sjemeništima sastanki mlađih u obliku trodnevnih duhovnih vježbi, obično na početku zimskih i na početku ljetnih praznika. Tako se održavaju i u Isusovačkom sjemeništu na Fratorvcu u Zagrebu. Dolaze dečki iz viših razreda osnovne škole, iz raznih krajeva naše domovine. Zastupan je Zagreb, Zagorje, Slavonija, Bosna itd. Za čim se ide? Da se mlađima pomogne te dublje i svjesnije proživljaju svoju vjeru, da se upoznaju s mlađim vjernicima iz raznih strana domovine, da se lakše odluče za životno zvanje, eventualno i za svijetu najpotrebnije i najkorisnije — svećeničko zvanje.

U duhovnim vježbama se govorи i razmišlja o važnim životnim temama, kao npr. svrha života, vjera, grijeh, Isus Krist, Euharistija, moje životno zvanje itd. Uz te ozbiljne teme igra se i natječe, gleda pokoji koristan film i slično. Dečki su obično vrlo raspoloženi, odlaze zadovoljni, sa željom da dođu ponovo.

Odgover mladilj

Na koncu prošlih duhovnih vježbi na Fratrovcu provedena je anonimna anketa. Iz nepotpisanih odgovora vidi se i svrha i korist i uspješnost takvih duhovnih vježbi. Bila su postavljena četiri pitanja. Njima se želi dečke potaknuti na osobno razmišljanje te da iznesu svoj stav i mišljenje o duhovnim vježbama.

Evo tih pitanja i nekih odgovora.

1. pitanje: Zašto sam došao na ove duhovne vježbe? Većina odgovora svodi se na ovo: da više upoznam svoju vjeru i razmišjam o svom životu i zvanju. Evo nekih pojedinačnih odgovora: »da bih što više saznao o Bogu i učvrstio svoju vjeru«; »da učvrstim vjeru i da razmislim o budućem životu«; »da bih dobio milost i snagu s kojom bih lakše stupio u svećenički stalež«; »jer mi se svidjelo prošle«, itd.

2. pitanje: Što mi se naročito svidjelo u ovim duhovnim vježbama? Većina je isticala: predavanja. Neki kratko: »Sve«. Npr.: »Predavanja, jer sam nalazio sebe u svemu u čemu je svećenik govorio.«

3. pitanje: Da li su ispunile moja očekivanja? Samo jedan odgovorio: Nisu (bilo mu je previše predavanja). A svi ostali: da, itekako, više nego sam očekivao i slično.

4. pitanje: Kako mislim u svom životu biti na korist ljudima? Tu se već traži zrelije razmišljanje. Zato ih nekoliko nije odgovorilo na ovo pitanje (4), a nekoliko odgovara kratko: ne znam (4). Jedan: »Mislim da sam u dilemi.« Drugi: »Ove duhovne vježbe su me mnogo oduševile, ali ipak je teška odluka.« Priličan postotak smatra da će najviše moći koristiti ljudima kao svećenici. Neki to i opširnije razlažu.

OZBILJNO PITANJE O KOJEM RASPRAVLJAJU OVI DEČKI: »KAKO MISLIMO U ŽIVOTU KORISTITI LJUDIMA?«

Životne svjetle

Vidi se iz svega da su te duhovne vježbe — susreti izvrsna prigoda da se mlađi upoznaju, izgraduju, oduševe za plemenito i korisno, da lakše odaberu životno zvanje...

Dečki, mlađi pred kojima se tek otvara život! Sigurno želite da vaš život ima smisao, da budete iskreno sretni i korisni u životu. Zato dodite! Želite produbiti i učvrstiti svoju vjeru — zato dodite. Želite svjetla da upoznate svoje životno zvanje; možda se nadate da biste uz pomoć Božju mogli svoj život predati Kristu i ljudima kao svećenici. Dodite da dobijete više svjetla i lakše upoznate što je za vas!

Roditelji, odgojitelji, svećenici! Uputite u tu korisnu životnu školu dječake koje smatrate sposobnima za dublji duhovni život ili za duhovno zvanje.

O. Mato Rusan

Staklene oči

Piše: Aco Vidovečki

Razgovaramo... Sat, dva... no konačno nije ni važno. Raščlanjivamo neke probleme koji se vucaraju svijetom poput vucibatine stvarajući nemir u dušama mlađih, starih, učenih, neukih — svih. Bilo je tako ugodno prosjetiti to vrijeme s mlađicom višeškolcem koji svoj život provodi izvan domovine s majkom na radu. Bistar, pametan, značajljan za stvari zemlje i svemira, maštovit, plemenit, blag da bi mogao njime liječiti rane. Kako je samo s tugom rekao:

— Tamo gdje živim, čovjek vrljedi toliko koliko novca ima!

Nabacio je misao da prodljimo razgovor, no tada primijetih kako me zabrinuto pogledao, stavio ruke u džepove podeblje veste, kao da mu je postalo hladno. Skrušio se i teškim uzdahom započeo:

— Jedne smo večeri ja i moja klapa, dečki i cure, šetali širokom osvijetljenom ulicom švicarskog grada gdje živim. Zafrkavanje, podvale, vicevi, smijeh, kao kod svih mlađih. Pa, jamačno, shvaćate da je lijepo biti mlađ. Prolaznici bi nas na časak pogledali misleći valjda »pijani su« — ali to je bio posve

kriv zahljučak. Naš alkohol bilo je mladenačko veselje koje je nesvesno pokuljalo iz nas. Jednostavno: osjetisno da je te večeri sve lijepo i da je naše, biti veselo. Gurkali smo se i dalje, bokali, smijali, prestajali, išli bez cilja naprijed.

U jednom trenutku kao da nam se nutrina ispraznila. Nastala je štutnja i tada začujem glas: «Dav... Dav...!» Tako me naime nazivaju kolege i kolegice. Ogledah se lijevo, desno, sprjeda, otraga, ali ne vidim nikog poznatog. Zakoračih, kad opet glas iste boje i zvuka... «Dav... Dav!»

Tada primijetih da glas dolazi sa stepenica kojima se ulazio u ogromnu, starinski gradenu kuću. Zaustavih korak i pogled. Netko ondje sjedi u sjeni potkovlja. Da me taj ne zove? U trku predo ulicu i nadoh se pred stubištem. Skutreno u klupko neko biće polako dizaće glavu i oči nam se sretoše. Gledao sam. Bijaše djevojka.

— Dav... zar me ne poznaješ?

Klikeri su mi u glavi proradili i ja sam zaprepašteno, polutihi izrekao:

— Liz... ti...?

— Da... ja, Dav... — izgovori ona glasom koji kao da je dolazio iz lonca na kom je stotinu rupa. Razbarušena kosa stršila je na glavi kao ogoljeno granje bez lišća. Lice ispljeno. Iscjedeni limun, a na njemu tuge oči. Oh, ne, što to reko. Bile su to staklene oči bez sjaja, bez života, nepokretne i bezbojne, izbuljene... Uzdrhtao sam, kad se sjetih te djevojke što je sada poput mrtvaca tu sjedila dok je ulicom bujao život. Spopao me osjećaj da stojim u

priusluvu smrti. Bila je nekoč lijepa, nešto starija od mene, ali živa, vesela, čestita, uslužna. Voljeli smo je. No tada je nestala kao da ju je zemlja progutala. Ni sam, nišam mogao dalje. Obezvela me tuga i rekoh:

— Liz... hajdemo kući...

— Ne, pusti me! Ja ču sama, dok predahnem... Samo sam te htjela vladjeti.

Kad na sve moje navaljivanje nije popustila, pružih joj ruku na pozdrav i zamišljen se vraćah kući. A njezinu ruku bila je hladna put snjegova njezine domovine Švicarske.

Te noći ne stisnuh očiju. Premještah se na krevetu kako da je pun stjenica koje navaljuju, traže svako slobodno mjesto na mom tijelu i grizu, grizu, piju krv mlađu, svježu, slatkulu. Naslađuju se s pomamom i davoljom željom da mi unište život, staru snagu, iskovane planove jednog mlađog stvora. Kljuju, prodiru u meso da se u njem nastane kao u mravnjaku. I u tom užasu iznenada sine mi pomisao: oči, lice, kosa, čitavo tijelo kao u prijateljice Liz. Ne, kriknuh u sebi i skočih iz kreveta dršćući čitavim bićem. Prosjedih na krevetu do jutra. A kad je sunce obasjalo grad, obukoh se i podoh da nadem Liz. Da joj pomognem. Da je spasim.

Nadoh se na ulici, kad su gradani već žurili na posao, na tržnice, u trgovine, a ja žurih gurajući se u potragu. Glava mi se okretala poput radara tražeći Liz. Prošao sam već koji kilometar, popalo gubio nadu ne gledajući od umora tako reći nikuda, iako sam sve promatrao. Svakog čovjeka, svako lice. I tada najednom iz gomile

što se valjala ulicom začujem poznati... Dav... Dav...!

Trgnuvši se, opazih je nasađenu na stup za plakate kako stoji obasjana suncem, dotjerana. Pušila je cigaretu, kad sam joj pristupio. Ona progovoril prva i s nametljivim smiješkom dobaci:

— Kud... kuda...? Zar nije prerano...?

— Liz, tebe tražim. Da, tebe zbog koje nisam čitavu noć spavao.

— Zbog mene...? Uostalom uđimo... reče i uputi se u sjajnu restauraciju koja se nalazila pred nama. Slijedio sam je, a kad uđosmo i sjedosmo za stolić, naruči dva viskijsa. Konobar je brzo i vrlo uslužno donio, a kad on ode, guncusmo mali gutljaj i tad je upitah:

— Liz! Što je s tobom...?

Držeći čašu u rukama, zaledala se u njezine kapi kao da ih broji. Kao da broji dane života, da tek nakon podulje stanke započne:

— Dav, duga je to priča, ali evo je ukratko... Dlgao me »tip« što lovi u živo. Simpatičan, zavodljiv, topao kao vode gejzira. Ni slutila nisam što mi spremi. Sastanci, razgovori, poljupci, viski, cigarete, a u njima otrov narkotika kojeg ja nisam poznavao. Osjećala sam se sretnom u njegovoj blizini, a miris dima od cigarete odvodio me svojom omamljivošću na poljane radosti bez ljudi. U takvim časovima zaboraviš na sve: oca, majku, prijatelje, školu, brige. Ali kad sve prestane, nastupa onaj užas u kom si me sinoć našao: svaku poru tijela zahvaća drhtanje, hladnoća, grčavi, pa vrućina, prikaze, bolovi puni nepodnosivosti. Znaj, konačno, do kraja: kad sam bila otrovana, »prodao

me«. Čuješ li, Dav, prodao me svodniku i ja postao prostitutka. Do dana... Zastade, povuće punim plućima dim cigarete i nastavi... izlaza nema! Nada mnom viši prijetnja... Samo riječ i pozobat će te noći! Kad si me sinoć našao onaku, bilo je zato što nisam imala cigareta. Ostavila me snaga. No, danas je dobro i mogu na »svoj posao«.

Nepodnosiva šutnja koja je nastala nakon njezine kratke ispovijesti, prisili me na pitanje:

— Liz! Zar ti ne mogu pomoći...? Ja želim... hoću...

— Ne, mali moj? Sa mnom je gotovo. Tu izlaza nema. Čuvali sebe, reci prijateljima da je život razbojnik koji optimira i ubija... Da, reci: smiješak je maska ispod koje se krije razbojnik...

Naglo je prihvatala čašu s viskijem, popila je do dna i treće, ostavi me sama...

Svoj viski nisam popio, ali tup od misli ostavio sam restauraciju i ljude i njoj. A dok sam utučeno prolazio ulicama na povratak kući, budila mi se u nutrini odluka: pomoći baš takvim koji odlutaše i učiniti od njih dobre ljude. I kako je ta želja rasla, tako se iznenada pojavljuje misao kao obasjana suncem s neba:

— Ne samo moliti nego i raditi za ljude!

(nastavak sa 417 str.)

»Prije ste se toliko voljeли«. Da, potrebno je obnoviti svoju ljubav, ne tek površinski, nego dubinskim prihvaćanjem jedno drugoga. Ponašati se tako da budete radost jedno drugome, da jedva čekate da dođete kući s radnog mesta, da svako pomno nastoji drugoga podići, obradovati, kako će mu pomoći ponijeti na svojim ledima dio križa, kako će ga dublje i svestranije razumjeti u što dubljem pronicaju, prihvaćanju: radovati se zajedno nad uspjesima jedno drugog i žalostiti se zajedno kad dođu problemi. Tada neće biti poteškoća mirno i dugo voditi razgovor o sve му — kao prijateljiji koji se razumiju. Vi ćete naučiti slušati jedno drugo, zajedno tražiti rješenja. Za sada još niste naučili razgovarati i mirno jedno drugoga slušati, u nj se uživjeti i nastojati ga razumjeti.

Vaš brak i vaša obitelj su krčanski, i oni to moraju biti. Ne tek nekad poći na misu i na sakramente, nego na misu redovito i na sakramente veoma često. Tu ćete crpsti snagu i nepatvoren radost. A obiteljska molitva? Proživiljena molitva, s Biblijom u ruci, spontana! A jeste li potražili solidnu obnovu duha, bračne vjernosti i ljubavi kao što rade drugi? Uz malo napora i dobre volje vaš bi bračni i obiteljski život dobio drugu boju, dimenziju, lijepotu i privlačnost, pa biste bili propovijed i živi svjedok drugima. Svakako, Božji plan s vama nije da svoj brak razrušite, nego da ga dovedete do savršenstva.

Ureduje: JURAJ GUSIC

Molimo za obnovu i procvat Crkve u Kini

MISIJSKA NAKANA APOSTOLATA MOLITVE

Blagdan velikoga misionara širom prostrane Indije i Japana, sv. Franje Ksaverskoga slavimo 3. prosinca. Na tlo Kine on nije stupio. Ali je, istrošen apostolskim radom i umirući u jednoj daščari na otoku Sancianu, gledao s čeznućem na goleme zidine Kineskog Carstva u koje zbog blizine smrti nije mogao ući. Crkva ga je proglašila službenim zaštitnikom misija. Ovaj mjesec nas Crkva poziva da se molimo za kineski narod: da se Crkva u njem po zagovoru sv. Franje Ksaverskoga opet obnovi.

Nizanje brojeva može biti jako dosadno; pogotovo kad ih samo površno čitamo. Međutim brojevi mogu i moraju nas potaknuti na razmišljanje iz kojeg će se roditi plodna apostolska molitva. Evo kako je Crkva u Kini izgledala 1947. godine: katolika je bilo 3.258.000; svećenika 5.627, od toga domaćih Kineza 2.627; redovnica 6.781, od toga domaćih 4.735. Imali su 17 bogoslovnih sjeme-

ništa s 957 bogoslova; 4.890 katoličkih škola s preko 300.000 učenika; tri katolička sveučilišta sa 7.778 studenata. Od toga samo isusovačko sveučilište u Šanghaju imalo je 5.167 studenata. Nadalje, Crkva je u Kini imala 32 tiskare, preko 1.300 bolnica, sirotišta i drugih dobrotvornih ustanova.

Tako je bilo 1947. A danas? Točnih podataka nema. Računa se da bi moglo biti još oko dva i pol milijuna katolika, oko tisuću domaćih svećenika i nekoliko biskupa. A sve ono drugo gore nabrojeno (bogoslovije, redovnice, tiskare itd.) ne postoji više! Kršćani se potajno sastaju da u privatnim kućama čitaju Sv. Pismo i mole. Animatori (nadahnitelji) i predvodnici takvih skupina često su radnici koji su zbog uzornog vladanja stekli povjerenje mjesnih vlasti. Tek poneka crkva u toj ogromnoj zemlji otvorena je za bogoslužje. Tako rijetko koji Kinez tek iznimno može biti i na miši. Tako se npr. na Božić 1977. godine mogla služiti posočka u cijeloj Kini samo u jednoj crkvi, u katedrali Bezgr. Začeća, u Pekingu.

Danas se Kina opet sve više otvara svjetu. Najprije na političkom i gospodarskom području, a zatim pomalo i na vjerskom. Tako je desetak Isusovaca Kineza, koji žive u inozemstvu, dobilo dopuštenje da — nakon 30 godina! — smiju posjetiti svoje obitelji u domovini. Nagada se da bi moglo doći do pregovora da Isusovci opet preuzmu znamenito sveučilište u Šanghaju, koje nosi ime Aurora — Zora. Kao da se ovdje-ondje nazire da bi mogla svanuti zora i barem djelomične vjerske slobode tom velikom narodu.

U najnovije vrijeme mjerodavni u Kini izjavljuju da se crkve vraćaju vjernicima za bogoslužje, svećenici i redovnici da opet prihvataju svoj svećenički i apostolski posao, a vjernici da su slobodni ispunjavati vjeru. Ne znamo još koliko je to sve istina, ali ipak kao da zora svije.

Mi ćemo ovaj mjesec ulagati svoja djela i zasluge i prikazivati ih Božanskom Srcu za taj najveći narod svijeta. Često su u povijesti Crkve progonstva i podnesene patnje kršćana bile sjeme iz kojeg je nicala vjerska obnova. Molit ćemo da se po zagovoru sv. Franje Ksaverskoga to i u naše doba obistini na Kini.

O. Mato RUSAN D.I.

Zazivao sam suradnike i suradnice

Otat Ante Gabrić ovih zadnjih mjeseci doživio je nekoliko veoma uzbudljivih događaja. Napala ga je zmija otrovnica u kući u Maria Poliju, doživio je brodom na Gangesu, kad im se prevrnila ladica na mjestu gdje ima mnoštvo morskih pasa, i samo uz Božju pomoć spasili su se svi i dohvatali se kopna. A u ovom svom pismu opisuje nam što je doživio kad ga je uhvatila oluja na Gangesu.

U 40 godina misijskog života čovjek mnogo toga doživlji: muke, bijede i nevolje, glada i groznice, no i sreće i radosti. Ali ovakve vrućine, i kroz tako dugo vrijeme, ne sjećaju se ni najstariji ljudi u selu. (Piše to u srpnju primj. ur.)

Temperatura se krećala oko plus 45 stupnjeva C u hladu. Već nekoliko mjeseci nema ni kapi kiše. Polja su sva popucala, vrtovi su izgorjeli, ribnjaci se osušili. Jedina su nam nuda ostali arteški zdenci. Tu moramo ići 300 do 350 metara duboko da dođemo do slatke vode. Više puta su ljudi u ovoj vrućini morali odlatiti i po nekoliko kilometara do kojeg bunara.

Kad sam oko podne stigao u Dhamakhall, s oву stranu Šonteškaškog rukava Gangesa, skoro sam se srušio u malom dučanu mog starog prijatelja Mie. I on je opazio da sve nije u redu, pa je brzo donio jedan vrč vode i počeo polijevati po mojoj glavi. Oko mene sve se vrtjelo. Kao da su posvuda skakale iškre. Obuzela me nekakva slabost.

Na putu sam u udaljena sela, kojih šest dana putovanja. Katedista Korno je čekao. Podnevnom plimom došao je s četiri ladara. Put je prilično dug. Najprije ćemo rijekom, a onda pješice od sela do sela.

Sad je predmonsunsko doba, oluje naglo dođu. Dolje nad džunglama, prema Bengalskom moru počeli su se skupljati crni oblaci. Kad smo se približavali Atapuru, gdje je rijeka široka nekoliko kilometara, počeo je puhati vjetar. I to onako tropski. Rijeka se uznenimirila, val za valom bacala nasamo-tamo. Na zaokretu rijeke skoro nas je bacila na nasip.

LJETO JE VOZITI SE GANGESOM KAD JE LJETO VRIJEME. NO KAD SE DIGNE OLUJA, OPASNOST PRIJETI I OD VJETRA I OD VALOVA

ON ĆEKA MUSTERIJE DA IH PREVEZE PREKO RIJEKE

•Šabhaš, šabhaš! — Junački, junački naprijed!• doživlje kormilar Šontoš, četvorica veslača kao jedan udaraju veslima. Miadi Šabhaš uhvatilo je i pjesmu, pjesmu mora, pjesmu o Gangesu, neumrlu pjesmu gangeških ladara: •Madhi re... — Ladaru, o...•

Sve se oko nas pjeni, ladica kao da pleše. Svi smo mokri od prskanja valova, no

od nasipa smo se odmakli: ladica je spašena.

Kad smo se približili obali pred selom Južne Kuhine, valovi su se smanjili. Pala je čak i prva kiša. Vrućina je popustila, no povećala se sparina, a staze su postale skliske kao da si ih polio lojem. Jedan korak naprijed, dva koraka natrag, a koji puta i nekoliko koraka nizbrdo, niz nasip u trnovito kheđur grmlje.

Sretno smo stigli do Lokhanove kolibe, koja nam sada služi kao kapelica. Pratile su nas molitve tolikih dragih suradnika i suradnica. Ja se njima tako često utječem. Što bismo mi bez njih? Ovaj puta zazivao sam one »morske« suradnike i suradnice sve tamo od Rijeke, Istre, preko Malog i Velikog Lošinja i Krka, i Zadra, Tijesna, Primoštena, Šibenika i slavnog Splita, pa niz otoke Brač, Hvar, Korčulu, Vis, preko Pelješca, Stona, Dubravnika, sve do Boke Kotorske... stotine i stotine »morskih« suradnika i suradnica, jer oni znaju što znače valovi.

Počeo sam obilaziti selo za selom. To su nova sela. A i novi su katehisti: Giriš, Bomkim i Šam. Tek lani su pokršteni. Novi su, no revni. Primili su oni Isusa, pa žele Isusa i drugima dati. Dijeliti tu sreću i radost... Sreća nije sreća dok je ne daš i drugima.

Malo dulje smo se zadržali kod Upena. On je teško bolestan. Noge i ruke počeće su mu otjecati. Napravio je zavjet Blaženoj Gospi i on i njegovi ukućani. U obitelji još nitiako nije pokršten, no nadam se da će uskoro svih biti pripravljeni. Najstarija kćerka Horidasi tako je napredovala da već druge poučava molitve i katekizam. A Upen je čvrsto uvjeren da će uz milost krštenja dobrí Isus i Njegova Majka vratiti mu i zdravljie tijela. Dok je bio zdrav, puno je nastojao da i u druga sela dopre Isusova Radosna vijest. To je onaj moj dragi Upen koji je rekao: »Ja Isusa vidiš, ja Isusa volim, ja ču Ga dati i drugima!«

Jedna kćerka mu je udata u selo Kotarbari, daleko gore sjeverno od Bandhrakhalija. I nije on mirovao dok nije tamo doveo svećenika da i tu Isus počne širiti svoju ljubav i milosrđe.

Sjetite se, dakle, kojom molitvom i našeg dragog Upena...

O. Ante GABRIĆ

Glasi iz Senegala

U afričkoj državi Senegal djeluje već nekoliko godina naša misionarska uršulinka, časna sestra Jozefina Kostanjevec. Kad je prošlog ljeta pohodila domovinu, zamolili smo je da napiše nekoliko redaka za Glasnikovu misijsku rubriku. Ispunila nam je molbu i napisala kratak prikaz misijskoga rada u toj državi.

U misije u Senegalu otišla sam 1975. godine. Prije toga dvije godine sam se za taj apostolat pripravljala duhovno i učeci francuski jezik. U misiji gdje djelujem veoma sam zadovoljna. Hvala Bogu, u svom radu ne nailazim na posebne poteškoće koje bi mi dolazile od domorodaca. Ljudi su veoma dobri, gostoljubivi i zahvalni su za sve ono što se za njih čini. No, kao što je svaki narod ponosan na svoju kulturu, tako su i Senegalci, pa očekuju i od misionara da će poštivati njihove običaje. Treba, na primjer, znati da kod njih postoje razni čini prigodom pojedinih svečanosti, kao vjenčanja ili svećeničkog redenja.

Da bolje upoznate gdje se nalazi Senegal, reći ču nekoliko riječi i o tome. Senegal je mala država na zapadnoj strani Afrike. Imala pet milijuna stanovnika. Najveća večina stanovništva je muslimanske vjere, ima nešto pogana animista, a katolika oko 5 posto. Kako je to bila nekoć francuska kolonija službeni im je jezik francuski.

Unutar Senegala nalazi se mala državica uz rijeku Gambi, teritorij što je pripadao Englezima. Po spomenutoj riječi ona se zove Gambija.

U Senegalu, kao i drugdje u Afričkim državama, postoje mnogobrojna plemena. Svako od njih ima svoj jezik i svoje običaje. Tako su plemena Serer, Wolov, Tukuler, Dola, Mandak, itd. Najrašireniji je jezik plemena Wolov.

Vjera starosjedilaca je animizam i ima ga još dosta u Senegalu. Ako se obraćaju, onda se obraćaju na katoličku vjeru više nego na Islam.

SESTRA JOZEFINA KOSTANJEVEC, URŠULINKA, NASA MISIONARKA U SENEGALU

Za Uskrs imamo svake godine oko 20 do 30 krštenja odraslih, i to najviše iz plemena Serer i Mandak.

Crkva u Senegalu je povjerena domorocima. Ima svoga kardinala Jacinta Tjanduma, zatim šest domaćih biskupa, tri mala sjemeništa i jednu bogosloviju. Duhovna zvanja su brojna i za svećeništvo i za redovništvo. Ove godine nisu imali ni dosta mjesta da prime sve mladiće koji su se javili. Postoji i domaća redovnička ženska družba sestara Prečistog Srca Marijina. Te su sestre veoma raširene u Senegaluu. Većinom rade u dječijim vrtićima i u dispanzera. Kuća matice nalazi im se u glavnem gradu Dakaru. Postoji i muška redovnička družba svetog Josipa. Oni su manje rašireni. Bave se tesarskim zanatom. Imaju svoje vlastite radionice, koje lijepo djeluju.

Predsjednik države je Leopold Sengor, katolik, poznati pjesnik. Žena mu je Francuskinja. Veoma je plemenita. Za Božić redovito šalje darove za djecu. Tako je i naša škola svake godine iznenadena novim darovima. Sam predsjednik Sengor dariva muslimansku djecu za njihove blagdane.

Uršulinke su došle u Senegal u grad Thiès prije 15 godina kad su bile protjerane iz susjedne države Gvineje. Došle su tamo na molbu tamošnjeg biskupa koji je želio da tu otvore žensku srednju školu te da tako osigura kršćanski odgoj djevojaka.

Sada imamo u toj našoj školi 400 učenica. Među njima ima i onih koje nisu katoličke vjere. Jedna naša sestra je upraviteljica škole, a na školi predaje i pet profesora domorodaca Senegalaca. Sestre se sve više prebacuju na neposredni apostolat dok profesorska mjesta prepustaju domaćim ljudima.

Prije šest godina otvorile smo i kuću u Thiaroye, gdje vodimo dispanzer. Ta zajednica ima šest sestrara.

Senegal se veoma brzo razvija. Glavni su mu izvori prihoda riža, pamuk, šećerna trska, arašid od kojega se pravi ulje, te fosfati. Tvornice niču na sve strane, grade se nove ceste. U svemu se vidi napredak.

Klima je ovdje tropská. Ima kišno i sušno doba. Za kišnog doba vlada svuda velika vлага, što posebno teško podnose bijelci. No, ako nema dostatno klje, zemlji zaprijeti glad. Senegal je žedan vode. Mnogo se utroši za kopanje bunara. U ožujku redovito mnogi bunari presuše, pa treba kopati nove, a to stoji milijune. Ako se ne iskopaju novi bunari, onda treba ići po vodu i do 15 km daleko.

Tu vladaju tropске bolesti, koje se brzo šire i posebno napadaju djecu. Zbog mnoštva muha ima dosta bolesti očiju, a zbog mnoštva komaraca mnogo je malarije. Dispanzera u zemlji ima mnogo, ali preveliko je liječnika. Dispanzere mi gradimo redovito uz misijske postaje. Tu su zaposlene kao medicinsko osoblje ili sestre misionarke ili braća misionari. Mnogo rade, ali uza sve njihovo nastojanje iz dana u dan dolazi sve više bolesnika. Lijekova je malo i veoma su skupi.

Mogu reći da je Senegal misijska zemlja kao i sve ostale zemlje gdje su katolici u manjini. Mi radimo što možemo i kako možemo, no najviše svojim primjerom, molitvom i žrtvom djelujemo na duše.

Svim čitateljima Glasnika Srca Isusova i Marijina preporučujem u molitve sve misionare u Senegaluu i po cijelom svijetu da Gospodin blagoslov njihov trud.

S. Jozefina KOSTANJEVEC
uršulinka

Godinu dana misionar

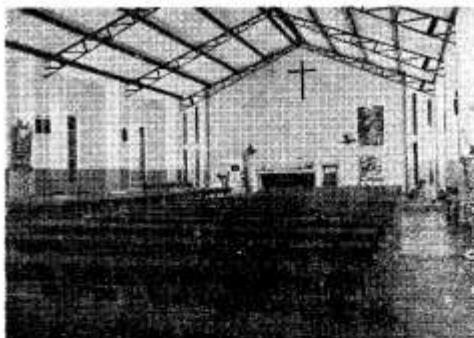
Svaki misionar ima nešto posebno reći o svome radu na njivi Gospodnjoj. Svaki na svoj način doživljava taj svoj poziv. Tako nam i otac Ivica Gerovac u pismu od 26. kolovoza 1979. iznosi svoje osjećaje kao misionar.

Teško je nabrojiti sve ono što sam ovdje u misijama upoznao i naučio. Životna škola mnogo je bogatija negoli ona u školskim klupama. Koliko sam toga naučio po svojim svagdašnjim susretima s ovdašnjim svijetom, počevši od onih najmladih pa sve do onih najstarijih. Susrećem se i s običnim svijetom i s onima koji su na vlasti, s onima koji su ovdje starosjedinci, kao i s onima koji su ovamo došli s raznih strana. I koliko toga mogu naučiti kad razgovaram s onima koji žive u gradu kao što je Lusaka, i s onima iz gradića kao što je Mumbwa, pa s onima što žive po našim područnim selima. Svi mi oni pomažu da bolje upoznam afričku dušu, njihov način mišljenja, njihovo shvaćanje duhovnih vrednota.

Koliko sam se duhovno obogatio kad sam posjetio veliki nacionalni park Kafue, gdje sam mogao promatrati afričku prirodu sa svim njezinim bogatstvom, ali i sa svim njezinim opasnostima. Tu sam osjetio kako je Bog velik, lijep i dobar kad nam daje takve ljepote kao odraz svoje ljepote.

Eto, bit će godina dana kako sam stigao u Zambiju. Naučio sam tu domaći činjanda jezik i već se pomalo njime služim u apostolatu. Gotovo redovito služim svetu misu na tom jeziku. No, sad ovdje svoje znanje tog jezika usavršujem u susretu s djecom i s odraslima da mogu na njemu i propovijedati i držati vjerske pouke. Povremeno odlazim na koju misijsku filiju. Tako sam i danas pohodio jednu od tih filijala i tu sam imao svetu misu. Pošao sam tamo zajedno sa sedmoro mladih koji privremeno borave u našim župskim prostorijama. Oni su, naime, iz dalekih misijskih filijala pa ne mogu za vrijeme školske godine pohadati redoviti vjerouauk, stoga svoje godišnje praznike iskoriste za vjersku pouku ovdje u Mumbwi.

Putem su se dogovarali kako će spremiti ručak za sve nas, gdje će sakupiti granja

UNUTRASNOST CRKVE KRISTA KRALJA U MUMBWI

SELO ĆUNGA U NACIONALNOM PARKU KAFUE

za vatru, i tome slično, pa nam je putovanje brzo prošlo.

Tamošnji vjernici lijepo su uredili mjesto za svetu misu. To je ograden prostor, ali bez krova. Svetu misu imao sam na činjanda jeziku, no propovijedao sam na engleskom, a jedan od mojih pratilaca prevodio je to na njihov šona jezik. Mala djeca su za vrijeme mise pjevala, a razumlje se da su odjevali i bubenjevi, bez kojih nema ovdje ni jedne svečanosti. K svetoj pričesti pristupili su samo oni koji su se isповjedili.

Nakon svete mise prisutne žene otpjevale su mi neku pjesmu zahvalnicu zato što sam im došao i podijelio im Isusa.

Sad mi je malo lakše dok traju školski praznici, jer nemam vjerske pouke u školi. Škola će nam početi 10. rujna, pa će onda biti i mnogo više posla.

Ogrilan žarkim zambijskim suncem, žarko pozdravljam i sve prijatelje i dobročinitelje u domovini.

O. Ivica GEROVAC

Dvije Mlade Mise

U nedjelju, 26. kolovoza, imali smo redenje dvojice svećenika. Slavlje je bilo uistinu krasno. Trebali smo imati tri redenika, ali jedan je odgodio redenje, jer da želi još neko vrijeme razmišljati, a već je primio dakovat.

Nedjeljno jutro osvanulo je divno. Za tu svečanost sakupilo se nekoliko tisuća ljudi. Sam obred nije se odvijao u crkvi, nego na Kaundinom trgu u Mansi. Naša katedrala ne bi mogla primiti ni četvrtinu toga mnoštva koje je došlo.

Svečanost je započela procesijom iz crkve do trga. Sve je bilo lijepo organizirano. Naprijed su išli mali ministrianti, zatim sestre, pa svećenici, sjemeništari i napokon redenici okruženi svojim roditeljima i rodbinom. Kad smo stigli na mjesto gdje će se odvijati sveti obredi, svaki redenik sjeo je dolje među narod, gdje je za njih bilo pripravljeno mjesto. Kad je počela sveta misa, biskup ih je pozvao po imenu. Jedan od njih zove se Euharisto Chasha, a drugi Stanislav Chibwe. Na biskupov poziv svaki je pristupio k oltaru u pratnji svojih roditelja. Kad je stigao do oltara, roditelji su se vratili na svoja mesta.

Sam sveti obred bio je obilježen pobožnošću i veseljem. Bubnjevi su odjekivali tako kako da ste ih možda čak i vi mogli čuti. Za vrijeme redenja familije su nekoliko puta dolazile pred oltar da tu zaplešu i da na taj način pokažu svoju radost.

Ne bih mogla reći koliko je bilo prisutno svećenika, ali bilo ih je sigurno preko 30, no samo trojica od njih bili su Zambijci. Sad će ih biti ipak petorica.

Na kraju svete mise mladomisnici su podijelili zajednički mladomisnički blagoslov svima prisutnim vjernicima, a onda posebno svakome od svoje obitelji i onima koji su to posebno željeli.

Nakon blagoslova slijedilo je darivanje, a nakon toga bio je veliki banket za preko 500 osoba. Bilo je nšime (žganaca) do mile volje, a uz to i mesa i plva, i onog iz tvornice i onog domaćeg.

Svečanost je prošla, mladomisnici započinju svoj svećenički rad. Treba se mnogo moliti da budu vjerni svome pozivu...

Monika OKRUGIĆ

MLADOMISNIK ČASA LUFUNGULA S RODITELJIMA ZA VRIJEME REDENJA

STANISLAV CIBWE S MAJKOM I STRICEM. OBOJICI MLAĐOMISNIKA S. MONIKA JE POKLONILA KALEZ

nove knjige

SVETO PLATNO I ZNANOST

Referati drugog međunarodnog kongresa sindonologa.

Prošlogodišnje izlaganje torinskog platna privuklo je oko tri milijuna posjetilaca i u cijelom svijetu probudilo novo zanimanje za najstariju kršćansku relikviju. Kao završni čin te manifestacije održan je u Torinu 7. i 8. listopada kongres na kome su liječnici, astronomi, kriminolozi, povjesničari i umjetnici dali velik doprinos sindonološkim istraživanjima i uvelike nadmašili teologe i egzegete.

Znanost bi trebala odgovoriti na pitanje: da li je u torinsko platno otprilike prije dvije tisuće godina stvarno bilo umotano tijelo pogubljenoga Palestine? Gotovo svi znanstvenici odgovorili su na to pitanje pozitivno.

O tome u knjizi pišu: torinski patolog Pier Luigi Bolloane, američki patolog Robert Bucklin i švicarski kriminolog Max Frei, koji je specijalist za cvjetni prah.

Oni su odgovorili na mnoga pitanja; međutim ne mogu odgovoriti na jedno od najzanimljivijih pitanja, a to je: kako je nastao izvanredan otisak na tom starom laničnom platnu.

Njihovi odgovori nisu istovjetni, no svode se uglavnom na to da se radi o neuobičajenoj činjenici, koja se ne može ponoviti u laboratoriju.

Znanost neće moći govoriti o uskrsnuću sve dotle dok se ne uspije povezati s evandeoskim činjenicama. U

tom smislu rade prof. Raimondo Sorgia, biskup Giulio Ricci, Španjolac Luis Carreno Exteandia i jedan anglikanski docent iz Cambridgea.

Vrlo su zanimljivi referati povjesno-umjetničkog značaja, koji pronalaze vezu između lika na sv. Platnu i Kristova lika, kako su ga reproducirali slikari i kipari raznih vremena.

Knjiga je opremljena bogatom fotografskom dokumentacijom, a u podlistku ima više manjih referata, koji su jednako vrijedni kao i oni drugi. Tu su referati američkih učenjaka Johna Jacksona i Erika Jumpera, inžinjera NASE. Tu su i Talijani: prof. Giovanni Tamburelli i dipl. ing. Giovanni Garibotto s torinskog sveučilišta.

DANICA — starodrevni hrvatski katolički kalendar.

Izlazi 99 godina. Za 1980. godinu obiluje bogatim sadržajem: načelnim, poučnim, Malom Danicom... Cijena je 50 d, a naručuje se: HKD Sv. Cirila i Metoda, Zagreb, Tomislavov trg 21.

Želite li bolje upoznati novu **NOBELOVKU** — Majku Teresiju, svakako nabavite knjigu o njoj i njezinu radu te o njezinoj redovničkoj družbi Misionarski Ljubavi. Knjiga nosi naslov »**MAJKE OD BACENIH**«, ima oko 400 stranica i u tekstu blizu stotinu slika, a čita se kao kakav napeti roman. **Božićna joj je cijena 80 dinara**, inače stoji 100 dinara, a naručuje se na adresu: Stjepan Dilber, 41001 Zagreb, pp. 699, Palmotićeva 31.

Izlao je DŽEPNI KALENDARIĆ za 1980. godinu. Nedjelje i blagdani u crvenoj boji. Korice u četiri boje. Cijena je 6 dinara. Tko naruči deset komada ili više dobiva 10% popusta. — Naručuje se na adresu: Stjepan Dilber — Palmotićeva 31 — 41001 Zagreb — pp 699.

Radi znatnog povišenja poštarine, papira i grafičkih usluga prisiljeni smo da za slijedeću 1980. godinu povisimo cijenu Glasnika za 1 dinar po komadu. Tako će slijedeće godine Glasnik stajati 7 d po komadu ili 84 d godišnje. Oni, koji primaju deset komada ili više imati će uobičajeni popust od 10%.

---

zahvalnice

ZAHVALUJEMO SE PRESVETOM SRCU ISUSOVU, BEZGREŠNOM SRCU MARIJINU

- ... Blaženom Leopoldu i našem Kardinalu na primljenim milostima. — Franka Eterović, Pučišća
- ... što sam na dan Srca Isusova položila značajan ispit — Srcu Marijinu za moćni zagovor i stalnu zaštitu — dobroj m. Klaudiji za uslišane molitve — sv. Anti i bl. Leopoldu za očinsku pomoć u nevolji. — B. M., Zagreb
- ... sv. Josipu, sv. Antunu i svim svecima što je moj sin Branislav u teškoj prometnoj nesreći kod aerodroma u Dubrovniku ostao živ i neozlijeden. — Lucija Milosavljević, Niš
- ... Gospi Stenjevačkoj, sv. Josipu i Ivanu Merzu za primljenе milosti. — J. L., Zagreb
- ... bl. Leopoldu, Petru Barbariću i m. Klaudiji za zdravlje djece i za druge milosti u životu. — A. S.
- ... i Gospi od brze pomoći za sretnu operaciju mojega djeteta i za druge primljenе milosti. — A. K., Sv. Đurad
- ... Gospi od brze pomoći, sv. Petru i sv. Anti za primljenе milosti. — Snježana Dalić, Đakovački Selci
- ... i Petru Barbariću za pomoć u teškoj potrebi. — Klarić, Zagreb
- ... za sve primljenе milosti u mom životu. — Katica Kusanić, Podsused
- ... Presv. Trojstvu, sv. Obitelji i sv. Elizabeti za ozdravljenje od teške bolesti. — Jalža Bujan, Ljetičani
- ... sv. Judi Tadeju, sv. Roku i svim nebeskim zaštitnicima za sretan porod unuke, za zdravlje obitelji, unuka i prunauka, i za mnoge druge milosti. — Zahvalna majka, baka i prabaka Vlatka
- ... Gospi Lurdskoj, sv. Antunu i bl. Leopoldu za sretnu operaciju muža, za pomirenje i za sve druge milosti. — Zahvalna majka, Vinkovci
- ... i Gospi od brze pomoći na uslišanoj molitvi. — Franca Hrupek, Jalkovac
- ... Gospi od brze pomoći i sv. Antunu na sretno pooženom ispitu. — Srednjoškolka Ana, Osijek
- ... sv. Josipu, sv. Luciji i bl. Leopoldu za sve primljenе milosti. — P. R., Mošćenička Draga
- ... i Petru Barbariću što mi je sin Vladimir sretno položio ispit a unuk Mirko sretno prošao u prometnoj nesreći. — Matilda Harnjak, Subotica
- ... za zdravlje i primljene milosti uz preporuku za obitelj. — K. V., Vela Luka
- ... za snagu na životnom putu i za mnoga druga dobročinstva. — Marija Donkić, Vrbanj
- ... Gospi od brze pomoći i sv. Josipu na svim primljenim milostima. — N. N., Draganić
- ... Bolovala sam na grlu. Više puta bila sam kod liječnika, ali bez uspjeha. U svojim molitvama preporučila sam se Srcu Isusovu i nakon toga osjećam da mi je mnogo bolje i da je moja molitva uslišana. — Vera Malečić, Beljevina
- ... sv. Josipu, Petru Barbariću i svima svetima na uslišanim molitvama i primljenim milostima. — Obitelj K., Sarajevo
- ... o. Piju, biskupu Langu i Petru Barbariću za mnoge primljenе milosti. — Danica Ladić, Opatija
- ... U mojoj starosti i slabosti nisam mogla ići u crkvu. Puno sam se molila Presv. Srcu da malo ojačam. Ta mi je milost uslišana i opet svake nedjelje idem u crkvu. — Ankica Abramović, Skrad
- ... za primljenе milosti i dobročinstva, osobito za svoje i sinovo ozdravljenje. — Ankica Kaluder, Habjanovci
- ... i sv. Antunu za primljenе milosti. — Katica Hasanek, Varaždin
- ... sv. Nikoli Taveliću i Petru Barbariću za brzo ozdravljenje. — S. M., Zenica
- ... Gospi Lurdskoj i bl. Leopoldu za zaštitu na putovanju. — Baka Anka, Novoselci
- ... sv. Josipu i svima svetima za uslišane molitve i za primljenе milosti u 70 godina života. — Jela Jurišić, Dolina
- ... za sretnu operaciju na očima, a m. Klaudiji za primljenе milosti. — V. K., Zagreb
- ... za sve milosti i pomoć u 60 godina mojeg života. — Amalija Andročić, Kutina
- ... Presv. Trojstvu, sv. Antunu i svima svecima za zdravlje i za uspjeh djece u školi. — J. M., Vladislavci
- ... što su mi pomogli da očuvam vjeru i poštjenje, što su me spasili u prometnim nesrećama i drugim neprilikama. — Zorka Radetić, Split
- ... za mnogostruku pomoć u mnogim bolestima i za sretnu operaciju. — Elizabeta Juzbašić, Bošnjaci

**PREPORUČUJEMO SE I NADALJE
NIJHOVOJ ZAŠТИ!**

Izložba se nastavlja

Torinsko platno, koje po sudu stručnjaka prikazuje originalan lik Krista Gospodina, pobudilo je i kod nas neslućeni interes po izložbi originalnih fotografija izloženih u Zagrebu, pokraj hrvatskog narodnog svetišta Srca Isusova, Palmotičeva 31.

Kroz pet mjeseci pogledalo je tu izložbu oko 20.000 osoba od kojih su mnogi došli iz unutrašnjosti naše zemlje u 266 autobusa.

Izložba će biti otvorena i tokom 1980. godine. Osim originalnih fotografija koje su postavljene veoma ukusno i značajki, te stručnih predavanja, većim skupinama prikazat ćemo i specijalni živi film o načinu kako je Isus bio ubijen i raspet na križ kao i dokumentarni film o samom Platnu.

Budući da se na taj način pruža našoj hrvatskoj katoličkoj javnosti mogućnost vrlo žive, konkretno i stvarne KATEHEZE O ISU-SU KRISTU, pozivamo vas da prolazeći kroz Zagreb — bilo prigodom hodočasničkih putovanja, bilo prigodom raznih izleta — pohodite u jedinstvenu izložbu,

Posebno pozivamo VJERONAUCNE SKUPINE MLADEŽI da, bilo autobusima, bilo na drugi način, dođu upoznati Prijatelja MLADIH u njegovoj otkupiteljskoj ljubavi. Vrlo su zahvalna I DJECA ako im se pruži mogućnost da dožive Isusa: uz slike, predavanja, filmove, pjesmu i molitvu djeca se tako opredjeljuju za Isusa Krista.

Izložba će biti otvorena svake subote i nedjelje poslije podne, a veće skupine moći će je pogledati, prema dogovoru, i u drugo vrijeme.

Autobuse možete parkirati subotom i nedjeljom poslije podne blizu bazilike Srca Isusova.

Za sve informacije Izvolite se obratiti na: GLASNIK — Palmotičeva 31 — 41001 Zagreb — pp 699.

«NOBELOVKA» MAJKA TEREZIJA POKAZUJE, NA SVOJOJ RUCI, GDE JE PROLAZIO ČAVAO KOJIM JE KRIST GOSPODIN BIO RASPET NA KRIŽU.

Sveti Oče!

Citatelji, uredništvo
i uprava Glasnika
Srca Isusova i Marijina
prigodom 70. obljetnice
izlaženja toga Glasnika

^{mole Vaš}
Apostolski Blagoslov

*Huius dominicus Benedictus aum offert hanc
eucodit. Ex Act. Vaticaniis die 31-8-79.
Godfridus Mariani
Protonot. Clav.*

(Vrhovni Svećenik daje apostolski blagoslov. — U Vatikanu 31. 8. 1979.
Godfridus Mariani, apostolski protonotar)

